

**DWUDZIESTOLECIE INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ**

1992–2012

**THE TWENTIETH ANNIVERSARY
OF THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE
CRACOW UNIVERSITY OF TECHNOLOGY**

Kraków 2013

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM REDAKCYJNEGO
WYDAWNICTWA POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Jan Kazior

Redakcja

Aleksander Böhm, Izabela Sykta

Projekt okładki

Katarzyna Łakomy

Przekład na język angielski

Paweł Franaszek

© Copyright by Politechnika Krakowska, Kraków 2013

ISBN 978-83-7242-722-9

Wydawnictwo PK, ul. Skarżyńskiego 1, 31-866 Kraków; tel.: 12 628 37 25, fax: 12 628 37 60
e-mail: wydawnictwo@pk.edu.pl □ www.wydawnictwo.pk.edu.pl
Adres do korespondencji: ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

1992–2012
DWUDZIESTOLECIE INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

SPIS TREŚCI

1. Geneza i dojrzewanie struktury organizacyjnej Instytutu (opr. A. Böhm)	5
2. Ewolucja dydaktyki i powstanie kierunku studiów architektura krajobrazu (opr. A. Böhm)	17
3. Programy nauczania na kierunku architektura krajobrazu (opr. A. Zachariasz).....	27
4. Charakterystyka głównych nurtów badań i projektów	39
4.1. Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich (opr. Z. Myczkowski).....	40
4.2. Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu (opr. A. Böhm, P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta).....	51
4.3. Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych (opr. A. Miłkowska).....	70
4.4. Pracownia Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu (opr. K. Pawłowska).....	81
4.5. Pracownia Projektowania Architektury Krajobrazu (opr. W. Kosiński)	88
5. Studia podyplomowe (opr. A. Böhm).....	102
6. Studenckie koła naukowe (opr. K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Bobek, J. Konopacki)....	106
7. Prace studenckie (opr. I. Sykta).....	114
8. Perspektywy dalszej działalności (opr. A. Böhm).....	128
9. Emerytowani pracownicy Instytutu (opr. K. Wielgus, Z. Myczkowski, K. Dąbrowska-Budziło, W. Bobek, A. Böhm, A. Zachariasz)	130
10. Wspomnienie o zmarłych Kolegach (opr. K. Pawłowska, M. Kowicki, K. Fabijanowska)	138
ANEKS	
1. Doktoraty i habilitacje.....	151
2. Prace naukowe i projekty.....	156
2.1. Projekty badawcze (granty)	156
2.2. Zleczone do Instytutu Architektury Krajobrazu opracowania studialno-projektowe	157
2.3. Projekty naukowe i badawcze wspierane finansowo ze środków zagranicznych.....	164
2.4. Wybrane projekty indywidualne i zespołowe	166
3. Ważniejsze publikacje.....	182
4. Wykłady pracowników Instytutu poza kierunkiem architektura krajobrazu na WAPK.....	203
5. Konferencje Instytutu Architektury Krajobrazu	210
6. Spis pracowników Instytutu Architektury Krajobrazu	215
7. Pracownicy PK i WAPK współpracujący z Instytutem w prowadzeniu zajęć dydaktycznych.....	217
8. Spis zleceniobiorców godzin dydaktycznych z zewnątrz	219
9. Quiz.....	222
Indeks pracowników i współpracowników Instytutu Architektury Krajobrazu.....	395

1. GENEZA I DOJRZEWANIE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ INSTYTUTU *THE ORIGIN AND GROWTH OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE INSTITUTE* (A. Böhm)

Tradycje kształtowania krajobrazu w Polsce są odległe, ale uzyskiwanie profesjonalnej odrębności na tym polu dojrzało wokół dydaktyki – a więc odmiennie niż działo się to w kolebce tego zawodu – w Stanach Zjednoczonych¹. Tam architektura krajobrazu zaczęła się od społecznego zapotrzebowania i przez stowarzyszenie zawodowe osiągnęła poziom nauczania akademickiego. W Polsce zmierzamy w odwrotnym kierunku. Mamy już szkolnictwo wyższe, tworzymy stowarzyszenia i dążymy do akceptacji społecznej – rzeczywistej, a nie tylko deklarowanej.

Nauczanie architektury krajobrazu w Krakowie krystalizowało się w Politechnice Krakowskiej. W okresie 67 lat, które minęły od jej początków, struktura uczelni wielokrotnie się zmieniła. Dopiero w roku 1970 na wydziałach – obok katedr i zakładów – pojawiły się instytuty². Zatem grono osób wcześniej zajmujących się krajobrazem, zaczynało pracę w różnych jednostkach organizacyjnych.

KALENDARIUM 1945–1979

1945	Powstaje Wydział Architektury (początkowo w ramach Wydziałów Politechnicznych AGH). Jako jedna z dwunastu jednostek Wydziału powstaje Katedra Urbanistyki	
1951	Śmierć prof. T. Tolwińskiego	Kierownikiem Katedry zostaje prof. T. Tolwiński
1952/3	Połączenie Katedry Urbanistyki i Katedry Planowania Wstępnego. Powstaje Katedra Planowania Przestrzennego posiadająca: <ul style="list-style-type: none">• Zakład Projektowania Urbanistycznego• Zakład Historii i Teorii Układów Przestrzennych• Zakład Urbanistyki Przemysłowej• Zakład Planowania Przestrzeni Zielonych	Kierownikiem Katedry zostaje prof. G. Ciołek
1963	Z Katedry Planowania Przestrzennego zostaje wydodrębniona Katedra Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych	Kierownikiem Katedry pozostaje prof. G. Ciołek Kierownikiem Zakładu Planowania Przestrzeni Zielonych zostaje doc. Z. Novák
		Kierownikiem Zakładu Planowania Przestrzennego pozostaje prof. Z. Wzorek Kierownikiem Katedry Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych zostaje prof. G. Ciołek Kierownikiem Zakładu Planowania Przestrzeni Zielonych pozostaje doc. Z. Novák

¹ Aleksander Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, Kraków 1994.

² *Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki 1945–1995*, Kraków 1995.

1966	Śmierć prof. G. Ciołka. Z połączenia Katedry Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych oraz Zakładu Projektowania Zespołów Mieszkaniowych, powstaje Katedra Projektowania Osiedli i Terenów Zielonych	Kierownikiem Katedry Projektowania Osiedli i Terenów Zielonych zostaje prof. W. Cęckiewicz.
1967	W Katedrze Projektowania Osiedli i Terenów Zielonych, powstaje Zakład Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych	Kierownikiem Zakładu zostaje dr J. Bogdanowski.
1970	W ramach reorganizacji Wydziału Architektury powstają trzy Instytuty. Zakład Planowania i Ochrony Krajobrazu zostaje przekształcony w Zakład Osadnictwa Wiejskiego i Architektury Krajobrazu i włączony do Instytutu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego.	Dyrektorem Instytutu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego zostaje prof. W. Cęckiewicz. Kierownikiem Zakładu Osadnictwa Wiejskiego i Architektury Krajobrazu zostaje prof. M. Chowaniec.
1971	Dotychczasowy Zakład Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych przekształcony zostaje w Zespół Kształtowania Architektury Krajobrazu	Kierownikiem Zespołu zostaje dr J. Bogdanowski.
1977	Powstaje Zakład Architektury Krajobrazu	Kierownikiem Zakładu zostaje dr J. Bogdanowski.
1979	W Zakładzie Architektury Krajobrazu powstaje: <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Ekologii Krajobrazu Otwartego • Zespół Architektury Krajobrazu Miejskiego • Zespół Rewaloryzacji Zabytkowych Układów Zieleni 	Kierownikami Zespołów zostają: dr M. Łuczyńska-Bruzda, dr A. Böhm, mgr W. Genga

KALENDARIVM po roku 1992

1992	Powstaje INSTYTUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU. Dotychczasowe Zespoły stają się Zakładami: <ul style="list-style-type: none"> • Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich (A-81) • Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich (A-82) • Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych (A-83) W Zakładzie A-82 powstaje Zespół Architektury Krajobrazu Stref Podmiejskich	Dyrektorem Instytutu zostaje prof. J. Bogdanowski. Kierownikami Zakładów są: <ul style="list-style-type: none"> – dr hab. M. Łuczyńska-Bruzda, prof. PK, – dr hab. A. Böhm, prof. PK, – dr hab. A. Mitkowska. Kierownikiem Zespołu zostaje dr hab. inż. arch. J. Wł. Rączka
1994	W Instytucie Architektury Krajobrazu powstaje Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej. Przy Instytucie Architektury Krajobrazu powstają studia podyplomowe pt.: <i>Ochrona i kształtowanie krajobrazu w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej</i> . Zespół Architektury Krajobrazu Stref Podmiejskich zostaje zlikwidowany (dr hab. J. Wł. Rączka, prof. PK zostaje dyrektorem Instytutu Architektury i Planowania Wsi)	Dyrektorem Instytutu zostaje dr hab. A. Böhm, prof. PK. Kierownikiem Katedry zostaje prof. J. Bogdanowski. Kierownikiem studiów podyplomowych zostaje dr hab. A. Böhm prof. PK. Sekretariat prowadzi mgr Izabela (Sikora) Sykta.

1997	Z Instytutu Architektury Krajobrazu wyodrębniona zostaje Samodzielna Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej	Kierownikiem Samodzielnej Katedry pozostaje prof. J. Bogdanowski
1999	10 grudnia Senat Akademicki Politechniki Krakowskiej przyjął wniosek dyrektora Instytutu Architektury Krajobrazu z dnia 30.11.1999 r. o utworzeniu w WAPK kierunku studiów magisterskich – architektura krajobrazu	
2000	Prof. A. Böhm zostaje powołany na stanowisko pełnomocnika Dziekana WA PK ds. kierunku architektura krajobrazu. Pełni tę funkcję do 2003 r. 9 października o godz. 10.00 w gmachu WA PK przy ul. Podchorążych odbyły się pierwsze zajęcia ze studentami I roku kierunku architektura krajobrazu W Instytucie Architektury Krajobrazu powstaje jako kolejny – Zakład Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu	Kierownikiem nowego Zakładu zostaje dr hab. K. Pawłowska.
2002	W Instytucie powstaje kolejna jednostka – Pracownia Kompozycji Krajobrazu. Dyrektorem Instytutu zostaje dr hab. Z. Myczkowski,	Kierownikiem nowej Pracowni zostaje dr hab. P. Patoczka. prof. PK. Prof. A. Böhm obejmuje funkcję prorektora PK.
2003	Dyrektorem Instytutu zostaje dr hab. W. Kosiński, prof. PK Stanowisko pełnomocnika Dziekana WA PK ds. kierunku architektura krajobrazu obejmuje dr A. Zachariasz. Pełni tę funkcję do 2005 r.	
2004	W Instytucie powstaje, jako kolejny – Zakład Projektowania Architektury Krajobrazu	Kierownikiem nowego Zakładu zostaje dr hab. W. Kosiński, prof. PK. W związku z przejściem prof. M. Łuczynskiej- Bruzdowej na emeryturę kierownikiem Zakładu A-81 zostaje dr hab. Z. Myczkowski, prof. PK.
2005	Dyrektorem Instytutu zostaje ponownie prof. A. Böhm. Dr inż. arch. Agata Zachariasz obejmuje funkcję Prodziekana WA ds. dydaktyki. Pełni ją do 2012 r.	
2006	W związku ze zmianą w statucie PK: • Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich łączy się z Pracownią Kompozycji Krajobrazu, tworząc Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu (A-82) • Zakład Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu staje się Zespołem Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu (A-84) • Zakład Projektowania Architektury Krajobrazu staje się Pracownią Projektowania Architektury Krajobrazu (A-85) • Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zieleni (A-83) oraz Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich (A-81) pozostają bez zmian	Dyrektorem Instytutu pozostaje prof. A. Böhm. Kierownikiem Zakładu (A-81) pozostaje dr hab. Z. Myczkowski, prof. PK. Kierownikiem Zakładu (A-82) zostaje prof. A. Böhm. Kierownikiem Zakładu (A-83) pozostaje prof. A. Mitkowska. Kierownikiem zespołu (A-84) pozostaje prof. K. Pawłowska. Kierownikiem Pracowni (A-85) pozostaje dr hab. W. Kosiński prof. PK.
2010	Przy Instytucie Architektury Krajobrazu powstają studia podyplomowe pt.: <i>Planowanie krajobrazu i gospodarka przestrzenna</i> Zespół Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu zostaje przemianowany na Pracownię	Kierownikiem studiów zostaje prof. A. Böhm. Sekretariat prowadzi mgr J. Szwed. Kierownikiem Pracowni pozostaje prof. K. Pawłowska
2012	Dr inż. arch. Katarzyna Hodor obejmuje funkcję Prodziekana WA ds. dydaktyki.	

W roku 1992, po wielu latach zmiennych losów, dzięki usilnym staraniom prof. Janusza Bogdanowskiego, grupa osób pracujących pod Jego kierunkiem w Zakładzie Architektury Krajobrazu uzyskała status Instytutu Architektury Krajobrazu³. Tworzyliśmy wówczas trzy Zakłady o profilach wcześniej ukształtowanych jako Zespoły kierowane przez samodzielnych pracowników nauki.

INSTYTUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU (1992–1994) Dyrektor: prof. dr hab. inż. arch. Janusz Bogdanowski Wicedyrektor: dr inż. arch. Piotr Patoczka Sekretariat: mgr Anna Michońska-Soltys, Grażyna Szefer		
Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich Kierownik: dr hab. inż. arch. Maria Łuczyńska- Bruzda, prof. PK	Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich Kierownik: dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm, prof. PK	Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych Kierownik: dr hab. inż. arch. Anna Mitkowska
<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Józef Budziło • dr inż. arch. Zbigniew Myczkowski • mgr inż. arch. Krzysztof Wielgus • mgr inż. arch. Jadwiga Środulska-Wielgus • mgr inż. arch. Mirosław Holewiński • mgr inż. arch. Dorota Grudniewicz 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Ewa Heczko-Hyłowa • dr inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło • dr inż. arch. Krystyna Pawłowska • dr hab. inż. arch. Jan Wł. Rączka • dr inż. arch. Wojciech Kosiński • dr inż. arch. Piotr Patoczka 	<ul style="list-style-type: none"> • mgr inż. Katarzyna Fabjanowska • mgr inż. arch. Dorota Uruska-Suszek • mgr inż. arch. Agata Zachariasz • mgr Jolanta Więckowska

Od ponad 20 lat zajmowaliśmy kilku-pokojowy lokal w wynajmowanym przez Politechnikę Krakowską domu przy ul. św. Filipa 25.

II. 1. Wynajmowany niegdyś przez Politechnikę Krakowską budynek przy ul. św. Filipa 25

Fig. 1. The building at 25 św. Filipa St. once leased by Cracow University of Technology

³ Teka Komisji Urbanistyki i Architektury, tom XXXIII, Kraków 2001. Tom poświęcony jubileuszowi 70-lecia urodzin prof. Janusza Bogdanowskiego.

II. 2. Budynek dawnego aresztu na terenie kompleksu obiektów PK przy ul. Warszawskiej 24

Fig. 2. The former military jail on the University grounds at 24 Warszawska St.

W 1993 r. zostaliśmy przeniesieni do budynku dawnego aresztu wojskowego, wracając w ten sposób na teren kompleksu obiektów uczelni, w byłych XIX-wiecznych koszarach austriackich przy ul. Warszawskiej 24. Tu kiedyś, w głównym budynku Wydziału Architektury, na pierwszym piętrze w pokoju 106, miał swój gabinet prof. Tolwiński, później prof. Ciołek, a w pokoju 107 prof. Novák i jego następcy.

od lewej:

- w górnym rzędzie:

A. Böhm

M. Swaryczewska

A. Michońska-Sołtys

K. Fabijanowska

K. Pawłowska

K. Dąbrowska-Budziło

A. Mitkowska

D. Grudniewicz

- w środkowym rzędzie:

P. Patoczka

A. Zachariasz

J. Bogdanowski

E. Heczko-Hyłowa

- w dolnym rzędzie:

M. Łuczyńska-Bruzda

D. Uruska-Suszek

G. Szefer

II. 3. Instytut Architektury Krajobrazu w nowej siedzibie – dawnym areszcie w 1993 roku

Fig. 3. The Institute of Landscape Architecture in its new seat – the former jail (1993)

Teraz zostaliśmy ulokowani w kilkunastu celach o dość ponurej więziennej historii. Warunki pracy były aż nadto oryginalne i nie całkiem zgodne z wymogami BHP. Pocieszeniem była świadomość posiadania „własnego” budynku, którego aranżacja dawała pole do popisu zwłaszcza Kolegom rozmitowanym w militarnych akcesoriach.

II. 4. Dr inż. arch. Ewa Heczko-Hyłowa w swojej „celi”.

W podobnych pomieszczeniach pracowało wielu Kolegów latach 1993–2003

Fig. 4. Ewa Heczko-Hyłowa, Ph.D. Arch. in her “cell”. From 1993 till 2003, many people worked in such interiors

II. 5. Dr inż. arch. Wojciech Kosiński na galerii wokół dawnego spacernika aresztu

Fig. 5. Wojciech Kosiński, Ph.D. Arch. on the gallery around the former jail yard

II. 6. Sekretariat Instytutu – Grażyna Szefer i mgr Anna Michońska-Sołtys

Fig. 6. Secretariat of the Institute – Grażyna Szefer and Anna Michońska-Sołtys, M.Sc.

II. 7. Logo Instytutu Architektury Krajobrazu wprowadzone w 1994 roku, opracowane wg rysunku Karola Frycza

Fig. 7. Logo of the Institute of Landscape Architecture introduced in 1994, developed according to Karol Frycz drawing

W roku 1994 prof. Janusz Bogdanowski, który początkowo, jako dyrektor Instytutu, nie zamierzał organizować własnego zakładu, postanowił utworzyć Katedrę Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej – wcielając doń po części Kolegów z innych Zakładów. Równocześnie dyrektorem Instytutu wybrany został dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm.

INSTYTUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU (1994–1997) Dyrektor: dr hab. inż. Aleksander Böhm, prof. PK Wicedyrektor: dr inż. arch. Krystyna Pawłowska Sekretariat: mgr Anna Michońska-Sołtys, Grażyna Szefer			
Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich Kierownik: dr hab. inż. arch. Maria Łuczńska-Bruzda, prof. PK	Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich Kierownik: dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm, prof. PK	Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych Kierownik: dr hab. inż. arch. Anna Mitkowska, prof. PK	(od 1997) Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej Kierownik: prof. zw. dr hab. inż. arch. Janusz Bogdanowski
<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Zbigniew Myczkowski • dr inż. arch. Mirosław Holewiński • mgr inż. arch. Krzysztof Wielgus • mgr inż. arch. Jadwiga Śródulska-Wielgus • mgr inż. arch. Dorota Grudniewicz 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Ewa Heczko-Hyłowa • dr inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło • dr inż. arch. Krystyna Pawłowska • dr inż. arch. Wojciech Kosiński • mgr inż. arch. Robert Gawęł • mgr inż. arch. Izabela (Sikora) Sykta 	<ul style="list-style-type: none"> • prof. Marek Siewniak • mgr inż. Katarzyna Fabijanowska • mgr inż. arch. Dorota Uruska-Suszek • mgr inż. arch. Jacek Chrząszczewski • mgr inż. arch. Agata Zachariasz (okresowo) 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Józef Budziło • dr inż. arch. Piotr Patoczka • mgr inż. arch. Leszek Bylina • mgr Jolanta Więckowska • mgr inż. arch. Agata Zachariasz (okresowo)

Po trzech latach, z inicjatywy kierownika Katedry, jednostka ta wyodrębniła się ze struktury Instytutu jako Samodzielna Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej. Ponadto w 1999 r. powstał Zakład Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, kierowany przez dr hab. inż. arch. Krystynę Pawłowską, prof. PK.

INSTYTUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU (1997–2003) Dyrektor: prof. dr hab. inż. Aleksander Böhm Wicedyrektor: dr inż. arch. Agata Zachariasz (1998–2003) Sekretariat: mgr Anna Michońska-Sołtys, Grażyna Szefer				Samodzielna Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej (1997–2003) Kierownik: prof. zw. dr hab. inż. arch. Janusz Bogdanowski Sekretariat: Wiktoria Semper
Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Maria Łuczyńska-Bruzda	Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm	Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Anna Mitkowska	Zakład Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu (od 2000 r.) Kierownik: dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska, prof. PK	
<ul style="list-style-type: none"> • dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski • dr inż. arch. Krzysztof Wielgus • dr inż. arch. Jadwiga Środulska-Wielgus • dr inż. arch. Mirosław Holewiński (okresowo) • mgr inż. arch. Zbigniew Śnieżek • mgr inż. arch. Dorota Grudniewicz • mgr inż. arch. Krzysztof Stokłosa 	<ul style="list-style-type: none"> • dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński • dr inż. arch. Agata Zachariasz • mgr inż. arch. Izabela Sykta • mgr inż. arch. Paweł Rygiel 	<ul style="list-style-type: none"> • prof. Marek Siewniak • mgr inż. Katarzyna Fabijanowska • mgr inż. arch. Dorota Uruska-Suszek • mgr inż. arch. Jacek Chrzęszczewski • dr inż. arch. Nina Kos • dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka (okresowo) 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Ewa Heczko-Hyłowa • dr inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Józef Budziło • dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka • dr inż. arch. Mirosław Holewiński (okresowo) • mgr inż. arch. Agata Zachariasz (okresowo) • dr inż. arch. Leszek Bylina • dr inż. arch. Robert Gawel • mgr Jolanta Więckowska

W roku 2003 zmarł prof. Janusz Bogdanowski. Część pracowników zlikwidowanej Katedry przeszła na emeryturę, inni zmienili pracę, a dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka wrócił do Instytutu, w którym stopniowo rozwijały się Zakłady i Pracownie.

Biorąc pod uwagę wymagane minimum kadrowe, prowadzonego już wówczas od trzech lat nowego kierunku studiów – architektura krajobrazu, szczególną uwagę należało zwrócić na utrzymanie liczby samodzielnych pracowników nauki i zatrudnienie przyrodników – zwłaszcza wobec odejścia na emeryturę prof. Marii Łuczyńskiej-Bruzdowej i dendrologa – prof. Marka Siewnika (2008). W wyniku wzmoczonej pracy w okresie 1997–2007 aż sześcioro

pracowników Instytutu uzyskało stopień doktora habilitowanego⁴. Dużą satysfakcję dawało nam również stopniowe zatrudnianie jako asystentów naszych pierwszych absolwentów.

Tytuły naukowe	Stan zatrudnienia w Instytucie Architektury Krajobrazu			
	1992	1994–1997	1997–2003 razem z Sam. Katedrą Teorii Arch. Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej	2012
Profesor zwyczajny	–	1	1	1
Profesor	1	1	4	3
Profesor PK	2	3	1	4
Doktor habilitowany	2	–	4	–
Doktor	7	8	10	11 w tym 2 biologów
Magister	6 1 (inż. ogrod.) 1 (hist. sztuki)	9 1 (inż. ogrod.) 1 (hist. sztuki)	6 1 (inż. ogrod.) 1 (hist. sztuki)	5 2 (inż. ogrod.)
Administracja	2	2	3	2
Łącznie	22	26	31	28

W tym samym czasie nastąpiła – ostatnia jak dotąd – przeprowadzka do „starego” budynku Wydziału Architektury, częściowo opuszczonego w związku z oddaniem do użytku nowej siedziby Wydziału przy ul. Podchorążych 1.

II. 8. Budynek Wydziału Architektury PK, w którym mieści się obecnie siedziba Instytutu Architektury Krajobrazu

Fig. 8. The building of the CUT Faculty of Architecture where the current seat of the Institute of Landscape Architecture is situated

⁴ Por. tabela w Aneksie.

W uzyskanych lokalach, obok znacznie wygodniejszych teraz pomieszczeń Zakładów i Pracowni, urządziliśmy salę seminaryjną z biblioteką, w której odbywają się zebrania oraz obrony dyplomów i doktoratów, wyposażyliśmy salę komputerową i salę biologii roślin – wykorzystywaną także dla potrzeb studiów podyplomowych, a także urządziliśmy zielnik.

Il. 9. Studenci w sali biologii zorganizowanej przez dr Izabelę Krzeptowską-Moszkowicz w 2010 roku

Fig. 9. Students in the biology room organized by Dr. Izabela Krzeptowska-Moszkowicz in 2010

Il. 10. Zielnik założony przez profesora Marka Siewniaka i mgr Katarzynę Fabijanowską – na zdjęciu stan po przeprowadzce z „Aresztu”

Fig. 10. The herbarium set up by Prof. Marek Siewniak and Katarzyna Fabijanowska, M.Sc. – a photograph taken after the "jailbreak"

Il. 11. Sala seminaryjna z biblioteką w czasie obrony doktorskiej w Komisji K4

Fig. 11. Seminar room with a library during doctor's dissertation defence at K4 Comision

Istotne konsekwencje dla organizacji pracy w Instytucie Architektury Krajobrazu miało otwarcie w roku akademickim 2008/2009 na Uniwersytecie Rolniczym kierunku studiów architektura krajobrazu – jako drugiego w Krakowie. Mimo wieloletniej współpracy zostaliśmy tym zaskoczeni. Okoliczność ta przyśpieszyła proces budowy własnej kadry przyrodników i odpowiedniego wyposażenia specjalistycznego oraz poszukiwań zaplecza do zajęć terenowych. W tej sprawie uzyskaliśmy pomoc prof. Zbigniewa Mirka z Instytutu Botaniki PAN. Wobec braku własnego ogrodu doświadczalnego Ogród Botaniczny był już od 2000 r. udostępniony naszym studentom przez prof. Bogdana Zemanka z UJ.

W 2006 r. po wprowadzeniu nowego statutu PK, ostatecznie ukształtowała się obecna struktura Instytutu Architektury Krajobrazu – z trzema zakładami i dwoma pracownikami.

INSTYTUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU (2012) Dyrektor: prof. zw. dr hab. inż. arch. Aleksander Bóhm Sekretariat: mgr Anna Michońska-Soltys, Grażyna Szefer				
Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich Kierownik: dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski, prof. PK	Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu Kierownik: prof. zw. dr hab. inż. arch. Aleksander Bóhm	Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zieleni Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Anna Mitkowska	Pracownia Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska	Pracownia Projektowania Architektury Krajobrazu Kierownik: prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński
<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Jadwiga Środulska-Wielgus • dr inż. arch. Krzysztof Wielgus • dr inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec • mgr inż. arch. Wojciech Rymcza-Mazur 	<ul style="list-style-type: none"> • dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK • dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK • dr inż. arch. Izabela Sykta • dr Izabela Krzeptowska-Moszkowicz (biolog) • dr inż. Jadwiga Gancarz-Żebracka, • mgr inż. arch. Joanna Szwed 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Katarzyna Hodor • dr inż. arch. Katarzyna Łakomy • dr Łukasz Moszkowicz (biolog) • mgr inż. Katarzyna Fabijanowska (ogrodnik) • mgr inż. Wojciech Bobek 	<ul style="list-style-type: none"> • dr hab. inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK • dr inż. arch. Anna Staniewska • mgr inż. Jacek Konopacki • mgr inż. arch. Miłosz Zieliński 	<ul style="list-style-type: none"> • dr inż. arch. Marcin Furtak • mgr inż. Przemysław Kowalski (ogrodnik) • mgr inż. arch. Miłosz Zieliński • mgr inż. Paweł Byrski (do 2007)

**II. 12. Pracownicy Instytutu Architektury Krajobrazu PK
2012**

*Fig. 12. The employees of the CUT Institute of Landscape Architecture
2012*

od lewej:

- w I rzędzie: Marcin Furtak, Katarzyna Hodor, Aleksander Böhm, Anna Mitkowska, Urszula Forczek-Brataniec, Izabela Sykta, Grażyna Szefer
- w II rzędzie: Jacek Konopacki, Miłosz Zieliński, Katarzyna Fabijanowska, Wojciech Kosiński, Jadwiga Gancarz-Żebracka, Anna Michońska-Softys, Izabela Krzeptowska-Moszkowicz, Karol Chajdys, Krystyna Dąbrowska-Budziło, Katarzyna Łakomy
- w III rzędzie: Łukasz Moszkowicz, Agata Zachariasz, Przemysław Kowalski, Zbigniew Myczkowski, Krystyna Pawłowska, Jadwiga Środulska-Wielgus, Krzysztof Wielgus, Wojciech Rymsza-Mazur

2. EWOLUCJA DYDAKTYKI I POWSTANIE KIERUNKU STUDIÓW ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU

THE EVOLUTION OF EDUCATION AND THE FORMATION OF THE CURRICULUM LANDSCAPE ARCHITECTURE (A. Böhm)

W roku 1945, po zakończeniu wojny, w nowo utworzonym Wydziale Architektury rozpoczęło pracę wielu wybitnych naukowców i praktyków – wywodzących się ze środowiska lwowskiego, warszawskiego i krakowskiego. Nauczanie odbywało się początkowo w ramach ówczesnej Akademii Górniczej, a niedługo później w naszej, samodzielnej już Politechnice Krakowskiej.

Jedną z czołowych postaci ówczesnego środowiska akademickiego był prof. Tadeusz Tołwiński (1887–1951) – twórca Katedry Urbanistyki w Krakowie (1945). Przed wojną współpracował z prof. Franciszkiem Krzywdą-Polkowskim (1881–1949), założycielem pierwszego w Polsce Zakładu Architektury Krajobrazu i Parkoznawstwa przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w roku 1930. Nazywany był „ojcem urbanistyki polskiej” i w swoim podręczniku sformułował podstawowe, wielokrotnie cytowane poglądy na temat architektury krajobrazu⁵. Jego doktorantem był późniejszy kierownik Katedry Planowania Krajobrazu i Terenów Zielonych prof. Gerard Ciołek (1909–1966), który z kolei był promotorem prac doktorskich Zygmunta Nováka (1897–1972) i Janusza Bogdanowskiego (1929–2003) – profesorów i wychowawców następnych generacji architektów krajobrazu – wśród nich prof. Marii Łuczyńskiej-Bruzdowej.

W tych okolicznościach powstała i rozwijała się w Krakowie grupa ludzi połączonych nie tylko miejscem, ale i przedmiotem nauczania, prowadzonego z wielkim zaangażowaniem w różnych strukturach organizacyjnych. Zmienialiśmy adresy, przenoszono nas z budynku do budynku, pracowaliśmy w katedrach, zakładach, zespołach, instytutach i pracowniach – znów katedrach i znów instytutach – ale zawsze, w takiej czy innej nazwie można było odczytać „krajobraz”. Dzięki temu architektura krajobrazu była nie tylko jednym z elementów dydaktyki, ale zarazem „specjalnością” krakowskiego Wydziału Architektury, któremu wespół z przedmiotami artystycznymi i konserwacją zabytków do dziś nadaje wyrazisty charakter na tle innych polskich szkół architektury.

Wraz z upływem lat intensywny rozwój kadry akademickiej związanej z krajobrazem, jak również nasze prace badawcze, projekty oraz liczne publikacje z coraz większym trudem mieściły się w ramach jedyne go kierunku studiów, jakim w krakowskiej szkole była architektura i urbanistyka. Mimo uruchomienia przy Instytucie Architektury Krajobrazu w roku 1994 studiów podyplomowych, program studiów magisterskich był szczelnie wypełniony i nie otwierał obiecujących perspektyw przed naszymi pracownikami – przeciwnie – mógł stwarzać sytuacje konfliktowe.

⁵ Tadeusz Tołwiński, *Urbanistyka t. 3*, Warszawa 1963 (rękopis 1938).

W zmiennych losach architektów krajobrazu w powojennej Polsce przełomowym faktem okazała się formalna reaktywacja tego zawodu w roku 1995⁶. W trzy lata później Rada Główna Szkolnictwa Wyższego ustanowiła kierunek studiów magisterskich – architektura krajobrazu – przywracając tym samym stan z lat 1988–1991.

W ślad za tymi decyzjami Instytut Architektury Krajobrazu zorganizował w dniu 20 listopada 1998 roku ogólnopolską konferencję pod nazwą „I Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu”⁷. Forum zakończyło się zobowiązaniem wspólnego opracowania – przez środowiska PK i SGGW – tzw. „minimum programowego” dla odrodzonego kierunku studiów akademickich. Przygotowany w ten sposób materiał, został 29 kwietnia 1999 r., zatwierdzony przez RGSzW. Dzięki staraniom prof. Józefa Nizioła, kierunek architektura krajobrazu uzyskał wówczas korzystny współczynnik kosztochłonności studiów (2,5), co łagodziło problemy finansowe związane z jego planowanym uruchomieniem na PK.

Il. 13. Otwarcie I Forum w Krakowie. Dyrektor Instytutu Architektury Krajobrazu – Aleksander Böhm i prorektor Politechniki Krakowskiej – Elżbieta Nachlik

Fig. 13. The opening of the First Forum in Krakow. The Director of the Institute of Landscape Architecture – Aleksander Böhm and the Pro-Vice-Chancellor of Cracow University of Technology – Elżbieta Nachlik

⁶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie klasyfikacji zawodów dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Dz. U. 1995 r. Nr 40. poz. 253.

⁷ I Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu, w: Studia i Materiały Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1999.

INSTITUT ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
POLITECHNIKA KRAKOWSKA
ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków, PL tel. (48-12) 6326471, 6330300 ext. 2469, 2491, 2492, 2494, 2495, fax (48-12) 6330441

INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE
CRACOW UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków, PL tel. (48-12) 6326471, 6330300 ext. 2469, 2491, 2492, 2494, 2495, fax (48-12) 6330441

I FORUM DYDAKTYCZNE ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

pod honorowym patronatem
Jego Magnificencji Rektora Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flągi

Dziękujemy Wydziałowi Architektury Politechniki Krakowskiej prof. dr hab. inż. arch. Andrzeja Kadziubi

Institut Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej
zaprasza

do wzięcia udziału w I Forum Dydaktycznym Architektury Krajobrazu.

20 listopada 1998 roku
w Politechnice Krakowskiej,
(sala konferencyjna, budynek studiów PK).

PROGRAM
SERIA I 198-00-12-49

1	10.00 - 10.15		Otwarcie		
2	10.15 - 10.30	Prof. zw. dr hab. Edward Burdacki	SGGW - Wzrost i rozwój Wydziału Ogrodnictwa i Ogrodnictwa Krajobrazu	Badania podstawowe i aplikacyjne program edukacji kierunku architektura krajobrazu	S P O W
3	10.30 - 10.45	Dr inż. Przemysław Walski	SGGW - Katedra Architektury Krajobrazu	Charakterystyka programowa nauczania w Oddziale Architektury Krajobrazu w SGGW	
4	10.45 - 11.00	Dr inż. arch. Krzysztof Andrzej Wierzbicki	SGGW - Katedra Architektury Krajobrazu	Przebieg studiów Architektury Krajobrazu	
5	11.0 - 11.15	Dr inż. Anna Miłkowska-Szostak	SGGW - Katedra Architektury Krajobrazu		
6	11.30 - 11.45	Dr hab. Marek Kosmała	SGGW - Katedra Architektury Krajobrazu	Miejsce i zakres procedur i ich wdrażanie w systemie kształcenia w Wydziale Ogrodnictwa i Ogrodnictwa Krajobrazu	
7	11.45 - 12.00	Dr hab. Czesław Wyrzykowski	SGGW - Oddział Architektury Krajobrazu i Katedra Ochrony Środowiska		
8	12.00 - 12.15	Dr Janusz Burdacki	Uniwersytet Łódzki Wydział Biologii i nauk o Ziemi	Przebieg kształcenia i Ochrony Środowiska w Wydziale Ogrodnictwa i Ogrodnictwa Krajobrazu	
9	12.15 - 12.30	Dr hab. Janusz Jaszczoł prof. KUL	Katedra Urbanistyki i Architektury Wydział Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego		
10	12.30 - 12.45	Dr Andrzej Miłkowski	Zakład Biologii Krajobrazu, Warszawa		
13.45 - 14.00 P. R. E. B. W. A.					

SERIA II (14.00-15.20)

11	14.00 - 14.15	Prof. zw. dr hab. arch. Janusz Bogdanowski	Politechnika Krakowska Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodniczej	Dydaktyka i problematyka w zakresie doboru formy w architekturze krajobrazu	Politechnika Krakowska Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodniczej
12	14.15 - 14.28	Dr arch. Piotr Paluszka	Politechnika Krakowska Katedra Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodniczej	Temat, metoda, cel i zakres praktyk studenckich z architektury krajobrazu	
13	14.30 - 14.43	Dr inż. arch. Katarzyna Rozmarynowska	Politechnika Krakowska Wydział Architektury i Sztuki Użytkowej		
14	14.45 - 15.00	Dr inż. arch. Jacek Rybarkiewicz	Politechnika Śląska Wydziałowe Studium Planowania Przestrzennego i Urbanistycznego Katedra Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Zespół Planowania Przestrzennego		
15	15.00 - 15.15	Prof. dr hab. arch. Maria Łuczyńska-Bruzdowa	Instytut Architektury Krajobrazu Zakład Krajobrazu Otwartego i Biologii i Ogrodnictwa	Profil działalności dydaktycznej Instytutu Architektury Krajobrazu	Politechnika Krakowska
16	15.15 - 15.30	Dr hab. Anna Miłkowska prof. PK	Instytut Architektury Krajobrazu PK Zakład Sztafki Ogrodniczej i Terenów Zielonych	Przebieg kształcenia, projekty dyplomowe oraz współpraca IMK z Politechniką i Uniwersytetami w zakresie kształcenia w zakresie Architektury Krajobrazu	Instytut Architektury Krajobrazu
17	15.30 - 15.45	Prof. dr hab. inż. Marek Słowiak	Instytut Architektury Krajobrazu PK Zakład Sztafki Ogrodniczej i Terenów Zielonych	Rola architekta krajobrazu w rekultywacji krajobrazu	
18	15.45 - 16.00	Mgr inż. arch. Paweł Olszacki	Urządzenie Centrum i Kompozycja PK	Współpraca kierownictwa projektowania architektonicznego	
19	16.00 - 16.15	Dr hab. Aleksandra Białym prof. PK	Instytut Architektury Krajobrazu Zakład Krajobrazu i Ogrodnictwa i Sztuki Użytkowej	ECIAS (Europejska Konferencja Sztafki Architektury Krajobrazu i Wzrostu 1998)	
20	16.15 - 16.25	Dr hab. arch. Władysław Pawłowski	Uniwersytet Jagielloński Wydział Architektury i Urbanistyki Specjalność Instytutu Sztuki i Planowania	Zajęcia dydaktyczne i wycieczki krajoznawcze i zagraniczne	
16.25 - 17.00 P. R. E. B. W. A.					
17.00 Dydaktyka i Zakończenie					

Dyrektor Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej
Dr hab. inż. arch. Aleksandra Białym prof. PK

W związku z dużą ilością zgłoszeń zamieszczone zostały wypowiadający do 15 min.
Prosimy o nadmienienie do 5 listopada 1998 r., na adres Instytutu, kompletnie wypowiedzi (max. 2 strony tekstu) w celu ich powierzenia do następnego uczestnika spotkania.

Do dyspozycji referentów będą rękopiśmienne, rzutki przeźroczyste i slajdy do przygotowania posterów. Indywidualne przesłanie posterów nie może przekroczyć 1,5 m².

Prosimy o przygotowanie wstążki, wstążki i innych materiałów dydaktycznych, gdyż powielony jest dostęp do prezentacji.

W trakcie konferencji czynnikiem będzie wystawa firmy TOP MARK CENTRE zajmującej się raportami i dydaktyką politechnicznych studiów krajoznawczych. Tłumaczenie wykładów i dyskusji architektonicznych, sesji ogólnych i sesji tematycznych. Wszelkie uwagi i sugestie prosimy kierować do organizatorów.

W bezpośrednim sąsiedztwie sali konferencyjnej czynny jest bar i stolówka pracownicza.

II. 14. Program „I Forum Dydaktycznego Architektury Krajobrazu”, 20 listopada 1998

Fig. 14. The programme of "The First Educational Forum of Landscape Architecture", 1998

II. 15. Uczestnicy I Forum Dydaktycznego Architektury Krajobrazu

Fig. 15. The participants in the First Educational Forum of Landscape Architecture.

Od lewej / From left: 1. S. Dousa, 2. J. Rybarkiewicz, 3. B. Sierecka, 4. K. Młynarczyk, 5. E. Heczko-Hyłowa, 6. A. Zachariasz, 7. K. Stokłosa, 8. F. Gospodarczyk, 9. K. Wielgus, 10. J. Bogdanowski, 11. W. Kosiński, 12. A. Miłkowska, 13. M. Siewniak, 14. M. Łuczyńska-Bruzdowa

II. 16. Zakończenie II Forum Architektury Krajobrazu na zamku w Nidzicy (stoją: Aleksander Böhm i Richard Stiles)

Fig. 16. The closing of the Second Forum of Landscape Architecture at the castle in Nidzica (standing: Aleksander Böhm and Richard Stiles)

Prezentacja przyjętego programu nastąpiła w dniach 14–16 października następnego roku podczas II Forum Dydaktycznego, zorganizowanego ponownie przez nas w Krakowie⁸. Zgromadziło ono przedstawicieli wszystkich uczelni polskich zainteresowanych nowym kierunkiem studiów, ale również Kolegów z Austrii, Czech, Niemiec, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Ukrainy, Węgier i Wlk. Brytanii. Referat wprowadzający wygłosił Richard Stiles – Prezydent ECLAS (European Conference of Landscape Architecture Schools), co wkrótce dało impuls do włączenia się polskiego środowiska w prace grup tematycznych unijnego programu LE:NOTRE.

Dla Instytutu Architektury Krajobrazu była to perspektywa o kluczowym znaczeniu. Nasze usilne starania bezzwłocznie podjęte w celu wykorzystania tej szansy, zakończone zostały uchwałą Senatu Politechniki Krakowskiej w dniu 30 listopada 1999. W Wydziale Architektury PK, obok istniejącego kierunku – architektura i urbanistyka – utworzony został drugi kierunek studiów magisterskich – architektura krajobrazu! Skutecznego poparcia w dyskusji poprzedzającej tę decyzję, udzielił nam dziekan Wydziału Mechanicznego, prof. Stanisław Michałowski. Rektorem Politechniki Krakowskiej był wówczas prof. zw. dr. hab. inż. Kazimierz Flaga, a dziekanem Wydziału Architektury prof. zw. dr. hab. inż. arch. Waclaw Seruga. W 2001 roku pracownicy Instytutu – Aleksander Böhm, Agata Zachariasz, Maria Łuczyńska-Bruzda, Krystyna Pawłowska, Anna Mitkowska, Marek Siewniak, Izabela Sykta i Paweł Rygiel – otrzymali Nagrodę Rektora Politechniki Krakowskiej (zespółową II stopnia) w dziedzinie dydaktyki za: Inicjatywę i działania, które doprowadziły do uruchomienia nowego kierunku studiów “Architektura krajobrazu” na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej.

⁸ II Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu, Kraków 1999.

Il. 17. Kadra dydaktyczna nowego kierunku architektura krajobrazu z Dziekanem Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej prof. Waclawem Serugą przed wejściem do budynku WAPK PK przy ul. Podchorążych 1

Fig. 17. The educational staff of the new curriculum Landscape Architecture with the FA CUT Dean Prof. Waclaw Seruga in front of the entrance to the building of the CUT Faculty of Architecture at 1 Podchorążych St.

Od lewej / *From left:*

- w pierwszym rzędzie / *in first row:* Agata Zachariasz, Ewa Heczko-Hyłowa, Krystyna Pawłowska, Anna Mitkowska, Waclaw Seruga, Dorota Uruska-Suszek, Stanisław Mularz, Aleksander Böhm
- w drugim rzędzie / *in second row:* Andrzej Karafiat, Tadeusz Kobylko, Krystyna Dąbrowska-Budzilo, Wojciech Kosiński, Zofia Malinowska, Katarzyna Fabijanowska, Piotr Patoczka
- w trzecim rzędzie / *in third row:* Zbigniew Myczkowski, Ewa Seweryn, Zbigniew Gajewski, Bogdan Dziedzic, Sabina Kuc
- w czwartym rzędzie / *in fourth row:* Stefan Świszczowski, Jacek Chrzęszczewski, Gabriela Wyżgolik, Izabela Sykta, Danuta Kraus, Stanisław Rożek

Il. 18. 1 października 2000 roku – pierwsi studenci kierunku architektura krajobrazu przed wejściem do budynku Wydziału Architektury PK przy ul. Podchorążych 1. W pierwszym rzędzie – prof. Waclaw Seruga, dziekan WA PK i prof. Aleksander Böhm

Fig. 18. October 1, 2000 – the first students of the curriculum Landscape Architecture in front of the entrance to the building of the Faculty of Architecture CUT at 1 Podchorążych St. In the first row – FA CUT Dean Prof. Waclaw Seruga and Prof. Aleksander Böhm

Od 1 października 2000 roku obowiązki dydaktyczne pracowników Instytutu nie ograniczały się już – jak dotąd – do nauczania studentów architektury i urbanistyki jednej z wielu umiejętności. Architektura krajobrazu stała się w Polsce samodzielnym zawodem i do jego wykonywania mieliśmy przygotować naszych absolwentów. Skalę zmian najbardziej lapidarnie obrazuje wzrost liczby zajęć – z 128 godzin w ramach kierunku architektura i urbanistyka, do 3460 na kierunku architektura krajobrazu.

Równoległe z postępującymi każdego roku zmianami ilościowymi, nastąpiła zmiana jakościowa. Polegała ona na rozszerzeniu programu typowego dla uczelni technicznych, o przedmioty przyrodnicze. W nauczaniu geografii, geodezji i geologii otrzymaliśmy wsparcie z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Górniczo-Hutniczej – również w postaci gościny w odpowiednio wyposażonych salach. Za to wyjątkowe zaangażowanie się na rzecz naszych studentów, pozostajemy wdzięczni prof. Kazimierzowi Trafasowi (1939–2004) oraz prof. Stanisławowi Mularzowi (1939–2009). Konieczność przetwarzania dużych zbiorów danych geograficznych wymagała rozbudowania programu informatyki. Pomogli nam w tym pracownicy Instytutu Modelowania Komputerowego PK pod kierunkiem dr inż. Pawła Ozimka. Poważne trudności mieliśmy także z przekazywaniem wymaganej wiedzy i umiejętności rolnika, leśnika i ogrodnika. W Politechnice Krakowskiej – poza zatrudnionym w roku 1997 w Instytucie Architektury Krajobrazu prof. Markiem Siewniakiem – nie było w tych dziedzinach kadry akademickiej, a tym bardziej zaplecza do prowadzenia zajęć terenowych. W trudnych oko-

licznościach pomocy, w zorganizowaniu ekipy pracowników oraz pomieszczeń w ówczesnej Akademii Rolniczej, udzielili nam prorektor tej uczelni prof. Wiesław Maciaszek (1942–2002) oraz prof. Anna Bach.

W nawiązaniu powyższych kontaktów przydatne okazały się wcześniejsze związki z wymienionymi uczelniami, z którymi w różnej formie współdziałaliśmy. Zatem to, co wydawało się naszym głównym niedostatkiem – przewaga przedmiotów technicznych nad przyrodniczymi – dzięki współpracy międzyuczelnianej stało się zaletą. Nasi studenci, korzystając z tego, że studiują w Krakowie, mogli poznać bogactwo, różnorodność i solidarność środowiska akademickiego tego miasta. Równocześnie – mając na uwadze potrzebę stopniowego usamodzielnienia się – konsekwentnie powiększaliśmy liczbę reprezentantów nauk przyrodniczych w gronie pracowników naszego Instytutu.

Do wielkiego wysiłku organizacyjnego, jakiego wymagała koordynacja wielowątkowego programu nauczania, dochodziła zmiana dotychczasowych stereotypów – zarówno na nasz temat, jak i w naszym własnym gronie. Architektura krajobrazu była dotąd często postrzegana jako „zieleń” uzupełniająca projekty urbanistyczne i architektoniczne. Wśród wielu Kolegów budziło to poczucie marginalizacji i zagrożenia, a zarazem potrzebę obrony „jednostki krajobrazowej”. Ale sytuacja zmieniła się i wraz z utworzeniem „własnego” kierunku studiów osiągnęliśmy szeroką autonomię. Zamiast „walczyć o swoje” – po prostu byliśmy na swoim. Zatem ważniejsza od obrony jedynomyślności poglądów – stała się różnorodność, otwartość i wymiana myśli. To także okazało się dla nas wyzwaniem i tu także spotkaliśmy się z życzliwością otoczenia, zwłaszcza ze strony ówczesnego dyrektora Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie, dr Andrzeja Michałowskiego.

**Il. 19. Dr Andrzej Michałowski, dr hab. inż.
Aleksander Böhm, prof. PK i dr inż. arch.
Wojciech Kosiński w 1998 w Krakowie**

Fig. 19. Dr. Andrzej Michałowski, Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. and Wojciech Kosiński, Ph.D. Arch. in Krakow in 1998

Otwarcie nowych horyzontów wymagało szerokiej konfrontacji poglądów – nie tylko w środowisku krakowskim i polskim. Dwie pierwsze konferencje dydaktyczne, które zorganizowaliśmy pod nazwą „Forum Architektury Krajobrazu” były inspirujące nie tylko dla nas. Zrodziła się cenna tradycja wymiany doświadczeń, a nawet powołana została Kapituła Polskiej Architektury Krajobrazu. Skupiała pod przewodnictwem A. Böhma przedstawicieli wszystkich uczelni państwowych, w których nauczana jest architektura krajobrazu.

II. 20. Referat Przewodniczącego Komisji Edukacji EFLA – Andrea Tutundzica na spotkaniu Kapituły Polskiej Architektury Krajobrazu w SGGW w Warszawie, 2009

Fig. 20. A report from the Chairman of the EFLA Commission on Education – Andrea Tutundzic at a meeting of the Chapter of Polish Landscape Architecture, CSF Warsaw, 2009

Od kilkunastu lat „Forum” odbywa się w kolejnych ośrodkach akademickich, a dziesiąte, jubileuszowe spotkanie w roku 2007, przybrało postać Międzynarodowego Kongresu Architektury Krajobrazu „Sztuka ochrony i kształtowania środowiska” i miało miejsce znów w Krakowie⁹. Oddając zatem pierwszeństwo środowisku warszawskiemu w tworzeniu zrębów dydaktyki polskiej architektury krajobrazu, wypada zauważyć, iż do jej odtworzenia i rozszerzenia przyczynił się także Instytut Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej.

II. 21. Publikacja konferencyjna Międzynarodowego Kongresu Architektury Krajobrazu pt. „Sztuka ochrony i kształtowania środowiska”, Kraków 2007

Fig. 21. Conference publication of International Congress of Landscape Architecture, Krakow 2007

⁹ Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu, Czasopismo Techniczne 10/2007.

Il. 22. Uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Architektury Krajobrazu w Krakowie, 2007; fot. J. Zych

Fig. 22. The participants in the International Congress of Landscape Architecture in Krakow in 2007

Liczba ośrodków akademickich, w których kształcą się dziś architekci krajobrazu w naszym kraju wzrosła w roku 2012 – do 13 uczelni państwowych i 5 szkół niepublicznych. Na tym tle, jako jedyna jak dotąd uczelnia w Polsce, szkoła krakowska może się szczycić istotnym wyróżnieniem w dziedzinie aktywności międzynarodowej.

W dniach 21–22.XI.2009 r. odbyło się w Brukseli doroczne Walne Zgromadzenie EFLA (European Foundation for Landscape Architecture), która jest regionalnym oddziałem światowej organizacji IFLA (International Federation of Landscape Architects). Jednym z punktów programu było ogłoszenie listy uczelni kształcących architektów krajobrazu, których program nauczania uzyskał akredytację EFLA na najbliższe 5 lat. Do grona kilkudziesięciu uczelni europejskich akredytowanych w poprzednich latach, dołączono 7 kolejnych – wśród nich Politechnikę Krakowską.

Wspomniany program po wielu konsultacjach z Komisją Edukacji EFLA – której przewodniczył Andrea Tutundzic – przygotowany został przez prodziekana Wydziału Architektury PK dr hab. inż. arch. Agatę Zachariasz, prof. PK. W ten sposób, niemal dokładnie w jedenastą rocznicę I Forum Architektury Krajobrazu (Kraków, 20.11.1998) zakończyły się trwające od 2007 roku starania, prowadzone pod patronatem prezesa Polskiego Stowarzyszenia Wykonawców Terenów Zieleni i Architektów Krajobrazu „Zieleń Polska” – Marcina Gajdy, który jako reprezentant naszego kraju w EFLA rekomendował wniosek krakowskiej uczelni.

II. 23. Walne Zgromadzenie EFLA w Brukseli, 2009 – ogłoszenie decyzji o akredytacji Politechniki Krakowskiej. Od lewej: Aleksander Böhm, Christine Bavassa – sekretarz EFLA, Fritz Auweck – prezes EFLA

Fig. 23. The EFLA General Assembly in Brussels in 2009 – the announcement of the decision to allocate accreditation for CUT. From left: Aleksander Böhm, Christine Bavassa – EFLA Secretary, Fritz Auweck – EFLA Chairman

II. 24. Walne Zgromadzenie EFLA w Brukseli, 2009 Fritz Auweck – prezes EFLA i Marcin Gajda, Prezes SAK Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu „Zieleń Polska”

Fig. 24. The EFLA General Assembly in Brussels in 2009. Fritz Auweck – EFLA Chairman and Marcin Gajda – the Chairman of the Association of Landscape Architects “Polish Greenery”

Najnowszym, jak dotąd, etapem ewolucji dydaktyki prowadzonej w Instytucie Architektury Krajobrazu, było ponowne uruchomienie studiów podyplomowych, które po raz pierwszy zostały zorganizowane w roku 1994. Od roku 2010 noszą one tytuł „Planowanie krajobrazu i gospodarka przestrzenna”, a ich ukończenie otwiera naszym absolwentom drogę do Izby Urbanistów oraz pełnienie samodzielnych funkcji w planowaniu przestrzennym.

3. PROGRAMY NAUCZANIA NA KIERUNKU ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU *TEACHING PROGRAMMES AT THE CURRICULUM LANDSCAPE ARCHITECTURE* (A. Zachariasz)

Mottem pracy dydaktycznej prowadzonej na kierunku architektura krajobrazu na Politechnice Krakowskiej na Wydziale Architektury jest klasyczna definicja specjalności sformułowana przez prezydenta Uniwersytetu Harvardzkiego Charlesa Williama Eliota (1834–1926): Architektura krajobrazu jest przede wszystkim sztuką i jej najważniejszą funkcją jest tworzenie i ochrona piękna w otoczeniu siedzib ludzkich oraz szerzej w naturalnej scenerii kraju¹⁰. Począwszy od 1900 r., kiedy Charles W. Eliot ustanowił kurs uniwersytecki profesjonalnego kształcenia w dziedzinie architektury krajobrazu ku pamięci swojego przedwcześnie zmarłego syna Charlesa Eliota (1859–1897), współczesny status zawodu jest rezultatem nieprzerwanej ewolucji.

Architektura krajobrazu – kierunek studiów jednolitych magisterskich – ustanowiony został ponownie¹¹ przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego w 1998 r. Obowiązujące Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 95, nr 40 poz. 253) określiło specyfikę zawodu:

2140101 Architekt krajobrazu

I. Opracowuje studia, programy oraz projekty budowy i modernizacji obiektów architektury krajobrazu i systemów terenów zieleni miejskiej, a także studia i projekty ochrony i kształtowanie krajobrazu terenów niezurbanizowanych; celem tych programów jest zachowanie i rozwijanie różnorodności, osobliwości i piękna krajobrazu; pełni kontrolę nad realizacją projektowanych obiektów w ramach nadzoru autorskiego; prowadzi studia i badania nad praktycznym wykorzystaniem w dziedzinie architektury krajobrazu wyników prac innych dziedzin: ekologii, geologii i geomorfologii, klimatologii, hydrologii, fitosocjologii, geografii fizycznej kompleksowej, ochrony środowiska przyrodniczego, ogrodnictwa, leśnictwa, gospodarki wodnej, historii sztuki, architektury etc.

W 1999 r. w środowisku krakowskim (Politechnika Krakowska) i warszawskim (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego) opracowano minimum programowe dla kierunku „architektura krajobrazu”. Minimum to zatwierdzone przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego dn. 29 kwietnia 1999 r. i uzupełnione później o wymagania prowadzenia studiów zawodowych (inżynierskich) obowiązywało do 2005 r.

Opierając się na minimum z 1999 r. przygotowano pierwszy program studiów na kierunku architektura krajobrazu, który uruchomiono w Politechnice Krakowskiej w roku akademickim

¹⁰ Ch. W. Eliot, list do wydawcy, 24.09.1910, Landscape Architecture, IX/1910, s. 40.

¹¹ Kierunek ten istniał w latach 1988–1991.

2000/2001. Studia realizowane były jako 5-letnie jednolite magisterskie stacjonarne i niestacjonarne. Zanim jednak pierwsi studenci rozpoczęli w roku 2000 naukę, rok wcześniej podjęła pracę Rada Programowa kierunku. Uczestniczyli w niej pracownicy innych krakowskich uczelni i ośrodków naukowych, z którymi od lat Instytut Architektury Krajobrazu współpracował w różnych pracach naukowych i projektowych¹². Uczelnia techniczna, jaką jest Politechnika nie dysponowała wystarczającą ilością kadry, by prowadzić nauczanie w specjalności tak interdyscyplinarnej – łączącej zagadnienia techniczne i artystyczne z przyrodniczymi i humanistycznymi – jaką jest architektura krajobrazu.

Rozpoczęte wtedy kształcenie studentów na kierunku architektura krajobrazu składało się z wykładów, laboratoriów i ćwiczeń, projektowania, seminariów i praktyk zawodowych oraz wybieralnych zajęć fakultatywnych. Wspomagane było pracami w studenckich kołach naukowych, warsztatami projektowymi, konkursami studenckimi, obozami naukowymi i uczestnictwem studentów w pracach badawczych i studialnych oraz grantach realizowanych w Instytucie Architektury Krajobrazu.

Dużym wysiłkiem organizacyjnym było przygotowanie zielnika stanowiącego podstawowy materiał pomocniczy do ćwiczeń z przedmiotu Szata roślinna. Gromadzenie pierwszych zbiorów nastąpiło przed rozpoczęciem zajęć w roku akademickim 2000/2001. Podstawowy zbiór roślin zawierał 400 gatunków (taksonów) drzew i krzewów. Z czasem pracownia zielnika zyskała odrębne pomieszczenie, gdzie gromadzone i opracowywane są materiały dla potrzeb dydaktyki. Ponadto udostępniono dla studentów 20 przeszklonych gablot zielnika i opracowano specjalne, jednolite graficznie karty wzorcowe.

Il. 25. Seminarium zorganizowane przez Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Mużakowie pt: *My Place – European historic parks and their communities*, 2005. Dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK (pierwsza prawej)

Fig. 25. A seminar organized by the National Centre of Research and Documentation on Monuments. My Place – European historic parks and their communities, 2005. Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. (the first from right)

¹² W Radzie Programowej znaleźli się pracownicy Uniwersytetu Jagiellońskiego (Wydział Chemii, kierunek: ochrona środowiska; Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, kierunek: zarządzanie w administracji publicznej, zarządzanie w turystyce, zarządzanie w kulturze; Wydział Biologii i Nauk o Ziemi, Instytut Geografii); Akademii Górniczo-Hutniczej (Wydział Górniczy, kierunki: roboty inżynierskie w kształtowaniu środowiska, zagospodarowanie surowców wtórnych i odpadowych); Akademii Rolniczej (Wydział Ogrodniczy, kierunki: ogrodnictwo, sztuka ogrodowa i Wydział Leśny) i Polskiej Akademii Nauk (Instytut Ochrony Przyrody).

Il. 26. Zajęcia z fitosocjologii roślin prowadzone przez dr Izabelę Krzeptowską-Moszkowicz z Instytutu Architektury Krajobrazu PK

Fig. 26. Classes in plant phytosociology supervised by Dr. Izabela Krzeptowska-Moszkowicz of the CUT Institute of Landscape Architecture

Il. 27. Zajęcia w pracowni komputerowej prowadzone przez dr inż. arch. Agnieszkę Ozimek z Instytutu Fizyki, Matematyki i Informatyki PK

Fig. 27. Classes in the computer studio supervised by Agnieszka Ozimek, Ph.D. Arch. of the CUT Institute of Physics, Mathematics and Information Technology

W roku akademickim 2005/2006 powstała też pracownia komputerowa, a następnie sala biologii ze stanowiskami mikroskopowymi.

Podstawowym celem, jaki sobie założono w procesie dydaktycznym było i jest formowanie osobowości oraz przekazanie wiedzy i umiejętności odpowiadającej przyszłym zadaniom określonym w sylwetce zawodowej. Powstał wówczas kontynuowany i rozwijany do dzisiaj model kształcenia opierający się na Projektowaniu zintegrowanym, obecnym na wszystkich semestrach studiów.

Projektowanie zintegrowane – przedmiot kluczowy procesu dydaktycznego stanowi płaszczyznę dla stopniowego wykorzystywania różnorodnej wiedzy sukcesywnie przekazywanej w wykładach i utrwalanej w trakcie ćwiczeń i laboratoriów. Przedmiotem projektowania jest zawsze krajobraz, na semestrach niższych jako obiekt architektury krajobrazu, a na wyższych w skali planistycznej. Należy przez to rozumieć: obszar zagospodarowany na stałe lub tymczasowo, któremu nadano określone wartości użytkowe i estetyczne skomponowane z tworów natury i dzieł ręki ludzkiej.

W tych ramach kultywowaną od lat specyfiką „szkoły krakowskiej” jest traktowanie terenu jako „wnętrza krajobrazowego” (enclosure) o określonych warunkach percepcji przestrzeni. Stopień trudności oraz skala kolejnych – semestralnych – zadań projektowych wzrasta proporcjonalnie do uzyskiwanej przez studentów wiedzy.

Kolejne tematy realizowane przez studentów studiów jednolitych magisterskich, prowadzonych od 2000 do 2011 roku, przedstawia tabela:

Sem.	Temat projektu	Zajęcia towarzyszące
1	Kompozycja wnętrza (zasady kompozycji)	informatyka, botanika i fizjologia roślin, geodezja, rysunek i rzeźba, szata roślinna, materiałoznawstwo, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania
2	Wnętrze prywatne (ogród przydomowy, podwórko)	informatyka, botanika i fizjologia roślin, rysunek i rzeźba, materiałoznawstwo, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, praktyka zawodowa
3	Wnętrze publiczne (skwer, plac)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, informatyka, rysunek i rzeźba, szata roślinna, infrastruktura, roboty ziemne, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu
4	Rewaloryzacja ogrodów zabytkowych (ogród klasztorny, ogród rezydencjonalny)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, informatyka, fizjografia, gleboznawstwo, geodezja, rysunek i rzeźba, budownictwo i konstrukcje, historia architektury i sztuki ogrodowej, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu
5	Park publiczny (park miejski, wiejski, osiedlowy)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, ekologia, fizjografia, budownictwo i konstrukcja, historia architektury (sztuki) i historia sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu, fakultet
6	Rekultywacja terenów przemysłowych (wzrostki kopalni odkrywkowych, kamieniołomy, osadniki, hałdy, renaturyzacja rzek)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, historia architektury i sztuki ogrodowej, planowanie przestrzenne, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu, fakultet, praktyka zawodowa
7	Założenie w krajobrazie otwartym (zagospodarowanie brzegów zbiorników, ośrodki rekreacyjne, zagospodarowanie turystyczne)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, historia architektury i sztuki ogrodowej, planowanie przestrzenne, konserwacja i rewitalizacja, ochrona i rekultywacja krajobrazu, fakultet
8	Planowanie przestrzenne – plan miejscowy (plany fragmentów miast i wsi ze szczególnym uwzględnieniem zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych)	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, ochrona środowiska przyrodniczego, planowanie przestrzenne, konserwacja i rewitalizacja, fakultet

Sem.	Temat projektu	Zajęcia towarzyszące
9	Planowanie przestrzenne – plan ochrony (parki narodowe, krajobrazowe, kulturowe)	ochrona środowiska przyrodniczego, konserwacja i rewitalizacja, praktyka zawodowa
10	Projektowanie dyplomowe	obowiązkowe konsultacje ze specjalistami wskazanymi przez promotora stosownie do tematu pracy

Program nauczania dostosowywano sukcesywnie do publikowanych nowych przepisów. W roku akademickim 2004/2005 opublikowano nowe standardy kształcenia na kierunku architektura krajobrazu w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Sportu z dn. 13 maja 2005 r. (Dz. U. 2005 nr 98, poz. 824 i zał. 1).

Sylwetka absolwenta określona została w obowiązujących standardach nauczania dla kierunku architektura krajobrazu. Absolwent powinien posiadać umiejętności dające podstawę do wykonywania opracowań badawczych, projektowych i realizacji.

Architekt krajobrazu może opracowywać:

- studia, plany oraz projekty dla potrzeb parków narodowych, parków krajobrazowych i obszarów krajobrazu chronionego
- studia i projekty krajobrazowe w ramach planów zagospodarowania przestrzennego gmin, powiatów i województw
- projekty terenów zieleni miejskiej, parków uzdrowiskowych, bulwarów, ogrodów przy rezydencjach i obiektach użyteczności publicznej, cmentarzy, obiektów turystycznych i terenów sportowych
- studia i projekty rewitalizacji krajobrazu historycznego, pielęgnacji zespołów zabytkowych, rekultywacji terenów poprzemysłowych i zdegradowanych, zagospodarowania terenów rolniczych
- oceny oddziaływania na krajobraz inwestycji takich jak: autostrady, zakłady przemysłowe czy budowle hydrotechniczne.

Miejscem pracy architekta krajobrazu mogą być pracownie projektowe, pracownie konserwacji zabytków i ochrony środowiska, firmy konsultingowe, developerskie i wykonawcze, urzędy administracji samorządowej i państwowej, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, instytuty naukowo-badawcze, jak również szkolnictwo średnie i wyższe.

Magister inżynier architekt krajobrazu po odbyciu odpowiedniego stażu zawodowego i spełnieniu określonych przepisami wymagań może uzyskać uprawnienia urbanistyczne.

Sylwetka absolwenta określona została w obowiązujących standardach nauczania dla kierunku architektura krajobrazu. Absolwent powinien posiadać umiejętności dające podstawę do wykonywania opracowań badawczych, projektowych i realizacji.

Architekt krajobrazu może opracowywać:

- studia, plany oraz projekty dla potrzeb parków narodowych, parków krajobrazowych i obszarów krajobrazu chronionego
- studia i projekty krajobrazowe w ramach planów zagospodarowania przestrzennego gmin, powiatów i województw
- projekty terenów zieleni miejskiej, parków uzdrowiskowych, bulwarów, ogrodów przy rezydencjach i obiektach użyteczności publicznej, cmentarzy, obiektów turystycznych i terenów sportowych
- studia i projekty rewitalizacji krajobrazu historycznego, pielęgnacji zespołów zabytkowych, rekultywacji terenów poprzemysłowych i zdegradowanych, zagospodarowania terenów rolniczych
- oceny oddziaływania na krajobraz inwestycji takich jak: autostrady, zakłady przemysłowe czy budowle hydrotechniczne.

Miejscem pracy architekta krajobrazu mogą być pracownie projektowe, pracownie konserwacji zabytków i ochrony środowiska, firmy konsultingowe, developerskie i wykonawcze, urzędy administracji samorządowej i państwowej, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, instytuty naukowo-badawcze, jak również szkolnictwo średniego i wyższego.

Magister inżynier architekt krajobrazu po odbyciu odpowiedniego stażu zawodowego i spełnieniu określonych przepisami wymagań może uzyskać uprawnienia urbanistyczne.

Korekty programowe wprowadzane w latach 2000–2005 dotyczyły m.in. realizacji nowego wykładu z przedmiotu Matematyczne podstawy grafiki komputerowej i dodatkowych przedmiotów w ramach Budownictwa ogólnego – Konstrukcji budowlanych i Infrastruktury technicznej oraz w ramach Urządzania i pielęgnacji – robót ziemnych. Każdy ze studentów zamiast 6 wybierał 4 przedmioty fakultatywne – ze zgłoszonych do wyboru 10. Dokonano też pewnych przesunięć pojedynczych przedmiotów na semestrach bez zmiany ilości i treści realizowanych godzin. Na bieżąco wprowadzono korekty w programach (sylabusach) poszczególnych przedmiotów, co było wynikiem dyskusji programowych. Modyfikacje te miały na celu lepszą synchronizację zajęć na poszczególnych semestrach, a w szczególności podporządkowania przedmiotów wiodącemu Projektowaniu zintegrowanemu.

W końcu 2006 r. miała miejsce wizytacja Państwowej Komisji Akredytacyjnej, która w 2007 r. pozytywnie oceniła kształcenie na kierunku architektura krajobrazu na WA PK.

W zasadniczych założeniach kształcenia Projektowanie odgrywa rolę wiodącą. Ta specyfika wzbogacona jest o doświadczenia grona dydaktyków o dużych osiągnięciach naukowych i projektowych¹³. Ten okres to również czas stabilizowania się i rozwoju w zakresie kadry reprezentującej nauki przyrodnicze oraz rolne leśne i weterynaryjne. W grupie pracowników dydaktycznych zatrudnionych na Politechnice coraz więcej jest przedstawicieli tych dyscyplin.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia /.../ struktura nauczania architektury krajobrazu określona została standardami w 50%. W ramach standardu programowego w grupie przedmiotów kierunkowych – 915 godzin – przedmioty techniczne (Materiałoznawstwo, Budownictwo, Teoria i zasady projektowania, Projektowanie, Planowanie przestrzenne, Konserwacja i rewaloryzacja, Ochrona i rekultywacja krajobrazu oraz Urządzanie i pielęgnowanie) łącznie stanowią 645 godzin, to jest 70 % całości. Pozostała część przedmiotów i metodyka nauczania są zróżnicowane. Program w poszczególnych szkołach kształcących architektów krajobrazu rozwija się w zależności od specyfiki uczelni. Na Politechnice Krakowskiej opiera się on w swym zasadniczym kształcie na projektowaniu wraz ze zwiększeniem ilości godzin z przedmiotów technicznych.

¹³ Jednym z atutów Politechniki Krakowskiej sprzyjającym podnoszenie jakości kształcenia jest biblioteka, gdzie od lat gromadzone są zbiory książek z zakresu architektury krajobrazu i dziedzin pokrewnych. Biblioteka odnotowuje też publikacje pracowników Instytutu Architektury Krajobrazu i obecnie, pomimo, że nie są to wszystkie publikacje, bo główne dane są gromadzone od 1991 r. W ostatnim okresie na stronie biblioteki odnotowano ok. 1200 publikacji pracowników IAK. W Instytucie Architektury Krajobrazu i w zakładach są także podręczne księgozbiory.

Zgodnie z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 7 lipca 2007 r. – §4. pkt. 3. „Plan studiów i program nauczania, przy zagwarantowaniu pełnej realizacji treści kształcenia określonych w standardzie dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia, powinien umożliwiać studentowi wybór treści kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% godzin zajęć, z zakresów i na zasadach ustalonych przez jednostkę prowadzącą kształcenie. Przepis ten nie dotyczy kierunków studiów, po ukończeniu, których uznawalność kwalifikacji zawodowych uzależniona jest od wymiaru godzin kształcenia zawodowego” prowadzony program dostosowano do tych wymagań. Zwiększono ilość przedmiotów fakultatywnych, opracowano dla wybranych zajęć, m.in. z Projektowania zintegrowanego zróżnicowane tematycznie i treściowo programy, tak by były przedmiotami wybieranymi. Taki sposób prowadzenia zajęć przyjęto opierając się też na realizowanym od lat programie dla kierunku architektura i urbanistyka na Wydziale Architektury PK mającym akredytację RIBA (Royal Institute of British Architects).

Istotnym elementem kształcenia wieńczącym każdą z form studiów jest praca dyplomowa, którą zarówno na studiach jednolitych magisterskich, jak i obecnie na I (inżynierskim), oraz na II (magisterskim) stopniu stanowi projekt. Od 2010 r. projekt obiektu architektury krajobrazu jest tematem pracy dyplomowej inżynierskiej. Projekt magisterski dotyczy projektowania architektoniczno-krajobrazowego o szerokiej problematyce studialnej i analitycznej w skali planistycznej. Zakres merytoryczny pracy dyplomowej obejmuje część studialno-badawczą i projektową. Prace są konsultowane w zakresie zagadnień specjalistycznych oraz recenzowane.

Układ zajęć z Projektowania zintegrowanego realizowany na studiach dwustopniowych		
I STOPIEŃ – INŻYNIERSKI		
Sem.	Nazwa projektowania	Temat projektu
1	Projektowanie zintegrowane I Kompozycja wnętrza Przedmiot wybieralny	zasady kompozycji
2	Projektowanie zintegrowane II Wnętrze prywatne Ogród prywatny Przedmiot wybieralny	ogród przydomowy, podwórko ogród przy przedszkolu lub szkole
3	Projektowanie zintegrowane III Wnętrze publiczne urbanistyczne	skwer, plac
4	Projektowanie zintegrowane IV Rewaloryzacja ogrodów zabytkowych Przedmiot wybieralny	ogród klasztorny, dworski, rezydencjonalny
5	Projektowanie zintegrowane V Park publiczny	park miejski, wiejski, osiedlowy

6	Projektowanie zintegrowane VI Rekultywacja terenów przemysłowych Przedmiot wybieralny	wyrobiska kopalni odkrywkowych, kamieniołomy, osadniki, hałdy, renaturyzacja rzek
7	Projektowanie dyplomowe – projekt inżynierski. Przedmiot wybieralny	
II STOPIEŃ – MAGISTERSKI		
Sem.	Nazwa projektowania	Temat projektu
1	Projektowanie zintegrowane VII Założenie w krajobrazie otwartym Przedmiot wybieralny	zagospodarowanie brzegów zbiorników, ośrodki rekreacyjne, zagospodarowanie turystyczne
2	Projektowanie zintegrowane VIII Planowanie przestrzenne – plan miejscowy Przedmiot wybieralny	plany fragmentów miast i wsi z szczególnym uwzględnieniem zespołów przyrodniczo- krajobrazowych, użytków ekologicznych
2	Projektowanie zintegrowane IX Planowanie przestrzenne – plan ochrony Przedmiot wybieralny	parki narodowe, krajobrazowe, kulturowe
3	Projektowanie dyplomowe – projekt magisterski. Przedmiot wybieralny	

Na Wydziale Architektury PK obowiązuje od roku akademickiego 2000/2001 system punktowy ECTS. WA PK wprowadził ECTS jako pierwszy na Politechnice. ECTS jest pomocny przy wyjazdach zagranicznych studentów WA, z czego korzystają corocznie studenci kierunku architektura krajobrazu. Na zajęcia prowadzone na kierunku są również przyjmowani studenci początkowo w ramach programu Sokrates, obecnie Erasmus. W ciągu 12 lat nauczania z wyjazdów skorzystało ok. 70 studentów kierunku Architektura krajobrazu, przebywali m.in. na uczelniach w Niemczech, Czechach, Słowacji, Szwecji, Hiszpanii, Włoszech. Ponadto w ramach indywidualnych umów stypendialnych realizowanych przez uczelnię studenci architektury krajobrazu studiowali m.in. w Singapurze, Australii, Japonii.

Dzięki inicjatywie Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej i staraniom wszystkich uczelni kształcących na kierunku architektura krajobrazu, pozytywnie zakończyły się wysiłki o zmianę tytułu zawodowego. Początkowo absolwenci kierunku uzyskiwali tytuł mgr inż., ale Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. 2009 nr 11 poz. 61) przyniosło długo oczekiwaną przez studentów i prowadzących zmianę tytułu zawodowego nadawanego absolwentom kierunku na inżynier architekt krajobrazu na I stopniu, zaś magister inżynier architekt krajobrazu na II stopniu. Obecnie reguluje to Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwen-

tom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. 2011 nr 196 poz. 1167).

Członkostwo Instytutu Architektury Krajobrazu w ECLAS – European Council of Landscape Architecture Schools sprzyja stałej wymianie informacji o programach dydaktycznych z uczelniami zagranicznymi. Zastosowanie Europejskiego Systemu Transferu Punktów oraz kontakty Instytutu Architektury Krajobrazu z ELCA – European Landscape Contractors Association ułatwiają absolwentom podejmowanie okresowych studiów i pracy także poza granicami Polski. Od roku 2010 Politechnika Krakowska jest pierwszą polską uczelnią posiadającą akredytację **European Federation for Landscape Architecture (EFLA)**¹⁴. **Kierunek architektura krajobrazu**, prowadzony na **Wydziale Architektury PK** uzyskał 9 stycznia 2010 roku **5-letnią akredytację EFLA**, obejmującą **studia jednolite magisterskie, studia I stopnia – inżynierskie i studia II stopnia – magisterskie**. Uzyskanie akredytacji EFLA wymagało akceptacji i poparcia polskiego stowarzyszenia zawodowego zrzeszonego w EFLA i takie uzyskano od SAK – Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu „Zieleń Polska”, które to jako organizacja zrzeszająca wykonawców terenów zieleni i architektów krajobrazu akceptowało program również pod kątem analizy zgodności zakładanych efektów kierunkowych z potrzebami rynku pracy. Uzgodnienia środowiskowe są efektem seminariów organizowanych przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu (ZG SPAK) oraz Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie. Dotyczyły one wzorcowych efektów kształcenia oraz podstawowych ustaleń środowiskowych.

Kierunek architektura krajobrazu z uwagi również na jego techniczny i projektowy charakter kształci przedstawicieli zawodu, który zaliczyć można do tzw. licencjonowanych. Ich samodzielne wykonywanie uwarunkowane jest uzyskaniem uprawnień zawodowych wydawanych przez izby zawodowe. W PK w 2010 roku uruchomiono studia podyplomowe „Planowanie Krajobrazu i Gospodarka Przestrzenna”, co pozwala – po odbyciu przepisowego stażu zawodowego – na uzyskanie uprawnień urbanistycznych.

Obecnie kierunek architektura krajobrazu na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej prowadzony jest po kolejnych zmianach wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. 2011 nr 243 poz. 1445). Oznacza to studia I stopnia inżynierskie (7-semestrów, 210 punktów ECTS) oraz studia II stopnia magisterskie (3-semestralne 90 punktów ECTS) z ogólnoakademickim profilem kształcenia. Studia prowadzone są jako stacjonarne oraz niestacjonarne¹⁵.

¹⁴ W Instytucie Architektury Krajobrazu PK, przygotowano wymagane dokumenty dla wszystkich form kształcenia na kierunku architektura krajobrazu – podobnie jak wcześniej dokumentację opracowywaną dla potrzeb Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Materiały te wraz z listem rekomendacyjnym Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu „Zieleń Polska”, stały się podstawą do przyznania akredytacji.

¹⁵ Uruchamiane są jeśli zgłosi się więcej niż 36 kandydatów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 r. (Dz. U. z 2011 nr 253 poz. 1520) opracowano program kształcenia na kierunku i przygotowano sylabusy dla wszystkich przedmiotów.

Programy kształcenia na kierunku architektura krajobrazu w WAPK przyporządkowano do następujących obszarów kształcenia: nauki techniczne, nauki rolne i sztuki. Efekty kształcenia odnoszą się do następujących dziedzin: I stopień – nauki techniczne, nauki rolnicze, sztuki plastyczne oraz II stopień – nauki techniczne, nauki rolnicze oraz na obu stopniach do takich dyscyplin naukowych: architektura i urbanistyka, sztuki projektowe, budownictwo, kształtowanie środowiska, ogrodnictwo, historia sztuki, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, socjologia.

Na Politechnice Krakowskiej wyniki monitorowania karier absolwentów prowadzone są przez Instytut Ekonomii, Socjologii i Filozofii PK oraz w realizowanym projekcie „Politechnika XXI wieku – Program rozwojowy Politechniki Krakowskiej – najwyższej jakości dydaktyka dla przyszłych polskich inżynierów”, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Umowa nr UDA-POKL.04.01.01-00-029/10-00) – Kapitał Ludzki Narodowa Strategia Spójności. Monitorowanie zakłada także Zarządzenie Rektora PK z 2013 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Politechnice Krakowskiej.

Zgodnie z Regulaminem studiów w PK najlepsi absolwenci na kierunku architektura krajobrazu otrzymują wyróżnienia. Zgodnie z wewnętrznym Regulaminem w WA PK są to corocznie trzej absolwenci. Ponadto w roku 2009 ustanowiono nagrodę „Labirynt” fundowaną przez firmę AKG i w 2012 r. przyznano ją po raz czwarty.

Najwyższym, jak dotąd, wyróżnieniem prac studenckich, było przyznanie w roku 2009 Nagrody Miasta Krakowa w kategorii „Nauka – Technika” za obronioną w roku 2008 r. pracę dyplomową pt. „Koncepcja oświetlenia bulwarów wiślanych w Krakowie” wykonaną przez Barbarę Buczek i Joannę Szwed pod kierunkiem prof. A. Böhma.

Il. 28. Dyplomantki Joanna Szwed i Barbara Buczek z promotorem prof. Aleksandrem Böhmem – po otrzymaniu Nagrody Miasta Krakowa w 2009 roku

Fig. 28. Joanna Szwed and Barbara Buczek with their supervisor Prof. Aleksander Böhm – after receiving the Award of the City of Krakow in 2009

Do czerwca 2012 r. na WAPK wypromowano na kierunku architektura krajobrazu 403 magistrów (na studiach jednolitych magisterskich) i 120 inżynierów na studiach I stopnia. Od roku akademickiego 2011/2012 prac dyplomowych bronią absolwenci studiów II stopnia, na które rekrutowani są także absolwenci innych uczelni kształcących architektów krajobrazu.

Oprócz laboratoriów od 1994 r. przygotowano dla studentów kilka skryptów i podręczników, pośród których są m.in.:

- Aleksander Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, Kraków 1994
- Anna Mitkowska (z zespołem), *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założen ogrodowych*, Warszawa 1994
- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*, pod redakcją Krystyny Pawłowskiej, Kraków 2001
- Anna Mitkowska, *Polskie kalwarie*, podręcznik akademicki dotowany przez MENiS, „Osso-lineum”, Wrocław Warszawa Kraków 2003
- Stanisław Mularz, *Podstawy teledetekcji. Wprowadzenie do GIS*, pomoc dydaktyczna, Kraków 2004
- Aleksander Böhm, *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – czynnik kompozycji*, Kraków 2006
- Katarzyna Fabijanowska, *Karty drzew i krzewów* (broszury do użytku wewnętrznego), Kraków 2000–2006.

W 2010 r. kierunek architektura krajobrazu stał się beneficjentem projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Umowa nr UDA-POKL.04.01.01-00-029/10-00) – Kapitał Ludzki Narodowa Strategia Spójności. „Politechnika XXI wieku – Program rozwojowy Politechniki Krakowskiej – najwyższej jakości dydaktyka dla przyszłych polskich inżynierów”. W ramach zadania nr 5 – Rozwój potencjału dydaktycznego Wydziału Architektury¹⁶ – podjęto opracowanie podręczników akademickich dla kierunku architektura krajobrazu. Celem podjętej pracy były: poprawa jakości kształcenia na kierunku i podnoszenia wiedzy specjalistycznej z tej dziedziny związane również z otwarciem i realizacją studiów stacjonarnych II stopnia oraz konieczność dostosowania programu studiów do akredytacji kierunku przez European Federation of Landscape Architects (EFLA) do potrzeb pracodawców. Autorami 17 zgłoszonych podręczników są specjaliści legitymujący się udokumentowanym dorobkiem naukowym w tematyce przedmiotu zamówienia i doświadczeniem w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Podręczniki dydaktyczne stanowią będą syntezę i istotne uzupełnienie wiedzy nauczanej i wdrażanej, pokazywać będą również dobre przykładowe rozwiązania. Zakładana ilość wydanych podręczników podniesie jakość kształcenia, rozszerzy literaturę przedmiotu dla kierunku i znacznie wzmocni aktualny stan wiedzy, także przez dostosowanie jej do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy.

Zadanie jest w trakcie realizacji. Ukazało się 6 podręczników, kolejne są na różnym etapie wydawniczym. Całość przedsięwzięcia obejmuje następujące prace:

¹⁶ Koordynatorem zadania dla kierunku architektura krajobrazu jest Agata Zachariasz.

- J. Balon, W. Maciejowski, *Geoekologia dla architektów krajobrazu* (2012)
- J. Cieśliński, T. Kulpa, *Roboty ziemne, drogi, ulice – przepisy projektowania technicznego wraz z komentarzem* (2012)
- K. Dąbrowska-Budzilo, *Forma i treść krajobrazowej kompozycji*
- K. Fabijanowska, *Elementy naturalne środowiska. Tablice drzew i krzewów*
- W. Kosiński, *Teoria i zasady projektowania dla architektów krajobrazu*
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Biologia roślin dla architektów krajobrazu. Botanika ogólna, cz. I*
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Biologia roślin dla architektów krajobrazu. Ekofizjologia roślin, cz. II.*
- P. Kowalski, Ł. Moszkowicz, I. Krzeptowska-Moszkowicz, J. Tarajko-Kowalska, *Szata roślinna dla architektów krajobrazu. Wybrane zagadnienia*
- A. Mitkowska, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego od starożytności do renesansu, cz. I* (2012)
- A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego od manieryzmu do końca XIX w., cz. II*
- P. Ozimek, A. Ozimek, *Analiza krajobrazu przy użyciu narzędzi cyfrowych*
- A. Ozimek, P. Ozimek, *CAD dla studentów architektury krajobrazu* (2012)
- P. Patoczka, *Mała architektura we wnętrzach krajobrazu* (2012)
- J. Środulska-Wielgus, M. Łuczyńska-Bruzdowa, K. Chajdys, *Elementy naturalne i kulturowe środowiska*
- C. Toś, B. Wolski, L. Zielina, *Geodezja i teledetekcja w kształtowaniu krajobrazu* (2012)
- W. Wańkowicz, *Prawne podstawy zarządzania krajobrazem*
- A. Zachariasz, I. Sykta, J. Szwed, M. Klimkiewicz, *Projektowanie ogrodu. Zbiór zadań z projektowania zintegrowanego dla studentów architektury krajobrazu*

Wśród innych tematów i zadań realizowanych w ramach programu „Politechnika XXI wieku dla kierunku Architektura krajobrazu są także: udział w konferencjach naukowych i branżowych (m.in. coroczne Forum Architektury Krajobrazu), kursach i szkoleniach specjalistycznych (m.in. GIS, kosztorysowanie, kursy językowe), wykłady specjalistów praktyków z zakresu architektury krajobrazu i dziedzin pokrewnych, stypendia dla młodych doktorów i doktorantów oraz zakup specjalistycznych programów komputerowych (GIS oraz CAD) i fachowej literatury.

Il. 29. Wybrane okładki podręczników akademickich dla kierunku architektura krajobrazu

Fig. 29. Selected covers of academic textbooks for the curriculum Landscape Architecture

4. CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH NURTÓW BADAŃ I PROJEKTÓW

THE PROFILE OF THE MAIN TRENDS IN RESEARCH AND DESIGN (A. Böhm)

Pierwsze lata funkcjonowania Instytutu przypadły na okres głębokich przewartościowań oraz nowości w okolicznościach prawnych, ekonomicznych i społecznych wpływających na krajobraz. Były one następstwem zmian ustroju politycznego, jakie rozpoczęły się w Polsce w roku 1989. Epoka nieakceptowanego, ale jednak „opiekuńczego” państwa oraz centralnie sterowanej gospodarki minęła. Nadszedł czas młodej demokracji i twardych praw wolnego rynku. Jeszcze mieliśmy w pamięci ukończoną w roku 1985 wieloletnią pracę pod kierunkiem prof. Bogdanowskiego pt. „Rewaloryzacja zespołów zabytkowych na tle rozwoju miast”¹⁷, a już dochodziły do nas sygnały zbliżających się przeobrażeń. Konfrontacja postaw była nieunikniona.

Metoda studiów krajobrazowych ukierunkowana na konserwację, a niekiedy nawet na przywracanie kompozycji z przeszłości, weryfikowana była przez teraźniejszość. Kolejny program rządowy pt. „Ochrona i konserwacja zabytkowego krajobrazu kulturowego Polski” opracowywany pod kierunkiem prof. J. Bogdanowskiego i dr. A. Michałowskiego w latach 1996–1997, realizowany był niedługo po wprowadzeniu przełomowej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Stworzyła ona dla gmin bezprecedensową możliwość – zabudowy bez potrzeby opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego – nie mówiąc o jakichkolwiek studiach krajobrazowych.

Powstała sytuacja paradoksalna: badania krajobrazu wciąż miały resortowego zleceniodawcę, ale straciły samorządowego adresata! Wiedza nie oznaczała władzy. Stosowana dotąd doktryna, zostawała na marginesie dynamicznych i trudnych do opanowania procesów. Inercja centralnych instytucji odpowiedzialnych *de nomine* za ład przestrzeni – towarzysząca rozbieżnościom między teorią a praktyką – stały się aż nadto widoczne. Należało szukać nowych instrumentów i nowych pól ich stosowania. Możliwości takie stwarzały konkursy na projekty badawcze lub przetargi organizowane przez nowe władze samorządowe. Jednakże kluczem do osiągania rzeczywistych i długotrwałych sukcesów na polu kształtowania polskiego krajobrazu była dydaktyka – mozolnie budująca środowisko profesjonalistów, ale co równie ważne, pozytywny odbiór ich pracy w społeczeństwie.

Formalny podział na Zakłady i Pracownie, jakkolwiek krystalizował główne nurty badań i projektów, nie stanowił przeszkody w podejmowaniu opracowań również w zespołach mieszanych.

¹⁷ Międzyresortowy Program MRI/6, 1981–1985.

4.1. ZAKŁAD KRAJOBRAZU OTWARTEGO I BUDOWLI INŻYNIERSKICH

THE DIVISION OF NATURAL LANDSCAPE AND ENGINEERING STRUCTURES

(Z. Myczkowski)

Korzeniami Zakład Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich sięga tradycji pierwszego Zakładu (a nawet wcześniejszego Zespołu) Architektury Krajobrazu, którego liderami byli profesorowie: Zygmunt Novák, Janusz Bogdanowski, Maria Łuczyńska-Bruzda i Jan Bruzda. Terenem, na którym realizowali swe prekursorskie poszukiwania „sensu krajobrazu” i budowania zrębów „krakowskiej szkoły architektury krajobrazu” była Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, z jej jurajskimi pejzażami, łączącymi dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, z unikatowym pięknem.

Z tych źródeł zrodziły się najważniejsze kierunki badawcze, dydaktyczne i twórcze, realizowane przez pracowników Zakładu od czasu jego zaistnienia w strukturze Instytutu w roku 1992 – po chwilę obecną. Twórczynią Zakładu była i jest nadal jego aktywną opiekunką, profesor Maria Łuczyńska-Bruzda, która wprowadziła w świat nauki, jako promotor prac magisterskich i doktorskich, czwórkę podopiecznych tworzących trzon Zakładu: dr Jadwigę Środulską-Wielgus, dr Urszulę Forczek-Brataniec, dr Krzysztofa Wielgusa i dr hab. Zbigniewa Myczkowskiego, profesora PK.

Prowadzone w ramach Instytutu dwa wiodące programy badawcze: „Zapis krajobrazu otwartego” oraz „Ochrona i kształtowanie krajobrazu” pozostają wciąż aktualnymi i rozwijanymi kierunkami działań. Z czasem dołączyły do nich badania nad krajobrazami warownymi, inżynieryjnymi (dr Jadwiga Środulska-Wielgus i dr Krzysztof Wielgus, mgr. Wojciech Rymasz-Mazur, mgr Karol Chajdys – doktorant od 2011 r.) i aspektami wizualnymi krajobrazu, zarówno w percepcji statycznej i dynamicznej (dr U. Forczek-Brataniec).

Pierwsze lata działalności Zakładu naznaczone były znaczną aktywnością na rzecz chronionych przyrodniczych obszarów Polski. Profesor Maria Łuczyńska-Bruzda i Zbigniew Myczkowski zostali współautorami *Instrukcji sporządzania planów ochrony parków narodowych* (Krajowy Zarząd Parków Narodowych przy Ministrze Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, 1993). Równolegle realizowane były wieloletnie tematy: *Katalog form budownictwa jurajskiego* (zlecenie Zarządu Jurajskich Parków Krajobrazowych w Krakowie (1988–1994) oraz *Plan funkcjonalny*, później *Plan ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych województwa krakowskiego* (współpraca z Biurem Rozwoju Krakowa i Instytutem Kształtowania Środowiska w Krakowie, 1990–1993) oraz dalsze: *Plan ochrony strefy ochronnej Ojcowskiego Parku Narodowego* (1992), *Projekty do katalogu budownictwa jurajskiego* – publikowane w licznych edycjach ww. *Katalogu* – pt. *Dom jak marzenie* (1994–2002). Kolejną serię opracowań stanowiły *Operaty dziedzictwa kulturowego Bieszczadzkiego Parku Narodowego* (1994–1996), *Synteza Ojcowskiego Parku Narodowego* (1997–1998), *Tatrzańskiego Parku Narodowego* (1996–1997), *Operat ochrony walorów widokowych i krajobrazowych planu ochrony Tatrzeńskiego Parku Narodowego* (1996–1997) i *Pienińskiego Parku Narodowego* (1998–2000), *Operat dziedzictwa kulturowego planu ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego* (1994–1996), *Synteza planu*

ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego (1994–1996), Operat dziedzictwa kulturowego planu ochrony Ojcowskiego Parku Narodowego (1997–1998), Operat dziedzictwa kulturowego planu ochrony Tatrzańskiego Parku Narodowego (1996–1997), Operat ochrony walorów widokowych i krajobrazowych planu ochrony Tatrzańskiego Parku Narodowego (1996–1997), Operat generalny – synteza planu ochrony Tatrzańskiego Parku Narodowego (1998–1999), Operat dziedzictwa kulturowego planu ochrony Pienińskiego Parku Narodowego (1998–2000).

II. 30. Wybrane publikacje pracowników Zakładu Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich:

Fig. 30. Selected publications by the employees of the Division of Natural Landscape and Engineering Structures:

1. Z. Myczkowski, *Krajobraz wyrazem tożsamości w wybranych obszarach chronionych w Polsce*, Kraków, 1998, 2003
2. Z. Myczkowski, R. Marcinek, *Wśród cudów świata, (6 polskich kościołów drewnianych wpisanych w roku 2003 na Listę światowego Dziedzictwa UNESCO)* [w:] *Wiadomości Konserwatorskie* 1/2003.
3. Śródulski-Wielgus, K. Wielgus, *Kształtowanie krajobrazu terenów poeksploatacyjnych w górnictwie*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Sekcja Architektury Krajobrazu KUiA O/PAN w Krakowie, AGH, PK, Kraków 2003 [tamże: artykuły pracowników IAK PK: jubileusz zawodowy prof. M. Łuczyńskiej-Bruzdy, A. Böhma, U. Forczek-Brataniec, W. Kosińskiego, Z. Myczkowskiego, K. Pawłowskiej, J. Śródulskiej-Wielgus, K. Wielgusa, A. Zachariasz]

Wymienione opracowania powstawały w ostrej konfrontacji z rzeczywistością społeczną i gospodarczą, a nawet polityczną ustrojowej transformacji Polski. Wiązały prace naukowo-badawcze o charakterze podstawowym z badaniami stosowanymi i wdrożeniowymi. Powstawały one najczęściej w interdyscyplinarnych zespołach specjalistów (botaników, leśników, archeologów, historyków, geografów, socjologów, historyków sztuki, etnografów), powiązanych wspólnym celem – znalezienia „zwrownika” dla problematyki ochrony krajobra-

zu widzianej w świetle dziedziny architektury krajobrazu. Za taki naukowy zwornik uznano pojęcie tożsamości miejsca. Jego rozwinięcie zawarto w rozprawie habilitacyjnej Zbigniewa Myczkowskiego pt. *Krajobraz wyrazem tożsamości w wybranych obszarach chronionych w Polsce* (1998, 2003).

Rok 2002 przyniósł podsumowanie etapu w drugim z kierunków badań zakładu, dotyczącym budowli inżynierskich. Była nim interdyscyplinarna konferencja, zorganizowana wspólnie z Wydziałem Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, pt. „Kształtowanie krajobrazu terenów powydobywczych w górnictwie skalnym”. Jednym z jej wyników była propozycja terminologiczna „krajobraz inżynierski” – jako synteza dotychczas używanych pojęć, takich jak krajobraz przemysłowy, komunikacyjny czy warowny. Krajobraz inżynierski stał się hasłem teoretycznej i praktycznej, czyli projektowej i wdrożeniowej działalności Zakładu, datującej się od połowy lat 90., zaś zintensyfikowanej po obronie pracy doktorskiej Krzysztofa Wielgusa (1997, wyróżnienie Ministra Infrastruktury), wdrożonej w postaci koncepcji i projektu Lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny (nagroda zespołowa Generalnego Konserwatora Zabytków i Stowarzyszenia Konserwatora Zabytków w roku 2002, dofinansowanie projektu ze środków UE, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa małopolskiego, częściowa realizacja).

Badania i doskonalenie metod rejestracji krajobrazu warownego, dawnych twierdz galicyjskich zaowocowały doktoratem Jadwigi Środulskiej-Wielgus, dotyczącym zieleni dawnej Twierdzy Kraków (2002, wyróżnienie Ministra Infrastruktury, nagroda J.M. Rektora PK) wydanym następnie przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK w postaci monograficznego tomu „Atlasu Twierdzy Kraków”, zatytułowanym *Zieleń Twierdzy Kraków*. Praca ta, poszerzona o dalsze studia (K. Wielgus z zespołem) przyczyniła się do powstania kompleksowego planu ochrony krajobrazu dawnej twierdzy (2010, wprowadzony do wojewódzkiego i gminnego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami). Prace, dotyczące Twierdzy Przemyśl (Z. Myczkowski, K. Wielgus i zespół) zaowocowały projektem udostępnienia turystycznego całości warowni, którego realizacja rozpoczęła się w roku 2012, w oparciu o środki UE, w ramach RPO dla Województwa Podkarpackiego. Zwieńczeniem dotychczasowych studiów, badań i prac projektowych w dziedzinie krajobrazu warownego jest cykl prac, wykonywanych od roku 2007 (Z. Myczkowski, K. Wielgus i zespół) na zlecenie Urzędu Miasta Zamościa. Stały się one podstawą do uzyskania dofinansowania UE w ramach dwóch programów: „Innowacyjna Gospodarka” oraz „Infrastruktura i Środowisko”. Projekt jest w finalnej fazie realizacji, będąc największą w kraju inwestycją w dziedzinie rewitalizacji i rewaloryzacji dawnych zespołów fortyfikacyjnych. Realizowane są również projekty rewaloryzacji i adaptacji poszczególnych budowli obronnych (Bastion III „Kleparz” w Krakowie – Nagroda GKZ i SKZ za 2003 r., Fort „Grębałów”) oraz całych zespołów obronnych, w tym tak nietypowych, jak system fortyfikacji polowych z 1939 r. „Wietrznica” i zespół śladów walk partyzanckich z lat 1943–1947 w Gorcach (projekt „Gorczańskie Cienie”, realizowany od 2007 r. z Polskim Towarzystwem Historycznym i Gorczańskim Parkiem Narodowym). Problem architektury przemysłowej, zabytków komuni-

kacji i techniki w krajobrazie rozwijany zarówno w pracach badawczych, projektowych, jak i dydaktycznych przekształcił się w bliską współpracę z Politechniką Wrocławską oraz Fundacją Otwartego Muzeum Techniki we Wrocławiu, w której wydawnictwach opublikowano 23 artykuły pracowników, doktorantów oraz dyplomantów Zakładu.

Z kolei Urszula Forczek-Brataniec swoim doktoratem nt. *Widok z drogi. Krajobraz otwarty w percepcji dynamicznej* obronionym w 2005 r. – otwiera nowy front zadań badawczych w Zakładzie, związane z studiami widokowymi inwestycji „trudnych” i walorów krajobrazowych obszarów chronionych. Wszystko to złożyło się na bogatą współpracę z samorządami.

Inną gałęzią badań i prac projektowych zakładu, także mocno osadzoną w realiach współpracy z samorządami lokalnymi, jest turystyka kulturowa jako droga udostępniania i równocześnie ochrony tożsamości w krajobrazie. Jej zwieńczeniem jest wdrożenia kilku projektów w ramach Lokalnych Grup Działania (Program Leader+ , a w konsekwencji – realizacje w ramach Programu Restrukturyzacji Obszarów Wiejskich – koordynator Z. Myczkowski, 2007–2010), z wiodącym międzynarodowym projektem „Szlaku Kultury Wołoskiej” (J. Środulska-Wielgus, 2008).

W lipcu 2002 roku Zbigniew Myczkowski został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Krakowskiej, wiążąc to z objęciem funkcji dyrektora Instytutu Architektury Krajobrazu WAPK (prof. Aleksander Böhm, dotychczasowy dyrektor Instytutu został powołany na funkcję Prorektora Politechniki Krakowskiej). Rok 2003 był szczególnie trudny: w lutym zmarła wieloletnia pracowniczka Instytutu, mgr Dorota Uruska-Suszek, w kwietniu profesor Janusz Bogdanowski a we wrześniu na emeryturę przeszła prof. Maria Łuczyńska-Brzdowa. Po przejęciu dyrektorstwa Instytutu przez dr hab. Wojciecha Kosińskiego, prof. PK, kierownikiem Zakładu został dr hab. Zbigniew Myczkowski, prof. PK. Ten okres od razu zaznaczył się zdynamizowaniem działań na wielu polach działalności Zakładu. W lipcu 2003 roku Zgromadzenie Generalne UNESCO dokonało wpisu sześciu drewnianych gotyckich kościołów południowej Polski na Listę Światowego dziedzictwa, a dokumentacja, której Z. Myczkowski był jednym z autorów – została uznana za wzorcową.

Jadwiga Środulska-Wielgus, Krzysztof Wielgus oraz Zbigniew Myczkowski zostali powołani jako rzeczoznawcy Ministra Kultury ds. opieki nad zabytkami, są też członkami Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS. Z. Myczkowski został członkiem Rady Naukowej Międzynarodowego Instytutu Konserwacji i Restauracji Zabytków (ICCROM) w Rzymie (2004–2008), Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury, Państwowej Rady Ochrony Przyrody przy Ministrze Środowiska, Komitetu Ochrony Przyrody przy Prezydium PAN, Rad Naukowych Tatrzańskiego, Bieszczadzkiego i Świętokrzyskiego Parku Narodowego, a Krzysztof Wielgus-Gorczańskiego PN i Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, z kolei U. Forczek-Brataniec – Rady Naukowej Pienińskiego PN.

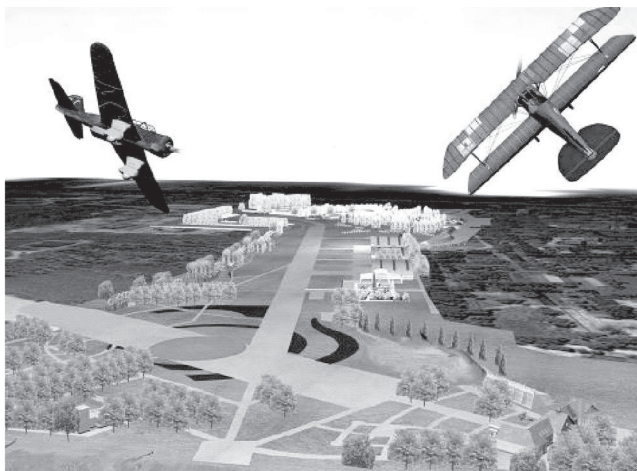
Nowelizacja Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r., zdefiniowała krajobraz kulturowy i wprowadziła instytucję parku kulturowego jako formy jego ochrony. W ślad za tym zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy Instytutem a Krajo-

wym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków. Zakład włączył się w realizację projektu Krajowego Programu Ochrony Zabytków dla Rządu RP i powierzono mu koordynację ogólnopolskiej instrukcji tworzenia parków kulturowych i dokumentów powołujących pierwsze z nich do istnienia.

Przedmiotem badań stała się metodologia kształcenia architekta krajobrazu oraz nauczanie architektury krajobrazu w związku z przygotowaniem skryptu dla studentów, opracowanym w roku 2011 przez J. Środulską-Wielgus, we współpracy z M. Łuczyńską-Bruzdą i K. Chajdysem.

Prace o szczególnej randze wykonane w Zakładzie oraz wybór reprezentatywnych materiałów:

- Studium kształtowania krajobrazu terenów pofortecznych Twierdzy Zamość ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania zieleni., 2006. Zlec.: UM Zamościa (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymasz-Mazur)
- Aktualizacja koncepcji programowo-przestrzennej i krajobrazowej Lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny w Krakowie 2007. Zlec.: Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, Instytucja Kultury Woj. Małopolskiego.

Il. 31. Koncepcja i projekt Lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny. Nagroda Zespołowa Generalnego Konserwatora Zabytków i Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w 2002. Dofinansowanie projektu ze środków UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Woj. Małopolskiego

Fig. 31. The concept and design of the Aviation Park on the grounds of the former Rakowice-Czyżyny Airport. Team award from the General Monument Conservator and the Association of Monument Conservators in 2002, EU subsidy within the Regional Operational Programme for the Province of Małopolska. Autorzy / Authors: K. Wielgus J. Środulska-Wielgus z zesp., wizualizacje K. Chajdys

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej wsi pienińsko-gorczańskich „Szlak atrakcyjności turystycznych w dolinie Dunajca”. Zlec.: Lokalna Grupa Dziedzictwa *Gorce-Pieniny* w ramach Europejskiego Programu Leader+. 2007. Efekty stanowią tablice edukacyjne przy Drodze Knurowskiej, aranżacja krajobrazowa, wielokrotnie wykorzystywana do rekonstrukcji historycznych – Wietrznica/Europejskie Dni Dziedzictwa 2009.
- Koncepcja architektoniczno-krajobrazowa terenów pofortecznych frontu południowego Twierdzy Zamość, obejmującej układ budowli kubaturowych oraz ziemnych dzieł obronnych, z kształtowaniem wnętrza krajobrazowych, ciągów komunikacji pieszej i dojazdowej, zieleni i małej architektury. 2007. Zlec.: UM Zamościa. (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, W. Rymcza-Mazur, D. Kiciński, A. Kruszczyk)
- Plan ochrony zespołu Parków Kulturowych Twierdzy Przemysł tworzonego na terenach gmin: Bircza, Krasieczyn, Krzywczyna, Medyka, Orły, Przemysł, Stubno, Żurawica i Miejskiej Przemysł oraz powiatu przemyskiego 2007. Zlec.: UM Przemysła.
- Projekt koncepcyjny architektoniczno-urbanistyczny i krajobrazowy wraz z programami funkcyjno-przestrzennymi dla poszczególnych fortów „Szlak fortecznej turystyki kulturowej w Twierdzy Przemysł”, 2008 Zlec.: Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł (Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, T. Tokarczuk, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, T. Idzikowski, M. Tatar, M. Mikulski)

Projekt punktu widokowego

Wizualizacja: B. Mleczeko

*The design of an overlook point
Rendering by B. Mleczeko*

II. 32. Zagospodarowanie zespołu zabytkowego Twierdzy Przemysł w celu udostępnienia dla turystyki kulturowej zaliczony do indywidualnych projektów kluczowych dla województwa podkarpackiego na lata 2007–2013

Fig. 32. Development of the historical complex of the Stronghold of Przemysł meant for cultural tourism recognized as one of the key individual projects in the Province of Podkarpacie, 2007–2013 Autorzy / Authors: Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, T. Tokarczuk, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, T. Idzikowski, M. Tatar, M. Mikulski i inni/and others

Il. 33. Plan ochrony Twierdzy Przemysł. Projekt koncepcyjny architektoniczno-urbanistyczny i krajobrazowy wraz z programami funkcyjno-przestrzennymi dla poszczególnych fortów „Szlak fortecznej turystyki kulturowej w Twierdzy Przemysł”, 2008. Projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Woj. Podkarpackiego

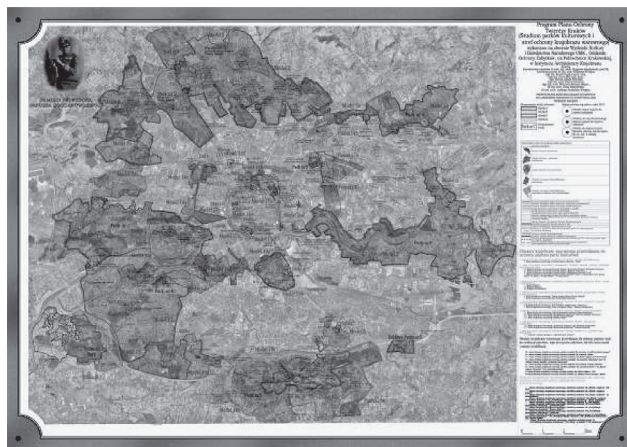
Fig. 33. The protection plan for the Stronghold of Przemysł. Conceptual architectural, urban and landscape design with functional and spatial programmes for individual forts. “Fortress culture tourist trail in the Stronghold of Przemysł”, 2008. Implementation design within the Regional Operational Programme for the Province of Podkarpacie

Autorzy/authors: Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, T. Tokarczuk, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, T. Idzikowski, M. Tatar, M. Mikulski i inni.

Rekonstrukcja układu twierdzy w 1914 r. *Reconstruction of Stronghold layout in 1914.*

Autorzy / Authors: G. Fait, K. Wielgus, T. Idzikowski, W. Brzoskwinia

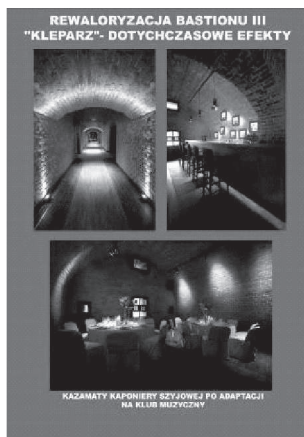
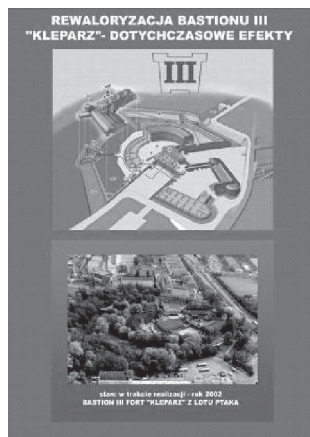
- Koncepcja projektowa ekspozycji plenerowej i kameralnej sprzętu lotniczego NATO w ramach przygotowanego przez Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie projektu pn. NATO 1949–2009–2008 Zlec.: Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, Instytucja Kultury Woj. Małopolskiego. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, M. Chrzęszczyk, A. Fecko, B. Mleczo, B. Panek, S. Wielgus).
- Program ochrony zespołu zabytkowego dawnej Twierdzy Kraków. 2008 Zlec.: UM Krakowa, Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Oddział Ochrony Zabytków. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, A. Bąk, M. Mikulski, P. Leonowicz, E. Pasula, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, W. Brzoskwinia)

II. 34. Program ochrony zespołu zabytkowego dawnej Twierdzy Kraków, 2008

Fig. 34. The protection programme for the historical complex of the former Stronghold of Krakow, 2008

Autorzy / Authors: Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, A. (Skrzyńska) Staniewska, A. Kubska, A. Bąk, M. Mikulski, P. Leonowicz, E. Pasula, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, W. Brzoskwini

Bastion III „Kleparz” w Krakowie – Nagroda Generalnego Konserwatora Zabytków i Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków 2003
Rampart III “Kleparz” in Krakow – Award from the General Monument Conservator and the Association of Monument Conservators 2003

II. 35. Projekt rewitalizacji i adaptacji poszczególnych budowli obronnych Twierdzy Kraków

Fig. 35. The design of restoring and adapting individual protective structures in the Stronghold of Krakow.

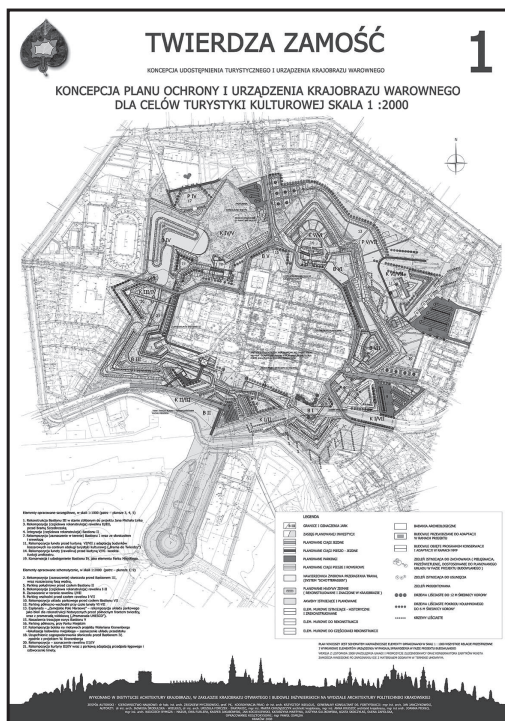
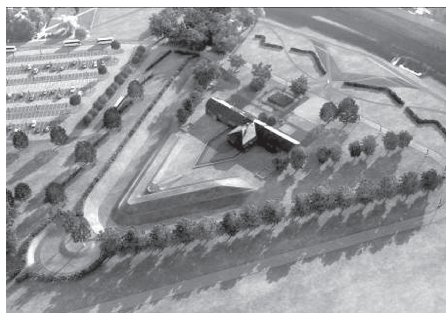
Autorzy / authors: J. Śródulska-Wielgus K. Wielgus

- Opracowanie dokumentacji funkcjonalno-przestrzennej „Szlaku Kultury Wołoskiej” zlokalizowanego na obszarze objętym działaniem LGD (obszar gmin Ochotnica Dolna i Krościenko nad Dunajcem) 2008 Zlec.: Lokalna Grupa Dziedzictwa „Gorce-Pieniny” w ramach Europejskiego Programu Leader + (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus)
- Koncepcja udostępnienia turystycznego i urządzenia krajobrazu warownego Twierdzy Zamość, 2008. Zlec.: UM Zamościa. Projekt realizowany w ramach programów „Infrastruktura i Środowisko” oraz „Innowacyjna Gospodarka” dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego. (Z. Myczkowski, J. Janczykowski K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, J. Piekło, W. Rymśza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kruszc, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Gajdek, O. Zapolska)

II. 36. Koncepcja udostępnienia turystycznego i urządzenia krajobrazu warownego Twierdzy Zamość, 2008

Fig. 36. The concept of the tourist accessibility and arrangement of the fortified landscape of the Stronghold of Zamość, 2008

Autorzy / Authors: Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, J. Piekło, W. Rymśza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kruszczyk, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, A. Gajdek, J. Sulikowska, O. Zapolska

II. 37. Realizacja Bramy Strzebrzeskiej i jej przedpola

Fig. 37. The implementation of the Strzebrzeska Gate and its foreground

Fot. / Photo: K. Wielgus, 2012

- Koncepcja architektoniczno-krajobrazowa oraz funkcjonalno-użytkowa adaptacji kampusu Politechniki Krakowskiej przy ul. Warszawskiej w Krakowie wraz z budynkiem dawnego aresztu, jako centrum muzealno-edukacyjnego turystyki kulturowej w historycznym zespole garnizonowym Twierdzy Kraków – siedzibie Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki. 2010. Zlecający: Politechnika Krakowska (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, Rymśza-Mazur, K. Chajdys, K. Latusek, O. Zapolska, L. Malinowska, K. Myczkowska)

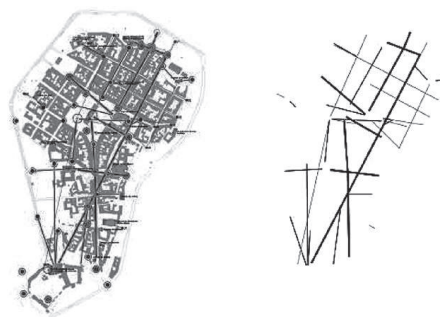
- Turystyka kulturowa narzędziem ochrony i udostępnienia krajobrazu warownego. PB-1196/B/T02/2011/40 grant naukowo-badawczy 2011 (Kierownik tematu/autor dr inż. arch. J. Środulska-Wielgus)
- Plan ochrony parku Kulturowego Stare Miasto w Krakowie, 2011 Zlecający: Urząd Miasta Kraków (Z. Myczkowski, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, K. Latusek, O. Zapolska)

Il. 38. Plan ochrony Parku Kulturowego Stare Miasto w Krakowie, 2011

Fig. 38. The protection plan for the Old Town Culture Park in Krakow, 2011

Autorzy / Authors: Z. Myczkowski, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, K. Latusek, O. Zapolska

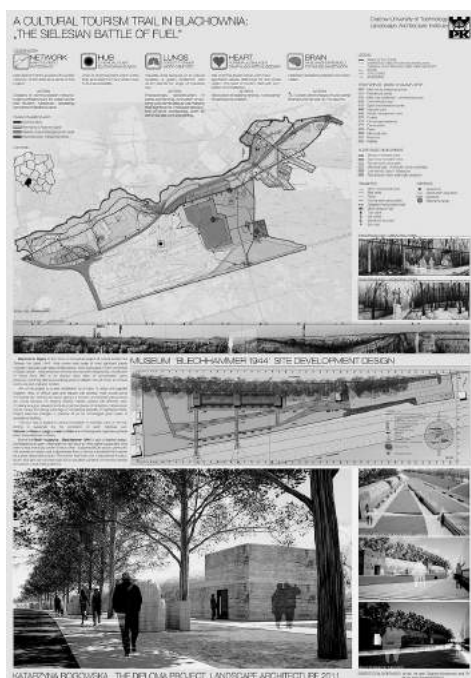

Dydaktyka – wykłady, ćwiczenia, dyplomowanie, nagrody

Wykłady z przedmiotu Zasady projektowania krajobrazu prowadzone są przez dwa semestry na trzecim roku studiów przez Z. Myczkowskiego oraz J. Środulską-Wielgus i U. Forczek-Brataniec. Wykłady z ochrony środowiska, konserwacji krajobrazu, kształtowania krajobrazu i rekultywacji krajobrazu na studiach magisterskich, odpowiednio przez Z. Myczkowskiego i K. Wielgusa. Ćwiczenia z przedmiotu Projektowanie zintegrowane, na 3 roku I stopnia i 2 roku II stopnia z rekultywacji i planów ochrony – prowadzi cały zespół.

Pracownicy Zakładu wypromowali ponad 100 magistrów i ponad 30 inżynierów architektury krajobrazu. Nagrodzono: Nagrodą firmy AKG M. Gajda – 2009/10 dyplom Katarzyny Wątor-Kmity pt. *Koncepcja rozbudowy parku miejskiego w Skawinie – Park Meandrów* (pro-

motor Z. Myczkowski, współpromotor: U. Forczek-Brataniec, 2009) oraz w 2012 r. dyplom Katarzyny Rogowskiej pt. *Szlak turystyki kulturowej Śląskiej Bitwy o Paliwo'44* (promotor: Z. Myczkowski, współpromotor: K. Wielgus). Natomiast w Konkursie PKN ICOMOS – Nagrodę im. Profesora Jana Zachwatowicza – prace dyplomowe z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego w 2010 r. otrzymali Katarzyna Martyna-Jakubowska i Kasper Jakubowski za dyplom: *Twierdza Przemyśl – Park kulturowy krajobrazu warownego „Grupa Siedliska” i „Wierchowe Forty”*, (promotor: Z. Myczkowski, współpromotor: K. Wielgus, 2009).

Il. 39. Praca dyplomowa *Szlak turystyki kulturowej Śląskiej Bitwy o Paliwo'44* Nagroda firmy AKG M. Gajda 2012

Fig. 39. Diploma work Cultural tourism trail Silesian Battle for Fuel '44. AKG M. Gajda Award 2012

Autorka / Author: K. Rogowska, promotor / supervisor: Z. Myczkowski, współpromotor / co-supervisor: K. Wielgus

Il. 40. Praca dyplomowa *Twierdza Przemyśl – Park kulturowy krajobrazu warownego „Grupa Siedliska” i „Wierchowe Forty”* Nagroda im. Prof. Jana Zachwatowicza

Fig. 40. Diploma work The Stronghold of Przemyśl – The culture park of the fortified landscape of “Grupa Siedliska” and “Wierchowe Forty” The Prof. Jan Zachwatowicz Award, 2010

Autorzy / Authors: K. Martyna-Jakubowska, K. Jakubowski, promotor / supervisor: Z. Myczkowski, współpromotor / co-supervisor: K. Wielgus

4.2. ZAKŁAD KOMPOZYCJI I PLANOWANIA KRAJOBRAZU (WCZEŚNIEJ ZAKŁAD KRAJOBRAZU MIEJSKIEGO I STREF PODMIEJSKICH)

*THE DIVISION OF LANDSCAPE COMPOSITION AND PLANNING
(FORMERLY THE DIVISION OF TOWNSCAPE AND SUBURBAN ZONES)*
(A. Böhm, P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta)

Dzisiejszy Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu w momencie powstania Instytutu w 1992 roku funkcjonował jako Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich, kierowany przez Aleksandra Böhma. W skład Zakładu wchodził początkowo: Jan Władysław Rączka, Ewa Heczko-Hyłowa, Krystyna Dąbrowska-Budziło, Krystyna Pawłowska, Wojciech Kosiński, a od 1994 roku – Izabela (Sikora) Sykta. W 1997 r. do Zakładu dołączyli Agata Zachariasz i Paweł Rygiel (pracował do 2008 r.). Okres od roku 2000 to kolejne zmiany składu osobowego Zakładu, zapoczątkowane powstaniem Zakładu Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, którego kierownikiem zostaje Krystyna Pawłowska, włączając do swojego zespołu Ewę Heczko-Hyłową i Krystynę Dąbrowską Budziło. W 2004 r. z Zakładu odchodzi Wojciech Kosiński, by zostać kierownikiem nowo utworzonego Zakładu Projektowania Architektury Krajobrazu. W 2006 r. Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich łączy się z Pracownią Kompozycji Krajobrazu, tworząc Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu. Nowymi członkami Zakładu zostają: dotychczasowy kierownik, wcielonej Pracowni – dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK oraz mgr inż. Jadwiga Gancarz-Żebracka.

Ważną zmianą w Zakładzie było zatrudnienie w 2008 roku przyrodnika – doktora biologii Izabeli Krzeptowskiej-Moszkowicz, która zorganizowała pracownię do zajęć botanicznych oraz opracowała autorskie programy przedmiotów: Biologia roślin oraz Ekofizjologia roślin.

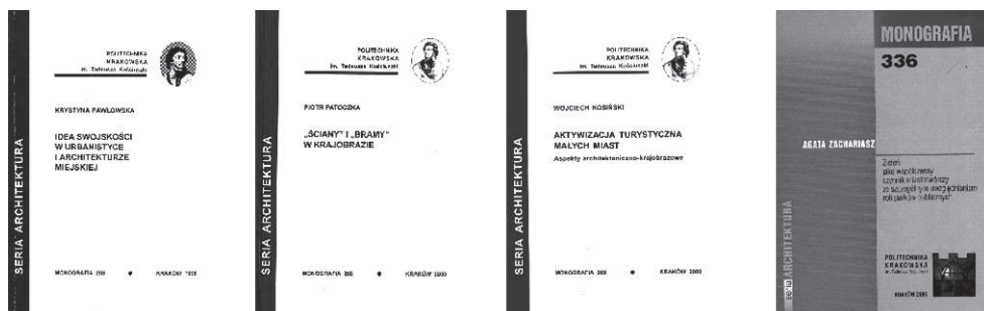
Aktualnie w Zakładzie pracują: prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm (kierownik Zakładu), dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK, dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK, dr inż. arch. Izabela Sykta, dr Izabela Krzeptowska-Moszkowicz, dr inż. Jadwiga Gancarz-Żebracka oraz mgr inż. arch. Joanna Szwed.

Rozwój naukowy kadry

Rozwój kadry w grupie samodzielnych pracowników naukowych Zakładu ilustrują publikacje prac habilitacyjnych: Krystyny Pawłowskiej pt: *Idea swojskości w urbanistyce i architekturze miejskiej* (1997), Piotra Patoczki pt: „*Ściany*” i „*bramy*” w krajobrazie (2000), Wojciecha Kosińskiego pt: *Aktywizacja turystyczna małych miast – aspekty architektoniczno-krajobrazowe* (2001) oraz *Zieleń jako czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych* (2006), autorstwa Agaty Zachariasz.

Dr hab. Aleksander Böhm w 1992 roku został profesorem PK, w roku 2000 otrzymał tytuł profesora, a w 2004 uzyskał stanowisko profesora zwyczajnego. Dr hab. Piotr Patoczka w 2008 r. został profesorem PK, a dr hab. Agata Zachariasz uzyskała to stanowisko w 2010 roku.

W ciągu ostatnich lat trzech pracowników Zakładu uzyskało tytuły doktorów. W 2006 r. Paweł Rygiel obronił pracę doktorską pt: *Współczynnik wrażliwości wizualnej krajobrazu (visual sensitivity) i możliwości jego zastosowania w pracach planistycznych w mieście* (doktorat z wyróżnieniem), a w 2008 – Izabela Sykta pracę pt: *Znaczenie wyróżniających się, kontrowersyjnych obiektów architektury współczesnej dla kształtowania i percepcji krajobrazu miejskiego* (wyróżnienie Ministra Infrastruktury). Promotorem obu doktoratów był prof. Aleksander Böhm. W 2012 r. doktorem została Jadwiga Gancarz-Żebracka, autorka dysertacji pt: *Ewolucja układu siedziby szlacheckiej w Kurozwękach jako przykład rozwoju ośrodków rezydencjonalnych Małopolski północnej*, wykonanej pod kierunkiem dr hab. Agaty Zachariasz, prof. PK. W 2012 r. nastąpiło otwarcie przewodu doktorskiego mgr inż. arch. Joanny Szwed na temat: *Oświetlenie komunalne i iluminacja w krajobrazie miasta – cele, podmioty, technologie, korzyści*. Promotorem pracy jest prof. Aleksander Böhm.

Il. 41. Strony tytułowe publikacji prac habilitacyjnych Krystyny Pawłowskiej, Piotra Patoczki, Wojciecha Kosińskiego i Agaty Zachariasz

Fig. 41. Front pages of published postdoctoral dissertations by Krystyna Pawłowska, Piotr Patoczka, Wojciech Kosiński and Agata Zachariasz

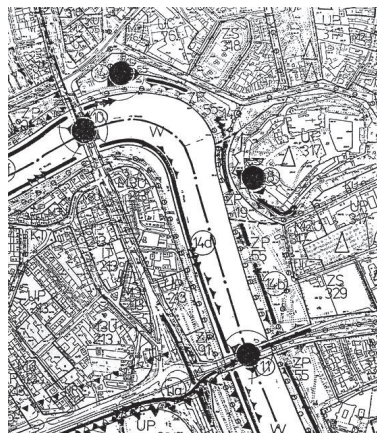
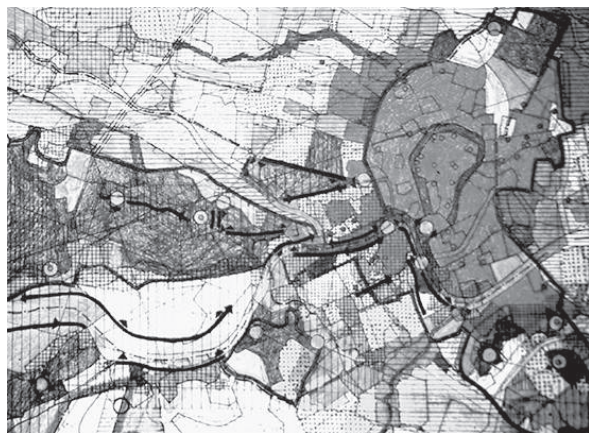
Prace naukowo-badawcze i studialno-projektowe

Prace naukowo-badawcze prowadzone w Zakładzie w ramach działalności statutowej (DS) koncentrują się wokół realizowanego od kilku lat tematu „Współczesne tendencje w architekturze krajobrazu”. Obejmują badania prowadzone przez Zakład nad zagadnieniami nowych tendencji projektowych w architekturze krajobrazu oraz funkcjonowania metod ochrony i kształtowania krajobrazu w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej, a także w kontekście obowiązujących procedur i praktyki planowania przestrzennego w Polsce. Prace mają charakter przeglądowy, prezentują najnowsze rozwiązania, realizacje oraz badania w tych dziedzinach. Ich nadrzędnym celem jest nadanie wysiłkom prokrajobrazowym w Polsce większej skuteczności.

Prace wykonywane w Zakładzie w ramach badań własnych (BW), objęte w kolejnych latach wspólnymi tytułami: „Krajobraz miejski – aspekty ekonomiczne, prawne, zagadnienia terminologiczne”, „Krajobraz miejski w planowaniu przestrzennym”, „Ochrona i kształtowanie krajobrazu” oraz „Czynnik kompozycji w kształtowaniu przestrzeni”, podejmują

badania nad zagadnieniami o istotnym znaczeniu dla kształtowania, kompozycji i percepcji krajobrazu w nawiązaniu do aktualnie zmieniających się warunków ekonomicznych i prawnych. Szczególnie ważne są badania nad znaczeniem czynnika kompozycji w kształtowaniu przestrzeni oraz jego wpływem na decyzje podejmowane w ramach planowania przestrzennego. Istotnym przedmiotem badań stała się metodologia kształcenia architekta krajobrazu oraz szeroko pojęte zagadnienie nauczania architektury krajobrazu, a także opracowywany od kilku lat zestaw haseł terminologicznych związanych z architekturą krajobrazu i sztuką ogrodową.

W roku 1992 szansą wypróbowania naszych sił w przełomowych warunkach ustrojowych, stała się praca nad nowym – i jak się okazało ostatnim – planem zagospodarowania przestrzennego Krakowa. Była to równocześnie niecodzienna okazja wprowadzenia w czyn wyników wcześniej wykonanych badań – zwłaszcza studium panoram¹⁸. Rozpoczęta wówczas dwuletnia współpraca z Instytutem Rozwoju Miast pod kierunkiem prof. Zygmunta Ziobrowskiego – koordynującego prace nad planem – wymagała pogodzenia wizji krajobrazowych z prawem własności, ekonomią, poglądami radnych – nie mówiąc o szeregu innych uwag technicznych. Dziś wydaje się to oczywiste – wówczas tak nie było. W tych okolicznościach największym naszym sukcesem było wprowadzenie – wśród dwudziestu tzw. stref polityk przestrzennych – kilkunastu polityk prokrajobrazowych wraz z towarzyszącymi zapisami punktów, linii i osi widokowych.

II. 42. Wartościowanie krajobrazu Krakowa w ramach studiów przedplanistycznych w l. 1992–1994

Fig. 42. Appraising the landscape of Krakow within pre-planning surveys in 1992–1994

II. 43. Zapis punktów, linii i osi widokowych na najbardziej atrakcyjne fragmenty miasta w planie zagospodarowania przestrzennego Krakowa z 1994

Fig. 43. Record of view points, lines and axes for the most attractive fragments of the city in the plan of the spatial development of Krakow in 1994

¹⁸ K. Dąbrowska-Budzilo, *Wśród panoram Krakowa*, Kraków 1990.

Obok satysfakcji zespołu autorskiego z uchwalonego w roku 1994 dokumentu¹⁹, zebrane doświadczenie były inspiracją do podjęcia i opublikowania pracy zbiorowej pod redakcją Aleksandra Böhma pt. *Krajobraz miejski w warunkach wolnego rynku i demokracji*²⁰.

Było to zarazem podsumowanie projektu badawczego Komitetu Badań Naukowych, wykonanego pod kierunkiem dr Ewy Heczko-Hyłowej w latach 1994–1995 w ówczesnym Zakładzie Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich z udziałem zaproszonych do współpracy specjalistów (geografa, socjologa, ekonomisty i prawnika).

Il. 44. Zbiorowa publikacja pracowników Zakładu promująca studia krajobrazowe w planowaniu w nowych uwarunkowaniach wynikających z demokracji i wolnego rynku

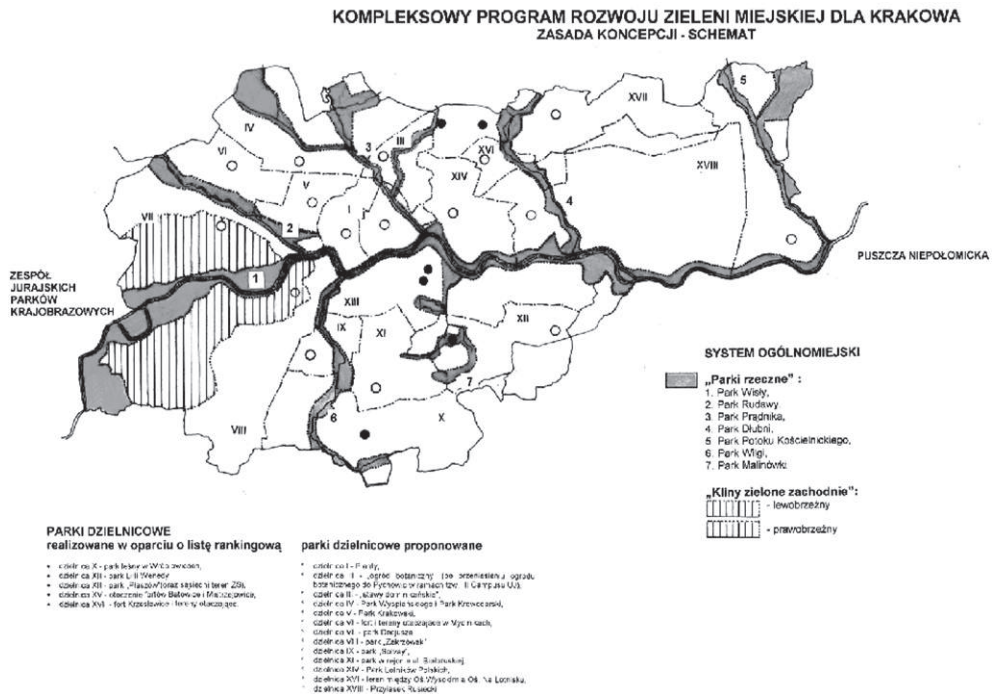
Fig. 44. Collective publication by the Division employees promoting landscape surveys in planning under new conditions resulting from democracy and free market

Kolejnym opracowaniem zleconym przez samorząd w roku 1996 był *Kompleksowy program rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa*²¹. Powstała wówczas pod kierunkiem Aleksandra Böhma koncepcja „systemu parków rzecznych” – jako nowy etap w ewolucji systemu zieleni Krakowa – wykraczający poza dotychczasowy stereotyp układu promienisto-koncentrycznego – dotąd w dużej części inspirowanego relikami fortecznymi. Proponowany system jako punkt wyjścia obrał sieć hydrograficzną i powiązał miasto z krajobrazowym bogactwem terenów położonych wzdłuż Wisły i jej dopływów. Zostało to na trwałe wpisane w kolejne dokumenty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Krakowa z roku 2000 i 2003, a poszczególne parki rzeczne są sukcesywnie realizowane.

¹⁹ Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego nr 24 z dnia 16 grudnia 1994 r.

²⁰ *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*, [w:] *Studia i Materiały* Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1996 (autorzy: A. Böhm, G. Praweńska-Skrzypek, K. Pawłowska, J. Kot, I. Norek, S. Reizer, K. Dąbrowska-Budzilo, K. Skalski, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński).

²¹ *Kompleksowy program rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa*, 1996 (autorzy: A. Böhm, K. Pawłowska, A. Zachariasz, Z. Bednarz).

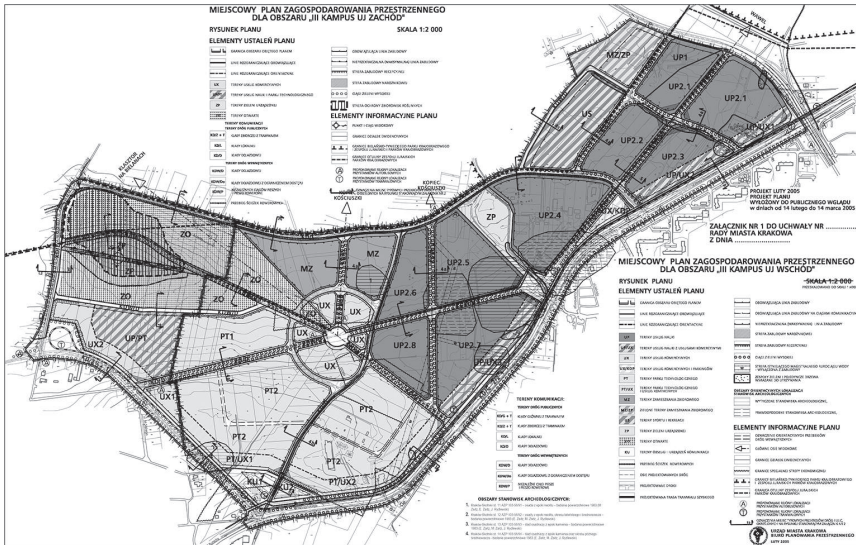
II. 45. System zieleni Krakowa tzw. „parków rzecznych” wprowadzony do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Krakowa z roku 2000

Fig. 45. Krakow's greenery system with the so-called "riverside parks" included in the Survey for the conditions and directions of the spatial development of the city in 2000

Kontynuacją innowacyjnego nurtu wiążącego krajobraz z praktyką planistyczną była seria planów koordynacyjnych dla Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie w latach 1998–2001. Pierwszym z nich – najważniejszym z punktu widzenia metodycznego – był plan koordynacyjny III Kampusu UJ połączonego z parkiem technologicznym²². W koncepcji tej w sposób modelowy zostały wykorzystane wartości krajobrazowe jako kanwa kompozycji. Uzyskała ona status prawa lokalnego – w postaci miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Został on opracowany w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w konsultacji z autorami wyżej wymienionych koncepcji i uhonorowany Nagrodą Ministra Budownictwa w roku 2007.

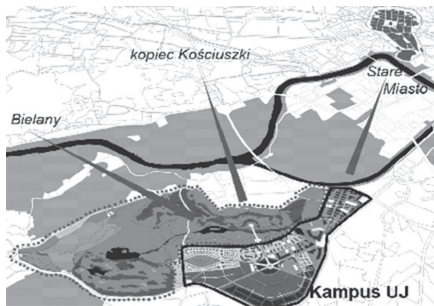
Potwierdzeniem trafności koncepcji były widoczne efekty kompozycyjne po zrealizowaniu pierwszych budowli. Były one impulsem do uruchomienia szeregu konkursów architektonicznych i skoordynowanego, wieloletniego procesu inwestycyjnego, podporządkowanego wartościom krajobrazu miejskiego.

²² Autorzy: A. Böhm (kierownik zespołu) K. Bieda, K. Pawłowska, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Wzorek, P. Ozimek, Z. Wilklacz, U. Gola, W. Wańkowicz, A. Trzos, J. Antoniewicz, M. Siewniak (konsultacje).

II. 46. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego III Kampusu UJ, wykonany na podstawie wytycznych krajobrazowych

Fig. 46. Local plan of the spatial development of JU Campus 3 based upon landscape guidelines

Powiązania widokowe przestrzeni publicznych III Kampusu UJ z otaczającym krajobrazem (Bielany, kopiec Kościuszki, Stare Miasto)

Scenic connections between public spaces at JU Campus 3 and the surrounding landscape (Bielany, Kosciuszko Mound, Old Town)

Pierwsze budowle III Kampusu UJ i ich relacje z otaczającym krajobrazem (widok na Bielany)

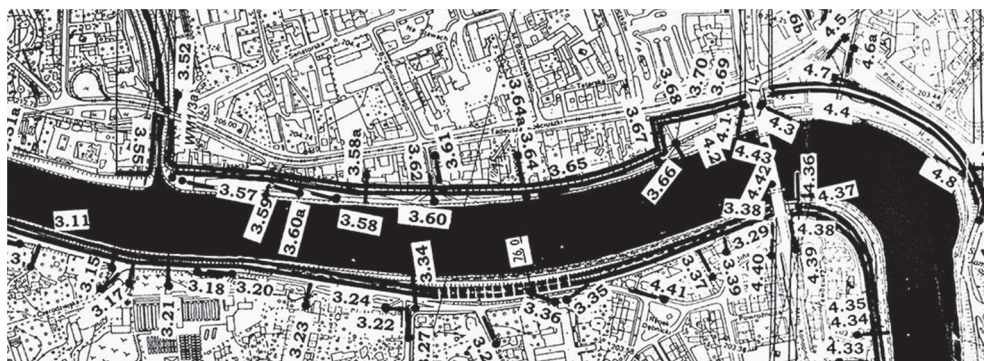
First buildings at JU Campus 3 and their relations with the surrounding landscape (the view of Bielany)

Opracowania te powstawały we współpracy Zakładu Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich z pracownikami Instytutu Modelowania Komputerowego PK oraz Instytutu Rozwoju Miast – co było wstępem do wieloletniej i bardzo owocnej kooperacji. Wspólnie opracowaliśmy między innymi następujące projekty:

- *Koncepcja urbanistyczno-architektoniczna „Parku dydaktycznego – Polska w miniaturze” w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie, etap I, (A. Böhm – kier. tematu, K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta, Kraków 1998–1999);*
- *Plan koordynacyjny zagospodarowania terenów Politechniki Krakowskiej w Czyżynach wraz ze Specjalną Strefą Ekonomiczną (A. Böhm – kier. zespołu, K. Bieda, P. Rygiel, A. Zachariasz, oprac. komputerowe: P. Ozimek, U. Gola; komunikacja, koordynacja etapów, koszty: W. Wańkowicz; infrastruktura: A. Trzos) 1998;*
- *Plan koordynacyjny Specjalnej Strefy Ekonomicznej zlokalizowanej na terenie Huty im. T. Sendzimira S.A. w Nowej Hucie (A. Böhm – kier. zespołu, I. Sykta, A. Zachariasz, opracowanie komputerowe: P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola; komunikacja, koordynacja etapów, W. Wańkowicz; infrastruktura: A. Trzos, charakterystyka przyrodnicza terenu: K. Fabijanska) 1998;*
- *Studium krajobrazowo-urbanistyczne dla terenu KS “Nadwiślan” pomiędzy ulicami: Koletek, Sukienniczą, Dietla i Bulwarem Czerwieńskim jako potencjalnym miejscem lokalizacji hotelu, (A. Böhm – kier. zespołu, A. Zachariasz, P. Ozimek – symulacje komputerowe, P. Rygiel, U. Gola) 1999.*

Wspomniana współpraca zaowocowała też tematem pracy doktorskiej, wykonanej pod kierunkiem prof. Aleksandra Böhma przez Pawła Ozimka pt. *Zastosowanie algorytmów światła lokalnego w wyznaczaniu wykresów widoczności* (2003).

Wyraźnie aplikacyjny charakter miało opracowane w roku 1997 *Studium możliwości podwyższenia obwałowań wiślanych w Krakowie*²³. Opracowanie to uzyskało w roku 1998 Nagrodę zespołową Miasta Krakowa z dziedziny nauki i techniki.

Il. 47. Analiza skutków krajobrazowych podwyższenia obwałowań między klasztorem Norbertanek a Wawelem, wykonana w *Studium możliwości podwyższenia obwałowań wiślanych w Krakowie, 1997*

Fig. 47. Analysis of the scenic results of elevating the levees between St Norbert's Convent and Wawel prepared within Survey for the elevation of the Vistula River levees in Krakow, 1997

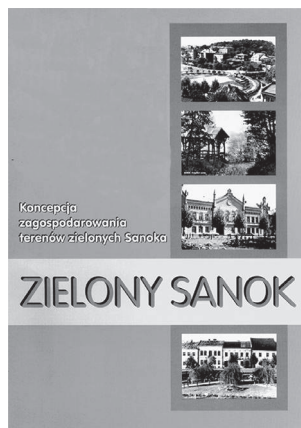
²³ *Studium architektoniczno-inżynierskie możliwości podwyższenia obwałowań i bulwarów wiślanych w Krakowie, na odcinku od stopnia Dąbie do stopnia Kościuszko, ze względu na ochronę przeciwpowodziową – część architektoniczno-krajobrazowa, 1997 (autorzy: A. Böhm, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, P. Rygiel)*

II. 48. Realizacja zaproponowanych w *Studium możliwości podwyższenia obwałowań wisłańskich w Krakowie (1997)* przegród ruchomych, montowanych w przygotowanych gniazdach – nie kolidujących z widokiem na klasztor Norbertanek i kopiec Kościuszki

Fig. 48. Implementation of movable divisions – installed in special pockets, not clashing with the view of St Norbert's Convent and Kosciuszko Mound – suggested in Survey for the elevation of the Vistula River levees in Krakow (1997)

W ślad za tym opracowaniem w roku 2003 na zlecenie Miejskiego Konserwatora Zabytków UMK wykonaliśmy *Studium urbanistyczno-konserwatorskie bulwarów Wisły między mostami Zwierzynieckim a Kotlarskim w Krakowie*, Kraków 2003 (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel).

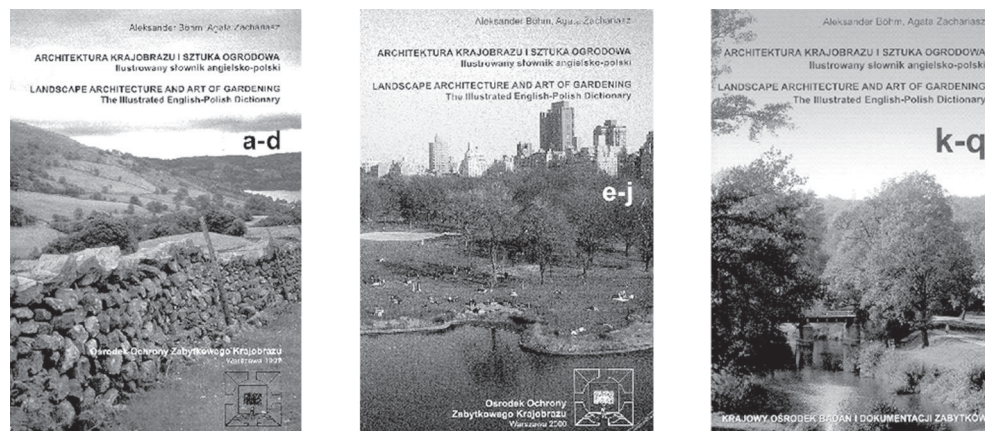

Podobny charakter – jeśli chodzi o współpracę z samorządem miejskim miały: *Kwerenda akt i materiałów związanych z planowanym wykonaniem studium krajobrazu kulturowego i przyrodniczego Zakopanego* (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, współpraca: Z. Możdziej; konsultacje: J. Chlebiński, 2002) oraz *Koncepcja zagospodarowania terenów zielonych Sanoka – Zielony Sanok* (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, 2004).

II. 49. Wydana drukiem w 2004 r. *Koncepcja zagospodarowania terenów zielonych Sanoka – Zielony Sanok*

Fig. 49. Concept of developing green areas in Sanok – Green Sanok published in 2004

Obok tematów dotyczących skali urbanistycznej w Zakładzie wykonywane były zlecenia dotyczące historycznych terenów zieleni, takie jak np. *Studium historyczne i analiza kompozycyjno-widokowa zespołu pałacowego w Płazie*, Kraków grudzień 2003, wyk. na zlecenie UM Chrzanowa (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel), *Projekt parku św. Kingi w Wieliczce – projekt rewaloryzacji wraz ze studium historycznym* (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, I. Sykta, konsultant zieleni: S. Kisielowski; opracowanie graficzne wizualizacji M. Kisielowski stud. WAPK, 2005) oraz *Aktualizacja ekspertyzy konserwatorskiej parku w zespole pałacowym w Krakowie Bieżanowie, ul. ks. Jerzego Popiełuszki 36 (Park przy dworze Cieczów)*, (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, 2006). W 1998 roku na zlecenie Klasztoru oo. Paulinów opracowano *Koncepcję projektową zagospodarowania placu i ołtarza przed założeniem klasztornym oo. Paulinów (na osi Alei NMP) na Jasnej Górze w Częstochowie* (autorzy: A. Böhm, K. Bieda, P. Rygiel, współpraca A. Zachariasz, Kraków 1998). Projekt ołtarza otrzymał nagrodę publiczności Primulus 2001 przyznawaną przez częstochowski oddział SARP.

Il. 50. Kolejne tomy ukazujące się w latach 1997, 2000, 2005, *Ilustrowanego słownika angielsko-polskiego architektury krajobrazu i sztuki ogrodowej*, autorstwa A. Böhma i A. Zachariasz

Fig. 50. Volumes of *Illustrated English-Polish Dictionary of Landscape Architecture and Garden Composition* by A. Böhm and A. Zachariasz (1997, 2000, 2005)

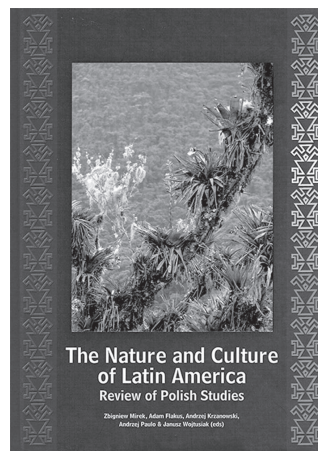
Równocześnie z projektami i studiami wynikającymi z bieżących potrzeb krakowskiego samorządu, podejmowaliśmy prace badawcze, których związek z praktyką był mniej bezpośredni, ale bardziej uniwersalny i trwały. Tu na czoło wysuwa się wieloletnia – trwająca do dnia dzisiejszego – praca nad wielotomowym dziełem autorstwa Aleksandra Böhma i Agaty Zachariasz pt. *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa – Ilustrowany słownik angielsko-polski*. Kolejne tomy ukazywały się: A-D 1997, E-J 2000, K-Q 2005. Jednym z głównych celów przedsięwzięcia było ułatwienie młodemu środowisku polskich architektów krajobrazu korzystania z anglojęzycznej literatury fachowej i tym samym rozszerzenie ich horyzontów poza krajowe doktryny.

W pewien sposób zbliżony charakter – jeżeli chodzi o słownikowy charakter i zagadnienia fachowej terminologii, miało opracowanie ponad 350 haseł encyklopedycznych z zakresu architektury, architektury krajobrazu, planowania przestrzennego do: *Encyklopedii współczesnej. 1978–2004*. Kraków 2004 (autorzy: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel).

W latach 1996–1998 w Instytucie realizowany był program badawczy finansowany przez KBN pt. *Badania dziedzictwa architektonicznego polskiej emigracji w Brazylii*. Historia tych prac sięga kwietnia 1994 r., kiedy w Kurytybie odbyła konferencja zorganizowana przez Instituto Internacional de Gestão Técnica do Meio Urbano na temat trójstronnej współpracy tej uczelni z Politechniką Krakowską i Université de Technologie de Compiègne. Wykład na temat polskiej architektury wygłoszony przez dr hab. arch. Aleksandra Böhma, prof. PK, spotkał się z zainteresowaniem obecnego na konferencji przedstawiciela Brazylijskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, Sergio Piresa, który zaproponował Instytutowi Architektury Krajobrazu PK wspólne opracowanie programu na temat dziedzictwa architektonicznego polskich emigrantów w Brazylii²⁴. Pierwsza wyprawa doszła pomyślnie do skutku w dniach 3–19 marca 1997 r. Jej uczestnikami byli: dr Wojciech Kosiński (kierownik wyprawy), dr Anna Karwińska (socjolog, AE), mgr Agata Zachariasz,

²⁴ Kier. tematu dr inż. arch. W. Kosiński.

mgr Izabela Sykta, mgr Leszek Bylina²⁵. Druga wyprawa Politechniki Krakowskiej zorganizowana została w 1998 roku. Jej uczestnikami byli: rektor PK, prof. zw. dr hab. inż. Kazimierz Flaga, dr hab. Aleksander Böhm, prof. PK (kierownik wyprawy), dr Agata Zachariasz, mgr Izabela Sykta, mgr Paweł Rygiel oraz student WA PK Benedykt Bury (dyplomant)²⁶. Podstawowym celem obu wypraw była wstępna rejestracja, naukowe opracowanie i popularyzacja dziedzictwa architektonicznego polskiej emigracji w Brazylii. Badania ukierunkowane głównie na dziedzictwo architektoniczne objęły oprócz zagadnień czysto materialnych także elementy niematerialne, takie jak: symbole, wartości, normy czy ideały, trwające w czasie i przekazywane następnym pokoleniom.

Il. 51. 1. Uczestnicy drugiej wyprawy do Brazylii w roku 1998, od lewej: rektor PK prof. K. Flaga, student B. Bury, dr hab. A. Böhm, mgr I. Sykta, dr A. Zachariasz, mgr P. Rygiel 2. Publikacja (2010), w której umieszczony został raport z badań prowadzonych przez pracowników Instytutu Architektury Krajobrazu w Brazylii

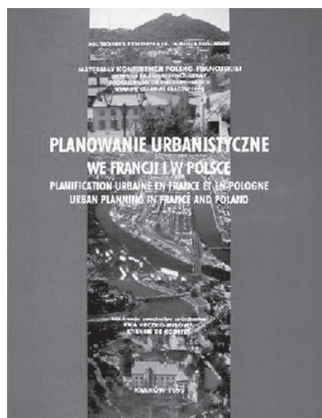
Fig. 51. 1. Participants in the second expedition to Brazil in 1998. From left: CUT Rector Prof. K. Flaga, student B. Bury, A. Böhm, D.Sc., I. Sykta, M.Sc., Dr. A. Zachariasz, P. Rygiel, M.Sc. 2. Publication (2010) including a report on research carried out by the employees of the Institute of Landscape Architecture in Brazil

²⁵ Sprawozdanie z wyprawy opublikowano w sześciu częściach autorstwa członków wyprawy, [w:] Sprawozdaniach z posiedzeń Komisji Naukowych PAN, O/Kraków, T. XLI/1, 1997, s. 85-106.

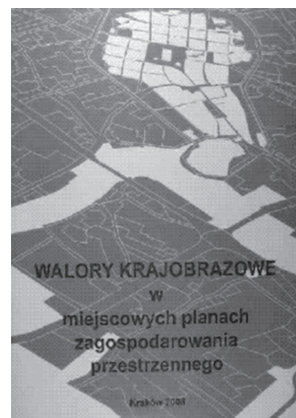
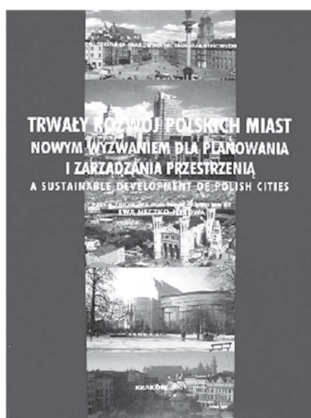
²⁶ Kalendarium wyprawy opublikowano [w:] A. Böhm, I. Sykta, A. Zachariasz, *Prace badawcze Politechniki Krakowskiej w Brazylii*, Nasza Politechnika, 5(11)/98, s. 25-28. Ukazały się także artykuły: W. Kosiński, I. Sykta, A. Zachariasz, *Dziedzictwo architektoniczne polskiej emigracji w Brazylii – Araucaria i związane z nią kolonie*, Nasza Politechnika 2(14)/99 marzec–kwiecień, s. 20-23; K. Flagi, *Brazylijskie impresje*, Nasza Politechnika, nr 5(11)/98, s. 28-29 oraz [tegoż] *Brazylijskie impresje - ciąg dalszy*, Nasza Politechnika, nr 6(12)/98, s. 18-19. Ponadto raporty z badań opublikowano w materiałach konferencji pt. Rola duszpasterstwa polskiego w organizacji społeczności lokalnych w Ameryce Łacińskiej, CESLA, Warszawa 1999 – A. Zachariasz, A. Böhm, *Dziedzictwo architektoniczne polskiej emigracji. Prace badawcze Politechniki Krakowskiej*, s. 123-137; I. Sykta, *Polskie budownictwo sakralne w Brazylii*, s. 138-149 oraz P. Rygiel, *Współczesna działalność Polonii brazylijskiej w dziedzinie architektury sakralnej – wybrane przykłady*, s. 150-155. Teksty te znalazły swoje portugalskie tłumaczenie w brazylijskim wydawnictwie: *Projeções. Revista de estudos polono-brasileiros, Edição semestral – Ano I-III/1999*, Curitiba. Odpowiednio: A. Zachariasz, A. Böhm, *Herança arquitetônica da emigração polonesa. Trabalhos de pesquisa da Escola Técnica Superior de Cracóvia no Brasil*, p. 46-54; I. Sykta, *Arquitetura sacra polonesa no Brasil*, p. 55-61; P. Rygiel, *Atuação contemporânea da comunidade polônica brasileira no campo da arquitetura sacra – exemplos escolhidos*, p. 62-65.

W latach 1998–2000 w Zakładzie Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich podjęty został kolejny program badawczy pt. „*Możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzennego miast polskich w warunkach transformacji*”²⁷. Brał w nim udział nie tylko planiści z Krakowa, ale także z Gdańska, Warszawy, Lyonu, Brugii i Wiednia – dzięki współpracy nawiązanej przez dr Ewę Heczko-Hyłową.

Bardziej interdyscyplinarny charakter miał kolejny program badawczy na temat zapisów walorów krajobrazowych w planach miejscowych, ukończony w r. 2008²⁸. Obok Kolegów z Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu udział w tej pracy wzięli przedstawiciele różnych dyscyplin: geografii, psychologii, filozofii, statystyki, geodezji i rzeczoznawcy nieruchomości. Zakres terytorialny badań obejmował zarówno tereny prawnie chronione w okolicach Krakowa (Ojcowski Park Narodowy, Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy), jak i plany obszarów zurbanizowanych. Analizy objęły lata 1966–2007, a wykorzystano w nich m.in. unikatowe zdjęcia lotnicze i satelitarne z tych lat. W ramach badań, polskie zapisy planistyczne były konfrontowane z przepisami stosowanymi w Belgii, Francji, Hiszpanii, Niemczech i w Portugalii (<http://suw.biblos.pk.edu.pl/resourceDetailsRPK&rd=1355>). Materiały w całości opublikowano w Czasopiśmie Technicznym Zeszyt 4/2008 (ROK 105), Seria Architektura, <http://baztech.icm.edu.pl>.

Il. 52. Wyniki grantu opublikowane w pracach zbiorowych pod red. E. Heczko-Hyłowej: *Planowanie urbanistyczne we Francji i w Polsce*, Kraków 1999; *Trwały rozwój polskich miast nowym wyzwaniem dla planowania i zarządzania przestrzenią*, Kraków 2001

Il. 53. Publikacja wyników grantu pt: *Walory krajobrazowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego*, Kraków 2008

Fig. 52. Grant results published in collective works edited by E. Heczko-Hyłowa: *Urban planning in France and in Poland*, Krakow 1999; *Persistent development of Polish towns and cities as a new challenge for spatial planning and management*, Krakow 2001

Fig. 53. Publication of the results of a grant entitled *Landscape values in local plans of spatial development*, Krakow 2008

²⁷ KBN nr 1255/T 07/98/14, kierownik projektu dr E. Heczko-Hyłowa.

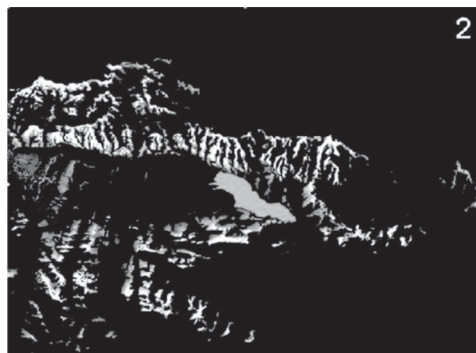
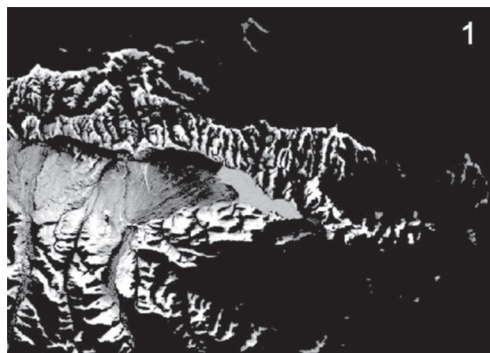
²⁸ PB-1120/T02/2006/30, autorzy: A. Böhm (kierownik) A. Zachariasz, I. Sykta, S. Mularz, W. Drzewiecki, W. Osikowska, J. Przetacznik, K. Wojciechowski, E. Szumakowicz, L. Zajączkowski.

Nowe podejście metodyczne reprezentuje cykl opracowań badawczych, w którym zastosowanie znalazła pionierska metoda algorytmów światła lokalnego, wypracowana w doktoracie Pawła Ozimka oraz analiz ekonomicznych, stosowanych przez dr. Wiesława Wańkowicza. Metody te wykorzystano po raz pierwszy we wspomnianym już planie koordynacyjnym dla III Kampusu UJ, później – między innymi – dla potrzeb oceny skutków krajobrazowych lokalizacji elektrowni wiatrowych. Obecnie w tym nurcie realizowany jest projekt badawczy, w którym uczestniczy Zakład Kompozycji i Planowania Krajobrazu, pt: *Planowanie przestrzeni o wysokich walorach krajobrazowych przy użyciu cyfrowych analiz terenu wraz z oceną ekonomiczną*²⁹. Jest to kolejny krok na drodze do unowocześnienia warsztatu architekta krajobrazu oraz zwiększenia jego skuteczności.

II. 54. Jeden z czynników atrakcyjności krajobrazu otoczenia Jeziora Czorszyńskiego: „niezwykłość” analizowany pod względem: unikatowości (U), autentyczności (A), wielkości (W), struktury (S) i poziomu percepcji (P)

Fig. 54. One of the factors of the attractiveness of the surrounding landscape of Lake Czorsztyn – “unusualness” – analyzed from the perspective of uniqueness (U), authenticity (A), size (W), structure (S) and perception level (P)

II. 55. Analiza porównawcza obszarów o wysokich wartościach widokowych w stanie istniejącym (1) i możliwego ubytku tych obszarów w wyniku zagospodarowania nieuwzględnienia tego aspektu w obecnych planach zagospodarowania przestrzennego (2) (na niebiesko zaznaczono jezioro)

Fig. 55. Comparative analysis of areas with high scenic values in the existing condition (1) and possible loss as a result of ignoring this aspect in current plans of spatial planning (2) (the lake marked in blue)

²⁹ 2901/B/T02/2009/37, autorzy: P. Ozimek (kierownik), A. Böhm, A. Ozimek, W. Wańkowicz.

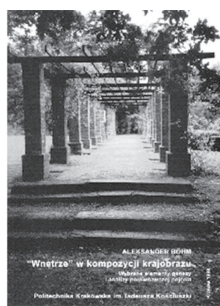
Zakresem terytorialnym objęte jest w tym przypadku otoczenie Jeziora Czorsztyńskiego, prezentujące wyjątkowy splot unikatowych wartości tzw. „przestrzeni gościnnej” z ekspansją aglomeracji podhalańskiej. Analizy czynników atrakcyjności krajobrazowej, ich oddziaływania wizualnego oraz roli w podnoszeniu wartości ekonomicznej terenu pozwalają w sposób obiektywny wspomagać procesy decyzyjne w zakresie zagospodarowania przestrzennego tego obszaru.

W innym nurcie prac Zakładu mieszczą się publikacje o charakterze dydaktycznym, a wśród nich następujące pozycje:

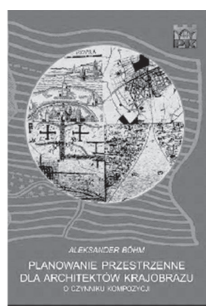
- autorstwa Aleksandra Böhma: *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, Kraków 1994; *„Wnętrze” w kompozycji krajobrazu*, Kraków 1998, II wyd. Kraków 2004; *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – o czynniku kompozycji*, Kraków 2006
- autorstwa Piotra Patoczki: *Uwagi o projektowaniu ogrodzeń*, Kraków 1992; *Uwagi o rysowaniu wnętrz krajobrazowych*, Kraków 1996; *Mała architektura we wnętrzach krajobrazu*, Kraków 2012
- będący na etapie prac wydawniczych nowy podręcznik autorstwa Agaty Zachariasz, Izabeli Sykty, Joanny Szwed i Martyny Klimkiewicz: *Projektowanie ogrodu. Zbiór zadań z projektowania zintegrowanego dla studentów architektury krajobrazu*.

1

2

3

1. *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój* (1994)
2. *„Wnętrze” w kompozycji krajobrazu* (1998, 2004)
3. *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – o czynniku kompozycji* (2006)

II. 56. Publikacje dydaktyczne autorstwa Aleksandra Böhma

Fig. 56. Educational publications by Aleksander Böhm

Profesorowie Zakładu (opr. P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta)

Zakładowi Kompozycji i Planowania Krajobrazu szczególny rys nadają – z jednej strony rozległość i zróżnicowana problematyka prowadzonych tutaj wspólnie prac naukowych i badawczych, z drugiej zaś wyraziste osobowości i indywidualne kariery zawodowe pracujących w nim Profesorów – Aleksandra Böhma, Piotra Patoczki i Agaty Zachariasz, specjalistów i autorów w dziedzinach odpowiadających ich zainteresowaniom naukowym.

Profesor Aleksander Böhm jest autorem około 250 publikacji naukowych, z czego większość związana jest z architekturą krajobrazu – od terminologii, poprzez analizy możliwości prowadzenia wieloaspektowych i interdyscyplinarnych badań, czy metod oceny i narzędzi wspomagających projektowanie krajobrazu, w powiązaniu z planowaniem przestrzennym. Jest autorem podstawowych w dziedzinie architektura krajobrazu

książek, będących jednocześnie podręcznikami akademickimi: *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój* (1996), *„Wnętrze” w kompozycji krajobrazu: wybrane elementy genezy analizy porównawczej i zastosowań pojęcia* (II wyd. 2004), *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu: o czynniku kompozycji* (2006). W swoich publikacjach podejmuje wielokrotnie problematykę kształtowania i planowania krajobrazu, jego jakości i kompozycji oraz kształcenia architektów krajobrazu i ich sytuacji zawodowej. Poświadczają to tytuły wybranych artykułów: *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku* (1996), *Perspektywy zawodowe architektów krajobrazu w Polsce* (2000), *Architektura krajobrazu – powstanie, zakres, cel, podstawowe tematy* (2001), *Dość szpeceńcia kraju!* (2001), *Architektura krajobrazu w dobie ponowoczesności* (2002), *Krajobraz wolności – manowce czy nowa tradycja?* (2003), *Czym różni się zawód architekta od zawodu architekta krajobrazu i co z tego wynika* (2004), *Ewolucja architektury krajobrazu* (2005), *Krajobraz jako tło versus krajobraz jako przedmiot projektów architektonicznych* (2005), *Planowanie w obszarach o wysokich walorach krajobrazowych* (2010) i wiele innych. Działalność zawodowa profesora zaowocowała wieloma projektami architektonicznymi, architektoniczno-krajobrazowymi oraz planami zagospodarowania przestrzennego – w tym uhonorowanym Nagrodą III Stopnia Ministra Budownictwa w konkursie „Za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie planowania przestrzennego i urbanistyki” w 2007 r. – miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego III Kampusu UJ w Krakowie, którego Aleksander Böhm jest współautorem.

W 1999 r. prof. Aleksander Böhm nadał Instytutowi nowy kurs. Zainicjował działania, które doprowadziły do powstania w 2000 r. kierunku architektura krajobrazu na Wydziale Architektury PK. Niejako równolegle do tych działań stworzył koncepcję cyklicznych spotkań, konsolidujących środowiska nauczające architektury krajobrazu – tzw. Forów Architektury Krajobrazu. W 1998 roku miało miejsce w Krakowie pierwsze Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu, a w 1999 kolejne. Konferencja – organizowana w różnych ośrodkach kształcących na kierunku „architektura krajobrazu” – na trwałe wpisała się w kalendarz wymiany doświadczeń dydaktycznych i zawodowych architektów krajobrazu w Polsce, rozszerzając swoją problematykę także o naukę i praktykę projektową. Do 2009 r. pełnił funkcję przewodniczącego Kapituły Architektury Krajobrazu, podejmując szereg inicjatyw zmierzających do propagowania wiedzy o architekturze krajobrazu, ale także starań o uzyskanie pełnych praw uprawiania zawodu architekta krajobrazu w Polsce. Działalność Profesora na tej niwie zapoczątkowała też zmiany w postrzeganiu architektury krajobrazu w samym środowisku krakowskim – ze szczególnym ukierunkowaniem na sprawy planowania i projektowania krajobrazu. Do tradycyjnych nurtów badań podejmowanych w Instytucie, obejmujących w szczególności projektowanie, zagadnienia metodologii oraz studia historyczno-krajobrazowe, wprowadził nową problematykę wynikającą z poszukiwań współczesnych narzędzi badawczych, umożliwiających ocenę i pomiary atrakcyjności i jakości krajobrazu, wykorzystywane w praktyce projektowej dla jego skutecznej ochrony oraz świadomego i odpowiedzialnego kształtowania przy istniejących w Polsce uwarunkowaniach ekonomicznych, społecznych i prawnych.

Autonomiczną pozycję w Zakładzie zajmuje profesor Piotr Patoczka z jego wieloletnim doświadczeniem w pracy na rzecz ochrony i kształtowania krajobrazu w Polsce oraz doskonalenia technik rysunkowego zapisu krajobrazu, w czym osiągnął poziom mistrzowski.

Zarys postaci krajobrazowej profesora Piotra Patoczki tworzą trzy kontury: nauczanie zasad kompozycji wnętrza i doskonalenie terminologii specjalistycznej, doświadczanie tego w parkach narodowych i krajobrazowych oraz rysunkowe i fotograficzne dokumentowanie otoczenia. W pierwszym zakresie zarówno system pojęć, jak ściany i bramy, rozszerzone i skomentowane w licznych artykułach, stanowią podstawę do wykładów i ćwiczeń projektowych prowadzonych ze studentami (czterdzieści lat pracy dydaktycznej) oraz wielu praktyk i obozów naukowych (założyciel koła naukowego studentów architektury Krajobrazu).

Z kolei praca społeczna w radach parków narodowych: bieszczadzkiego, gorczańskiego i magurskiego, jak też działalność w przemyskich, krośnieńskich i przedborskich parkach krajobrazowych, pozwoliła na poznanie realiów i wdrażanie wielu zasad ochrony i kształtowania przestrzeni o wysokich walorach naturalnych i kulturowych, co wiązało się z opracowaniem operatów do planów ochrony oraz opracowaniem szeregu prac studialnych opartych na badaniach terenowych.

Trzeci, wspomniany zakres działalności to rysunkowe i fotograficzne pasje, które zaowocowały znacznym zbiorem prac „zapisujących” rodzimy krajobraz otwarty, urok wsi i miasteczek, godność historycznych miast; tu również istotne było doświadczenie uzyskane w trakcie nauczania zasad perspektywy i podstaw szkicowania.

We wspomnianych zakresach: teoretycznym, wdrożeniowym i dydaktycznym studiowano zagadnienia odnoszące się do wszystkich typów i rodzajów krajobrazu: od form zbliżonych do naturalnych, przez tradycyjny wiejski i małomiasteczkowy, do staromiejskich i wieloblokowych badań; a w każdym z nich od skal ogólnych do ustaleń szczegółowych i projektów realizacyjnych (m.in. Droga Krzyżowa na górę Grzywacką, pomnik Poety Harasimowicza, budynki mieszkalne i inne).

Wśród publikacji profesora P. Patoczki na uwagę zasługują następujące pozycje książkowe i skrypty: *Ochrona krajobrazu w Bieszczadzkim Parku Narodowym*, Mon. BPN t. XI, Ustrzyki Dolne 2000; *Uwaga krajobraz*, Kraków 2010; *Mała architektura w krajobrazie*, wyd. PK 2012, *Dziedzictwo kulturowe Magurskiego Parku Narodowego [w:] Przyroda MPN*, wyd. zbior. pod red. A. Góreckiego i innych, wyd. UJ, Kraków – Krępa 2001 oraz skrypty: *Uwagi o projektowaniu ogrodzeń*, wyd. PK, Kraków 1992, *Uwagi o rysowaniu wnętrza krajobrazowych*, wyd. PK, Kraków 1996.

Sumując ten długi okres pracy, z czego połowa przypada na lata od utworzenia Instytutu Architektury Krajobrazu; warto zauważyć, że w gronie przyjaciół zaangażowanych w ochronę i kształtowanie krajobrazu, w atmosferze pracy naukowej i dydaktycznej, czas ten minął jak sen o krajobrazie pięknym w formie, bogatym w treści i użytecznym.

Profesor Agata Zachariasz dołączyła do Zakładu w 1997 r. Wcześniej pracowała w Zakładzie Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych, później w Katedrze Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej. Wybór tematu pracy magisterskiej wykonywanej u prof. Janusza Bogdanowskiego określił jej zainteresowania zawodowe, które skoncentrowały się

na problematyce sztuki ogrodowej i krajobrazu. Tematyka doktoratu, opracowanego pod kierunkiem tego samego promotora, *Plany katastralne ogrodów jako świadectwo rozwoju idei „ogrodu angielskiego” na przykładzie Beskidu Niskiego i Pogórza* (1996) pozwoliła jej rozwijać dalej tę problematykę. Nie porzucając tego wątku zainteresowała się terenami zieleni, planowaniem przestrzennym oraz współczesną architekturą krajobrazu, co udało się połączyć w badaniach stanowiących materiał wyjściowy do przygotowanej pracy – *Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych*, wydanej w 2006 r., która stała się jej podstawą jej habilitacji. Tematy obecnie najbardziej zajmujące prof. Agatę Zachariasz to ogród, park, tereny zieleni i krajobraz z pozycji historycznej i współczesnej sztuki ogrodowej, architektury krajobrazu i planowania przestrzennego. Wykonuje prace badawcze i projektowe z zakresu architektury krajobrazu, poświęcone współczesnym i historycznym założeniom ogrodowym i parkowym oraz studia krajobrazowe, także w skali planowania przestrzennego. Jest autorem i współautorem wielu prac studialnych i projektowych, z których ważniejsze to: ogrody dworskie i pałacowe w Słocinie k. Rzeszowa, Arkadii k. Łowicza, Bieżanowie, Płazie i Wiśniowej, ogród klasztorny w Mogile; parki publiczne – Krakowski i Dębnicki w Krakowie, w Będzinie na Górze Zamkowej, w Sanoku i salinarny w Wieliczce, Park Ludowy w Bytomiu; ogrody królewskie w Łobzowie, przy Zamku Królewskim w Warszawie i na Wawelu, ogrody śródblokowe Krakowa, zieleń na Rynku Głównym w Krakowie i w Suchej Beskidzkiej. Uczestniczyła w pracach zespołowych dotyczących studiów krajobrazowych w skali urbanistycznej, jest współautorem koncepcji kształtowania systemów terenów zieleni miejskiej Krakowa i Sanoka. Jest autorem i współautorem ponad 130 publikacji, głównie z zakresu architektury krajobrazu i historii sztuki ogrodowej. Pośród nich jest m.in. 9 publikacji książkowych: w tym prace zespołowe: *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych* (1994)³⁰ – nagroda zespołowa Ministra Kultury i Sztuki (1996) czy *Parki i ogrody Krakowa w obrębie Plant, z Plantami i Wawelem. Katalog parków i ogrodów w Polsce* (1994)³¹ – nagroda zespołowa miasta Krakowa w dziedzinie nauki i techniki (1998).

Podkreślić należy ważną rolę prof. Agaty Zachariasz w działaniach na rzecz utworzenia nowego kierunku studiów – architektura krajobrazu na WA PK oraz wielki wkład pracy, włożony w kształtowanie jego podstaw programowych oraz praktykę funkcjonowania. W latach 2003–2005 Agata Zachariasz pełniła funkcję pełnomocnika Dziekana WA PK ds. kierunku architektura, a w okresie 2005–2012 – prodziekana WA ds. dydaktyki. Od 2010 r. jest koordynatorem projektu – Kapitał Ludzki Narodowa Strategia Spójności. „Politechnika XXI wieku – Program rozwojowy Politechniki Krakowskiej – najwyższej jakości dydaktyka dla przyszłych polskich

³⁰ A. Mitkowska, K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor – praca zbiorowa, konsultacje: J. Bogdanowski, *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych przejmowanych przez Agencję Rynku Rolnego Skarbu Państwa*, Warszawa 1994, Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, seria Studia i Materiały: Ogrody 2(8), s. 72.

³¹ *Parki i ogrody w Polsce. Katalog., t. I. Kraków w obrębie Plant z Plantami i Wawelem*, red. J. Bogdanowski, praca zbiorowa Kraków 1997, wyd. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa, s. 576; nagroda dla: J. Bogdanowskiego, J. Więckowskiej, A. Zachariasz, K. Fabijanowskiej, W. Gengi.

inżynierów”, którego celem jest m.in. poprawa jakości kształcenia na kierunku architektura krajobrazu, podnoszenie wiedzy specjalistycznej i rozwój naukowy kadry dydaktycznej.

Aktywność pracowników Zakładu i pełnione przez nich funkcje w instytucjach i organizacjach zawodowych

Odrębnym nurtem działalności pracowników Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu jest ich aktywność w strukturach państwowych i międzynarodowych organizacjach i instytucjach powołanych do ochrony i kształtowania krajobrazu. Wymienić tu należy członkostwo Aleksandra Böhma w Komitecie Sterującym ECLAS (European Conference of Landscape Architecture Schools) w latach 2002–2007, pełnienie funkcji rzeczoznawców Ministra Kultury przez Agatę Zachariasz i Aleksandra Böhma, członkostwo Piotra Patoczki w Radzie Naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego czy członkostwo Aleksandra Böhma w polskim Komitecie UNESCO. Aleksander Böhm i Agata Zachariasz są od 2009 r. członkami Rady Programowej ds. Zieleni działającej przy Prezydencie Miasta Krakowa. Izabela Krzeptowska-Moszkowicz jest członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego, a w Zarządzie Sekcji Historii Botaniki PTB pełni funkcję Sekretarza od 2007 r.

W kilku przypadkach działalność ta zaowocowała kolejnymi publikacjami.

II. 57. 1. *Raport o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989*, Kraków 2008 (J. Purchla (red.), A. Böhm, P. Dobosz, P. Jaskanis, B. Szmygin)

2. *Ochrona krajobrazu w Bieszczadzkim Parku Narodowym*, Monografia BPN t. XI, Ustrzyki Dolne 2000 (wśród autorów: P. Patoczka)

Fig. 57. 1. *Report on the system of protecting cultural heritage in Poland after 1989*, Krakow 2008 (A. Böhm et al.)
2. *Landscape preservation in Bieszczady National Park*, BNP Monograph vol. XI, Ustrzyki Dolne 2000 (P. Patoczka et al.)

Pracownicy Zakładu są aktywnie zaangażowani w działalność stowarzyszeń zawodowych architektów krajobrazu w Polsce. Członkami Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu SAK są Aleksander Böhm (przewodniczący komisji akredytacyjnej) i Agata Zachariasz. Z kolei

w działalność Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu SPAK włączone są Agata Zachariasz (członek Zarządu Głównego od 2012 r., wiceprezes Małopolskiego Oddziału SPAK) oraz Izabela Sykta.

Dydaktyka – wykłady, ćwiczenia, projektowanie, dyplomowanie, nagrody, wyróżnienia

Pracownicy Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu prowadzą zajęcia dydaktyczne na I i II stopniu studiów na kierunku architektura krajobrazu. Profesor Aleksander Böhm wykłada ponadto Architekturę krajobrazu dla studentów kierunku architektura i urbanistyka na WA PK.

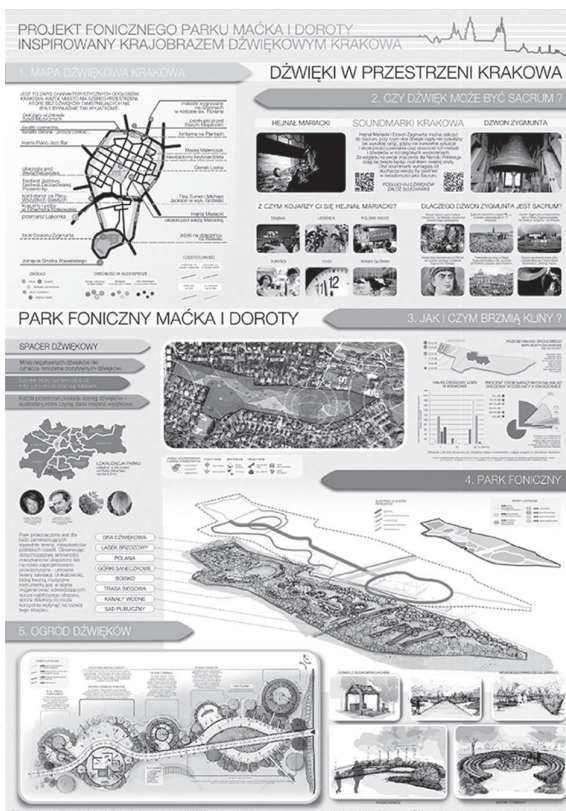
Już w pierwszym semestrze I stopnia studenci architektury krajobrazu spotykają się z prof. Piotrem Patoczka na zajęciach Rysunek – podstawy szkiców perspektywicznych oraz Projektowania zintegrowanego I – Kompozycja wnętrza, podczas których poznają i ćwiczą zasady kompozycji i kształtowania wnętrza krajobrazowych, zdobywając jednocześnie wiedzę z zakresu podstaw teoretycznych na równoległe prowadzonych przez profesora wykładach Zasady projektowania krajobrazu. W zajęciach na pierwszym semestrze z prof. P. Patoczka współpracuje dr Jadwiga Gancarz-Żebracka. W drugim semestrze na zajęciach z Projektowania zintegrowanego II – Ogród prywatny, prowadzonych jako przedmiot wybieralny, przez prof. Agatę Zachariasz i dr Izabelę Syktę, studenci opracowują projekty ogrodu przydomowego lub przedszkolnego. Grupy projektowe prowadzone są przez zespół pracowników Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu oraz Kolegów i Koleżanki, dopraszane z innych zakładów i pracowni (W. Rymsza-Mazur, U. Forczek-Brataniec, M. Furtak). Konsultacji specjalistycznych podczas zajęć z Projektowania udziela mgr inż. Katarzyna Fabijanowska. Prof. Agata Zachariasz dla studentów I stopnia wykłada w 7 semestrze Historię architektury i sztuki ogrodowej. Odrębnym kierunkiem w dydaktyce prowadzonej przez Zakład są nauki przyrodnicze, reprezentowane przez dr biologii Izabelę Krzeptowską-Moszkowicz, która opracowała autorskie programy dla prowadzonych przez siebie przedmiotów – Biologia (wykłady i ćwiczenia, 1 sem.) oraz Ekofizjologia roślin (wykłady i ćwiczenia, 2 sem.), a także współprowadzi z mgr inż. Przemysławem Kowalskim przedmiot Szata roślinna (w czwartym semestrze). Pracownicy Zakładu – prof. Aleksander Böhm, prof. Piotr Patoczka, prof. Agata Zachariasz, dr Izabela Sykta, a od 2012 r. również dr Jadwiga Gancarz-Żebracka – są promotorami dyplomów inżynierskich, kończących cykl kształcenia na I stopniu studiów.

Studenci architektury krajobrazu ponownie spotykają się z dydaktykami Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu na II stopniu studiów w semestrze drugim. Profesor Aleksander Böhm wykłada Planowanie przestrzenne, a prof. Agata Zachariasz – Historię i teorię kształtowania przestrzeni. Na zajęciach z Projektowania zintegrowanego VIII – Plany miejscowe, prowadzonych jako przedmiot wybieralny, przez prof. A. Böhma i prof. A. Zachariasz, studenci opracowują projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów. Grupy projektowe prowadzone są przez zespół pracowników Zakładu, z udziałem dr M. Furtaka z Pracowni Projektowania Architektury Krajobrazu. Konsultacje przyrodnicze prowadzi dr biologii Łukasz Moszkowicz z Zakładu Sztuki Oгородowej i Terenów Zieleni. Prof. Piotr Patoczka na II stopniu prowadzi ponadto przedmiot fakultatywny Zapis kompozycji krajobrazu.

Profesorowie Zakładu – A. Böhm, P. Patoczka i A. Zachariasz – wypromowali już ponad stu magistrów inżynierów o specjalności architektura krajobrazu. Wiele z opracowanych w Zakładzie prac dyplomowych magisterskich zostało uhonorowanych różnego rodzaju wyróżnieniami i nagrodami. Jak dotąd, najbardziej utytułowana jest praca dyplomowa autorstwa Joanny Szwed (aktualnie asystentki w Zakładzie) i Barbary Buczek pt. „Koncepcja oświetlenia bulwarów wiślanych w Krakowie na odcinku od mostu Zwierzynieckiego po Stopień Wodny na Dąbiu”, wykonana pod kierunkiem prof. A. Böhma. Autorki otrzymały Nagrodę Miasta Krakowa za wyróżniającą się pracę dyplomową obronioną w 2008 r. w dziedzinie „Nauka, Technika” oraz I nagrodę studencką w III edycji konkursu o Nagrodę im. Macieja Nowickiego „Architektura światła sztucznego” w 2009 r. Ponadto Barbara Buczek otrzymała nagrodę firmy AKG – Architektura Krajobrazu, przyznaną przez Marcina Gajdę w 2009 r. Ostatnio nagrodzoną pracą dyplomową magisterską, wykonaną w Zakładzie Kompozycji i Planowania Krajobrazu jest dyplom Martyny Klimkiewicz pt. „Projekt fonicznego Parku Maćka i Doroty inspirowany krajobrazem dźwiękowym Krakowa”, opracowany pod kierunkiem prof. A. Zachariasz. Praca otrzymała pierwszą nagrodę w konkursie na najlepszą pracę dyplomową Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu, rozstrzygniętym podczas XV Forum Architektury Krajobrazu w Kazimierzu Dolnym w 2012 r.

II. 58. Praca dyplomowa Martyny Klimkiewicz pt. „Projekt fonicznego Parku Maćka i Doroty inspirowany krajobrazem dźwiękowym Krakowa”, opracowana pod kierunkiem prof. A. Zachariasz. I Nagroda SPAK za najlepszą pracę dyplomową w 2012 roku

Fig. 58. Master's thesis entitled Design of Maciek and Dorota's Phonic Park inspired by the sonic landscape of Krakow prepared by Martyna Klimkiewicz under the supervision of Prof. Agata Zachariasz. APLA 1st Award for the best diploma work in 2012

4.3. ZAKŁAD SZTUKI OGRODOWEJ I TERENÓW ZIELONYCH

THE DIVISION OF GARDEN COMPOSITION AND GREEN AREAS

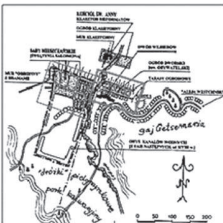
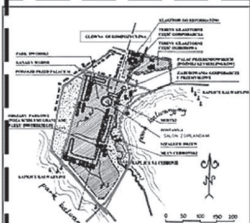
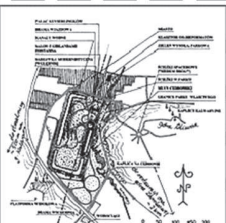
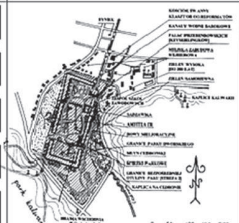
(A. Mitkowska)

Zakład, powstały w strukturze powołanego w 1992 r. Instytutu Architektury Krajobrazu WAPK, podjął działalność w bezpośredniej kontynuacji prac 6-osobowego Zespołu Rewaloryzacji Parków i Ogrodów Zabytkowych funkcjonującego w Zakładzie Architektury Krajobrazu (kierownik prof. J. Bogdanowski). Zespół ten, pod kierunkiem mgr Wandy Gengi, rozwijał działalność naukową, inwentaryzacyjną i konserwatorską na temat polskich ogrodów historycznych. Od 1988 r. prowadzony był przez dr inż. arch. Annę Mitkowską.

Zgodnie z dotychczasową tradycją, w utworzonym w 1992 roku Zakładzie, pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Anny Mitkowskiej podjęto działalność naukową, projektową i dydaktyczną dotyczącą szeroko rozumianych zagadnień europejskiego i polskiego dziedzictwa ogrodowego. Rozpatrywane było na tle krajobrazów historycznych, w splocie wartości przyrodniczych i kulturowych. Działalność realizowano w sposób ciągły, w ramach corocznych tematów BW/DS, w tym opracowano bogate zbiory inwentaryzacji fotograficznych dotyczących krajobrazów polskich i europejskich. Wśród zagadnień szczegółowych znalazły się także obiekty europejskiego, krajobrazowego – fenomenu kalwaryjskiego. Podjęto również działania na rzecz ugruntowania i poszerzenia badań ściśle przyrodniczych, dotyczących tworzywa roślinnego i elementów przyrody nieożywionej w kompozycjach ogrodowych i krajobrazowych. Początkowo odbywało się to w ramach współpracy z Zakładem Dendrologii SGGW. Od 1997 roku, po etatowym zatrudnieniu prof. Marka Siewniaka (poprzedzonym jego kontraktem profesorskim od 1995), w strukturze Zakładu utworzono Zespół Dendrologii. Podjęto prace na rzecz konstruowania specyficznych modeli badawczych i projektowo-konserwatorskich w warstwie kulturowej, jak i przyrodniczej, a nade wszystko w ich integralnym zespoleniu. Wśród bardziej spektakularnych osiągnięć naukowo-zawodowych grupy pracowników Zakładu znalazły się liczne, często nagradzane publikacje, w tym książki, projekty i realizacje, ekspertyzy konserwatorskie, referaty wygłaszane na konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych, a także organizacja własnych cyklicznych konferencji ogrodowych.

W dorobku naukowym mieszczącym się w profilach badawczych Zakładu i jego poszczególnych pracowników, znalazły się liczne rozprawy specjalistyczne publikowane w prestiżowych polskich wydawnictwach naukowych, periodykach i materiałach konferencyjnych. Kilkanaście pozycji wydano jako książki, wśród których znalazły się poniżej wymienione.

- *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych* (A. Mitkowska z zespołem), Warszawa 1994. Publikacja stanowi wciąż aktualny, zestaw wskazań metodycznych. Dotyczą one prowadzenia prac studialnych i wytycznych konserwatorskich. na rzecz zachowania zabytkowych ogrodów. Praca uzyskała nagrodę Ministra Kultury i Sztuki, w ramach cyklu wydawnictw Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie. Stanowi również podręcznik akademicki.

RENEANS [all'italiana]	BAROK [manieryzm]	[BAROK] KALIGRAFIA [manieryzm]	BAROK [kaligrafia, manieryzm]
			
OGROD DWORSKI w Wejherowie FAZA 1. (1599) 1665-1795 RENEANSOWY	OGROD PALACOWY w WEJHEROWIE FAZA 2. 1765-1857 BAROKOWY FRANCUZKI, z elementami kaligraficznymi	OGROD PALACOWY w WEJHEROWIE FAZA 3. 1857-1945 POZOSTATKI PARKOWYCH OGRODOWYCH TRADYCYJNYCH (ogrody)	PARK SYNDYKALNY w WEJHEROWIE FAZA 4. po 1945
+ -	+	+ +	+ -
DO REWALORYZACJI			

II. 59. Plansze studialne wyodrębnienia i wartościowania faz historyczno-kompozycyjnych Parku Przebendowskich w Wejherowie (Pomorze Gdańskie), opr. A. Mitkowska (1999 i 2010)

Fig. 59. Charts showing the isolation and valuation of historical and compositional phases for the Przebendowskis' Park in Wejherowo (Gdansk Pomerania), elab. A. Mitkowska (1999, 2010)

- *Tezaurus sztuki ogrodowej* (M. Siewniak i A. Mitkowska), Warszawa 1997/1998. Jest to pierwsza w polskim piśmiennictwie naukowym encyklopedia sztuki ogrodowej. Uzyskała nagrodę Ministra Edukacji Narodowej I stopnia, 1999;
- *Baumpflege heute*. Patzer Verlag. Hannover (M. Siewniak – współautor D. Kusche). Opublikowano pięć wydań niemieckich, w latach 1986–2010, a wydanie hiszpańskie w 1994 r.;
- *European Tree and Palm Planting Guide* (współautor: M. Siewniak) EAC 2008;
- *European Tree Worker Handbook* (autor polskiej wersji językowej i współautor niemieckiej: M. Siewniak) EAC 2002 wyd. 2 – 2011 r. w kilku wersjach językowych;
- *Polskie Kalwarie*, Ossolineum Wrocław (A. Mitkowska) 2003. Jest to pierwsza polska monografia fenomenu kalwaryjskiego i podręcznik akademicki dla autorskiego przedmiotu A. Mitkowskiej: „Kalwarie polskie i europejskie”. Praca uzyskała nagrodę Ministra Edukacji Narodowej I stopnia;
- Cykl monograficznych rozpraw A. Mitkowskiej (łącznie 8 wydawnictw książkowych) dotyczących walorów kulturowo-przyrodniczych polskich kalwarii pielgrzymkowych krajobrazowych sanktuariów franciszkańskich. Są to: Kalwaria Zebrzydowska – 1993; Werki pod Wilnem – 1998; Wejherowo – 2000, opracowane jako grant KBN; Góra św. Anny – 2006; Pilica-Biskupice – 2008, współautor: K. Hodor)³². Monografiom o tematyce kalwaryjskiej,

³² Publikacje te stanowiły kontynuację wcześniejszych badań opublikowanych jako książki A. Mitkowskiej: Wambierzyce (1984); Sanktuarium Pińczów-Mirów (współautor A. Sroka, 1990); *Sacro Monte...* (tj. kalwarie włoskie, głównie Piemontu, 1990).

towarzyszyły liczne naukowe, rozprawy szczegółowe z problematyką konserwatorską (ponad 20 pozycji), wydawane w kraju i we Włoszech³³.

- Istotną grupę stanowią rozprawy dotyczące ogrodów zabytkowych i historycznych krajobrazów komponowanych³⁴ oraz specjalistycznych zagadnień przyrodniczych³⁵.

Odrębny cykl publikacji stanowią tomy materiałów konferencyjnych w zakresie problematyki ogrodowej i dendrologii historycznej, redagowane i przygotowywane do druku w Zakładzie. Łącznie w latach 1994–1998 wydano 6 tomów problemowych (red. A. Mitkowska i M. Siewniak, wydawnictwa: Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Politechniki Krakowskiej oraz Instytutu Architektury Krajobrazu PK). W kolejnych latach streszczenia referatów konferencyjnych publikowane były w „Sprawozdaniach z Posiedzeń Naukowych Krakowskiego Oddziału PAN”.

³³ Np. A. Mitkowskiej: *Kalwaryjskie drogi... „ogrodami modlitwy”*, [w:] „Peregrinus Cracoviensis” 1995; *Kalwaria bb. Albertynów w TPN*, [w:] *Teka architektury współczesnej ziem górskich* 1996; *Bogactwo kompozycyjne i krajobrazowe... w Kalwarii Zebrzydowskiej; Kalwaria Zebrzydowska – Światowe Dziedzictwo Kultury i Natury*, [w:] „Kalwaria Zebrzydowska – Polska Jerozolima skarbem kościoła i narodu polskiego”, Kalw. Zebrz. 2002; *Architektura kaplic kalwaryjskich*, [w:] *Czasopismo Techniczne. Architektura*, PK, z. 3, Kraków 2003; *Jerozolimskie Drogi Pojmania i Droga Krzyżowa... [w:] Jerozolima w kulturze europejskiej* 1997; *Ochrona Sacri Monti we włoskim systemie parków narodowych Piemontu*, [w:] *Ochrona dóbr kultury...*, Ojców 2003; także publikacje włoskie: *I Calvari della Polonia... Similitudini tra Sacri Monti polacchi e italiani*, Torino 1989; *La distribuzione geografica... Sacri Monti europei*, Torino 1995; *Tipologie dei Calvari Polacchi*, Ponzano Monferrato 1996.

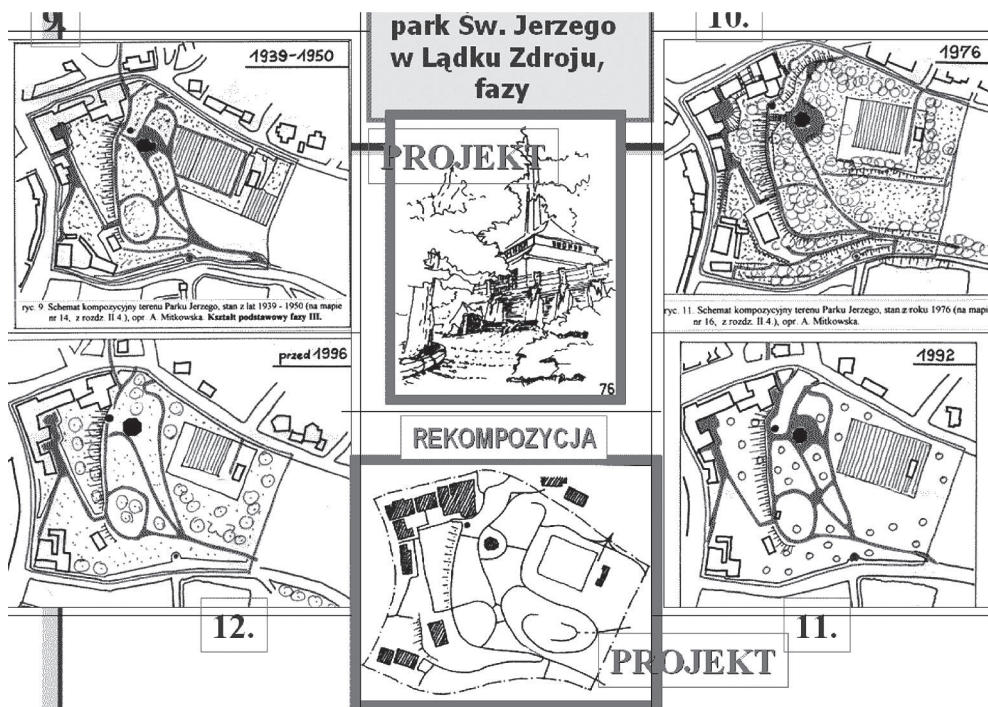
³⁴ M.in. prace A. Mitkowskiej nt. parku zdrojowego w Ojcowie (1995); ogrodów zdrojowych w Łądku (1996, 1997 – współautor M. Siewniak, 1998, 2000); rekultywacji wyrobisk kopalnianych w Opolu (1999); układów urbanistycznych w splocie z kompozycjami ogrodowymi (2000); dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i aktywizacji turystycznej gmina Wiślica (2001, 2002); aktywizacji turystycznej i rewaloryzacji Lanckorony (2001, 2002, 2004); dziedzictwa ogrodowego europejskiego (2002, 2003); europejskiego fenomenu kalwaryjskiego (2005); tradycji miejsca w kreowaniu krajobrazów i problemów jej nauczania (2005, 2007); nowoczesnych materiałów budowlanych w rewaloryzacji krajobrazów historycznych (2005, 2007); barokowej architektury franciszkańskiej w krajobrazach polskich (2006, współautor K. Hodor); ogrodów rezydencji podmiejskich Krakowa i Polski (2007, 2008); społecznych zadań i etyki zawodu architekta krajobrazu (2007); *sacrum* krajobrazowego Leńca (gmina Kalw. Zebrz. 2008, współautor K. Hodor); rangi kubatur sakralnych w kształtowaniu krajobrazów (2008); ochrony krajobrazów z uwzględnieniem *genius loci* (2008, współautor K. Łakomy); *sacrum* ogrodowego w przekrojach historycznych (2009); krajobrazów średniowieczno-barokowych „Szlak Orlich Gniazd” (2009, współautor K. Hodor); ogrodów przydomowych (2009); historycznych ogrodów krakowskiego centrum kultury (2009, współautor K. Hodor); beskidzkich krajobrazów kulturowych rejonu Bielska-Białej (2009); wnętrza krajobrazowych w studiach i projektach (2010) i kilkanaście innych rozpraw K. Hodor i K. Łakomy.

³⁵ Ta grupa publikacji to kilkadziesiąt pozycji autorstwa: M. Siewniaka, K. Fabijanowskiej, W. Bobka, Ł. Moszkowicza obejmująca zagadnienia roli tworzywa roślinnego (a także fauny) w krajobrazach miejskich i otwartych oraz wyniki specjalistyczne badań materiału roślinnego, w tym badania dendrologiczne.

II. 60. Analizy stanu drzewostanów Parku Skaryszewskiego w Warszawie, 2004

Fig. 60. Analyses of the condition of the silva in Skaryszewski Park in Warsaw, 2004 opr. / elab. A. Mitkowska

II. 61. Łądek Zdrój, Park św. Jerzego, historyczne uwarunkowania koncepcji rewitalizacji

Fig. 61. Łądek Zdrój, St George's Park, the historical conditions of the revitalization concept (A. Mitkowska, współpraca / cooperation: G. Schneider-Skalska)

Od 2007 roku corocznie w Zakładzie przygotowany jest tom problemowy (praca zbiorowa) z rozprawami specjalistów architektury krajobrazu i ogrodów reprezentujących ważniejsze ośrodki naukowe z obszaru Polski. Tematyka tomów dotychczas wydanych obejmuje architekturę w ogrodach (2008); zespoły rezydencjonalno-ogrodowe (2009); *genius loci*

w sztuce ogrodowej (2010); ogrody pamięci (2011), w przygotowaniu jest tom nt. ogrodów w krajobrazie miasta (2012) – redaktorzy: A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy (oraz Z. Mirek w latach 2008–2010).

W 2011 roku wydana została książka: K. Łakomy, *Wille miejskie Katowic* (wyd. Muzeum Śląskie w Katowicach), jako zmodyfikowana wydawniczo rozprawa doktorska, także: K. Hodor, *Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, seria: Architektura, Monografia 397, Kraków 2011.

Charakterystyczną cechą prac projektowych w Zakładzie jest podejmowanie tematów związanych z krajobrazami i ogrodami historycznymi o bogatych nawarstwieniach kulturowych, wymagających więc poprzedzenia ich studiami historyczno-kompozycyjnymi i krajobrazowymi³⁶, a uzyskiwane doświadczenia przekładane są na modelowe propozycje, realizowane w tematach BW/DS.

Przykładowo w latach 1995–1998 przygotowano studia i projekty rewaloryzacji zespołu parków zdrojowych w Łądku Zdroju (Park Centralny i Park św. Jerzego, A. Mitkowska, M. Siewniak, współpr. G. Schneider-Skalska).

W latach 1999–2001 przygotowano *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wiślica* (A. Mitkowska, G. Schneider-Skalska, współpr. E. Gruszczyńska). Studium, przyjęte przez Gminę, uzyskało nagrodę Ministra Infrastruktury I st. w dziedzinie planowania przestrzennego³⁷.

Il. 62. Przykładowe fragmenty plansz problemowych *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wiślica*, 2001

Fig. 62. Sample fragments of problem charts for *The Study of the conditions... of the Commune of Wiślica*, 2001

Na etapie realizacyjnym przywiązuje się wagę do ponadstandardowych nadzorów autorskich. Realizacje projektów pracowników Zakładu traktowane są jako „poligon doświadczalny” dla młodych pracowników z uwzględnianiem specyficznych, trudności praktycznych

³⁶ Części studialne zazwyczaj publikowane jako specjalistyczne rozprawy prezentujące obiekty ogrodowe niezna-
ne i obiekty krajobrazów przyrodniczo-kulturowych, ze specyficznymi cechami mikroregionów (niektóre wymienio-
no w przypisie 32).

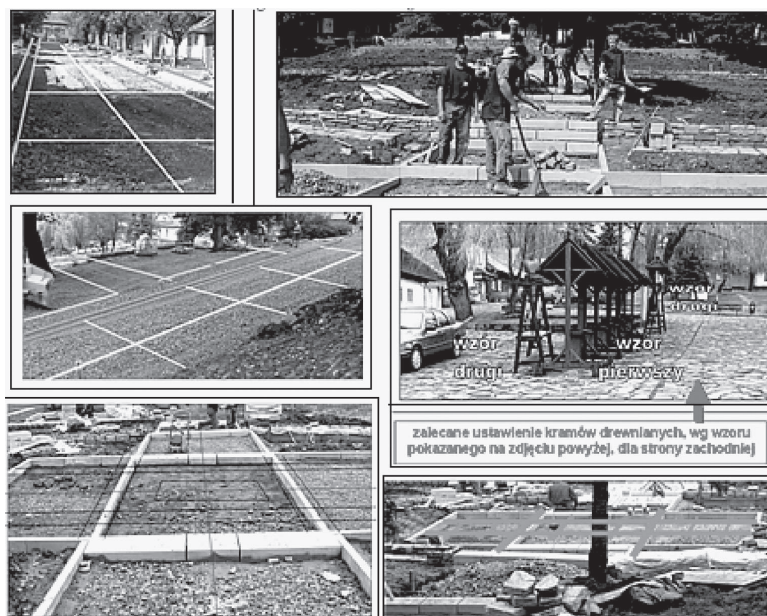
³⁷ Opracowaniu towarzyszył autonomiczny aneks ekspertyz hydrotechnicznych (prof. E. Nachlik z zesp.).

(Łądek Zdrój, Lanckorona, Pilica-Biskupice). Szczególne miejsce zajęły prace: rewaloryzacyjna wymiana nawierzchni w historycznym centrum Lanckorony (2003, studium historyczne – Z. Myczkowski, projekt rewaloryzacji – A. Mitkowska. Nagroda Ministra Infrastruktury III stopnia) oraz działania projektowo-rewaloryzacyjne w krajobrazowym kompleksie klasztoru oo. Franciszkanów w Pilicy-Biskupicach (2004–2005 A. Mitkowska, K. Hodor, współprac. W. Bobek, a w latach następnym – K. Hodor).

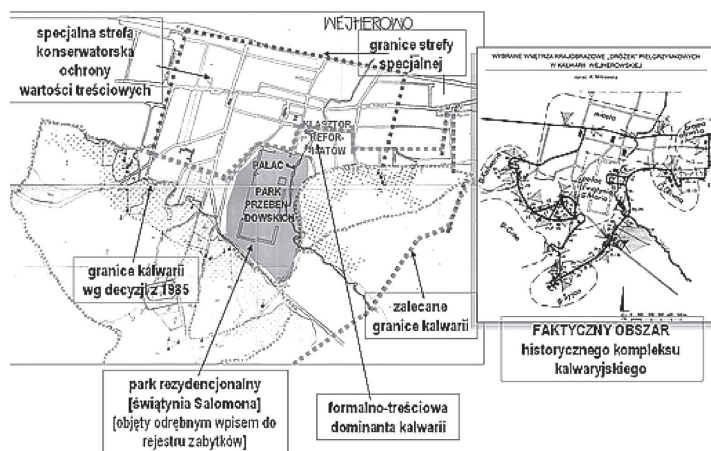
II. 63. Prace terenowe w ogrodach klasztornych oo. Franciszkanów w Pilicy-Biskupicach, 2004

Fig. 63. Fieldwork in the gardens of the Franciscan monastery in Pilica-Biskupice, 2004 (A. Mitkowska, K. Hodor, W. Bobek)

II. 64. Nadzory autorskie rewaloryzacji nawierzchni w historycznym centrum Lanckorony, 2005

Fig. 64. Authorial supervisions of the restoration of surfaces in the historical centre of Lanckorona, 2005 (A. Mitkowska)

II. 65. A. Mitkowska, Wytyczne korekty granic (dla Rejestru zabytków) kalwarii i parku Przebendowskich, 2010

Fig. 65. A. Mitkowska, *Guidelines for the correction of the borders of the Calvary and the Przebendowskis' Park (for the Register of Monuments)*, 2010

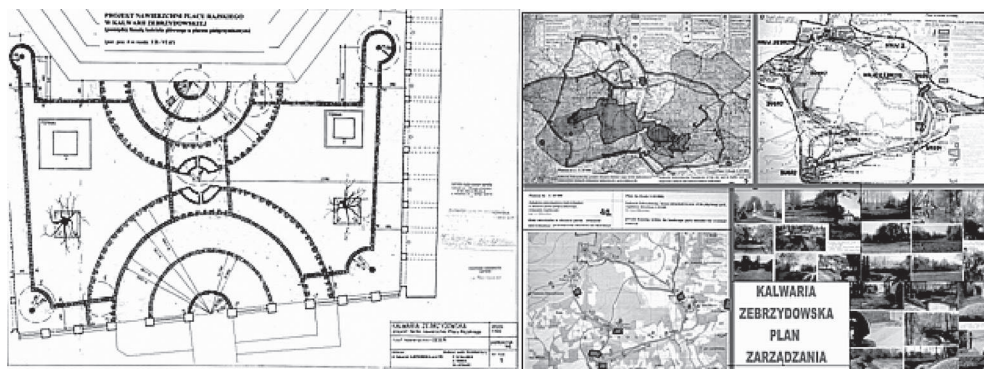
Wśród wielu ekspertyz studialno-krajobrazowych, wykonywanych zazwyczaj dla służb ochrony zabytków, znalazły się tak prestiżowe obiekty jak: Kalwaria Zebrzydowska (1983–2003)³⁸, ogród Izabeli Czartoryskiej w Puławach (2004), Park Skaryszewski w Warszawie (2004), park Przebendowskich w Wejherowie (2010), krajobrazowo-przyrodniczy kompleks Góry św. Anny (2002–2008)³⁹. Kadra adiunktów i asystentów przygotowała m.in. studium dla zespołu pałacowo-parkowego w Birczy (2010, K. Łakomy, K. Fabijanowska, W. Bobek, konsult. J. Janczykowski), dokumentacje konserwatorskie dla parku w Dobrej i w Mosznej (2011, K. Łakomy, K. Hodor, W. Bobek, dyplomantki A. Steuer i M. Sych).

Istotne dla działań Zakładu były prace nad naukowym udokumentowaniem wybitnych i uniwersalnych wartości manierystycznego parku pielgrzymkowego w Kalwarii Zebrzydowskiej⁴⁰ (1997–1998, A. Mitkowska z zespołem). W 2000 r. A. Mitkowska otrzymała Nagrodę im. św. Brata Alberta za doprowadzenie do wpisu Kalwarii Zebrzydowskiej na Listę Światową UNESCO). Wpis obiektu na Listę Światową nastąpił 1 grudnia 1999 r.

³⁸ Całość działań konserwatorskich A. Mitkowskiej na rzecz Kalwarii Zebrzydowskiej opisano w artykule: *Dróżki kalwaryjskie (sanktuarium bernardyńskie w kalwarii Zebrzydowskiej)*, [w:] *Udział pracowników PK w życiu kościoła katolickiego za pontyfikatu Jana Pawła II*, PK Kraków 1998.

³⁹ Ekspertyzy wykonywano w ramach aktywności w organizacjach, stowarzyszeniach naukowych i konserwatorskich (A. Mitkowska – m.in. członek ICOMOS, rzeczoznawca Ministra Kultury, członek SKOZK, członek KUia O/PAN w Krakowie, SHS O/Kraków, TMHiZK; M. Siewniak – rzeczoznawca Stow. Inżynierów i Techników Ogrodnictwa Naczelnej Org. Techn. (od 1975) oraz Ministra Kultury (od 1993) w zakresie parków zabytkowych; prezes międzynarodowych stowarzyszeń dendrologicznych).

⁴⁰ Określenie wartości obiektu na tle europejskim uwzględniało między innymi wyniki wcześniejszych prac A. Mitkowskiej, w tym grantu KBN 1991.

Il. 66. Plac Rajski w Kalwarii Zebrzydowskiej (A. Mitkowska z zespołem, proj. 1989, realizacja 2003) i Plansze *Planu Zarządzania* „drózkami”, załącznik do dokumentacji wniosku o wpis KZ na Listę Światową (A. Mitkowska, 1999)

Fig. 66. Rajska Square in Kalwaria Zebrzydowska (A. Mitkowska with others, proj. 1989, realization 2003) and Charts for The Management Plan „drózkami”, appendix to documentation with reference to the World Heritage (A. Mitkowska, 1999)

W sposób ciągły, od 1994 r. w Zakładzie organizowane są konferencje naukowe, tzw. listopadowe. Są to doroczne spotkania specjalistów architektury krajobrazu i sztuki ogrodowej ze znaczących ośrodków polskich i zagranicznych. Pięć konferencji miało zakres międzynarodowy. Cykl organizowany jest w stałej współpracy z KUiA O.PAN Kraków i od 2004 z Instytutem Botaniki im. Wł. Szafera PAN w Krakowie. Okazjonalnie konferencje odbywają się we współpracy z: Ośrodkiem Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie, Instytutem Geografii UJ; TMHiZK, klasztorem oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej, Sekcją Konserwatorską SHS w Warszawie, Instytutem Inżynierii Drogowej i Kolejowej PK.

**Referat wygłasza
A. Zachariasz,
sesji przewodniczy
A. Mitkowska**

*Report delivered by
A. Zachariasz,
chairwoman:
A. Mitkowska*

Il. 67. Obrady konferencji w auli Instytutu Botaniki PAN w Krakowie, 2004

Fig. 67. Conference sessions at the assembly room, PAS Institute of Botany in Krakow, 2004

II. 68. Karta z publikacji pokonkursowej (2002/2003)

Fig. 68. A page from the post-competition publication (2002/2003).

Praca studentów / Authors students: W. Bobek, K. Babicz, Ł. Franosik

WOJCIECH BOBEK
KONRAD BABICZ
LUKASZ TRANOSIK
TU Kraków

MIND(2)HOUSE

The buildings' body reflects assumptions underlying the global network and its longitudinal shape becomes an integral part of the track leading through the key points in the region. Thus it turns out to be a symbolic link, like a bridge binding people

Sharing common interests, but living in different places, inspiration for the building's form stems to large extent from ancient structures aqueducts, stone bridges and stylistic ideas of the Renaissance and Baroque.

II. 69. Florencja – międzynarodowe warsztaty „Fondazione R. del Bianco 2004”

Fig. 69. Florence – the international workshop Fondazione Romualdo del Bianco 2004

N. Kos, W. Bobek, Prof. A. Mitkowska, J. Dobrowolski – AGH / AMM, w głębi grupa studentów / in the background a group of students

Kadra dydaktyczna Zakładu przywiązuje dużą wagę do szerszego kształcenia studentów w ramach organizowania uczestnictwa i roztaczania opieki merytorycznej w międzynarodowych warsztatach projektowych. Kilkakrotnie grupy studentów kierunku architektura krajobrazu uczestniczyły w warsztatach odbywających się we Florencji pod patronatem „Fondazione Romualdo del Bianco”, zyskując nagrody za swoje opracowania konkursowe. W 2002–2003 trójka studentów architektury krajobrazu pod opieką A. Mitkowskiej uczestniczyła w dwuetapowych warsztatach konkursowych Wydz. Architektury Politechniki Słowackiej w Bratysławie i Kremnicy.

Działalność tę uzupełniają staże asystenckie. Stażystami Zakładu byli W. Bobek (2004/2005), M. Wilkosz (2005/2006) i A. Steuer (2011/2012). Pierwszy dyplom magisterski na kierunku architektura krajobrazu uzyskał w dniu 24.06.2005 r. Wojciech Bobek (promotor M. Siewniak). Kilkakrotnie dyplomanci Zakładu uzyskiwali dyplomy z wyróżnieniem (J. Wierchowaska, 2005; M. Wilkosz, 2006; D. Mijas, 2006; T. Kaczor, 2007; A. Nalepa, 2007; K. Fąfara – nominacja do nagrody „Gajdy”, 2008; K. Zielińska, 2008; J. Niewiadomska, 2008; w 2012 r. wnioski o wyróżnienia: M. Sych, A. Steuer). Prace dyplomowe od kilku lat wykonywane są przy współpromotorskim udziale adiunktów: dr inż. arch. Katarzyny Hodor i dr inż. arch. Katarzyny Łakomy. W 2006 r. Ada Leśniewska przygotowała pracę magisterską we współ-

promotorstwie A. Mitkowskiej i M.A. Giusti (Politechnika Turyńska) nt. ogrodów rezydencji myśliwskiej w Stupinigi. W 2011 r. K. Malus przygotowała pracę nt. Strefy krajobrazu Sacro Monte w Varallo Sesia (Piemont), z wykonaniem prac *in situ* – współpromotor K. Hodor.

W ramach autorskich przedmiotów kursowych prowadzonych przez pracowników Zakładu od roku 2000 dla kierunku architektura krajobrazu, a wcześniej dla kierunku architektura i urbanistyka na WAPK, dominują treści wynikające z prowadzonych badań naukowych i praktyki zawodowej. Fakultety obejmują problematykę wykładaną w skali polskiej jedynie na krakowskiej architekturze krajobrazu. Są to: Pielęgnowanie drzew ozdobnych (M. Siewniak, do 2007); Ogrody Italii (dla kierunku architektura i urbanistyka – A. Mitkowska do 2000); Kalwarie polskie i europejskie (A. Mitkowska); Projektowanie cmentarzy (od 2011/2012, K. Łakomy, K. Hodor, dla II stopnia, semestr 2).

Ponadto w przedmiotach kursowych realizowane są oryginalne programy wiążące zawartości tematyczne ze specyficznymi potrzebami wykonywania zawodu architekta krajobrazu. I tak w ramach historii sztuki akcentowane są zagadnienia krystalizowania i rozwoju koncepcji ładu przestrzennego, rangi obiektów architektonicznych dla kształtowania krajobrazów harmonijnych, cechy stylowe epok w ich formach urbanistycznych, krajobrazowych, ewolucja stylowa wnętrz krajobrazowych, tradycja miejsca i regionalizmy.

II. 70. Pierwszy dyplom na kierunku studiów „architektura krajobrazu” PK – z prawej: recenzentka prof. A. Mitkowska i promotor prof. M. Siewniak

Fig. 70. The first diploma at the CUT curriculum Landscape Architecture – from right: the reviewer Prof. A. Mitkowska and the supervisor Prof. M. Siewniak

II. 71. Pierwszy dyplomant Wojciech Bobek i dziekan WAPK prof. W. Seruga w 2005 r.

Fig. 71. The first diploma holder Wojciech Bobek and the FA CUT Dean Prof. W. Seruga

W Historii sztuki ogrodowej akcentowane są zjawiska artystyczne i koncepcje projektowe przydatne do współczesnego projektowania ogrodów oraz uwarunkowania działań konserwatorskich. W ramach przedmiotu Kształtowanie krajobrazu 2 rozwijane są wątki metodyki studialnej i projektowej, w ujęciu konserwatorskim, dla obiektów krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem ogrodów zabytkowych.

II. 72. Zajęcia terenowe fakultetu prof. A. Mitkowskiej Kalwarie polskie i europejskie, Kalwaria Zebrzydowska 2005

Fig. 72. Fieldwork within Prof. A. Mitkowska's extracurricular classes "Polish and European Calvary", Kalwaria Zebrzydowska 2005

W celu poszerzenia procesu dydaktycznego, przygotowywane są pomoce naukowe i podręczniki. Miejsce szczególne zajmuje profesjonalny zielnik, obejmujący ponad 10 tysięcy kart specjalistycznych (M. Siewniak, K. Fabijanowska, W. Bobek).

W procesie dydaktycznym wykorzystywane są dotychczasowe podręczniki, w tym: *Model postępowania...* i *Polskie kalwarie*, a także rozdz. A. Mitkowskiej pt. *Ochrona i rewitalizacja krajobrazu kulturowego* [w:] E. Małachowicz, „Ochrona środowiska kulturowego”, 1982; 1988. Obecnie wydany został tom 1 skryptu dla studentów architektury krajobrazu pt: *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego (od starożytności)*, 2012. Tom 2 (od manieryzmu do końca XIX w.) znajduje się w końcowej fazie wydawniczej.

W ramach rozwoju kadry w Zakładzie w 2000 r. uzyskano tytuł profesora nauk technicznych (A. Mitkowska). Łącznie obroniono 7 doktoratów pod kierunkiem A. Mitkowskiej. W 2008 r. doktoraty uzyskały asystentki Zakładu: K. Łakomy – na podstawie rozprawy dotyczącej *villi urbana* w tkance miejskiej Katowic oraz K. Hodor – na podstawie rozprawy dotyczącej historycznych podmiejskich rezydencji ogrodowych na obszarze Rowu Krzeszowickiego. Trzy rozprawy otrzymały granty promotorskie (J. Ignaczak-Felińska, K. Hodor, K. Łakomy). W toku prac

pozostaje doktorat W. Bobka nt. *Wyniki badań statyki drzew w mieście jako podstawa wyznaczania stref ryzyka* (promotor M. Siewniak, przewód wszczęty) oraz dwa inne otwarte przewody doktorskie (J. Gierczak – nt. niemieckich kwater wojskowych II wojny światowej w krajobrazie współczesnym, J. Chrzęszczewski – nt. kalwarii Austrii).

Wśród form stałej aktywności związanej z działaniami społeczności Wydziału Architektury PK i Instytutu Architektury Krajobrazu, znalazło się latach 1993–1999 stanowisko prof. A. Mitkowskiej jako prodziekana Wydziału Architektury ds. naukowych i rozwoju kadry, funkcja kierownika Studium Doktoranckiego przy WA PK (1995–2000), funkcja przewodniczącej Wydziałowej Komisji ds. Przewodów Doktorskich (K-4, architektura krajobrazu) w latach 1999–2005 oraz członkini Senatu Akademickiego PK przez trzy kadencje 2001–2008, w którym od roku 2005 była przewodniczącą Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów PK. Od 2005 prof. A. Mitkowska pełni funkcję eksperta w Państwowej Komisji Akredytacyjnej dla kierunku architektura i urbanistyka.

4.4. PRACOWNIA PODSTAW KULTUROWYCH ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

THE STUDIO OF CULTURAL ASPECTS OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

(K. Pawłowska)

Zakład Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu powstał w 2000 r. Jego nazwa, wraz ze zmianami statutu uczelni, była dwukrotnie zmieniana: na Zespół, a następnie na Pracownię. Kierownikiem jednostki jest prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska. W pierwszym okresie działalności w zakładzie pracowały ponadto dr hab. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK, która pracuje tam nadal i dr arch. Ewa Heczko-Hyłowa. W roku 2004, po jej odejściu na emeryturę i do innej pracy, pracę w Zakładzie podjęła mgr inż. arch. Anna Skrzyńska (obecnie Staniewska), a w roku 2006 mgr inż. Jacek Konopacki. W roku 2011 z Pracownią związał się także mgr inż. arch. Miłosz Zieliński, który dzieli swój czas między dwie pracownie.

Powstanie Zakładu zbiegło się w czasie z otwarciem na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej nowego kierunku studiów – architektura krajobrazu. Nowo utworzone ramy programowe tego kierunku, pozwoliły na wydzielenie i ściśle powiązanie dydaktyki z tematyką naukową, rozwijaną przez pracowników zakładu indywidualnie i zespołowo. Nie bez znaczenia dla kształtowania się tematyki jednostki był też fakt, że założona została w pierwszych latach rozwoju demokracji i gospodarki wolnorynkowej w Polsce. Kierunki pracy jednostki mają bowiem ścisły związek z nową sytuacją społeczną i ekonomiczną naszego kraju.

W program kierunku architektura krajobrazu wprowadzono nowe, poprzednio nie wykładane przedmioty humanistyczne: Percepcję krajobrazu, Komunikację społeczną, oraz Zarządzanie krajobrazem, a następnie w roku 2010 Socjologię i psychologię środowiskową. Cykl ten powiązany jest merytorycznie i organizacyjnie z prowadzonym także przez jednostkę, projektowaniem parku publicznego, a także zajęciami z budownictwa. Zajęcia te stwarzały i stwarzają nadal możliwość praktycznego zastosowania idei partycypacji społecznej w gospodarce przestrzennej.

Kolejną podstawą rozwoju tego interdyscyplinarnego kierunku naukowego, była współpraca z instytucjami dysponującymi wiedzą z zakresu nauk społecznych. Współpracowano z: Instytutem Spraw Publicznych, Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytetu Jagiellońskiego; z Małopolskim Instytutem Samorządu Terytorialnego i Administracji oraz firmami szkoleniowo-doradczymi: Centrum Doradztwa Strategicznego i MindLab. W latach 2008–2010 prace nad tematem były finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach opracowywanego przez jednostkę projektu badawczego⁴¹. I tak w ciągu 10 lat powstała spójna teoria i metodologia partycypacji społecznej w gospodarce przestrzennej, dostosowana do warunków polskich. W podsumowaniu powstały dwie obszernie publikacje: teoretyczna prezentacja tematu⁴² i metody do zastosowania praktycznego⁴³. Publikacja metodologiczna, rozpowszechniana przez Internet cieszy się dużym zainteresowaniem wielu środowisk podejmujących trud praktycznego wdrażania idei partycypacji.

Studia nad tym tematem zainicjowała i prowadzi Krystyna Pawłowska we współpracy z Anną Staniewską i Jackiem Konopackim oraz osobami pracującymi w wyżej wymienionych instytucjach współdziałających.

II. 73. Warsztaty partycypacyjne w ramach zajęć z Komunikacji społecznej, poprzedzających projektowanie parków publicznych

Fig. 73. A participatory workshop within Social Communication preceding public park design

⁴¹ Projekt badawczy, rozwojowy MN i SW nr 16 0003 04, pt. *Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu metodami partycypacji społecznej - badania percepcji, badania potrzeb, korzystanie ze społecznych źródeł inspiracji, organizowanie negocjacji, warsztatów i dyskusji publicznych*, 2008-2010.

⁴² K. Pawłowska, *Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowanie krajobrazu, Partycypacja społeczna, debata publiczna, negocjacje*, Wyd. PK, Kraków 2008.

⁴³ K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, A. Fogel, J. Jacko, B. Płaczynka-Brudnik, M. Walaszczyk, *Zanim wybuchnie konflikt*, t. A. *Dlaczego?*, t. B. *Jak?* + Płyta CD, Wyd. Fundacja dla Środowiska, Kraków 2010.

Istotnym osiągnięciem jednostki jest wzbogacenie studiów nad krajobrazem o nurt badań nad wartościami niematerialnymi. W tym zakresie zidentyfikowano i przeanalizowano wiele przejawów treści, przedstawiających sobą wartość niematerialną, mającą wpływ na jakość ludzkiego życia. Problem treści jest rozważany w szerokim kontekście filozoficzno-estetycznym, antropologicznym i semiotycznym. Pozwala to na podjęcie próby przystosowania metod i narzędzi badawczych, właściwych dla nauk humanistycznych, do badań nad krajobrazem kulturowym. Zwieńczeniem pracy jest autorska metoda zapisu treści i jej analizy w badaniach krajobrazowych, odwołująca się do nauki o znakach⁴⁴. Stanowi ona rozwinięcie klasycznych studiów krajobrazowych o odrębny nurt uwzględniający wszelkie przejawy treści – nie tylko historycznej – który towarzyszy nurtowi, odnoszącemu się do formy krajobrazu i jego substancji. Potrzeba pracy nad tym tematem wydaje się tym większa, że czasy współczesne cechuje skrajny utylitaryzm, stwarzający zagrożenie nie tylko dla krajobrazu, lecz poprzez krajobraz, dla człowieka, harmonii jego egzystencji i poczucia tożsamości.

Kontynuacją tych wątków są badania dotyczące krajobrazowej kompozycji, w różnych skalach – od wnętrza po panoramę, skupione na relacji pomiędzy jej formą a treścią. Jest to istotne z uwagi na fakt, że dopiero oba te składniki w połączeniu dają krajobraz, który zachwycając walorami estetycznymi, zaspokaja również potrzeby intelektualne i duchowe człowieka. Rozważania niniejsze zostały podjęte z intencją tworzenia nowych kompozycji krajobrazowych o wysokich walorach. Są one również przydatne w studiowaniu krajobrazu.

Kolejny nurt badań związany jest z dziedzictwem kulturowym, którego krajobraz jest najszerszym przejawem. Prace nad tym kierunkiem zainicjowała i prowadzi Krystyna Dąbrowska-Budzilo. Badana jest przy tym rola krajobrazu w procesach integracyjnych Europy. Analizowane są akty prawne, zrodzone z inicjatywy Rady Europy i Unii Europejskiej, mające bezpośredni i pośredni związek z krajobrazem.

W latach 2000–2004 prace nad krajobrazem miejskim i zrównoważonym rozwojem miast, w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej, prowadzone były w ramach projektów badawczych finansowanych przez Unię Europejską. Prace te zainicjowała i prowadziła Ewa Heczko-Hylowa. Kontynuowała ją następnie w nowym miejscu pracy. Tematyka ta była rozwijana we współpracy z licznymi ośrodkami badawczymi i dydaktycznymi działającymi za granicą, przede wszystkim we Francji i w Niemczech. Są to następujące projekty.

- Projekt ReURBAN, dotyczący koncepcji re-urbanizacji czyli nowego podejścia do ochrony historycznych zespołów mieszkaniowych w śródmieściach. Intencją projektu była poprawa jakości życia w tych obszarach.
- Projekt Sieci Tematycznej LE:NOTRE (Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research In Europe) analizującego sposób kształcenie architektów krajobrazu oraz podsumowującego stan wiedzy i badań nad krajobrazem w Europie.

Inny wątek – projektowanie przestrzeni publicznych w mieście rozwijane jest w ścisłym związku z pracą dydaktyczną. Jednostka prowadzi dwa przedmioty należące do cyklu projektowania zintegrowanego: na roku drugim – Wnętrze urbanistyczne – plac miejski i na roku

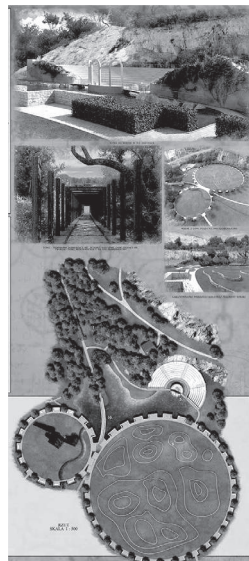
⁴⁴ K. Dąbrowska-Budzilo, *Treść krajobrazu kulturowego w jego kształtowaniu i ochronie*, Wyd. PK, Kraków 2002.

trzecim – Park publiczny. Każdego roku zadawane jest studentom nowe miejsce do opracowania. Tematy tego rodzaju podejmowane są także w pracach inżynierskich i magisterskich prowadzonych w ramach Pracowni.

Il. 74. A. Fecko, B. Mleczko, Projekt zagospodarowania południowej części Krzemionek Podgórskich jako kompleksu parków tematycznych, praca dyplomowa od kierunkiem K. Dąbrowskiej-Budziło – projekt inspirowany wartością niematerialną miejsca

Fig. 74. A. Fecko, B. Mleczko, The design of the development of the southern part of Krzemionki Podgórskie as a complex of theme parks, diploma work supervised by K. Dąbrowska-Budziło – design inspired by the immaterial value of this place

Liczba projektów dotyczących miejskich przestrzeni publicznych, opracowanych w Pracowni przez studentów wynosi ok. 1500. Niezależnie od efektów dydaktycznych, jest to obszerny materiał projektowy, nad którym praca pozwoliła na doskonalenie metod projektowych i kształtowania określonego kierunku estetycznego.

Osoby pracujące w Pracowni, podejmowały także praktyczne zadania projektowe. Najważniejsze z nich, uwieńczone realizacją, to projekt Parku Dębnickiego w Krakowie⁴⁵. Prace nad kolejnymi etapami tego projektu trwały od 1997 do 2003 r., kiedy park został otwarty dla publiczności. Jako jeden z dwu projektów polskich, park ten został umieszczony w publikacji pt. 1000 x Landscape Architecture⁴⁶, prezentującej 1000 współczesnych dzieł architektury krajobrazu w skali światowej.

Il. 75. Strona z prezentacją Parku Dębnickiego w publikacji 1000 x Landscape Architecture

Fig. 75. Page with a presentation of Dębnicki Park in the publication 1000 x Landscape Architecture

⁴⁵ Koncepcja i projekty budowlano-wykonawcze Parku Dębnickiego w Krakowie. K. Pawłowska (główny projektant) K. Dąbrowska-Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, L. Sobieszek, Z. Kordecki, i inni), Kraków 1997-2003.

⁴⁶ 1000x Landscape Architecture, praca zbiorowa pod red. Ch. van Uffelen, Braun, 2009.

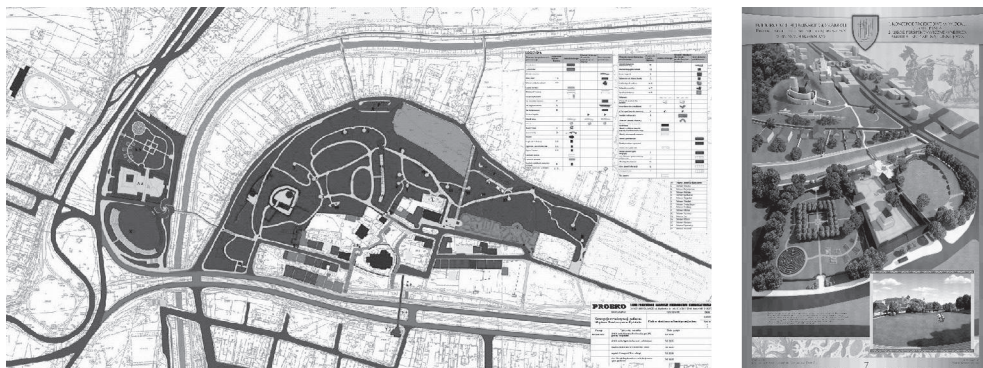

Il. 76. Park Dębnicki w Krakowie na mapie satelitarnej i mostek-altana nad wgłębieniem

Fig. 76. Dębnicki Park in Krakow on the satellite map and a footbridge-bower above an indentation

Kolejny projekt opracowany w jednostce to rewitalizacja Wzgórza Zamkowego w Będzinie⁴⁷. Projekt został poszerzony o magisterską pracę dyplomową⁴⁸ powiększającą znacząco jego zakres terytorialny i merytoryczny. Urząd Miejski w Będzinie otrzymał fundusze Unii Europejskiej na realizację tego projektu.

Projekt Parku Dębnickiego w Krakowie, jak i Wzgórza Zamkowego w Będzinie zostały opracowane zgodnie z ideą partycypacji społecznej. Oznacza to, że wykonano je po badaniach przedprojektowych i przy zastosowaniu innych form współpracy z przyszłymi użytkownikami projektowanych założeń. Projektowanie przestrzeni publicznych to temat podejmowany przez wszystkich pracowników Pracowni.

Il. 77. Projekt rewitalizacji Wzgórza Zamkowego i podgrodzia rycerskiego w Będzinie

Fig. 77. The design of the revitalization of the Castle Hill and the knights' borough of Będzin

⁴⁷ *Koncepcja rewaloryzacji parku na wzgórzu zamkowym w Będzinie*, K. Pawłowska (główny projektant) A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, M. Bogdanowicz, Kraków 2005.

⁴⁸ M. Bogdanowicz, *Podgrodzie rycerskie zamku w Będzinie*, praca dyplomowa pod kier. K. Pawłowskiej, Kraków 2005.

Szczególną formą aktywności Pracowni Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu były prace nad tematem krajobrazu kulturowego Japonii. Prowadzono je w latach 2008–2010 w ramach stypendium⁴⁹ fundowanego przez Japan Society for the Promotion of Science oraz polsko-japońskiego projektu badawczego⁵⁰ finansowanego przez tę samą instytucję i przez Polską Akademię Nauk. Współpraca obejmowała studia nad krajobrazem wielu miast japońskich i polskich, prowadzone przez zespoły z obu krajów, a także badania i wykłady na kilku polskich i japońskich wyższych uczelniach oraz w innych instytucjach publicznych. Uwarunkowania przestrzenne, społeczne i kulturowe obu krajów są tak zasadniczo różne, że w dziedzinie gospodarowania przestrzenią i kształtowania krajobrazu trudno doszukać się podobieństw oraz wspólnych wątków. Zatem nie jest możliwe skorzystanie z doświadczeń w sposób bezpośredni. Niemniej poznanie japońskiej rzeczywistości było nie tylko interesujące z poznawczego punktu widzenia, lecz także pozwoliło inaczej spojrzeć na sprawy polskie, rysujące się wyraźniej na japońskim, kontrastowym tle. Dorobkiem projektu są publikacje w języku polskim, japońskim i angielskim. Największa z nich to praca zbiorowa z artykułami polskich i japońskich uczestników projektu⁵¹. Temat krajobrazu kulturowego Japonii prowadzą: Krystyna Pawłowska, Anna Staniewska i Jacek Konopacki (oraz Agata Zachariasz i Izabela Sykta z Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu IAK).

II. 78. Uczestnicy projektu polsko-japońskiego na tle panoramy Tokio i w Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie

Fig. 78. The participants in a Polish-Japanese project against the background of Tokyo panorama and at the Museum of Warsaw Uprising in Warsaw

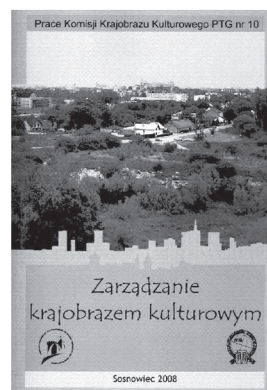
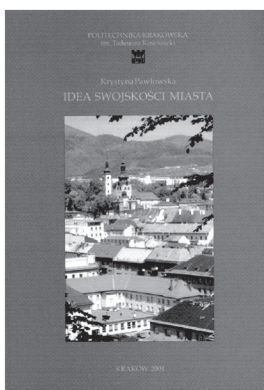
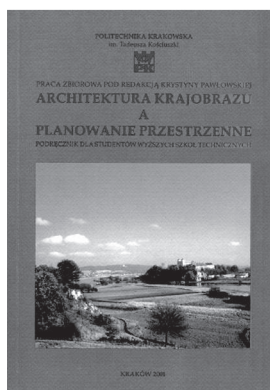
⁴⁹ K. Pawłowska jako *visiting profesor* w Osaka City University, 2008.

⁵⁰ Polsko-japoński projekt badawczy JSPS i PAN pt. *Comparative Study of the Preservation and Utilization of Historical Cities Kyoto, Kanazawa, Krakow and Warsaw*, 2008-2010.

⁵¹ *Krajobraz kulturowy Japonii*, praca zbiorowa pod red. K. Pawłowskiej, zeszyt specjalny *Czasopisma Technicznego* nr 12/2010.

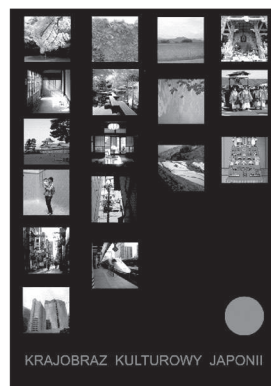
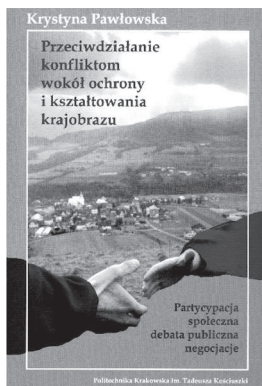
Rewitalizacja krajobrazów fortyfikacyjnych jako przedmiot działania organizacji pozarządowych – temat podjęty w 2004 r. to połączenie kilku wątków pracy, realizowanych poprzednio w jednostce (partycypacja społeczna, zarządzanie krajobrazem) z tematyką *architectura militaris* podjętą już wcześniej przez Annę (Skrzyńską) Staniewską w ramach koła naukowego studentów. Praca ta uwieńczona została obroną jej pracy doktorskiej⁵² w 2009 r. i jest kontynuowana w następujących studiach i badaniach.

Zastosowania cyfrowych modeli przestrzennych w kształtowaniu i ochronie krajobrazu to temat rozpoczęty w ramach prac nad metodami partycypacji społecznej w gospodarowaniu przestrzenią. Od 2001 r. jest kontynuowany jako praca doktorska Jacka Konopackiego pod kierunkiem K. Dąbrowskiej-Budziło.

II. 79. Okładki wybranych publikacji pracowników Pracowni Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu

Fig. 79. The covers of selected publications written by the Studio employees

⁵² A. Staniewska, *Rewitalizacja krajobrazów fortyfikacyjnych jako przedmiot działania organizacji pozarządowych*, praca doktorska pod kier. K. Pawłowskiej, Kraków 2010.

4.5. PRACOWNIA PROJEKTOWANIA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

THE STUDIO OF LANDSCAPE ARCHITECTURE DESIGN (W. Kosiński)

Pracownia powstała przed 10 laty; rozpoczęła działalność naukowo-dydaktyczną w semestrze zimowym 2002–2003 r. Założycielem i Kierownikiem Pracowni (dawniej Zakładu) jest prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński. Pracownikami są aktualnie: adiunkt dr inż. arch. Marcin Furtak i asystent mgr inż. arch. arch. krajobr. Miłosz Zieliński.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA. Aktualne nurty: badań naukowych, projektów i dydaktyki, prowadzonych w Pracowni, są – po pierwsze – ideowo zakorzenione w tradycji Krakowskiej Szkoły Architektury Krajobrazu. Kierownik Pracowni prof. W. Kosiński, podczas swoich studiów na WAPK w latach 60. XX w., uczestniczył z zaangażowaniem w zajęciach prowadzonych przez prof. Gerarda Ciołka i Zygmunta Nováka, uzyskując dzięki nim, fundamenty poglądów na temat architektury krajobrazu w różnych skalach przestrzennych oraz wiedzę w różnych ujęciach wypełniania misji odnośnie do badania i projektowania krajobrazu, w tym także wykonywania zawodu architekta krajobrazu.

Działalność Pracowni ma – po drugie – ideową genezę w początkach działalności naukowo-dydaktycznej i projektowej W. Kosińskiego na WAPK w latach 70. XX w. Pracował pod kierunkiem profesorów: Włodzimierza Gruszczyńskiego (krajobraz otwarty), Stefana Żychonia (małe zespoły regionalne) i Witolda Cęckiewicza (projektowanie urbanistyczne). Istotne znaczenie dla pogłębienia w tym okresie jego „sumienia krajobrazowego” miały przedsięwzięcia studialno-projektowe o misyjnym charakterze prokrajobrazowym, w ramach których zetknął się bliżej z aktywnością i poglądami prof. Janusza Bogdanowskiego. Były to: problemowe seminarium konkursowe nt. wizji zagospodarowania Podtatrza oraz Program Łańcucki – międzydiscyplinarna koncepcja rewitalizacji małego miasta. W tym okresie W. Kosiński indywidualnie i zespołowo brał udział w licznych konkursach projektowych z dziedziny krajobrazowej: zespołów pomnikowych oraz zespołów rekreacyjnych; wiele z tych projektów zostało wyróżnionych, także najwyższymi nagrodami.

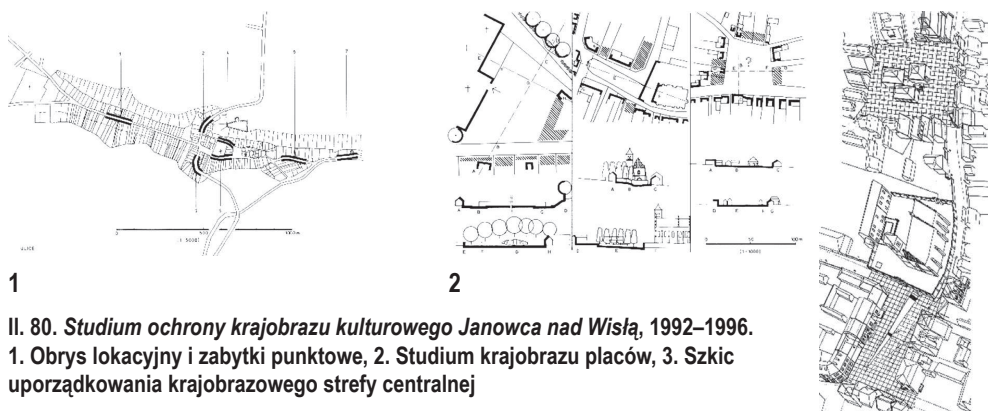
Wreszcie trzecim, najbardziej bezpośrednim okresem i etapem mającym wpływ na profil ideowo-merytoryczny Pracowni Projektowania Architektury Krajobrazu, była ścisła współpraca W. Kosińskiego z prof. Aleksandrem Böhmem: w Urzędzie Miasta Krakowa a następnie w Zakładzie Architektury Krajobrazu (w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego WAPK), do którego W. Kosiński przeniósł się z Zakładu Projektowania Urbanistycznego, prowadzonego przez prof. W. Cęckiewicza. Był to również okres intensywnej współpracy autorskiej z prof. A. Böhmem na niwie badawczo-studialnej i projektowania realizacyjnego.

Po wyodrębnieniu Instytutu Architektury Krajobrazu, W. Kosiński dołączył do nowo powstałego w Zakładzie Architektury Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich, kierowanego przez prof. A. Böhma. W łonie tego Zakładu, w kameralnym Zespole pod kierunkiem doc. J.W. Rączki, podjął i rozwinął problematykę krajobrazu małych miast. W roku 1992, w warunkach początkującej transformacji samorządowej, opracował z doc. J.W. Rączką zarys postępowania gminnego samorządu Lanckorony w dziedzinie ochrony i sanacji krajobrazu oraz aktywi-

zacji dla turystyki, a następnie wykonał podobne opracowanie dla samorządu Miasta i Gminy Skąpa stanowiącej „bramę” od strony Krakowa do Jury. Podjął też, przy okazji opracowywania wytycznych dla dydaktyki projektowej, badania krajobrazu małopolskiego innych miast o ambicjach w dziedzinie turystyki przyrodniczej i kulturowej: Myślenic, Dobczyc i Proszowic.

W ślad za wiadomościami o tych pracach, w 1992 roku, do nowo utworzonego Instytutu, jako pierwsze obszerne zamówienie, wpłynęła propozycja ze strony: Urzędu Konserwatora Lubelskiego, Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz Gminy Janowiec nad Wisłą, dotycząca opracowania potężnego, trzyczęściowego opracowania nt. kształtowania krajobrazu kulturowego dla potrzeb turystycznych, w skali: planistycznej, urbanistycznej i architektonicznej. Praca ta stanowiła pierwsze, pilotowe opracowanie, które wdrażało zapis nowej formuły w znowelizowanej Ustawie o ochronie dóbr kultury (1990), która wprowadzała prawem chronioną ochronę obszarową krajobrazu kulturowego w formie wyznaczonych: 1. Rezerwatów kulturowych, 2. Parków kulturowych, 3. Stref ochrony konserwatorskiej (istniały już wcześniej).

Pierwszy segment opracowania – planistyczny, ujmował makrownętrze Przełomu Wisły Środkowej, a w nim szczegółowo: Janowiec nad Wisłą, Kazimierz Dolny i okolice. W wytycznych planistycznych podsumowujących badania (historyczne, terenowe, funkcjonalne i widokowe) wytypowano historyczny obszar Janowca, jako prawnie chroniony Rezerwat kulturowy, a jego zabytkową otulinę między skarżą a Wisłą, jako prawnie chroniony Park kulturowy. Dwa dalsze nurty i etapy stopniowo uszczegółowionych badań, dokonane w latach 1992–1995, objęły: prace studialno projektowe struktury krajobrazowo urbanistycznej Janowca i jego otoczenia, z wytycznymi odnoszącymi się do jego regulacji przestrzennej, a także analizę tradycyjnej architektury regionalnej zakończoną opracowaniem wzornika prawidłowej architektury miejscowej z zaznaczeniem kontekstów krajobrazowych, jako wytycznej dla projektantów. Zespół autorski stanowili: A. Böhm, W. Kosiński oraz K. Kuśnierz, z zespołem.

Il. 80. Studium ochrony krajobrazu kulturowego Janowca nad Wisłą, 1992–1996.
1. Obrys lokacyjny i zabytki punktowe, 2. Studium krajobrazu placów, 3. Szkic uporządkowania krajobrazowego strefy centralnej

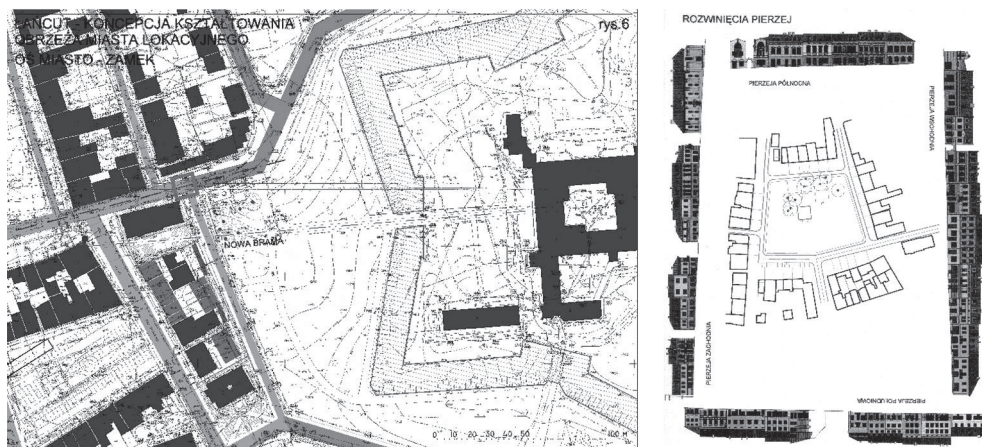
Fig. 80. Survey for the protection of the cultural landscape of Janowiec-upon-the-Vistula, 1992–1996. 1. Locational outline and spot monuments, 2. Survey for the landscape of squares, 3. Sketch of the scenic arrangement of the central zone

Praca stanowiła spektakularną reakcję środowiska naukowo-projektowego na pierwsze próby nowej legislacji, dotyczącej najaktualniejszych zagadnień krajobrazowych, zwłaszcza ochrony krajobrazu kulturowego. Miała charakter pilotażowy o podwójnym charakterze: była jednocześnie konkretną propozycją dla danego miejsca, jak też stanowiła dla innych przypadków – wzorzec dobrego postępowania. Została też wystawiona na próbę dyskusji wśród kompetentnych osób i przedstawicieli instytucji zainteresowanych. Dlatego z inicjatywy państwowych władz konserwatorskich zorganizowano specjalną sesję naukową w Zamku Warszawskim, wyłącznie dla jej zaprezentowania, a następnie wszczęcia dyskusji czołowych przedstawicieli środowiska konserwatorskiego oraz przedstawicieli odpowiednich władz rządowych i samorządowych.

Praca była wielokrotnie cytowana, eksponowana i doczekała się kilku naukowych oraz popularnonaukowych publikacji. Wśród artykułów poświęconych tej pracy w jej zakresie dotyczącym ochrony krajobrazu kulturowego w skali wieloprzestrzennej, szczególnie istotne zostały opublikowane w czasopiśmie: *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN. w Krakowie* oraz *Aura*. Obszerne artykuły oparte na tej pracy, ujęte w zakresie ochrony i kształtowania małego miasta, zostały opublikowane w czasopiśmie *Ochrona Zabytków* oraz w 3 tomie wydawnictwa jubileuszowego uświetniającego 50-lecie Politechniki Krakowskiej: *Prace polskich architektów na tle kierunków twórczych w architekturze i urbanistyce w latach 1945–1995*. Kolejnym przykładem pracy w zakresie krajobrazowego planowania ochrony i rozwoju małego miasta wraz z otoczeniem było Studium i wytyczne kształtowania krajobrazu Miasta i Gminy Krzeszowice, opracowane w ramach Programu Resortowego Ochrona Krajobrazu Zabytkowego. Autorem był W. Kosiński z zespołem. Praca została opublikowana w 4 tomie wspomnianego wydawnictwa jubileuszowego: *Prace polskich architektów na tle kierunków twórczych w architekturze i urbanistyce w latach 1945–1995*. W ślad za tą pracą nastąpiła kolejna w przedmiotowej dziedzinie, ale tym razem o charakterze wybitnie projektowym. Był nią wyróżniony konkurs na koncepcję rewaloryzacji, Krzeszowic, wykonany przez zespół pod kierunkiem W. Kosińskiego, z udziałem konsultacyjnym A. Böhma i K. Kuśnierza.

Naukową summę podsumowującą, wykonane w Instytucie w latach 1992–1995, prace badawcze i studialno-projektowe prowadzone w okresie bezpośrednio poprzedzającym utworzenie Zakładu (potem Pracowni) Projektowania Architektury Krajobrazu, mające wpływ na jej profil ideowy i merytoryczny, przedstawił W. Kosiński w formie obszernego artykułu, zamykającego pracę zbiorową pod red. A. Böhma: *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku* (1995), efekt Grantu. Pracą badawczo-projektową z dziedziny krajobrazu kulturowego, dotyczącą małego miasta z otoczeniem której czasokres wykonania nałożył się częściowo na założenie Zakładu (Pracowni), było Studium i wytyczne kształtowania zespołu rynkowego i obrzeża lokacyjnego Łańcuta. Zleceniodawcami byli: Urząd Konserwatora Rzeszowskiego Delegatura w Łańcutie oraz Urząd Miasta i Gminy Łańcut. Wykonawcami byli W. Kosiński oraz K. Kuśnierz, z zespołem. Wynik tej pracy został wpisany jako dokument obligatoryjny do Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Gminy i Miasta Łańcut, a obszerny i bogato ilustrowany, stosowny artykuł został opublikowany w fachowym periodyku naukowym *Wiadomości Konserwatorskie*, uzyskując szeroki oddźwięk.

Opierając się na zasygnalizowanych wyżej pracach naukowo-badawczych i planistyczno-projektowych, W. Kosiński opracował i opublikował w roku 2000 w Politechnice Krakowskiej, monografię *Aktywizacja turystyczna małych miast – aspekty architektoniczno-krajobrazowe*. Na podstawie tej dysertacji i w uznaniu dorobku uzyskał w 2001 roku stopień naukowy doktora habilitowanego, a w roku 2002 otrzymał stanowisko uczelnianego profesora nadzwyczajnego. Dzięki uznaniu dla dotychczasowych wyników prac i życzliwości ze strony władz Uczelni, Wydziału oraz Instytutu, W. Kosiński otrzymał szansę niezwłocznego utworzenia Zakładu Projektowania Architektury Krajobrazu. Personel stanowili na początku: Przemysław Kowalski – mgr inż. ogrodnictwa, badacz i projektant zieleni, absolwent i doktorant Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Rolniczy) w Krakowie oraz Paweł Byrski – mgr inż. budownictwa lądowego i mgr inż. arch. krajobrazu, absolwent pierwszego rocznika kierunku architektura krajobrazu w WAPK. W latach 2003–2010, pracowały w Zakładzie także: doktorantka inż. arch. Tatiana Tokarczuk oraz wolontariuszka mgr inż. arch. krajobrazu Justyna Zaniewska. W ciągu ostatnich lat Pracownię opuścili dr T. Tokarczuk, mgr J. Zaniewska i mgr P. Byrski, natomiast zespół Pracowni wzbogacił się o mgr. inż. arch., arch. krajobrazu Miłosza Zielińskiego, a następnie o dr inż. arch. Marcina Furtaka.

II. 81. Studium ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego Łańcuta, 1998–2002

1. Studium obrzeża miasta lokacyjnego: oś Zamek – Rynek, Piazzetta, upamiętnienie Bramy Wschodniej, plomby, 2. Ogólna sanacja pierzei – uszlachetnienie wnętrza rynkowego

Fig. 81. Survey for the protection and formation of the cultural landscape of Łańcut, 1998–2002

1. Survey for the outskirts of the foundation city: Castle-Market Square axis, Piazzetta, remembrance of the Eastern Gate, infill constructions, 2. General cleansing of the frontage – improved Market Square enclosure

W ramach Zakładu, z czasem przemianowanego na Pracownię Projektowania Architektury Krajobrazu, rozwinięty został pod kierunkiem W. Kosińskiego nowy etap działalności w dziedzinach zróżnicowanych prac naukowo-badawczych oraz prac studialno-projektowych.

Utrzymała się ciągłość prac na polu badawczym krajobrazu miejskiego, z tym, że nastąpiło w tej dziedzinie przeniesienie priorytetu z miast małych, na miasta duże. Towarzyszyło temu przeniesienie priorytetu z problematyki aktywizacji turystycznej, na szersze ujęcie miasta jako nośnika wartości kulturowych, kontrapunktowanych nowoczesnie kształtowanymi zespołami przyrodniczymi. W dziedzinie preferencji odnośnie do przekształceń miast, nastąpiła zmiana priorytetu: z projektowania w nurcie stylizacji tradycyjnych, w kierunku otwarcia na kształtowanie innowacyjne.

W tych dziedzinach znaczącymi wyznacznikami ideowym i merytorycznymi stały się badania prowadzone w Zakładzie/Pracowni w latach 2002–2012, wyznaczone licznymi, obszernymi i znaczącymi (cytowania) publikacjami, wystąpieniami konferencyjnymi oraz dysertacjami doktorskimi. W. Kosiński na łamach prestiżowego rocznika naukowego *Teka Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Krakowie* (od roku 2003 pod redakcją W. Kosińskiego, wskutek śmierci długoletniego redaktora, J. Bogdanowskiego) przedstawił w obszernych artykułach krytycznych, m.in. zagadnienia: Współczesne przedmieścia oraz *Nowe zespoły urbanistyczne Krakowa*. Tenże autor, w kolejnych numerach kwartalnika naukowego O.PAN w Gdańsku i ZUT w Szczecinie – *Przestrzeń i Forma*, przedstawił cykl obszernych artykułów z dziedziny krajobrazu miejskiego, między innymi na tematy: *Preliminaria badań zagadnienia piękno miasta*, *Twórczość architektoniczna jako niezwykłość* (o innowacyjności budowy miejskich), *Pozytywne i negatywne aspekty obszarów biologicznie czynnych w polskich miastach*, *Budowle sakralne w mieście*, *Krajobrazy Krakowa na przestrzeni historii*.

Aktywne badania teoretyczne i empiryczne nt. krajobrazu miejskiego prowadzi pod kierunkiem W. Kosińskiego doktorant M. Zieliński, autor szeregu opublikowanych artykułów naukowych, dotyczących szerokiego spektrum zagadnienia przestrzeni publicznych: historycznych, rewitalizowanych i nowo projektowanych; w aspekcie dialogu projektanta z użytkownikami; w nurcie rewizji zdewaluowanej formuły partycypacji społecznej. Szczególnie ciekawym polem badawczym w tej dziedzinie krajobrazu miejskiego, jest uszlachetnianie jakości krajobrazowej wnętrz osiedlowych, z udziałem dialogu z przedstawicielami społeczności miejscowej, obok profesjonalnego projektowania. Dotyczy to zarówno standardowych wnętrz międzyblokowych o dominacji zieleni rekreacyjnej, jak również węzłowych przestrzeni społecznych, o charakterze placowym. Rola konstruktywnego dialogu w miejsce niesprawdzającej się partycypacji jest na tym polu szczególnie uzasadniona, ponieważ w przeciwieństwie do budynków, wnętrza krajobrazowe mają znacznie bardziej wspólnotowy charakter i winny być kształtowane przy świadomości użytkowników.

Badania nt. miast Zagłębia Staropolskiego (COP) prowadzi adiunkt Pracowni M. Furtak, autor liczných wartościowych publikacji naukowych na ten temat. Nad zagadnieniem nowoczesnych mostów w zabytkowych centrach miast historycznych, prowadził w Pracowni badania P. Byrski, autor wystąpień naukowych i publikacji na ten temat. Wybrane zagadnienia z dziedziny obszarów zielonych w miastach stanowią część badań i dorobku publikacyjnego, asystenta Pracowni, doktoranta P. Kowalskiego. Tutaj polem badań z dziedziny krajobrazu miejskiego jest kwestia powierzchni biologicznie czynnych i zieleni w osiedlach. Związana jest z tym potrzeba zarezerwowania i zagospodarowania zaniedbanych terenów wolnych po-

zostawionych wewnątrz i na obrzeżach stref zabudowanych, na kreacje krajobrazowe głównie o innowacyjnym charakterze parkowym.

Całokształt badań indywidualnych i zbiorowych wykonywanych w Pracowni w latach 2002–2012, dotyczących krajobrazu miejskiego, został po 10 latach uwypuklony wydaniem przez Wojciecha Kosińskiego, książki naukowej zatytułowanej *Miasto i piękno miasta*.

II. 82. Okładka książki profesorskiej Wojciecha Kosińskiego – *Miasto i piękno miasta*, 2012

Fig. 82. The cover of Wojciech Kosiński “professorial” book, entitled *The City and the Beauty of the City*, 2012

Drugą grupą tematyczną badań wykonywanych w Pracowni, objęty jest krajobraz otwarty. Zapoczątkowaniem tej gałęzi badań i prac studialno-projektowych, było wykonane w Instytucie Architektury Krajobrazu WAPK z udziałem późniejszego kierownika Pracowni, W. Kosińskiego, a opracowane wraz z A. Böhmem w połowie lat 90. XX w., Studium krajobrazowe i koncepcja ochrony oraz turystycznego zagospodarowania półwyspu Stylchyn w Kluszkowcach nad Jeziorem Czorszyńskim; na zamówienie Okręgowej Dyrekcji Gospodarki Wodnej w Krakowie. Pokrewna pod względem ideowym i warsztatowym była praca studialno-koncepcyjna, nt.: Analiza krajobrazowo-widokowa i wizualizacja rejonu węzła drogowego „Zakopianka – Morskie Oko” w Poroninie, koło dawnego Muzeum Lenina, wykonana już w ramach Pracowni przez W. Kosińskiego, P. Byrskiego, K. Wielgusa i J. Zaniewską; na zamówienie głównego autora szosy ekspresowej E-7, Biura Transprojekt w Krakowie.

Zagadnienie krajobrazu otwartego, w skali regionalnej, zostało podjęte przez Pracownię (W. Kosiński, we współpracy z T. Jeleńskim, doktorantem W. Kosińskiego, pracownikiem PK spoza Instytutu), w opracowaniu wchodzącym w skład Sektorowego Programu Operacyjnego *Foresight technologiczny na rzecz zrównoważonego rozwoju Małopolski*. Konsultantami programu byli: w skali krajowej Michał Kleiber, w skali Małopolski Jerzy Hausner, a w skali PK Józef Gawlik (2004–2006, publikacja *Foresight technologiczny na rzecz zrównoważonego rozwoju Małopolski*, 2008 pod red. J. Hausnera).

II. 83. Publikacja *Foresight*, 2008

Fig. 83. Publication *Foresight*, 2008

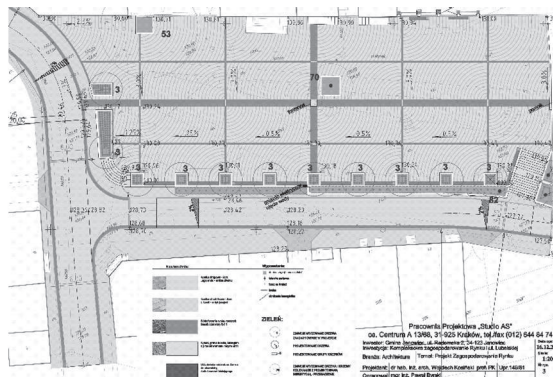
Wkład Pracowni dotyczył badań i koncepcji strategicznej nt. krajobrazów Małopolski w odniesieniu do turystyki, transportu i gospodarki wodnej. Jednym z istotnych wniosków ze strony Pracowni, podjętym przez koordynatorów, był negatywny dla krajobrazu i ładu przestrzennego brak obligatoryjności planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów rozwojowych o walorach krajobrazowych, co stanowi sprzeczność z ideą rozwoju zrównoważonego.

Ważną rolę wśród wykonywanych w Pracowni badań na temat krajobrazu otwartego naturalnego i kulturowego odegrała w latach 2002–2010 nowa generacja prac studialno-projektowych dla Janowca nad Wisłą i Kazimierza Dolnego. Wspomniane wcześniejsze prace studialne wykonywane w Instytucie dla rejonu i miejscowości Janowiec nad Wisłą, w pierwszej połowie lat 90. XX w., były znaczące dla obecnej aktywności Pracowni i zaowocowały po ponad dziesięciu latach szeregiem atrakcyjnych zamówień ze strony Urzędu Konserwatora Lubelskiego, Samorządu Miasta i Gminy Janowiec nad Wisłą oraz Samorządu Miasta i Gminy Kazimierz Dolny. Uznanie dla wspomnianych wcześniejszych prac, przyczyniło się do pomyślnego dla Pracowni wyniku przetargów na nowe opracowania.

Pierwszym etapem tych opracowań były studia i koncepcja wytrasowania obwodnicy Janowca, a następnie konsultacje kontrowersyjnych propozycji inwestycyjnych w okresie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Janowca i gminy Janowiec nad Wisłą. Szczególnie ważne były konsultacje nt. propozycji mostu i wyciągu gondolowego pomiędzy Janowcem a Kazimierzem Dolnym, a także kontrowersyjnych zespołów i obiektów, wśród nich zespół kubatur zlokalizowany na krawędzi skarpy wiślanej, na górnym plateau opodal Zamku w Janowcu. Propozycje te zostały pomyślnie oddalone. Konsultacje miały status oficjalnych zleceń i były referowane na spotkaniach samorządu ze społecznością miejscową oraz władzami regionalnymi (2005–2006).

1

2

Il. 84. Prace studialno-projektowe nt. krajobrazu kulturowego dla Janowca nad Wisłą, 2002–2010.
(autorzy: W. Kosiński, P. Byrski, P. Kowalski) 1. Fotomontaż stanu istniejącego i koncepcji centralnego zespołu dwóch placów, 2. Projekt zagospodarowania Rynku

Fig. 84. Research and design works on the cultural landscape for Janowiec-upon-the-Vistula, 2002–2010.

1. Photomontage of the existing condition and a concept for the central complex of two squares,

2. Design of the development of the Market Square

Finalnym pakietem zamówień dla Janowca były: ogólna koncepcja zagospodarowania zespołu 2 rynków: Głównego i Żydowskiego i szczegółowa koncepcja zagospodarowania Rynku Głównego oraz ulicy Lubelskiej prowadzącej od Zamku do Rynku (W. Kosiński, P. Byrski, P. Kowalski, 2006–2008). Następnie po pozytywnych uzgodnieniach powyższych prac, nastąpił pomyślny dla Pracowni przetarg i wpłynęło zlecenie na projekt budowlany (2008–2010). W trakcie projektowania, wymieniony zespół Pracowni kilkakrotnie z własnej inicjatywy, popartej przez miejscowy samorząd, organizował *in situ* dyskusje z fachowcami i z przedstawicielami społeczności lokalnej, z doskonałymi rezultatami. Mieszkańcy wiele nauczyli się od projektantów, a ze swej strony udzielili autorom cennych rad dotyczących projektu, np. odnośnie do podniesienia rzędnej nawierzchni Rynku ze względu na widoczność w kierunku Wisły. Pozwolenie na budowę dla przebudowy Rynku i ulicy Lubelskiej zostało przyznane w 2010 r. i pozostaje w mocy prawnej, w oczekiwaniu na odpowiednie fundusze dla realizacji, wobec innych ważnych wydatków spowodowanych dwukrotnymi powodziami.

Przykładem najnowszych nurtów badawczo-projektowych Pracowni jest *Studium i Koncepcja Polityki Krajobrazowej i Konserwatorskiej dla Miasta i Gminy Kazimierz Dolny* (W. Kosiński, P. Byrski, J. Zaniewska, M. Zieliński, 2008–2010). Praca została wykonana dzięki wygraniu przetargu, jako materiał wiodący dla zespołu autorskiego z Warszawy opracowującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Miasta i Gminy Kazimierz Dolny. Wykonane w Pracowni analizy i wytyczne dla Studium, głównie z zakresu wartości krajobrazowych i widokowych, a także historycznych, przeprowadzono na specjalnie wykonanym modelu cyfrowym. Jako materiały wyjściowe dla tego modelu, oprócz map cyfrowych, wykorzystano archiwalne rysunki architektoniczne używane przed laty przez zasłużonego architekta Tadeusza Michalaka, do opracowania wielkiej makiety Kazimierza Dolnego. Analizy widokowe opracowano przy użyciu metody *raytracing*, rozwiniętej przez Pawła Ozimka w ramach doktoratu wykonanego pod kierunkiem prof. A. Böhma (2003). Metoda nastręczyła trudności lokalnym odbiorcom i projektantom Studium, tak, że wymagała od autorów specjalnych dodatkowych konsultacji. Nieufność konserwatywnych uczestników dyskusji groziła wręcz nieprzyjęciem pracy i powrotem do tradycyjnej analizy metodą JARK-WAK, autorstwa J. Bogdanowskiego lub do oparcia Studium Uwarunkowań na decyzjach uznaniowych. Przeciwnicy pracy twierdzili m.in., że niezrozumiała dla nich nowoczesna metoda cyfrowa, może sugerować rozwiązania przeciwne wartościom tradycyjnym krajobrazu kulturowego. Sytuacja ta obnażyła manowce, na jakie może schodzić partycypacja społeczna w przypadku skomplikowanych, wysoce profesjonalnych technik studialno-projektowych. Jednak po publicznych wyjaśnieniach i prezentacjach funkcjonowania metody, praca została zaakceptowana i przyjęta jako wykonanie zlecenia, dzięki poparciu ze strony pracowników z Urzędu Konserwatora Wojewódzkiego i ze strony środowiska architektów z Warszawy. Następnie praca została przekazana, wraz z instrukcją wyspecjalizowanej obsługi jako wytyczne obligatoryjne dla Studium Uwarunkowań.

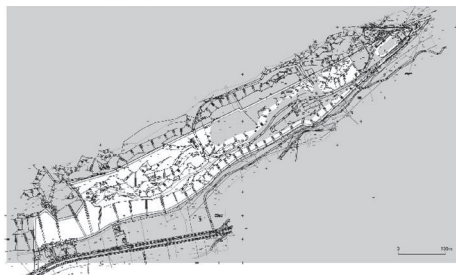
Il. 85. Studium i Koncepcja Polityki Krajobrazowej i Konserwatorskiej dla Kazimierza Dolnego, 2008–2010. 1. Model cyfrowy ukształtowania gminy, 2. Analiza widokowa wykonana na modelu cyfrowym, metoda raytracing – śledzenie promienia światła, 3. Wytyczne ochrony i kształtowania krajobrazu w gminie

Fig. 85. Survey and Concept of Landscape and Conservation Policy for Kazimierz Dolny, 2008–2010
 1. Digital model of the commune relief, 2. View analysis carried out on the digital model with the raytracing method, 3. Guidelines for the protection and formation of landscape in the commune

Przy okazji prezentacji pracy, perswazja autorów dotycząca roli planu zagospodarowania przestrzennego dla jakości krajobrazu, jako m.in. produktu turystycznego, przeważała nad decyzją samorządu odnośnie do potrzeby – po przyjęciu Studium Uwarunkowań – wykonania w następnej kolejności Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kazimierz Dolny.

Metoda analityczna *raytracing*, sprzężona z projektowaniem na modelu cyfrowym, została zastosowana w *Studium krajobrazowym i koncepcji zagospodarowania dawnego kamieniołomu i wapiennika w Bodzowie* (W. Kosiński, P. Byrski, P. Kowalski, 2008–2010). Metoda ta została wykorzystana do analizy krajobrazowej ujętej z renomowanych punktów widokowych (Wawel, kopiec Kościuszki, Przegorzały, Bielany, Tyniec, wieże w Skawinie) – w kierunku i na obszar wyrobisk pozostałych po dawnej kopalni odkrywkowej i kamieniołomie nad Wisłą, na południowo-zachodnich peryferiach Krakowa. Miejsce stanowi unikalny krajobraz i wywołuje kontrowersje w zakresie definiowania jego naturalności *versus* sztuczności. Zaproponowane koncepcje zagospodarowania oscylowały pomiędzy wariantami: rezerwatowym, parkowym o różnym natężeniu funkcji lub deweloperskim.

Nowość i atrakcyjność zastosowanego sprzężenia – 1. analizy widokowej i 2. projektowania nowych inwestycji, polega na możliwości kontroli w każdej fazie projektowej: jaka jest ścisła relacja nowo kreowanego obiektu nie tylko z bezpośrednim sąsiedztwem (wyrobisko, wychodnie skalne, stoki i inna rzeźba terenu), ale także z dalszymi kluczowymi punktami widokowymi (ww. Wawel, Kopiec Kościuszki, Przegorzały, Bielany, Tyniec, wieże w Skawinie). Elaborat ten występuje konkretnie jako studium przypadku, ale także jest dziełem przykładowym o charakterze opracowania modelowego, gdyż prezentuje poglądy w dyskusji nad przyszłością terenów o podobnym statusie naturalno-kulturowym, poddanym oddziaływaniu sprzecznych sił: konserwatorskich *versus* deweloperskich.

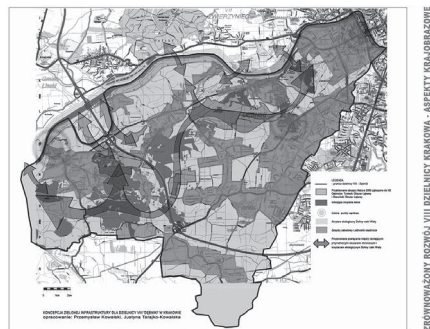

Il. 86. Studium krajobrazowe i koncepcja zagospodarowania dawnego kamieniołomu i wapiennika w Bodzowie, 2008–2010. 1. Analiza pokrycia terenowego, 2. Koncepcja zagospodarowania wyrobisk, z widokiem na centrum Krakowa

Fig. 86. Landscape survey and a concept for developing the former limestone quarry in Bodzów, 2008–2010. 1. Groundcover analysis, 2. Concept for developing the pits with a view of the centre of Krakow

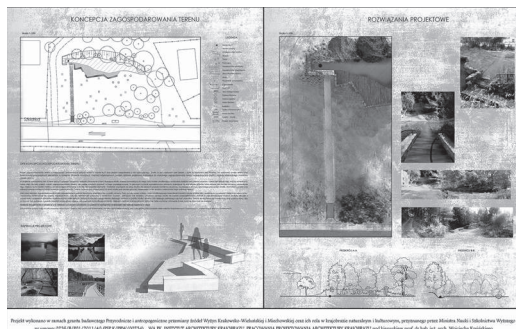
Kolejnym wyrazem badań i formułowania wytycznych dla planowania krajobrazu otwartego w skali miejscowej było wykonanie w ramach organizacyjnych Pracowni, opracowania Projektu Badawczego Własnego finansowanego przez Departament Badań Naukowych MSWiT (tzw. grant), na temat *Krajobraz kulturowy nadrzeczny na przykładzie VIII Dzielnicy Samorządowej Krakowa: Dębniki-Tyniec* (W. Kosiński, T. Jeleński PK, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska WAPK, 2008–2010). Praca była oparta na szerokiej kanwie badawczej uwzględniającej oprócz uwarunkowań materialnych obszaru, także opinie społeczne na temat aspektów krajobrazowych w kontekście idei zrównoważonego rozwoju miast. Stanowiła polemikę z propozycjami obowiązującego Studium Uwarunkowań i wytykała jego braki. W konkluzji, oprócz wniosków szczegółowych, ukazywała niezbędną sporządzania profesjonalnych, prokrajobrazowych planów miejscowych, jako minimum gwarancji prawidłowego rozwoju obszaru i zabezpieczenia jego walorów widokowych. Praca miała silny aspekt wielodyscyplinarny i została wysoko oceniona.

Najnowszą dziedziną badań krajobrazu, prowadzonych w Pracowni jest *zielona infrastruktura* (W. Kosiński, P. Kowalski). Ta stosunkowo nowa dziedzina architektury krajobrazu, licząca formalnie niewiele ponad 10 lat, posiada pewną zbieżność ze zbadanymi już i stosowanymi koncepcjami linearnymi i sieciowymi, jak np. korytarze ekologiczne, parki rzeczne itp., jednak posiada odrębności, które są dopiero rozpoznawane i badane. Jest silnie powiązana z ideą zrównoważonego rozwoju; odnosi się zarówno do obszarów otwartych jak też do miast, zarówno na ich obrzeżach jak i wewnątrz tkanki urbanistycznej. W profilu aktualnych zainteresowań Pracowni znajduje się zielona infrastruktura jako kanwa ekologiczna wzbogacająca krajobraz przestrzeni przedmieść, służąca rekreacji i sportom przestrzennym, a w przypadku wykorzystania zabytkowych zespołów krajobrazowych, np. rezydencjonalnych – także turystyce kulturowej. Dalszą logiczną kolejnością badań obejmowana jest zielona infrastruktura jako element krajobrazu miasta. (P. Kowalski, artykuły naukowe w periodykach *Czasopismo Techniczne* oraz *Przestrzeń i Forma*).

Il. 87. Projekt Badawczy DBN MNiSW – Krajobraz kulturowy nadrzeczny na przykładzie VIII Dzielnicy Samorządowej Krakowa: Dębniki-Tynec, 2008–2010. Na planszy – studium koncepcyjne „zielonej infrastruktury” w powiązaniu z Wisłą

Fig. 87. DBN ME Research Project – Riverside cultural landscape exemplified by Self-Governmental District 8 in Krakow: Dębniki-Tynec, 2008–2010. Chart – conceptual study of “green infrastructure” in connection with the Vistula River

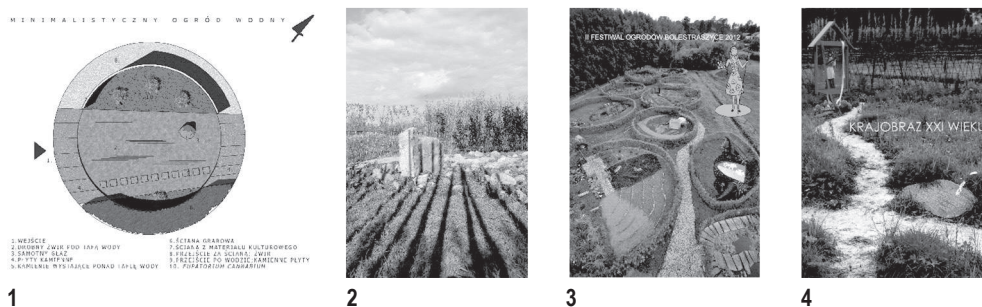

Il. 88. Projekt Badawczy DBN MNiSW – Krajobraz źródeł powierzchniowych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, 2010–2012. Współpraca z Wydziałem Geografii UJ. (autorzy: W. Kosiński, P. Kowalski, M. Zieliński, I. Mucha). Plansza projektowa

Fig. 88. DBN ME Research Project – Landscape of surface springs in Krakow-Częstochowa Upland, 2008–2012. Cooperation with JU Faculty of Geography. Design chart

W działalności naukowej Pracowni ważną rolę odgrywa rozwój kadry naukowej. Wojciech Kosiński w 2012 roku otrzymał tytuł naukowy profesora. Intensywne badania zmierzające do awansu habilitacyjnego prowadzi adiunkt Pracowni M. Furtak, zaś asystenci P. Kowalski i M. Zieliński mają otwarte i zaawansowane przewody doktorskie, podobnie jak pozostający poza Pracownią doktoranci W. Kosińskiego: D. Kopciowski, D. Kronowski, M. Tubielewicz i D. Wantuch-Matla. Atrakcyjną mozaikę problematyki, zawsze związanej z krajobrazem, przedstawiają zamknięte doktoraty wykonane pod kierunkiem kierownika Pracowni: *Kwestia skuteczności prawodawstwa konserwatorskiego dla krajobrazu miast historycznych* (H. Landecka), *Współczesne interwencje współtworzące krajobraz zabytkowych przestrzeni publicznych* (T. Jeleński), *Archetyp kościoła góralskiego w krajobrazie Podhala* (Z. Kęsek), *Moderнизacja elewacji kamienic wobec krajobrazu miejskiego* (M. Jaworska-Michałowska), *Granice w krajobrazie* (T. Tokarczuk).

Specyficznym rodzajem aktywności Pracowni jest udział w warsztatach projektowo-realizacyjnych sztuki krajobrazu, na zaproszenie prof. Jana Rylke, kierownika Katedry Sztuki Krajobrazu w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Zespół Pracowni (W. Kosiński, M. Furtak, P. Kowalski, M. Zieliński) uczestniczył w 2010 r. w warsztatach *Krajobraz XXI wieku*, organizowanych w Centrum Rzeźby w Orońsku koło Radomia, a w 2011 i w 2012 r. w festiwalach eksperymentalnych ogródków artystycznych, w Arboretum i Zakładzie Fizjografii w Bolestraszcach – Instytucji Kultury Województwa Podkarpackiego.

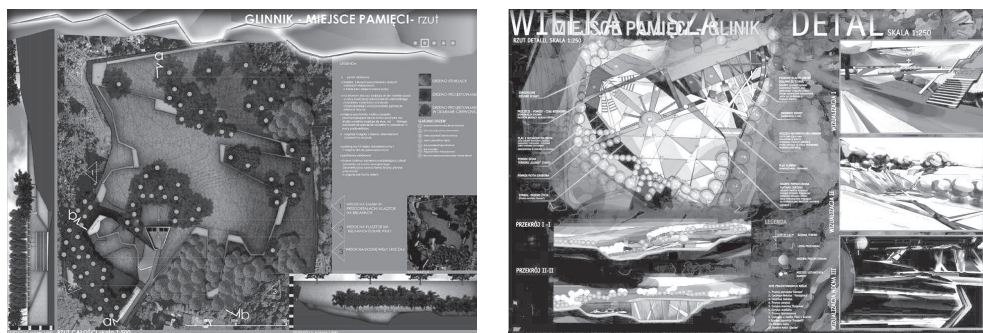
II. 89. Wydarzenia z dziedziny kreacji architektoniczno-krajobrazowych 1–3: Festiwal Ogrodów Bolestraszyce: I/2011, II/2012. 1. Konceptyjny projekt Ogrodu Minimalistycznego, 2. Fragment realizacji Minimalistycznego Ogrodu Wodnego, 3. Wydawnictwo II Festiwalu, red. J. Rylke, Wyd. SGGW, Warszawa 2012, 4. Wydawnictwo *Krajobraz XXI wieku*, poświęcone warsztatom architektury krajobrazu w Orońsku, red. J. Rylke, Wyd. SGGW, Warszawa 2011

Fig. 89. Events in the field of architectural and landscape creations 1–3: Bolestraszyce Garden Festival: I/2011, II/2012. 1. Conceptual design of Minimalist Garden, 2. Fragment of the implementation of Minimalist Water Garden, 3. 2nd Festival publication, ed. J. Rylke, CSF, Warsaw 2012, 4. Publication 21st Century Landscape devoted to workshops on landscape architecture in Orońsko, ed. J. Rylke, CSF, Warsaw 2011

Całokształt wspólnych i indywidualnych badań naukowych teoretycznych i wdrożeniowych w zespole naukowo-dydaktycznym Pracowni oraz ożywiona działalność studialno-projektowa tworzą charakter kameralnej, skryzalizowanej szkoły.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA. Pracownia prowadzi aktualnie dwa kursowe przedmioty: 1. Wykłady z przedmiotu Zasady projektowania krajobrazu, zakończone egzaminem, w 7 semestrze na studiach I stopnia – inżynierskich oraz 2. Ćwiczenia z przedmiotu Projektowanie zintegrowane VII – zespół w krajobrazie otwartym, w 1 semestrze na studiach II stopnia – magisterskich. Pracownia prowadzi również: 3. Dyplomowanie inżynierskie oraz 4. Dyplomowanie magisterskie.

Ad 1. Przedmiot Zasady projektowania krajobrazu. Wykłady obejmują wiedzę zawodową potrzebną absolwentom studiów I stopnia, uzyskującym tytuł zawodowy inżyniera architekta krajobrazu. Problematyka wykładów dotyczy między innymi: zasad sporządzenia dokumentacji projektowej i procedur potrzebnych do uzyskania decyzji urbanistycznej dla obiektu prywatnego i publicznego; zasad sporządzania dokumentacji projektowej i procedury potrzebnej do uzyskania decyzji pozwolenia na budowę; zasad wyceny prac projektowych ze szczególnym uwzględnieniem architektury krajobrazu; zasad wyceny kosztów wycinki drzew; zasad tworzenia i funkcjonowania samorządu zawodowego – izby zawodowej ze szczególnym uwzględnieniem zawodu architekta krajobrazu: sytuacji zawodowej architektów krajobrazu w Polsce i w innych krajach; organizacji architektów krajobrazu i studentów architektury krajobrazu; form wykonywania zawodu przez absolwenta kierunku architektura krajobrazu ze szczególnym uwzględnieniem projektowania; zasad etyki zawodowej.

Il. 90. Prace studenckie nt. Parku Pamięci na Glin(n)iku w Przegorzalach, realizowane w ramach Projektowania zintegrowanego. Wybrane prace Marii Gołębiowskiej i Angeliki Pasiut, nagrodzone przez Wojewodę Małopolskiego w konkursie studenckim

Fig. 90. Student works on Remembrance Park in Glinnik, Przegorzały implemented within Integrated Design. Maria Gołębiowska and Angelika Pasiut's selected design awarded by the Province Governor of Małopolska at a student competition

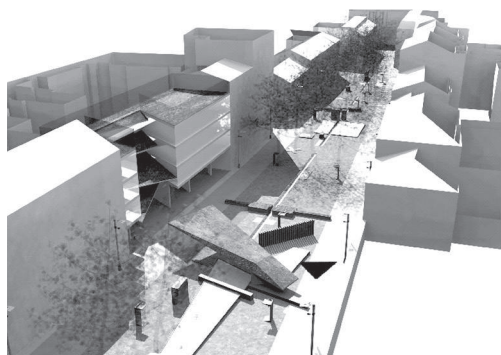
Ad. 2. Przedmiot Projektowanie zintegrowane VII – zespół w krajobrazie otwartym. Ćwiczenia projektowe. Opracowywane tematy projektowe obejmują kilkuhektarowe obszary znajdujące się poza zwartą strukturą miejską lub wiejską, z reguły desygnowane w prawie lokalnym do zainwestowania na cel publiczny dla funkcji związanych z czasem wolnym (wypoczynek, sporty przestrzenne, obsługa turystyki przyrodniczej lub kulturowej, miejsce upamiętnienia itp.) Lokalizacje mają albo charakter miejsc o wysokich walorach przyrodniczych – wymagających wysokich standardów w kreowaniu nowych inwestycji, albo są to miejsca zdegradowane – wymagające projektowania o charakterze twórczej rekultywacji. Zajęcia projektowe poprzedzone są wizją lokalną z omówieniem tematu *in situ*. Około połowa plansz stanowi studia miejsca, zakończone wytycznymi projektowymi. Szkice koncepcyjne są w postaci rysunków odręcznych, a prezentacja finalna całości zespołu stanowi przedstawienie w formie malarskiej. Analizy widokowe wykonywane są na modelu cyfrowym. Pozostała część opracowania kursowego poświęcona jest projektowi, wykonywanemu na tym samym modelu, od skali ogólnej, poprzez fragment, do detalu opracowanego jako dokumentacja techniczna.

Ad. 3. Dyplomowanie 1 stopnia. Praca nad projektem dyplomowym ma na celu przygotowanie absolwenta do roli inżyniera projektującego i nadzorującego realizację projektu prostego obiektu architektury krajobrazu. Dobór tematów jest podyktowany względami ściśle praktycznymi, realistycznymi, o jednoznacznej funkcji, na ograniczonym terenie. Projekt powinien być zbieżny z wytycznymi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego albo z zapisami planu miejscowego dla danego terenu. Projekt dyplomowy nie obejmuje obiektów kubaturowych, a jedynie nowe urządzenia terenowe związane z transportem i elementarną obsługą użytkowników. Wskazane jest samodzielne rozpoznanie przez dyplomanta materiałów źródłowych, literatury fachowej i specjalistycznej, pozyskanie stosownych materiałów oraz informacji w urzędzie gminy, co stanowi przygotowanie dla funkcjonowania w zawodzie.

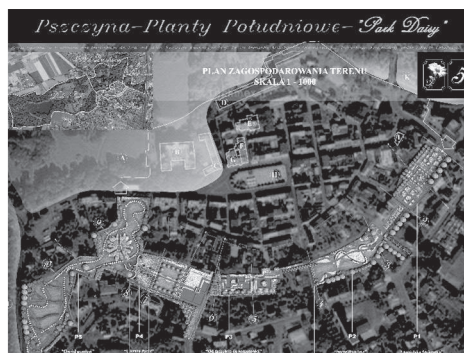
Ad. 4. Dyplomowanie 2 stopnia. Ma charakter przygotowania przyszłego magistra inżyniera architekta krajobrazu do pełnienia zadań projektanta, nadzorującego realizację złożonego zespołu architektoniczno-krajobrazowego. Wymagane są staranne studia miejsca w ujęciu historycznym (m.in. archiwalia), krajobrazowym, planistycznym i widokowym – na modelu cyfrowym. Studia winny być podsumowane wytycznymi projektowymi, wdrożonymi następnie w skali całości obszaru opracowania, wybranego fragmentu oraz szczegółu w skali dokumentacji technicznej.

Wyróżnienia prac dyplomowych otrzymały dyplomantki Pracowni (promotor W. Kosiński):

- Dominika Kuśnierz-Krupa – Nagroda Ministra Budownictwa RP w 2007 r. za pracę magisterską pt: *Studium i projekt architektoniczno-krajobrazowego zagospodarowania Placu Biskupiego w Krakowie wraz z działką plombową – całoroczna wystawa kwiatów*;
- Marta Urbańczyk – pierwsza nagroda w Internetowym konkursie o zasięgu międzynarodowym w 2008 r. pt.: *Projekt terenu zieleni publicznej*, zorganizowanym przez Targi Ogrodnicze Eden w Lublinie, za pracę magisterską: *Studium i projekt Parku Księżnej Daisy w Pszczynie – rekultywacja pasma dawnych murów obronnych*.

1

2

Il. 91. Nagrodzone prace dyplomowe wykonane pod kierunkiem prof. W. Kosińskiego 1. D. Kuśnierz-Krupa, *Studium i projekt architektoniczno-krajobrazowego zagospodarowania Placu Biskupiego w Krakowie wraz z działką plombową – całoroczna wystawa kwiatów*, 2007 2. M. Urbańczyk, *Studium i projekt Parku Księżnej Daisy w Pszczynie – rekultywacja pasma dawnych murów obronnych*, 2008

Fig. 91. Awarded diploma works, supervised by Prof. W. Kosiński 1. D. Kuśnierz-Krupa, The study and the architectural and landscape design of the development of Biskupi Square in Krakow with an infill plot – A year-long flower exhibition, 2007 2. M. Urbańczyk, The study and design of Duchess Daisy's Park in Pszczyna – The reclamation of the belt of former ramparts, 2008

5. STUDIA PODYPLOMOWE

POSTGRADUATE STUDIES (A. Böhm)

W roku 1994 w Instytucie Architektury Krajobrazu zostały uruchomione jednosemestralne studia podyplomowe. Poszerzały one możliwości dydaktyczne własnej kadry dydaktycznej, ale także stały się płaszczyzną współpracy z zaproszonymi wybitnymi przedstawicielami praktyki planistycznej. Tytuł studiów i wykładane treści akcentowały nowe czynniki w architekturze krajobrazu. Był to czas przemian ustrojowych, z których najważniejsze dla naszego zawodu wydawały się: rozwój demokracji i samorządności terytorialnej oraz narodziny wolnego rynku.

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

pt. „**Ochrona i kształtowanie krajobrazu a planowanie przestrzenne w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej**”, prowadzonych od roku 1994

Lp.	Przedmiot	Prowadzący
1	Metoda wyznaczania krajobrazowych stref ochronnych w planach miejscowych	prof. Janusz Bogdanowski, PK
2	Ewolucja ochrony i kształtowania krajobrazu	dr hab. Aleksander Böhm, PK
3	Studia widokowe w planach zagospodarowania przestrzennego	dr Krystyna Dąbrowska-Budziło, PK
4	Idea swojskości w ochronie i kształtowaniu krajobrazu	dr Krystyna Pawłowska, PK
5	Wizualizacja elementów krajobrazu miejskiego dla potrzeb planowania przestrzennego	dr Wojciech Kosiński, PK
6	Struktura krajobrazu miast historycznych	dr Ewa Heczko-Hyłowa, PK
7	Kształtowanie krajobrazu w politykach rozwoju przestrzennego miasta	dr Krzysztof Skalski, UJ
8	Zakres ustaleń planu miejscowego	prof. Zygmunt Ziobrowski, Instytut Rozwoju Miast
9	Problemy rozwojowe współczesnego miasta	dr Aleksander Noworól, UM Kraków
10	Ochrona i kształtowanie krajobrazu otwartego	dr Zbigniew Myczkowski, PK prof. Marek Siewniak, PK
11	Ochrona krajobrazu kulturowego w praktyce wojewódzkiego konserwatora zabytków	dr Andrzej Gaczoł, UM Kraków

Lp.	Przedmiot	Prowadzący
12	Planowanie i projektowanie urbanistyczne – aspekt formy	dr Ewa Heczko-Hyłowa, PK
13	Problemy ochrony krajobrazu w krajach zachodniego Pacyfiku	prof. Krzysztof Bieda, PK
14	Zagadnienia komunikacji w strefach ochronnych krajobrazu	prof. Andrzej Rudnicki, PK
15	Spółeczna partycypacja w kształtowaniu krajobrazu	dr Grażyna Praweńska-Skrzypek, UJ
16	Warunki prawne realizacji polityki krajobrazowej	mgr Stanisław Reizer, UM Kraków
17	<i>Cost-benefit analysis</i> jako instrument planowania przestrzennego	dr Władysław J. Brzeski Krakowski Instytut Nieruchomości
18	Aspekty ekonomiczne ochrony krajobrazu	mgr Janusz Kot, UM Kraków
19	Techniki komputerowe w planowaniu przestrzennym	dr Krzysztof Bojanowski, PK
20	Sesja egzaminacyjna – obrony prac dyplomowych	

Mimo dużego zainteresowania i licznego naboru, warunki organizacyjne i lokalowe okazały się przeszkodą w dalszym prowadzeniu studiów, które po roku zostały zamknięte. Dopiero po piętnastu latach powróciliśmy do tej formuły nauczania permanentnego. Tym razem impulsem okazał się wymóg Izby Urbanistów. Zgodnie z nim absolwenci kierunku architektura krajobrazu, mogą ubiegać się o uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji w planowaniu przestrzennym, po ukończeniu studiów podyplomowych z tego zakresu. Zakres nowej edycji studiów – dwusemestralnych – został poszerzony i wzbogacany zwłaszcza w dziedzinie technik komputerowych oraz aspektów ekonomicznych. W konsekwencji, obok wykładowców z grona pracowników Instytutu, do współpracy zaprosiliśmy specjalistów w tych właśnie dziedzinach.

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

pt.: „**Planowanie krajobrazu a gospodarka przestrzenna**”, prowadzonych od roku 2011

Lp.	Przedmiot	Prowadzący	W	Ćw
1	Wprowadzenie	mgr Zofia Piękoś, Izba Urbanistów	2	–
2	Ewolucja i regres systemu planowania przestrzennego w Polsce	prof. Aleksander Böhm, PK	2	–
3	Historia urbanistyki	prof. Aleksander Böhm, PK	4	2
4	Kontekst europejski polityki przestrzennej w Polsce	prof. Zygmunt Ziobrowski, Instytut Rozwoju Miast	3	1

Lp.	Przedmiot	Prowadzący	W	Ćw
5	Skuteczność prawnej ochrony przyrody w Polsce	dr Bożena Kotońska, RDOŚ	4	2
6	Rozwój i rewitalizacja miast	prof. Bolesław Domański, UJ	3	1
7	Zasady wyceny walorów krajobrazowych	dr Wiesław Wańkiewicz, Instytut Rozwoju Miast	4	2
8	SUiKZP, MPZP, ULI, WZ	mgr Jacek Piórecki, UM Kraków	3	1
9	Gospodarka przestrzenna a urbanistyka	prof. Zbigniew Zuziak, PK	4	2
10	Plany ochrony w planowaniu przestrzennym	dr hab. Zbigniew Myczkowski, prof. PK	3	1
11	Uwarunkowania prawne realizacji planów przestrzennych	dr Wiesław Wańkiewicz, Instytut Rozwoju Miast	4	2
12	Wycena nieruchomości dla potrzeb planowania przestrzennego	mgr Maria Bogdani-Czepita, UEK	3	1
13	Planowanie strategiczne	prof. Aleksander Noworól, UJ	4	2
14	Konsultacje dyplomowa	promotor		10
15	Wartości przyrodnicze w planowaniu przestrzennym	prof. Zbigniew Mirek, PAN	3	1
16	Społeczno-kulturowe aspekty w planowaniu przestrzennym	prof. Anna Karwińska, UEK	4	2
17	Cyfrowe techniki gromadzenia i przetwarzania danych przestrzennych	dr Paweł Ozimek, PK	3	1
18	Rola dziedzictwa kulturowego w planowaniu przestrzennym	dr hab. Agata Zachariasz, prof. PK	4	2
19	Zagadnienia infrastruktury technicznej w planowaniu	dr Krzysztof Słysz, Instytut Rozwoju Miast	3	1
20	Restrukturyzacja terenów rolniczych	dr hab. Marek Kowicki, prof. PK	4	2
21	Komunikacja	prof. Andrzej Rudnicki, PK	3	1
22	Akustyka	dr Andrzej Kłosak, PK	4	2
23	Oświetlenie komunalne i iluminacja w planowaniu przestrzennym	mgr Joanna Szwed, PK	3	1
24	Psychologia środowiskowa	mgr Mikołaj Böhm, PK	3	1
25	Warsztaty terenowe	mgr Joanna Szwed, PK		20
26	Egzamin pisemny i złożenie pracy dyplomowej			
Łączna liczba godzin			150	

Il. 92. Słuchacze studiów podyplomowych w czasie warsztatów terenowych w Lausitz, Fürst Pückler Land i w Parku Mużakowskim w 2011 roku

Fig. 92. Students at field workshops in Lausitz, Fürst Pückler Land and Mużakowski Park, 2011

6. STUDENCKIE KOŁA NAUKOWE

STUDENT RESEARCH CIRCLES

(K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Bobek, J. Konopacki)

Studenckie Koło Naukowe ARCHITECTURA MILITARIS, 1982–1992–2012

SKN „AM” przedstawia się. Od 30 lat – w drodze. Od 20 – „w służbie” Instytutu Architektury Krajobrazu. Kilkaset rozpoznanych i opracowanych naukowo obiektów architektury obronnej. Kilkadziesiąt konferencji naukowych, tyleż prac dyplomowych – magisterskich i inżynierskich. Dwa doktoraty, dwa kolejne – otwarte. Kilkanaście zawartych małżeństw. Ponad 300 imion Koleżanek i Kolegów, z którymi mieliśmy i mamy honor współpracować. To także niewygasły nigdy żal po dwóch Kolegach, którzy przedwcześnie odeszli na Wieczną Wartę – Walentym „Fullu” Piwowarczyku i Marku Sarapacie... Czarny podkoszulek z wizerunkiem Fortu 2 „Kościuszko” i godłem Uczelni – ten sam na wykładowych salach i w fortecznych kazamatach; w Polsce i poza jej granicami. Nagrody Generalnego Konserwatora Zabytków, nagrody im. Profesora Jana Zachwatowicza, wyróżnienia J.M. Rektora Politechniki Krakowskiej i te nagrody najpiękniejsze – w postaci ocalonych przed zniszczeniem, służących dziś społeczeństwu, obiektów fortecznych. Odrobinę staromodnego *Éspirit de Corps*, uśmiech i obyczaj, zaczerpnięty z dawnej, cesarsko-królewskiej armii – w terenie wszyscy są solidami i równi sobie; nieistotne, czy student, czy magister, czy doktor; mówią sobie po imieniu. Odpowiedzialność za grupę i szacunek dla dowodzącego, nieraz w sytuacjach także dalekich od akademickiego spokoju, bywa tym większy.

Skąd idziemy? Studenckie Koło Naukowe „Architectura Militaris” zorganizowane zostało w latach 60. XX w. przez doktora, później profesora zw. dr hab. inż. arch. Janusza Bogdanowskiego. W obecnej formie działa nieprzerwanie od maja 1982 r., przy Zakładzie, a następnie Instytucie Architektury Krajobrazu. Gromadzi studentów Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej oraz (zgodnie ze swą tradycyjnie otwartą formułą) także studentów z innych wydziałów naszej uczelni oraz innych uczelni krakowskich, zainteresowanych tematyką architektury obronnej oraz dzieł inżynierskich w krajobrazie. Opiekunami koła byli kolejno: dr inż. arch. Józef Budziło, dr inż. arch. Piotr Patoczka (obecnie dr hab., prof. PK), dr inż. arch. Mirosław Holewiński, zaś od roku 1985 – nieprzerwanie dr inż. arch. Krzysztof Wielgus. Dziś wspomagają go dr inż. arch. Anna Staniewska i mgr inż. arch. Wojciech Rymśza-Mazur, jako współprowadzący Koło. Studenckimi przewodniczącymi Koła byli kolejno: Adam Sapeta, Krzysztof „Komandor” Wielgus, Jerzy „Jurasek” Gierczak, Lucjan „Lucenty” Krupa, Wojciech Struzik, Jacek Stawiarski, Piotr „Miś” Czech, Maciej „Dyabeł” Boruta, Anna Skrzyńska, Piotr „Leon” Leonowicz, Wojciech „Jefe” Rymśza-Mazur, Olena Zapolska, Beata „Becia” Najder. Obecnie komendantem grupy studenckiej jest Ewa Furlepa. Wielkie zasługi w prowadzeniu Koła położyli: dr inż. arch. Jadwiga Środulska-Wielgus oraz pracownik Służby Ochrony Zabytków w Krakowie, a następnie Muzeum Inżynierii Miejskiej – Waldemar „Ovotz” Brzoskwinia.

Il. 93. Na wyjeździe studialnym na Ukrainie, Grupa Siedliska, 2011 r. Fot. J. Środulska-Wielgus

Fig. 93. A research trip to Ukraine, Group Habitats, 2011. Photo by J. Środulska-Wielgus

Twierdza Kraków. Pierwszą wspólną pracą SKN „Architectura Militaris” był udział w inwentaryzacji i zabezpieczeniu Fortu 31 „Św. Benedykt” w Krakowie (1981–1982). W tymże roku rozpoczęła się wielka akcja ewidencjonowania zabytków Twierdzy Kraków za pomocą tzw. „Białych Kart Ewidencji Zabytków Budownictwa i Architektury” dla potrzeb Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Akcja sporządzania „Kart Białych” trwa nieprzerwanie do dziś. Członkowie Koła włączyli się w projekty realizacyjne adaptacji fortów krakowskich: od 1988 – fortu 49 ¼ „Grębałów”, od 1996 – Bastionu III „Kleparz” (projekt uzyskał w 2003 r. nagrodę Generalnego Konserwatora Zabytków), od 2008 – fortu 12 „Luneta Warszawska”. Rozpoznanie konserwatorskie Twierdzy Kraków zaowocowało w roku 2010 opracowaniem kompleksowego programu ochrony Twierdzy Kraków. Na jej temat powstało 12 prac dyplomowych, jedna dysertacja i około 100 artykułów – wszystko to opracowane przez członków SKN „Architectura Militaris” i absolwentów naszego wydziału, którzy brali udział w działaniach Koła.

Twierdza Przemyśl. Od roku 1985 datuje się coroczna obecność SKN Architectura Militaris w Przemyślu. Przez 4 kolejne letnie obozy wykonano wzorcową dokumentację pomiarową 3 fortów przemyskich, w tym legendarnego XIII „San Rideau”. Od roku 1990 rozpoczęto całościową ewidencję – już nie poszczególnych fortów, lecz całego krajobrazu warownego Przemyśla. W roku 2001 prace sięgnęły, dzięki współpracy z Okręgiem Mostiska, części Twierdzy Przemyśl, znajdującej się terenie Ukrainy. Kompleksowa ewidencja Twierdzy Przemyśl ukończona w roku 1999 posłużyła 10 lat później do sporządzenia kompleksowej koncepcji udo-

stępnienia Twierdzy Przemyśl dla turystyki kulturowej. Dzięki niej Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemyśl uzyskał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania z jego zakończeniem na 100-lecie wybuchu I wojny światowej, 2014 r. Projekt ten podsumował wszystkie dotychczasowe prace na terenie Twierdzy Przemyśl. Ich wynikiem jest też ponad 20 publikacji, 7 wystaw oraz 6 prac dyplomowych, w tym uhonorowana w 2010 r. Nagrodą im. prof. Jana Zachwatowicza praca Katarzyny Martyny i Kaspra Jakubowskiego.

Nad Adriatykiem. Od roku 2002, corocznie członkowie SKN Architectura Militaris obecni są na Międzynarodowych Warsztatach Architektury organizowanych przez Ministerstwo Kultury Chorwacji, Chorwacki Komitet Narodowy ICOMOS, Wydział Architektury w Zagrzebiu, Park Narodowy Wysp Brijuńskich oraz samorządy lokalne Republiki Chorwacji. Warsztaty poświęcone są zabytkom architektury obronnej oraz architekturze terenów wiejskich (Twierdza Pula, Twierdza Kotor, obszary Šipan, Konavle i inne). Wyniki prac inwentaryzacyjnych oraz projektowych prezentowane są każdorazowo w mediach lokalnych i ogólnokrajowych, na wystawach i publikowane w Biuletynie Chorwackiego Ministerstwa Kultury. 10-letnią obecność naszych studentów na warsztatach umożliwiły, ze strony chorwackiej, Panie: mgr inż. arch. Zofia Mavar i mgr inż. arch. Melita Lubina z Ministerstwa Kultury Chorwacji, zaś ze strony Koła – dr inż. arch. Anna Staniewska i mgr inż. arch. Wojciech Rymsza-Mazur.

**Pancerna kopuła
kierowania ogniem na
baterii „Giacone” na
wyspie Veli Brijun
Fot. J. Sulikowska**

*Armoured firing dome at
battery “Giacone” on the
Isle of Veli Brijun
Photo J. Sulikowska*

II. 94. Członkowie SKN „Architectura Militaris” na letnich warsztatach architektury obronnej w Chorwacji w 2010 roku

Fig. 94. SRC Architectura Militaris members at the summer workshop on defensive architecture in Croatia, 2010

Edukacja, wystawy, ekspozycje, Europejskie Dni Dziedzictwa. Koło było organizatorem i współorganizatorem 12 dużych wystaw, przy czym ekspozycje: w Museo Storico della Guerra w Rovereto we Włoszech („Sui Campi di Galicia”, 1995), w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie („Między Wschodem a Zachodem”, Kraków, 2008), na Forcie 2 „Kościsz-

ko” („Miasto a Twierdza”, 2011), na Forcie 49 ¼ „Grębałów” („Tradytor”, 2011/2012), w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Górnej („Lotnicze ślady w Gorcach” oraz w schronisku na Kudłaczach („Lotnicze ślady w krajobrazie Ziemi Myślenickiej”, 2010”) mają charakter stały.

Największą ekspozycją zmienną jest „Polskie Państwo Podziemne przeciwko broni V”, zorganizowana w ramach współpracy z Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”. Projekt został sfinansowany przez Województwo Małopolskie, w ramach obchodów 70 rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego. Wystawę zwiedziło do stycznia 2012 r. ponad pół miliona osób. Latem 2011 r. członkowie Koła współpracowali z Muzeum Armii Krajowej przy stworzeniu kolejnej, nietypowej wystawy, zatytułowanej „In-the-Air, On-the-Air”, poświęconej lotnikom alianckim, odbywającym misje bojowe nad Małopolską i Śląskiem. W roku 2009 SKN „Architectura Militaris” było oficjalnym współorganizatorem Europejskich Dni Dziedzictwa w Województwie Małopolskim, 12–13, i 19–20 września 2009 r., pod hasłem: „Zabytkom na odsiecz – szlakiem grodów, zamków, twierdz”, wraz z Regionalnym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków w Krakowie. W roku 2010 Koło opracowało materiały do wystawy ulicznej o Twierdzy Kraków, przygotowanej przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa. SKN Architectura Militaris od samego zarania działalności prowadzi cykle wykładów stanowiących uzupełnienie i rozszerzenie wiedzy z architektury, urbanistyce i architekturze krajobrazu. W ciągu ostatnich 5 lat nieprzerwanie trwa cykl „Wykłady o architekturze obronnej”, realizowany wspólnie z krakowskim oddziałem Towarzystwa Przyjaciół Fortyfikacji, koordynowany przez absolwenta PK i dawnego przewodniczącego Koła – mgr inż. arch. Piotra Leonowicza.

Nowe drogi, nowe projekty. Od roku 1999 SKN „Architectura Militaris” rozwija zainteresowania także w kierunku architektury przemysłowej i, szerzej, całego horyzontu kulturowego „wieku pary i elektryczności”. Zaowocowało to wystawą w Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, zaś od roku 2007 – corocznymi wyjazdami Koła na Sowiogórski Festiwal Techniki i warsztaty archeologii przemysłowej, organizowane przez Fundację Otwartego Muzeum Techniki we Wrocławiu oraz Politechnikę Wrocławską. Rezultatem kierunku industrialnego jest jak dotąd 9 prac dyplomowych oraz nagrodzona w 2010 r. praca konkursowa Beaty Najder i Żakliny Kulig na temat adaptacji unikatowego, podziemnego schronu wzmacniakowni telekomunikacyjnej z 1939 r. w Świdnicy.

W roku 2012 Koło pracuje w ramach wielkiego zlecenia realizowanego przez Instytut Architektury Krajobrazu, dotyczącego udostępnienia fortyfikacji Zamościa – Miasta UNESCO oraz przygotowuje, wraz z Gorcezańskim Parkiem Narodowym i Polskim Towarzystwem Historycznym – publikację 10-letnich badań nad śladami walk partyzanckich w Gorcach (projekt „Gorcezańskie Cienie”). Członkowie Koła opracowują także projekt ścieżki dydaktycznej, w ramach ogrodów akademickich Politechniki Krakowskiej, poświęconej dziełom inżynierskim Patrona Uczelni – Tadeusza Kościuszki.

Współpraca z innymi Kołami Naukowymi, instytucjami, fundacjami itp. Koło SKN „AM” współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami, m.in. z Krakowskim Oddziałem Towarzystwa Przyjaciół Fortyfikacji (TPF), Stowarzyszeniem „Rawelin”, Stowarzyszeniem „Forty CK” (wspólne spotkania, Polskim Towarzystwem Historycznym O/Nowy Targ. Wspólne projekty

badawcze m.in. „Gorczańskie Cienie”, „Lotnicze Ślady'44”), Związkiem Gmin Fortecznych Twierdzy Przemyśl, z Regionalnym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków w Krakowie i Rzeszowie (ROBiDZ) (współpraca organizacyjna i merytoryczna w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Kulturowego, wrzesień 2009), z Międzywydziałowym Studenckim Kołem Naukowym Politechniki Wrocławskiej „Ochrony zabytków techniki HP Nadbór”, Fundacją Otwartego Muzeum Techniki, SKN „Skalnik” na Wydziale Górnictwa i Geoinżynierii AGH w Krakowie, Fundacją Aktywnej Ochrony Zabytków Techniki i Dziedzictwa Kulturowego „Janus”, Fundacją Aktywnej Ochrony Cmentarzy I Wojny Światowej „Crux Galiciae”, Ogniskiem TKKF „Przyjaciel Konika”, gospodarującym na Forcie „Grębałów” w Krakowie, Muzeum Armii Krajowej im. Gen. Emila Fieldorfa „Nila”, Muzeum Lotnictwa Polskiego, Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, Muzeum Politechniki Krakowskiej, w ramach realizacji „Małopolskiego Szlaku Historii Lotnictwa” z: PTTK Oddział „Lubomir”; Urzędem Miasta i Gminy Myślenice; Urzędem Gminy Pcim; Stowarzyszeniem Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej „Nedan”; PTH Nowy Targ, Ministerstwem Kultury Chorwacji w Zagrzebiu w ramach fortyfikacyjnych warsztatów międzynarodowych. (opracował: K. Wielgus, współpraca: A. Staniewska, O. Zapolska).

Koło Naukowe Studentów Architektury SKN KRAJOBRAZY zostało założone w 1968 r. z inicjatywy grupy studentów III roku: Krystyny Piecuch, Elżbiety Piotrowskiej, Ewy Pisuły i Piotra Patoczki. Koło działało pod kierunkiem prof. J. Bogdanowskiego i doc. M. Łuczyńskiej-Bruzdowej. Kolejnymi opiekunami koła byli: Krystyna Pawłowska, Piotr Patoczka (1968–1982), Zbigniew Myczkowski (1982–1996) i po raz kolejny – Piotr Patoczka (1996–2011). W ramach współpracy zagranicznej koło „Krajobrazy” organizowało:

- 1977 – staż w Pont Mausson w Lotaryngii;
- 1982 – 1983 obóz Koła Nukowego w Prowansji w ST. Victor La Poste;
- 1985 – uczestnictwo studentów Ecole d'Architecture w stażu w Ojcowskim Parku Narodowym;
- 1982 – wizytę reprezentacji Koła Krajobrazy w Paryżu na zaproszenie Ecole d'Architecture;
- 1986, 1987 – staże z udziałem Koła Krajobrazy na terenie zabytkowych założeń ogrodowych zamku Ferrieres i zamku St. Marcel.

Powyższe staże i obozy naukowe wynikały ze współpracy z Jeuneuse Patrimoine i były organizowane pod patronatem ICOMOS i UNESCO.

W latach 1987–2011 odbywały się kolejne wyjazdy studialne, w tym:

- 1995 – Inwentaryzacja krajobrazu wiejskiego. Obóz studencki w Kuźminie koło Birczy;
 - 2006 – Obóz naukowy we wsi koło Starej Birczy. Projekt Muzeum Przyrodniczo-Kulturowego.
- Ponadto studenci aktywnie uczestniczyli w Sesjach Kół Naukowych Politechniki Krakowskiej, zdobywając nagrody i wyróżnienia, a także byli współautorami następujących publikacji:
- Z. Myczkowski (z K. Fabijanowską), *Realizacja współpracy pomiędzy Zakładem Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej, a organizacją Jeunesse et Patrimoine (ICOMOS Paryż) w pracach Studenckiego Koła Naukowego „Krajobrazy”*, [w:] *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury O/ PAN w Krakowie*, t.XXIV/90, Kraków 1990;
 - Z. Myczkowski (kierownik naukowy), P. Gidlewski, S. Szpunar, *Rewaloryzacja ogrodów śródblokowych przy ul. Kanoniczej 5,7,9 w Krakowie*, [w:] *Uczelniania Sesja Studenckich Kół Naukowych Politechniki Krakowskiej*, Kraków 1985, s. 5-24 (praca wyróżniona);

- Z. Myczkowski (kierownik naukowy), B. Stec, *Architektura krajobrazu regionu Ojcowa*, [w:] *Uczelniana Sesja Studenckich Kół Naukowych Politechniki Krakowskiej*, Kraków 1985, s. 25-46 (praca nagrodzona).

W roku 2002 powstało przy Instytucie Architektury Krajobrazu kolejne **studenckie koło naukowe SKN ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU**. Jego opiekunami byli Urszula Forczek-Brataniec (2002 – 2005) i Krzysztof Stokłosa (2006 – 2009).

Działalność Koła obejmowała:

- wyjazd studialny w Beskid Niski. Celem było wstępne rozeznanie tematu Cmentarze I wojny światowej w kontekście krajobrazowym (11.2003);
- rajd rowerowy na terenie Beskidu Niskiego, mający na celu uzupełnienie materiałów fotograficznych do *Studium oprawy krajobrazowej cmentarza na Rotundzie* (09.2004);
- udział w Sesji Kół Naukowych Politechniki Krakowskiej (2002 – 2005);
- udział w II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Ochrona przyrody w pracach młodych naukowców” – Łódź 21–23 kwietnia 2005 roku;
- współpraca w organizacji warsztatów „Krajobraz bez barier” grupy Kwartet – Politechnika Krakowska, 2005;
- udział w wystawie pokonkursowej w IFLA Student competition, „Safer Cities and Towns” – Barbara Grajner, “Safety green and recreation areas” w Edynburgu (2005);
- udział grupy w międzynarodowych warsztatach zrównoważonego rozwoju w Pieninach (2011).

Ponadto członkowie Koła opublikowali swoje referaty w wydawnictwie II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Ochrona przyrody w pracach młodych naukowców” – Łódź 21–23 kwietnia 2005 roku:

- Karolina Sacha – „Drzewa pomnikowe w założeniach zabytkowych”;
- Anna Kruszczyk – „Ochrona dziedzictwa przyrodniczego na wybranych przykładach w projektach studentów Architektury Krajobrazu PK”;
- Karol Nowak – „Ochrona zasobów przyrodniczo-kulturowych w planowaniu przestrzennym z użyciem metody JARK-WAK wzbogaconej o studia panoram”;

II. 95. Dr inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec w otoczeniu członków Koła „Architektura Krajobrazu”

Fig. 95. Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch. surrounded by the members of SRC Landscape Architecture

- Barbara Grajner – „Widoki na przeszłość – Cmentarze I wojny światowej w krajobrazie Beskidów” Wydawnictwo Sesji Kół Naukowych Politechniki Krakowskiej kwiecień 2005;
- Urszula Forczek-Brataniec, Marcin Brataniec, Karolina Sacha, Barbara Grajner, „Widoki na przeszłość – Cmentarze I wojny światowej w krajobrazie Beskidów” [w:] Nasza Politechnika nr 3 (51) maj/czerwiec 2005.

A także na stronach internetowych:

- www.cmentarze-gorlice.pl – „Koncepcja oprawy krajobrazowej odbudowywanego cmentarza z I Wojny Światowej na Rotundzie”;
- www.Super-Nova/kultura.pl – „Cmentarz wojskowy na Rotundzie”.

Koło współpracowało z organizacjami:

- Studenckim Kołem Naukowym Architectura Militaris;
- Stowarzyszeniem Społeczny Komitet Odbudowy Cmentarza na Rotundzie;
- Stowarzyszeniem Aktywnej Ochrony Cmentarzy I Wojny Światowej „Crux Galiciae”;
- Nieformalnym Studenckim Kołem Naukowym „Arboris”.

Nieformalne **studenckie koło naukowe SKN ARBORIS** powstało w 2007 r. Pierwotnie działało jako Studenckie Koło Dendrologiczne (2007–2011), a od 2011 r. – SKN Arboris. Pierwszym opiekunem Koła był prof. Marek Siewniak (2007–2008). Mgr inż. Wojciech Bobek od początku zaangażowany w prace w Kole (od 2007 r. jako współopiekun), został w 2008 r. jego opiekunem i pełni tę funkcję do dzisiaj. Koło działa aktywnie, choć ze zmiennym szczęściem (m.in. czasową odmową dziekana dot. rejestracji). W ramach zajęć Koła organizowane są wykłady specjalistyczne, m.in. mgr inż. Tomaszka na temat nowych odmian ogrodniczych powstałych na bazie zjawiska „czarcich mioteł” (2007); prof. Hereźniaka z Łodzi – nt. fotografii dendrologicznej (2007). Koło wniosło znaczący wkład w tworzenie zielników do gablot na WA PK (2007, 2008). Ważnym wydarzeniem w pracach Koła był wyjazd naukowo-badawczy do

Il. 96. Mgr inż. Wojciech Bobek w otoczeniu członków Koła „Arboris”

Fig. 96. Wojciech Bobek, M.Sc., among the members of SRC „Arboris”

arboretów i ogrodów zabytkowych Opolszczyzny i Dolnego Śląska (Lipno, Moszna, Wojślawice, Wrocław) w maju 2012 r. Członkowie Koła – M. Mojecka, P. Rzepka, A. Szubryt, K. Urbańska, otrzymali wyróżnienie zespołowe w konkursie dla młodych projektantów w 2012 r.

Studenckie koło naukowe SKN DIGITAL LANDSCAPE ARCHITECTURE zostało założone w 2012 r. z inicjatywy studentów II roku kierunku architektura krajobrazu i mgr. inż. Jacka Konopackiego, absolwenta WA/AK PK, który jest jego obecnym opiekunem. Koło zajmuje się szeroko pojętą tematyką nowoczesnych technologii cyfrowych i sposobami ich wykorzystania jako narzędzi projektanta, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb architektów krajobrazu. Projekty podejmowane przez członków koła realizowane są w formie wyzwań stawianych ze-

Il. 97. Mgr inż. Jacek Konopacki w otoczeniu członków koła Digital Landscape Architecture

Fig. 97. Jacek Konopacki, M.Sc. among the members of SRC Digital Landscape Architecture

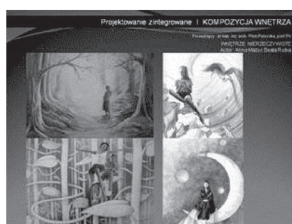
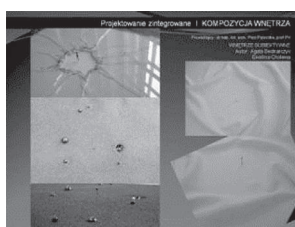
społom roboczym. Realizacja ich wymaga kreatywnego wykorzystywania, adaptowania i łączenia dostępnych technologii cyfrowych. Rozwiązania wypracowywane są podczas cykli spotkań warsztatowych. Prezentacja osiągnięć i wyników doświadczeń odbywa się w formie wykładów połączonych z warsztatami, podczas których członkowie poszczególnych zespołów wymieniają się wiedzą zdobytą podczas realizacji zadania. Wśród stale realizowanych przez Koło tematów znajdują się zagadnienia dotyczące budowania kreatywnych metod prowadzenia partycypacji społecznej w przedsięwzięciach projektowych, z wykorzystaniem różnego typu urządzeń i technologii cyfrowych. Koło realizuje również projekty polegające m.in. na: cyfrowym odtwarzaniu historycznych założeń architektoniczno-krajobrazowych, tworzeniu trójwymiarowych interaktywnych prezentacji projektów, animacji komputerowej, filmów promocyjnych, prezentacji on-line, opracowywaniu zadań graficznych na potrzeby wydziału.

7. PRACE STUDENCKIE

THE STUDENTS' DESIGNS (I. Sykta)

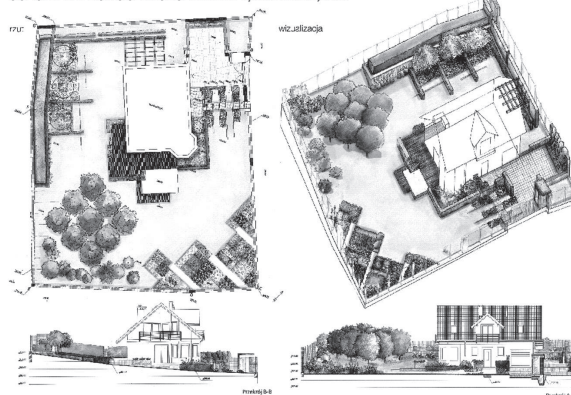
Prezentowane przykłady prac studenckich ilustrują charakter i zakres tematów kursowych, wykonywanych w kolejnych semestrach w ramach przedmiotu: Projektowanie zintegrowane w systemie studiów dwustopniowych – inżynierskich (7-semestralnych) i magisterskich (3-semestralnych), obowiązującym dla kierunku architektura krajobrazu od 2011 roku. Szczególne miejsce w tym zestawieniu zajmują projekty dyplomowe – inżynierskie, kończące studia I stopnia, w semestrze 7 oraz magisterskie, wieńczące studia II stopnia – w semestrze 3. Prowadzący zajęcia zmieniali się w różnych latach. Poniżej podano składy prowadzących w roku akademickim 2011/2012.

Stopień I	Semestr 1	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE I	Kompozycja wnętrza
prowadzący przedmiot:		dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK	
prowadzący grupy:		dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK, dr inż. Jadwiga Gancarz-Żebracka	
temat:		kompozycja wnętrza (zasady kompozycji, wnętrza „konkretnego”, „obiektywnego” „subiektywnego”, „nierzeczywistego”)	
zajęcia towarzyszące:		informatyka, botanika i fizjologia roślin, geodezja, rysunek i rzeźba, szata roślinna, materiałoznawstwo, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania.	
autorzy prac:		Agnieszka Bednarczyk, Ewelina Cholewa	

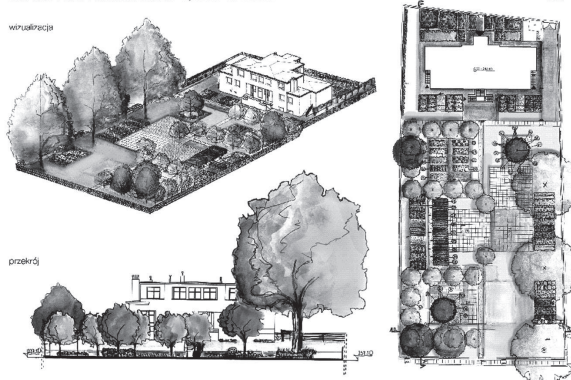

Stopień I	Semestr 2	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE II	Ogród prywatny
prowadzący przedmiot:	dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK dr inż. arch. Izabela Sykta		
prowadzący grupy:	dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK, dr inż. arch. Izabela Sykta dr inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec, mgr inż. arch. Joanna Szwed		
konsultacje:	mgr inż. Katarzyna Fabijanowska		
temat:	1. ogród przydomowy, 2. ogród przedszkolny		
zajęcia towarzyszące:	informatyka, botanika i fizjologia roślin, rysunek i rzeźba, materiałoznawstwo, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, praktyka zawodowa		
autorzy prac:	Michał Grzybowski, Ada Wrońska		
temat pracy:	projekt ogrodu przy domu jednorodzinnym w Piekarach projekt ogrodu przedszkolnego przy ul. Krzemionki w Krakowie		

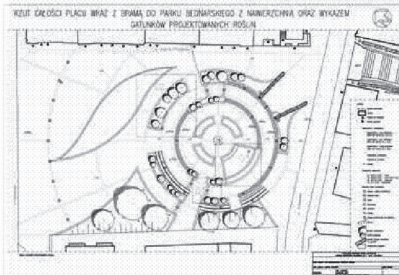
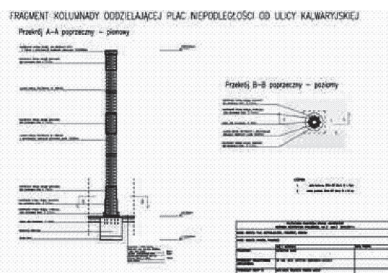
OGRÓD PRZY DOMU JEDNORODZINNYM wykonca: Michał Grzybowski

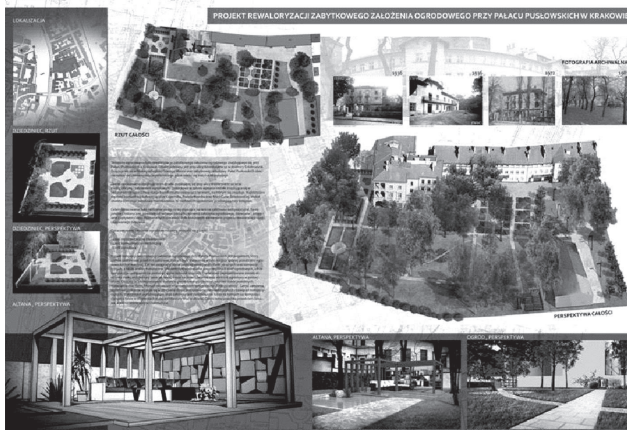
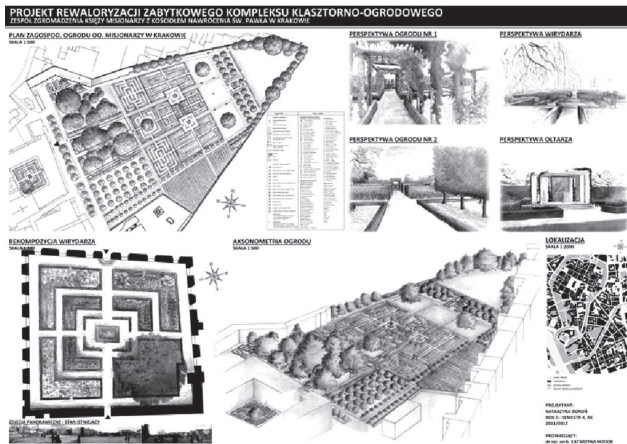
OGRÓD PRZY PRZEDSZKOLU wykonca: Ada Wrońska

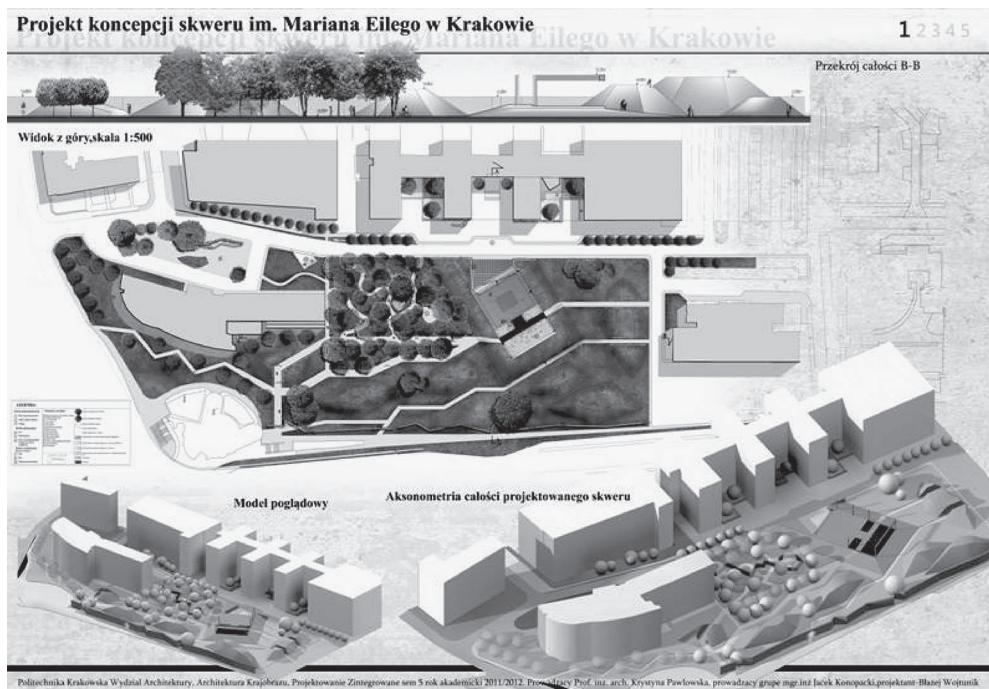
Stopień I	Semestr 3	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE III	Wnętrze urbanistyczne
prowadzący przedmiot:	dr hab. inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK		
prowadzący grupy:	dr hab. inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK, mgr inż. Jacek Konopacki, mgr inż. arch. Wojciech Rymśa-Mazur, mgr inż. Łukasz Koryl		
temat:	wnętrze urbanistyczne (skwer, plac publiczny)		
zajęcia towarzyszące:	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, informatyka, rysunek i rzeźba, szata roślinna, infrastruktura, roboty ziemne, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu		
autorzy prac:	Katarzyna Siwek		
temat pracy:	Plac Niepodległości w Podgórzu w Krakowie		

Stopień I	Semestr 4	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE IV	Rewaloryzacja ogrodów zabytkowych
prowadzący przedmiot:	dr inż. arch. Katarzyna Hodor, dr inż. arch. Katarzyna Łakomy		
prowadzący grupy:	dr inż. arch. Katarzyna Hodor, dr inż. arch. Katarzyna Łakomy		
konsultacje:	mgr inż. Katarzyna Fabijanowska, mgr inż. Wojciech Bobek		
temat:	1. ogród klasztorny, 2. ogród dworski / rezydencjonalny		
zajęcia towarzyszące:	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, informatyka, fizjografia, gleboznawstwo, geodezja, rysunek i rzeźba, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu		
autorzy prac:	Katarzyna Boroń, Paweł Turaj		
temat pracy:	Ogrody w zespole Zgromadzenia ks. Misjonarzy w Krakowie Ogród przy Pałacu Pusłowskich w Krakowie		

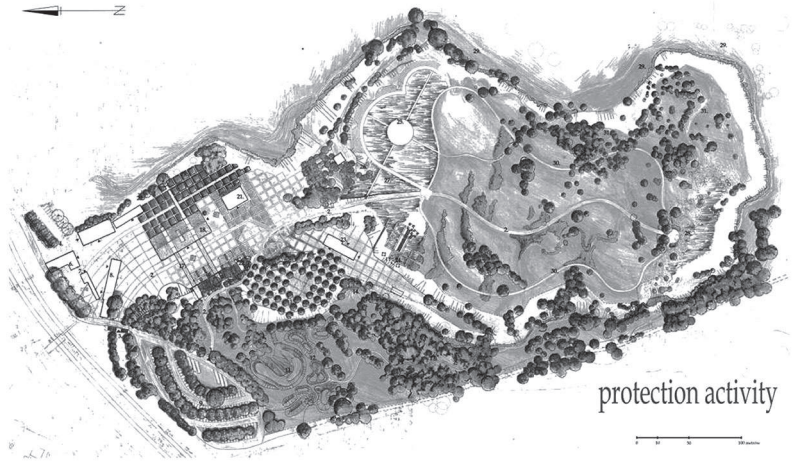
Stopień I	Semestr 5	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE V	Park publiczny
prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska	
prowadzący grupy:		prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska, dr inż. arch. Anna Staniewska, mgr inż. Jacek Konopacki, mgr inż. Miłosz Zieliński, mgr inż. Katarzyna Konopacka	
temat:		park publiczny (park miejski, wiejski, osiedlowy)	
zajęcia towarzyszące:		przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, ekologia, fizjografia, budownictwo i konstrukcja, historia architektury i sztuki ogrodowej, teoria i zasady projektowania, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu, fakultet	
autorzy prac:		Błażej Wojtunik	
temat pracy:		Skwer im. Mariana Eilego w Krakowie	

Stopień I	Semestr 6	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE VI	Rekultywacja terenów przemysłowych
prowadzący przedmiot:		dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski, prof. PK dr inż. arch. Krzysztof Wielgus	
prowadzący grupy:		dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski, prof. PK, dr inż. arch. Krzysztof Wielgus, dr inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec, mgr inż. arch. Wojciech Rymśa-Mazur, mgr inż. Karol Chajdys	
temat:		rekultywacja terenów przemysłowych (wzrostki kopalni odkrywkowych, kamieniołomy, osadniki, hałdy, renaturyzacja rzek)	
zajęcia towarzyszące:		przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, historia architektury i sztuki ogrodowej, planowanie przestrzenne, urządzenie i pielęgnowanie krajobrazu, fakultet, praktyka zawodowa	
autorzy prac:		Katarzyna Martyna, Kasper Jakubowski	
temat pracy:		Zagospodarowanie wyrobiska kamieniołomu Liban i Ehrenpreis w Podgórzu – Park Natury i Kultury	

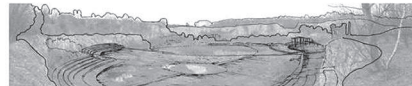
Liban Quarry Park

The plan of the Park - scale 1:1000

nature culture
wildlife technology

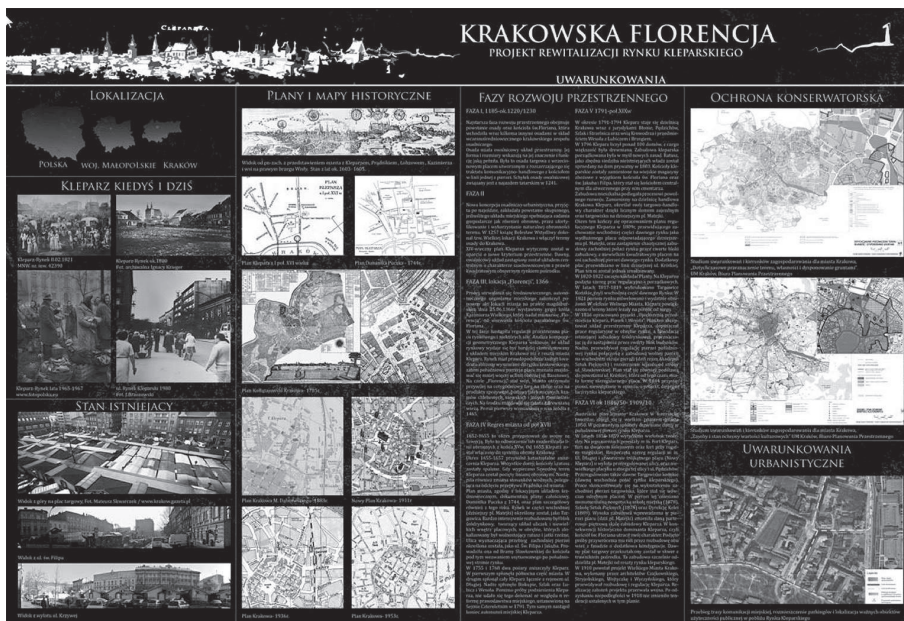
protection activity

LEGENDA

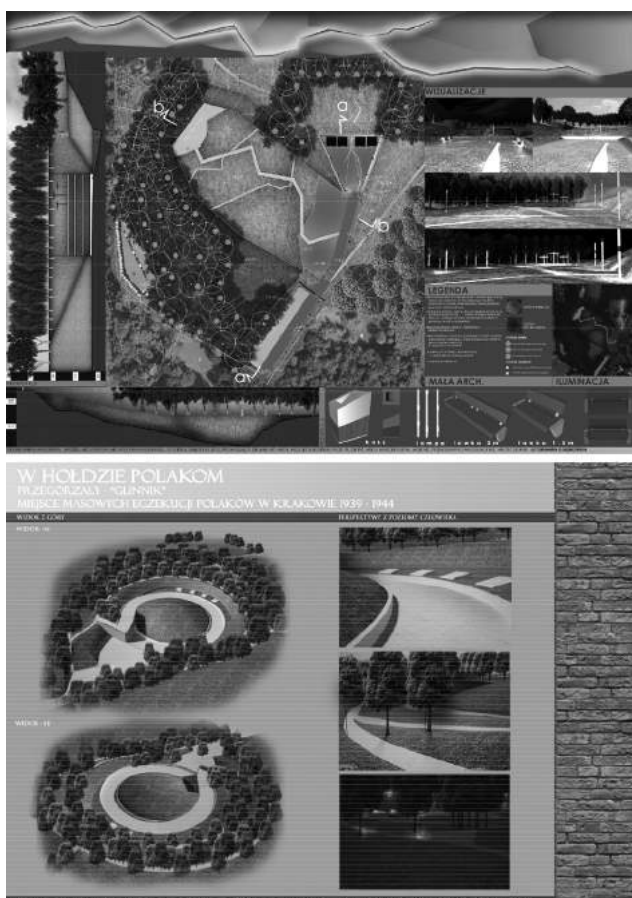
1. Centrum wiatru dla parku. Tabela informacyjna
2. Centrum rekreacyjno-sportowe
3. Centrum edukacyjno-sportowe
4. Centrum rekreacyjno-sportowe
5. Centrum rekreacyjno-sportowe
6. Centrum rekreacyjno-sportowe
7. Centrum rekreacyjno-sportowe
8. Centrum rekreacyjno-sportowe
9. Centrum rekreacyjno-sportowe
10. Centrum rekreacyjno-sportowe
11. Centrum rekreacyjno-sportowe
12. Centrum rekreacyjno-sportowe
13. Centrum rekreacyjno-sportowe
14. Centrum rekreacyjno-sportowe
15. Centrum rekreacyjno-sportowe
16. Centrum rekreacyjno-sportowe
17. Centrum rekreacyjno-sportowe
18. Centrum rekreacyjno-sportowe
19. Centrum rekreacyjno-sportowe
20. Centrum rekreacyjno-sportowe
21. Centrum rekreacyjno-sportowe
22. Centrum rekreacyjno-sportowe
23. Centrum rekreacyjno-sportowe
24. Centrum rekreacyjno-sportowe

Stopień I	Semestr 7	PROJEKT DYPLOMOWY INŻYNIERSKI
promotorzy:		prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm; prof. dr hab. inż. arch. Anna Miłkowska; prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska; dr hab. inż. arch. prof. PK Krystyna Dąbrowska-Budzilo; prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński; dr hab. inż. arch. prof. PK Piotr Patoczka; dr hab. inż. arch. prof. PK Zbigniew Myczkowski; dr hab. inż. arch. prof. PK Agata Zachariasz; dr hab. inż. arch. prof. PK Marek Kowicki; dr inż. arch. Krzysztof Wielgus; dr inż. arch. Jadwiga Śródulska-Wielgus; dr inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec; dr inż. arch. Izabela Sykta; dr inż. arch. Katarzyna Hodor; dr inż. arch. Katarzyna Łakomy; dr inż. arch. Anna Staniewska; dr inż. arch. Marcin Furtak, dr inż. arch. Sabina Kuc, dr inż. Jadwiga Gancarz-Żebracka
temat:		Projekt obiektu architektury krajobrazu w oparciu o wiedzę podstawową, kierunkową i specjalistyczną zdobytą w czasie studiów I stopnia. Opracowanie, polegające na rozwiązaniu wybranego problemu inżynierskiego, które powinno wykorzystywać w pełni warsztat pracy architekta krajobrazu i współczesne narzędzia wspomagania pracy inżyniera. Projekt obiektu architektury krajobrazu winien uwzględniać zasady ochrony i kształtowania krajobrazu oraz potrzeby użytkowe, psychiczne i biologiczne człowieka.
zajęcia towarzyszące:		konsultacje dyplomowe specjalistyczne
autorzy prac:		Angelika Pasiut
tytuł pracy:		Krakowska Florencia – rewitalizacja Rynku Kleparskiego w Krakowie
promotor pracy:		prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm

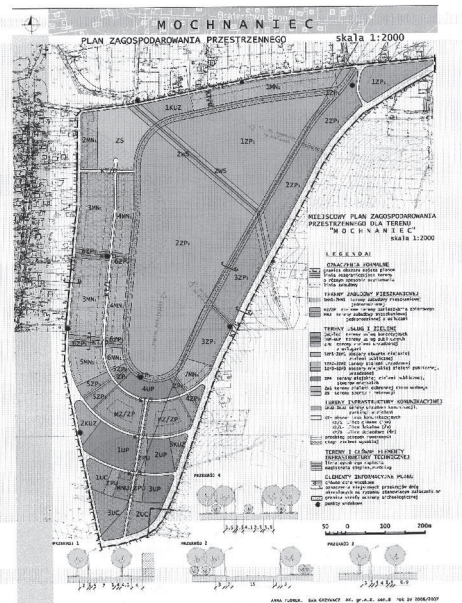
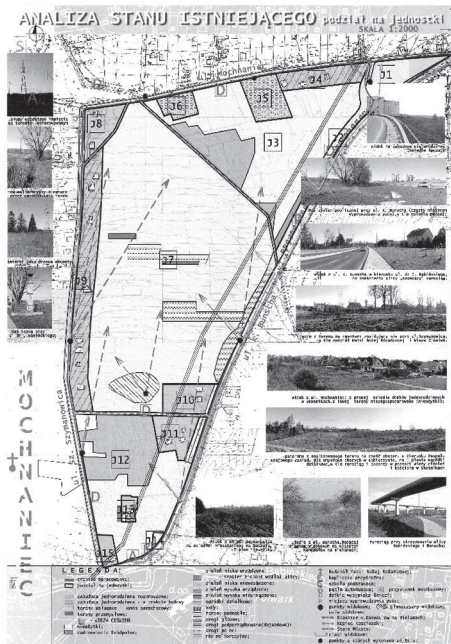

Stopień II	Semestr 1	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE VII	Założenie w krajobrazie otwartym
prowadzący przedmiot:	prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński		
prowadzący grupy:	prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński, dr inż. arch. Marcin Furtak, mgr inż. arch. Miłosz Zieliński, mgr inż. Przemysław Kowalski		
temat:	założenie w krajobrazie otwartym (zagospodarowanie brzegów zbiorników wodnych, ośrodki rekreacyjne, zagospodarowanie turystyczne)		
zajęcia towarzyszące:	przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, historia architektury i sztuki ogrodowej, planowanie przestrzenne, konserwacja i rewitalizacja, ochrona i rekultywacja krajobrazu, fakultet		
autorzy prac:	Maria Gołębiowska, Katarzyna Bodurka		
temat pracy:	Upamiętnienie miejsca masowych egzekucji Polaków w latach 1939–1944 „Glinik” w Przegorzalach k. Krakowa		

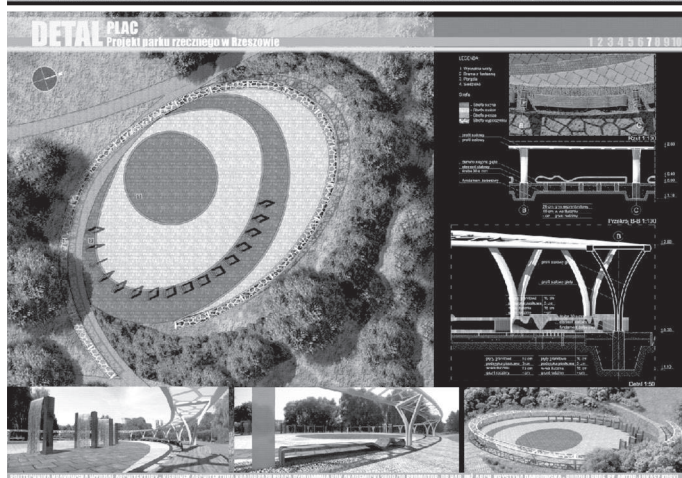
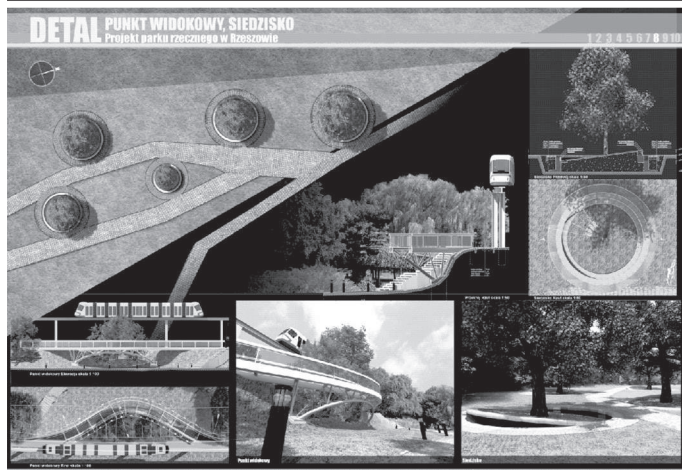
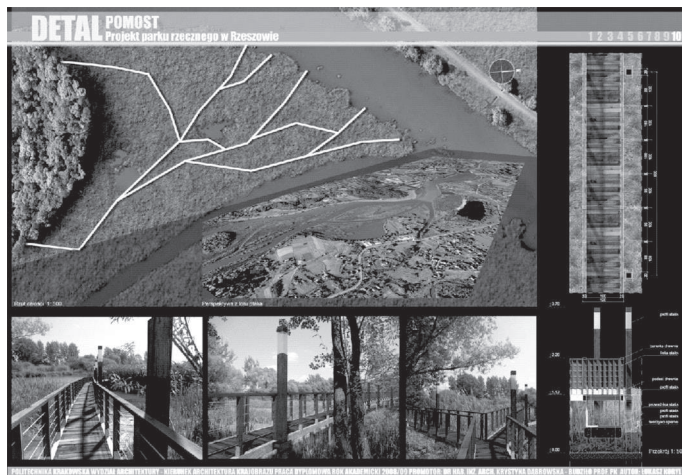
Stopień II	Semestr 2	PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE VIII	Plan miejscowy
prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK	
prowadzący grupy:		dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK, dr inż. arch. Izabela Sykta, dr inż. arch. Marcin Furtak, mgr inż. arch. Joanna Szwed	
temat:		projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – dla terenu zurbanizowanego o wysokich walorach kulturowych – dla terenu w przeważającej części otwartego o wysokich walorach przyrodniczych	
konsultacje:		dr Łukasz Moszkowicz	
zajęcia towarzyszące:		przedmioty humanistyczne i ekonomiczne, inżynieria środowiska, ochrona środowiska przyrodniczego, planowanie przestrzenne, konserwacja i rewitalizacja,	
autorzy prac:		Anna Florek, Ewa Grzywacz	
temat pracy:		mpzp dla obszaru Mochnaniec w Krakowie	

Rys. Rysunek planu, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały, ustalający przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów dla obszaru Mochnaniec

Stopień II	Semestr 3	PROJEKT DYPLOMOWY MAGISTERSKI
promotorzy:		prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Böhm; prof. dr hab. inż. arch. Anna Miłkowska; prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Pawłowska; prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński; dr hab. inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK; dr hab. inż. arch. Piotr Patoczka, prof. PK; dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski, prof. PK; dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz, prof. PK; dr hab. inż. arch. Marek Kowicki, prof. PK
temat:		Projekt z zakresu architektury krajobrazu o szerokiej problematyce studialnej i analitycznej oraz złożonym procesie projektowania w oparciu o wiedzę podstawową, kierunkową i specjalistyczną, zdobytą w czasie studiów II-go stopnia. Opracowanie powinno wykorzystywać w pełni warsztat pracy architekta krajobrazu oraz współczesne narzędzia wspomaganie pracy inżyniera, poszerzone o wiedzę z zakresu planowania przestrzennego i zagadnienia ochrony i kształtowania krajobrazu w skali planistycznej. Projekt obiektu architektury krajobrazu winien uwzględniać potrzeby użytkowe, psychiczne i biologiczne człowieka oraz zasady ochrony krajobrazu i przyrody.
zajęcia towarzyszące:		konsultacje dyplomowe specjalistyczne
autorzy prac:		Łukasz Koryl
tytuł pracy:		Rzeszów – projekt parku rzecznoego wzdłuż Wisłoka między mostem Zamkowym a Lisią Górą
promotor pracy:		dr hab. inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło, prof. PK

OBRONY PRAC KURSOWYCH Z PROJEKTOWANIA

OBRONY PRAC DYPLOMOWYCH
INŻYNIERSKICH I MAGISTERSKICH

8. PERSPEKTYWY DALSZEJ DZIAŁALNOŚCI

THE PROSPECTS OF FURTHER ACTIVITY (A. Böhm)

Dwadzieścia lat działalności Instytutu – a zwłaszcza jego geneza – pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość. Na losy Instytutu wpłynie zapewne szereg okoliczności zewnętrznych, ale decydujące znaczenie – jak zawsze dotąd – będzie miała spójność zainteresowań jego pracowników, ich naukowy rozwój i zaangażowanie w pracy dydaktycznej. Podtrzymanie tego rysu charakteryzującego dotąd Instytut, jest obecnie tym ważniejsze, że w ciągu najbliższych lat nastąpią nieuchronne zmiany w składzie kadry samodzielnych pracowników naukowych. Zatem najpoważniejszym zadaniem jest obecnie aktywizacja grona adiunktów w celu zakończenia zaawansowanych już prac habilitacyjnych oraz podejmowanie nowych. W naturalny sposób rozwój kadry dotyczy także młodszych Koleżanek i Kolegów rozpoczynających lub zmierzających do zakończenia prac doktorskich. Wszystkim powinna w tym dziele przyświecać witruiusowska dewiza o łączeniu praktyki z teorią: *„Ci zaś, którzy zaufali jedynie teorii i księgom uczonym, szli, jak się zdaje, za cieniem, a nie za istotą rzeczy. Natomiast ci, którzy opanowali obie te dziedziny, jako ludzie wyposażeni w pełen rynsztunek, szybciej osiągnęli swój cel, a zarazem uznanie”*⁵³. Należy jednak pamiętać o zachowaniu właściwych proporcji między jedną a drugą sferą aktywności i osoby, którym praca doktorska lub habilitacyjna utrudnia realizację planów życiowych, powinny szukać zatrudnienia poza uczelnią.

W ogólnym rozwoju kadry szczególne nadzieje budzi grono przyrodników, które w środowisku uczelni technicznej zapewnia właściwy profil naukowy i dydaktyczny Instytutu Architektury Krajobrazu. Z różnych powodów nasi przyrodnicy są na razie rozproszeni wśród kilku Zakładów i Pracowni. Prace habilitacyjne z zakresu nauk biologicznych mogą zatem otworzyć drogę do ich samodzielności i skupienia w jednej jednostce organizacyjnej Instytutu – podstaw przyrodniczych kształtowania krajobrazu, służącej w tym zakresie pozostałym.

Współczesne cele architektury krajobrazu ewoluują od zadań tradycyjnych w sensie skali i przedmiotu, do zadań znacznie je przekraczających. Nie miejsce tu na uzasadnienia, raczej na konstatację, iż punkt ciężkości zawodu przesuwają się od pojedynczego obiektu architektury krajobrazu do komponowania krajobrazu w skali rozległej.

Podąża za tym rozwój metod i technik zawodowych. Ilość i dynamiczny charakter informacji, jakie płyną z powiększonego zakresu terytorialnego przekracza dotychczasowe sposoby ich gromadzenia. W jeszcze większym stopniu dotyczy to ich przetwarzania – dotąd w dużym

⁵³ Witruiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*, napisane w latach 27-13 p.n.e., polskie wyd. Warszawa 1956, s. 12.

stopniu opartego na subiektywnej podstawie metodycznej. Dodać do tego trzeba, iż z zasady większy zakres terytorialny oznacza większe uzależnienie decyzji od finansów publicznych, a nie jak to często bywało, od poglądów indywidualnego inwestora. Wykonywanie zawodu architekta krajobrazu staje się zatem trudniejsze a wraz z tym – również trudniejsze jest przygotowanie do zawodu. Ponadto rosnąca jego popularność, o czym świadczy liczba nowych ośrodków nauczania, powoduje wzrost konkurencji na tzw. rynku dydaktycznym. Należy to wykorzystać! Cóż bowiem może być w środowisku akademickim bardziej zachęcającego od poszukiwania innowacji i wprowadzania nowości w dydaktyce. Powinna temu przyświecać mądra myśl wyrażona przez Tony'ego Blaira: „*nie ma nic złego w dawnych zasadach, pod warunkiem, że działają one dziś*”.

Przekładając tę ogólną dewizę na konkretne czyny – pilnej uwagi i wysiłku wymaga rozwój ekonomicznych podstaw kształtowania krajobrazu. Na tle tradycyjnego w środowisku krakowskim podejścia, zdominowanego czynnikami historyczno-artystycznymi, w ciągu ostatnich kilku lat udało się dodatkowo rozwinąć podstawy kulturowe i przyrodnicze. Natomiast nurt podstaw ekonomicznych jest jak dotąd najslabszy. Jego potrzeba została wprawdzie zaakcentowana już w 1996 r. w wymienianej uprzednio publikacji pt. *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku* – ale od tego czasu zaszło wiele nowych okoliczności w otoczeniu zawodowym architekta krajobrazu. Dotyczy to zwłaszcza planowania przestrzennego, które jest najważniejszą płaszczyzną prawną i organizacyjną kształtowania krajobrazu. Zwiastunem tego kierunku badań jest udział pracowników Instytutu w ostatnio realizowanym grantie „Planowanie przestrzeni o wysokich walorach krajobrazowych przy użyciu cyfrowych analiz terenu wraz z oceną ekonomiczną” (2009–2012) – ale to dopiero początek.

Od roku 1995 postępuje destrukcja polskiego systemu planowania przestrzennego, czego najbardziej namacalnym dowodem jest fakt iż ok. 70% terytorium kraju jest zabudowywana i zagospodarowywana bez planu. Nie wchodząc w głębsze przyczyny tego zjawiska – będącego niechlubną polską specyfiką – należy stwierdzić, iż wynika ono z rozwoju najbardziej niepożądanych w życiu społecznym cech. W tej sytuacji kształtowanie krajobrazu – jeśli nie ma stać się zabawą intelektualną, niekiedy tylko materializującą się – musi być poparte argumentami obiektywnymi, zrozumiałymi i przekonującymi. Skierowanymi nie do miłośników piękna w otoczeniu człowieka – wprost przeciwnie – muszą one trafiać do najbardziej nieprzychylnie nastawionych i prymitywnych. Oznacza to konieczność korzystania z narzędzi ekonomicznych. Jeśli potrafimy udowodnić, że piękny krajobraz może być źródłem zarobku, a dysharmonijny przynosi straty, to nasze kompetencje wynikać będą z wiedzy, a nie z papierkowej licencji. Wówczas wejdziemy do gry jako interesujący dla społeczeństwa partner i możemy coś pożytecznego razem zrobić. Bez tego nas i naszych absolwentów czeka los sfrustrowanych marzycieli.

9. EMERYTOWANI PRACOWNICY INSTYTUTU *THE RETIRED EMPLOYEES OF THE INSTITUTE*

prof. dr hab. inż. arch. MARIA ŁUCZYŃSKA-BRUZDA

W gronie naszego Instytutu identyfikowana jest jako „Pani Profesor”. Synonim ten – pisany i wymawiany z dużej litery – wzbudza szacunek i sympatię nie tylko na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, ale daleko poza nim: w innych polskich uczelniach, w Akademii Nauk, w środowisku architektonicznym i naukowym. Była i jest pionierką tworzenia i rozwoju „krakowskiej szkoły architektury krajobrazu”, należąc do grona tak zwanych *jurajców*, pracując pod kierunkiem swojego mistrza – prof. Zygmunta Nováka. Współ z późniejszymi profesorami: Januszem Bogdanowskim i Janem Bruzdą – współtworzyła zręby tej szkoły już przed ponad półwieczem. Akademicką działalność weryfikowała w ofiarnej misji, jako społeczny architekt Ojcowskiego Parku Narodowego w latach 1956–1976. Te lata trudnych i pionierskich doświadczeń, oparła na rozeznaniu „przestrzennej i krajobrazowej rzeczywistości” parków narodowych w Polsce. Zawarła te idee w pracy doktorskiej, wykonanej pod kierunkiem prof. Zygmunta Nováka, a następnie zwięźliła w pracy habilitacyjnej dotyczącej skuteczności planowania przestrzennego Ojcowskiego Parku Narodowego. Ta praca, na przełomie lat 70. i 80. ubiegłego stulecia, postawiła ją w gronie czołowych specjalistów tej tematyki w Polsce.

Praca architekta parku, najmniejszego spośród parków narodowych w Polsce, położonego w strefie silnej antropopresji, na obrzeżach wielkich ośrodków miejskich i przemysłowych była ciągłą mediacją. Stanowiła próbę godzenia interesów będących pozornie nie do pogodzenia. Działo się tak mimo założonego prawnie prymatu ochrony przyrody w tym obszarze oraz konieczności zrównoważonego traktowania zagadnień kultury i natury. Motyw ten, przewijający się przez opracowania profesor Marii Łuczyńskiej-Bruzdy, znalazł odzwierciedlenie w interdyscyplinarności kierowanych przez nią badań. Jej dziełem było przełamywanie „getta” środowisk naukowych, zajmujących się problematyką ochrony dóbr naturalnych i kulturowych. Propagowała konsekwentne budowanie porozumienia pomiędzy ekologami, którzy według utartych i nieprawdziwych stereotypów, jako jedyni „naturę chronią”, a technikami, którzy według tychże stereotypów jedynie „naturę niszczą”. To cenne dzieło, było eksponowane między innymi w postaci organizowanych przez Panią Profesor wielo-środowiskowych konferencji naukowych, które stworzyła jako przewodnicząca Sekcji Architektury Krajobrazu Komisji Architektury i Urbanistyki Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Przykładowe z nich to: „Dziedzictwo

natury i kultury w krajobrazie”, 1997, „Krajobraz dolin rzecznych”, 1998, „Dzieła inżynierskie w krajobrazie”, 1999 i wiele innych.

Była i pozostaje jedną z kluczowych postaci, które sprawiły, że powstała idea ochrony zintegrowanej – twórczej, dynamicznej i wielopłaszczyznowej działalności, której celem jest zachowanie, zrównoważony rozwój i przekazanie przyszłym pokoleniom „ku ich pożytkowi i radości” – depozytu najcenniejszego, jaki przekazała nam przeszłość – ojczystego krajobrazu. Pojęcie zintegrowanej ochrony, ze stronic akademickich rozpraw i skryptów, wchodzi do języka planistów i polityków. Uzyskało precedensowe wdrożenie w postaci – parków krajobrazowych, których idea powstała w tarnawskim dworze Zygmunta Nováka pod koniec lat 50. ubiegłego wieku. Następnie przekuła się w rzeczywistość prawną i gospodarczą obecnych ponad 120 takich parków w Polsce, stanowiących ponad 8% powierzchni kraju. Proces ten zaistniał na przełomie lat 80., poczynając od Zespołu Jurajskich Parków i Kazimiersko-Naęczowskiego Parku Krajobrazowego, które były pierwszymi „warsztatami” i poligonami „krakowskiej szkoły architektury krajobrazu”.

U źródeł pionierskiego, a dziś oczywistego, holistycznego podejścia prof. Marii Łuczyńskiej-Bruzdowej do ochrony krajobrazu, nie leżą jedynie jej doświadczenia, dotyczące specjalnych, chronionych jego stref: parków narodowych i krajobrazowych. Zasadniczym polem jej badań stało się zjawisko znacznie szersze: krajobraz otwarty. Swoje poglądy zawarła w kilkudziesięciu publikacjach, tyłuż opracowaniach i niemniejszej liczbie referatów, wygłoszonych na konferencjach naukowych.

Krajobraz otwarty, jako największy terytorialnie w skali ogólnej i najbardziej złożony – jest też najtrudniejszy do zdefiniowania. Takie wyzwanie podjęła prof. Maria Łuczyńska-Bruzda, najpierw zajmując się poszczególnymi jego aspektami (*Zadrzewienia w krajobrazie otwartym. Ekologiczne i kulturowe przesłanki* [w:] *Studia i materiały – Krajobrazy*, KOOZK Warszawa 1995), by później sięgnąć poziomu uogólnień (*Architektura krajobrazu otwartego – definicja, zakres, kryteria wyodrębniania*, [w:] *Wybrane zagadnienia z dziedziny architektury i urbanistyki w okresie 50-letniej działalności WA PK*, Monografia 256, Kraków 1999).

Procesy, które trwają w krajobrazie otwartym, mają charakter nie tylko naturalny i rolniczy, lecz także inżynierski. Bliska była współpraca Pani Profesor i kierowanego przez nią Zakładu z uczelniami i instytucjami zajmującymi się szeroko rozumianą inżynierią środowiska i ochroną jej dziedzictwa. Zaowocowało to zarówno na niwie dydaktycznej (zajęcia prowadzone nieprzerwanie od roku 1997 na Akademii Górniczo-Hutniczej), jak i naukowej (recenzje prac doktorskich m.in. z Wydziału Inżynierii Środowiska PK, wspólna konferencja i wystawa „Inżynierskie Inspiracje” – z Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie).

Przejęcie Pani Profesor na emeryturę w roku 2003 nie stanowiło końca jej aktywności, ani większego przełomu. Kontynuowała prowadzenie wykładów i dyplomów, pozostaje zawsze pełną wiedzy, życzliwości i co najważniejsze – mądrości autorytatywną osobą dla personelu kierowanego przez nią wcześniej Zakładu. Jest nadal otwarta na wszystkich chętnych, którzy zajmują się krajobrazem, obecna wśród nas i działająca z nami dla szczytnych idei.

(opr. K. Wielgus, Z. Myczkowski)

dr inż. arch. JÓZEF GABRIEL BUDZIŁO

Pracował na Politechnice Krakowskiej od 1966 do 1997 roku, do momentu przejścia na wcześniejszą emeryturę. W okresie tym dał się poznać jako człowiek o rozległych możliwościach, podejmujący się prac związanych z różnymi skalami i typami krajobrazu, od opracowań wielkoprzestrzennych, aż po studia i projekty w skali architektonicznej. Jego główne zainteresowania związane były z *architektura militaris* oraz krajobrazem otwartym i dziełami inżynierskimi. W zakresie pierwszej z wymienionych dziedzin wielokrotnie współpracował z prof. Januszem Bogdanowskim, szczególnie w tematach związanych z Twierdzą Kraków, początkowo jako uczeń, później zaś coraz bardziej doświadczony pracownik. Na przełomie lat 80. i 90. był rzeczoznawcą (w zakresie dróg) przy Ministrze Ochrony Środowiska. W Instytucie pełnił funkcję kierownika Zespołu Budowli Inżynierskich w Krajobrazie.

Ukończył Wydział Architektury PK w 1966 roku, wykonując pod kierunkiem profesora Janusza Bogdanowskiego pracę dyplomową pt. *Droga forteczna, jako zaplecze rekreacyjne dla miasta Krakowa i trzeci pas zieleni*. Jego praca doktorska, obroniona w 1976 roku, stanowiła kontynuację tych zainteresowań. Była wykonana pod tym samym kierunkiem i nosiła tytuł: *Miejskie systemy zieleni na kanwie dawnych twierdz i układów komunikacyjnych*. Obie te prace poszerzają wiedzę w zakresie dróg fortecznych, dlatego zostały wykorzystane przy sporządzaniu planu ogólnego Krakowa. Dr Józef Budziło bowiem, pracując w latach 1975–1979 w Biurze Planowania Przestrzennego Miasta Krakowa, w Pracowni Planów Ogólnych, jako starszy projektant, brał udział w studium projektowym dotyczącym systemu zieleni dla Krakowa, będącym częścią składową planu ogólnego. Ze wspomnianą problematyką związane były artykuły w czasopismach naukowych, m.in. *Droga rokadowa jako pas zieleni rekreacyjnej Krakowa* (1970), *Pozostałości twierdzy Kraków kanwą zieleni miejskiej* (1970) oraz *Historyczne drogi wojskowe wzorem planowania dróg turystycznych i krajobrazowych* (1978). Wspominając o Krakowie, trzeba wspomnieć o dr Józefie Budziło, jako o współautorze *Atlasu Miasta Krakowa* – wydanego w 1988 r. przez Uniwersytet Jagielloński pod redakcją K. Trafasa – dzieła, które uzyskało nagrodę I stopnia MEN.

Drugi nurt zainteresowań dr inż. arch. Józefa Budziło związany był z przygotowywaną pracą habilitacyjną, pt. *Dzieła inżynierskie w krajobrazie otwartym*. Praca ta, wykonywana w ramach projektów badawczych, dotyczyła powiązań dawnych i współczesnych budowli inżynierskich oraz środowiska przestrzennego. Określała teoretyczne, formalne i praktyczne warunki harmonijnej kompozycji dzieł inżynierskich z punktu widzenia architektury krajobrazu. Praca ta nie została, z powodu złego stanu zdrowia autora, ukończona, natomiast główne jej wątki można znaleźć w artykułach publikowanych w czasopismach naukowych – Tece KUiA PAN, Czasopiśmie Technicznym i w Problemach. Są to m. in.: *Niektóre problemy uatrakcyjnienia szlaków komunikacyjnych przez korekty krajobrazowe pasów przydrożnych* (1971), *O konieczności badań krajobrazowych w projektowaniu dzieł inżynierii wodnej* (1981), *Zjawisko mimikry a harmonia krajobrazu w projektowaniu obiektów inżynierskich* (1983),

Piękno obiektów inżynierskich (1981), *Prawzór Natura – Piękno oraz Zastosowanie studiów krajobrazowych w praktyce projektowej drogi obwodnicowej szybkiego ruchu w Krakowie* (1989–1990). Szersze opracowanie, związane z tym tematem, powstałe w 1993 r. ma postać bogato ilustrowanego maszynopisu, zatytułowanego *Dzieła inżynierskie w krajobrazie otwartym. Drogi*. Zostało przygotowane techniką małej poligrafii, w pięciu egzemplarzach w ramach badań własnych w Zakładzie Krajobrazu Otwartego i Budowli Inżynierskich, w którym Józef Budziło był zatrudniony na stanowisku adiunkta. Opracowanie to, za zgodą autora, jest dotąd wykorzystywane w działalności dydaktycznej Zakładu.

Na uwagę zasługują ponadto, związane z tym obszarem zainteresowań autora, prace studialne i projektowe, dotyczące: stopnia wodnego Kościuszko na Wiśle w Krakowie (współpraca z prof. J. Bogdanowskim), mostu drogowego w Kleczy Dolnej, drogi szybkiego ruchu – odcinek południowy obwodnicy krakowskiej Opatkowice–Rząka (praca zespołowa), odcinka autostrady Wrocław – Opolo – Katowice, a także odcinka autostrady Kraków–Tarnów–Rzeszów.

Wśród opracowań wielkoprzestrzennych, w których dr Józef Budziło brał udział, jako członek zespołu, należy wymienić: Studium krajobrazowe dla obszaru Jury Krakowsko-Częstochowskiej, terenów przyszłego Zalewu Czorsztyńskiego, studia projektowe: dla Parku Narodowego i Krajobrazowego w Bieszczadach, dla obszaru Polski, dla województwa krakowskiego, dla Beskidu Śląskiego, Żywieckiego i Małego. Warto również wspomnieć o studiach i autorskich projektach parków krajobrazowych Kielecczyzny: Cisowskiego, Jeleniowskiego oraz Siekierzyńskiego. Jego współautorskim, wielkoprzestrzennym opracowaniem były również *Zasady kształtowania, rewaloryzacji i ochrony krajobrazu w obrębie systemu hydrograficznego górnej Wisły* (praca zesp. pod kierunkiem prof. M. Łuczyńskiej-Bruzdowej). Z innych opracowań należy wymienić studia i projekty krajobrazowe dla miast, opracowane zespołowo ze znaczącym udziałem dr J. Budziło; takich jak: Tarnobrzeg, Kielce (projekt osiedla domów jednorodzinnych Podkarczówka), Kazimierz Dolny, Gorlice. Na uwagę zasługuje ponadto jego wieloletnia współpraca z Dyrekcją Roztoczańskiego Parku Narodowego, przejawiająca się w licznych konsultacjach, w wykonaniu projektu leśniczówki dla terenów będących otuliną Parku oraz projektu zagospodarowania otoczenia zespołu Dyrekcji Parku. Z jego projektów architektonicznych, wykonywanych w ramach Politechniki Krakowskiej należy wymienić: projekt przebudowy Bazy Śluzy Stopnia Kościuszko, projekt przebudowy cmentarza wojennego w Kalwarii Zebrzydowskiej, projekt zespołu kramów klasztornych w Kalwarii Zebrzydowskiej, projekt koncepcyjny zajazdu „pod Lutym Turem” w Tyńcu (niezrealizowany). Trzeba również wspomnieć o działalności projektowej poza Politechniką Krakowską (m.in. projekt wieży w Hucie Janina na Śląsku, liczne projekty domów mieszkalnych i inne), także o udziale w wielu konkursach architektonicznych – krajowych i zagranicznych. Poza przytoczonymi wyżej publikacjami, związanymi z głównymi polami jego zainteresowań, należy wspomnieć o serii publikacji dotyczących innych problemów, a także wymienić wydawnictwa książkowe, w których dr Józef Budziło był autorem rozdziałów. Są to J. Bogdanowskiego *Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu* (1976) oraz *Łańcut – szansa małych miast* (KAW Kraków 1980). Na uwagę zasługuje również członkostwo w Komisji Urbanistyki i Architektury PAN – czynny udział w pracach Sekcji

Architektury Krajobrazu, wygłoszenie szeregu referatów na sesjach i konferencjach naukowych oraz odznaczenie za działalność medalem imienia prof. Zygmunta Nováka, przyznany w 1995 r. Józef Budziło jest ponadto członkiem Towarzystwa Historii i Zabytków Krakowa oraz Stowarzyszenia Dawnej Barwy i Broni.

W ramach zajęć dydaktycznych dr J. Budziło brał udział w zajęciach z Projektowania Architektoniczno-Urbanistycznego na I roku oraz Architektury Krajobrazu na III roku (specjalistyczne tematy związane z dziełami inżynierskimi w krajobrazie). W ramach przedmiotu Teoria i Zasady Projektowania, prowadzonego przez prof. J. Bogdanowskiego wygłaszał monograficzne wykłady. Prowadził też dyplomy magisterskie. Organizował, począwszy od 1966 roku, przez kilkanaście lat, wyjazdowe praktyki studenckie.

Istotnym faktem w życiu Józefa Budziło jest czynna działalność związana z członkostwem Zarządu Koła „Solidarność” w latach 1980–1982. Nota biograficzna nie powinna być pozbawiona tego, co poza pracą zawodową i społeczną, składa się na osobowość interesującego, nietuzinkowego człowieka. Cechują go zainteresowania, umiejętności i pasje, które trwają niezależnie od życia zawodowego. W tym przypadku należy wspomnieć o zamiłowaniu do malarstwa, drobnej żartobliwej formy poetyckiej oraz o umiejętności precyzyjnego modelowania nie ograniczającego się jedynie do obiektów architektonicznych. Wszystko to składa się na osobowość wyrazistą, barwną, kojarzoną z otwartością, przyjaznym stosunkiem do ludzi, fantazją i niezależnością.

(opr. K. Dąbrowska-Budziło)

prof. dr hab. inż. MAREK SIEWNIAK

Urodzony w Dąbrowie Górniczej w 1942 r., studiował leśnictwo i planowanie przestrzenne w Poznaniu, Dreźnie i Krakowie. Był to burzliwy okres, stawiający przed ambitnym, młodym naukowcem, tyle samo szans, co przeszkód, o których wszakże zawsze opowiadał z dużą swadą i dystansem do siebie i innych. W 1970 r. obronił z wyróżnieniem rozprawę doktorską w Instytucie Rozwoju Lasu w Tharandtzie (Saksonia), odnajdując przyrodniczą, a nie tylko antropogeniczną przyczynę zamierania lasów. Po tym okresie przeniósł się na powrót do Polski. Tu został zatrudniony jako adiunkt, a kolejno docent i profesor w Oddziale Architektury Krajobrazu w Katedrze Pielęgnowania i Urządzania Krajobrazu SGGW.

Tam podjął współpracę m.in. z profesorami Alfonsem Zielonko, Włodzimierzem Senetą, Longinem Majdeckim. W 1976 r. habilitował się w warszawskim Instytucie Badawczym Leśnictwa na podstawie wyników badań w strefie ochronnej Rafinerii Płockiej. W latach 1979–1980 nauczał jako *visiting professor* w Instytucie Planowania Krajobrazu Politechniki Berlińskiej. Do 1994 był kierownikiem Samodzielnego Zakładu Dendrologii w SGGW. W tym czasie był konsultantem ds. drzewostanu w Parku w Łazienkach Królewskich oraz Łańcucie. Opracował w tym okresie wiele indywidualnych zaleceń do postępowania z drzewami, sposoby ich pielęgnowania i zabezpieczania. Od 1975 r., działał jako rzeczoznawca Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrod-

nictwa Naczelnej Organizacji Technicznej. W latach 1986–1997 pracował w Zarządzie Ochrony i Konserwacji Zespołów Pałacowo-Ogrodowych w Warszawie (obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa), gdzie był m.in. redaktorem słynnych „Komunikatów Dendrologicznych” – cennych i aktualnych materiałów dla badaczy i projektantów oraz urzędników. W 1993 r. został mianowany rzeczoznawcą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie parków zabytkowych.

W początku lat 90. XX w. podjął współpracę z Zakładem Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych (A-8), od 1994 r. włączając się we współorganizację cyklicznych dorocznych „listopadowych” konferencji naukowych Zakładu. Z Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej związał się w 1995 r., będąc 14 lat zatrudnionym jako profesor w Zakładzie Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych IAK PK. W tym okresie, formalnie odpowiedzialny za obszary przyrodnicze (zespół „Dendrologii”), współdziałał z pracownikami Zakładu, zapewniając wielokrotnie profesjonalne przygotowanie uwarunkowań przyrodniczych (głównie roślinnych) dla licznych opracowań studialnych, projektowych i konserwatorskich, a dotyczących obiektów ogrodowych i krajobrazów zielonych. Zawsze mogliśmy liczyć na Jego życzliwą, zaangażowaną i wysoce kompetentną pomoc. Każdy głos dyskusyjny w ramach obron doktorskich i kolokwium habilitacyjnych na WA PK stanowił fascynujące poszerzanie zagadnień architektonicznych o spojrzenie kompetentnego przyrodnika. Mocno identyfikował się z kierunkiem architektura krajobrazu na Politechnice Krakowskiej, a w roku 1999 z wielkim zaangażowaniem podjął się tworzenia podstaw dla rozwijającego się kierunku. Jednocześnie od 1997 r. był i jest profesorem w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie.

W roku 1996 został członkiem założycielem Międzynarodowego Towarzystwa Uprawy i Ochrony Drzew, a w latach 1996–2003 był jego prezesem. Aktywna działalność w ramach organizacji branżowych spowodowała, iż profesor stał się w 2000 r. polskim reprezentantem przy European Arboricultural Council (Europejskiej Rady ds. Drzew). Jego zaangażowanie w praktyczne działania związane z drzewami, spowodowało jego wybór w 2004 r. na wiceprezydenta EAC, a w latach 2008–2011 – prezydenta. W ramach działań w EAC, został mianowany *supervisor-em* dla obu egzaminów (certyfikacja ETW i ETT), przez co znacząco rozwinął współpracę z różnymi ośrodkami szkoleniowymi w całej Europie. Jako wice-prezydent wzmocnił i rozwinął współpracę z ISA (International Society of Arboriculture).

Po roku 2000 zainteresowania profesora rozszerzyły się o nowe metody pomiarów statyki drzew. Od 2005 r. stał się aktywnym członkiem Międzynarodowej Grupy Roboczej ds. statyki drzewa – SAG, gromadzącej specjalistów i badaczy z wielu krajów. W 2009 r. został przyjęty również do Międzynarodowej Grupy ds. Pomiarów Statyki Drzewa – SIMGROUP, działającej w Szwajcarii.

Dendrologiczna oraz inżynierska pasja, oprócz zajęć ze studentami i licznych odczytów na konferencjach i szkoleniach, realizowana jest w ramach działań członkowskich Gesellschaft für Ingenieurbiologie oraz Deutsche Dendrologische Gesellschaft.

Jest autorem i współautorem ponad 100 publikacji, w tym książek (*Tezaurus Sztuki Ogrodowej*, *Poradnik do cięcia drzew, krzewów i pnączy*), współautorem książek opublikowanych w różnych językach (*Baumpfleger Heute*, *European Tree Worker Handbook*, *European Tree and Palm Planting Guide*), prac studialnych, ekspertyz, analiz i projektów z zakresu dendrologii, arborystyki, ochrony krajobrazu, ekologii, urbanistyki oraz rekultywacji obszarów przemysłowych.

wych. Za wydanie pierwszej w polskim piśmiennictwie naukowym encyklopedii sztuki ogrodowej pt. *Tezaurus sztuki ogrodowej*, 1997/1998 uzyskał wraz A. Mitkowską (współautorstwo po 50%) Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej I stopnia w 1999 r.

W ramach pracy w Instytucie Architektury Krajobrazu WAPK prowadził przedmioty na obu kierunkach studiów. Profesor Siewniak, jako człowiek silnie zaangażowany początkowo w powstanie i uruchomienie drugiego kierunku studiów oraz w kształtowanie nowych adeptów architektury krajobrazu, dał się poznać jako wyjątkowo wymagający dydaktyk. Mimo trudności, jakie stanowiło dla studentów zdanie egzaminów z szaty roślinnej, młodzi architekci krajobrazu cenili profesora za zaangażowanie, poświęcenie i poczucie humoru. Oprócz szaty roślinnej profesor prowadził również praktyki dendrologiczne, wykłady z Urządzenia i pielęgnowania krajobrazu, do których stworzył i wprowadził autorski program. Wśród starszych roczników rozwijał zainteresowanie Ochroną i rekultywacją krajobrazu, nie tylko wykładami, ale również, wspominanymi przez wielu, zajęciami terenowymi. Zajęcia prowadził z wielką pasją, którą przekazywał studentom.

Wszyscy, którzy znali i znają profesora Marka Siewniaka, potwierdzą jego bezpośredniość w kontaktach z współpracownikami oraz wysokie wymagania w stosunku do podwładnych, kształtujące właściwe relacje na linii mistrz – uczeń, nie powodując jednak sztucznego dystansu i presji. Pokazując swój sposób myślenia i działania, od współpracowników wymagał zaangażowania w pracę i rozwiązywanie problemów i wyzwań. W 2008 r. okoliczności pozamerytoryczne doprowadziły do zakończenia pracy Profesora w Politechnice Krakowskiej. Dla Zakładu Sztuki Ogrodowej pozostaje osobowością wybitną: wzorem człowieka, naukowca, dydaktyka bez reszty oddanego swoim pasjom, znakomitym specjalistą posiadającym wiele talentów (m.in. muzyczny), a także ciepłym, pełnym poczucia humoru i życzliwym Kolegą.

(opr. W. Bobek)

dr inż. arch. EWA HECZKO-HYŁOWA

Rozpoczęła pracę w Politechnice Krakowskiej w 1962 r. jako stażystka w Katedrze Planowania Przestrzennego, aby następnie przejść do Instytutu Historii Architektury i Konserwacji Zabytków. W 1972 r. uzyskała stopień doktora za pracę pt. *Współczesne kierunki mutacji historycznych ośrodków miejskich*. W latach 1985–1988 pracowała w Algierii jako wykładowca na Uniwersytecie w Oranie.

W roku 1992 przeniosła się do Instytutu Architektury Krajobrazu na stanowisko adiunkta w ówczesnym Zakładzie Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich. W latach 1994–1996 kierowała dwoma projektami badawczymi KBN pt.: „Zagospodarowanie przestrzenne stref ochronnych krajobrazu miejskiego w warunkach gospodarki rynkowej i samorządności terytorialnej” oraz „Projekt miejski – analiza porównawcza systemu planowania urbanistycznego Francji i Polski”. Prowadziła też prace nad krajobrazem miejskim i zrównoważonym rozwojem miast

w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej, które realizowane były w ramach projektów badawczych finansowanych przez Unię Europejską. Pracami tymi kierowała w latach 2000–2004 współpracując z licznymi ośrodkami badawczymi i dydaktycznymi, przede wszystkim we Francji i w Niemczech. Ich kontynuacją był projekt ReURBAN, dotyczący nowego podejścia do ochrony historycznych zespołów mieszkaniowych w śródmieściach oraz Projekt Sieci Tematycznej LE:NOTRE (Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research in Europe). Posługując się doskonale językiem francuskim i wykazując się wielkim zaangażowaniem w zakresie koordynowania współpracy zagranicznej oddała wielkie zasługi dla integracji zarówno prac naukowo-badawczych, jak i dydaktyki prowadzonej w Instytucie Architektury Krajobrazu z wieloma ośrodkami i instytucjami europejskimi.

(opr. A. Böhm)

mgr JOLANTA WIĘCKOWSKA

Historyk sztuki ze specjalnością sztuka ogrodowa, konserwacja zabytków urbanistyki i architektury oraz muzealnictwo. Zanim podjęła pracę na Politechnice Krakowskiej pracowała w muzeum w Łańcucie. Była długoletnim współpracownikiem profesora J. Bogdanowskiego. Autorka i współautorka wielu opracowań ewidencyjnych zabytkowych założeń zieleni miasta Krakowa i województwa krakowskiego. Starannie przygotowywała historię ewidencjonowanych ogrodów i fazy ich przekształceń. Była też autorką redakcyjnego opracowania materiałów i tekstu katalogu *Parki i ogrody w Polsce. Katalog, t.I. Kraków w obrębie Plant z Plantami i Wawelem* (pr. zbior. pod red. J. Bogdanowskiego, Kraków 1997), który w 1998 r. uzyskał nagrodę zespołową miasta Krakowa w dziedzinie nauki i techniki. Jest autorką kilkunastu artykułów naukowych, m.in. *Założenia pałacowe i dworskie – spójność kompozycji i odrębność w krajobrazie*, [w:] *Wieś i miasteczko u progu zagłady*, Warszawa 1991. Jolanta Więckowska to osoba nietuzinkowa, nieco przekorna, z własnym zdaniem i poczuciem humoru. Dzielili się swoją szeroką wiedzą ze współpracownikami.

(opr. A. Zachariasz)

10. WSPOMNIENIE O ZMARŁYCH KOLEGACH I WSPÓŁPRACOWNIKACH INSTYTUTU

REMEMBRANCE OF THE DECEASED COLLEAGUES

prof. dr hab. inż. arch. JANUSZ BOGDANOWSKI (1929–2003)

Prof. dr hab. inż. arch. Janusz Bogdanowski pracował na Politechnice Krakowskiej od 1954 roku. Był twórcą Zakładu Architektury Krajobrazu w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, który następnie w 1992 roku stał się samodzielnym Instytutem Architektury Krajobrazu. Mimo formalnego przejścia na emeryturę pracował intensywnie do śmierci w 2003 roku. Pracy naukowej poświęcił prawie 50 lat.

Był znany i wysoko ceniony w wielu środowiskach, gdyż jego zainteresowania i praca obejmowała wiele dziedzin, a w każdej z nich był autorytetem. W kręgu jego naukowych zainteresowań znajdowała się: architektura krajobrazu, sztuka ogrodowa, *architektura militaris*, ochrona zabytków, ochrona przyrody, architektura regionalna. W każdej z tych dziedzin, gromadził wiedzę, tworzył metody badawcze, prowadził studia i wskazywał sposoby ochrony wartości, które wysoko cenił.

Kontynuując prace nad krajobrazem swoich wielkich poprzedników – profesorów Gerarda Ciołka, Zygmunta Nováka i Tadeusza Tołwińskiego, doprowadził do umocnienia nowego w skali polskiej kierunku naukowego – architektura krajobrazu. Uprawiany przez niego sposób badania, ochrony i kształtowania krajobrazu naturalnego i kulturowego, wywiedziony był z architektonicznego i konserwatorskiego punktu widzenia, w którym aspekty estetyczne i zabytkowe traktowane są jako wiodące. Tym właśnie, kulturowym ujęciem, szkoła zwana „krakowską szkołą architektury krajobrazu” różni się od sposobu uprawiania tej dziedziny przez przyrodników.

Był także autorytetem w dziedzinie historii polskiej sztuki ogrodowej. Jego prace badawcze dokumentujące zabytki tego rodzaju ocaliły od zapomnienia wiele parków i ogrodów. Janusz Bogdanowski był realizatorem wielkiej akcji ewidencjonowania zabytkowych założen ogrodowych. Wraz z liczną grupą współpracowników i uczniów wykonał dokumentacje wielkiej liczby założen zielonych, przede wszystkim dworskich i pałacowych oraz ogrodów śródblokowych w zwartej zabudowie miejskiej. Obiekty te w owych czasach podlegały katastrofalnej dewastacji. Były czynnie niszczone lub brak opieki powodował utratę walorów kompozycyjnych i stylowych. Tylko głęboka wiedza o historii sztuki ogrodowej pozwalała odczytać w gąszczu wtórnej zieleni lub w inaczej przetworzonym miejscu pierwotnie zaplanowaną kompozycję ogrodową. Janusz Bogdanowski stworzył metodę takiego odczytywania i przekazał ją następcom.

Był też autorytetem w dziedzinie *architectura militaris*, gromadził wiedzę o zabytkach, opracowywał metody badawcze, projektował sposoby ochrony, rewaloryzacji i adaptacji niszczących fortyfikacji. Syntezą wymienionych powyżej zakresów jego pracy były jego koncepcje dotyczące tworzenia systemu zieleni miejskiej na kanwie dawnego systemu fortyfikacji. Historią wojskowości zajmował się także w inny sposób, należąc do grona Miłośników Dawnej Broni i Barwy.

Janusz Bogdanowski był niestrudzonym i bezkompromisowym obrońcą zabytków, w szczególności na obszarze Krakowa i Małopolski. Wielokrotnie nie tylko sam występował w obronie zagrożonych wartości dziedzictwa, lecz także mobilizował różne środowiska do działań na ich rzecz. Kraków był ulubionym tematem jego prac badawczych nad krajobrazem miejskim, a wiedza o ludowej architekturze Małopolski i Podkarpacia znacząco wzbogaciły jego prace. Gromadził wokół siebie tych, którzy podobnie jak on kochali swoje miasto i swój region, dostrzegali i dobrze rozumieli wartości odziedziczone po przodkach i z rezerwą przyjmowali te zmiany w krajobrazie, które nie były silnie zakorzenione w przeszłości.

Traktując krajobraz jako fizjonomię środowiska zarówno naturalnego jak i kulturowego, był jednym z niewielu, którzy kojarzyli na równych prawach ochronę przyrody z ochroną zabytków. Podejmował próby łączenia tych dziedzin zarówno przedstawiając koncepcje zintegrowanej ochrony, jak i działając w instytucjach należących do obu tych nurtów. Nauczył się tego od poprzedników, u których z tego sposobu myślenia o krajobrazie zrodziła się idea parku krajobrazowego. Park taki z czasem stał się ważnym składnikiem prawnego systemu ochrony krajobrazu w Polsce. Pierwszym z nich był Jurajski Park Krajobrazowy, pomysł profesora Zygmunta Nováka, rozwinięty i doprowadzony do realizacji przez Janusza Bogdanowskiego i Marię Łuczyńską-Bruzdę.

Janusz Bogdanowski wiele pisał, rysował i publikował. Pozostawił po sobie bibliotekę publikacji ze wszystkich wyżej wspomnianych dziedzin: około 900 publikacji naukowych, w tym 20 książek. Najważniejsze prace to: *Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu*, 1976, *Warownie i zieleń twierdzy Kraków*, 1979, *Sztuka obronna*, 1993, *Krajobraz warowny XIXI XX w.: dzieje i rewaloryzacja*, 1993, *Architektura obronna w krajobrazie Polski*, 1997, *Parki i ogrody w Polsce. Katalog., t. I. Kraków w obrębie Plant z Plantami i Wawelem*, 1997, *Polskie ogrody ozdobne*, 2000. Był też inspiratorem dla twórczości naukowej kolegów i uczniów. Stworzył i przez 36 lat redagował Tekę Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Krakowie – jedno z najważniejszych czasopism naukowych w tej dziedzinie w Polsce.

Kariera naukowa Janusza Bogdanowskiego związana była w całości z Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej. w roku 1964 obronił pracę doktorską, habilitował się w roku 1967, w roku 1978 został profesorem nadzwyczajnym, a w 1992 – zwyczajnym. Zajmował kolejno rozmaite stanowiska i funkcje: od asystenta do dyrektora Instytutu Architektury Krajobrazu (1992–1994) i kierownika Katedry Teorii Architektury Krajobrazu i Kompozycji Ogrodowej (1994–2003). Poza Politechniką pracował i współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami, które zajmowały się interesującą go tematyką. Był współtwórcą koncepcji powołania

w Polsce sieci Regionalnych Ośrodków Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego (potem zamienionych na Regionalne Ośrodki Badań i Dokumentacji Zabytków). Aktywnie współpracował z ośrodkiem krakowskim.

Był doskonałym wykładowcą i mówcą. Jego obrazowy język pełen entuzjazmu do przedstawianych wartości umiał skupić uwagę słuchaczy i zjednać zwolenników dla jego wizji i projektów, a także uczyć charakterystycznego dla niego sposobu myślenia. Oprócz wykładów na macierzystej uczelni zapraszano go na wiele seminariów, sesji i konferencji naukowych, a także na inne uczelnie. Swoich mniej doświadczonych kolegów i uczniów zachęcał do występów publicznych, co w środowisku architektów nie zdarza się zbyt często. Jako nauczyciel akademicki wykształcił wielką rzeszę studentów, wypromował wielu doktorów, był inspiratorem kilku habilitacji i kierował rozlicznymi pracami zespołowymi.

Jako członek licznych rad, komitetów, organizacji i stowarzyszeń polskich czynnie uczestniczył nie tylko w życiu naukowym, ale także w podejmowaniu decyzji związanych z krajobrazem i to zarówno na szczeblu lokalnym, jak i krajowym. Jako członek licznych organizacji międzynarodowych (między innymi członek: Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, Rady Naukowej „Europa Nostra” i Komitetu Ekologii Krajobrazu Światowej Unii Ochrony Przyrody IUCN) reprezentował polską myśl o krajobrazie na forum europejskim i światowym.

Był gorącym patriotą, co znajdowało odbicie w jego życiu prywatnym i działalności zawodowej. Walor polskości był zawsze ważnym wyznacznikiem skali wartości, jaką wyznawał. Czasy, w których przyszło mu żyć nie były pomyślne dla Polski. Już jako chłopiec walczył w szeregach Armii Krajowej, potem w sytuacji ustrojowej PRL-u nie znajdował sprzyjających warunków dla realizacji wielu idei i projektów. Wiele z nich jednak zaowocowało później w pracach jego uczniów i kontynuatorów. Klasę mistrza mierzy się nie tylko wielkością jego dorobku, lecz także trwałością myśli i idei po jego odejściu. Wszystkie kierunki, które uprawiał, których był twórcą lub propagatorem istnieją nadal i pomyślnie się rozwijają. Myśli i idee przekazywane są przez jego kolegów i uczniów, a także za pośrednictwem jego licznych książek i artykułów, kolejnym pokoleniom architektów krajobrazu, twórcom sztuki ogrodowej, miłośnikom *architektury militaris* itd.

Kiedy chodzimy po Krakowie, my którzyśmy go znali, na każdym kroku mamy okazję wspominać jego dzieło. Jest tak wiele miejsc, o których pisał, mówił, które badał, projektował, w których sprawie interweniował, że spacer ten można by nazwać trasą śladami Profesora Janusza Bogdanowskiego. Spacer taki z pewnością powinien zaczynać się lub kończyć na Krakowskich Plantach. Jest to pierścieniowe założenie parkowo-ogrodowe, na miejscu dawnych fortyfikacji, stanowiące jeden z największych skarbów krajobrazu kulturowego Krakowa. Jest to założenie, którego obecna świetność po rewaloryzacji to dzieło Profesora i jego zespołu. Planty to prawdziwy pierścień wspomnień o Januszu Bogdanowskim.

(opr. K. Pawłowska)

mgr inż. arch. DOROTA URUSKA-SUSZEK (1950–2003)

Mgr inż. arch. Dorota Uruska-Suszek pracowała w Politechnice Krakowskiej od roku 1975. w Instytucie Architektury Krajobrazu pracowała od dnia jego założenia do roku 2003, kiedy to po długich, heroicznych zmaganiach z ciężką chorobą przedwcześnie zmarła. Była cenionym specjalistą w zakresie sztuki ogrodowej – badaczem jej historii. Była autorką wielu projektów rekonstrukcji lub rewaloryzacji ogrodów. Współpracowała z profesorem Januszem Bogdanowskim i Wandą Gengą w dziele tworzenia ewidencji zabytkowych założen ogrodowych. Wykonała 45 ewidencyjnych opracowań obiektów z województwa krakowskiego i kieleckiego. Ponadto w jej dorobku znajdują się 93 szczegółowe studia kompozycyjne parków i ogrodów oraz projekty rewaloryzacji. Są to prace samodzielne lub zespołowe, np. projekty rewaloryzacji parków pałacowych w Balicach i Przeclawiu oraz parku miejskiego w Rzeszowie. Wraz z zespołem opracowała projekt odtworzenia ogrodów Zamku Królewskiego w Warszawie. Projekt ten jest częściowo zrealizowany.

Dorota Uruska publikowała też artykuły na temat sztuki ogrodowej oraz brała udział w opracowaniach zbiorowych, np. *Katalogu parków i ogrodów w Polsce*, t. *Parki i ogrody Krakowa w obrębie Plant*, praca zbiorowa pod red. J. Bogdanowskiego, Kraków 1997.

Dorota była też zaangażowanym nauczycielem akademickim. W tym charakterze pracowała na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Prowadziła zajęcia na kierunku architektura krajobrazu z zakresu Projektowania architektoniczno-urbanistycznego i Architektury krajobrazu. Organizowała liczne praktyki studenckie, przekazując młodszemu pokoleniu wiedzę o historii sztuki ogrodowej i doświadczenie w zakresie inwentaryzacji i projektowania tego rodzaju obiektów. Większość praktyk dotyczyła założen znajdujących się w ówczesnym województwie rzeszowskim, a ich wyniki były przekazywane Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków. Tak więc oprócz walorów dydaktycznych, praktyki te były metodą kompletowania urzędowej dokumentacji konserwatorskiej. Dorota była też wykładowcą na Studium Podyplomowym Kształtowania Terenów Zieleni, na Akademii Rolniczej w Krakowie.

Prowadzone przez nią studia nad parkami w Przeclawiu i Rzeszowie, których kompozycja i historia związane są z tamtejszymi fortyfikacjami, skierowały jej zainteresowania w stronę historii *architektury militaris*. Jej badania naukowe miały być uwieńczone pracą doktorską na temat relacji między XVII-wiecznymi fortyfikacjami a ogrodami na terenie Małopolski. w roku 1998 Rada Wydziału Architektury wszczyła jej przewód doktorski. Jednak zanim ukończyła pracę nad doktoratem, musiała rozpocząć walkę z chorobą, która po kilku latach zmagani i kilku powrotach do pracy, jednak ostatecznie ją pokonała.

Jeden z ostatnich zrealizowanych projektów Doroty Uruskiej-Suszek to geometryczny parter dywanowy przed wejściem głównym do Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

Jest to eksponowane i prestiżowe miejsce, a ogród jest dobrze utrzymywany. Dlatego podziwiają go nie tylko krakowianie, lecz także miliony turystów. Dla nas, kolegów Doroty, którzy wiemy, że to jej dzieło, stanowi inspirację do wspomnień o niej i żalu, że los nie dał jej szansy na realizację następnych ogrodowych projektów.

(opr. K. Pawłowska)

dr hab. inż. arch. JAN WŁADYSŁAW RĄCZKA, prof. PK (1928–2011)

Dr hab. inż. arch. Jan Władysław Rączka, prof. PK, urodzony w 1928 roku w Krakowie, zmarł w 2011 roku, także w Krakowie. Był absolwentem rocznika dyplomowego 1952, Wydziału Architektury, wchodzącego wówczas jeszcze w skład Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Podczas studiów pracował zarobkowo: najpierw, jako wychowawca młodzieży w Zakładzie Leczniczo-Wychowawczym UJ w Witkowicach pod Krakowem (1945–1949), a następnie już w zawodzie bliskim architekturze, jako majster i starszy technik budowlany. Równoległe ze studiami i pracą na budowie współpracował przy projektowaniu domów akademickich i innych obiektów AGH.

Po uzyskaniu dyplomu magistra inżyniera architekta, przez blisko 30 lat pracował w przedsiębiorstwach projektowych i wykonawczych związanych z przemysłem naftowym i węglowym. Kulturował jednocześnie swoje zainteresowania naukowe i artystyczne. Owocem pasji naukowej była praca doktorska pt. *Drewniane chaty w Wielkim Krakowie* (1978, promotor: prof. Wiktor Zin), jak też szereg publikacji dotyczących procesów urbanizacyjnych na obrzeżach Krakowa. Pasja artystyczna uzewnętrzniła się w postaci wykonywanych pięknych fotografii polskiego pejzażu i architektury, dzięki którym został przyjęty do Polskiego Towarzystwa Fotograficznego.

W pięćdziesiątym roku życia (1978) Jan Władysław dokonał zasadniczego wyboru: definitywnie odszedł z praktyki projektowo-budowlanej, aby poświęcić się pracy naukowej na Politechnice Krakowskiej, w ówczesnym Zakładzie Architektury Krajobrazu, kierowanym przez prof. Janusza Bogdanowskiego. Po siedmiu latach, oprócz kilkudziesięciu artykułów miał w swoim dorobku także książkę pt.: *Podstawy rewaloryzacji architektury w regionach krajobrazowych* (monografia nr 35, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, 1985). Kariera naukowa Jana Władysława nabrała większego tempa: w 1987 roku uzyskał habilitację, a w 1991 – stanowisko profesora nadzwyczajnego na Politechnice Krakowskiej.

W roku 1993 rozpoczął się kolejny etap pracy naukowej i organizacyjnej Jana Władysława Rączki. Został mianowany dyrektorem Instytutu Architektury i Planowania Wsi WAPK. Funkcję tę sprawował dynamicznie, organizując konferencje naukowe, redagując wydawnictwa, patronując dorocznemu konkursowi studenckiemu na projekt współczesnej kapliczki w krajobrazie, aż do roku 1998, kiedy przeszedł na emeryturę.

Dossier publikacji Jana Władysława Rączki zawiera blisko 200 tytułów prac naukowych i popularyzatorskich, dotyczących głównie problemów urbanizacji w strefach podmiejskich, jak też problematyki ochrony dziedzictwa historycznego Krakowa. Ten drugi nurt zainteresowań realizował m.in. w ramach zacnego, liczącego ponad 100 lat Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, które w uznaniu zasług nadało mu godność członka honorowego. Trzeci nurt – działalność artystyczna na wspomnianym już polu fotografii, wiąże się z wydarzeniem zamykającym w sposób symboliczny publiczną działalność Jana Władysława Rączki. Wiosną 2009 roku zorganizowana została przez Muzeum Etnograficzne w Krakowie przepiękna, lecz już ostatnia w życiu autora, wystawa jego dawnych prac fotograficznych z Tatr i Gorców pt.: *Requiem dla szafasu*. On sam, wówczas już prawie niewidzący, milczący i zamyślony, jakby nieobecny, z wolna szykował się do odejścia.

Pozostawił po sobie wiele prac naukowych i artystycznych, a także – co ważne szczególnie – szacunek dla jego aktywności oraz wspomnienie dobrego, prawego człowieka.

(opr. M. Kowicki)

mgr art. plastyk. WANDA GENGA (1927–2008)

Artysta plastyk Wanda Genga pracowała na Politechnice Krakowskiej od roku 1963 do 1988, kiedy odeszła na emeryturę. Była znawczynią i osobą badającą ogrody zabytkowe, a także projektantką ich rekonstrukcji i rewaloryzacji. W latach 1962–1966 była współpracowniczką profesora Gerarda Ciołka, a tradycje jego szkoły wniosła do Zakładu – potem Instytutu Architektury Krajobrazu. Pracę nad ogrodami zabytkowymi kontynuowała wraz z profesorem Januszem Bogdanowskim i razem z nim wykształciła grupę badaczy i projektantów ogrodów zabytkowych. Pełniła funkcję kierowniczką Zespołu zabytkowych założeń zieleni. Posiadała status Rzeczoznawcy Ministra Kultury i Sztuki ds. zabytkowych założeń zieleni.

Czasy, w których przyszło jej pracować, nie były pomyślne ani dla zabytkowych parków i ogrodów, ani dla rozwoju współczesnej sztuki ogrodowej w Polsce. Stare ogrody, w tym szczególnie podworskie, straciły swoich naturalnych opiekunów i źródła utrzymania. Nie było też środków na rewaloryzację założeń dawnych i na tworzenie nowych.

Wanda Genga wykonała liczne szczegółowe opracowania dotyczące dużych, zabytkowych założeń ogrodowych, w takich miejscowościach jak: Będzin–Gzichów, Kościelniki, Kraków – Ogród Profesorski UJ przy Collegium Maius, Łańcut, Pszczyna, Rybna, Świerklaniec, Wilanów, Wiśnicz, Wola Zręczyska. Opracowania te kończyły się przedstawieniem wytycznych konserwatorskich, które były podstawą wydawania decyzji i sporządzania projektów rewaloryzacji.

W owych czasach nie było wielu okazji do realizacji projektów rewaloryzacji ogrodów. Niemniej niektóre z projektów Wandy Gengi zostały zrealizowane. Kraków zawdzięcza między innymi jej, obszerne i ważne dzieło, jakim jest rewaloryzacja Krakowskich Plant.

Pracując zawodowo jako autorka badań i projektów, Wanda Genga nie porzuciła swej artystycznej twórczości malarskiej. Z wykształcenia była artystką plastyką, a malarstwo towarzyszyło jej przez cały okres pracy na Politechnice Krakowskiej. Tę swoją pasję kontynuowała potem będąc na emeryturze.

Wanda była powszechnie lubiana i szanowana. Jej wiedza o historii ogrodów, wyrafinowany smak i perfekcja w poszukiwaniu doskonałych rozwiązań projektowych sprawiły, że była traktowana jako autorytet w tej dziedzinie. Koledzy i uczniowie pamiętają ją także, jako autorkę świetnych, niekiedy ironicznych, lecz zawsze niezwykle trafnych uwag i ripost, które potem stały się zwyczajowymi powiedzonkami nadającymi się na wiele okazji.

(opr. K. Pawłowska)

prof. dr. hab. WIESŁAW MACIASZEK (1942–2002)

Był absolwentem Wydziału Rolniczego WSR w Krakowie, przemianowanej potem na Uniwersytet Rolniczy. Swoje życie zawodowe złączył z uczelnią, na której studiował. Jego zainteresowanie gleboznawstwem znalazło odzwierciedlenie w pracy magisterskiej, a następnie doktorskiej (1976) związanej z pracą w Zespole Gleboznawstwa Leśnego, w Katedrze Szczegółowej Hodowli Lasu, na Wydziale Leśnym WSR. w latach 80. XX. w. jego zasługą było zorganizowanie od podstaw Zakładu Gleboznawstwa Leśnego, gdzie po habilitacji, od 1992 roku pełnił funkcję kierownika. Tematem jego rozprawy habilitacyjnej były *Studia dotyczące akumulacji metali ciężkich w glebach Puszczy Niepołomickiej*. Jego zainteresowania zawodowe dotyczyły głównie gleb leśnych południowej Polski, a szczególnie Żywiecczyzny.

W 1997 roku został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1999 roku, otrzymał tytuł naukowy profesora nauk leśnych. Od 2000 roku, czyli od momentu powołania Katedry Gleboznawstwa Leśnego, aż do śmierci, sprawował w niej obowiązki kierownika. Pełnił także odpowiedzialne funkcje uczestnicząc w zarządzaniu Uczelnią. w latach 80. XX w., dwukrotnie sprawował funkcję prodziekana Wydziału Leśnego, a w latach 1999–2002 Prorektora ds. Nauczania.

Mimo tak wielu obowiązków, prowadził w tym okresie liczne prace magisterskie, wypromował dwóch doktorów. Prowadził także wykłady i szkolenia dla służby leśnej w Polsce południowej oraz wykonywał liczne ekspertyzy wdrożeniowe do praktyki leśnej. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i Polskiego Towarzystwa Leśnego, a za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej był wielokrotnie wyróżniany nagrodami rektorskimi oraz odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1988) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2001). Prywatnie Profesor był wielkim miłośnikiem kolarstwa. Jako młody człowiek startował w zawodach, jego współpracownicy pamiętają, jak wspominał trasę rowerową z Krakowa do Jordanowa, w pobliżu którego mieszała jego rodzice. Interesował się także szybownictwem

i uprawiał wędkarstwo. Te zamiłowania ograniczał mu jednak coraz bardziej czas poświęcany pracy na Uczelni.

Od początku istnienia kierunku architektura krajobrazu na Politechnice Krakowskiej, profesor prowadził wykłady i zajęcia laboratoryjne z Gleboznawstwa. Absolwenci, którzy zetknęli się z profesorem, wspominają wrażenie, jakie wywarła na nich jego obszerna wiedza i osobowość. Zapamiętali go jako człowieka skromnego, otwartego, który potrafił przekazywać naukową wiedzę w sposób fascynujący słuchaczy. Szczególnie w pamięć zapadły im, jako wspaniała przygoda, ćwiczenia terenowe połączone z wyjazdem w atrakcyjny krajobrazowo teren, gdzie własnoręcznie wykonywali odkrywki glebowe, a Profesor w sposób prosty i przystępny wyjaśniał im problematykę dotyczącą procesów glebotwórczych. Studenci, którzy mieli okazję być uczniami Profesora, patrząc z perspektywy czasu, zdają sobie sprawę, że uczył ich człowiek wyjątkowy. Z wdzięcznością wspominają że „choć nie było łatwo”, ale to, czego się nauczyli, procentuje w ich życiu zawodowym. Niestety przedwczesna śmierć Profesora w 2002 roku nie pozwoliła mu dłużej przebywać w naszym instytutowym gronie, ani wychować dalszych roczników studentów.

(opr. K. Fabijanowska)

prof. dr hab. KAZIMIERZ TRAFAS (1939–2004)

Był osobą o niekwestionowanym autorytecie w dziedzinie kartografii i teledetekcji. Wszechstronne wykształcenie dały mu studia na Wydziale Geodezji Górniczej AGH, kontynuowane na kierunku geografia Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ a następnie na specjalności kartografia w Instytucie Geografii Uniwersytetu Warszawskiego. Był jednym z prekursorów metod interpretacji zdjęć lotniczych, współtwórcą pierwszego w Polsce podręcznika oraz pracowni, w której zajmowano się tą tematyką. W 1966 roku, z Warszawskiego Instytutu Geografii PAN przeniósł się do Krakowa do Zakładu Geomorfologii UJ. Jego dziełem było przygotowanie, opracowanie i redakcja regionalnych atlasów Polski południowej m.in. *Atlasu Miejskiego Województwa Krakowskiego*, *Atlasu Miasta Krakowa*, *Atlasu Tatrzańskiego Parku Narodowego*. Opracowania te do dzisiaj są powszechnie wykorzystywane w praktyce i w nauczaniu przedmiotów związanych z projektowaniem i planowaniem przestrzennym. Równolegle prowadził międzynarodowe badania dotyczące oceny technik teledetekcyjnych w analizie terenu oraz w identyfikacji obiektów i zjawisk. Brał udział w opracowaniu projektu *Hydrologicznej mapy świata 1:2 500 000*, był autorem znaków kartograficznych i rozwiązań metodycznych do *Mapy Sozologicznej Polski (1:50 000, 1:300 000, 1:1 000 000)*. Dzięki jego założeniom kartograficznym dla *Przeglądowej Mapy Geomorfologicznej Polski 1:500 000*, uznano ją za wybitne dzieło tego typu w wymiarze europejskim.

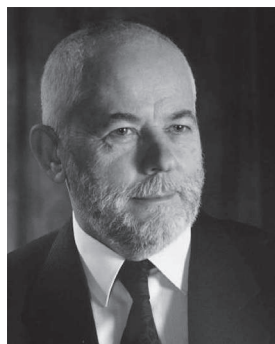
Po ukończeniu habilitacji w latach 90. XX w., profesor, w nowej rzeczywistości Polski, zgodnie ze swoimi patriotycznymi poglądami, związał swoją działalność z Urzędem Miasta Krako-

wa, pełniąc funkcje dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju oraz pełnomocnika prezydenta ds. reformy samorządowej. Praca ta była dla niego jednocześnie inspiracją do badań w zakresie kartografii miejskiej i planowania przestrzennego, a także funkcjonowania samorządu terytorialnego. Był jednym z inicjatorów utworzenia SIP – Systemu Informacji Przestrzennej dla Krakowa i dla województwa krakowskiego. Jego elementem stał się *Komputerowy Atlas Województwa krakowskiego*, opracował również *Plan działań na rzecz rewitalizacji Kazimierza* oraz wraz z urbanistami stworzył projekt Krakowskiego Zespołu Metropolitalnego. Brał udział w pracach międzynarodowego zespołu przygotowującego m.in. *Atlas metropolii europejskich*, dla którego wykonał część dotyczącą Krakowa. W ostatnich latach życia uczestniczył w opracowaniu i redagowaniu *Mapy sozologicznej Polski w skali 1:50 000*. Był naukowcem, badaczem, nauczycielem akademickim, członkiem wielu komitetów redakcyjnych czasopism oraz towarzystw, w których często pełnił funkcje prezesa, człowiekiem wielokrotnie uhonorowanym odznaczeniami.

Z kierunkiem architektura krajobrazu WAPK był związany od samego początku jego powstania, wspierając rozwój nowego kierunku swoim autorytetem. Jego rady i uwagi były pomocne i wartościowe przy formułowaniu programu dla tego kierunku studiów. Profesor silnie zaangażował się w prowadzenie zajęć z Geodezji i kartografii – zarówno w wykłady, ćwiczenia, jak i praktyki terenowe. Zajęcia prowadzone na zasadzie mistrz – uczeń, w formie bezpośredniego kontaktu ze studentami, były przez nich sprawiedliwie docenione. Dla nas, kolegów, był w swojej dziedzinie najwyższej klasy specjalistą i cennym wsparciem, a towarzysko człowiekiem o indywidualnym uroku osobistym i poczuciu humoru, „duszą towarzystwa”, wspaniałym kompanem górskich wycieczek i wypraw. Współpracę przerwała jego śmierć; profesor zmarł nagle w 2004 roku. Jak niezwykle barwna była to postać, świadczy umieszczone na stronach internetowych wspomnienie dotyczące historii wykonania trójwymiarowej mapy obszaru Szkocji na terenie prywatnego ogrodu w posiadłości ‘Barony Castle’ w hrabstwie Peebels, będącej główną kwaterą I Dywizji Pancerniej generała Stanisława Maczka.

(opr. K. Fabijanowska)

Dr hab. inż. STANISŁAW CYPRIAN MULARZ, prof. AGH (1938–2009)

Profesor Stanisław Mularz związał swoje życie z Krakowem, lecz urodził się, co zawsze podkreślał – w tej samej miejscowości, co św. Stanisław czyli w Szczepanowie w pobliżu Brzeska. Miejscowość ta była dla niego synonimem rodzinnego domu, do którego całe życie powracał. Po ukończeniu liceum w Tarnowie, kolejnym etapem w jego edukacji stał się Kraków. Po studiach na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym AGH, pracował na tej uczelni w Katedrze Geologii Kopalnianej, później, przez dwa lata w Przedsiębiorstwie Górnictwa Surowców Chemicznych, jako dokumentator geotechniczny i hydrogeologiczny. W 1965 roku wrócił na uczelnię i został pracownikiem Wydziału Geodezji Górniczej. Od tej pory geodezja, faktycznie do końca życia, stała się jego podstawową aktywnością zawodową.

W 1972 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych za pracę pt. „O deformacjach podłoża i zboczy na zwałowisku kopalni siarki w Machowie k. Tarnobrzega”. W badaniach zboczy kopalni odkrywkowych stosował – obok klasycznych pomiarów geodezyjnych – metody fotogrametrii naziemnej i lotniczej. W latach 1976–1977, będąc na stażu naukowym w USA, jako stypendysta *International Research and Exchanging Board w United States Geological Survey*, ukończył kurs z zakresu rodzącej się wówczas teledetekcji satelitarnej. Ta metoda badawcza stała się dla Stanisława Mularza fascynującym obiektem jego długoletnich zainteresowań, czyniąc z niego autorytet w tej dziedzinie. W Polsce i za granicą stał się cenionym specjalistą, znawcą monitoringu środowiska geologicznego i przyrodniczego z wykorzystaniem metod fotogrametrii oraz szerokiego spektrum technik teledetekcyjnych. Był prekursorem stosowania obrazów satelitarnych do kompleksowej oceny warunków geologiczno-górnicznych rejonu kopalni odkrywkowych.

Brał udział w wielu konferencjach krajowych i zagranicznych, w tym czterokrotnie w Kongresach Międzynarodowego Towarzystwa Fotogrametrii i Teledetekcji. Kierował projektami badawczymi m.in. przez dziesięć lat był konsultantem naukowym ds. teledetekcji w OPGK Szczecin. Już jako dojrzały naukowiec z entuzjazmem przyjął narzędzia GIS, jako pomocne w modelowaniu zjawisk i procesów geodynamicznych. Od roku 1984 do przejścia na emeryturę w 2008 roku był pracownikiem Zakładu Fotogrametrii w AGH, który w 2007 roku stał się Katedrą Geoinformacji, Fotogrametrii i Teledetekcji Środowiska.

W 2003 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie geodezji i kartografii. Jako rozprawę habilitacyjną przedstawił temat „Teledetekcyjny monitoring kopalń odkrywkowych”, w formie syntezy spójnych problemowo publikacji. Wypromował dwóch doktorów. Za działalność naukową, dydaktyczno-wychowawczą oraz organizacyjną otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń m.in. Złoty Krzyż Zasługi. Pośród odznaczeń zawodowych najwyższą cenił sobie Złotą Odznakę Honorową Stowarzyszenia Geodetów Polskich. Był wieloletnim członkiem Komisji Fotointerpretacji Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Klubu Teledetekcji Środowiska – oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

W roku 2000 podjął współpracę z kierunkiem architektura krajobrazu. Początkowo prowadził zajęcia z teledetekcji oraz GIS, w ramach Geologii środowiska i fizjografii. Po śmierci swojego kolegi profesora Kazimierza Trafasa przejął dodatkowo jego przedmioty – Geodezję i kartografię, gdzie szczególny nacisk kładł na fotointerpretację. Wszystkie cykle wykładów i laboratoria od pierwszego do trzeciego roku studiów prowadził osobiście. Był pasjonatem swojej specjalności i wkładał wiele serca i wysiłku w przekazanie naszym studentom trudnej problematyki swoich przedmiotów. Uważał słusznie, że przekazuje im wspaniałe, uniwersalne narzędzia, opisujące zjawiska zachodzące w krajobrazie. Ukoronowaniem tej postawy była publikacja skryptu opracowanego dla naszych studentów pt.: *Podstawy teledetekcji. Wprowadzenie do GIS*, pomoc dydaktyczna, Kraków 2004, Politechnika Krakowska.

Profesor nie tolerował nierzetelnego podejścia do nauki i trzeba przyznać, że był postrachem swoich uczniów. Zdanie egzaminu u niego było uznawane wśród studentów za wieki wyczyn i powód do dumy. Był więc wymagającym i surowym pedagogiem, ale wśród znajomych i przyjaciół uchodził za człowieka towarzyskiego, sympatycznego i serdecznego,

a pod marsowym obliczem krył duszę wrażliwego, a nawet sentymentalnego człowieka. Był miłośnikiem podróży i narciarstwa. Pomimo przejścia na emeryturę chciał być nadal aktywny, pracować z młodzieżą studencką, snuł plany wyjazdów, pragnął wyprowadzić się z miasta i zamieszkać pod Krakowem w domu otoczonym lasem. Niestety, jego przedwczesna śmierć nie pozwoliła mu na dokończenie planów i spełnienie tych marzeń.

(opr. K. Fabijanowska)

ANEKS

APPENDIX

1. DOKTORATY I HABILITACJE

Obrony prac doktorskich w okresie 20-lecia Instytutu, początkowo odbywały się przed Radą Wydziału Architektury. Od roku 2000 kompetencje te przekazane zostały do Wydziałowych Komisji ds. przewodów doktorskich, według czterech specjalności, a mianowicie:

K1 – historii architektury i urbanistyki oraz ochrony i konserwacji zabytków,

K2 – teorii oraz projektowania architektonicznego,

K3 – urbanistyki i planowania przestrzennego,

K4 – architektury krajobrazu.

Pierwszą przewodniczącą Komisji K4 została prof. Anna Mitkowska, a sekretarzem początkowo dr hab. Marek Kowicki, prof. PK, a następnie dr hab. Zbigniew Myczkowski, prof. PK, który pełni tę funkcję do dzisiaj. Od roku 2005 obowiązki przewodniczącego przejął prof. Aleksander Böhm.

WYKAZ DOKTORATÓW

w których promotorami lub/i doktorantami byli pracownicy Instytutu Architektury Krajobrazu oraz przewodów doktorskich przeprowadzonych w Komisji Architektury Krajobrazu (K4) dla osób spoza Instytutu Architektury Krajobrazu PK

Lp.	Rok ukończenia	Doktorant	Temat	Promotor
1	1996	Stefan Papp	Postrzeganie środowiska – studium przestrzeni społecznej	Janusz Bogdanowski*
2	1996 doktorat z wyróżnieniem, Nagroda Min. Gosp. Przestrz. i Bud. I stopnia	Jerzy Duda	Nawierzchnie komunikacyjne w krajobrazie miejskim Krakowa	Aleksander Böhm*
3	1997	Mirosław Holewiński	Twierdza Kraków w świetle przemian koncepcji planistycznych z lat 1846–1870	Janusz Bogdanowski*
4	1997 Wyróżnienie Ministra Infrastruktury	Krzysztof Wielgus*	Rola historycznych terenów lotnicznych w kształtowaniu krajobrazu	Maria Łuczyńska-Bruzda*
5	1997 doktorat z wyróżnieniem	Małgorzata Petry-Węclawowicz	Tradycje nauczania rysunku i rozwój idei wychowani plastycznego na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego w latach 1864–1914	Anna Mitkowska*

Lp.	Rok ukończenia	Doktorant	Temat	Promotor
6	1998	Magdalena Swaryczewska	Ochrona dóbr kultury w działalności samorządu	Aleksander Böhm*
7	1998	Agata Zachariasz*	Plany katastralne ogrodów jako świadectwo rozwoju idei „ogrodu angielskiego” (na przykładzie Beskidu Niskiego i Pogórza)	Janusz Bogdanowski*
8	1999	Małgorzata Wilczkiewicz	Zwieńczenia wieżowe – geneza i prognoza	Anna Mitkowska*
9	2001	Maria Agajew	Rewitalizacja urbanistyczna w warunkach gospodarki rynkowej na przykładzie Łodzi	Aleksander Böhm*
10	2002 doktorat z wyróżnieniem	Jadwiga Środulska-Wielgus*	Rola i znaczenie zieleni maskującej w tworzeniu krajobrazu parkowego	Maria Łuczyńska-Bruzda*
11	2002	Robert Gawel*	Budownictwo strażackie w krajobrazie Polski do 1939 roku	Janusz Bogdanowski*
12	2002	Agnieszka Ozimek	Idea organiczności w architekturze – analiza, systematyka oraz perspektywy rozwoju	Zbigniew Radziewanowski
13	2003	Nina Kos	Osiedla wielokoblowe 2 poł. XX wieku w krajobrazie miejskim Częstochowy (stan i perspektywy)	Anna Mitkowska*
14	2003	Paweł Ozimek	Zastosowanie algorytmów światła lokalnego w wyznaczaniu wykresów widoczności	Aleksander Böhm*
15	2003	Leszek Bylina*	Koleje wąskotorowe w krajobrazie: problemy ochrony konserwatorskiej na przykładzie ziemi hrubieszowskiej	Janusz Bogdanowski*
16	2004	Maciej Ambrosiewicz	Ochrona historycznego krajobrazu Kanału Augustowskiego	Zbigniew Myczkowski*
17	2005	Urszula Forczek-Brataniec*	Widok z drogi. Krajobraz w percepcji dynamicznej	Maria Łuczyńska-Bruzda*
18	2005	Halina Landecka	Badania skuteczności prawnych form ochrony konserwatorskiej przestrzeni miejskiej. Wybrane przykłady z obszaru historycznej Lubelszczyzny	Wojciech Kosiński*

Lp.	Rok ukończenia	Doktorant	Temat	Promotor
19	2005	Magdalena Rzeszotarska-Palka	Tożsamość krajobrazu kulturowego wsi folwarcznych i majątków ziemskich na terenie Pomorza Zachodniego: zakres, możliwości i metody rewitalizacji krajobrazu kulturowego wsi i majątków ziemskich administrowanych w l. 1949–1991 przez państwowe gospodarstwa rolne	Adam Szymski
20	2006	Tomasz Jeleński	Sztuka kształtowania historycznych wnętrz miejskich na tle przemian w kulturze. Idee – zadania – narzędzia	Wojciech Kosiński*
21	2006	Zbigniew Kęsek	Architektura sakralna Zakopanego i Skalnego Podhala	Wojciech Kosiński*
22	2006	Małgorzata Reinhard-Chlanda	Budowle sakralne Kleparza i ich rola w krajobrazie miejskim Krakowa	Krystyna Pawłowska*
23	2006 doktorat z wyróżnieniem	Paweł Rygiel*	Współczynnik wrażliwości wizualnej krajobrazu (<i>visual sensitivity</i>) i możliwości jego zastosowania w pracach planistycznych w mieście	Aleksander Bohm*
24	2006 doktorat z wyróżnieniem	Jadwiga Ignaczak-Felińska	Cysterskie ogrody klasztorne na Pomorzu Zachodnim	Anna Mitkowska*
25	2006	Maria Jaworska-Michałowska	Wpływ termomodernizacji na architekturę obiektów zabytkowych	Wojciech Kosiński*
26	2007 doktorat z wyróżnieniem	Miłosz Walerzak	Ogrody francuskie w krajobrazie Warmii i Mazur	Zbigniew Myczkowski*
27	2007	Ewa Kozłowska	Proekologiczne sposoby gospodarowania wodą opadową w aspekcie architektury krajobrazu. Zrównoważone systemy drenażu	Alina Drapella-Hermansdorfer
28	2007	Tatiana Tokarczuk*	Granice krajobrazu w przestrzeni	Wojciech Kosiński*
29	2007	Marcin Furtak* **	<i>Genius loci</i> architektury Centralnego Okręgu Przemysłowego	Aleksander Böhm*

Lp.	Rok ukończenia	Doktorant	Temat	Promotor
30	2008 Wyróżnienie Ministra Infrastruktury	Izabela Sykta*	Znaczenie wyróżniających się, kontrowersyjnych obiektów architektury współczesnej dla kształtowania i percepcji krajobrazu miejskiego	Aleksander Böhm*
31	2008	Wiesława Gadomska	Walory krajobrazowe rzeki w mieście i ich wykorzystanie w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów nadrzecznych (na przykładzie Łyny w Olsztynie)	Krystyna Pawłowska*
32	2008 doktorat z wyróżnieniem	Katarzyna Łakomy* **	Miejskie rezydencje ogrodowe typu <i>villa urbana</i> przełomu XIX i XX w. w tkance urbanistycznej miasta przemysłowego (na przykładzie Katowic)	Anna Mitkowska*
33	2008	Małgorzata Kadelska	Piękno dzieła sztuki w odniesieniu do rangi estetycznej, urbanistycznej i krajobrazowej olsztyńskich osiedli typu miasto–ogród	Anna Mitkowska*
34	2008 doktorat z wyróżnieniem	Katarzyna Hodor*	Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego	Anna Mitkowska*
35	2008 doktorat z wyróżnieniem	Katarzyna Piotrowska-Nosek	Kształtowanie krajobrazu w planach zarządzania miejsc Światowego Dziedzictwa. Kontekst krajobrazowy miejsca	Zbigniew Myczkowski*
36	2010	Anna Staniewska*	Rewitalizacja krajobrazów fortyfikacyjnych jako przedmiot działania organizacji pozarządowych	Krystyna Pawłowska*
37	2010 doktorat z wyróżnieniem	Przemysław Baster	Polskie parki kaligraficzne. Kierunek dworski	Krystyna Dąbrowska-Budziło*
38	2012 doktorat z wyróżnieniem	Lidia Ozimkowska	Granice obiektów architektury krajobrazu	Zbigniew Myczkowski*

Lp.	Rok ukończenia	Doktorant	Temat	Promotor
39	2012	Paulina Pawlina- -Luba	Wpływ zmian kulturowych na przemianę krajobrazu przyrodniczego w obrębie środkowej części doliny rzeki Dunajec	Piotr Patoczka*
40	2012 doktorat z wyróżnieniem	Aleksandra Pilarczyk	Cmentarze i tereny pocmentarne w krajobrazie Szczecina jako potencjał kulturowo-przyrodniczy miasta	Adam Szymski
41	2012	Jadwiga Gancarz- Żebracka*	Ewolucja układu siedziby szlacheckiej w Kurozwękach jako przykład rozwoju ośrodków rezydencjonalnych Małopolski północnej	Agata Zachariasz*

* pracownik Instytutu Architektury Krajobrazu, ** obrona w komisji K1

HABILITACJE PRACOWNIKÓW INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

Lp.	Rok ukończenia	Tytuł	Autor
1	1997	Idea swojskości w urbanistyce i architekturze miejskiej	Krystyna Pawłowska
2	1999	Krajobraz wyrazem tożsamości na przykładzie wybranych obszarów chronionych w Polsce	Zbigniew Myczkowski
3	2000	„Ściany i bramy” w krajobrazie	Piotr Patoczka
4	2001	Aktywizacja turystyczna małych miast – aspekty architektoniczno-krajobrazowe	Wojciech Kosiński
5	2004	Treść krajobrazu kulturowego w jego kształtowaniu i ochronie	Krystyna Dąbrowska- Budziło
6	2007 wyróżnienie	Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych	Agata Zachariasz

2. PRACE NAUKOWE I PROJEKTY

2.1. PROJEKTY BADAWCZE (GRANTY)

1994–1997

- Krajobraz miejski w warunkach wolnego rynku i demokracji (A. Böhm, K. Dąbrowska-Budziło, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, J. Kot, K. Pawłowska, G. Praweńska-Skrzypek, S. Reizer, K. Skalski, I. (Sikora) Sykta)
- Dziedzictwo architektoniczne polskiej emigracji w Brazylii w stanie Parana (A. Böhm, W. Kosiński, A. Zachariasz, L. Bylina, I. Sykta (IAK PK/, A. Karwińska (AE/, S. Povoia Pires (ICOMOS Brazylia/)

1998–2001

- Przykłady rewitalizacji przeprowadzanych na terenie dzielnic śródmiejskich miast polskich (grant promotorski, A. Böhm, M. Agajew)
- Badania dziedzictwa architektonicznego polskiej emigracji w Brazylii (kontynuacja) (W. Kosiński, A. Zachariasz, I. Sykta, A. Böhm, P. Rygiel, B. Bury, K. Flaga)
- Kalwaria w Wejherowie na Pomorzu Gdańskim /geneza, dzieje, tło polskie i europejskie, wpływy kulturowe kompozycja krajobrazowa, program kulturowy, obrzędowość, zagadnienia konserwatorskie (A. Miłkowska)
- Kontrowersyjne realizacje architektoniczne w krajobrazie Paryża, Wiednia i Krakowa (I. Sykta)
- Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa (A. Böhm, A. Zachariasz).

2002–2003

- Tereny zieleni w mieście współczesnym (A. Zachariasz)

2003–2005

- Możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzennego polskich miast w warunkach transformacji (E. Heczko-Hyłowa)
- Kształtowanie otoczenia dróg w krajobrazie otwartym (grant promotorski, M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)
- Re Urban – Aktywna reurbanizacja w warunkach zmian demograficznych (E. Heczko-Hyłowa, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Siewniak, A. Böhm)
- Sztuka współczesnego kształtowania w przestrzeni historycznych wnętrz miejskich (grant promotorski, W. Kosiński, T. Jeleński)
- Współczynnik wrażliwości wizualnej krajobrazu (*visual sensitivity*) i możliwości jego zastosowania w pracach planistycznych w mieście. (grant promotorski, A. Böhm, P. Rygiel)

2005–2007

- Rola budowli sakralnych w krajobrazie miejskim Kleparza (grant promotorski, K. Pawłowska, M. Reinhard-Chlanda)
- Znaczenie wyróżniających się obiektów architektury współczesnej dla kształtowania i percepcji krajobrazu miejskiego (grant promotorski, A. Böhm, I. Sykta)

2006–2008

- Walory krajobrazowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, K. Wojciechowski, E. Szumakowicz, W. Osikowska, J. Przetacznik, S. Mularz, W. Drzewiecki)
- Miejskie rezydencje ogrodowe typu *villa urbana* przełomu XIX i XX wieku w tkance urbanistycznej miasta przemysłowego – na przykładzie Katowic (grant promotorski, A. Mitkowska, K. Łakomy)
- Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego w województwie małopolskim. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość (grant promotorski, A. Mitkowska, K. Hodor)
- Zrównoważony rozwój VIII Dzielnicy Krakowa – aspekty krajobrazowe (W. Kosiński, T. Jeleński, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska)
- Ogrody klasztorne na Pomorzu Zachodnim na przykładzie opactw cysterskich (grant promotorski, Anna Mitkowska, J. Ignaczak-Felińska)

2008–2010

- Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu metodami partycypacji społecznej; badania percepcji, badania potrzeb, korzystanie ze społecznych źródeł inspiracji, organizowanie negocjacji, warsztatów i dyskusji publicznych. IV konkurs projektów badawczych rozwojowych MNiSW NR 16 0003 04/2008 (K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, spoza PK: A. Fogel, J.F. Jacko)

2009–2011

- Krajobraz polskich parków i ogrodów kaligraficznych (grant promotorski, K. Dąbrowska-Budziło, P. Baster)
- Ewolucja układu funkcjonalno-przestrzennego polskiej siedziby szlacheckiej w Kurozwękach jako przykład rozwoju ośrodków rezydencjonalnych Małopolski północnej (grant promotorski, A. Zachariasz, J. Gancarz-Żebracka)
- Turystyka kulturowa narzędziem ochrony i udostępnienia krajobrazu warownego (J. Śródulska-Wielgus)

2010–2012

- Planowanie przestrzeni o wysokich walorach krajobrazowych przy użyciu cyfrowych analiz terenu wraz z oceną ekonomiczną (P. Ozimek, A. Böhm, A. Ozimek, W. Wańkiewicz)

2011–2013

- Zastosowanie cyfrowych modeli przestrzennych w ochronie i kształtowaniu krajobrazu (J. Konopacki)

2.2. ZLECONE DO INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU OPRACOWANIA STUDIALNO-PROJEKTOWE**1992–1994**

- Kalwaria Zebrzydowska – studium krajobrazowo-urbanistyczne do planu szczegółowego. (A. Mitkowska (kier. zesp.), K. Dąbrowska-Budziło, A. Rudnicki, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)

- Polityka Krajobrazowa do Miejscowego Planu Ogólnego Zagospodarowania Miasta Krakowa (A. Böhm (kier. zesp.), K. Dąbrowska-Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz)
- Miejscowy Plan Ogólny Zagospodarowania Miasta Krakowa (Z. Ziobrowski (koordynator), A. Böhm, K. Bojanowski, K. Pawłowska, K. Dąbrowska-Budziło, J. Grzymek, W. Lachiewicz, E. Podolak, S. Reizer, A. Rudnicki, K. Zgud)
- Janowiec n. Wisłą. Studium ochrony krajobrazu kulturowego. Studium krajobrazowych aspektów kształtowania układu urbanistycznego. Studium krajobrazowych aspektów wzornika miejscowych form architektury i detalu (A. Böhm, W. Kosiński, K. Kuśnierz z zespołem)
- Określenie kierunków rekultywacji oraz zagospodarowania wyrobisk górniczych Opola. (A. Mitkowska, załącznik do Studium górniczo-ekologicznego miasta Opola; kier. zesp. J. Mikołajczak AGH)
- Model postępowania konserwatorskiego dla parków dworskich przejmowanych przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. (A. Mitkowska kier. zesp., K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor, kons. J. Bogdanowski)
- Ewidencja parku pielgrzymkowego w Kalwarii Zebrzydowskiej. (A. Mitkowska)

1996

- Operat ochrony zasobów kulturowych TPN w ramach Planu Ochrony TPN, etapy I, II, III (M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Myczkowski),
- Operat ochrony zasobów widokowych TPN w ramach Planu Ochrony TPN (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)
- Kompleksowy program rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa (A. Böhm (kier. zesp.), K. Pawłowska, A. Zachariasz, Z. Bednarz)
- Park Centralny w Łądku Zdroju ze szczególnym uwzględnieniem Ogrodu Japońskiego (studium – wytyczne – projekt) (A. Mitkowska (kier. zesp.), M. Siewniak)

1997

- Operat ochrony walorów widokowych OPN w ramach Planu Ochrony OPN, (M. Łuczyńska-Bruzda, M. Twaróg, U. Forczek-Brataniec)
- Studium architektoniczno-inżynierskie możliwości podwyższenia obwałowań i bulwarów wiślanych w Krakowie, na odcinku od stopnia Dąbie do stopnia Kościuszko, ze względu na ochronę przeciwpowodziową – część architektoniczno-krajobrazowa (A. Böhm (kier. zesp.), E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, P. Rygiel), NAGRODA MIASTA KRAKOWA 1998

1998

- Plan Koordynacyjny III Kampusu UJ w Krakowie (A. Böhm (kier. zesp.), K. Bieda, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, W. Wańkiewicz, P. Rygiel, P. Wzorek, A. Trzos, J. Antoniewicz)
- Studium programowe dla inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych III Kampusu UJ w Pychowicach (A. Böhm (kier. zesp.), P. Rygiel, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, W. Wańkiewicz, A. Trzos)

- Studium historyczne i architektoniczne fortów Twierdzy Kraków (M. Łuczyńska-Bruzda, K. Wielgus)
- Studium historyczno-kompozycyjne i projekt koncepcyjny rewaloryzacji Parku im. St. Moniuszki w Łądku Zdroju (A. Mitkowska, współpr.: M. Siewniak i G. Schneider-Skalska)
- Kalwaria Zebrzydowska. Opracowanie dokumentacji do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa. (A. Mitkowska oraz współpr. techniczna: G. Schneider-Skalska, K. Skalski, Z. Sieraczyński, A. Zachariasz, M. Swaryczewska, J. Witaliński; konsultacje robocze: M. Siewniak, K. Bieda, M. Barański, K. Gruszczyk, O.M. Cichy, OFM)
- Projekt gospodarowania zabytkowym krajobrazowym zespołem Kalwarii Zebrzydowskiej, dokumentacja dodatkowa dla UNESCO (po raz pierwszy wprowadzona w procedurach wpisu), do wniosku o wpis na Listę Światowego Dziedzictwa (A. Mitkowska)
- Operat szczegółowy dziedzictwa kulturowego i historycznego PPN (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski z zespołem)
- Plan koordynacyjny zagospodarowania terenów Politechniki Krakowskiej w Czyżynach wraz ze Specjalną Strefą Ekonomiczną (A. Böhm (kier. zesp.), K. Bieda, P. Rygiel, A. Zachariasz, P. Ozimek, U. Gola, W. Wańkowicz, A. Trzos)
- Plan koordynacyjny Specjalnej Strefy Ekonomicznej zlokalizowanej na terenie Huty im. T. Sendzimira S.A. w Nowej Hucie (A. Böhm (kier. zesp.), I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola, W. Wańkowicz, A. Trzos, K. Fabijanowska)

1999

- Studium krajobrazowo-urbanistyczne dla terenu KS „Nadwiślan” pomiędzy ulicami: Koletek, Sukienniczą, Dietla i Bulwarem Czerwieńskim jako potencjalnym miejscem lokalizacji hotelu (A. Böhm (kier. zesp.), A. Zachariasz, P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola)
- Dokumentacja projektowa części A, B Parku Dębnickiego (K. Pawłowska (kier. zesp.), K. Dąbrowska-Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)
- Koncepcja zagospodarowania południowego przedpola Zamościa-Miasta UNESCO. Tereny otoczenia zalewu z uwzględnieniem Rotundy i Zamczyska (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Łańcut. Studium i wytyczne rewaloryzacji Starego Miasta. Koncepcja programowo-prze-strzenna (W. Kosiński, K. Kuśnierz, A. Kalisz, M. Motak)
- Koncepcja urbanistyczno-architektoniczna parku dydaktycznego – „Polska w miniaturze” – w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie, etap I (A. Böhm (kier. tematu), K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Wiślica, etap I (inventaryzacyjny). (A. Mitkowska (kier. tematu), G. Schneider-Skalska)
- Operat ochrony walorów widokowych PPN (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)

2000

- Katalog form budownictwa rejonu otuliny PPN (M. Łuczyńska-Bruzda (kier. tematu), U. Forczek-Brataniec, K. Stokłosa)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Wiślica, etap II. (A. Mitkowska (kier. tematu), G. Schneider-Skalska, współpr. E. Gruszczyńska. Suplement do „Studium”, w 2001). Praca uzyskała nagrodę Ministra Infrastruktury I stopnia, w dziedzinie planowania przestrzennego.

2001

- Ocena możliwości i warunki wprowadzenia zabudowy „na terenach” położonych w Kalwarii Zebrzydowskiej (A. Mitkowska)
- Ocena możliwości i warunki wprowadzenia zabudowy na terenach położonych w Kalwarii Zebrzydowskiej przy ul. Krakowskiej, ul. Jagiellońskiej oraz na tyłach ul. 3 Maja (A. Böhm, A. Zachariasz)

2002

- Lotniczy Park Kulturowy. Koncepcja arch.-krajobrazowa z planem koordynacyjnym (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus z zespołem)
- Kwerenda akt i materiałów związanych z pl. wykonaniem studium krajobrazu kulturowego i przyrodniczego Zakopanego (A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel)
- Park Dębnicki (K. Pawłowska (kier. zesp.), K. Dąbrowska-Budziło, K. Fabijanowska, A. Zachariasz)

2003

- Studium urbanistyczno-konserwatorskie bulwarów Wisły między mostami Zwierzynieckim a Kotlarskim w Krakowie (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Studium hist.-krajobr. oraz opr. analizy kompozycyjno-widokowej obiektu – zespołu pałacowo-parkowego w Plazie pod kątem wprowadzenia wielofunkcyjnego boiska sportowego (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Le:NOTRE – Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Resarch in Europe – 2002–2005 – projekt wykonywany w ramach programu ERASMUS (gł. wykonawca: R. Stiles, Komitet Sterujący: C. Ward, J. deVries, K. Jörgensen, L. Ribeiro, I. Sarlöv, I. Marusic, C. Scherzer, D. Bruns, K. Kalmane, K. Szilagyi, M. Goula, A. Böhm)
- Studium projektowe „arboretum Sobieskich” w Złotym Potoku (A. Mitkowska, współpr. G. Schneider-Skalska)
- Szczegółowe stanowisko w sprawie wniosku Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpis kalwarii na Górze św. Anny na Listę Pomników Historii (A. Mitkowska)
- Opinia konserwatorska do projektu prac remontowych potoku Cedron (szkody powodziowe) w Kalwarii Zebrzydowskiej (A. Mitkowska)
- Studium kompozycyjne projektu rewaloryzacji rynku w Lanckoronie (A. Mitkowska, współpr. techniczna: M. Wilczkiewicz-Janias, E. Seweryn, N. Kos, K. Babicz)

2004

- Opracowanie podstawowych wytycznych ochronnych i konserwatorskich Fortu 52 Borek w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Koncepcja zagospodarowania terenów zielonych miasta Sanoka (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Szczegółowa opinia i wytyczne konserwatorskie rewaloryzacji Parku Skaryszewskiego w Warszawie (A. Mitkowska)
- Studium i projekt ogrodów franciszkańskich w Pilicy-Biskupicach (A. Mitkowska, K. Hodor)
- Opinia konserwatorska do projektu rewaloryzacji ogrodu rezydencjonalnego I. Czartoryskiej w Puławach (A. Mitkowska)

2005

- Opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu przy ul. Powstańców – otoczenie Fortu Sudoł (K. Wielgus)
- Studium krajobrazowe dla relacji przestrzennych zabytkowego budynku „Wańkówka” (d. Muzeum Lenina) oraz projektowanego węzła drogowego na szosie zakopiańskiej, w Poroninie (W. Kosiński (kier. zesp.), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Projekt parku Św. Kingi w Wieliczce – studium historyczne i koncepcja rewitalizacji (A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, I. Sykta, konsult. S. Kisielowski, opr. graf. M. Kisielowski)
- Analiza możliwości kształtowania zabudowy na terenie miasta Krakowa (A. Böhm)
- Studium krajobrazu Góry Bodzowskiej wraz z waloryzacją i wstępnymi wytycznymi projektowymi (W. Kosiński (kier. zesp.), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Projekt Ogrodu Maryjnego przy klasztorze oo. Franciszkanów w Pilicy-Biskupicach (A. Mitkowska, K. Hodor)
- Wytyczne szczegółowe (kompozycyjne i techniczne) realizacji nawierzchni rynku w Lanckoronie, nadzory autorskie realizacji (A. Mitkowska)

2006

- Rozszerzenie funkcjonalności opracowanej bazy punktów, ciągów i płaszczyzn widokowych (A. Böhm, K. Dąbrowska-Budziło, M. Kisielowski)
- Zagospodarowanie terenu przy al. Powstańców – otoczenie Fortu Sudoł w Krakowie (Z. Myczkowski)
- Opracowanie koncepcji zagospodarowania fortu Sudoł w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej zagospodarowania terenów otaczających zbiornik wodny na Zakrzówku w Krakowie (A. Böhm)
- Studium kształtowania krajobrazu terenów pofortecznych Twierdzy Zamość ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania zieleni (Z. Myczkowski, J. Śródulka-Wielgus, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymsza-Mazur, J. Janczykowski, D. Kiciński)
- Janowiec n. Wisłą. Studium projektowe obwodnicy i centralnego zespołu dwóch rynków (W. Kosiński (kier. zesp.), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Wytyczne konserwatorskie i urbanistyczne dla zespołów pofortecznych oraz przemysłowych na Krzemionkach (K. Wielgus, J. Śródulka-Wielgus z zespołem)
- Aktualizacja ekspertyzy konserwatorskiej parku w zespole pałacowym w Krakowie – Bieżanowie, ul. ks. Jerzego Popiełuszki – Park przy dworze Czeczów (A. Böhm, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)

2007

- Aktualizacja koncepcji programowo-przestrzennej i krajobrazowej Lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny w Krakowie (Z. Myczkowski, J. Śródulka-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymsza-Mazur, J. Piekło, K. Chajdys, S. Kawiorski, A. Kulczycki, A. Śliwa, A. Florek, B. Uroda, G. Pasek, K. Barnowski)
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej wsi pienińsko-gorczańskich „Szlak atrakcyjności turystycznych w dolinie Dunajca” (Z. Myczkowski, K. Wielgus, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska)

- Koncepcja architektoniczno-krajobrazowa terenów pofortecznych frontu południowego Twierdzy Zamość. Układ budowli kubaturowych oraz ziemnych dzieł obronnych. Kształtowanie wnętrz krajobrazowych, ciągów komunikacji pieszej i dojazdowej, zieleni i małej architektury (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Projekt zagospodarowania parku podworskiego w Porębie Wielkiej w stadium koncepcji programowo-funkcjonalnej, architektoniczno-krajobrazowej (Z. Myczkowski)
- Aktualizacja koncepcji programowo-przestrzennej i krajobrazowej lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego lotniska Rakowice–Czyżyny w Krakowie (K. Wielgus)
- Analiza oddziaływania planowanej inwestycji AWIM Development Sp. z o.o. na tereny Lotniczego Parku Kulturowego wraz z wytycznymi kształtowania krajobrazu (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Studium widokowe i wytyczne krajobrazowe do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Niegowa (A. Böhm)
- Program planu ochrony zespołu historyczno-krajobrazowego Twierdzy Kraków (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Plan Ochrony Zespołu Parków Kulturowych Twierdzy Przemyśl, na terenach gmin: Bircza, Krasiczyn, Krzywca, Mrdyka Orły, Przemyśl, Stubno, Żurawica, Gminy Miejskiej Przemyśl, Powiat Przemyski (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Koncepcja zagospodarowania obiektów Twierdzy Przemyśl od Bramy Sanockiej Dolnej, wpisanej do rejestru zabytków układu urbanistycznego poprzez mur forteczny, Bramę Sanocką Górną, fort Trzy Krzyże do Bramy na Zniesieniu (objętych ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków układu urbanistycznego) znajdujących się na terenie Miasta Przemyśla i wchodzących w skład zespołu fortyfikacji rdzenia dawnej Twierdzy Przemyśl (Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymśa-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki)
- Ekspertyza krajobrazowa i badanie chłonności krajobrazowej okolic Zamku Rudno (A. Böhm)
- Ekspertyza konserwatorska sanacji bryły kościoła parafialnego w Leńczach (A. Mitkowska)

2008

- Szlak fortecznej turystyki kulturowej w Twierdzy Przemyśl. Projekt koncepcyjny arch.-urb. i krajobrazowy, programy funkcyjno-przestrzenne dla poszczególnych fortów (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymśa-Mazur)
- Projekt „NATO 1949–2009”. Koncepcja projektowa ekspozycji plenerowej i kameralnej sprzętu lotniczego NATO w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Koncepcja udostępnienia turystycznego i urządzenia krajobrazu warownego Twierdzy Zamość (Z. Myczkowski)
- Koncepcja arch.-krajobrazowa terenów pofortecznych frontu południowego Twierdzy Zamość (Z. Myczkowski)
- Opracowanie koncepcji zagospodarowania Bulwaru Wiślanego na odcinku mostu Powstańców Śląskich do mostu Kotlarskiego na Zabłociu w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus, A. Sordyl, S. Dousa)

- Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu metodami partycypacji społecznej-badania percepcji, badania potrzeb, korzystanie ze społecznych źródeł inspiracji organizowanie negocjacji, warsztatów i dyskusji (K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, J.F. Jacko, A. Fogel, B. Płaczynta-Brudnik, M. Walaszczyk)

2009

- Twierdza Zamość. Koncepcja udostępnienia turystycznego i urządzania krajobrazu warownego (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymsha-Mazur, J. Piekło, M. Chrząszczyk, A. Kruszec, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Gajdek, O. Zapolska)
- Koncepcja architektoniczno-krajobrazowa terenów pofortecznych frontu południowego Twierdzy Zamość, obejmującej układ budowli kubaturowych oraz ziemnych dzieł obronnych z kształtowaniem wnętrza krajobrazowych, ciągów komunikacji pieszej i dojazdowej, zieleni i małej architektury (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, W. Rymsha-Mazur, J. Piekło, D. Kiciński, A. Kruszec)

2010

- Opracowanie koncepcji zagospodarowania bulwaru wiślanego na odcinku od mostu Powstańców Śląskich do mostu Kotlarskiego w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus, A. Sordyl, S. Dousa)
- Koncepcja architektoniczno-krajobrazowa oraz funkcjonalno-użytkowa adaptacji kampusu Politechniki Krakowskiej przy ul. Warszawskiej w Krakowie wraz z budynkiem d. aresztu, jako centrum muzealno-edukacyjnym turystyki kulturowej w historycznym zespole garnizonowym Twierdzy Kraków – siedziba Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, W. Rymsha-Mazur, K. Chajdys, O. Zapolska, K. Latusek, L. Malinowska, K. Myczkowska)
- Pałac Humnickich w Birczy. Studium hist. – komp. założenia pałacowo-parkowego (K. Łakomy, A. Mitkowska, K. Fabijanowska, W. Bobek)
- Fort 12 Luneta Warszawska w Krakowie. Inwentaryzacja i studium zieleni wraz z konsultacjami dla Urzędu Miasta Krakowa (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Koncepcja zagospodarowania południowego przedpola Zamościa – Miasta UNESCO. Tereny otoczenia zalewu z uwzględnieniem Rotundy i Zamczyska (Z. Myczkowski, Z. Mirek, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymsha-Mazur, K. Chajdys, E. Furlepa, K. Jakubowski, K. Martyna, J. Sulikowska, O. Zapolska, Ż. Kulig, B. Najder)
- Studium historyczno-kompozycyjne wraz z wytycznymi planistycznymi zespołu pałacowo-parkowego w Birczy (K. Łakomy, K. Fabijanowska, W. Bobek, konsult. A. Mitkowska, J. Janczykowski)
- Opinia dotycząca wartości historyczno-kompozycyjnych kompleksu rezydencjonalnego Przebendowskich w Wejherowie z uzasadnieniem konieczności poszerzenia strefy wpisu do rejestru zabytków [korekty wpisu dokonano] (A. Mitkowska)

2011

- Bastion III i Arsenalu w Zamościu. Konsultacje naukowo-badawcze dotyczące realizowanego projektu Muzeum Fortyfikacji i Broni. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (Z. Myczkowski)

- Dokumentacje konserwatorskie określające granice wpisanych do rejestru zabytków parków w Mosznej i w Dobrej (oraz strefy otulinowej, oddzielna dokumentacja) (K. Hodor, K. Łakomy, współpr. W. Bobek, M. Sych, A. Steuer, konsult. A. Mitkowska)
- Kampus PK przy ul. Warszawskiej 24 w Krakowie. Dokumentacja konserwatorska określającą granice otoczenia zabytkowego parku Ogrody Akademickie Politechniki Krakowskiej. Projekt zagospodarowania północnego i wschodniego przedpola budynków Politechniki Krakowskiej. Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy nowego ogrodzenia oraz przejścia od strony północnej na ul. Warszawską (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Plan ochrony Parku Kulturowego Stare Miasto w Krakowie (Z. Myczkowski, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, P. Nosalska, K. Latusek, O. Zapolska)

2012

- Szczegółowa opinia konserwatorska oceny prac prowadzonych w zabytkowym parku dworskim w Chociwlu (gmina Czerniewice) (A. Mitkowska)
- Uwagi dotyczące zabudowy działek wchodzących w ciąg Parku „Młynówka Królewska” w Krakowie (A. Mitkowska)
- Ekspertyza na temat projektu koncepcyjnego „Rewitalizacja zabytkowego parku miejskiego w Skierniewicach – dawnego ogrodu prymasów Polski” (A. Böhm, A. Zachariasz)

2.3. PROJEKTY NAUKOWE I BADAWCZE WSPIERANE FINANSOWO ZE ŚRODKÓW ZAGRANICZNYCH

- Le:NOTRE – Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Resarch in Europe. Projekt wykonywany w ramach programu ERASMUS. 2002–2005 (główny wykonawca: R. Stiles, Komitet Sterujący: C. Ward, J. deVries, K. Jörgensen, L. Ribeiro, I. Sarlöv, I. Marusic, C. Scherzer, D. Bruns, K. Kalmane, K. Szilagyi, M. Goula, A. Böhm)
- ReUrban Mobil – Mobilising Reurbanisation on Condition of Demographic Change. Projekt realizowany w ramach 5 Programu UE *City of Tomorrow and Cultural Heritage* w I. 2003–2004 w Instytucie Architektury Krajobrazu PK, a w I. 2004–2005 w Instytucie Rozwoju Miast w Krakowie. Czas realizacji: 2003–2005 (koordynator polskiej części: E. Heczko-Hyłowa, zespół: A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Siewniak, konsultant A. Böhm)
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej wsi pienińsko-gorczańskich „Szlak atrakcyjności turystycznych w dolinie Dunajca”. Projekt realizowany w ramach Europejskiego Programu Leader+ 2008 (kierownik opracowania: Z. Myczkowski, koordynacja, główny projektant: K. Wielgus)
- Projekt koncepcyjny architektoniczno-urbanistyczny i krajobrazowy wraz z programami funkcyjno-przestrzennymi dla poszczególnych fortów „Szlak fortecznej turystyki kulturowej w Twierdzy Przemyśl”. Finansowanie: Regionalny Program Operacyjny w ramach wsparcia przez Unię Europejską. 2009 (kierownictwo naukowe: Z. Myczkowski, koordy-

- nacja: K. Wielgus, zespół autorski: J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki).
- Opracowanie dokumentacji funkcjonalno-przestrzennej „Szlaku Kultury Wołoskiej” zlokalizowanego na obszarze objętym działaniem LGD (obszar gmin Ochotnica Dolna i Krościenko nad Dunajcem). Projekt realizowany w ramach Europejskiego Programu Leader+ 2008 (kierownik opracowania: Z. Myczkowski, koordynacja, główny projektant: K. Wielgus, zespół autorski: J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Chrzęszczyk)
 - A Comparative Study of the Preservation and Utilization of Historical Cities Kyoto, Kanazawa, Krakow and Warsaw – Studia porównawcze ochrony i użytkowania historycznych miast Kyoto, Kanazawa, Kraków i Warszawa. Projekt polsko-japoński finansowany przez: Japan Society for The Promotion of Science, Polską Akademię Nauk, z finansowym wsparciem Rektora Politechniki Krakowskiej, 2008–2009 (koordynatorzy: H. Yaha-gi, K. Pawłowska, zespół: A. Zachariasz, A. Staniowska, J. Konopacki, I. Sykta, M. Wa-laszczyk, U. Myga-Piątek)
 - Projekt koncepcyjny, architektoniczno-urbanistyczny i krajobrazowy wraz z programami funkcjonalno-przestrzennymi dla poszczególnych fortów. Szlak fortecznej turystyki kulturowej „Północna Rokada” Twierdza Przemyśl. Finansowanie: Regionalny Program Opera-cyjny w ramach wsparcia przez Unię Europejską. 2009 (kierownictwo naukowe: Z. Mycz-kowski, koordynacja: K. Wielgus, zespół autorski: J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki)
 - Wstępna koncepcja urządzenia obiektów i obszarów Twierdzy Przemyśl na terenach gmin: Przemyśl, Krasiczyn, Medyka i Miasta Przemyśla, jako materiały uwarunkowania i wytyczne do przetargów na projekty budowlane i wykonawcze. Finansowanie: Regio-nalny Program Operacyjny w ramach wsparcia przez Unię Europejską. 2010. (kierow-nictwo naukowe: Z. Myczkowski, koordynacja: K. Wielgus, zespół autorski: J. Środul-ska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, K. Martyna, K. Jakubowski, A. Laskoś, O. Zapolska, E. Furlepa, A. Gajdek, J. Sulikowska, Ż. Kulig, B. Najder)
 - Konsultacje naukowo-badawcze dotyczące projektu realizowanego przez zamawiającego: Utworzenie Muzeum Fortyfikacji i Broni w obrębie Bastionu III i Arsenalu w Zamościu „Pro-gram Operacyjny Infrastruktura i Środowisko”. Finansowanie: Europejski Program Opera-cyjny „Infrastruktura i Środowisko” Czas realizacji: 2011 (kierownik opracowania: Z. Mycz-kowski, koordynacja: K. Wielgus)
 - Projekt Małopolskiego Laboratorium Budownictwa Pasywnego. Finansowanie: Małopol-ski Urząd Marszałkowski ze środków europejskich, w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (lista projektów indykatywnych). 2010–2013. (kierownik projektu: M. Furtak, koordynator: M. Fedorczyk-Cisak)
 - „Politechnika XXI wieku – program rozwojowy Politechniki Krakowskiej – najwyższej ja-kości dydaktyka dla przyszłych polskich inżynierów”. Zadanie nr 5 – rozwoju potencjału dydaktycznego Wydziału Architektury, projekt współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, koordynator dla kierunku architektura krajobrazu – A. Zacha-riasz (2010–2015)

2.4. WYBRANE PROJEKTY INDYWIDUALNE I ZESPOŁOWE

(zestawienie według porządku alfabetycznego)

WOJCIECH BOBEK

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu Koncepcja optycznej i funkcjonalnej integracji Składowiska Odpadów Komunalnych Barycz z krajobrazem Pogórza Wielickiego				
architektura krajobrazu	KPP	M. Siewniak, współautorzy: W. Bobek, U. Jarkowska, M. Grzywacz	MPO Kraków	2007
tytuł/przedmiot projektu Projekt rewaloryzacji alei 3 Maja w Krakowie				
architektura krajobrazu, zieleni	KPP/PB	M. Siewniak, współautorzy: W. Bobek, M. Bogdanowicz	KZK Kraków	2007
tytuł/przedmiot projektu Projekt ciągu przyrodniczego i zieleni osiedlowej dla osiedla Zielona Dolina przy ul. Zdziarskiej w Warszawie				
architektura krajobrazu, zieleni	KPP/PB	M. Siewniak, współautorzy: W. Bobek, M. Bogdanowicz, M. Podwysocka	JW. Construction	2008/2011– ...
tytuł/przedmiot projektu Projekt zieleni i projekt. domu kultury przy ul. Koszykarskiej w Krakowie				
architektura krajobrazu, zieleni	PB	W. Bobek, współautorzy: K. Hodor, K. Łakomy	Miasto Kraków	2010
tytuł/przedmiot projektu Projekt gospodarki zielenią i projekt zieleni Placu Niepodległości i Parku Miejskiego w Zakopanem				
architektura krajobrazu, zieleni	PB	S. Florkiewicz, współautorzy: W. Bobek, M. Bogdanowicz, K. Łakomy	Miasto Zakopane	2010–2011/ 2012–2013

ALEKSANDER BÖHM

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant /zespół projektowy	Inwestor	Data projektu /realizacji
tytuł/przedmiot projektu Koncepcja urbanistyczna Krakowskiego Centrum Komunikacyjnego				

urbanistyka	projekt konkursowy I miejsce ex aequo	K. Bieda, A. Böhm, W. Kosiński, A. Rudnicki zespół: A. Zachariasz, I. Sykta, D. Sykta, M. Micor	Gmina M. Kraków, SARP	1995
tytuł/przedmiot projektu		Plan koordynacyjny III Kampusu UJ w Pychowicach		
urbanistyka planowanie przestrzenne	plan realizacyjny i mpzp, 2007 – Nagroda Ministra Budownictwa	A. Böhm (kier. zespołu) zespół: W. Wańkowicz, A. Zachariasz, P. Ozimek, A. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola. A. Böhm (współautorstwo mpzp III Kampusu UJ)	Uniwersytet Jagielloński	1998–2000/ realizacja w toku
tytuł/przedmiot projektu		Projekt City Park Zakrzówek w Krakowie		
architektura krajobrazu	KPP	A. Böhm, współpr. M. Kisielowski	GERIUM Polska Development S.A.	2010
tytuł/przedmiot projektu		Park Rataje w Poznaniu		
architektura krajobrazu	projekt konkursowy I nagroda	A. Böhm, M. Gajda, A. Zaboklicki, M. Kondracka, D. Kuczko, K. Wojtaszek, A. Ganczarek	Prezydent M. Poznań, SARP	2011
tytuł/przedmiot projektu		Projekt odbudowy spalonego kościoła i nowej plebanii na Woli Justowskiej w Krakowie		
architektura	KPP	A. Böhm, współpr. M. Kisielowski, P. Radziszewski	Parafia M.B. Królowej Polski, Wola Justowska	2012

KRYSTYNA DĄBROWSKA-BUDZIŁO

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ /zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego m. Krakowa, Koncepcja polityki kształtowanie i ochrony terenów otwartych		
planowanie przestrzenne	projekt uchwalony	Z. Ziobrowski (gl. proj.) współautorzy: A. Böhm, J. Bogdanowski, K. Dąbrowska- Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko-Hyłowa, M. Holewiński, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz	UM Krakowa	1992–1994/ obowiązywał 1994–2000

tytuł/przedmiot projektu		Projekt Parku Dębnickiego w Krakowie		
architektura krajobrazu, mała arch. drogi, zieleń	KPP/BP/PW część A i B	K. Pawłowska, K. Dąbrowska-Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska	UM Krakowa	1997–2003/ otwarcie 2002
tytuł/przedmiot projektu		Projekt rewaloryzacji przestrzeni publicznych centrum Krzeszowic		
architektura krajobrazu, urbanistyka	KPP	M. Kowicki, K. Dąbrowska-Budziło	UM i Gminy Krzeszowice	2005
tytuł/przedmiot projektu		Projekt zagospodarowania przestrzeni publicznej centrum gminnego Babic. Projekt zespołu handlowo-usługowego w ramach centrum		
architektura krajobrazu, urbanistyka, architektura	KPP	K. Dąbrowska-Budziło	Urząd Gminy Babice	2007

KATARZYNA FABIJANOWSKA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/zespół projektowy	Inwestor	Data projektu /realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Planty Krakowskie „Ogród Gródek” – projekt zieleni wraz z inwentaryzacją i projektem gospodarki zielenią		
zieleni	PB/PW	K. Fabijanowska	Krakowski Zarząd Gospodarki Komunalnej	1996 aktualiz. 2001/2002
tytuł/przedmiot projektu		Planty Krakowskie „Ogród Stradom” – projekt zieleni wraz z inwentaryzacją i projektem gospodarki zielenią		
zieleni	KP/PB/PW	K. Fabijanowska	Krakowski Zarząd Gospodarki Komunalnej	1996 aktualiz. 2003/2004
tytuł/przedmiot projektu		Projekt wykonawczy zieleni dla osiedla Parkowe Wzgórze w Mogilanach		
zieleni	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, M. Zastawnik (główny proj. osiedla JEMS architekci Warszawa)	Parkowe Wzgórze sp. z o.o. w Krakowie	2004/ 2005–2006

tytuł/przedmiot projektu		Projekt zieleni wraz z inwentaryzacją i projektem gospodarki zielenią zabytkowego Parku w Śmiłowicach		
zieleni	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, współpr. J. Ginda	Właściciel pałacu Feliks Śliwa	2005–2006/ 2007
tytuł/przedmiot projektu		Projekt zieleni dla zabytkowego klasztoru w Hebdowie w ramach tematu „Rozbudowa i przebudowa budynku klasztorowego dla potrzeb domu rekolekcyjnego”		
zieleni	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, (główny proj. zadania Cempla i Partnerzy, Konserwacja Zabytków M.J. Cempla)	Polska Prowincja Zakonu Pijarów w Krakowie	2008 aktualiz. 2011/2011

URSZULA FORCZEK-BRATANIEC

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant / zespół projektowy	Inwestor	Data projektu /realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Studium krajobrazowo-konserwatorskie dla inwestycji droga ekspresowa S1 w rejonie kompleksu Auschwitz II Birkenau		
ekspertyza widokowa	STEŚ etap II	Tebodin SAP – Projekt sp. z o. o. Z. Myczkowski, U. Forczek- Brataniec, A. Siwek, B. Grajner, M. Brataniec, P. Byrski	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	2007
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja programowo-przestrzenna rewitalizacji Starówki Miasta Gorlice		
architektura, architektura krajobrazu	projekt konkursowy KPP/PB/PW	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, A. Siwek, B. Grajner, P. Byrski	Gmina Miejska Gorlice	2007–2008/ 2009–2012 zrealizowany
tytuł/przedmiot projektu		Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu i rynku d. Wierzbnika z przyległymi ulicami w Starachowicach		
architektura, architektura krajobrazu	projekt konkursowy KPP/PB/PW	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, D. Mierzwa	Gmina Starachowice	2008–2010/ w trakcie realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Laboratorium /Centrum/ Nauki w Podzamczu koło Chęciny		
architektura, architektura krajobrazu	projekt konkursowy KPP	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, D. Mierzwa, M. Gozdecki, P. Nosalska	Regionalne Centrum Naukowo- Technolog. (RCNT) Kielce	2010–2011/ w trakcie realizacji

tytuł/przedmiot projektu		Operat ochrony walorów widokowych do planu ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego		
architektura krajobrazu	plan ochrony parku narodowego	Krameko sp. z o.o. U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska	Bieszczadzki Park Narodowy	2009–2010/ w trakcie realizacji

MARCIN FURTAK

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Państwowa Szkoła Wyższa w Oświęcimiu		
projekt wielobranżowy	KPP/PB/PW	M. Furtak	–	2010/2011
tytuł/przedmiot projektu		Gimnazjum Państwowe w Modlnicy		
projekt wielobranżowy	KPP/PB/PW	M. Furtak	–	2010/2011
tytuł/przedmiot projektu		Rozbudowa Szpitala Wojskowego w Krynicy		
projekt wielobranżowy	KPP/PB/PW	M. Furtak	–	2011/2011
tytuł/przedmiot projektu		Muzeum wraz z zespołem pałacowo-ogrodowym w Przeworsku		
projekt wielobranżowy	KPP/PB/PW	M. Furtak	–	2011
tytuł/przedmiot projektu		Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie		
projekt wielobranżowy	KPP/PB/PW	M. Furtak	–	2011

KATARZYNA HODOR

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Projekt studialno-koncepcyjny Ogrodu Maryjnego (stacje różańcowe) w klasztorze oo. Franciszkanów w Pilicy –Biskupicach. Część I – Studium form kompozycyjnych plenerowych kapliczek pielgrzymkowych		
architektura, architektura krajobrazu	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, K. Hodor	oo. Franciszkanie w Pilicy – Biskupicach	2005

tytuł/przedmiot projektu		Dokumentacja konserwatorska określająca granice obszaru wpisanego do rejestru zabytków założenia pałacowo-parkowego w Mosznej		
konserwacja	dokumentacja konserwatorska	K. Hodor (kier.), K. Łakomy, A. Steuer, M. Sych	Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Opolu	2011
tytuł/przedmiot projektu		Dokumentacja konserwatorska określająca granice otoczenia zabytkowego parku w Dobrej w celu wpisania terenu do rejestru zabytków		
konserwacja	dokumentacja konserwatorska	K. Łakomy (kier.), K. Hodor, W. Bobek, A. Steuer, M. Sych	Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Opolu	2011

WOJCIECH KOŚCIŃSKI

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Kaplica NMP na przełęczy Danielki na Orawie		
architektura, konstrukcja	KPP	W. Kosiński (arch.) J. Szczudło (konstr.)	Fundacja prywatna	1992/1995
tytuł/przedmiot projektu		Salon Mercedesa, ul. Ofiar Dąbia w Krakowie		
architektura, konstrukcja	KPP/PB/PW	A. Böhm, W. Kosiński (arch.) B. Brajgel (konstr.)	Mercedes Kraków Sp. z o.o.	1994/1996
tytuł/przedmiot projektu		Pawilon obsługi turystów na Zaporze w Niedzicy		
architektura, konstrukcja	KPP/PB/PW	A. Böhm, W. Kosiński (arch.) J. Szczudło (konstr.)	Okręgowa Dyr. Gosp. Wodnej Kraków	1996/1997
tytuł/przedmiot projektu		Studium i wytyczne konserwatorsko - krajobrazowe dla miasta i Gminy Kazimierz Dolny		
architektura krajobrazu, planowanie przestrzenne	polityka branżowa dla SUIKZP Gminy Kazimierz Dln.	W. Kosiński (gl. arch.); zespół: P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska	Urząd Wojew. Konserwatora Lubelskiego, Urz. Gm. Kazimierz D.	2009/2010 przekazanie mat. do SUIKZP

tytuł/przedmiot projektu		Rynek i ul. Lubelska w Janowcu nad Wisłą		
architektura, konstrukcja, zieleń	KPP/PB/PW	W. Kosiński (arch.), P. Byrski (konstr.), P. Kowalski (zieleń)	Urząd Gminy Janowiec nad Wisłą	2010 pozw. na budowę/ od 2012

PRZEMYSŁAW KOWALSKI

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja trasy rowerowej Zator-Graboszyce oraz koncepcja spływu kajakowego na rzece Skawie, odcinek Tęczak-Piastowski		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP	M. Róg, współautorzy: M. Morajko, J. Tarajko-Kowalska, P. Kowalski	MARR S.A.	2007
tytuł/przedmiot projektu		Projekt zagospodarowania terenu osiedla Magnolia w Lesznowoli		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP/PB/PW częściowo	PTP Architects, współautorzy: M. Kowalski, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska	Magnolia Polska Sp. z o.o.	2008/ 2009–2010
tytuł/przedmiot projektu		Projekt ogrodu Kraków – Libertów		
zieleń	KP/PW	Ingarden & Evy Architekci (arch.) P. Kowalski (proj. ogrodu)	Inwestor prywatny	2007/ 2007–2008
tytuł/przedmiot projektu		Renowacja deptaku w miejscowości uzdrowskiej Krynica Zdrój		
zieleń	PB/PW	M. Tarko, K. Tarko (arch.), P. Kowalski, J. Kocieniewski (zieleń)	Gmina Krynica-Zdrój	2010 – 2011/ 2011–2012
tytuł/przedmiot projektu		Park im. Adama Mickiewicza w Nowym Targu		
zieleń	PB/PW	T. Wójtowicz (arch.), P. Kowalski (zieleń)	Miasto i Gm. Nowy Targ	2010– 2011/ 2011–2013

ANNA MITKOWSKA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Nawierzchnia Placu Pielgrzymkowego i Placu Rajskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej		
architektura krajobrazu, konserwacja	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, współpr. P. Patoczka, A. Rudnicki, M. Wilczkiewicz	Klasztor oo. Bernardynów w Kalwarii Zebr.	1989–1991; 1995/ 1991–1992; 2003
tytuł/przedmiot projektu		Projekt kalwarii bb. Albertynów na Kalatówkach		
architektura krajobrazu	KPP	A. Mitkowska, współautor P. Patoczka	BB. Albertyni Kalatówki	1992

tytuł/przedmiot projektu		Dom mieszkalny na Rynku w Lanckoronie		
architektura, konserwacja	KPP	A. Mitkowska, współpr. Z. Bialkiewicz	Anna Mitkowska	1996–1997/ 1998–2004
tytuł/przedmiot projektu		Ogród Maryjny w klasztorze oo. Franciszkanów w Pilicy-Biskupicach		
architektura krajobrazu	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, współautor K. Hodor	oo. Franciszkanie w Pilicy – Biskupicach	2004/2005
tytuł/przedmiot projektu		Projekt rewaloryzacji płyty średniowiecznego rynku w Lanckoronie		
architektura krajobrazu, konserwacja, drogi	KPP/PW	A. Mitkowska	Urząd Gminy Lanckorona	2003/2005

ZBIGNIEW MYCZKOWSKI

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Projekt parku miejskiego w Bieruniu Nowym na terenach dawnych stawów Paciorkowców		
architektura krajobrazu, uksztalowanie terenu, drogi	KPP, PW, realizacja	J. Bogdanowski, Z. Myczkowski, P. Zieliński, K. Fabijanowska	Kopalnia Węgla Kamienego Piaśt, UM Bierunia	1992–1994/ 1998–2002
tytuł/przedmiot projektu		Projekt konserwatorski rewaloryzacji ogrodów przy Zamku Królewskim w Niepołomicach		
architektura krajobrazu, konserwacja, uksztalowani terenu, drogi	KPP, PW, realizacja	J. Bogdanowski, Z. Myczkowski, K. Fabijanowska, A. Twaróg	UM Niepołomice	1993–1995/ 1995–2002

tytuł/przedmiot projektu					Studium konserwatorsko-krajobrazowe lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych w gminie Krzywiń w Wielkopolsce				
architektura krajobrazu, konserwacja	studium przedplanist., uznane za wzorcowe przez służby konserwatorskie	Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, B. Grajner, R. Marcinek	Finadvice Polska–Warszawa–Wiedeń	2009/2011–2013					
tytuł/przedmiot projektu					Wilanowski Park Kulturowy w Warszawie. Plan ochrony – uchwała o utworzeniu Parku Kulturowego				
architektura, ochrona i planowanie krajobrazu	plan ochrony	J. Korzeń, Z. Myczkowski, K. Korzeń, M. Lewin, M. Kaczyńska	UM Stoł. Warszawy Stołeczny Konserwator Zabytków	2009–2010/ 2011–2012					
tytuł/przedmiot projektu					Koncepcja konserwatorska i projekty wykonawcze aranżacji ogrodów królewskich w Wilanowie				
architektura krajobrazu, drogi, zieleń, mała arch., oświetlenie	KPP/ PB/PW	Z. Myczkowski (gł. proj.) J. Wowczak, E. Wowczak, A. Bąk, A. Kubska, M. Walerzak, J. Grabczak, E. Zborowska, R. Marcinek	Muzeum Pałac w Wilanowie	2006–2010/ 2010–2011					

PIOTR PATOCZKA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji					
tytuł/przedmiot projektu					Projekt zagospodarowania wnętrza podwórka w budynku Instytutu Języka Polskiego UJ przy ul. Straszewskiego w Krakowie				
architektura, architektura krajobrazu, mała arch.	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Uniwersytet Jagielloński	1996					
tytuł/przedmiot projektu					Projekt budynku Dyrekcji Magurskiego PN w Krempnej				
architektura	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Dyrekcja Magurskiego Parku Narodowego Krempna	1997					

tytuł/przedmiot projektu		Projekt Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kątach		
architektura	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Urząd Gminy Żmigród N.	1999/ 2000–2002
tytuł/przedmiot projektu		Projekt Drogi Krzyżowej na Górę Grzywacką w Kątach		
architektura krajobrazu, mała arch.	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka, F. Szostak	ks. dr J. Cebulak, parafia Kąty	2000/ zrealizowany
tytuł/przedmiot projektu		Projekt pawilonu informacji turystycznej „Wojtek” na krakowskich Plantach		
architektura, mała arch.	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	UM Krakowa	2004/ zrealizowany

KRYSTYNA PAWŁOWSKA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa. Koncepcja polityki kształtowania i ochrony terenów otwartych		
planowanie przestrzenne	projekt uchwalony	Z. Ziobrowski (gl. proj.) współaut.: A. Böhm, J. Bogdanowski, K. Dąbrowska-Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko- -Hylowa, M. Holewiński, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz	UM Kraków	1992–1994/ obowiązywał 1994–2000
tytuł/przedmiot projektu		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Warszawy. Polityka kształtowania i ochrony krajobrazu		
planowanie przestrzenne	projekt uchwalony	A. Böhm, K. Pawłowska, A. Zachariasz, E. Nekanda-Trepka	UM Warszawa	1996–1997
tytuł/przedmiot projektu		Projekt Parku Dębnickiego w Krakowie		
architektura krajobrazu, mała architektura, drogi, zieleń	KPP/BP/PW część A i B	K. Pawłowska, K. Dąbrowska- Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, Z. Kordecki, J. Kozuch, W. Ceglarek	UM Kraków	1997–2003/ otwarcie 2002

tytuł/przedmiot projektu		Projekt rewaloryzacji Wzgórza Zamkowego w Będzinie		
architektura krajobrazu, mała arch., drogi, zieleni	KPP/BP/PW – częściowo	K. Pawłowska, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Bogdanowicz, P. Byrski	UM Będzin	2005/realizacja wstrzymana
tytuł/przedmiot projektu		Projekt ogrodu przy zabytkowej willi Zipsera w Bielsku-Białej		
architektura krajobrazu, zieleni	KPP	K. Pawłowska, A. Zachariasz, M. Bogdanowicz	prywatny inwestor	2010/realizacja w toku

ANNA STANIEWSKA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant / zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Osiedle Oficerskie w Krakowie – skrócone studium zabytkowego założenia urbanistycznego		
urbanistyka, architektura krajobrazu	studium historyczne	M. Baczyńska, A. Staniewska, W. Brzoskwinia	Rada Dzielnicy II M. Krakowa	2009
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja innowacyjnej prezentacji dziedzictwa w krajobrazie. Muzeum Kultury Ludowej na miarę XXI w.		
architektura krajobrazu	studium krajobrazowe, zarys KPP	P. Turkiewicz (arch.), A. Staniewska (studia krajobr.)	Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej	2010

IZABELA SYKTA

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Plan Koordynacyjny Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Branicach w Nowej Hucie		
planowanie przestrzenne, urbanistyka	KPP	A. Böhm (kier.), A. Zachariasz, I. Sykta, opr. komp.: P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola	Huta im. T. Sendzimira S.A.	1998

tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja urbanist.-architektoniczna „parku dydaktycznego – Polska w miniaturze” w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie		
architektura krajobrazu	KPP	A. Böhm (kier.), K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta	Dyr. Wojew. Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie	1999
tytuł/przedmiot projektu		Uaktualnienie i rozszerzenie Planu Koordynacyjnego dla III Kampusu UJ wraz z parkiem technologicznym do wystąpienia o WZiZT. Etap II – rozszerzenie Planu o tereny „Parku Jagiellońskiego” z koncepcją ogrodu botanicznego wraz z otuliną pola golfowego, parku publicznego		
planowanie przestrzenne, urbanistyka	KPP	A. Böhm (kier.), A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel; opr. komp.: P. Ozimek, A. Ozimek, U. Gola, J. Pelech; komunikacja: W. Wańkiewicz; infrastruktura: A. Trzos	Uniwersytet Jagielloński	2000
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja sytemu terenów zieleni miasta Sanoka		
planowanie przestrzenne, architektura krajobrazu	KPP	A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel	UM Sanoka	2004
tytuł/przedmiot projektu		Projekt parku św. Kingi w Wieliczce		
architektura krajobrazu, nawierzchnie, mała arch.	KPP	A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, S. Kisielowski (kons. zieleni) M. Kisielowski (opr. graf.)	Kopalnia Soli w Wieliczce	2005

JADWIGA ŚRODULSKA-WIELGUS

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja arch.-krajobr. adaptacji dawnego budynku szkolnego w Ochotnicy Grn.-Ustrzyku na ośrodek ruchu turystycznego wraz z zespołem boisk sportowych „Orlik” (faza koncepcji wykonana w ramach programu Leader+, 2008), projekt bud. „Przebudowa i rozbudowa budynku dawnej szkoły w Ochotnicy Grn.-Ustrzyku” w ramach PROW		

architektura krajobrazu, architektura, problematyka turystyki kulturowej	KPP, PW, realizacja	Z. Myczkowski (kier. nauk.), J. Śródulska-Wielgus, J. Piekło, K. Wielgus, M. Chrząszczyk, A. Fecko, B. Mleczo, W. Rymsza-Mazur	Gmina Ochotnica Dolna	2010/2010–2011
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja Szlaku Kultury Wołoskiej		
architektura krajobrazu, problematyka turystyki kulturowej	KPP, część PB	J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, Ł. Majerczak i inni	UM Niepołomice Porozumienie „Karpaty Naszym Domem”, Wiejski Ośr. Kultury w Ochotnicy Górnjej	2012/ początki realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Zagospodarowanie parku podworskiego Wodzickich w Porębie Wielkiej, obecnie siedziby Gorczańskiego Parku Narodowego		
architektura krajobrazu	KPP	Z. Myczkowski (kier. nauk.), J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, K. Stokłosa, M. Chrząszczyk, S. Kawiorski	Dyrekcja Gorczańskiego Parku Narodowego	2007/ część realiz. 2011–2012
tytuł/przedmiot projektu		Program Planu Ochrony zespołu historyczno-krajobrazowego Twierdzy Kraków		
architektura krajobrazu, konserwacja zabytków, urbanistyka, zieleń	KPP, program planu ochrony	Z. Myczkowski (kier. nauk.), K. Wielgus (koordynacja prac), J. Śródulska-Wielgus (zieleni), A. Skrzyńska, A. Kubska, A. Bąk, M. J. Mikulski, W. Brzoskwinia, P. Leonowicz, E. Pasuła, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, D. Pstuś	Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UM Krakowa	2006–2010/ publik. 2010
tytuł/przedmiot projektu		Opracowanie trasy turystycznej wraz z treściami merytorycznymi w ramach projektu: Zamość Miasto UNESCO, Pomnik Historii RP – produktem turystycznym polskiej gospodarki. Program operacyjny Innowacyjna Gospodarka w ramach działania 6.4 „Inwestycje w projekty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”		
architektura krajobrazu, konserwacja zabytków problematyka turystyki kulturowej	KPP/projekty wykonawcze, wkłady merytoryczne do ekspozytorów i informatorów	Z. Myczkowski (kier. nauk.); J. Śródulska-Wielgus, J. Janczykowski, K. Latusek, E. Furlępa, K. Jakubowski, O. Zapolska	UM Zamość	2012/ 2012–2013

KRZYSZTOF WIELGUS

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant / zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja i projekt Lotniczego Parku Kulturowego na terenie dawnego Lotniska Rakowice - Czyżyny w Krakowie, w tym: Projekt hangaru ekspozycyjnego samolotów I wojny światowej, wraz z założeniami kierunkowymi rewaloryzacji kolekcji i ekspozycja NATO		
architektura, architektura krajobrazu, konserwacja zabytków techniki	KPP, PB, PW, realizacja	K. Wielgus, J. Dąbrowski (hangar), Koncepcja Lotniczego Parku Kulturowego – M. Łuczyńska-Bruzda (kier. tematu), Z. Myczkowski, J. Śródulska-Wielgus, J. Piekło, M. Chrząszczyk, M. Gajda, K. Chajdys i inni	Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	1989–92/1990–1993 1995/2002 1995–2010
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja ogólna rewaloryzacji Bastionu III „Kleparz” w Krakowie, projekt udostępnienia dla ruchu turystycznego, projekt adaptacji kaponierzy szyjowej		
architektura, architektura krajobrazu, konserwacja zabytków techniki	KPP, PB, PW, realizacja Nagroda Generalnego Konserwatora Zabytków i SKZ (2003)	J. Bogdanowski, K. Wielgus, J. Piekło, J. Śródulska-Wielgus, R. Kocwa	Piwnice Win Importowanych „Vinfort” Sp. z o.o.	1999–2006/ 1999–2007
tytuł/przedmiot projektu		Koncepcja zagospodarowania i udostępnienia turystycznego Twierdzy Zamość. Projekt w ramach Programu Innowacyjna Gospodarka, Infrastruktura i Środowisko		
architektura krajobrazu, konserwacja zabytków, urbanistyka	KPP, podst. do wniosku o uzyskanie funduszy UE, podst. proj. bud. i wyk., realizacja	Z. Myczkowski, K. Wielgus (koordynacja prac), J. Janczykowski, J. Śródulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, J. Piekło, W. Rymśza-Mazur, M. Chrząszczyk, A. Fecko, E. Furlępa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Skoczyła, O. Zapolska	UM Zamość	2008/ 2011–2013

tytuł/przedmiot projektu		Zagospodarowanie zespołu zabytkowego Twierdzy Przemysł w celu udostępnienia dla turystyki kulturowej, etap I, oznaczony Nr 37 wg listy projektów, opublikowanych w WDU, wg indywidualnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych dla województwa podkarpackiego na lata 2007–2013		
architektura krajobrazu, konserwacja zabytków, urbanistyka	KPP, podst. do wniosku o uzyskanie funduszy UE, podst. proj. bud. i wyk	Z. Myczkowski (kier. naukowe), K. Wielgus (koordynacja prac), J. Śródulska-Wielgus, W. Rymusza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Fecko, S. Kawiorski, P. Osmęda, K. Fecko, E. Furlepa, K. Martyna, K. Jakubowski, J. Koceniowski, J. Sulikowska, A. Skoczylas, O. Zapolska	Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł	2007–2009/ 2013–2014
tytuł/przedmiot projektu		Program Planu Ochrony zespołu historyczno-krajobrazowego Twierdzy Kraków		
architektura krajobrazu, konserwacja zabytków, urbanistyka, zieleń	KPP, program planu ochrony	Z. Myczkowski (kier. nauk.), K. Wielgus (koordynacja prac), J. Śródulska-Wielgus (zieleni), A. Skrzyńska, A. Kubska, A. Bąk, M. J. Mikulski, W. Brzoskwinia, P. Leonowicz, E. Pasuła, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymusza Mazur, K. Chajdys, D. Pstuś	Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UM Krakowa	2006–2010/ publik. 2010

AGATA ZACHARIASZ

Branża	Faza projektu KPP/PB/PW	Główny projektant/ zespół projektowy	Inwestor	Data projektu/ realizacji
tytuł/przedmiot projektu		Odtworzenie ogrodu na górnym tarasie ogrodów królewskich na Wawelu		
architektura krajobrazu, zieleń	studium koncepcyjne/ KPP/PB/PW	K. Żółciak, J. Żółciak, A. Zachariasz, J. Smólski	Zamek Królewski na Wawelu	2004/2005 zrealizowano
tytuł/przedmiot projektu		Projekt rewalizacji ogrodów opactwa oo. Cystersów w Mogile		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP ze studium historycznym/ PW zagosp. ogrodów	A. Zachariasz, K. Fabijanowska	Zakon oo. Cystersów w Mogile	2008/ częściowo od 2009

tytuł/przedmiot projektu		Drugi etap rewitalizacji (odtworzenia) Ogrodów Królewskich na Wawelu – Dolny Taras		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP/PB/PW	R. Frankowicz (kier. tematu), J. Żółciak, K. Żółciak, A. Zachariasz, A. Begejowicz,	Zamek Królewski na Wawelu	2007–2009/ realizacja od 2012
tytuł/przedmiot projektu		Szczegółowa koncepcja rewitalizacji Parku Ludowego w Bytomiu wraz z koncepcją przebudowy zieleni		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP	A. Zachariasz, D. Moskal, R. Kędziński	Gm. Bytom, Miejski Zarząd Dróg i Mostów	2010
tytuł/przedmiot projektu		Projekt rewitalizacji założenia pałacowo-parkowego w Wiśniowej		
architektura krajobrazu, zieleń	KPP/ częściowo PW	A. Zachariasz, K. Szar, J. Szar	Powiat Strzyżowski z siedzibą w Strzyżowie	2010/ realizacja od 2011

3. WAŻNIEJSZE PUBLIKACJE

(zestawienie według porządku alfabetycznego)

Lista wszystkich publikacji pracowników Instytutu jest dostępna na stronie Internetowej Biblioteki PK (http://www.biblos.pk.edu.pl/bibliografia_publicacji_pracownikow). Poniżej podano wybrane, najważniejsze publikacje pracowników Instytutu z ostatniego 20-lecia.

WOJCIECH BOBEK

- M. Siewniak, W. Bobek, *Zabezpieczenie drzew na placach budów*, [w:] Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych, Czasopismo Techniczne, seria Architektura, Wyd. PK, Rok 102, Zeszyt 6-A, Kraków 2005, s. 73-78;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Gdy drzewa są zagrożeniem*, [w:] Zielen Miejska, wyd. Abrys, nr 5/8, Poznań 2007, s.10-11;
- W. Bobek, *Problemy rewitalizacji i pielęgnacji zabytkowych alei 3 Maja i Waszyngtona w Krakowie w dotychczasowej praktyce i w świetle nowych metod bezinwazyjnej diagnostyki dendrologicznej*, [w:] *Przyroda i Miasto*, tom X, wydawnictwo SGGW, Warszawa 2007, s. 322-328;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Wyniki kontroli stanu drzew jako instrument wspomagający procesy planistyczne*, [w:] Mat. z II Ogólnopolskiej Konferencji Szkoleniowej ZIELEŃ MIEJSKA – Między tradycją, a nowoczesnością, 29–30.05.2008 r. ABRYŚ, Poznań 2008;
- W. Bobek, *Metody oceny ryzyka w oparciu o badania statyki drzew w mieście*, [w:] Czasopismo Międzynarodowego Towarzystwa Uprawy i Ochrony Drzew, nr 18, Kluczbork 2008, s. 26-32;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Bezinwazyjny pomiar wytrzymałości pnia i stabilności drzewa*, [w:] Aura, wyd. SIGMA-NOT, Warszawa 2009, s. 23-26;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Zagrożenie ludzi i mienia w parkach, metody określania stanu statycznego drzew*, [w:] Kurier Konserwatorski, nr 8/2010, KOBIDZ, Warszawa 2010, s. 13-17;
- W. Bobek, *Problemy ochrony genius loci zabytkowych drzewostanów parkowych*, [w:] *Genius loci w sztuce ogrodowej*, Czasopismo Techniczne, seria Architektura, wyd. PK, Rok 107, Zeszyt 13, Kraków 2010, s. 93-102;
- W. Bobek, *Nowoczesne technologie budowlane wykorzystywane podczas wprowadzania drzew w silnie przekształconych przestrzeniach miasta*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, Czasopismo Techniczne seria Architektura, wyd. PK, Rok 107, Zeszyt 18, Kraków 2010, s. 269-279;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Zagrożenie ludzi i mienia na terenach zieleni, metody określania stanu statycznego drzew*, [w:] Mat. z V Ogólnopolskiej Konferencji Szkoleniowej ZIELEŃ MIEJSKA – Zielen miejska przyjazna mieszkańcom, 19-20.05.2011 r. ABRYŚ, Poznań 2011, s. 107-113;
- W. Bobek, *Strefy dopuszczalnego ryzyka przez drzewa jako normatyw urbanistyczny*, [w:] Mat. z V Ogólnopolskiej Konferencji Szkoleniowej ZIELEŃ MIEJSKA – Zielen miejska przyjazna mieszkańcom, 19–20.05.2011 r. ABRYŚ, Poznań 2011, s. 87-93;

- K. Łakomy, W. Bobek, *Nowoczesne systemy konstrukcji pod pnącza – nowe technologie, rozwiązania i problemy projektowe, dobór roślin*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, Czasopismo Techniczne seria Architektura, wyd. PK, Rok 107, Zeszyt 11, Tom II, Kraków 2011, s. 135-144.

ALEKSANDER BÖHM

- A. Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, wyd. PK, Kraków 1994;
- A. Böhm, „*Wnętrze*” w kompozycji krajobrazu, *wybrane elementy genezy, analizy porównawczej i zastosowań pojęcia*, wyd. PK, Kraków 1998, II wydanie 2004;
- A. Böhm, A. Zachariasz, *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa: ilustrowany słownik angielsko-polski*. Warszawa T. 1, a–d 1997, T. 2, e–j, 2000, T. 3, k–q, 2005;
- A. Böhm, *Landscape of Freedom*, [w:] *Rural Architecture in Europe – between tradition and innovation*, Firenze 2005;
- A. Böhm, *Badania dotyczące terenów zieleni Krakowa*, [w:] Międzynarodowa Konferencja RE-URBAN MOBIL, Kraków 2005;
- A. Böhm, *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – o czynniku kompozycji*, wyd. PK, Kraków 2008;
- A. Böhm, *Rola krajobrazu w budowie ładu przestrzennego*, [w:] III Ogólnopolskie Sympozjum INSPIRE Kraków 2007;
- A. Böhm, *Principles and Temptations*, [w:] International Congress of Polish Landscape Architects, Kraków 2007;
- A. Böhm, *Informacja przestrzenna jako instrument diagnozowania, monitorowania i prognozowania zmian przestrzeni* [w:] IV Ogólnopolskie Sympozjum „Krakowskie spotkania z INSPIRE” Kraków 2008;
- A. Böhm, *Uwarunkowania doktryn urbanistycznych*, [w:] Konferencja naukowa: Kształtowanie współczesnej doktryny urbanistycznej, Gdańsk 2008;
- A. Böhm, *Wpływ walorów krajobrazowych na aktywizację ekonomiczną terenu*, [w:] „Kultura, Przestrzeń rozwoju” Małopolskie Studia Regionalne 1/21/2011;
- A. Böhm, *Land Management of The Areas of High Landscape Values. Part 1*, [w:] II Scientific Conference, Spatial Econometrics and Regional Economic Analysis, Łódź 2012;
- A. Böhm, *Fragmentacja przestrzeni i krajobraz odłamków – nieuniknione przeznaczenie czy epizod w historii wiejskiego krajobrazu* „Architektura Krajobrazu” 2/2012.

KRYSTYNA DĄBROWSKA-BUDZIŁO

- K. Dąbrowska-Budziło, *Studia i projekty krajobrazowe – przykłady polskie*, rozdział autorski, [w:] *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*, praca zbior. pod redakcją A. Böhma. Studia i materiały. Krajobrazy 13 (25). Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu. Narodowa Instytucja Kultury, Warszawa 1996, s. 91-134;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Krajobraz a świat znaczeń. Część I. Znaczenie – treść – sens emocjonalny – sens użytkowy – wartość niematerialna*, [w:] *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury O/PAN w Krakowie*, tom XXVIII 1996, s. 253-265;

- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*. Podręcznik dla studentów wyższych szkół technicznych. Praca zbior. pod red. K. Pawłowskiej, Wyd. PK, Kraków 2001. K. Dąbrowska-Budziło – autorstwo dwóch rozdziałów podręcznika: *Walory widokowe krajobrazu* (s. 239-255), *Wartości niematerialne krajobrazu kulturowego* (s. 256-269);
- K. Dąbrowska-Budziło, *Treść krajobrazu kulturowego w jego kształtowaniu i ochronie*, Wyd. PK, Zeszyty Naukowe, Architektura nr 46, Kraków 2002, 418 stron, w tym 127 zestawów ilustracyjnych;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Wartości niematerialne odziedziczonego krajobrazu miejskiego. Ich istota, rodzaje i metoda analizy*, [w:] *Ochrona Zabytków* Nr 1 2005, s. 69-88;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Rola krajobrazu kulturowego w procesach integracyjnych Europy*, [w:] *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury, Oddział PAN w Krakowie*, tom XXXVIII-XXXIX 2006–2007, s.163-172;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Symbolika w kształtowaniu i ochronie krajobrazu*, [w:] *Materiały z Międzynarodowego Kongresu Architektów Krajobrazu: „Sztuka ochrony i kształtowania środowiska – twórczość, nauka, dydaktyka”*, [w:] *Czasopismo Techniczne. Architektura*, Zeszyt 10/2007, Wyd. PK, Kraków 2007, s. 129-131;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Miejsce – jego istota i różnorodność przejawów*, [w:] „Miejsce”. Praca zbior. pod red. A. Baranowskiego i A. Awtuch, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej, Katedra Projektowania Środowiskowego, Komitet Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk, Gdańsk 2008, s. 29-37;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Badanie opinii publicznej w studiach krajobrazowych*, [w:] *Zarządzanie krajobrazem kulturowym*. Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10. Praca zbiorowa pod redakcją U. Myga-Piątek i K. Pawłowskiej, Sosnowiec 2008, s. 543-551;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Treść krajobrazowej kompozycji – jej warstwa znaczeniowa*, [w:] *Przestrzeń i Forma* 12/2009. *Czasopismo naukowo-dydaktyczne pod patronatem PAN I Oddział w Gdańsku*, Gdańsk 2009, s. 431-456;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Studium panoram miast jako instrument ochrony ginących krajobrazów kulturowych*, [w:] *Studia krajobrazowe a ginące krajobrazy*, praca zbior. pod red D. Chylińskiej i J. Łacha, Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2010, s. 285-297;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Genius loci, jako potencjalne źródło inspiracji dla kształtowania krajobrazu*, [w:] *Niematerialne wartości krajobrazów kulturowych*, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 15, Sosnowiec 2011, s. 227-235.

KATARZYNA FABIJANOWSKA

- K. Fabijanowska, *Przekształcenia zieleni przedmieść Krakowa na przykładzie Prądnika Czerwonego* (wybrane fragmenty pracy V/D2b), [w:] tom 4 *Rewaloryzacja – materiały opracowane w ramach problemu MR.I.6 koordynowanego przez Politechnikę Krakowską pt. Ochrona i kształtowanie krajobrazu w zabytkowych układach przestrzennych*, Kraków 1987, s. 75-78;

- K. Fabijanowska, *Drzewa i krzewy – tablice do ćwiczeń dla przedmiotu teoria i zasady projektowania urbanistyczno-architektonicznego*, (oprac. graf. D. Uruska-Suszek, D. Grudniewicz), wyd. PK, Kraków 1986, uzup. i popr., Kraków 1991;
- K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, *Przydatność studiów przyrodniczych w badaniu zabytkowych założeń parkowych*, [w:] TeKa KUia O/PAN Kraków 1992, t. XXV, s. 105-108;
- A. Mitkowska, K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor, *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych przejmowanych przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa (na przykładzie założeń woj. kieleckiego ze szczególnym uwzględnieniem Wójczy i Kwasowa)*, Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1994;
- K. Fabijanowska, *Współczesne realizacje zieleni miejskiej w historycznym otoczeniu*, [w:]. Mat. z konferencji Konfliktowe relacje pomiędzy drzewami a architekturą zabytkową: „Architektura – drzewo”, Kalwaria Zebrzydowska 1997, s. 103-112;
- K. Fabijanowska, (współautorstwo materiałów wyjściowych), [w:] *Parki i ogrody Krakowa w obrębie Plant z Płatami i Wawelem*, t. I, *Parki i Ogrody w Polsce* (red. J. Bogdanowski, red. tomu J. Więckowska), Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1997;
- K. Fabijanowska, *Ogrody podwórkowe i ich znaczenie w systemie zieleni miejskiej (na przykładzie centrum Krakowa)*, [w:] Mat. z konferencji międzynarodowej Miasto-ogród, 100 lat rozwoju idei, DWN, Wrocław 1998, s. 35-38;
- K. Fabijanowska, *Znaczenie zabytkowych parków w krajobrazie dolin rzecznych*, [w:] Mat. z Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Krajobraz dolin rzecznych*, IAK PK, Kraków 1998;
- K. Fabijanowska, *Przyrodnicze znaczenie ogrodów śródblokowych w obrębie Plant*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, zeszyt 1-A/1998, wyd. PK, Kraków 1998, s. 119-123;
- K. Fabijanowska, *Zieleń w mieście – aspekty przyrodnicze oraz Projektowanie zieleni w mieście*, [w:] *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne. Podręcznik dla studentów wyższych szkół technicznych* (red. K. Pawłowska), wyd. PK, Kraków 2001, s. 171-178, s. 203-210;
- E. Heczko-Hyłowa (kier.), M. Siewniak, A. Zachariasz, K. Fabijanowska (współautorstwo w zespole), E. Balanicka, K. Banasik-Petri, A. Böhm (konsult.), *Ekologia miasta*, Raport naukowy programu RE URBAN MOBIL WP6 (koordynator IRM, GEONICA Czeska Akademia Nauk, Brno), www.reurban.com/outcomes/wp6, Kraków 2005;
- K. Fabijanowska, *Koncepcja rewitalizacji układu zieleni na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie*, [w:] Mat. z konferencji „Ogrody pamięci w sztuce ogrodowej i architekturze”, *Czasopismo Techniczne* 2-A/2012, zeszyt 7, rok 109, Politechnika Krakowska, Kraków 2012, s. 278-301.

URSZULA FORCZEK-BRATANIEC

- U. Forczek-Brataniec, *Krajobraz drogi. Kształtowanie krajobrazu widzianego z drogi*, Autostrady 3/2007, Katowice 2007, s. 82-88;
- U. Forczek-Brataniec, K. Stokłosa, *Krajobrazowy eksperyment konserwatorski „Wieża-Brama do Nowego Miasta w Krakowie*, [w:] *Sztuka ochrony i kształtowania środowiska*.

- Twórczość – nauka – dydaktyka*, Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu, Czasopismo Techniczne, Politechnika Krakowska, Architektura zeszyt 10/2007, Kraków 2007, s. 32-33;
- U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski, *Wizualne aspekty tożsamości miejsca*, [w:] *Sztuka ochrony i kształtowania środowiska. Twórczość – nauka – dydaktyka*, Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu, Czasopismo Techniczne, Politechnika Krakowska, Architektura zeszyt 10/2007, Kraków 2007, s. 150-151;
 - U. Forczek-Brataniec, *Rola analiz widokowych w procesie projektowym zieleni przydrożnej na przykładzie obwodnicy Oświęcimia*, [w:] *Zieleń miejska, naturalne bogactwo miasta. Zieleń przyuliczna*. Materiały konferencyjne pod redakcją E. Olesiejuk i A. Jankowskiej, Toruń 2008, s. 53-64;
 - U. Forczek-Brataniec, *Widok z drogi. Krajobraz otwarty w percepcji dynamicznej*, wyd. Element, Katowice 2008;
 - U. Forczek-Brataniec, *Zmiany w krajobrazie wokół zbiorników wodnych w Pieninach*, [w:] *Pieniny-Zapora-Zmiany*. Monografie Pienińskie, Tom 2, Krościenko 2010, s. 259-279;
 - U. Forczek-Brataniec, *Studium krajobrazowe zespołu wież wiatrowych*, [w:] *Horyzonty Architektury Krajobrazu, Metoda Architektury Krajobrazu*, Wydawnictwo „Wieś Jutra”, Warszawa 2010, s. 90-99;
 - U. Forczek-Brataniec, *Interpretacja krajobrazu jako źródło koncepcji projektowej. Rozważania na podstawie pracy konkursowej na zagospodarowanie terenu dawnego „Obozu KL Płaszów”*, Czasopismo Techniczne, wyd. PK, Architektura zeszyt 5/2010, Kraków 2010, s. 289-297;
 - U. Forczek-Brataniec, *Studium krajobrazowe jako instrument identyfikacji, ochrony i kształtowania krajobrazu*, [w:] *Studia krajobrazowe a ginące krajobrazy*, Praca zbiorowa, Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2010, s. 277-284;
 - U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska, *Krajobraz widziany z bieszczadzkich dróg. Studium i koncepcja ochrony walorów widokowych*, [w:] *Roczniki Bieszczadzkie 2011, Tom XIX.*, Ustrzyki Dolne 2011, s. 355-370;
 - U. Forczek-Brataniec, *Visual gaps in landscape*, [w:] Tallin, Acta Architecturae Naturalis 2012;
 - U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski, P. Nosalska, *Zróżnicowanie uwarunkowań w zakresie ocen oddziaływania elektrowni wiatrowych na krajobraz (na podstawie studiów przypadków)*, [w:] *Urbanistyczne aspekty lokalizowania farm wiatrowych ze szczególnym uwzględnieniem roli planu zagospodarowania przestrzennego województwa*, TUP, Warszawa–Kraków–Gdańsk 2012, s. 204-275.

MARCIN FURTAK

- M. Furta, M. Fedorczyk-Cisak, *Budownictwo samowystarczalne energetycznie w strategii województwa małopolskiego*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, Mat. IX Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej, Kraków 2011. T. 2, Energia i ekologia. Konstrukcje, pr. zb. pod red. W. Celadyna i S. Kuc. Czasopismo Techniczne, seria Architektura, z. 2-A cz. 2, wyd. PK, Kraków 2011, s. 63-73;

- M. Furtak, A. Tuleja, *Inteligentne rozwiązania w Krakowskim Centrum Biurowym Lubicz*, [w:] *Budownictwo energooszczędne*, T. 1, *Problemy projektowania, realizacji i eksploatacji budynków o niskim zapotrzebowaniu na energię ENERGODOM'2004*, Mat. VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej, Kraków–Zakopane, 11–13 października 2004, pod red. A. Stachowicza, Wyd. „Asterias”, Kraków 2004, s. 295-302;
- M. Furtak, *Nowoczesne technologie w projektowaniu budynków inteligentnych*, [w:] *Przełęcz Budowlany* 5/2003, s. 33-36;
- M. Furtak, M. Fedorczyk-Cisak, *Projektowanie budynków z wykorzystaniem optymalizacji wielokryterialnej*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, Bud. z. 2-B, wyd. PK, Kraków 2010, s. 59-66;
- M. Furtak, M. Jaworska-Michałowska, *Rozwiązania konstrukcyjne i materiałowe a aspekty estetyczne w projektowaniu współczesnych mostów*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, V Konferencja Naukowo-Techniczna = Problems of designing and new building technologies, Kraków 24 października 2003, Kraków 2003, s. 90-96;
- M. Jaworska-Michałowska, M. Furtak, B. Kisieliwicz, *Tynki zewnętrzne oraz farby elewacyjne w świetle nowoczesnych technologii*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, V Konferencja Naukowo-Techniczna = Problems of designing and new building technologies, Kraków 24 października 2003, Kraków 2003, s. 118-124;
- M. Furtak, *Architektura użyteczności publicznej Starachowic w latach funkcjonowania Centralnego Okręgu Przemysłowego*, [w:] *Przestrzeń i Forma* nr 14, Szczecin 2010;
- M. Furtak, *Robotnicze osiedla mieszkaniowe w latach funkcjonowania COP na obszarze radomsko-kieleckim*, [w:] *Przestrzeń i Forma* nr 15, Szczecin 2010.

JADWIGA GANCARZ-ŻEBRACKA

- J. Gancarz, *O potrzebie zachowania...Iwonicz Zdrój – pejzaż nostalgiczny*, [w:] *Aura* 11/7, Kraków 2007, s. 20-21;
- J. Gancarz, *Konflikty w krajobrazie w obszarach Natura 2000*, [w:] *Turystyka w obszarach Natura 2000*, red. Z. Wnuk, M. Ziąja, Rzeszów 2007, s. 323-327;
- J. Gancarz, P. Patoczka, *Tu i ówdzie w Krakowie*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, Architektura z. 6-A/2008 zeszyt 15/2008, wyd. PK, Kraków 2008, s. 135-139;
- J. Gancarz, *Rezydencja w Kurozwękach – historia i problemy rewaloryzacji siedziby i ogrodu. Wybrane zagadnienia*, [w:] *Założenia rezydencjonalno-ogrodowe, dziedzictwo narodu polskiego*, XV konferencja z cyklu Sztuka ogrodowa i dendrologia historyczna, red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, Kraków 2008, s. 231-242.

KATARZYNA HODOR

- K. Hodor, *Krajobraz kulturowy mikroregionu Rowu Krzeszowickiego. Historia i współczesność*, [w:] „Przyroda i Miasto”, pod. red. Jan Rylke, t. X, cz. I, wyd. SGGW, Warszawa 2007, s. 105-113;
- A. Mitkowska, (K. Hodor), *Sanktuarium Matki Bożej Śnieżnej Opiekunki Rodzin w Pilicy-Biskupicach*, Kraków-Pilica 2008, monografia, 83 strony z ilustracjami;

- K. Hodor, *Walory krajobrazowo-kulturowe mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, [w:] „Zarządzanie krajobrazem kulturowym”, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10, KKKPTG, Sosnowiec 2008, s. 197-207;
- K. Hodor, *Wpływy europejskiej sztuki ogrodowej na dziedzictwo rezydencjonalne z regionu Krakowa*, [w:] *Założenia rezydencjonalno-ogrodowe, dziedzictwo narodu polskiego na tle europejskich wpływów kulturowych*, red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, wyd. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków 2008, s. 83-92;
- K. Hodor, *Koncepcje rewitalizacji założeń rezydencjonalno-ogrodowych (na wybranych przykładach prac dyplomowych wykonywanych w Zakładzie Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej)*, [w:] *Ogród za oknem, w poszukiwaniu formy*, wyd. Sztuka ogrodu Sztuka krajobrazu, Warszawa 2009, s. 33-37;
- A. Mitkowska, K. Hodor, *Historyczne ogrody krakowskiego centrum kultury (style i kompozycja – krajobraz – sacrum – nurty rodzime i europejskie)*, [w:] „Tu wszystko jest Polską...” Eseje krajoznawcze o Krakowie i Małopolsce, materiały konferencyjne Kraków 19–23 sierpnia 2009, red. J. Partyka, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Krakowski im. ks. Karola Wojtyły, Kraków 2009, s. 105-130;
- K. Hodor, *Region Toskanii jako przykład obszaru o wyjątkowym potencjale turystycznym*, [w:] „Terra incognita” w turystyce, red. M.K. Leniartek, wyd. Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu, Wrocław 2009, s. 163-176;
- K. Hodor, *Inspiracje tradycją regionu w rozwiązaniach przestrzeni miejskich Erfurtu*, [w:] *Język architektury krajobrazu, seria Horyzonty architektury krajobrazu*, red. B. Szulczewska, M. Szumański, wyd. Wieś Jutra, Warszawa 2010, s. 122-127;
- K. Hodor, *Tradycja miejsca w przestrzeniach fortyfikacji niektórych tokańskich miast historycznych i ich adaptacje*, [w:] *Genius loci w sztuce ogrodowej*, red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, wyd. Czasopismo Techniczne”, z. 13, wyd. PK, Kraków 2010, s. 197-206;
- K. Hodor, *Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, seria: Architektura, Monografia 397, Wyd. PK, Kraków 2011, s. 126;
- K. Hodor, *Rozwiązania nawierzchni przy zabytkowych zespołach sakralnych*, [w:] *Problemy projektowe w kontekście nowych technologii budowlanych*, Czasopismo Techniczne, 2-A/1/2011, zeszyt 11 rok 108, tom I, Kraków 2011, s. 83-89;
- K. Hodor, *Ogrody franciszkanów-reformatów w polskich miastach, wybrane przykłady*, Architektura Krajobrazu Landscape Architecture, 4 (33) 2011, s. 59-63;
- K. Hodor, *Założenia cmentarne w krajobrazach Krakowa*, [w:] „Ogrody pamięci” w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu, red. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy, Czasopismo Techniczne, zeszyt 7 rok 109, Kraków 2012.

JACEK KONOPACKI

- J. Konopacki, *Architektura willi XXI wieku w założeniach ogrodowych*, [w:] Architektura ogrodowa: obiekty architektoniczne w kompozycjach ogrodowych – historia i współczesność, Mat. XIV Konferencji Naukowej z cyklu sztuki ogrodowej i dendrologii historycz-

- nej, Kraków 8–9 listopada 2007, red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, Inst. Botaniki im. W. Szafera, PAN, 2007, Kraków 2007, s. 213-218;
- J. Konopacki, *Fenomen Kanazawy*, [w:] *Krajobraz kulturowy Japonii*, Czasopismo Techniczne, seria Architektura, z. 4-A, wyd. PK, Kraków 2010, s. 127-158;
 - J. Konopacki, *Wizualizacja jako narzędzie komunikacji i zarządzania krajobrazem*, [w:] *Zarządzanie krajobrazem kulturowym = Cultural landscape management*, red. K. Pawłowska, U. Myga-Piątek, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG, Sosnowiec 2008, s. 608-616;
 - J. Konopacki, *Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych podstaw proekologicznych*, [w:] *Streszczenia Konferencji Międzynarodowej Niepołomice*, Polska 8–10 maj 2008, red. J. Konopacki, A. Skrzyńska, IAK PK, Kom. Kraj. Kult. PTG, Kraków–Sosnowiec–Niepołomice 2008.

WOJCIECH KOSIŃSKI

- W. Kosiński, *Przykłady pozytywnej realizacji pro-krajobrazowych*, [w:] *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*. red. naukowy: A. Böhm. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1996, s. 217-237;
- W. Kosiński, *Rivers versus towns. Front or back orientation*. [w:] *Biopolitics. The bio – environment*. Scientific Editor: Agni Vlavianos-Arvanitis. Biopolitics International Organisation. Athens 1998, s. 74-77;
- W. Kosiński, *Aktywizacja turystyczna małych miast. Aspekty architektoniczno-krajobrazowe*. red. naukowy: K. Kuśnierz. Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2000, s. 400;
- W. Kosiński, *The Vistula river between Cracow and Warsaw – landscape and townscape*, [w:] *Kulturlandschaft-Entwicklung und Planung-Ausgabe. Europäische Flüsse*. Herausgebung und Wissenschaft Redaktion: Herman Hahn-Herse. Technische Universität Dresden, Dresden 2002, s. 41-48;
- W. Kosiński, *Czy kompozycja urbanistyczna ma sens dzisiaj i jutro*, [w:] *Kazimierz Wejchert. Teoria kompozycji urbanistycznej*, Urbanistyka. Międzyuczelniane Zeszyty Naukowe. Rok VII. red. naukowy: S. Gzell. Akapit DTP Warszawa 2003, s. 69-81;
- W. Kosiński, *Die Landschaft ohne Grenzen. Während der Globalisierung und der Europa-Vereinigung*, Jahresgabe 2005. Herausgeben und Vertrieb: Heinrich Klose. Eigenverlag der Hessische Akademie der Forschung und Planung im Ländlichen Raum, Kassel 2004, s. 91-114;
- W. Kosiński, *Urban Aesthetics and Composition Today – a Nostalgia or the Need*, [in:] *Aesthetics & Architectural Composition*. Scientific editors: R. Weber, M. Ammann. TU Dresden & Pro Literatur Verlag. Dresden 2005, p. 367-371;
- W. Kosiński, *Raport o architekturze Krakowa w nowych zespołach urbanistycznych – na tle współczesnych tendencji w estetyce miast*, red. naukowy: W. Kosiński i A. Zachariasz, [w:] *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Krakowie*, Wydawnictwo Oddziału PAN w Krakowie, Kraków 2008, s. 7-26;
- W. Kosiński, *Water in Townscape and in Cityscape – the Great and a Plural Factor*, [in:] *Water in the Townscape, Volume 2*, Scientific editor: A. Januchta-Szostak. Publishing House of Poznan University of Technology, Poznań 2009, p. 7-68;

- W. Kosiński, *Miasto i piękno miasta*, red. naukowy D. Kozłowski. Wyd. PK, Kraków 2011, 200 stron;
- W. Kosiński, *Perpendicular urban waterfront design. Water plays the first role in composition*, [in:] *Sensitive approach to water in urban environment. Water in the Townscape. Volume 4*. Scientific editor: A. Januchta-Szostak. Publishing House of Poznan University of Technology, Poznań 2011, p. 41-67;
- W. Kosiński, *Zieleń w polskich osiedlach mieszkaniowych z lat 1920–2010. Analiza oraz ocena wartościowych rozwiązań i porażek*, [w:] *Przestrzeń przyrodnicza i społeczna osiedli mieszkaniowych w XX i XXI wieku*, red. naukowy: B. Szulczewska, SGGW, Warszawa 2011, s. 61-92.

PRZEMYSŁAW KOWALSKI

- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Architektura jak ogród i ogród jak architektura – czyli o wzajemnych relacjach i inspiracjach w kreowaniu przestrzeni*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, Numer Specjalny z. 9-A/2006 rok 103, wyd. PK, Kraków 2006, s. 243-247;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Przyrodnicze i krajobrazowe aspekty funkcjonowania ośrodków rowerowych sportów ekstremalnych*, [w:] *Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu*, *Czasopismo Techniczne* z. 5-A/2007, Kraków 2007, s. 147-148;
- P. Kowalski, *Ochrona i kształtowanie krajobrazu w turystyce rowerowej*, [w:] *Przegląd Komunalny* 11/2008, s. 28-30;
- P. Kowalski, *Materiały źródłowe w badaniach zabytkowych założeniach ogrodowych*, [w:] *Przestrzeń i Forma* 10/2008, s. 75-82;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Ochrona krajobrazu w turystyce rowerowej*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, 10/2008, s. 319-328;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych w projektowaniu infrastruktury turystycznej*, [w:] *Przestrzeń i Forma* 12/2009, s. 457-470;
- P. Kowalski, *Zielona infrastruktura w miejskiej przestrzeni publicznej*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, seria Architektura, z. 5, rok 107, wyd. PK, Kraków 2010, s. 247-253;
- P. Kowalski, *Kształtowanie systemów zieleni na obszarach miejskich. Zielona Infrastruktura w VIII dzielnicy Krakowa*, [w:] *Przestrzeń i Forma* 15/2011, s. 353-367.

IZABELA KRZEPTOWSKA-MOSZKOWICZ

- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Zebrańie Sekcji Historii Botaniki PTB (Kraków, 11 kwietnia 2008)*, *Wiadomości Botaniczne* 52 (3/4), Kraków 2008, s. 133-135;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *The significance of scientific instruments in the research progress and development of plant physiology in nineteenth century. Research instruments of polish scientist Emil Godlewski senior (1847–1930)*. XXIII International Congress of History of Science and Technology. Ideas and Instruments in Social Context. Budapest, Hungary: 28 July – 2 August 2009, Budapest 2009, s. 506-507;

- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Emil Godlewski senior (1847–1930) pionier polskiej fizjologii roślin*. Polska Akademia Umiejętności, Prace Komisji Historii Nauki PAU, Tom X, Kraków 2010, s. 153-170;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Uczniowie Emila Godlewskiego seniora – kontynuatorzy rozwoju fizjologii roślin na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku*, [w:] LV Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego: *Planta invivo, in vitro et in silico*. Warszawa 6–12 września 2010, Warszawa 2010, s. 74;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *The scholars of Emil Godlewski Senior – successors development of plant physiology in Poland at the end of the XIX century and beginning of the XX century*, [w:] *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, Vol. 79, Sup. 1, 2010, s. 64;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Outline of the Plant Physiology Development in the second part of XIX century and the first part of XX century in Poland*, [w:] 5th International Conference of The European Society For The History Of Science; Book of Abstracts; Athens 1–3 November 2012, s. 55-56.

KATARZYNA ŁAKOMY

- A. Mitkowska, K. Łakomy, *Ochrona obiektów krajobrazowych i ogrodowych z uwzględnieniem tradycyjnych wartości kulturowo-przyrodniczych poprzez odczytanie i eksponowanie „genius loci”*, [w:] *Współczesne problemy teorii konserwatorskiej w Polsce* (red. B. Szmygin), Warszawa–Lublin 2008, s. 75-83;
- K. Łakomy, *Tereny XIX-wiecznej zieleni komponowanej we współczesnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta Katowice*, [w:] „Nauka, Przyroda, Technologia”, tom 3, zeszyt 1, Poznań 2009, s. 1-7;
- K. Łakomy, *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, [w:] *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, (red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor), Czasopismo Techniczne, wyd. PK, Kraków 2010;
- K. Łakomy, *Przemiany budownictwa willowego na przestrzeni dziejów*, [w:] *Kwartalnik Architektury i Urbanistyki*, T. LVI, z. 1/2011, Warszawa 2011, s. 27-37;
- K. Łakomy, *Wille miejskie Katowic*, Wydawnictwo Muzeum Śląskiego, Katowice 2011;
- K. Łakomy, W. Bobek, *Nowoczesne systemy konstrukcyjne pod pnącza – technologie, rozwiązania i problemy projektowe, dobór roślinności*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, Kraków 2011, s. 135-144;
- K. Łakomy, *Modernistyczne ogrody katowickich willi*, [w:] *Oblicza sztuki 20-lecia międzywojennego na obszarze obecnego województwa Śląskiego*, Katowice 2011, s. 167-182;
- K. Łakomy, *Zieleń XIX-wiecznych górnośląskich miast i ośrodków przemysłowych – zarys problematyki*, [w:] *Architektura Krajobrazu. Studia i prezentacje*, 4/2011 Wrocław, s. 52-58;
- K. Łakomy, *Ogrody pamięci w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu*, [w:] „Ogrody pamięci”, (red. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy), *Czasopismo Techniczne*, wyd. PK, Kraków 2012, s. 7-18;

- K. Łakomy, *Symbolika i tradycja, a prawne uwarunkowania projektowania cmentarzy*, [w:] *Ogrody pamięci*, (red. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy), Czasopismo Techniczne, wyd. PK, Kraków 2012, s. 340-345.

MARIA ŁUCZYŃSKA-BRUZDA

- M. Łuczyńska-Bruzda, *Elementy naturalne środowiska: teoria i zasady projektowania architektoniczno-urbanistycznego*, wyd. PK, Kraków 1992, 1994, 1996, 1997, 1999 (5 wydań);
- M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Myczkowski, *Subregionalizacja cech budownictwa jako przyczynek do kontynuacji tradycji we współczesnej architekturze regionalnej (na przykładzie Jurajskich Paków Krajobrazowych)*, [w:] *Teka KUiA O/PAN Kraków*, t. XXVI, 1993–1994, Wrocław–Warszawa–Kraków, s. 45-58.
- M. Łuczyńska-Bruzda, *Zadzwienia w krajobrazie otwartym ekologiczne i kulturowe przesłanki*, [w:] *Studia i Materiały. Krajobrazy 6 (18) OZK Warszawa 1995*;
- M. Łuczyńska-Bruzda (red.), *Dziedzictwo natury i kultury w krajobrazie*. Cz. 1 i 2, *Mat. Sesji Naukowej nt. Dziedzictwo Natury i Kultury w Krajobrazie. Sesja poświęcona pamięci prof. Zygmunta Nováka w 100 rocznicę urodzin*, wyd. PK, Kraków 1997;
- M. Łuczyńska-Bruzda (red.), *Krajobraz dolin rzecznych po katastrofie*, *Mat. Międzynarodowej Konferencji Naukowej*, wyd. IAK PK, Kraków 1998.
- M. Łuczyńska-Bruzda, *Architektura krajobrazu otwartego – definicje, zakres, kryteria wyodrębniania*, [w:] *Wybrane zagadnienia z dziedziny architektury i urbanistyki w okresie 50-letniej działalności Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej*, Monografia 256, Kraków, 1999;

ANNA MITKOWSKA

- A. Mitkowska, *Wambierzyce*, wyd. Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1984;
- A. Mitkowska, *Sacro Monte – park pielgrzymkowy*, wyd. Politechniki Krakowskiej, monografia 101, Kraków 1990;
- A. Mitkowska i o. A. Sroka, *Sanktuarium Matki Bożej Mirowskiej w Pińczowie*, Biblioteka Franciszkańska, Kraków–Asyż 1990;
- A. Mitkowska, *Śladami św. Franciszka z Asyżu w poszukiwaniu kompozycyjno-krajobrazowych źródeł Kalwarii Zebrzydowskiej*, wyd. Calvarianum, Kalwaria Zebrzydowska 1993;
- *Drzewa w krajobrazie historycznym* (praca zbiorowa, red. A. Mitkowska) *Studia i Materiały. Krajobrazy 10 (22)*, wyd. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa 1995;
- *Roślinność ciągów komunikacyjnych – tradycja, współczesność i perspektywy* (praca zbiorowa, red. A. Mitkowska i M. Siewniak), wyd. IAK PK, Kraków 1996;

- *Sacrum w ogrodach. Święte ogrody kalwaryjne i symbolika ich roślinności* (praca zbiorowa, red. A. Mitkowska) wyd. PK, Monografia 216, Kraków 1997), cz. II *Sacrum w ogrodach* (praca zbior. red. A. Mitkowska i M. Siewniak), wyd. IAK PK, Kraków 1997;
- *Konfliktowe relacje między drzewami a architekturą zabytkową* (praca zbiorowa, red. A. Mitkowska i M. Siewniak), wyd. IAK PK, Kraków 1997;
- A. Mitkowska, *Kalwaria w Werkach pod Wilnem*, wyd. Lettra-Graphic, Kraków 1998;
- M. Siewniak i A. Mitkowska, *Tezaurusz sztuki ogrodowej*, wydaw. Rytm, Warszawa (1997) 1998;
- A. Mitkowska, *Kalwaria Kaszubska i Park Przebendowskich w Wejherowie*, wyd. Lettra-Graphic, Kraków 2000;
- A. Mitkowska, *Polskie kalwarie*, wyd. Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków 2003;
- A. Mitkowska, *Kalwaria na Górze Świętej Anny. Wybitny obiekt europejskiego i polskiego nurtu sanktuariów kalwaryjskich*, Franciszkańskie Wyd. św. Antoniego, Wrocław 2006;
- A. Mitkowska, K. Hodor, *Sanktuarium matki Bożej Śnieżnej Opiekunki Rodzin w Pilicy-Biskupicach*, wyd. oo. Franciszkanów, Pilica 2008;
- A. Mitkowska, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego. Cz. I. Od starożytności do renesansu*, Wyd. PK (w ramach: „Kapitał Ludzki. Europejski Fundusz Społeczny”), podręcznik akademicki, Kraków 2011.

ŁUKASZ MOSZKOWICZ

- Ł. Moszkowicz, *Skład, struktura i znaczenie krajobrazowe zbiorowiska *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* w Kotlinie Zakopiańskiej*, [w:] Streszczenia Referatów i Plakatów, LV Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa 6–12 września 2010, Warszawa 2010, s. 56;
- Ł. Moszkowicz, *Composition, structure and landscape value of the *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* in the Zakopiańska Valley*, [w:] *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, Vol. 79, Sup. 1, 2010, s. 48;
- Ł. Moszkowicz, I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Naturalne obszary w krajobrazie, zachowane dzięki ich genius loci czyli geniuszowi samej przyrody*, [w:] *Czasopismo Techniczne. Architektura*, z. 13, rok 107, wyd. PK, Kraków 2010, s. 39-46;
- Ł. Moszkowicz, I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Importance of Selected Phytocenosis in the Landscape – *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* community in the Zakopiańska Valley*, [w:] *Acta Horticulturae et Regioecturae*, Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitrae, R. 13., 2010, s. 121-124;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Przemiany i znaczenie szaty roślinnej w krajobrazie miasta Zakopane*, [w:] *Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych*, z. 568, Polska Akademia Nauk, Wydział Nauk Biologicznych i Rolniczych, Warszawa 2011, s. 71-80;

- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Przemiany i znaczenie szaty roślinnej w krajobrazie miasta Zakopane*, [w:] Konferencja naukowa: Rola zieleni w kształtowaniu krajobrazu. Rzeszów, 18–19 maja 2011, s. 17.

ZBIGNIEW MYCZKOWSKI

- Z. Myczkowski, *Regionalizm architektoniczno-krajobrazowy Doliny Prądnika*, [w:] Prądnik, t. 10, Prace i Materiały Muzeum im. Prof. Władysława Szafera, Ojców 1995;
- Z. Myczkowski, J. Bogdanowski, *From conservation of monumental buildings to protection of monumental cultural landscape*, [w:] Duties towards the heritage and laws of the market, ICOMOS, International Cultural Centre Cracow, Kraków 1996, s. 58-62;
- Z. Myczkowski, *Krajobraz wyrazem tożsamości w wybranych obszarach chronionych w Polsce*, wyd. PK. Monografia 242, Seria Architektura, Kraków, wyd. 1, 1998, wyd. 2, 2003;
- Z. Myczkowski, *Ochrona dziedzictwa kulturowego Bieszczadzkiego Parku Narodowego*, [w:] Monografie Bieszczadzkie, Tom XIII, red. A. Leń, monografia, Ustrzyki Dolne 2001;
- Z. Myczkowski, R. Marcinek, *Wśród cudów świata, (6 polskich kościołów drewnianych wpisanych w roku 2003 na Listę światowego Dziedzictwa UNESCO)*, [w:] Wiadomości Konserwatorskie, nr 1/2003, s. 4–9, wyd. październik 2003;
- Z. Myczkowski, *Park kulturowy jako forma obszarowej ochrony zabytków*, [w:] Ochrona Zabytków nr 2, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, Warszawa 2008, s. 105-115;
- Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, *Rejestracja krajobrazów warownych jako podstawa rewitalizacji dawnych twierdz*, [w:] Wiadomości Konserwatorskie, Wrocław 2008, s. 36-55;
- Z. Myczkowski, *O potrzebie zintegrowanej ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego*, [w:] Kultura a zrównoważony rozwój. Środowisko – ład przestrzenny – dziedzictwo – w świetle dokumentów UNESCO i innych organizacji międzynarodowych Polski Komitet do spraw UNESCO Sejm RP, Warszawa 2009, s. 64-86;
- Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, *Metoda jednostek i wnętrz architektoniczno-krajobrazowych (JARK – WAK) w re-lacjach XXI wieku* [w:] Horyzonty Architektury Krajobrazu, Metoda Architektury Krajobrazu, Ogólnopolska konferencja naukowa, XIII Forum Architektury Krajobrazu SGGW Warszawa 2–4 wrzesień 2010 r. Wydawnictwo „Wieś Jutra” Warszawa 2010, s. 7-15.

PIOTR PATOCZKA

- P. Patoczka, *Uwagi o projektowaniu ogrodzeń*, skrypt, wyd. PK, Kraków 1992, 1997, 2000 (trzy wydania);
- P. Patoczka, *Uwagi o rysowaniu wnętrz krajobrazowych*, skrypt, wyd. PK, Kraków 1996, 1999 (dwa wydania);
- P. Patoczka, *Ochrona krajobrazu w Bieszczadzkim Parku Narodowym*, Mon. BPN t. XI, Ustrzyki Dolne 2000;

- P. Patoczka, „Ściany” i „bramy” w krajobrazie, Monografia, nr 286, wyd. PK, Kraków 2000;
- P. Patoczka, *Dziedzictwo kulturowe Magurskiego Parku Narodowego*, [w:] Przyroda MPN, wyd. zbior. pod red. A. Góreckiego i innych, wyd. UJ, Kraków–Krępna 2001;
- P. Patoczka, *Uwaga krajobraz: szkoła, świętość, pospolitość, teatr*, wyd. TEXT, Kraków 2010;
- P. Patoczka, *Mała architektura w krajobrazie*, podręcznik, wyd. PK, Kraków 2012.

KRYSTYNA PAWŁOWSKA

- K. Pawłowska, *Idea swojskości w urbanistyce i architekturze miejskiej*, Monografia 203, Wyd. PK, Kraków 1996, 196 stron;
- K. Pawłowska, *Idea swojskości miasta*, Wyd. PK, Kraków 2001, 206 stron;
- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*, praca zbior. pod red. K. Pawłowskiej, Wyd. PK, Kraków 2001, 387 stron;
- K. Pawłowska, *Podstawy kulturowe architektury krajobrazu*, [w:] *Kultura jako przedmiot badań geograficznych; Studia teoretyczne i regionalne*, praca zbiorowa pod red. E. Orłowskiej, Wyd. Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Wrocław 2002, s. 27-34;
- K. Pawłowska, M. Swaryczewska, *Ochrona dziedzictwa kulturowego: zarządzanie i partycypacja społeczna*, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002, 174 strony;
- K. Pawłowska, *Ochrona zabytków – przed ludźmi czy dla ludzi*, [w:] *Spotkania w Willi Struvego 2001–2003, wykłady o dziedzictwie kultury*, Tow. Opieki nad Zabytkami, Warszawa 2004, s. 287-302;
- K. Pawłowska, *My i nasze miasto*, [w:] *Zniszczone, ale nie utracone; Konferencja z okazji 25-lecia wpisu Starego Miasta w Warszawie na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO*, praca zbior. pod red. M. Konopki, Wyd. Stołeczny Konserwator Zabytków, Warszawa 2006, s. 253-258;
- K. Pawłowska, *Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu; Partycypacja społeczna, debata publiczna, negocjacje*, Wyd. PK Kraków 2008, 376 stron;
- K. Pawłowska, M. Walaszczyk, *Old Town Warsaw: A Heritage Site unlike Any Other*, Kikan Keizai Kenkyu, The Quarterly Journal of Economic Studies, vol.31, No.3, Osaka City University 2008, s. 3-28;
- *Zarządzanie krajobrazem kulturowym*, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10/, pod red. K. Pawłowskiej, U. Mygi-Piątek, Sosnowiec 2008, s. 656;
- *Krajobraz kulturowy Japonii*, praca zbior. pod red. K. Pawłowskiej, Czasopismo Techniczne, zeszyt specjalny 12/2010, 274 strony;
- K. Pawłowska, *Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziedzictwa kulturowego* [w:] *Wartości w planowaniu przestrzennym*, praca zbiorowa pod red. Z. Cieślaka i A. Fogiel, Inst. Gosp. Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Warszawa 2010, s. 147-184;
- K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, J. Jacko, A. Fogiel, B. Płaczynta-Brudnik, M. Walaszczyk, *Zanim wybuchnie konflikt. Idea i metody partycypacji społecznej w ochro-*

nie krajobrazu i kształtowaniu przestrzeni, t. A, Dlaczego?, t. B, Jak?, Wyd. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Kraków 2010, 146(A) + 179(B) stron.

WOJCIECH RYMSZA-MAZUR

- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymśza-Mazur, *Gaj Stulecia w Lotniczym Parku Kulturowym w Krakowie*, [w:] Architektura Ogrodowa – obiekty architektoniczne w kompozycjach ogrodowych – historia i współczesność, wyd. XIV Konferencja Naukowa z cyklu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, Kraków 2007, s. 183-196;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, W. Rymśza-Mazur, *Integracja w zabytkach fortyfikacji nowożytnej w świetle teorii i praktyki projektowej i realizacyjnej*, [w:] Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków Twierdza Boyen – Giżycko, Giżycko 2008;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, Z. Myczkowski, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Strategic landscape registration as a basis for revitalization of ancient fortresses*, [w:] Pro-active Conference, Forte-Culture, Słubice 2008;
- W. Rymśza-Mazur, *Kompozycje zieleni wybranych zapleczy militarnych na terenie Polski*, [w:] Horyzonty Architektury Krajobrazu, Przedmiot Architektury Krajobrazu, Ogólnopolska konferencja naukowa, XIII Forum Architektury Krajobrazu SGGW Warszawa 2–4 wrzesień 2010 r. Wydawnictwo „Więś Jutra” Warszawa 2010, s. 91-97;
- J. Środulska-Wielgus, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Rejestracja przemian na przykładzie austro-węgierskich twierdz pierścieniowych*, [w:] *Studia krajobrazowe a ginące krajobrazy*. Praca zbiorowa, Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2010, s. 171-184;
- W. Rymśza-Mazur, *Forteczne zespoły koszarowe. Idea, forma, wartość*, [w:] Technika w dziejach cywilizacji – z myślą o przyszłości, tom 6, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2010, s. 303-313;
- Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Metoda jednostek i wewnątrz architektoniczno-krajobrazowych (JARK – WAK) w relacjach XXI wieku*, [w:] *Horyzonty Architektury Krajobrazu, Metoda Architektury Krajobrazu*, Ogólnopolska konferencja naukowa, XIII Forum Architektury Krajobrazu SGGW Warszawa, Wydawnictwo „Więś Jutra”, Warszawa 2010, s. 7-15;
- W. Rymśza-Mazur, *Dziedzictwo techniczne grupy fortecznej Peneda w austro-węgierskiej Twierdzy Pola*, [w:] Technika w dziejach cywilizacji – z myślą o przyszłości, tom 7, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2011, s. 259-270;
- Z. Myczkowski, W. Rymśza-Mazur, *Krajobraz od-dawna, od-zaraz, od-nowa. Czyli od krajobrazu zrównoważonego do inercyjnego i zniwelowanego*, [w:] XIV Forum Architektury Krajobrazu, Sesja „Nowy” Krajobraz Rekultywacja Krajobrazu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocław–Polanica Zdrój 22–24 wrzesień 2011, Kwartalnik Architektura Krajobrazu, nr 2, Wrocław 2011, s. 24-33;
- W. Rymśza-Mazur, *Rewitalizacja i adaptacja zabytkowego fortu pancernego „Verudella” w zespole Austro-Węgierskiej Twierdzy Pula. Koncepcja architektoniczno-urbanistyczna rewitalizacji i adaptacji fortu „Verudella”*, [w:] Międzynarodowe Warsztaty Architektury For-

tyfikacji w Chorwacji, Pula 6–16.09.2006, Wydawnictwo Chorwackiego Ministerstwa Kultury, Zagrzeb 2012;

- Z. Myczkowski, W. Rymasz-Mazur, *Uwarunkowania konserwatorskie w planowaniu krajobrazu zabytkowego na przykładzie uzdrowiska Swoszowicach*, [w:] XV Forum Architektury Krajobrazu – Planowanie Krajobrazu, Lublin–Kazimierz Dolny 2012, s. 35-36.

MAREK SIEWNIAK

- M. Siewniak, A. Mitkowska, *Tezaurus sztuki ogrodowej*, wyd. Rytm, Warszawa 1997, 1998;
- M. Siewniak, D. Kusche, 2002, *Baumpflege heute*, wyd. Patzer Verlag, wyd. 4, Berlin Hanner, 146+180 stron i płyta CD.

ANNA (SKRZYŃSKA) STANIEWSKA

- A. Skrzyńska, *Przykłady społecznych inicjatyw w rewitalizacji dawnych obiektów i systemów obronnych dla celów współczesnej turystyki*, [w:] „Ochrona Zabytków” nr 3/4 2004, Warszawa 2004;
- A. Skrzyńska, *Fortyfikacje w przestrzeni miasta – sukcesja funkcji w układach przestrzennych*, [w:] Monografia konferencji naukowej „Fortyfikacje w przestrzeni miasta” (4–6.09.2005) z cyklu „Fortyfikacje europejskim dziedzictwem kultury”, red. A. Wilkaniec, M. Wichrowski, Poznań 2006, s. 156-163;
- A. Skrzyńska, K. Pawłowska, *Partycypacja społeczna dla architektów*, [w:] Planowanie przestrzenne – szanse i zagrożenia społeczno-środowiskowe, red. S. Kozłowski, P. Legutko-Kobus, (wydawnictwo po konferencji międzynarodowej w ramach projektu: Współpraca uniwersytetów wspierająca rozwój regionów – lwowskiego i lubelskiego, KUL, 15–16 marca 2007), Lublin 2007, s. 167-180;
- A. Skrzyńska, *Urban Space in Kraków*, [w:] Topos 61/2007, Callwey Verlag, München 2007, s. 41-46;
- A. Skrzyńska, *Partycypacja społeczna a Europejska Konwencja Krajobrazu – świadomość krajobrazowa i prawne uwarunkowania w Polsce*, [w:] Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu; Sztuka ochrony i kształtowania środowiska; Twórczość – Nauka – Dydaktyka, Czasopismo Techniczne, zeszyt 10/2007, wyd. PK, Kraków 2007, s. 165-167;
- A. Staniewska, *Zarządzanie zabytkowym krajobrazem warownym – studium przypadku*, [w:] Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych postaw proekologicznych, red. U. Myga-Piątek i K. Pawłowska, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego nr 10/2008, Sosnowiec 2008, s. 488-495;
- A. Staniewska, M. Leibenath, *The ELC's Requirements for Public Participation in Landscape Policies at Local Level; Does it Make a Difference with Regard to Legitimacy and Awareness Raising/Landscape Consciousness? Case of UNESCO Heritage Cities*, [w:] Kikan Keizai Kenkyu, The Quarterly Journal of Economic Studies, vol. 31, No.3/Osaka City University 2008, Osaka 2008, s. 45-68, http://dliisv03.media.osaka-cu.ac.jp/infolib/user_contents/kiyo/DBh0310303.pdf;

- A. Staniewska, K. Wielgus, W. Brzoskwinia, *Program Planu Ochrony Zespołu Historyczno-Krajobrazowego Twierdzy Kraków*, [w:] Materiały XI Forum Architektury Krajobrazu „Rozwój rekreacji a ochrona i kształtowanie krajobrazu”, Poznań 11–13.09.2008, Nauka Przyr. Technol. 3, 1, #48, Poznań 2009, http://www.npt.up-poznan.net/pub/art_3_48.pdf;
- A. Staniewska, *Krajobrazy fortyfikacyjne jako obszary zrównoważonej turystyki aktywnej*, [w:] Materiały XI Forum Architektury Krajobrazu „Rozwój rekreacji a ochrona i kształtowanie krajobrazu”, Poznań 11–13.09.2008, Nauka Przyr. Technol. 3, 1, #56, Poznań 2009, http://www.npt.up-poznan.net/pub/art_3_56.pdf;
- A. Staniewska, A. Zachariasz, *Preservation of Historic Cities and new developments in Poland*, [w:] Machizukuri (Partycypacja), nr 25/2009, s. 108-114, w ramach serii „Emerging central-east cities and regions in the context of Europeanization” (artykuł opublikowany w języku japońskim);
- A. Staniewska, *Partycypacja społeczna w odnowie dziedzictwa w historycznym mieście japońskim. Domy kupieckie machiya w Kioto*, [w:] *Krajobraz kulturowy Japonii*, Czasopismo Techniczne, Architektura, 4-A/2010, zeszyt 12, rok 107, wyd. PK, Kraków 2010, s. 89-108;
- K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, J. Jacko, A. Fogiel, B. Płaczynta-Brudnik, M. Walaszczyk, *Zanim wybuchnie konflikt. Idea i metody partycypacji społecznej w ochronie krajobrazu i kształtowaniu przestrzeni*, t. A, Dlaczego?, t. B, Jak?, Wyd. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Kraków 2010, 146(A) + 179(B) stron.

IZABELA SYKTA

- A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, *Zielony Sanok. Koncepcja zagospodarowania terenów zielonych Sanoka*, Urząd Miasta Sanoka, Sanok 2004;
- I. Sykta, *Kontrowersyjne obiekty architektoniczne w krajobrazie międzywojennego Krakowa*, [w:] *Nowa architektura w kontekście kulturowym miasta*, Wydawnictwo symp. KUiA PAN, seria Teoria a praktyka w architekturze współczesnej, red. A. Niezabitowski i M. Żmudziska-Nowak, Gliwice 2006, s. 244-253;
- I. Sykta, *Kontrowersyjna architektura współczesna w krajobrazie miejskim*, [w:] Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu pt. *Sztuka ochrony i kształtowania środowiska*, Czasopismo Techniczne, Zeszyt 10/2007, Seria Architektura z. 5-A/2007, wyd. PK, Kraków 2007, s. 96-98;
- I. Sykta, *Kontrowersyjne obiekty architektury współczesnej – ryzykowne eksperymenty w historycznym centrum miasta*, [w:] *Serce miasta*. Czasopismo Techniczne, Seria Architektura, z. 4-A/2008, Zeszyt 9 (ROK 105), wyd. PK, Kraków 2008, s. 161-168;
- I. Sykta, *Bieleńsko-Tyniecki Park Krajobrazowy*; I. Sykta, *Plany zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa*; I. Sykta, A. Zachariasz, *Przekształcenia krajobrazu wybranych obszarów w latach 1966–2007*, [w:] *Walory krajobrazowe w planach zagospodarowania przestrzennego*, Czasopismo Techniczne, Zeszyt 4/2008 (ROK 105), Seria Architektura, s. 29-49, <http://baztech.icm.edu.pl>;

- I. Sykta, *'Cityscape scrapers' – kontrowersyjne obiekty architektury współczesnej w krajobrazie miejskim jako element ogniskujący rozwój rekreacji i turystyki*, [w:] XI Forum Architektury Krajobrazu, Poznań 2008, Nauka Przyroda Technologie, tom 3, Zeszyt 1, wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 10, <http://www.up-poznan.net>;
- I. Sykta, R. Szarek, *Specyfika i osobliwości krajobrazu Sapporo*, [w:] Krajobraz kulturowy Japonii, Czasopismo Techniczne, Seria Architektura, 4-A/2010, zeszyt 12, rok 107, s. 207-243, wyd. PK, Kraków 2010;
- I. Sykta, *Genius Loci – Genius Artificis parku Moerenuma w Sapporo*, [w:] *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, Czasopismo Techniczne, Architektura, 5-A/2010, zeszyt 13, rok 107, wyd. PK, Kraków 2010, s. 187-195;
- A. Böhm, W. Kosiński, I. Sykta & A. Zachariasz, *Research by the Krakow University of Technology in Brazil. Architectural heritage of the Polish emigre community – Investigaciones de la Universidad Tecnologica de Cracovia en Brasil. El patrimonio arquitectonico de emigracion polaca*, s. 309-338 [w:] Z. Mirek, A. Flakus, A. Krzanowski, A. Paulo & J. Wojtusiak (eds), *The Nature and culture of Latin America. Review of Polish Studies*. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Science, Kraków 2010, p. 487;
- I. Sykta, *Parki Barcelony – od stylu modernisme po współczesne krajobrazy tworzone „od-nowa”*, [w:] *Architektura krajobrazu. Studia i Prezentacje*, 1(34) 2012, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocław 2012;
- I. Sykta, *Przestrzenie kommemoratywne w krajobrazie Barcelony*, [w:] „Ogrody pamięci” w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu, Czasopismo Techniczne 2-A/2012, Zeszyt 7, Rok 109. Wyd. PK, Kraków 2012, s. 227-239.

JOANNA SZWED

- J. Szwed, *Koncepcja oświetlenia bulwarów Wiślanych w Krakowie*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, nr 14, Wydawnictwo SFERA, Szczecin, 2011;
- J. Szwed, *Planowanie oświetlenia w mieście*, [w:] *Kwartalnik Architektura Krajobrazu*, wyd. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocław 2011.

JADWIGA ŚRODULSKA-WIELGUS

- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, (red.) *Kształtowanie krajobrazu terenów poeksploatacyjnych w górnictwie*, [w:] Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Sekcja Architektury Krajobrazu KUiA O/PAN w Krakowie, AGH, Politechnika Krakowska, Kraków 2003, [tamże: artykuły pracowników IAK PK: jubileusz zawodowy prof. M. Łuczyńskiej-Brzydzy, A. Böhma, U. Forczek-Brataniec, W. Kosińskiego, Z. Myczkowskiego, K. Pawłowskiej, J. Środulskiej-Wielgus, K. Wielgusa, A. Zachariasz];
- J. Środulska-Wielgus, *Zieleń Twierdzy Kraków*. Tom 4, Seria 2 „Atlasu Twierdzy Kraków” Monografia Wydział Ochrony Zabytków i Dziedzictwa Narodowego UMK. 2006;
- J. Środulska-Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Polowa pozycja wysunięta Dziekanowice-Bosutów*, seria I, t. 7, Kraków.
- J. Środulska-Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Fort 50a Lasówka, seria I, t. 10*, Kraków 1999;

- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Krajobraz pamięci czy pamięć w krajobrazie – autokracja czy kreacja? Na przykładzie inicjatyw w Małopolsce*, [w:] red. K. Leniartek, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zawodowej „Edukacja”, Wrocław–Kłodzko 2010;
- J. Środulska-Wielgus, *Zieleń Twierdzy Kraków – niedoceniany i niewykorzystany zasób historycznej zieleni miejskiej*, [w:] Zieleń miejska, NOT, Toruń 2006;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Tatar, *Wspólna twierdza*, [w:] Konferencja NASZ BUG. Tworzenie warunków dla rozwoju obszarów przygranicznych Polski i Ukrainy poprzez waloryzację i ochronę dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Lublin, 26–27 listopada 2007;
- J. Środulska-Wielgus, *Parki i szlaki kulturowe szansą rewitalizacji historycznego krajobrazu inżynierskiego*, [w:] Ochrona i użytkowanie krajobrazu kulturowego oraz jego promocja w środowisku społecznym, Warszawa 2007, s. 12;
- J. Środulska-Wielgus, *Szlaki turystyki kulturowej, jako sposób ochrony i udostępniania krajobrazu*, [w:] XI Forum architektury krajobrazu 2008, [w:] Nauka Przyroda Technologie, tom 3, Zeszyt 1, wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań 2009;
- J. Środulska-Wielgus, *Znaczenie szlaków turystyki kulturowej w promocji krajobrazu inżynierskiego*, [w:] Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dziedzictwo kulturowe a turystyka”, Kłodzko 2008, s. 4;
- J. Środulska-Wielgus, Z. Błachut, K. Wielgus, *Eksploracja przestrzeni historycznej Gorców dla potrzeb turystyki kulturowej*, [w:] Materiałach konferencji „Krajobraz wsi współczesnej – zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów wiejskich”, Kamień Śląski, 14–16 maja 2009 r., Uniwersytet Rolniczy we Wrocławiu, s. 68-82;
- J. Środulska-Wielgus, *Kształtowania krajobrazu poprzez udostępnienie turystyczne na przykładzie Twierdzy Zamość*, [w:] XII Forum Architektury Krajobrazu „Studia Krajobrazowe a Ginące Krajobrazy” Wrocław 17–19 września 2009, streszczenia, s. 39.

KRZYSZTOF WIELGUS

- K. Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Rakowice. Lotnisko Twierdzy*, seria I, t. 5, Kraków 1996;
- K. Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Fort 52 Borek*, seria I, t.18, Kraków 2004;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, *Dziedzictwo fortyfikacyjne w krajobrazie Podhala, nieznane aspekty historii regionalnej, jako osnowa turystyki kulturowej*, [w:] Małopolska i Podhale w latach Wielkiej Wojny, tom 2, PTH O/Nowy Targ 2004–2007;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Tatar, *Wspólna twierdza*, [w:] Konferencja NASZ BUG. Tworzenie warunków dla rozwoju obszarów przygranicznych Polski i Ukrainy poprzez waloryzację i ochronę dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Lublin 2007;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Krajobrazy „przemysłu czasu wolnego”*, [w:] Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu, Sztuka ochrony i kształtowania środowiska twórczość-nauka-dydaktyka, Kraków 20–22 września 2007, Czasopismo Techniczne, Zeszyt 10/2007, Seria Architektura z. 5-A/2007, wyd. PK, Kraków 2007;
- K. Wielgus, Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, *Strategic landscape registration as a basis for revitalization of ancient fortresses*, [w:] Pro-active Conference, Forte-Culture, Słubice 2008;

- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, Z. Błachut, *Eksploracja przestrzeni historycznej Gorców dla potrzeb turystyki kulturowej*, [w:] Materiały konferencji „Krajobraz wsi współczesnej – zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów wiejskich”, Kamień Śląski 14–16 maja 2009 r., Uniwersytet Rolniczy we Wrocławiu, s. 68-82;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, M. Mikulski, współpraca: D. Pstuś, *Obronność Krakowa w XIX i XX wieku jako element rozwoju miasta. Zarys tematyki*, [w:] Nowe studia nad rozwojem przestrzennym Krakowa, TMiHZK, Kraków 2008, s. 54;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Terra Incognita Fortificata*, [w:] „Terra Incognita” w turystyce. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania, Wrocław 2009, s. 61-82.

AGATA ZACHARIASZ

- A. Böhm, A. Zachariasz, *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa. Ilustrowany słownik angielsko-polski, t. I, a-d, t. II, e-j, t. III, k-q*, Warszawa 1997, 2000, 2005;
- A. Zachariasz, *Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych*, Monografia 336, wyd. PK, Kraków 2006, ss. 204;
- A. Zachariasz, *Zabytkowe parki i ogrody publiczne we współczesnym krajobrazie – problemy rewaloryzacji*, [w:] Przyroda i Miasto, T. X, cz. I, pod red. J. Rylke, Wyd. SGGW, Warszawa 2007, s. 328-354;
- A. Zachariasz, *Ogród barokowy – potrzeba okazałości. Natura ujarzmiona i nieskończoność perspektyw*, [w:] Ogrody – zwierciadła kultury. Zachód, red. L. Sosnowski, A. Wójcik, Kraków 2008, s. 190-221;
- A. Zachariasz, *Ojcowski Park Narodowy*, [w:] Walory krajobrazowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, [w:] Czasopismo Techniczne z. 1-A/2008 wyd. PK, s. 5-27;
- A. Zachariasz, *Sztuka, rzemiosło i produkcja seryjna – detal nietypowy i standardowy we współczesnej architekturze krajobrazu i sztuce ogrodowej*, [w:] Wzornictwo Ogrodowe, Wydawnictwo Sztuka Ogrodu – Sztuka Krajobrazu, red. J. Rylke, Warszawa 2010, s. 40-59;
- A. Zachariasz, *O tworzeniu „genius loci” w ogrodach*, [w:] *Genius loci w sztuce ogrodowej. Aspekty historyczne i współczesne*, [w:] Czasopismo Techniczne, 5-A/2010. zeszyt 13, rok 107, s. 13-30;
- A. Zachariasz, *Liryczne piękno, tajemniczość i spokój. Ogrody japońskie – historyczne i współczesne*, [w:] Czasopismo Techniczne, 4-A/2010, zeszyt 12, rok 107, s. 53-89;
- A. Zachariasz, *Przestrzeń pamięci waszyngtońskiego Mallu*, [w:] Teka Komisji Urbanistyki i Architektury, t. XL/2008, Kraków 2010, s. 161-182;
- A. Zachariasz, *Modernizm w kształtowaniu ogrodów i terenów zieleni. Przyczynek do historii architektury krajobrazu w Polsce*, [w:] *Modernizm w Europie. Modernizm w Gdyni. Architektura pierwszej połowy XX wieku i jej ochrona*, red. nauk. M. J. Sołtysik, R. Hirsch, Gdynia 2011, s. 143-150;
- A. Zachariasz, *O historii, cytatach z przeszłości i nowoczesnych krajobrazach. Nowe w starym i nowe – w ogrodach i parkach historycznych i współczesnych*, [w:] *Architektura Krajobrazu* 2011 nr 4, s. 4-17;

- A. Zachariasz, *Parki na nadbrzeżach – budowanie nowej tożsamości miejsca*, [w:] Społeczne i krajobrazowe walory wody w środowisku miejskim, Seria: Woda w krajobrazie miasta – Water in the townscape, t. 3. red. A. Januchta-Szostak, wyd. Pol. Poznańskiej, Poznań 2011, s. 9-24;
- A. Zachariasz, *Przydatność archiwalnych źródeł kartograficznych dla współczesnych badań krajobrazowych*, [w:] Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego Nr 16 Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Sosnowiec, 2012, s. 63-83.

MIŁOSZ ZIELIŃSKI

- M. Zieliński, *Nowa Huta – miasto zielone, miasto socrealistyczne – koncepcja architektoniczno-krajobrazowej rewitalizacji centrum Nowej Huty*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, nr 13, Wydawnictwo SFERA, Szczecin 2010, s. 293-310;
- M. Zieliński, *Krajobraz jako inspiracja. Poszukiwanie pretekstu w projektowaniu miejskich przestrzeni publicznych (na przykładzie projektu konkursowego „rewitalizacja parku miejskiego o Placu Niepodległości w Zakopanem)*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, nr 14, Wydawnictwo SFERA, Szczecin 2011, s. 45-64;
- M. Zieliński, *Regeneracja, odnowa czy rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej?*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, nr 15, Wydawnictwo SFERA, Szczecin 2011;
- M. Zieliński, *Wpływ społeczności lokalnych na krajobraz miejski na przykładzie małopolskich doświadczeń*, [w:] *Przestrzeń i Forma*, nr 16, Wyd. SFERA, Szczecin 2011;
- M. Zieliński, *Rewaloryzacja krajobrazu miejskiego jako element rewitalizacji zdegradowanej przestrzeni publicznej na przykładzie Placu Wałowego w Gdańsku*, [w:] *Architektura Krajobrazu*, nr 3/2011, Wyd. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocław 2011.

4. WYKŁADY PRACOWNIKÓW INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU POZA KIERUNKIEM ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU NA WAPK

POLSKIE WYŻSZE UCZELNIE

Uczelnia	Miasto	Nazwa wydziału, kierunku, studium podyplomowego lub doktoranckiego	Wykładowcy
Politechnika Krakowska	Kraków	Wydział Architektury kierunek: architektura	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka J. Środulska-Wielgus K. Wielgus A. Zachariasz I. Sykta U. Forczek-Brataniec K. Fabijanowska
		Studium Podyplomowe Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska A. Zachariasz P. Patoczka K. Łakomy
		Podyplomowe Studium Planowania Przestrzennego	A. Böhm W. Kosiński Z. Myczkowski
		Studium podyplomowe Architektury Krajobrazu pt: Ochrona i kształtowanie krajobrazu a planowanie przestrzenne w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej	A. Böhm K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski A. Zachariasz
		Studium Podyplomowe pt: Planowanie krajobrazu i gospodarka przestrzenna	A. Böhm Z. Myczkowski A. Zachariasz J. Szwed

Uczelnia	Miasto	Nazwa wydziału, kierunku, studium podyplomowego lub doktoranckiego	Wykładowcy
Politechnika Krakowska	Kraków	Studia Doktoranckie – Wydział Architektury	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska- -Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski A. Zachariasz
		Wydział Inżynierii Środowiska, kierunek: Ochrona Środowiska kierunek: monitoring przyrodniczy i ochrona środowiska	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska- -Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka K. Fabijanowska A. Zachariasz I. Sykta J. Szwed
		Studium Podyplomowe dla Rzeczoznawców Wyceny Nieruchomości	A. Mitkowska
		Wydział Inżynierii Lądowej, Urban and Regional Planning - wykłady dla studentów z Libii	K. Dąbrowska- -Budziło
		Wydział Inżynierii Lądowej kierunek: transport	K. Dąbrowska- -Budziło
Politechnika Krakowska i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II	Kraków	Studium Podyplomowe Konserwacji i Kształtowania Architektury i Aranżacji Wnętrz Obiektów Sakralnych	A. Böhm A. Mitkowska W. Kosiński P. Patoczka A. Zachariasz
Akademia Górniczo- -Hutnicza	Kraków	Wydział Górnictwa i Geoinżynierii kierunek: inżynieria środowiska	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska- Budziło U. Forczek-Brataniec K. Hodor K. Łakomy W. Kosiński J. Środulska-Wielgus K. Wielgus K. Fabijanowska W. Rymsza-Mazur W. Bobek A. Zachariasz

Uczelnia	Miasto	Nazwa wydziału, kierunku, studium podyplomowego lub doktoranckiego	Wykładowcy
Akademia Górniczo-Hutnicza	Kraków	Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, kierunek: ochrona środowiska	Z. Myczkowski
		Wszechnica Ochrony Środowiska	Z. Myczkowski
		Techniczny Uniwersytet Otwarty	A. Mitkowska
		Rekultywacja terenów przemysłowych – studia doktoranckie	K. Wielgus
Uniwersytet Jagielloński	Kraków	Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, kierunek: zarządzanie w administracji publicznej	K. Pawłowska W. Kosiński
		Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, kierunek: zarządzanie kulturą	K. Pawłowska
		Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, kierunek: psychologia stosowana	A. Böhm
		Wydział Biologii i Nauk o Ziemi kierunek: geografia	K. Pawłowska Z. Myczkowski
		Studium Podyplomowe Zarządzania Kulturą	K. Pawłowska
		Studium Podyplomowe w Szkole Zarządzania	K. Pawłowska
		Wydział Chemii, kierunek: ochrona środowiska	P. Patoczka A. Zachariasz I. Sykta J. Gancarz-Żebracka
		Wydział Biologii i Nauk o Ziemi kierunek: ochrona środowiska	A. Zachariasz
		Podyplomowe Studium Administracji Publicznej	W. Kosiński

Uczelnia	Miasto	Nazwa wydziału, kierunku, studium podyplomowego lub doktoranckiego	Wykładowcy
Uniwersytet Rolniczy (dawna Akademia Rolnicza)	Kraków	Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Terenów Zieleni	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka A. Zachariasz U. Forczek-Brataniec K. Hodor K. Fabijanowska P. Kowalski W. Bobek
		Wydział Ogrodniczy, kierunek: sztuka ogrodowa	P. Patoczka A. Zachariasza
		Wydział Ogrodniczy, kierunek: ogrodnictwo	A. Zachariasz
		Wydział Leśny, kierunek: ochrona zasobów leśnych	P. Patoczka
		Wydział Leśny, Podyplomowe Studium Ochrony Przyrody im. prof. S. Myczkowskiego	Z. Myczkowski
Uniwersytet Ekonomiczny (dawna Akademia Ekonomiczna)	Kraków	Wydział Finansów, kierunek: gospodarka przestrzenna	A. Böhm
		Studia podyplomowe – gospodarka przestrzenna	A. Böhm A. Zachariasz
Akademia Sztuk Pięknych	Kraków	Wydział Malarstwa, kierunek: malarstwo i rzeźba	P. Patoczka
Politechnika Warszawska	Warszawa	Studium Podyplomowe Konserwacji Zabytków	K. Pawłowska Z. Myczkowski A. Zachariasz
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	Warszawa	Wydział Ogrodniczy, kierunek: architektura krajobrazu	A. Mitkowska K. Pawłowska Z. Myczkowski
Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania	Warszawa	Wydział Architektury, kierunek: architektura wnętrz	M. Siewniak A. Mitkowska Z. Myczkowski

Uczelnia	Miasto	Nazwa wydziału, kierunku, studium podyplomowego lub doktoranckiego	Wykładowcy
Wyższa Szkoła Architektury i Budownictwa im. Polanowskich	Warszawa	Wydział Architektury, kierunek: architektura	W. Kosiński
Politechnika Śląska	Gliwice	Studium Podyplomowe Konserwacji Zabytków	K. Pawłowska W. Kosiński P. Patoczka
Uniwersytet Śląski	Sosnowiec	Studium Podyplomowego Ochrony i Kształtowanie Krajobrazu	K. Pawłowska A. Zachariasz
		Studia Podyplomowe – Geograficzne podstawy turystyki	A. Zachariasz
Politechnika Wrocławska Fundacja Otwartego Muzeum Techniki	Wrocław	Międzynarodowe Studium Archeologii Przemysłowej	K. Wielgus
Uniwersytet Przyrodniczy (dawna Akademia Rolnicza)	Wrocław	Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, kierunek: architektura krajobrazu	A. Mitkowska
Politechnika Gdańska	Gdańsk	Wydział Architektury, kierunek: architektura	K. Pawłowska A. Mitkowska
Uniwersytet Przyrodniczy	Poznań	Studium Podyplomowe Architektury Krajobrazu	A. Böhm
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Olsztyn	Uniwersyteckie wykłady otwarte	K. Pawłowska W. Kosiński
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (dawna Akademia Rolnicza)	Szczecin	Studium Podyplomowe Architektury Krajobrazu	A. Mitkowska W. Kosiński
Uniwersytet Rzeszowski	Rzeszów	Wydział Rolniczo-Biologiczny, kierunek: architektura krajobrazu	P. Patoczka
Akademia Polonijna	Częstochowa	Studium Podyplomowe Turystyki Pielgrzymkowej	A. Mitkowska
Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	Bielsko-Biała	Wydział BWS, kierunek: architektura krajobrazu	A. Mitkowska
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	Nysa	Wydział Architektury i Urbanistyki, kierunek: architektura i urbanistyka	P. Patoczka

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	Tarnów	Wydział Ochrony Środowiska kierunek: ochrona środowiska	P. Patoczka
		Studium Podyplomowe Efektywności Energetycznej	M. Furtak
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	Jarosław	Instytut Inżynierii Technicznej, kierunek: budownictwo	M. Furtak
		Instytut Marketingu i Zarządzania kierunek: zarządzanie	M. Furtak

ZAGRANICZNE WYŻSZE UCZELNIE

Uczelnia	Miasto, kraj	Wydział, kierunek	Wykładowcy
Fachhochschule Münster	Münster Niemcy	Fachbereich Architektur	A. Böhm W. Kosiński
Università degli Studi del Sannio – Istituto Italiano per gli Studi Filosofici	Neapol (Sannio) Włochy	Letnia Szkoła Turystyki Religijnej	A. Mitkowska
University of Baghdad	Bagdad Irak	Faculty of Architecture	A. Böhm
Università degli Studi di Firenze, Fondazione Romualdo del Bianco	Florencja Włochy	Warsztaty międzynarodowe	A. Mitkowska A. Böhm
Sveučilište u Zagrebu	Zagrzeb Chorwacja	Arhitektonski fakultet Warsztaty międzynarodowe	K. Pawłowska
Osaka City University	Osaka Japonia	Graduate School Of Creative Cities	K. Pawłowska A. Zachariasz I. Sykta J. Konopacki
Chiba University	Tokio Japonia	Faculty of Engineering Design and Architecture	K. Pawłowska A. Zachariasz A. Staniewska
University of Tokyo	Tokio Japonia	Faculty of Engineering Architecture	K. Pawłowska

Chmielnickij Narodowij Uniwersytet	Chmielnicki Ukraina	Wydział Budownictwa	A. Böhm
Ponificia Universidade Catolica do Parana	Curitiba Brazylia	Instituto de Gestao Tecnica do Meio Urbana	A. Böhm
Architektur Hogskole Oslo	Oslo Norwegia	Wydział Architektury	W. Kosiński
Norske Tekniske Hogskole	Trondheim Norwegia	Wydział Architektury	W. Kosiński
Politechnika w Turynie	Turyń Włochy	Wydział Architektury Letnia Szkoła EASA	W. Kosiński
Turin Polytechnic – Site of Mondovi	Mondovi Włochy	II Faculty of Architecture	A. Böhm
Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy	Czerniowce Ukraina	Wydział Geografii	A. Böhm
UNESCO Chair in Urban Design and Conservation Studies	Jerusalem Izrael	Bezalel Academy of Arts and Design Design/History & Theory Department	A. Böhm
Politechnika w Iwanowie	Iwanowo Republika Rosyjska	Wydział Architektury	W. Kosiński
Taurydski Uniwersytet Narodowy	Symferopol Ukraina	Wydział Geografii	A. Böhm
Uniwersytet Państwowy Politechnika Lwowska	Lwów Ukraina	Wydział Architektury	P. Patoczka

5. KONFERENCJE INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

- **1992**, *Jurajski Park Krajobrazowy tworzy się z myśli i czynów*, konferencja poświęcona pamięci Z. Nováka, [organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 14–15 maja 1992;
- **1993**, *Ekologia krajobrazu i architektury krajobrazu*, [organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 28 maja 1993;
- **1994**, *Drzewa w krajobrazie historycznym*, I konferencja międzynarodowa z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych – IAK PK, Politechnika Krakowska i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie oraz Zakład Dendrologii SGGW Warszawa, pod patronatem Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie], [A. Mitkowska i M. Siewniak, organizatorzy naukowii], Kraków 4 listopada 1994;
- **1994**, *Zapis krajobrazu*, [organizatorzy: Instytut Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 19–20 maja 1994;
- **1995**, *Zapis krajobrazu w planach zagospodarowania przestrzennego w pięciu planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących trzech miast polskich: Szczecina 1994, Warszawy 1992, 1983, 1994 oraz Krakowa 1994*, [organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 26 maja 1995;
- **1995**, *Sacrum w ogrodach historycznych i symbolika ich roślinności*, II konferencja (międzynarodowa) z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych – Instytut Architektury Krajobrazu, Politechnika Krakowska i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie oraz Ośrodek Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie i Wyższe Seminarium Duchowne oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej], [A. Mitkowska i M. Siewniak, organizatorzy naukowii] Kalwaria Zebrzydowska 9–10–11 listopada 1995;
- **1996**, *Kształtowanie krajobrazu w warunkach demokracji i wspólnego rynku*, [organizatorzy: Instytut Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 7 maja 1996;
- **1996**, *Roślinność ciągów komunikacyjnych – tradycja, współczesność i perspektywy*, III konferencja (międzynarodowa) z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych – Instytut Architektury Krajobrazu, Politechnika Krakowska i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie oraz Inst. Inżynierii Drogowej i Kolejowej PK], [A. Mitkowska i M. Siewniak, organizatorzy naukowii], Kraków 7–8 listopada 1996;
- **1997**, *Architektura – drzewo. Konfliktowe relacje pomiędzy drzewami a architekturą zabytkową*, IV konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych – Instytut Architektury Krajobrazu, Politechnika Krakowska i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Kalwarii Zebrzydowskiej i Główna Komisja Ochrony

- Zabytków Stowarzyszenia Historyków Sztuki], [A. Mitkowska i M. Siewniak, organizatorzy naukowcy], Kalwaria Zebrzydowska 6–7 listopada 1997;
- **1997**, *Dziedzictwo architektoniczne polskiej emigracji w Brazylii*, [organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 12 kwietnia 1997;
 - **1997**, *Dziedzictwo natury i kultury w krajobrazie*, [organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 2 lipca 1997;
 - **1997**, *Dziedzictwo architektoniczne polskiej emigracji w Brazylii*, [organizator: Sekcja Architektury Krajobrazu KUiA IAK], Kraków 22 kwietnia 1997;
 - **1998**, *I Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu*, ogólnopolska konferencja naukowa [organizacja: Instytut Architektury Krajobrazu PK], Kraków 1998;
 - **1998**, *Możliwości zrównoważonego rozwoju miast polskich w warunkach transformacji*, [organizacja: IAK PK], Kraków 27.10. 1998;
 - **1998**, *Krajobraz dolin rzecznych po katastrofie*, konferencja, (organizatorzy: IAK PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN oraz Instytut Inżynierii i Gospodarki Wodnej Politechniki Krakowskiej), Kraków 15–16.10.1998;
 - **1998**, *Roślinność miast historycznych (ogrody i parki o strukturalnym znaczeniu dla układów urbanistycznych)*, V konferencja (międzynarodowa) z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych oraz Zakład Krajobrazu Miejskiego – Instytut Architektury Krajobrazu, Politechnika Krakowska i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie [A. Mitkowska i M. Siewniak, organizatorzy naukowcy] Sanktuarium oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej, Kalwaria Zebrzydowska 1998;
 - **1999**, *Ekologiczne aspekty ogrodów zabytkowych*, VI konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych IAK PK i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 5 listopada 1999;
 - **1999**, *II Forum Dydaktyczne Architektury Krajobrazu*, międzynarodowa konferencja naukowa [organizacja: IAK PK], 14, 15, 16, października, Kraków 1999;
 - **1999**, *Plany koordynacyjne jako instrument polityki przestrzennej*, [organizacja: Instytut Architektury Krajobrazu PK], Kraków 1999;
 - **1999**, *Planowanie urbanistyczne we Francji i w Polsce*, konferencja polsko-francuska [organizacja: Instytut Architektury Krajobrazu PK], Kraków 1999;
 - **1999**, *Dzieła inżynierii w krajobrazie*, [organizatorzy: Instytut Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 28 maja 1999;
 - **2000**, *Inżynieryjne inspiracje*, [organizatorzy: Instytut Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Architektury Krajobrazu Oddział Kraków PAN], Kraków 24 listopada 2000;
 - **2000**, *Parki zdrojowe w polskiej i europejskiej sztuce ogrodowej*, VII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych wraz z Zespołem Dendrologii – Instytut Architektury Krajobrazu PKi Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 10 listopada 2000;

- **2001**, *Kontrowersyjne ingerencje projektowe i ich realizacje w ogrodach zabytkowych*, VIII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych wraz z Zespołem Dendrologii – Instytut Architektury Krajobrazu PK i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 26 października 2001;
- **2002**, *W poszukiwaniu nowego stylu ogrodowego (ogrody 2 poł. XX wieku i pocz. XXI wieku)*, IX konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych wraz z Zespołem Dendrologii – IAK PK i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 7 listopada 2002;
- **2003**, *Kształtowanie krajobrazu terenów poeksploatacyjnych w górnictwie, Landscape shaping of the headings exploited in the mining*, międzynarodowa konferencja naukowa, [organizatorzy: AGH Kraków Wydział Górniczy, Katedra Górnictwa Odkrywkowego; Politechnika Krakowska WA PK, IAK PK, PAN O/Kraków Komisja Urbanistyki i Architektury], Kraków 2003;
- **2003**, *Kształtowanie krajobrazu terenów poeksploatacyjnych w górnictwie*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa, [organizatorzy: Sekcja Architektury Krajobrazu KUiA O/PAN w Krakowie, AGH, Instytut Architektury Krajobrazu, Politechnika Krakowska], [organizator naukowy: J. Wielgus, K. Wielgus, M. Łuczyńska-Bruzda], Kraków 10–12 grudnia 2003;
- **2003**, *Ogród jako dzieło sztuki*, X konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizacja: Zakład Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych wraz z Zespołem Dendrologii – IAK PK i Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 7–8 listopada 2003;
- **2004**, *Spotkanie Members of ECLAS Steering Committee* (Członków Komitetu Sterującego ECLAS), [organizatorzy: IAK PK, Zakład Krajobrazu Miejskiego i Stref Podmiejskich], Kraków, październik 2004;
- **2004**, *Ogrody i tereny zieleni komponowanej w kształtowaniu krajobrazów gmin o wybitnych walorach kulturowych i przyrodniczych*, konferencja, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych Instytutu Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 24.06.2004;
- **2004**, *Uniwersalne kanony artystyczne w sztuce ogrodowej*, XI konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych Instytutu Architektury Krajobrazu PK, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 4–5 listopada 2004;
- **2005**, *Ogrody architektoniczne*, XII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych i Zespół Dendrologii IAK PK, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 4–5 listopada 2005 [z udziałem 1 gościa zagranicznego];

- **2005**, *Cena widoku z okna*, konferencja [organizowana przez Krakowski Instytut Nieruchomości i Instytut Architektury Krajobrazu PK], Kraków 1 grudnia 2005;
- **2006**, *Architektura Krajobrazu – zawód atrakcyjny i pożyteczny*, Konferencja i wystawa prac dyplomowych pierwszego rocznika kierunku Architektura Krajobrazu na PK, [organizatorzy: Pracownia (dawniej Zespół, dawniej Zakład) Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, IAK PK], Kraków 6–28 stycznia 2006;
- **2006**, *Ogrody dendrologiczne*, XIII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych i Zespół Dendrologii Instytutu Architektury Krajobrazu PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 9 listopada 2006 [z udziałem 1 gościa zagranicznego];
- **2007**, *Architektura ogrodowa*, XIV konferencji z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych i Zespół Dendrologii IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków listopad 2007;
- **2007**, *Sztuka ochrony i kształtowania środowiska*, Międzynarodowy Kongres Architektów Krajobrazu – X FORUM Architektury Krajobrazu [organizowana przez IAK PK], Kraków 20–22 września 2007;
- **2008**, *Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych postaw proekologicznych*, Międzynarodowa konferencja naukowa, [organizatorzy: Pracownia (dawniej Zespół, dawniej Zakład) Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, IAK PK oraz Komisja Krajobrazu Kulturowego Polskiego Towarzystwa Geograficznego], *Niepołomice* 10 maja 2008;
- **2008**, *Studia porównawcze ochrony i użytkowania historycznych miast Kioto, Kanazawa, Kraków i Warszawa*, seminarium naukowe, [organizatorzy: Pracownia (dawniej Zespół, dawniej Zakład) Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, IAK PK], Kraków 27 czerwca 2008;
- **2008**, *Założenia rezydencjonalno-ogrodowe, dziedzictwo narodu polskiego (na tle europejskich wpływów kulturowych)*, XV konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych i Zespół Dendrologii IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 6–7 listopada 2008;
- **2009**, *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, XVI konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 5–6 listopada 2009;
- **2009**, *Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym*, Ogólnopolską konferencja, [organizatorzy: Pracownia (dawniej Zespół, dawniej Zakład) Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu, IAK PK oraz Biuro Rozwoju Gdańska], Gdańsk 17–18 września 2009;

- **2010**, *Ogrody pamięci w sztuce ogrodowej*, XVII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 4–5 listopada 2010;
- **2011**, *Szpecenie kraju – o skutkach zmian przepisów dotyczących polskiej przestrzeni*, ogólnopolskie seminarium, [organizator: IAK PK], Kraków 18 czerwca 2011;
- **2011**, *Historyczne i współczesne ogrody w krajobrazie miast*, XVIII konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 3–4 listopada 2011;
- **2012**, *Ogrody użytkowe i ich miejsce w sztuce ogrodowej*, XIX konferencja z zakresu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, [organizatorzy: Zakład Sztuki i Terenów Zielonych IAK PK, Politechnika Krakowska, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej KUiA O/PAN w Krakowie, Instytut Botaniki im. Wł. Szafera – PAN w Krakowie], [A. Mitkowska, organizator naukowy], Kraków 8–9 listopada 2012.

6. SPIS PRACOWNIKÓW INSTYTUTU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

(zestawienie według porządku alfabetycznego)

Lp.	Nazwisko	Imię	Stopień, tytuł	Zatrudnienie
1	Bobek	Wojciech	mgr inż.	2004/2005
2	Bogdanowski (†2003)	Janusz	prof. zw. dr hab. inż. arch.	1992 –1997
3	Borstyn	Tomasz	dr, stażysta	2012
4	Böhm	Aleksander	prof. zw. dr hab. inż. arch.	od 1992
5	Budziło – em.	Józef	dr inż. arch.	1992–1997
6	Bylina	Leszek	dr inż. arch.	1994–1997
8	Byrski	Paweł	mgr inż.	2004–2007
9	Chrząszczewski	Jacek	mgr inż. arch.	1999–2005 styp.
10	Dąbrowska-Budziło	Krystyna	dr hab. inż. arch. prof. PK	od 1992
11	Fabijanowska	Katarzyna	mgr inż.	od 1992
12	Forczek-Brataniec	Urszula	dr inż. arch.	od 1997
13	Furtak	Marcin	dr inż. arch.	od 2010
14	Gancarz-Żebracka	Jadwiga	dr inż.	od 2008
15	Gaweł	Robert	dr inż. arch.	1997–1997 styp.
16	Grudniewicz	Dorota	mgr inż. arch.	1992–1995
17	Heczko-Hyłowa – em.	Ewa	dr inż. arch.	1992–2004
18	Hodor	Katarzyna	dr inż. arch.	od 2004
19	Holewiński	Mirosław	dr inż. arch.	1992–1997
20	Kisielowski	Maciej	stud., stażysta	2004–2005
21	Klimkiewicz	Martyna	stud., stażysta	2011/2012
22	Konopacki	Jacek	mgr inż.	od 2005
23	Kos	Nina	dr inż. arch.	2003–2004
24	Kosiński	Wojciech	prof. dr hab. inż. arch.	od 1992
25	Kowalski	Przemysław	mgr inż.	od 2004
26	Krzeptowska-Moszkowicz	Izabela	dr	od 2008

Lp.	Nazwisko	Imię	Stopień, tytuł	Zatrudnienie
27	Łakomy	Katarzyna	dr inż. arch.	od 2005
28	Łuczyńska-Bruzda – em.	Maria	prof. dr hab. inż. arch.	1992–2003
29	Michońska-Sołtys	Anna	mgr	od 1985
30	Mitkowska	Anna	prof. dr hab. inż. arch.	od 1992
31	Moszkowicz	Łukasz	dr	od 2009
32	Myczkowski	Zbigniew	dr hab. inż. arch. prof. PK	od 1992
33	Patoczka	Piotr	dr hab. inż. arch. prof. PK	1992–1997, od 2003
34	Pawłowska	Krystyna	prof. dr hab. inż. arch.	od 1992
35	Przybyłowicz	Gabriela	mgr inż. arch.	2006–2008
36	Rączka († 2011)	Jan	dr hab. inż. arch. prof. PK	1992–1994
37	Rygiel	Paweł	dr inż. arch.	1997–2008
38	Rymsza-Mazur	Wojciech	mgr inż. arch.	od 2007
39	Siewniak – em.	Marek	prof. dr hab. inż.	1995–2008
40	Staniewska	Anna	dr inż. arch.	od 2004
41	Steuer	Anna	stud., stażysta	2011–2012
42	Stokłosa	Krzysztof	mgr inż. arch.	1997–2007
43	Sykta	Izabela	dr inż. arch.	od 1994
44	Szefer	Grażyna	tech. ekonomista	od 1992
45	Szwed	Joanna	mgr inż. arch.	od 2009
46	Śnieżek	Zbigniew	mgr inż. arch.	1998–2002
47	Śródulska-Wielgus	Jadwiga	dr inż. arch.	od 1992
48	Tischendorf	Sebastian	stażysta	2006
49	Tokarczuk	Tatiana	dr inż. arch., stypendium	2003–2007
50	Uruska-Suszek († 1997)	Dorota	mgr inż. arch.	1992–1997
51	Wielgus	Krzysztof	dr inż. arch.	od 1992
52	Więckowska – em.	Jolanta	mgr	1992–1997
53	Wilkosz-Mamcarczyk	Magdalena	stud., stażysta	2005–2006
54	Zachariasz	Agata	dr hab. inż. arch. prof. PK	od 1992
56	Zieliński	Miłosz	mgr inż. arch.	od 2009

7. PRACOWNICY POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ I WYDZIAŁU ARCHITEKTURY PK WSPÓŁPRACUJĄCY Z INSTYTUTEM W PROWADZENIU ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

- prof. Krzysztof Bieda – A3
- dr inż. arch. Krzysztof Bojanowski – A3
- dr hab. inż. arch. Marek Kowicki, prof. PK – A4
- dr inż. arch. Jan Łaś – A4
- dr inż. arch. Justyna Tarajko-Kowalska – A4
- dr hab. inż. arch. Teresa Kusionowicz – A4
- dr inż. arch. Sabina Kuc – A4
- dr inż. arch. Bogdan Dziedzic – A4
- dr inż. arch. Tomasz Gaczoł – A4
- dr inż. arch. Małgorzata Melges – A4
- dr Andrzej Zdziarski – A4
- dr inż. Dorota Machowska – A4
- mgr inż. arch. Paweł Mika – A4
- mgr inż. Wiesław Bereza – A4
- prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew Zuziak – A5
- prof. art. rzeźb. Stefan Dousa – A7
- prof. art. mal. Ewa Gołogórska-Kucia – A7
- dr hab. sztuki, art. malarz Joanna Stożek – A7
- dr hab. inż. arch. Andrzej Białkiewicz – A7
- dr hab. sztuki, art. grafik Ryszard Grazda – A7
- dr sztuki, art. malarz, arch. Marcin Barański – A7
- dr hab. Józef Wąsacz – A7
- dr inż. arch. Barbara Bajor – A7
- dr inż. arch. Agnieszka Ozimek – F3
- dr inż. arch. Paweł Ozimek – F3
- prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak – L1
- dr inż. arch. Andrzej Kłosak – L1
- dr inż. Dorota Kram – L1
- prof. dr hab. inż. Andrzej Rudnicki – L2
- prof. dr hab. inż. Marian Tracz – L2
- dr inż. Mariusz Dudek – L2
- dr inż. Andrzej Szarata – L2
- mgr inż. Tomasz Kulpa – L2
- prof. dr hab. inż. Elżbieta Nachlik – Ś1
- prof. dr hab. inż. Jerzy Ratomski – Ś1
- dr inż. Antoni Bojarski – Ś1

- dr inż. Anna Lenar-Matyas – Ś1
- prof. dr hab. inż. Bogdan Wolski – Ś2
- dr inż. Cezary Toś – Ś2
- dr inż. Leszek Zielina – Ś2
- dr inż. Małgorzata Ulmaniec – Ś2
- dr inż. Stanisław Młynarski – M8
- dr Janusz Cieśliński, em. PK
- dr Stanisław Karczmarczyk, em. PK
- dr inż. Maria Najdzionek, em. PK
- dr hab. Jerzy Szczęsny, em. PK
- dr Leszek Zajączkowi, em. PK
- prof. dr hab. inż. arch. Oskar Büttner, Bauhaus Universität, profesor wizytujący na PK
- prof. dr hab. inż. arch. Wiktor Zin †
- dr Stanisław Rybicki †
- dr Stefan Świszczowski †

8. SPIS ZLECENIOBIORCÓW GODZIN DYDAKTYCZNYCH Z ZEWNĄTRZ

Od 1994/1995:

- dr inż. arch. Krzysztof Skalski, UJ
- prof. Zygmunt Ziobrowski, Instytut Rozwoju Miast
- dr inż. arch. Aleksander Noworól, UM Kraków
- dr inż. arch. Andrzej Gaczoł, UM Kraków
- dr Grażyna Praweńska-Skrzypek, UJ
- mgr Stanisław Reizer, UM Kraków
- dr Władysław J. Brzeski, Krakowski Instytut Nieruchomości
- mgr Janusz Kot, UM Kraków

Od 2000/2001:

- prof. dr hab. Stanisław Rożek, AR
- dr hab. Kazimierz Trafas †, UJ
- dr hab. inż. Tadeusz Kobyłko, AR
- dr inż. Stanisław Mularz †, AGH
- dr inż. Renata Wojciechowska, AR
- dr inż. Gabriela Wyżgolik, AR
- dr inż. Zofia Malinowska, AR
- mgr inż. Zbigniew Gajewski, AR
- mgr inż. Ewa Seweryn, AR
- mgr Ireneusz Jędrychowski, UJ

Od 2001/2002 dodatkowo:

- prof. dr hab. Anna Bach, AR
- prof. dr hab. Wiesław Maciaszek †, AR
- dr Danuta Kraus, AR
- dr Tomasz Wanic, AR
- dr Maciej Zwydak, AR
- dr Jarosław Balon, UJ
- dr Jacek Kozak, UJ
- dr Janusz Szewczuk, UJ
- dr Mateusz Troll, UJ
- mgr Piotr Gruba, AR
- mgr Jarosław Lasota, AR
- mgr Zofia Włodarczyk, AR
- mgr Dagmara Bieńkowska, UJ
- mgr Edward Krygier, UJ
- mgr Agata Potoniec, UJ
- mgr Cezary Ułasiński, UJ

Od 2002/2003 dodatkowo:

- prof. dr hab. Stanisław Brożek, AR
- prof. dr hab. Andrzej Górecki, UJ
- prof. dr hab. Zbigniew Mirek, IB/PAN
- dr hab. Bogdan Zemanek, UJ
- dr Robert Czuchnowski, UJ
- dr Tomasz Pis, UJ
- dr Iwona Kuczyńska, AGH
- dr Wiesław Wańkowicz, IRM

Od 2003/2004 dodatkowo:

- mgr Ewa Balanicka
- mgr Konrad Myślik
- mgr Łukasz Zych, UJ

Od 2005/2006 dodatkowo:

- dr Wojciech Maciejowski, UJ

Od 2008/2009 dodatkowo:

- dr hab. inż. Tadeusz Gołda, AGH

Od 2009/2010 dodatkowo:

- prof. dr hab. Ryszard Uberman, em. AGH
- dr inż. Wojciech Drzewiecki, AGH
- dr inż. Ryszard Kozakiewicz, AGH
- dr inż. Anna Ostręga, AGH
- dr inż. Krzysztof Polak, AGH
- mgr inż. Magdalena Wilkosz-Mamcarczyk

Od 2010/2011 dodatkowo:

- prof. Bolesław Domański, UJ
- prof. Anna Karwińska, UEK
- prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Noworól, UJ
- prof. Zygmunt Ziobrowski, Instytut Rozwoju Miast
- dr Bożena Kotońska, RDOŚ
- dr Krzysztof Słysz, Instytut Rozwoju Miast
- mgr Maria Bogdani-Czepita, UEK
- mgr Mikołaj Böhm, Studium Pedagogiczne PK
- mgr inż. Karol Chajdys
- mgr inż. Katarzyna Konopacka

- mgr inż. Łukasz Koryl
- mgr inż. Luiza Malinowska
- mgr inż. arch. Katarzyna Mańczyk
- mgr Zofia Piękoś, Izba Urbanistów
- mgr Jacek Piórecki, UM Kraków
- mgr Błażej Płaczynta-Brudnik
- mgr Mateusz Walaszczyk

Od 2012 dodatkowo:

- mgr inż. Martyna Klimkiewicz
- prof. dr inż. hab. Marek Cała, AGH
- dr inż. Marcin Chodak, AGH

9. QUIZ

Proszę rozpoznać na zdjęciu pracowników jeszcze nieistniejącego w roku 1973 Instytutu, a następnie spróbować odszukać niektórych z nich na współczesnym zdjęciu pracowników Instytutu z 2012 r.

Try to recognize the Institute employees in photographs taken in 1973 and 2012.

TWENTIETH ANNIVERSARY
OF THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE
1992–2012

1992–2012
TWENTIETH ANNIVERSARY
OF THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

TABLE OF CONTENTS

1. The origin and growth of the organizational structure of the Institute (A. Böhm)	223
2. The evolution of education and the formation of the curriculum Landscape Architecture (A. Böhm)	235
3. Teaching programmes at the curriculum Landscape Architecture (A. Zachariasz)	239
4. The profile of the main trends in research and design	249
4.1. The Division of Natural Landscape and Engineering Structures (Z. Myczkowski)	252
4.2. The Division of Landscape Composition and Planning (A. Böhm, P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta)	257
4.3. The Division of Garden Composition and Green Areas (A. Mitkowska)	268
4.4. The Studio of Cultural Aspects of Landscape Architecture (K. Pawłowska)	274
4.5. The Studio of Landscape Architecture Design (W. Kosiński)	277
5. Graduate studies (A. Böhm)	285
6. Student research circles (K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Bobek, J. Konopacki)	289
7. The students' designs (I. Sykta)	295
8. The prospects of further activity (A. Böhm)	301
9. The retired employees of the Institute (K. Wielgus, Z. Myczkowski, K. Dąbrowska-Budziło, W. Bobek)	303
10. Remembrance of the deceased Colleagues (K. Pawłowska, M. Kowicki, K. Fabijanowska)	312
APPENDIX	
1. Doctoral and postdoctoral dissertations	323
2. Science works and projects	329
2.1. Grants	329
2.2. Commissioned research and design studies	330
2.3. Science and research projects with foreign funds	337
2.4. Selected individual and collective designs	338
3. Important publications	354
4. Lectures delivered outside the Faculty of Architecture CUT	375
5. Conferences organized by the Institute of Landscape Architecture	382
6. Register of Institute employees	387
7. University and Faculty employees cooperating with the Institute within the scope of education	390
8. Commissions within the scope of education from outside the CUT	392
Index of the employees and cooperators of the Institute of Landscape Architecture	395

1. THE ORIGIN AND GROWTH OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE INSTITUTE (A. Böhm)

The traditions of shaping landscape in Poland are quite distant but professional autonomy in this field developed around education – differently from the cradle of this domain, e.g. the United States of America¹. Over there, landscape architecture began with social demand and reached the level of academic education owing to a trade union. In Poland, we are moving in the opposite direction. We have higher education, found associations and aim at social acceptance – genuine instead of declared.

In Krakow, teaching landscape architecture took shape at the University of Technology. Its structure has been changing for sixty-seven years. The Institutes were not founded at the Faculties, besides the Chairs and the Divisions, until 1970.² Those who had dealt with landscape before worked in various organizational units at first.

CHRONOLOGY 1945–1979

1945	The Faculty of Architecture is founded (within the Polytechnic Faculties of the Academy of Mining and Metallurgy at first). The Chair of Urbanism is founded as one of twelve Faculty units.	Prof. T. Tolwiński becomes the Manager of the Chair.
1951	Prof. T. Tolwiński dies.	Prof. G. Ciołek becomes the Manager of the Chair.
1952/3	The Chair of Urbanism and the Chair of Introductory Planning are merged. The Chair of Spatial Planning is founded – it includes: <ul style="list-style-type: none">• The Division of Urban Design• The Division of History and Theory of Spatial Layouts• The Division of Industrial Urbanism• The Division of Planning Green Spaces	Prof. G. Ciołek remains the Manager of the Chair. Ass. Prof. Z. Novák becomes the Manager of the Division of Planning Green Spaces.
1963	The Chair of Planning Landscape and Green Areas is isolated from the Chair of Spatial Planning.	Prof. Z. Wzorek remains the Manager of the Chair of Spatial Planning. Prof. G. Ciołek becomes the Manager of the Chair of Planning Landscape and Green Areas. Ass. Prof. Z. Novák remains the Manager of the Division of Planning Green Spaces.

¹ A. Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, Kraków 1994.

² *Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki 1945-1995*, Kraków 1995.

1966	Prof. G. Ciolek dies. The Chair of Designing Estates and Green Areas is formed of the combined Chair of Planning Landscape and Green Areas and Division of Designing Residential Complexes.	Prof. W. Cęćkiewicz becomes the Manager of the Chair of Designing Estates and Green Areas.
1967	The Division of Planning Landscape and Green Areas is founded at the Chair of Designing Estates and Green Areas.	Dr. J. Bogdanowski becomes the Manager of the Division.
1970	Three Institutes are founded within the reorganization of the Faculty of Architecture. The Division of Landscape Planning and Protecting is transformed into the Division of Rural Settlement and Landscape Architecture and incorporated into the Institute of Urbanism and Spatial Planning.	Prof. W. Cęćkiewicz becomes the Director of the Institute of Urbanism and Spatial Planning. Prof. M. Chowaniec becomes the Manager of the Division of Rural Settlement and Landscape Architecture.
1971	The Division of Planning Landscape and Green Areas is transformed into the Unit of Landscape Architecture Shaping.	Prof. J. Bogdanowski becomes the Manager of the Unit.
1977	The Division of Landscape Architecture is founded.	Prof. J. Bogdanowski becomes the Manager of the Division.
1979	<ul style="list-style-type: none"> • The Unit of Natural Landscape Ecology • The Unit of Urban Landscape Architecture The Unit of Restoring Historical Green Layouts are founded at the Division of Landscape Architecture.	<ul style="list-style-type: none"> – Dr. M. Łuczyńska-Bruzda – Dr. A. Böhm – W. Genga, M.Sc. become Unit Managers.

CHRONOLOGY after 1992

1992	THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE is founded. The Units become the Divisions of: <ul style="list-style-type: none"> • Natural Landscape and Engineering Structures (A-81) • Townscape and Suburban Zones (A-82) • Garden Composition and Green Areas (A-83) The Unit of the Architecture of Suburban Zones is founded at Division A-82	Prof. J. Bogdanowski becomes the Director of the Institute. M. Łuczyńska-Bruzda, Assoc. Prof. D.Sc., A. Böhm, Assoc. Prof. D.Sc., A. Mitkowska, D.Sc. are the Managers of the Divisions. J. Wł. Rączka, D.Sc. Ph.D. Arch. becomes the Manager of the Unit.
1994	The Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition is founded at the Institute of Landscape Architecture. Graduate studies <i>Protecting and shaping landscape under democracy and market economy</i> begin at the Institute of Landscape Architecture. The Unit of the Landscape Architecture of Suburban Zones is liquidated (J.W. Rączka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. becomes the Director of the Institute of Rural Architecture and Planning).	A. Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. becomes the Director of the Institute. Prof. J. Bogdanowski becomes the Manager of the Chair. A. Böhm, Assoc. Prof. becomes the Manager of graduate studies. I. Sykta, M.Sc. is the secretary.

1997	The Independent Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition is isolated from the Institute of Landscape Architecture.	A. Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. remains the Director of the Institute. Prof. J. Bogdanowski becomes the Manager of the Independent Chair.
1999	On December 10, the Academic Senate of Cracow University of Technology passes a motion from the Director of the Institute of Landscape Architecture of November 30 on the foundation of Master's curriculum Landscape Architecture at the Faculty of Architecture. The Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture is founded at the Institute of Landscape Architecture.	K. Pawłowska, D.Sc. becomes the Manager of the new Division..
2000	Prof. Aleksander Böhm is appointed as the FA CUT Dean's Plenipotentiary for the curriculum Landscape Architecture. He fulfills this function until 2003. The first class for the 1 st year students at the curriculum Landscape Architecture is held on October 9 at ten o'clock in Room P2, Podchorążych St.	
2002	The Studio of Landscape Composition is founded at the Institute of Landscape Architecture. Z. Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. becomes the Director of the Institute.	P. Patoczka, D.Sc. becomes the Manager of the new Studio.
2003	Prof. A. Böhm takes over the function of the CUT Pro-Vice-Chancellor. W. Kosiński, Assoc. Prof. D.Sc. becomes the Director of the Institute. Agata Zachariasz, Ph.D. Arch. takes over the post of the FA CUT Dean's Plenipotentiary for the curriculum Landscape Architecture. She fulfills this function until 2005.	
2004	The Division of Landscape Architecture Design is founded at the Institute of Landscape Architecture.	W. Kosiński, Assoc. Prof. D.Sc. becomes the Manager of the new Division. Prof. M. Łuczyńska-Bruzda retires. Z. Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. becomes the Manager of Division A-81
2005	Prof. A. Böhm remains the Director of the Institute. A. Zachariasz, Ph.D. Arch. takes over the function of the FA Deputy Dean for educational matters. She fulfills it until 2012.	
2006	The CUT Statute changes: <ul style="list-style-type: none"> • The Division of Townscape and Suburban Zones is combined with the Studio of Landscape Composition into the Division of Landscape Composition and Planning (A-82) • The Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture becomes the Unit of Cultural Aspects of Landscape Architecture (A-84) • The Division of Landscape Architecture Design becomes the Studio of Landscape Architecture Design (A-85) • The Division of Garden Composition and Green Areas (A-83) and the Division of Natural Landscape and Engineering Structures (A-81) remain unchanged 	Prof. A. Böhm remains the Director of the Institute. Z. Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. remains the Manager of Division A-81. Prof. A. Böhm remains the Manager of Division A-82. Prof. A. Mitkowska remains the Manager of Division A-83. Prof. K. Pawłowska remains the Manager of Unit A-84. W. Kosiński, Assoc. Prof. D.Sc. remains the Manager of Studio A-85.
2010	Graduate studies <i>Landscape planning and spatial management</i> begin at the Institute of Landscape Architecture. The Unit of Cultural Aspects of Landscape Architecture is transformed into a Studio.	Prof. A. Böhm becomes the Manager of graduate studies. J. Szwed, M.Sc. is the Secretary. Prof. K. Pawłowska remains the Manager of the Studio.
2012	K. Hodor, Ph.D. Arch. takes over the function of the FA Deputy Dean for educational matters.	

In 1992, after long years of changing vicissitudes, owing to Prof. Janusz Bogdanowski's strenuous efforts, a group of employees working under his supervision at the Division of Landscape Architecture gained the status of the Institute of Landscape Architecture³. At that time, we had three Divisions with profiles previously shaped as Units managed by independent educational employees.

THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE (1992–1994) Director: Janusz Bogdanowski, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Deputy Director: Piotr Patoczka, Ph.D. Arch. Administration: Anna Michońska-Soltys, M.A., Grażyna Szefer		
The Division of Natural Landscape and Engineering Structures Manager: Maria Łuczyńska- Bruzda, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	The Division of Townscape and Suburban Zones Manager: Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	The Division of Garden Composition and Green Areas Manager: Anna Miłkowska, D.Sc. Ph.D. Arch.
<ul style="list-style-type: none"> • Józef Budziło, Ph.D. Arch. • Zbigniew Myczkowski, Ph.D. Arch. • Krzysztof Wielgus, M.Sc. Arch. • Jadwiga Środulska-Wielgus, M.Sc. Arch. • Mirosław HOLEWIŃSKI, M.Sc. Arch. • Dorota Grudniewicz, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ewa Heczko-Hyłowa, Ph.D. Arch. • Krystyna Budziło-Dąbrowska, Ph.D. Arch. • Krystyna Pawłowska, Ph.D. Arch. • Jan Władysław Rączka, D.Sc. Ph.D. Arch. • Wojciech Kosiński, Ph.D. Arch. • Piotr Patoczka, Ph.D. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Katarzyna Fabijanowska, M.Sc. • Dorota Uruska-Suszek, M.Sc. Arch. • Agata Zachariasz, M.Sc. Arch. • Jolanta Więckowska, M.Sc.

For more than twenty years, we occupied several rooms in the building at 25 św. Filipa St. leased by the University. In 1993, we moved to the former military jail on the university grounds in the former 19th century Austrian barracks at 24 Warszawska St. Prof. Tolwiński, then Prof. Ciołek (Room 106) as well as Prof. Novák and his successors (Room 107) had their offices here – on the first floor in the main building of the Faculty of Architecture.

So, we were “locked up” in those gloomy cells. The working conditions were excessively unusual and rather inconsistent with the safety regulations. The only consolation was the awareness of having our “own” building whose arrangement made an ideal setting for those fond of military accessories.

In 1994, Prof. Janusz Bogdanowski, who initially – as the Director of the Institute – did not want to organize his own division, decided to form the Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition inviting his colleagues from other Divisions to cooperate. At the same time, Aleksander Böhm, D.Sc. Ph.D. Arch. was elected as the Director of the Institute.

³ Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, volume XXXIII, Krakow 2001, the 70th birthday of Prof. Janusz Bogdanowski.

THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE (1994–1997) Director: Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Deputy Director: Krystyna Pawłowska, Ph.D. Arch. Administration: Anna Michońska-Sottys, M.A., Grażyna Szefer			
The Division of Natural Landscape and Engineering Structures	The Division of Townscape and Suburban Zones	The Division of Garden Composition and Green Areas	The Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition (since 1997)
Manager: Maria Luczyńska-Bruzda, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	Manager: Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	Manager: Anna Mitkowska, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	Manager: Janusz Bogdanowski, Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.
<ul style="list-style-type: none"> • Zbigniew Myczkowski, Ph.D. Arch. • Mirosław HOLEWIŃSKI, Ph.D. Arch. • Krzysztof Wielgus, M.Sc. Arch. • Jadwiga Śródulska-Wielgus, M.Sc. Arch. • Dorota Grudniewicz, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ewa Heczko-Hyłowa, Ph.D. Arch. • Krystyna Dąbrowska-Budziło, Ph.D. Arch. • Krystyna Pawłowska, Ph.D. Arch. • Wojciech Kosiński, Ph.D. Arch. • Robert Gawel, M.Sc. Arch. • Izabela (Sikora) Sykta, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prof. Marek Siewniak • Katarzyna Fabjanowska, M.Sc. • Dorota Uruska-Suszek, M.Sc. Arch. • Jacek Chrzęszczewski, M.Sc. Arch. • Agata Zachariasz, M.Sc. Arch. (intermittently) 	<ul style="list-style-type: none"> • Józef Budziło, Ph.D. Arch. • Piotr Patoczka, Ph.D. Arch. • Leszek Bylina, M.Sc. Arch. • Jolanta Więckowska, M.Sc. • Agata Zachariasz, M.Sc. Arch. (intermittently)

Three years later, on the initiative of its Manager, the Chair was isolated from the structure of the Institute as the Independent Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition. Moreover, the Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture, managed by Krystyna Pawłowska, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., came into existence in 1999.

Prof. Janusz Bogdanowski died in 2003. Some employees of the liquidated Chair retired, others changed workplaces, while Piotr Patoczka, D.Sc. Ph.D. Arch. returned to the Institute whose Divisions and Studios developed gradually.

Allowing for the required staff minimum at the new curriculum Landscape Architecture (operating for three years), special attention had to be paid to maintaining the number of independent educational workers and employing naturalists, especially when Prof. Maria Łuczyńska-Bruzdowa and the dendrologist Prof. Marek Siewnik retired (in 2008). As a result of intensive work in the years 1997–2007, as many as six employees of the Institute received the D.Sc. degree⁴. The employment of our first graduates as assistants was very rewarding, too.

⁴ Cf. table in Appendix.

<p>THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE (1997–2003) Director: Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Deputy Director: Agata Zachariasz, Ph.D. Arch. (1998–2003) Administration: Anna Michońska-Soltys, M.A., Grażyna Szefer</p>				<p>The Independent Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition (1997–2003) Manager: Janusz Bogdanowski, Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Administration: Wiktoria Semper</p> <ul style="list-style-type: none"> • Józef Budziło, Ph.D. Arch. • Piotr Patoczka, D.Sc. Ph.D. Arch. • Mirosław Holewiński, Ph.D. Arch. • Agata Zachariasz, M.Sc. Arch. (intermittently) • Leszek Bylina, Ph.D. Arch. • Robert Gawel, Ph.D. Arch. • Jolanta Więckowska, M.Sc.
<p>The Division of Natural Landscape and Engineering Structures Manager: Maria Łucznińska-Bruzda, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p>The Division of Townscape and Suburban Zones Manager: Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p>The Division of Garden Composition and Green Areas Manager: Anna Mitkowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p>The Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture Manager: Krystyna Pawłowska, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zbigniew Myczkowski, D.Sc. Ph.D. Arch. • Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch. • Jadwiga Środulska-Wielgus, Ph.D. Arch. • Mirosław Holewiński, Ph.D. Arch. (intermittently) • Zbigniew Śnieżek, M.Sc. Arch. • Dorota Grudniewicz, M.Sc. Arch. • Krzysztof Stokłosa, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wojciech Kosiński, D.Sc. Ph.D. Arch. • Agata Zachariasz, Ph.D. Arch. • Izabela Sykta, M.Sc. Arch. • Paweł Rygiel, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prof. Marek Siewniak • Katarzyna Fabijanowska, M.Sc. • Dorota Uruska-Suszek, M.Sc. Arch. • Jacek Chrzęszczewski M.Sc. Arch. • Nina Kos, Ph.D. Arch. • Piotr Patoczka, D.Sc. Ph.D. Arch. (intermittently) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ewa Heczko-Hyłowa, Ph.D. Arch. • Krystyna Dąbrowska-Budziło, Ph.D. Arch. 	

University titles	Employment at the Institute of Landscape Architecture			
	1992	1994–1997	1997–2003 with the Independent Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition	2012
Full Professor	–	1	1	1
Professor	1	1	4	3
Associate Professor	2	3	1	4
Doctor Science	2	–	4	–
Ph. Doctor	7	8	10	11 including 2 biologists
Master Science	7 + 1 horticulturist + 1 art historian	9 + 1 horticulturist + 1 art historian	6 + 1 horticulturist + 1 art historian	5 + 2 horticulturists
Administration	2	2	3	2
Total	23	26	31	28

The last removal (so far) was realized at that time – we moved to the “old” building of the Faculty of Architecture which was partially abandoned in relation to the renovation of its new seat at 1 Podchorążych St. In the regained interiors next to the much more comfortable Divisions and Studios, we arranged a seminar room with a library meant for meetings as well as the defences of Master’s theses and doctoral dissertations. We equipped the computer room and the plant biology room, also used for the needs of graduate studies, as well as arranged a herbarium.

The opening of Krakow’s second curriculum Landscape Architecture at the University of Agriculture (formerly the Academy of Agriculture) in the academic year 2008/2009 had serious consequences for the organization of work at the CUT Institute of Landscape Architecture. In spite of long years of our cooperation, this initiative took us by surprise. It forced the pace of building our own staff of naturalists and proper specialist equipment as well as searching for backup facilities for fieldwork. As we did not have our own experimental garden, Prof. Zbigniew Mirek of the PAS Institute of Botany helped us. The JU Botanical Garden had been rendered available to our students before by Prof. Bogdan Zemanek of the Jagiellonian University (since 2000).

In 2006, after introducing the new CUT Statute, the present structure of the Institute of Landscape Architecture with three divisions and two studios was eventually shaped.

<p align="center">THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE (2012) Director: Aleksander Böhm, Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Administration: Anna Michońska-Soltys, M.A., Grażyna Szefer</p>				
<p align="center">The Division of Natural Landscape and Engineering Structures Manager: Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p align="center">The Division of Landscape Composition and Planning Manager: Aleksander Böhm, Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p align="center">The Division of Garden Composition and Green Areas Manager: Anna Mitkowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p align="center">The Studio of Cultural Aspects of Landscape Architecture Manager: Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>	<p align="center">The Studio of Landscape Architecture Design Manager: Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jadwiga Środulska-Wielgus, Ph.D. Arch. • Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch. • Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch. • Wojciech Rymcza-Mazur, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. • Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. • Izabela Sykta, Ph.D. Arch. • Dr Izabela Krzeptowska-Moszkowicz (biologist) • Jadwiga Gancarz-Żebracka, Ph.D. • Joanna Szwed, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Katarzyna Hodor, Ph.D. Arch. • Katarzyna Łakomy, Ph.D. Arch. • Dr Łukasz Moszkowicz (biologist) • Katarzyna Fabijanowska, M.Sc. (horticulturist) • Wojciech Bobek, M.Sc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. • Anna Staniewska, Ph.D. Arch. • Jacek Konopacki, M.Sc. • Miłosz Zieliński, M.Sc. Arch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Marcin Furtak, Ph.D. Arch. • Przemysław Kowalski, M.Sc. horticulturist • Miłosz Zieliński, M.Sc. Arch. • Paweł Byrski, M.Sc. (till 2007)

2. THE EVOLUTION OF EDUCATION AND THE FORMATION OF THE CURRICULUM LANDSCAPE ARCHITECTURE (A. Böhm)

In 1945, when World War II drew to an end, numerous outstanding scientists and practitioners began working at the newly founded Faculty of Architecture. They came from Lvov, Warsaw and Krakow. At first, teaching was held within the then Academy of Mining; a short time later – at our independent Cracow University of Technology.

One of the leading personalities of that academic community was Prof. Tadeusz Tolwiński (1887–1951) – the creator of the Chair of Urbanism in Krakow (1945). Before the war, he cooperated with Prof. Franciszek Krzywda-Polkowski (1881–1949) – the founder of Poland's first Division of Landscape Architecture and Park Studies at the Central School of Farming (CSF) in Warsaw (1930). He was called “the Father of Polish Urbanism”. In his handbook, he formulated the elementary opinions of landscape architecture which were quoted frequently afterwards⁵. His Ph.D. student was Gerard Ciołek (1909–1966) – the future Manager of the Chair of Planning Landscape and Green Areas and supervisor of doctoral dissertations written by Zygmunt Novák (1897–1972) and Janusz Bogdanowski (1929–2003), the professors and educators of next generations of landscape architects, including Prof. Maria Łuczyńska-Bruzdowa.

Under such circumstances, a group of people who shared a place and a subject, taught with high involvement within various organizational structures, came into being and developed in Krakow. We changed addresses, moved from one building to another, worked at chairs, divisions, units, institutes and studios and again at chairs and institutes but the word “landscape” could be found in all the names. Owing to that, landscape architecture was not only one of the elements of education but also a “specialty” of Krakow's Faculty of Architecture. Together with arts and monument conservation, it still adds distinguishing character to it against the background of other Polish architecture schools.

As time went on, the intensive development of our landscape-related academic personnel as well as research, designs and a number of publications could hardly fit in one curriculum – Architecture and Urbanism. Despite the commencement of graduate studies at the Institute of Landscape Architecture in 1994, the programme of Master's studies was full and did not open any promising prospects for our employees. Quite the contrary, it could cause some conflicts.

A breakthrough in the changing vicissitudes of landscape architecture in postwar Poland was the formal reactivation of this profession in 1995⁶. Three years later, the Central Council

⁵ T. Tolwiński, *Urbanistyka* vol. 3, Warsaw 1963 (manuscript 1938).

⁶ The Regulation of the Minister of Labour and Social Policy on the classification of profession for the needs of the labour market and the scope of its application. G.R.L.G. 1995 No. 40, it. 253.

for Higher Education adopted Master's curriculum Landscape Architecture restoring the state from the years 1988–1991.

On November 20, 1998, the Institute of Landscape Architecture organized an all-Polish conference entitled "The First Educational Forum of Landscape Architecture"⁷.

The Forum finished with a commitment from CUT and the CSF to prepare the so-called "programmatic minimum" for the revived curriculum of academic studies. The resulting material was approved by the Council on April 29, 1999. Owing to Prof. Józef Nizioł's efforts, the curriculum Landscape Architecture reached a favourable rate of the cost estimate for studies (2.5) which moderated financial problems related to its planned commencement at CUT.

A presentation of the adopted programme took place on October 14–16, 1999 during the Second Educational Forum organized in Krakow⁸. It attracted representatives of all Polish universities interested in this new curriculum as well as our colleagues from Austria, the Czech Republic, Germany, Slovakia, the United States, Turkey, the Ukraine, Hungary and Great Britain. The introductory report was delivered by Richard Stiles – the President of ECLAS (European Conference of Landscape Architecture Schools) – which soon gave an impulse for including the Polish community in the work of thematic groups within the UE programme LE:NOTRE.

For the Institute of Landscape Architecture, it was a prospect of key importance. Our strenuous efforts, taken immediately in order to make the most of this opportunity, were crowned with a resolution of the Senate of Cracow University of Technology of November 30, 1999. Apart from the existing curriculum Architecture and Urbanism, another Master's curriculum – Landscape Architecture – came into existence! The Dean of the Faculty of Mechanics, Prof. Stanisław Michałowski supported us in the discussion which preceded this historic decision. At that time, Kazimierz Flaga, Full Prof. D.Sc. Ph.D. was the Vice-Chancellor of Cracow University of Technology, whereas Waław Seruga, Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. was the Dean of the Faculty of Architecture. In 2001, the following employees of the Institute: Aleksander Böhm, Agata Zachariasz, Maria Łuczyńska-Bruzda, Krystyna Pawłowska, Anna Mitkowska, Marek Siewniak, Izabela Sykta and Paweł Rygiel received the Award of the Vice-Chancellor of Cracow University of Technology (second degree team award) in the field of education for *Initiatives and activities which led to the commencement of the new curriculum "Landscape Architecture" at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology.*

Starting from October 1, 2000, the Institute employees' educational duties were no longer limited to teaching one of many skills to the students of Architecture and Urbanism. Landscape architecture became an independent profession in Poland and we simply had to prepare our graduates for it. In the straightest manner, the scale of changes is rendered by an increase in the number of classes – from 128 hours within the curriculum Architecture and Urbanism to 3,460 hours at the curriculum Landscape Architecture.

A change in quality came with changes in quantity which progressed every year. It consisted in enriching the programme typical of technical universities with natural sciences. While

⁷ *The First Educational Forum of Landscape Architecture*, in: Studies and Materials of the Centre of Historical Landscape Protection, Warsaw 1999.

⁸ The Second Educational Forum of Landscape Architecture, Krakow 1999.

teaching geography, geodesy and geology, we were supported by the Jagiellonian University and the Academy of Mining and Metallurgy, also in the form of adequately equipped rooms. We remain very grateful to Prof. Kazimierz Trafas (1939–2004) and Prof. Stanisław Mularz (1939–2009) for their extraordinary engagement for the sake of our students. The necessity of processing large sets of geographical data required an extension of the IT programme. The employees of the CUT Institute of Computer Modelling supervised by Paweł Ozimek, Ph.D. Arch. helped us a lot in this matter. We also had serious difficulties transferring the required knowledge and skills of a farmer, a forester and a gardener. Excluding Prof. Marek Siewniak employed at the Institute of Landscape Architecture in 1997, Cracow University of Technology lacked academic personnel in these domains as well as backup facilities for fieldwork. Under such unfavourable conditions, the Pro-Vice-Chancellor of the Academy of Agriculture Prof. Wiesław Maciaszek (1942–2002) and Prof. Anna Bach helped us to organize a team of workers and some well-equipped rooms.

Our previous relationships and various forms of cooperation with the abovementioned universities turned out helpful while establishing contacts. Thus, what seemed our worst shortcoming – technical subjects prevailing over natural sciences – became an advantage thanks to the interuniversity collaboration. Our students could acquaint themselves with the richness, diversity and solidarity of Krakow's academic community.

At the same time – allowing for the need to become self-dependent gradually – we consistently increased the number of representatives of natural sciences among the employees of our Institute. The great organizational effort, required by the coordination of a multifaceted teaching programme, included a change of previous stereotypes, both inside and outside our community. Landscape architecture was often perceived as “greenery” complementing urban and architectural designs. As a result, a lot of people who felt marginalized and endangered were eager to defend the “landscape unit”. However, the situation changed and – with the formation of our “own” curriculum – we won broad autonomy. Instead of “fighting for our rights”, we simply made ourselves at home. Diversity, openness and intellectual exchange became more important than defending the unanimity of opinions. It was also an important challenge and we experienced a lot of sympathy from the surroundings, especially from Dr. Andrzej Michałowski – the then Director of the Centre of Historical Landscape Protection in Warsaw.

Opening new horizons required a broad confrontation of opinions – not only in Krakow and in Poland. Two first educational conferences we organized under the banner of “The Forum of Landscape Architecture” were inspiring for everyone involved. The valuable tradition of exchanging experiences was born, while the Chapter of Polish Landscape Architecture was appointed. Under the leadership of A. Böhm, it assembled representatives of all the state universities which taught landscape architecture.

“The Forum” was held at various academic centres. The tenth anniversary edition in 2007 assumed the form of the International Congress on Landscape Architecture organized in Krakow⁹. Thus, giving priority in the creation of the bases of education in the field of Polish

⁹ *International Congress of Polish Landscape Architects*, Technical Transactions 10/2007.

landscape architecture to Warsaw, let us notice the fact that the Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology also contributed to its reconstruction and extension.

In 2012, the number of academic centres which educate landscape architects in our country reached thirteen state universities and five nonpublic schools. Against this background, the school in Krakow can boast of significant distinction in the field of international activity as the only Polish university so far.

On November 21–22, 2009, the annual General Assembly of EFLA (European Foundation for Landscape Architecture), which is a regional branch of IFLA (International Federation of Landscape Architecture), took place in Brussels. Its agenda included the announcement of the list of universities educating landscape architects whose teaching programmes received EFLA accreditation for the following five years. Seven European universities, including Cracow University of Technology, joined this group.

After a series of consultations with the EFLA Commission on Education under the leadership of Andrea Tutundzic, the Deputy Dean of the Faculty of Architecture Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. prepared the abovementioned programme. On the eleventh anniversary of the First Forum of Landscape Architecture (Krakow – November 20, 1998), the efforts which began in 2007 came to an end. They were taken under the patronage of the Chairman of the Polish Association of the Contractors of Green Areas and Landscape Architects “Polish Greenery” – Marcin Gajda who recommended the motion from Cracow University of Technology as a representative of our country at EFLA.

The latest stage of the evolution of education at the Institute of Landscape Architecture so far is the restart of graduate studies which were first organized in 1994. Since 2010, they have been entitled “Landscape Planning and Spatial Management”. Completing them enables our graduates to join the Urbanists’ Chamber and fulfill independent functions within spatial planning.

3. TEACHING PROGRAMMES AT THE CURRICULUM LANDSCAPE ARCHITECTURE (A. Zachariasz)

The motto of educational work at the curriculum Landscape Architecture, Faculty of Architecture, Cracow University of Technology is the classic definition of this specialty formulated by the President of Harvard University Charles William Eliot (1834–1926): *"First and foremost, landscape architecture is an art whose most important function is to create and protect beauty in the surroundings of human settlements and, more broadly, in the natural scenery of a given country"*. According to him, another assignment of this profession is *"to promote and protect the comfort and health of urban populations."*¹⁰ Since the year 1900, when Charles W. Eliot established a university course in the field of landscape architecture in memory of his prematurely deceased son Charles Eliot (1859–1897), the contemporary status of this profession has been the result of constant evolution.

Landscape architecture – as a uniform Master's curriculum – was reestablished¹¹ by the Central Council for Higher Education in 1998. The binding Regulation of the Minister of Labour and Social Policy on the qualification of professions and specialties for the needs of the labour market and the scope of its application (GRLG 95, no. 40, it. 253) defined the specificity of this profession:

2140101 A landscape architect

I. Prepares studies, programmes and designs of the construction and modernization of objects of landscape architecture and urban greenery systems as well as surveys and designs of the formation and protection of the landscape of non-urbanized areas; the objective of these programmes is to maintain and develop the diversity, specificity and beauty of a landscape; he/she controls the implementation of designed objects within authorial supervision; he/she carries out studies and research on the practical application of the results of works in other fields – ecology, geology and geomorphology, climatology, hydrology, phytosociology, comprehensive physical geography, natural environment preservation, horticulture, forestry, water management, art history, architecture etc. – in the domain of landscape architecture.

¹⁰ Ch. W. Eliot, a letter to the publisher, September 24, 1910, Landscape Architecture, IX/1910, p. 40.

¹¹ This curriculum existed in the years 1988-1991.

In 1999, the communities in Krakow (The University of Technology) and in Warsaw (The Central School of Farming) prepared the programmatic minimum for the curriculum Landscape Architecture. It was approved by the Central Council for Higher Education on April 29, 1999 and – complemented with the requirements of vocational (Engineer's) studies – was in force until 2005.

The minimum of 1999 made it possible to prepare the first teaching programme for the curriculum Landscape Architecture which was launched at Cracow University of Technology in the academic year 2000/2001. Those were realized as five-year uniform full-time and part-time studies. Before the first students began their course in 2000, the Programme Council for this curriculum had started its activity (1999). It included employees of other universities and research centres in Krakow which had been cooperating with the Institute of Landscape Architecture within various projects for years¹². Cracow University of Technology did not have enough workers to teach such an interdisciplinary specialty as landscape architecture which combines technical and artistic issues with natural sciences and the humanities.

The CUT Faculty of Architecture had a very good personnel but lacked naturalists. Only Professor Marek Siewniak – a naturalist and a forester – was a full-time employee. Interuniversity contracts signed within the new curriculum also included the possibility of using laboratory backup facilities which would be rather difficult and costly at Cracow University of Technology at that moment.

The education of students at the curriculum Landscape Architecture consisted of lectures, laboratories and classes, designs, seminars and professional practice as well as optional subjects. It was supported with the activity of student research circles, design workshops, student competitions, science camps and participation in research, surveys and studies as well as grants realized at the Institute of Landscape Architecture.

A considerable organizational effort was the preparation of a herbarium making the basic auxiliary material for classes within the subject "Plant Cover". Collecting the first specimens began before the inauguration of the academic year 2000/2001. The elementary collection of plants included 400 species (taxons) of trees and bushes. As the years passed by, the herbarium studio received a separate room furnished with special shelves for collecting materials and preparing them for educational purposes. What is more, the students have access to twenty display cabinets labelled with graphically uniform cards. The computer room and the biology room with microscopes were implemented in the academic year 2005/2006.

The principal objective of the educational process has been to form personality as well as transfer knowledge and skills responding to future assignments defined in the trade profile. This

¹² The Programme Council included some employees of the Jagiellonian University (the Faculty of Chemistry, curriculum: environmental protection; the Faculty of Management and Social Communication, curriculum: management in public administration, management in tourism, management in culture; the Faculty of Biology and Earth Sciences, Institute of Geography); the Academy of Mining and Metallurgy (the Faculty of Mining, curricula: engineering works in the formation of an environment, waste management); the Academy of Agriculture (the Faculty of Horticulture, curricula: horticulture, garden composition; the Faculty of Forestry) and the Polish Academy of Sciences (the Institute of Nature Preservation).

educational model, continued and developed up to this day, is based upon *Integrated Design* offered in every semester.

Integrated Design – the key subject for the educational process – makes the ground for the gradual application of diverse knowledge transferred successively at lectures and consolidated at classes and laboratories. Landscape is always the subject of design as well as the object of landscape architecture in a planning scale in lower semesters. This means an area developed permanently or temporarily which received defined utilitarian and esthetical values composed of natural creations and human works.

The specificity of “Krakow’s school” has been cultivated within these frames for years. It treats an area as a “landscape interior” (an enclosure) with defined conditions of the perception of space. The degree of difficulty and the scale of semester design assignments increased proportionally to the students’ acquisition of knowledge.

The following table presents themes realized within uniform Master’s studies from 2000 till 2011:

Sem.	Theme of design	Accompanying classes
1	Enclosure composition (principles of composition)	IT, botany and plant physiology, geodesy, drawing and sculpture, plant cover, materials science, history of architecture and garden composition, theory and principles of design
2	Private enclosure (garden, backyard)	IT, botany and plant physiology, drawing and sculpture, materials science, construction, history of architecture and garden composition, theory and principles of design, professional practice
3	Public enclosure (green, square)	humanities and economics, IT, drawing and sculpture, plant cover, infrastructure, groundwork, construction, history of architecture and garden composition, theory and principles of design, landscape arrangement and nurture
4	Restoration of historical gardens (monastery, convent, residence)	humanities and economics, IT, physiography, pedology, geodesy, drawing and sculpture, construction, history of architecture and garden composition, landscape arrangement and nurture
5	Public (urban, rural, local) park	humanities and economics, ecology, physiography, construction, history of architecture (art) and garden composition, theory and principles of design, landscape arrangement and nurture, extracurricular classes
6	Reclamation of brownfields grounds (open pits, quarries, sedimentation tanks, mine dumps, river renaturalization)	humanities and economics, environmental engineering, history of architecture and garden composition, spatial planning, landscape arrangement and nurture, extracurricular classes, professional practice

Sem.	Theme of design	Accompanying classes
7	Layout site (development of reservoir shores, recreation centres, tourist development)	humanities and economics, environmental engineering, history of architecture and garden composition, spatial planning, conservation and restoration, landscape protection and reclamation, extracurricular classes
8	Spatial planning – local spatial management plan (fragments of cities, towns and villages with special emphasis on natural and landscape complexes plus ecological arable land)	humanities and economics, environmental engineering, natural environment protection, spatial planning, conservation and restoration, extracurricular classes
9	Spatial planning – protection plan (national, landscape, culture parks)	natural environment protection, conservation and restoration, professional practice
10	Diploma design	obligatory tutorial with specialists assigned by the supervisor adequately to the theme

The teaching programme was gradually adjusted to newly published documents. In the academic year 2004/2005, new teaching standards for the curriculum Landscape Architecture were published according to the Regulation of the Minister of Education and Sport of May 13, 2005 (GRLG 2005 no. 98, it. 824 and pr. 1).

Among other issues, programme corrections introduced in 2000–2005 concerned the realization of a new lecture within the subject *Mathematical bases for computer graphic art* and additional subjects within *General construction – Building constructions* and *Technical infrastructure* as well as within *Arrangement and nurture – Groundwork*. Each student would choose four instead of six extracurricular classes out of ten proposals. There were also some shifts of individual subjects in semesters without any changes in the number and content of realized hours. Corrections were introduced in the programmes (syllabuses) of individual subjects in the normal course which resulted from programmatic discussions. Those modifications aimed at better synchronization of classes in individual semesters, particularly the subordination of subjects to the leading *Integrated Design*.

At the end of 2006, the State Commission on Accreditation visited the university. In 2007, it assessed education at the curriculum Landscape Architecture, Faculty of Architecture, Cracow University of Technology positively.

Another document which influenced the teaching programme was published after community consultations with the participation of some CUT employees. It was the Regulation of the Minister of Education of July 12, 2007 on the teaching standards for individual curricula and levels of education as well as the mode of creation and the conditions a university has to satisfy in order to offer inter-curriculum studies and macro-curricula (GRLG 2007 no. 164 it. 1166). Appendix 6 – The standards of teaching for the first (Engineer's) and second (Master's) degree of education at the curriculum Landscape Architecture. This document introduced the two-degree system in 2007/2008. Two-degree studies were introduced as an effect of implementing the so-called Bolo-

gna Agreement which assumes the standardization of the teaching system in Europe as well as the creation and simplification of student exchange between universities. At that time, the Faculty of Architecture introduced the third degree of education – Ph.D. studies, also meant for the graduates of the curriculum Landscape Architecture who have passed their examinations.

In the main premises of education, design plays the leading role. This specificity is enriched with the experiences of educators having considerable achievements in science and design¹³. It was also the time of the stabilization and development of the staff representing natural, agricultural, forest and veterinary sciences. There are more and more representatives of these disciplines employed in the group of educational workers at the University. A microscope studio, which has become necessary for proper educational activities, was implemented.

The profile of a graduate was defined in the binding teaching standards for the curriculum Landscape Architecture. A graduate ought to have skills which form the basis for preparing research and design studies as well as implementations.

A landscape architect can prepare:

- studies, plans and designs for the needs of national parks, scenic parks and protected areas
- landscape surveys and designs within plans of the spatial development of communes, districts and provinces
- designs of urban greenery, spa parks, boulevards, gardens at residences and public objects, cemeteries, tourist objects and sports grounds
- surveys and designs of the restoration of a historical landscape, the nurture of historical layouts, the reclamation of postindustrial and degraded grounds, the development of farmlands
- assessments of the impact of such investments as motorways, industrial plants or hydrotechnical structures on the landscape

Landscape architects' workplaces include design studios, studios of monument preservation and environmental protection, consultancies, developers, contracting firms, offices of self-governmental and state administration, managements of national and scenic parks, research institutes as well as institutions of secondary and tertiary education.

After undergoing professional training and satisfying all the requirements, a landscape architect M.Sc. can receive an urban licence.

According to the Regulation of the Minister of Education of July 12, 2007 on the teaching standards for individual curricula and educational levels, the structure of teaching landscape architecture was defined with standards in 50%. Within the programmatic standard in the group of majors – 915 hours – technical subjects (materials science, construction, theory and principles of design, design, spatial planning, conservation and restoration, landscape protection and reclamation, arrangement and nurture) take 645 hours altogether, i.e. 70% of the total number. The remaining subjects and

¹³ One of the trump cards of Cracow University of Technology, helping to increase the quality of education, is its library which has been collecting books on landscape architecture and related fields for years. The library also registers publications by the employees of the Institute of Landscape Architecture. The main data have been collected since 1991. Recently, the website has registered around 1,200 publications by ILA employees. Reference libraries can be found at the Institute of Landscape Architecture and its individual divisions.

the methodology of education differ. In individual schools of landscape architecture, the programme develops depending on their specificities. At Cracow University of Technology, its general shape is based upon design with an increased number of hours meant for technical subjects.

According to the Regulation of the Minister of Education of July 7, 2007 – §4 it. 3, “The plan of studies and the teaching programme, with guaranteed full realization of educational contents defined in the standard for a given curriculum and level of education, should enable a student to choose the content of education in at least 30% of the hours of classes within scopes and principles defined by the relevant educational unit. This regulation does not concern curricula where the recognition of professional qualifications depends on the number of hours of professional training”. The programme was adjusted to these requirements; the number of extracurricular classes was increased; diverse programmes were prepared for selected classes, e.g. Integrated Design, as optional subjects. Such a manner of organizing classes was adopted on the basis of the curriculum Architecture and Urbanism realized at the Faculty with RIBA (Royal Institute of British Architects) accreditation for years.

A significant element of education, completing each form of studies, is a diploma work – a design at uniform Master’s studies as well as at the first (Engineer’s) and the second (Master’s) degree. Since 2010, the design of an object of landscape architecture has been the theme of an Engineer’s diploma work. A Master’s design concerns architectural and landscape design with broad research and analytical problems in a planning scale. The subject matter of a diploma work includes a research part and a design part. Works are reviewed and consulted with respect to specialist terms.

Syllabus for Integrated Design realized at two-degree studies

Sem.	Name of design	Theme of design
1 ST DEGREE – ENGINEER’S		
1	Integrated design – Enclosure composition. Optional subject	principles of composition
2	Integrated design – Private enclosure garden. Optional subject	house garden, backyard Kindergarten or school garden
3	Integrated design – Public urban enclosure	green, square
4	Integrated design – Restoration of historical gardens. Optional subject	monastery, convent garden Estate’s garden
5	Integrated design – Public park	urban, rural, local park
6	Integrated design – Reclamation of postindustrial grounds. Optional subject	open pits, quarries, sedimentation tanks, mine dumps, river renaturalization
7	Diploma design – Engineer’s design. Optional subject	

2 ND DEGREE – MASTER'S		
1	Integrated design – Layout in natural landscape Optional subject	development of reservoir banks, recreation centres, tourist development
2	Integrated design – Spatial planning – local plan Optional subject	fragments of cities, towns and villages with special emphasis on natural and landscape complexes plus ecological arable land
2	Integrated design – Spatial planning – protection plan Optional subject	national, scenic, culture parks
3	Diploma design – Master's design. Optional subject	

The European Credit Transfer System (ECTS) has been used at the FA CUT since the academic year 2000/2001. The Faculty of Architecture introduced it as the first educational unit at Cracow University of Technology. Both full-time and part-time students are included in the system. The ECTS helps to organize foreign trips for FA students, e.g. those at the curriculum Landscape Architecture, every year. The curriculum also comprises students enrolled within the programmes Socrates and Erasmus. Over the span of twelve years, about seventy students of the curriculum Landscape Architecture sojourned at universities in Germany, the Czech Republic, Slovakia, Sweden, Spain etc. Moreover, some studied in such countries as Singapore, Australia or Japan within individual scholarship contracts realized by the University.

Owing to the initiative of the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology and the efforts of all the universities which offer the curriculum Landscape Architecture, the professional title was altered. At first, the graduates received the M.Sc. title but the Regulation of the Minister of Education of December 19, 2008 on the kinds of professional titles conferred to the graduates of studies as well as the specimens of diplomas and certificates issued by universities (GRLG 2009 no. 11 it. 61) brought the long-awaited change of the professional title conferred to the graduates into Landscape Architect Eng. at the first degree and Landscape Architect M.Sc. at the second degree. These days, this matter is regulated by the Regulation of the Minister of Education of September 1, 2011 on professional titles conferred to the graduates of studies, the conditions of conferment and the necessary elements of the diplomas of completing studies and the certificates of completing graduate studies as well as the specimen of a supplement to the diploma (GRLG 2011 no. 196 it. 1167).

The membership of the Institute of Landscape Architecture in the European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS) makes it easier to maintain exchange of information on educational programmes with foreign universities. The application of the European Credit Transfer System and the contacts between the Institute of Landscape Architecture and the European Landscape Contractors Association (ELCA) enable the graduates to take up periodical

studies and work, also outside Poland. In 2010, Cracow University of Technology became the first Polish university with an accreditation from the **European Federation for Landscape Architecture (EFLA)**¹⁴. On January 9, 2010, the curriculum Landscape Architecture at the CUT Faculty of Architecture received a five-year EFLA accreditation including uniform Master's studies, first degree – Engineer's studies and second degree – Master's studies. The EFLA accreditation required acceptance and support from a Polish trade association belonging to the EFLA. It came from the Association of Landscape Architecture "Polish Greenery" which – as an organization of the contractors of green areas and landscape architects – accepted the programme from the perspective of an analysis of consistency of the assumed target effects with the needs of the labour market as well. The environmental arrangements are the effect of seminars organized by the Governing Body of the Association of Polish Landscape Architects as well as the Faculty of Horticulture and Landscape Architecture, Central School of Farming in Warsaw. They concerned model learning outcomes and basic environmental premises.

On account of its technical and designing character, the curriculum Landscape Architecture educates representatives of professions which can be recognized as "licensed". Their independent practice is conditioned by the acquisition of a professional licence issued by trade chambers. In 2010, CUT introduced graduate studies "Landscape Planning and Spatial Management" which makes it possible to gain an urban licence after statutory professional internship.

At present, the curriculum Landscape of Architecture at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology is offered with alterations resulting from the Law on higher education (GRLG No. 164, it. 1365, with further amendments) and the Regulation of the Minister of Education of October 5, 2011 on the conditions of offering studies at a defined curriculum and educational level (GRLG 2011 no. 243 it. 1445). It means first degree Engineer's studies (7 semesters, 210 ECTS points) and second degree Master's studies (3 semesters, 90 ECTS points) with the general academic teaching profile in the form of full-time and part-time studies¹⁵.

According to the Regulation of the Minister of Education of November 2, 2011 on the State Qualification Frameworks for Higher Education (GRLG 2011 no. 253 it. 1520), a teaching programme for the curriculum and syllabuses for all the subjects were prepared.

Teaching programmes at the FA CUT curriculum Landscape Architecture are included in the following fields of education: technical sciences, agricultural sciences, art sciences. The learning outcomes refer to the following domains: the first degree – technical sciences, agricultural sciences, fine arts; the second degree – technical sciences, agricultural sciences; both degrees – architecture and urbanism, design arts, construction, environmental formation, horticulture, history of art, cognition and social communication, sociology.

¹⁴ The CUT Institute of Landscape Architecture prepared required documents for all the forms of education at the curriculum Landscape Architecture – similarly to documentation prepared earlier for the needs of the State Commission on Accreditation. Those materials with a letter of recommendation from the Association of Landscape Architecture "Polish Greenery" became the basis for conferring accreditation.

¹⁵ They are activated if there are more than 36 applicants.

At Cracow University of Technology, the results of monitoring its graduates' careers are controlled by the CUT Institute of Economics, Sociology and Philosophy as well as in the realized Project "The 21st century University of Technology – Developmental programme at Cracow University of Technology – Highest-quality education for future Polish engineers" co-financed by the European Union within the European Social Fund (Contract no. UDA-POKL.04.01.01-00-029/10-00) – Human Capital – National Strategy for Cohesion.

According to the CUT Rulebook, the best graduates of the curriculum Landscape Architecture receive honourable mentions. According to the FA CUT internal Rulebook, these are three graduates yearly. Moreover, the Labyrinth Award, funded by the AKG company, was introduced in 2009. In 2012, it was conferred for the fourth time.

So far, the highest honourable mention for the students' works was the 2009 Award of the City of Krakow in the "Science - Technology" category for a diploma work entitled "The Concept of Illumination for the Vistula River Boulevards in Krakow" prepared by Barbara Buczek and Joanna Szwed under the supervision of Prof. A. Böhm and defended in 2008.

By June 2012, the FA CUT promoted 403 engineers at uniform Master's studies and 120 engineers at first degree studies. Starting from the academic year 2011/12, the graduates of second degree studies will defend their diploma works. The graduates of other Polish universities educating landscape architects are enrolled here, too.

Apart from laboratories, several textbooks and handbooks have been prepared for the students since 1994:

- Aleksander Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, Krakow, 1994
- Anna Mitkowska (with a team), *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założen ogrodowych*, Warsaw 1994
- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*, edited by Krystyna Pawłowska, Krakow 2001
- Anna Mitkowska, *Polskie kalwarie*, academic handbook funded by the MNE&S, "Ossolineum", Wroclaw Warsaw Krakow 2003
- Stanisław Mularz, *Podstawy teledetekcji. Wprowadzenie do GIS, pomoc dydaktyczna*, Krakow 2004
- Aleksander Böhm, *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – czynnik kompozycji*, Krakow 2006
- Katarzyna Fabijanowska, *Karty drzew i krzewów* (brochures for internal use), Krakow 2000–2006

In 2010, the curriculum Landscape Architecture became a beneficiary of a project co-financed by the European Union within the European Social Fund (Contract no. UDA-POKL.04.01.01-00-029/10-00) – Human Capital – National Strategy for Cohesion: "The 21st century University of Technology – Developmental programme at Cracow University of Technology – Highest-quality education for future Polish engineers". Within assignment no. 5 – The development of the educational potential of the Faculty of Architecture – academic textbooks were prepared for the curriculum Landscape Architecture. The objectives were: to improve the quality of education at this curriculum; to increase specialist knowledge in this

field, also related to the introduction and realization of full-time second degree studies; to adjust the teaching programme to EFLA accreditation and the employers' needs. The authors of seventeen submitted textbooks are specialists with documented scientific achievements within the subject of order and experience in the supervision of educational classes. These textbooks will make a synthesis and significant complementation of transferred and consolidated knowledge as well as show good sample solutions. The assumed number of published textbooks will increase the quality of education, broaden subject literature for the curriculum and considerably strengthen the current state of knowledge, also by adjusting it to the needs of knowledge-based economy.

This assignment is being implemented. Six textbooks have been released so far, while the others are at various stages of the publishing process. The entire enterprise includes the following works:

- J. Balon, W. Maciejowski, *Geoekologia dla architektów krajobrazu* (2012)
- J. Cieśliński, T. Kulpa, *Roboty ziemne, drogi, ulice – przepisy projektowania technicznego wraz z komentarzem* (2012)
- K. Dąbrowska-Budziło, *Forma i treść krajobrazowej kompozycji*
- K. Fabijanowska, *Elementy naturalne środowiska. Tablice drzew i krzewów*
- W. Kosiński, *Teoria i zasady projektowania dla architektów krajobrazu*
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Botanika ogólna*
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Ekofizjologia roślin*
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Szata roślinna dla architektów krajobrazu. Wybrane zagadnienia*
- A. Mitkowska, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego od starożytności do renesansu. Part 1* (2012)
- A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego od manieryzmu do końca XIX w., Part 2*
- P. Ozimek, A. Ozimek, *Analiza krajobrazu przy użyciu narzędzi cyfrowych*
- A. Ozimek, P. Ozimek, *CAD dla studentów architektury krajobrazu* (2012)
- P. Patoczka, *Mała architektura we wnętrzach krajobrazu* (2012)
- J. Środulska-Wielgus, M. Łuczyńska-Bruzdowa, K. Chajdys, *Elementy naturalne i kulturowe środowiska*
- C. Toś, B. Wolski, L. Zielina, *Geodezja i teledetekcja w kształtowaniu krajobrazu* (2012)
- W. Wańkiewicz, *Prawne podstawy zarządzania krajobrazem*
- A. Zachariasz, I. Sykta, J. Szwed, M. Klimkiewicz, *Projektowanie ogrodu. Zbiór zadań z projektowania zintegrowanego dla studentów architektury krajobrazu.*

4. THE PROFILE OF THE MAIN TRENDS IN RESEARCH AND DESIGN

(A. Böhm)

The early years of work at the Institute fell on a period of profound reevaluations and novelties in the legal, economic and social circumstances influencing the landscape. They resulted from the transformation of the Polish political system which began in 1989. The epoch of the unaccepted yet “welfare” state as well as its centrally steered economy was gone; the time of young democracy and the tough laws of the free market came. Even though we could still remember the monumental work “The restoration of historical complexes against the background of urban development” supervised by Prof. Bogdanowski and completed in 1985, we were already receiving some signals from the oncoming transformations. A confrontation of attitudes was inevitable.

A method of landscape studies directed at conservation, sometimes even at the restoration of a composition from the past, was verified by the present day. Another governmental programme entitled “The protection and conservation of the historical cultural landscape in Poland”, elaborated by Prof. J. Bogdanowski and Dr. A. Michałowski in the years 1996–1997, was implemented shortly after the introduction of a breakthrough law on spatial development. It gave an unprecedented opportunity for the communes – development without the need to prepare plans of spatial development, not to mention any landscape studies. A paradoxical situation could be observed: research on landscape still had a departmental client but it had lost its self-governmental recipient! Knowledge did not mean power. The previously applied doctrine remained on the margin of some dynamic processes which were difficult to master. The inertia of central institutions responsible *de nomine* for spatial order – accompanying divergences between theory and practice – was plain to see. We had to search for new instruments and new fields for using them. Such opportunities were produced by competitions for research projects or tenders organized by the new self-governmental authorities. However, the key for reaching real and durable successes in the domain of shaping Polish landscape was education which would arduously build the professional community as well as the equally important positive reception of its work in the society. Although the formal separation into Divisions and Studios crystallized the main trends in research and design, it did not make an obstacle to projects taken up in mixed teams.

4.1. THE DIVISION OF NATURAL LANDSCAPE AND ENGINEERING CONSTRUCTIONS

(Z. Myczkowski)

The tradition of the Division of Natural Landscape and Engineering Constructions goes back to the first Division (and even the earlier Unit) of Landscape Architecture whose leaders were Professors: Zygmunt Novák, Janusz Bogdanowski, Maria Łuczyńska-Bruzda and Jan Bruzda. The ground for their precursory search for “the meaning of a landscape” and construction of the foundations of “Krakow’s school of landscape architecture” was Krakow–Częstochowa Upland with its Jurassic landscapes combining cultural and natural heritage with unique beauty.

It gave birth to the most important trends in research, education and creation realized by the employees of this Division since its appearance in the structure of the Institute in 1992. The Division was founded by Professor Maria Łuczyńska-Bruzda who is still its active guardian. As the supervisor of Master’s theses and doctoral dissertations, she introduced her four protégés forming the core of this unit – Dr. Jadwiga Środulska-Wielgus, Dr. Urszula Forczek-Brataniec, Dr. Krzysztof Wielgus and Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. – into the world of science.

Two leading research programmes developed at the Institute: “The recording of the natural landscape” and “Landscape formation and protection” remain open directions. As time went by, they were enriched with research on fortified engineering landscapes (Dr. Jadwiga Środulska-Wielgus and Dr. Krzysztof Wielgus, Arch. Wojciech Rymśa-Mazur, Land. Arch. Karol Chajdys – an intern since 2011) and the visual aspects of a landscape, in both static and dynamic perception (Dr. Urszula Forczek-Brataniec).

The first years of the activity of this Division were marked with actions for the sake of protected natural areas across Poland. Professors Maria Łuczyńska-Bruzda and Zbigniew Myczkowski became the coauthors of *The instruction for preparing protection plans for national parks* (The State Management of National Parks at the Minister of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry, 1993). At the same time, extensive themes – *A catalogue of the forms of Jurassic construction* (commissioned by the Management of Jurassic Scenic Parks in Krakow, 1988–1994) and *The functional protection plan for the Complex of Jurassic Scenic Parks in the Province of Krakow* (cooperation with the Office for the Development of Krakow and the Institute of Shaping the Environment in Krakow, 1990–1993), further: *The plan of the protection zone in Ojców National Park* (1992), *Designs for the catalogue of Jurassic construction*, published in numerous editions of the abovementioned *Catalogue*, entitled *Dream house* (1994–2002) – were realized. Another series of surveys included *Operates for the cultural heritage of Bieszczady National Park* (1994–1996), *A synthesis of Ojców National Park* (1997–1998), *Tatra National Park* (1996–1997), *Operate for the protection of scenic values in the protection plan for Tatra National Park* (1996–1997) and *Pieniny National Park* (1998–2000), *Operate for the cultural heritage in the protection plan for Bieszczady National Park* (1994–1996), *A synthesis of the protection plan for Bieszczady National Park* (1994–1996), *Operate for the cultural heritage in the protection plan for Ojców National Park*

(1997–1998), *Operate for the cultural heritage in the protection plan for Tatra National Park* (1996–1997), *Operate for the protection of scenic values in the protection plan for Tatra National Park* (1996–1997), *General operate – a synthesis of the protection plan for Tatra National Park* (1998–1999), *Operate for the cultural heritage in the protection plan for Pieniny National Park* (1998–2000).

The foregoing surveys were prepared in clear-cut confrontation with social, economic and even political reality related to the system transformation in Poland. They combined elementary scientific works with applied research and were usually prepared in interdisciplinary teams of specialists (botanists, foresters, archeologists, historians, geographers, sociologists, art historians, ethnographers) who shared one objective: to find the “keystone” for the problems of landscape protection seen in the light of landscape architecture. The notion of the identity of a place was recognized as such a scientific keystone. Its extension was included in Zbigniew Myczkowski’s postdoctoral dissertation entitled *Landscape as the Expression of Identity in Selected Protected Areas in Poland* (1998, 2003).

The year 2002 brought along a summary of a certain stage within the other trend in research at the Institute – engineering constructions. It was an interdisciplinary conference organized together with the Faculty of Mining and Geoenvironment, Stanisław Staszic Academy of Mining and Metallurgy in Krakow entitled “Shaping the Landscape of Former Rock Mining Areas”. One of its results was the terminological proposal of “engineering landscape” as a synthesis of previous notions, such as industrial, transport or fortified landscape. Engineering landscape became the slogan of the theoretical and practical activity of the Division dating back to the mid-1990s and intensifying after the defence of Krzysztof Wielgus’s doctoral dissertation (1997, honourable mention from the Minister of Infrastructure) implemented in the form of the concept and design of the Aviation Park on the grounds of the former Rakowice–Czyżyny airport (team award from the General Monument Conservator and the Association of Monument Conservators in 2002, EU subsidy within the Regional Operational Programme for the Province of Małopolska – partial implementation).

Research on the methods of recording the fortified landscape of ancient Galician strongholds and work on their refinement resulted in Jadwiga Środulska-Wielgus’ doctoral dissertation concerning greenery in the former Stronghold of Krakow (2002, honourable mention from the Minister of Infrastructure, award from CUT Rector Magnificus) published by the Department of Culture and National Heritage, Office of the City of Krakow in the form of a monographic volume “Atlas of the Stronghold of Krakow”. This work, enriched with further studies (K. Wielgus with his team) contributed to the formation of a comprehensive programme for the protection of the landscape of this object (2010, introduced to the provincial and communal programme for monument protection). Works on the Stronghold of Przemyśl (Z. Myczkowski, K. Wielgus and a team) resulted in a project on tourist access to the entire stronghold whose implementation commenced in 2012 on the basis of EU funds within a programme for the Province of Podkarpacie. The previous studies, researches and designs in the domain of fortified landscape are crowned with a series of works done since 2007 (Z. Myczkowski, K. Wielgus and a team), commissioned by the Office of the City of Zamość. They became the basis for gaining EU subsidy within two programmes: “Innovative Economy” and “Infrastructure

and the Environment". This project is at the final stage of implementation being the country's largest investment in the field of revitalizing and restoring old complexes of fortifications. Designs of restoring and adapting individual protective edifices (Rampart III "Kleparz" in Krakow – GMC and AMC awards in 2003, Fort "Grębałów") as well as entire protective complexes, including some untypical ones, e.g. the system of field fortifications "Wietrznica" from 1939 or a complex of partisan trails of 1943–47 in Gorce ("Gorce Shadows" project realized since 2007 with the Polish Historical Society and Gorce National Park), are implemented, too. The problem of industrial architecture as well as monuments of transport and technology in landscape, developed both in research, design and education, has been transformed into close cooperation with Wrocław University of Technology and the Foundation of the Open Museum of Technology in Wrocław which published twenty-three articles written by the employees, Ph.D. students and undergraduates of the Division.

The years 2002 and 2003 brought a honourable mention from the General Monument Conservator and awards from the Association of Monument Conservators for Jadwiga Środulska-Wielgus' doctoral dissertation, design of the Aviation Park (with a team) and design of revitalizing Rampart III – Fort Kleparz in Krakow.

Urszula Forczek-Brataniec's doctoral dissertation entitled *A View from the Road. Natural Landscape in Dynamic Perception*, defended in 2005, opened a new front for research assignments at the Division related to scenic studies of "difficult" investments and the landscape values of protected areas. It facilitated rich collaboration with the self-governments.

Another branch of research and design at the Division, also deeply rooted in the reality of cooperation with the local self-governments, is cultural tourism as a way of protecting identity in a landscape and rendering it available at the same time. It was crowned with the implementation of several designs within Local Action Groups (Programme Leader+ and the consequent implementations within the Programme of Restructuring Rural Areas coordinated by Z. Myczkowski, 2007–2010) with the leading international project "Wallachian Culture Trail" (J. Środulska-Wielgus, 2008).

In July 2002, Zbigniew Myczkowski was appointed as Associate Professor at Cracow University of Technology and the Director of the FA CUT Institute of Landscape Architecture (Prof. Aleksander Böhm, the previous Director of the Institute, took over the function of the Pro-Vice-Chancellor of Cracow University of Technology). The year 2003 was an especially troubled time: Dorota Uruska-Suszek, M.Sc., a meritorious employee of the Institute, died in February; Professor Janusz Bogdanowski passed away in April; Prof. Maria Łuczyńska-Bruzdowa retired in September. After Wojciech Kosiński, Assoc. Prof. D.Sc. became the Director of the Institute, Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. became the Manager of the Division. This period was immediately marked with the dynamism of the Institute's actions in various fields. In July 2003, the UNESCO General Assembly added six wooden Gothic churches in southern Poland to its World Heritage List. Zbigniew Myczkowski was a coauthor of the exemplary documentation.

Jadwiga Środulska-Wielgus, Krzysztof Wielgus and Zbigniew Myczkowski were appointed as experts for monument protection at the Minister of Culture. They are also members of the Polish ICOMOS National Committee. Zbigniew Myczkowski is a member of the Scientific

Council at the International Centre for the Conservation and Restoration of Monuments (ICCROM) in Rome (2004–2008), the Council for Monument Protection at the Minister of Culture, the State Council for Nature Preservation at the Minister of the Environment, the Committee on Nature Preservation at the PAS Presidium, the Scientific Councils for Tatra, Bieszczady and Świętokrzyski National Parks. Krzysztof Wielgus is a member of the Scientific Council for Gorce National Park and the Social Committee on the Restoration of Krakow's Monuments, whereas Urszula Forczek-Brataniec – of the Scientific Council for Pieniny National Park.

The Amendment to the Law on monument protection of 2003 defined cultural landscape and introduced the institution of a culture park as a form of its protection. Afterwards, an agreement on cooperation between the Institute and the National Centre for Research and Documentation of Monuments was signed. The Division joined the implementation of the project National Programme of Monument Protection for the RP Government and was asked to coordinate an all-Polish instruction for the creation of culture parks and documents establishing the first complexes of this type.

The subject of research was the methodology of educating a landscape architect and teaching landscape architecture on the basis of a textbook for students prepared in 2011 by J. Środulska-Wielgus in cooperation with M. Łuczyńska-Bruzda and K. Chajdys.

Works of special importance prepared at the Division and a selection of representative materials:

- Study of the formation of the landscape of the former grounds of the Stronghold of Zamość with special emphasis on greenery shaping. 2006. Orderer: Office of the City of Zamość. (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymcza-Mazur)
- Update of the programmatic, spatial and landscape concept of the Aviation Park on the grounds of the former Rakowice–Czyżyny airport in Krakow. 2007. Orderer: Museum of Polish Aviation in Krakow, Institution of Culture for the Province of Małopolska.
- Increase in the tourist and cultural attractiveness of villages in the Pieniny and Gorce “Tourist attractions trail in the Dunajec Valley”. Orderer: Local Heritage Group *Gorce-Pieniny* within the European Programme Leader+ 2007. Its effects are educational boards at the Knurowska Way, a landscape arrangement frequently used for historical reconstructions – Wietrznica / European Heritage Days 2009.
- Architectural and landscape concept of the former grounds of the southern front of the Stronghold of Zamość comprising a layout of cubature edifices and earth protective formations with the shaping of enclosures, sequences of pedestrian movement and access traffic, greenery and decorative structures. 2007. Orderer: Office of the City of Zamość. (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, W. Rymcza-Mazur, D. Kiciński, A. Kruszec)
- Protection plan for the complex of culture parks at the Stronghold of Przemyśl in the Communes of Bircza, Krasiczyn, Krzywczyna, Medyka, Orły, Przemyśl, Stubno, Żurawica and the Municipal Commune of Przemyśl and the Province of Przemyśl. 2007. Orderer: Office of the City of Przemyśl.

- Conceptual architectural, urban and landscape design with functional and spatial programmes for individual forts “Fortress culture tourist trail in the Stronghold of Przemyśl”. 2008. Orderer: Union of the Fortress Communes of the Stronghold of Przemyśl. (Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, Tokarczuk, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, T. Idzikowski, M. Tatar, M. Mikulski)
- Design concept of an open-air and small-scale exposition of NATO aerial gear within the project NATO 1949–2009 prepared by the Museum of Polish Aviation in Krakow. 2008. Orderer: Museum of Polish Aviation in Krakow, Institution of Culture for the Province of Małopolska. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, M. Chrząszczyk, A. Fecko, B. Mleczko, B. Panek, S. Wielgus)
- Protection programme for the historical complex of the former Stronghold of Krakow. 2008. Orderer: Office of the City of Krakow, Department of Culture and National Heritage, Section on Monument Protection. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, A. Bąk, M. Mikulski, P. Leonowicz, E. Pasula, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, W. Brzoskwinia)
- Preparation of functional and spatial documentation for “Wallachian Culture Trail” located on the area of LHG activity (the Communes of Ochotnica Dolna and Krościenko-upon-the-Dunajec) 2008. Orderer: Local Heritage Group “Gorce-Pieniny” within the European Programme Leader+. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus)
- Concept of the tourist accessibility and arrangement of the fortified landscape of the Stronghold of Zamość on the total area of around 60 ha. 2008. Orderer: Office of the City of Zamość. (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, J. Piekło, W. Rymsza-Mazur, M. Chrząszczyk, A. Kruszc, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Gajdek, O. Zapolska)
- Architectural and landscape, functional and utilitarian concept of the adaptation of the Cracow University of Technology campus in Warszawska St. in Krakow with the former jail as the museum and educational centre of cultural tourism in the historical garrison complex of the Stronghold of Krakow – the seat of Tadeusz Kosciuszko Cracow University of Technology. 2010. Orderer: Cracow University of Technology. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, K. Latusek, O. Zapolska, L. Malinowska, K. Myczkowska)
- Cultural tourism as a tool for protecting fortified landscape and rendering it accessible. PB-1196/B/TO2/2011/40 science and research grant 2011. (Theme manager/author: J. Środulska-Wielgus, Ph.D. Arch.)
- Protection plan for the Old Town Culture Park in Krakow, 2011. Orderer: Office of the City of Krakow. (Z. Myczkowski, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, K. Latusek, O. Zapolska)

Education – lectures, classes, diplomas, awards

Lectures within the subject “The Principles of Landscape Design” are delivered throughout two semesters in the third year of studies by Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus and U.

Forczek-Brataniec. Lectures on environmental protection, landscape preservation, landscape formation and landscape reclamation are delivered at Master's studies by Z. Myczkowski and K. Wielgus. Classes within the subject "Integrated Design" in reclamation and protection plans include the entire team in year 3 (1st degree) and year 2 (2nd degree).

The employees of this Division have promoted more than one hundred Masters and more than thirty Engineers in Landscape Architecture.

Awards: Award from AKG M. Gajda – 2009/10 for Katarzyna Wątor-Kmita's diploma work entitled *The concept of the extension of the municipal park in Skawina – The Meander Park* (supervisor: Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., co-supervisor: Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch., Krakow 2009) and 2012 for Katarzyna Rogowska' diploma work entitled *Cultural tourism trail Silesian Battle for Fuel '44* (supervisor: Z. Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., co-supervisor: K. Wielgus, Ph.D. Arch., Krakow 2009). ICOMOS PNC Competition – The Prof. Jan Zachwatowicz Award – diploma works within the protection of cultural heritage in 2010: Katarzyna Martyna-Jakubowska and Kasper Jakubowski for *The Stronghold of Przemyśl – The culture park of the fortified landscape of "Grupa Siedliska" and "Wierchowe Forty"* (supervisor: Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. and Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch., 2009).

4.2. THE DIVISION OF LANDSCAPE COMPOSITION AND PLANNING (FORMERLY THE DIVISION OF TOWNSCAPE AND SUBURBAN ZONES)

(A. Böhm, P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta)

At the time of forming the Institute in 1992, today's Division of Landscape Composition and Planning functioned as the Division of Townscape and Suburban Zones managed by Aleksander Böhm. At first, the Division employed: Jan Wł. Rączka, Ewa Heczko-Hyłowa, Krystyna Dąbrowska-Budziło, Krystyna Pawłowska, Wojciech Kosiński and, starting from 1994, Izabela (Sikora) Sykta. In 1997, Agata Zachariasz and Paweł Rygiel (who worked here till 2008) joined the Division. The year 2000 meant further changes in its personal makeup which began with the foundation of the Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture managed by Krystyna Pawłowska who included Ewa Heczko-Hyłowa and Krystyna Dąbrowska-Budziło in her team. In 2004, Wojciech Kosiński left the Division to become the manager of the newly founded Division of Landscape Architecture Design. In 2006, the Division of Townscape and Suburban Zones was combined with the Studio of Landscape Composition – they jointly created the Division of Landscape Composition and Planning. The former Studio manager Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. and Jadwiga Gancarz-Żebracka, M.Sc. became its new members.

The engagement of Izabela Krzeptowska-Moszkowicz, naturalist and Doctor of Biology, in 2008 was a significant change in the life of the Division. She organized the botanical studio and prepared authorial programmes for the subjects Plant Biology and Plant Eco-physiology.

The current employees of the Division are as follows: Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. (manager), Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., Izabela Sykta, Ph.D. Arch., Dr. Izabela Krzeptowska-Moszkowicz, Jadwiga Gancarz-Żebracka, Ph.D. and Joanna Szwed, M.Sc. Arch.

The scientific development of the staff

The development of the staff in the group of the independent educational employees of the Division can be illustrated with the publications of their postdoctoral dissertations: *The idea of familiarity in urbanism and urban architecture* (1997) by Krystyna Pawłowska, *“Walls” and “gates” in landscape* (2000) by Piotr Patoczka, *Tourist activation of small towns – architectural and landscape aspects* (2001) by Wojciech Kosiński and *Greenery as a city-producing factor with special emphasis upon the role of public parks* (2006) by Agata Zachariasz.

In 1992, Aleksander Böhm, D.Sc. became Associate Professor; in 2000, he was granted the title of Professor; in 2004, he received the status of Full Professor. In 2008, Piotr Patoczka, D.Sc. became Associate Professor. Agata Zachariasz, D.Sc. became Associate Professor in 2010.

In recent years, three Division employees received the Ph.D. title. In 2006, Paweł Rygiel defended his doctoral dissertation entitled *The rate of the visual sensitivity of a landscape and its potential applications in planning works in the city* (honourable mention). In 2008, Izabela Sykta defended her doctoral dissertation entitled *The significance of outstanding controversial objects of contemporary architecture for the formation and perception of an urban landscape* (honourable mention from the Minister of Infrastructure). Both dissertations were supervised by Prof. Aleksander Böhm. Jadwiga Gancarz-Żebracka, the author of a dissertation entitled *The evolution of the layout of a manor house in Kurozwęki as an example of the development of residential centres in North Małopolska*, supervised by Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc., became Ph.D. in 2012. In the same year, Joanna Szwed, M.Sc. Arch. commenced her Ph.D. programme on *Communal illumination in the landscape of a city – objectives, subjects, technologies, profits* supervised by Prof. Aleksander Böhm.

Science, research and design

Scientific research carried out at the Division within its statutory activities is concentrated around the theme “Contemporary tendencies in landscape architecture” implemented for several years. It includes research on the issues of new designing tendencies in landscape architecture and the efficiency of the methods of protecting and shaping landscape under democracy and market economy as well as in the context of binding procedures and the practice of spatial planning in Poland. Surveys present the latest solutions, implementations and researches in these fields. Their overriding objective is to make landscape-promoting efforts in Poland more efficacious.

Works prepared at the Division as individual research within thematic groups “Urban landscape – economic and legal aspects, terminological issues”, “Urban landscape in spatial planning”, “Landscape preservation and formation” and “Compositional factor in spatial formation” concern issues of high importance for the formation, composition and perception of

a landscape with reference to currently changing economic and legal conditions. Research on the significance of the compositional factor in spatial formation and its impact on decisions taken within spatial planning is crucial. Important subjects include the methodology of teaching landscape architects and the broadly understood issue of landscape architecture education as well as a set of terminological entries related to landscape architecture and garden composition prepared for several years.

In 1992, work on the new – and, as it turned out, last – plan of the spatial development of Krakow became a chance of trying our strength under breakthrough system circumstances. It was also an extraordinary opportunity to implement the results of earlier research, especially the panorama survey¹⁶. Two-year cooperation with the Institute of Urban Development supervised by Prof. Zygmunt Ziobrowski, who coordinated work on the plan, required reconciliation of landscape visions with the property right, economy and the councilors' opinions, not to mention a series of other technical conditions. These days, it seems obvious but things were different back then. Under such circumstances, our greatest success was the introduction of a dozen landscape-promoting policies – among twenty “spatial policy zones” – with records of view points, lines and axes.

Besides the team's satisfaction at the document approved in 1994¹⁷, the acquired experiences inspired a collective work entitled *Urban landscape under democracy and free market* edited by Aleksander Böhm¹⁸. It also made a summary of a research project done by the Committee for Scientific Research under the supervision of Dr. Ewa Heczko-Hyłowa in the years 1994–95 at the then Division of Townscape and Suburban Zones with the participation of invited specialists (a geographer, a sociologist, an economist and a lawyer).

Another survey commissioned by the self-government in 1996 was *Comprehensive programme of developing urban greenery for Krakow*¹⁹. Aleksander Böhm supervised the development of a concept for a “riverside park system” – a new stage in the evolution of Krakow's greenery system – exceeding the previous stereotype of a radial and concentric layout which used to be inspired by fortress relics mostly. As the starting point, this new system chose the hydrographical network and connected the city with rich landscapes extending along the Vistula River and its tributaries. It was persistently included in further documents on the conditions and directions of the spatial development of Krakow in 2000 and 2003. Individual riverside parks are implemented gradually.

This innovative trend relating landscape to planning practice was continued in a series of coordination plans for the Special Economic Zone in Krakow in 1998–2001. The first and the most important one from the methodological point of view was the plan of coordinating JU

¹⁶ K. Dąbrowska-Budziło, *Wśród panoram Krakowa*, Krakow 1990

¹⁷ Official Daily for the Province of Krakow no. 24, December 16, 1994

¹⁸ *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*, [in:] Studies and Materials of the Centre for the Protection of Historical Landscape, Warsaw 1996 (authors: A. Böhm, G. Praweńska-Skrzypek, K. Pawłowska, J. Kot, I. Norek, S. Reizer, K. Dąbrowska-Budziło, K. Skalski, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński)

¹⁹ *Kompleksowy program rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa*, 1996 (authors: A. Böhm, K. Pawłowska, A. Zachariasz, Z. Bednarz)

Campus 3 connected with a technology park²⁰. In this concept, scenic values were used as the groundwork for composition in an exemplary manner. It gained the status of a local law in the shape of a local plan of spatial development. It was prepared at the Municipal Urban Studio in consultation with the authors of the abovementioned concept and honoured with the Award of the Minister of Construction in 2007. The aptness of this concept was confirmed by visible compositional effects after implementing the first buildings. They gave an impulse for a series of architectural competitions and a coordinated, lengthy investing process subordinate to the values of urban landscape.

These surveys were developed by the employees of the Division of Townscape and Suburban Zones, the CUT Institute of Computer Modelling and the Institute of Urban Development which began long years of very rewarding cooperation. Among other enterprises, we jointly prepared the following projects:

- *Urban and architectural concept of "educational park – Poland in Miniature" at the Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów, stage 1*, (A. Böhm – theme supervisor, K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta, Krakow 1998–1999);
- *Coordination plan for developing the grounds of Cracow University of Technology in Czyżyny with the Special Economic Zone* (A. Böhm – team supervisor, K. Bieda, P. Rygiel, A. Zachariasz, IT: P. Ozimek, U. Gola; transport, stage coordination, costs: W. Wańkiewicz; infrastructure: A. Trzos) 1998;
- *Coordination plan for the Special Economic Zone located on the grounds of T. Sendzimir Steelworks PLC in Nowa Huta* (A. Böhm – team supervisor, I. Sykta, A. Zachariasz, IT: P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola; transport, stage coordination: W. Wańkiewicz; infrastructure: A. Trzos, M.Sc., relief profile: K. Fabijanowska) 1998;
- *Landscape and urban survey for the grounds of "Nadwiślan" SC between Koletek, Sukienicza, Dietla Streets and Czerwieński Boulevard as the potential site of a hotel* (A. Böhm – team supervisor, A. Zachariasz, P. Ozimek – computer simulations, P. Rygiel, U. Gola) 1999.

The abovementioned cooperation also inspired the topic of Paweł Ozimek's doctoral dissertation supervised by Prof. A. Böhm: *Application of local light algorithms in visibility charts* (2003).

*Survey for the elevation of the Vistula River levees in Krakow*²¹, prepared in 1997, was of clearly applicative character. In 1998, it received the Team Award of the City of Krakow in the field of science and technology.

Following this survey, we prepared *Urban and conservation survey for the Vistula River boulevards between Zwierzyniecki and Kotlarski Bridges in Krakow*, Krakow 2003 (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel), commissioned by the OCK Municipal Monument Conservator.

²⁰ Authors: A. Böhm (team supervisor), K. Bieda, K. Pawłowska, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Wzorek, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, W. Wańkiewicz, A. Trzos, J. Antoniewicz, M. Siewniak (consultancy).

²¹ *Studium architektoniczno-inżynierskie możliwości podwyższenia obwałowań i bulwarów wiślanych w Krakowie, na odcinku od stopnia Dąbie do stopnia Kościusko, ze względu na ochronę przeciwpowodziową – część architektoniczno-krajobrazowa*, 1997 (authors: A. Böhm, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, P. Rygiel).

Query of acts and materials related to the planned implementation of the survey for the cultural and natural landscape of Zakopane (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, cooperation: Z. Możdziej; consultancy: J. Chlebiński, 2002) and *Concept of developing green areas in Sanok – Green Sanok* (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, 2004) were of similar character as far as cooperation with the municipal self-government is concerned.

Besides themes related to the urban scale, the Division worked on commissions concerning historical green areas, such as *Historical survey with compositional and scenic analysis of the palace complex in Płaza, Krakow*, December 2003, orderer: OT Chrzanów (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel), *Design of St Kinga's Park in Wieliczka – restoration design with historical survey* (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, I. Sykta, greenery: S. Kisielowski, rendering graphics: M. Kisielowski, FA CUT student, 2005) or *Updated conservation expertise for the park at the palace complex in Krakow-Bieżanów, 36 Rev. Jerzy Popiełuszko St. (Park at Czeczów Manor)* (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, 2006). In 1998, the Paulite Monastery commissioned *Design concept of developing the square and the altar in front of the Pauline Monastery layout (on BVM Avenue axis) at Jasna Góra in Częstochowa* (authors: A. Böhm, K. Bieda, P. Rygiel, cooperation: A. Zachariasz, Krakow 1998). The altar design received People's Choice Award Primulus 2001 from AARP Częstochowa.

In parallel with designs and surveys resulting from the needs of Krakow's self-government, we took up research whose relationship with practice was less direct yet more universal and persistent. May years of work on *Illustrated English-Polish Dictionary of Landscape Architecture and Garden Composition* by A. Böhm and A. Zachariasz are of paramount importance here. So far, its volumes include: A-D 1997, E-J 2000 and K-Q 2005. One of the main objectives of this enterprise is to make it easier for the young community of Polish landscape architects to use trade literature published in English and, as a consequence, extend their horizons beyond the state doctrines.

The preparation of more than 350 encyclopedic entries in the field of architecture, landscape architecture and spatial planning for *Contemporary Encyclopedia. 1978–2004*, Krakow 2004 (authors: A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel) was of similar character as far as the dictionary style and issues from trade terminology are concerned.

In the years 1996–1998, the Institute of Landscape Architecture implemented a research programme entitled *Research on the architectural heritage of Polish emigrants in Brazil* funded by KBN. Its story dates back to April 1994 when a conference on cooperation between Instituto Internacional de Gestao Tecnica do Meio Urbano, Cracow University of Technology and Universite de Technologie de Compiègne was organized in Curitiba. A lecture on Polish architecture delivered by Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Arch. attracted the interest of Sergio Pires, a representative of the ICOMOS Brazilian National Committee. He invited the CUT Institute of Landscape Architecture to join work on a programme for the architectural heritage of Polish emigrants in Brazil²². The first expedition was held on March 3–19, 1997.

²² Theme supervisor: W. Kosiński, Ph.D. Arch.

The participants were: Wojciech Kosiński, Ph.D. Arch. (expedition supervisor), Dr. Anna Karwińska (sociologist, AE), Agata Zachariasz, M.Sc. Arch., Izabela Sykta, M.Sc. Arch. and Leszek Bylina, M.Sc. Arch.²³ The second expedition was organized by Cracow University of Technology in 1998. The participants were: CUT Rector Kazimierz Flaga, Full Prof. D.Sc. Ph.D., Aleksander Böhm, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. (expedition supervisor), Agata Zachariasz, Ph.D. Arch., Izabela Sykta, M.Sc. Arch., Paweł Rygiel, M.Sc. Arch. and FA CUT undergraduate Benedykt Bury²⁴. The main objectives of both expeditions included prefatory registration and a scientific survey for the popularization of the architectural heritage of Polish emigrants in Brazil. Apart from some purely material issues, the research – mainly directed at the architectural heritage – included such immaterial elements as symbols, values, norms or ideals persisting in time and transferred from generation to generation.

In 1998–2000, the Division of Townscape and Suburban Zones took up another research programme entitled *Possibilities of the sustainable spatial development of Polish towns and cities under transformation*²⁵. Owing to cooperation established by Dr. Ewa Heczko-Hyłowa, it included planners from Krakow as well as Gdansk, Warsaw, Lyon, Bruges and Vienna.

Another research programme on records of landscape values in local plans, realized at the Division and completed in 2008, was of more interdisciplinary character²⁶. Besides Colleagues from the Division of Landscape Composition and Planning, representatives of various disciplines – geography, psychology, philosophy, statistics, geodesy and real estate expertise – participated in this undertaking. Its territorial range comprised both legally protected grounds in the vicinity of Krakow (Ojców National Park, Bielany-Tyniec Scenic Park) and plans of urbanized areas. Analyses comprised the years 1966–2007 and included some unique aerial and satellite photographs. Within this research, the Polish planning records were confronted with regulations applied in Belgium, France, Spain, Germany and Portugal. (<http://suw.biblos.pk.edu.pl/resourceDetailsRPK&rd=1355>)

A new methodological approach is represented by a series of research surveys which apply the pioneering method of local light algorithms developed in Paweł Ozimek's doctoral dissertation as well as Dr. Wiesław Wańkowicz's economic analyses. These methods were first applied in the abovementioned coordination plan for JU Campus 3 and then, among other things, for the needs of assessing the scenic results of locating wind power plants. A research project entitled *Planning spaces with high scenic values, including digital land*

²³ A report on this expedition was published in six parts written by the participants [in:] Reports on the sessions of the Scientific Commissions of the Polish Academy of Sciences, Department in Krakow, Volume XLI/1, January 1997, p. 85-106.

²⁴ The chronology of this expedition was published [in:] A. Böhm, I. Sykta, A. Zachariasz, *Prace badawcze Politechniki Krakowskiej w Brazylii*, Our University of Technology, Cracow University of Technology, 1998, 5(11), p. 25-28. Also articles by K. Flaga: *Brazilian impressions* [in:] Our University of Technology, no. 5(11)/98, p. 28-29 and *Brazilian impressions continued*, [in:] Our University of Technology, no. 6(12)/98, p. 18-19.

²⁵ KBN no. 1255/T 07/98/14, project supervisor: Dr. Ewa Heczko-Hyłowa.

²⁶ PB-1120/T02/2006/30, authors: A. Böhm (supervisor), A. Zachariasz, I. Sykta, S. Mularz, W. Drzewiecki, W. Osikowska, J. Przetacznik, K. Wojciechowski, E. Szumakowicz, L. Zajączkowski.

*analyses and economic assessment*²⁷ is being implemented in this trend with the participation of the Division of Landscape Composition and Planning. It is just another step on the way to the modernization of a landscape architect's technique and the improvement of its effectiveness. In this case, the territorial range comprises the vicinity of Lake Czorsztyn which presents a special concatenation of the unique values of a so-called guest space with the expansion of the Highland agglomeration. Analyses of the factors of scenic attractiveness, their visual impact and role in an increase in the economic value of an area make it possible to support decision-taking processes within the scope of its spatial development in an objective manner.

Another trend of the Division's work includes publications of educational character:

- Aleksander Böhm – *Landscape architecture – its beginnings and development*, Krakow 1994; *“Enclosure” in landscape composition*, Krakow 1998, 2nd edition: Krakow 2004; *Spatial planning for landscape architects – on the compositional factor*, Krakow 2006
- Piotr Patoczka – *Comments on fence design*, Krakow 1992; *Comments on drawing landscape enclosures*, Krakow 1996; *Decorative structures in landscape enclosures*, Krakow 2012
- Agata Zachariasz, Izabela Sykta, Joanna Szwed, Martyna Klimkiewicz – *Garden design. Collection of exercises in integrated design for landscape architecture students* (a new textbook going to press)

The Division's Professors (edited by P. Patoczka, A. Zachariasz, I. Sykta)

On one hand, the special features of the Division of Landscape Composition and Planning are created by the extensive and diverse problems of its joint science and research works; on the other hand – by the distinguished personalities and individual professional careers of Professors who work here: Aleksander Böhm, Piotr Patoczka and Agata Zachariasz – specialists and authorities in fields which correspond with their own scientific interests.

Professor Aleksander Böhm is the author of around 250 scientific publications. Most of them are related to landscape architecture – from the terminology, through analyses of the possibility of multifaceted and interdisciplinary research, to evaluating methods and tools supporting landscape design in relation to spatial planning. He is the author of fundamental books in the field of landscape architecture which are also used as academic textbooks: *Landscape architecture – its beginnings and development* (1996), *“Enclosure” in landscape composition* (2nd edition: 2004), *Spatial planning for landscape architects – on the compositional factor* (2006). In his publications, he often raises the problems of shaping and planning a landscape, its quality and composition as well as the education of landscape architects and their professional situation which can be confirmed by the titles of selected articles: *Urban landscape under democracy and free market* (1996), *Professional prospects for landscape architects in Poland* (2000), *Landscape architecture – formation, scope, objective, elementary themes* (2001), *Stop marring the country!* (2001), *Landscape architecture in the postmodern era* (2002), *Landscape of freedom – going astray or towards a new tradition?* (2003), *What the difference between the profession of an architect and the profession of a landscape architect is and what comes out of this* (2004),

²⁷ 2901/B/T02/2009/37, authors: P. Ozimek (supervisor), A. Böhm, A. Ozimek, W. Wańkiewicz.

Evolution of landscape architecture (2005), *Landscape as the background versus landscape as the subject of architectural designs* (2005), *Planning in areas with high scenic values* (2010) and many more. Professor's professional activities have resulted in a number of architectural and landscape designs as well as plans of spatial development, including the local plan of the spatial development of JU Campus 3 in Krakow (coauthor) which received the 3rd Degree Award from the Minister of Construction "For outstanding creative achievements in the field of spatial planning and urbanism" at a competition organized in 2007.

In 1999, Prof. Aleksander Böhm changed the Institute's course by initiating actions which led to the formation of the curriculum Landscape Architecture at the CUT Faculty of Architecture in 2000. More or less at the same time, he created a concept of cyclical meetings that would consolidate communities teaching landscape architects called Landscape Architecture Forums. The first Landscape Architecture Educational Forum took place in Krakow in 1998; the second Forum – in 1999. This conference – organized at various centres offering the curriculum Landscape Architecture – has become a firm item in the calendar of exchanging landscape architects' educational and professional experiences in Poland. It includes the problems of science and designing practice, too. Until 2009, A. Böhm acted as the Chairman of the Chapter on Landscape Architecture taking a series of initiatives which aim at propagating knowledge in the field of landscape architecture as well as efforts to gain the full licence to practise the profession of a landscape architect in Poland. Professor's activities in this domain also facilitated changes in the perception of landscape architecture in Krakow's community with special emphasis on landscape planning and design. He introduced new problems resulting from a search for contemporary research tools making it possible to evaluate and measure the attractiveness and quality of a landscape, applied in design practice for protecting it effectively as well as shaping it consciously and responsibly under the existing Polish economic, social and legal conditions, to the traditional trends of research carried out at the Institute which include design, methodological issues plus historical and landscape studies.

Professor Piotr Patoczka, with his many years of experience in working for landscape preservation and formation in Poland as well as perfecting the techniques of the drawing record of landscape composition, takes an autonomic position at the Division.

The landscape outline of Professor Piotr Patoczka is formed by three contours: teaching the principles of interior composition and refining the specialist terminology; experiencing it in national and scenic parks; documenting the surroundings with drawings and photographs. Within the first scope, the system of notions as well as walls and gates, presented and extended in numerous articles, make the basis for lectures and design classes with students (forty years of educational work) as well as a number of internships and science camps (the founder of the research circle for landscape architecture students).

Community work for the councils of national parks (Bieszczady, Gorce, Magura) as well as activeness at scenic parks (Przemyśl, Krosno and Przedbórz) made it possible to explore the reality and implementation of various principles of protecting and shaping spaces with high natural and cultural values which was related to the preparation of operates for protection plans and a series of surveys based on field research.

The third scope includes Professor's drawing and photographic passions which produced an extensive collection of works which "record" domestic natural landscape, the charm of villages and small towns as well as the dignity of historical cities. Experience acquired in the course of teaching perspective principles and sketching rudiments was very important here as well.

The foregoing scopes – theory, implementation and education – include issues referring to all the types and kinds of landscape: from nearly natural forms, through the traditional rural and small-town type, to old-town and system-built structures. All of them run from general scales to detailed settlements and implementing designs (the Way of the Cross up Grzywacka Mountain, the monument to Harasymowicz the Poet, residential buildings etc.).

From among Professor Piotr Patoczka's publications, the following books and textbooks are particularly noteworthy: *Landscape preservation in Bieszczady National Park*, BNP Mon. vol. XI, Ustrzyki Dolne 2000, *Landscape, caution*, Krakow 2010, *Decorative structures in landscape*, CUT Press 2012, *Cultural heritage of Magura National Park* [in:] MNP Nature, collective work edited by A. Górecki et al., JU Press, Krakow-Krępa 2001; *Comments on fence design*, CUT Press, Krakow 1992, *Comments on drawing landscape enclosures*, CUT Press, Krakow 1996.

Summing up this long period of work, we must notice the fact that all this time went by like a dream of a landscape beautiful in its form, rich in contents and useful. It was spent in a circle of friends involved in landscape preservation and formation, in the atmosphere of scientific and educational work.

Professor Agata Zachariasz joined the Division in 1997. She worked at the Division of Garden Composition and Green Areas before, then at the Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition. The choice of the topic of Master's thesis supervised by Prof. Janusz Bogdanowski defined her professional interests concentrated on the problems of garden composition and landscape. The topic of her doctoral dissertation supervised by the same academic teacher – *Cadastral plans for gardens as a testimony to the development of the idea of the "English garden" exemplified by Low Beskid and Upland* (1996) – enabled her to keep developing these problems. Without abandoning this theme, she became interested in green areas, spatial planning and contemporary landscape architecture combined with research making initial material for the work *Greenery as a contemporary city-producing factor with special emphasis upon the role of public parks* published in 2006 which became the basis for her postdoctoral dissertation. Themes which preoccupy Prof. Agata Zachariasz these days include the garden, the park, green areas and landscape from the perspective of historical and contemporary garden composition, landscape architecture and spatial planning. She is working on researches and designs in the field of landscape architecture devoted to contemporary and historical garden and park layouts as well as landscape surveys, also in the scale of spatial planning. She is the author and coauthor of numerous research and design works, including the most important ones: estate and palace gardens in Słocina near Rzeszów, Arkadia near Łowicz, Bieżanów, Płaza and Wiśniowa, the monastery garden in Mogiła; public parks – Krakowski and Dębicki in Krakow, on Castle Mountain in Będzin, in Sanok and

the saltern park in Wieliczka, People's Park in Bytom; royal gardens at Łobzów, at the Royal Castle in Warsaw and at Wawel, community gardens in Krakow, greenery at the Market Square in Krakow and in Sucha Beskidzka. She participated in collective works concerning landscape surveys in the urban scale. She is a coauthor of the concept of shaping municipal greenery systems for Krakow and Sanok. She is the author and coauthor of more than 130 publications, mostly in the field of landscape architecture and the history of garden composition, including nine books: collective works – *Model of conservator's conduct for devastated garden layouts* (1994)²⁸ – team award from the Minister of Culture and Art (1996) or *Krakow's parks and gardens with the Commons and Wawel. Catalogue of parks and gardens in Poland* (1994)²⁹ – team award of the City of Krakow in the field of science and technology (1998).

Let us emphasize Prof. Agata Zachariasz's important role in the formation of the new curriculum – Landscape Architecture at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology – as well as her great contribution to the development of its programmatic basis and functioning practice. In 2003–2005, Agata Zachariasz acted as the Plenipotentiary of the FA CUT Dean for the curriculum Architecture; in 2005–2012 – of the FA Deputy Dean for educational matters. Since 2010, she has been the coordinator of the project Human Capital – National Strategy for Cohesion “The 21st century University of Technology – Developmental programme at Cracow University of Technology – Highest-quality education for future Polish engineers” which aims at improving the quality of education at the curriculum Landscape Architecture, increasing specialist knowledge and developing the educational staff.

The activity of the Division employees and their functions in trade institutions and organizations

A separate trend of the activity of the employees of the Division of Landscape Composition and Planning is their work within state and international structures, for organizations and institutions which aim at protecting and shaping landscape. We should mention Aleksander Böhm's membership in the Steering Committee at the European Conference of Landscape Architecture Schools (ECLAS) in 2002–2007, Agata Zachariasz and Aleksander Böhm's function as experts for the Minister of Culture, Piotr Patoczka's membership in the Scientific Council for Bieszczady National Park or Aleksander Böhm's membership in the Polish UNESCO Committee. Since 2009, Aleksander Böhm and Agata Zachariasz have been members of the Programmatic Council for Greenery working under the President of the City of Krakow. Izabela Krzeptowska-Moszkowicz is a member of the Polish Botanical Society as well as the

²⁸ A. Mitkowska, K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor – collective work, consultancy: J. Bogdanowski, *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych przejmowanych przez Agencję Rynku Rolnego Skarbu Państwa*, Warsaw 1994, Centre for the Protection of Historical Landscape, series Studies and Materials: Gardens 2(8), p. 72

²⁹ *Parki i ogrody w Polsce. Katalog, t. I. Kraków w obrębie Plant z Plantami i Wawelem*, ed. J. Bogdanowski, collective work, Krakow 1997, Centre for the Protection of Historical Landscape Press, Warsaw, p. 576; award for: J. Bogdanowski, J. Więckowska, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, W. Genga.

Secretary of the Board at the PTB Section on the History of Botany (since 2007). In several cases, these activities resulted in new publications.

The Division employees are involved in the activity of landscape architects' trade associations in Poland. Aleksander Böhm (Chairman of the Accreditation Commission) and Agata Zachariasz are members of the Association of Landscape Architecture. Agata Zachariasz (member of the Directory since 2012, Vice-President of Małopolska Department) and Izabela Sykta work for the Association of Polish Landscape Architects.

Education – lectures, classes, designs, diplomas, awards, honourable mentions

The employees of the Division of Landscape Composition and Planning conduct educational classes in the first and second degree of studies at the curriculum Landscape Architecture. Moreover, Professor Aleksander Böhm delivers lectures on “Landscape Architecture” for the students of the FA CUT curriculum Architecture and Urbanism.

In the first semester of the first degree, the students encounter Prof. Piotr Patoczka in the course of the classes “Drawing – basics of perspective sketches” and “Integrated design I – Interior composition” where they acquaint themselves with and practise the principles of composing and shaping landscape enclosures as well as acquire the knowledge of theoretical basics at Professor's simultaneous lectures on “Principles of landscape design”. Dr. Jadwiga Gancarz-Żebracka cooperates with Prof. Piotr Patoczka during the classes in the first semester. In the second semester, at the classes “Integrated design II – Private garden” offered as an elective subject by Prof. Agata Zachariasz and Dr. Izabela Sykta, the students prepare designs of a garden adjoining to a house or a kindergarten. Designing groups are supervised by a team of the employees of the Division of Landscape Composition and Planning as well as invited Colleagues from other divisions and studios (W. Rymysza-Mazur, U. Forczek-Brataniec, M. Furtak). Katarzyna Fabijanowska, M.Sc. provides specialist consultancy during classes in Design. Prof. Agata Zachariasz gives lectures on “History of architecture and garden composition” for the first degree students in Semester 7. A separate trend in the Division's education is Natural Sciences represented by Izabela Krzeptowska-Moszkowicz, Doctor of Biology, who developed authorial programmes for her subjects: “Biology” (lectures and classes, Sem. 1) and “Plant ecophysiology” (lectures and classes, Sem. 2). She also cooperates with Przemysław Kowalski, M.Sc. within the subject “Plant cover” (Sem. 4). The Division employees – Prof. Aleksander Böhm, Prof. Piotr Patoczka, Prof. Agata Zachariasz, Dr. Izabela Sykta and Dr. Jadwiga Gancarz-Żebracka (since 2012) – are the supervisors of Engineer's diplomas which complete the educational cycle at first degree studies.

Landscape architecture students meet the academic teachers from the Division of Landscape Composition and Planning again at second degree studies in Semester 2. Professor Aleksander Böhm lectures on “Spatial planning”, whereas Prof. Agata Zachariasz – on “History and theory of space formation”. At the classes in “Integrated design VIII – Local plans”, offered as an elective subject by Prof. A. Böhm and Prof. A. Zachariasz, the students prepare blueprints of local plans of spatial development for selected areas. Designing groups are supervised by the team of the Division employees with the participation of Dr. M. Furtak from the

Studio of Landscape Architecture Design. Consultations on natural sciences are provided by Łukasz Moszkowicz, Doctor of Biology, from the Division of Garden Composition and Green Areas. Moreover, Prof. Piotr Patoczka offers the extracurricular subject "Record of landscape composition" in the second degree.

The Division's Professors – Aleksander Böhm, Piotr Patoczka and Agata Zachariasz – have already promoted more than one hundred Engineers specializing in landscape architecture. A lot of Master's theses prepared at the Division received various kinds of honourable mentions and awards. So far, the most titled diploma work has been *Concept of illuminating the Vistula River boulevards in Krakow between Zwierzyniecki Bridge and Dąbie Barrage* prepared by Joanna Szwed (currently an assistant at the Division) and Barbara Buczek under the supervision of Prof. Aleksander Böhm. Its authors received the Award of the City of Krakow for a distinguished diploma work defended in 2008 in the field of science and technology as well as the first student award at the third edition of the competition for the Maciej Nowicki Award "Architecture of artificial light" in 2009. What is more, Barbara Buczek received the AKG – Landscape Architecture Award from Marcin Gajda in 2009. Master's thesis entitled *Design of Maciek and Dorota's Phonic Park inspired by the sonic landscape of Krakow*, prepared by Martyna Klimkiewicz at the Division of Landscape Composition and Planning under the supervision of Prof. Agata Zachariasz, has been awarded recently. It received the first award at a competition for the best diploma work organized by the Association of Polish Landscape Architects (APLA) and settled during the 15th Landscape Architecture Forum which took place in Kazimierz Dolny in 2012.

4.3. THE DIVISION OF GARDEN COMPOSITION AND GREEN AREAS (A. MITKOWSKA)

This Division, formed within the structure of the Institute of Landscape Architecture, Faculty of Architecture, Cracow University of Technology in 1992, commenced its activity as direct continuation of the work of the six-person Unit of the Restoration of Historical Parks and Gardens functioning at the Division of Landscape Architecture (Manager: Prof. J. Bogdanowski). That unit developed its educational, stocktaking and restoring activity with respect to Polish historical gardens under the supervision of Wanda Genga, M.Sc. Starting from 1988, it was managed by Anna Mitkowska, Ph.D. Arch..

In accordance with the previous tradition, the Division, formed in 1992 under the leadership of A. Mitkowska, D.Sc. Ph.D. Arch., began scientific, designing and educational activities concerning the broadly understood issues of European and Polish garden heritage. It was analyzed against the background of historical landscapes in a discourse of natural and cultural values. The activities were realized in a continuous manner within annual BW/DS topics, including rich collections of photographic inventories concerning Polish and European landscapes. Detailed issues also included objects related to the European phenomenon of Calvary landscapes. Moreover, actions which aimed at consolidating and broadening strictly natural research concerning plant material and the elements of inanimate nature in garden

and landscape compositions were taken up. At first, it proceeded as part of cooperation with the CSF Division of Dendrology. Starting from 1997, after the full-time employment of Prof. Marek Siewniak (preceded by his professorial contract signed in 1995), the Unit of Dendrology was formed in the structure of the Division. Work on the construction of characteristic research, design and conservation models began on the cultural and natural level but first of all in their integration and unity. The most spectacular scientific and professional achievements of the Division employees include numerous, frequently awarded publications, such as books, designs and implementations, conservation assessments, reports delivered at domestic and international conferences as well as the organization of their own cyclical garden conferences.

The scientific achievements within the research profiles of the Division and its individual employees include a number of specialist debates published in prestigious Polish periodicals and conference materials. More than ten books were published, including:

- *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych* [A. Mitkowska with a team], Warsaw 1994. This publication still makes a relevant collection of methodological recommendations which concern research works and conservation guidelines for the preservation of historical gardens. It received an award from the Minister of Culture and Art within a series of publications at the Centre for Historical Landscape Protection in Warsaw. It is also used as an academic textbook.
- *Tezaurus sztuki ogrodowej* [M. Siewniak and A. Mitkowska], Warsaw 1997/1998. It is the first encyclopedia of garden composition in Polish scientific literature. It received the first degree award from the Minister of National Education, 1999.
- *Baumpflege heute. Patzer Verlag. Hanover* [M. Siewniak, coauthor: D. Kusche). Five German editions were published in the years 1986–2010; the Spanish edition – in 1994.
- *European Tree and Palm Planting Guide* [coauthor: M. Siewniak] EAC 2008.
- *European Tree Worker Handbook* [the author of the Polish version and a coauthor of the German version: M. Siewniak] EAC 2002 ed. 2 – 2011 in several languages.
- *Polskie Kalwarie*. Ossolineum Wrocław [A. Mitkowska] 2003. It is the first Polish monograph on the Calvary phenomenon and an academic textbook for A. Mitkowska's authorial subject "Polish and European Calvary". This work received the first degree award from the Minister of National Education.
- A series of monographic dissertations by A. Mitkowska (eight books altogether) concerning the cultural and natural values of the Polish pilgrimage landscapes of Franciscan sanctuaries: Kalwaria Zebrzydowska – 1993; Werki near Vilnius – 1998; Wejherowo – 2000, KBN grant; St Anna's Mountain – 2006; Pilica-Biskupice – 2008, coauthor: K. Hodor³⁰. Numerous detailed scientific dissertations with the problems of conservation (more than twenty items), published in Poland and in Italy, accompanied the monographs on Calvary³¹.

³⁰ These publications continued earlier research published as books by A. Mitkowska: Wambierzyce (1984); Pińczów-Mirów Sanctuary (coauthor: A. Sroka, 1990); *Sacro Monte...* (i.e. Italian Calvary, mainly Piemonte, 1990).

³¹ E.g. by A. Mitkowska: *Kalwaryjskie drogi... "ogrodami modlitwy"* [in:] "Peregrinus Cracoviensis" 1995; *Kalwaria BB. Albertynów w TPN*, [in:] Portfolio of the contemporary architecture of mountainous areas 1996; *Bogactwo kompozycyjne i krajobrazowe... w Kalwarii Zebrzydowskiej; Kalwaria Zebrzydowska – Światowe Dziedzictwo Kultury*

A significant group includes dissertations concerning historical gardens and composed landscapes³² as well as specialist natural issues³³.

A separate series of publications includes volumes of conference materials in the domain of garden problems and historical dendrology edited and prepared for printing at the Division. In 1994–1998, six problem volumes were published (ed. A. Mitkowska and M. Siewniak, publishing houses: Centre for Historical Landscape Protection, Cracow University of Technology Press and the CUT Institute of Landscape Architecture Press). In the following years, abstracts of conference papers were published in “Reports of the Sessions of the Polish Academy of Sciences – Krakow”.

Starting from 2007, the Division prepares one problem volume yearly (collective work) with dissertations written by specialists in landscape and garden architecture representing important scientific centres across Poland. The themes of volumes published so far include architecture in gardens (2008); complexes of residences with gardens (2009); *genius loci* in garden composition (2010); gardens of remembrance (2011), gardens in urban landscape (2012) – editors: A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy (and Z. Mirek in 2008–2010).

In 2011, K. Łakomy's book *Wille miejskie Katowic* (The Silesian Museum in Katowice) was published as a modified doctoral dissertation; also: K. Hodor, *Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, series: Architecture, Monograph 397, Krakow 2011.

Design at the Division is characterized by themes related to historical landscapes and gardens with rich cultural layers which need to be preceded by historical, compositional and

i Natury, [in:] "Kalwaria Zebrzydowska – Polska Jerozolima skarbem kościoła i narodu polskiego", Kalw. Zebrz. 2002; *Architektura kaplic kalwaryjskich*, [in:] Technical Transactions. Architecture, CUT, vol. 3, Krakow 2003; *Jerozolimka Droga Pojmania i Droga Krzyżowa...* [in:] Jerozolima w kulturze europejskiej 1997; *Ochrona Sacri Monti we włoskim systemie parków narodowych Piemontu*, [in:] Ochrona dóbr kultury..., Ojców 2003; also Italian publications: *I Calvari della Polonia... Similitudini tra Sacri Monti polacchi e Italiani*, Torino 1989; *La distribuzione geografica... Sacri Monti europei*, Torino 1995; *Tipologie dei Calvari Polacchi*, Ponzano Monferrato 1996.

³² E.g. A. Mitkowska's works on the spa park in Ojców (1995); the spa gardens in Łądek (1996, 1997 – coauthor: M. Siewniak, 1998, 2000); reclamation of the mining pits in Opole (1999); urban layouts in concourse with garden compositions (2000); the cultural and natural heritage and tourist activation of the Commune of Wiślica (2001, 2002); the tourist activation and restoration of Lanckorona (2001, 2002, 2004); the European garden heritage (2002, 2003); the European Calvary phenomenon (2005); the tradition of a place in the creation of landscape and the problems of education (2005, 2007); modern building materials in the restoration of historical landscapes (2005, 2007); baroque Franciscan architecture in Polish landscapes (2006, coauthor: K. Hodor); gardens in suburban residences in Krakow and Poland (2007, 2008); the social assignments and ethic of the profession of a landscape architect (2007); the *sacrum* of the landscape of Leńcze (the Commune of Kalw. Zebrz. 2008, coauthor: K. Hodor); the rank of sacral cubatures in the formation of landscapes (2008); landscape protection allowing for *genius loci* (2008, coauthor: K. Łakomy); the garden *sacrum* in historical sections (2009); the medieval and baroque landscapes of "Eagle's Nest Trail" (2009, coauthor: K. Hodor); gardens adjoining to houses (2009); historical gardens in Krakow's culture centre (2009, coauthor: K. Hodor); Beskidy culture landscapes near Bielsko-Biała (2009); landscape interiors in studies and designs (2010) plus several other dissertations by K. Hodor and K. Łakomy.

³³ This group of publications includes several dozen items by: M. Siewniak, K. Fabijanowska, W. Bobek and Ł. Moszkowicz comprising issues of the role of a plant material (the fauna as well) in urban and natural landscapes plus the specialist results of research on plant material, including dendrology.

landscape studies³⁴, while new experiences are developed into model propositions implemented within BW/DS themes.

For instance, studies and designs of the restoration of a complex of spa parks in Łądek Zdrój were prepared in 1995–1998 (Central Park and St George's Park, A. Mitkowska, M. Siewniak, cooperation: G. Schneider-Skalska).

In 1999–2001, *A study of the conditions and directions of the spatial development of the Commune of Wiślica* was prepared (A. Mitkowska, G. Schneider-Skalska, cooperation: E. Gruszczńska). It was approved by the Commune and received the first degree award from the Minister of Infrastructure in the domain of spatial planning³⁵.

At the stage of implementation, importance is attached to nonstandard authorial supervisions. The implementations of the Division employees' designs are treated as "the testing ground" for young workers who must take certain practical difficulties into consideration (Łądek Zdrój, Lanckorona, Pilica-Biskupice). Special attention was paid to restoration exchange of surfaces in the historical centre of Lanckorona (2003, historical study – Z. Myczkowski, restoration design – A. Mitkowska, 3rd degree award from the Minister of Infrastructure) as well as designing and restoring actions in the landscape complex of the Franciscan monastery in Pilica-Biskupice (2004–05, A. Mitkowska, K. Hodor, cooperation: W. Bobek, then K. Hodor).

Research and landscape evaluations, usually prepared for monument protection services, include such prestigious objects as: Kalwaria Zebrzydowska (1983–2003)³⁶, Izabela Czartoryska's garden in Puławy (2004), Skaryszewski Park in Warsaw (2004), the Przebendowskis' Park in Wejherowo (2010), the scenic and natural complex of St Anna's Mountain (2002–2008)³⁷. The staff of lecturers and assistants prepared a study for the palace and park complex in Bircza (2010, K. Łakomy, K. Fabijanowska, W. Bobek, consultant: J. Janczykowski), conservation documentation for parks in Dobra and Moszna (2011, K. Łakomy, K. Hodor, W. Bobek, undergraduates A. Steuer, M. Sych) and many other surveys.

Work on the scientific documentation of the outstanding and universal values of the mannerist pilgrimage park in Kalwaria Zebrzydowska³⁸ (1997–98, A. Mitkowska with a team) was important for the activities of the Division. In 2000, A. Mitkowska received the St Brother

³⁴ Research parts usually published as specialist dissertations presenting unknown garden objects and those in natural and cultural landscapes with the characteristic features of microregions (some were listed in footnote no. 3).

³⁵ It included an autonomous appendix with hydrotechnical expertise (Prof. E. Nachlik with a team).

³⁶ All of A. Mitkowska's conservation actions for Kalwaria Zebrzydowska were described in the article: *Dróżki kalwaryjskie (sanktuarium bernardynskie w Kalwarii Zebrzydowskiej)*, [in:] *Udział pracowników PK w życiu kościoła katolickiego za pontyfikatu Jana Pawła II*, CUT, Krakow 1998.

³⁷ Evaluations were conducted within science and conservation organizations and associations (A. Mitkowska – member of ICOMOS, expert at the Minister of Culture, member of SCPKM, member of CU&A PAS Krakow, SHS Krakow, SH&MK; M. Siewniak – expert at the Association of Horticultural Engineers and Technicians, Chief Technical Organization (since 1975) and at the Minister of Culture (since 1993) in the domain of historical parks; Chairman of international dendrological associations).

³⁸ The valuation of this object against the European background allowed for the results of A. Mitkowska's earlier works, including the KBN grant in 1991.

Albert's Award for facilitating the entry of Kalwaria Zebrzydowska onto the UNESCO World Heritage List which took place on December 1, 1999.

In a continuous manner, starting from 1994, the Division organizes the so-called November science conferences – annual meetings of specialists in landscape architecture and garden composition who come from significant Polish and foreign centres. Five of these events had an international range. This series is organized in constant cooperation with CU&A PAS Krakow and, since 2004, with the PAS Władysław Szafer Institute of Botany in Krakow. Occasionally, the conferences are organized in collaboration with the Centre for Historical Landscape Protection in Warsaw, the JU Institute of Geography, the SH&MK, the Bernardine Monastery in Kalwaria Zebrzydowska, the SHS Conservation Section in Warsaw and the CUT Institute of Road and Railway Engineering.

The educational personnel of the Division attaches a lot of importance to broader education of students who participate at international design workshops. For several times, groups of students of the curriculum Landscape Architecture took part in workshops held under the patronage of Fondazione Romualdo del Bianco in Florence where they received awards for their competition designs. In 2002–2003, three landscape architecture students supervised by A. Mitkowska participated in a two-stage competition workshop at the Faculty of Architecture, Slovakian University of Technology in Bratislava and Kremnica.

These forms of activeness are complemented with assistant internships. The Division's interns were W. Bobek (2004/05), M. Wilkosz (2005/06) and A. Steuer (2011/12). On June 24, 2005, Wojciech Bobek (supervisor: M. Siewniak) received the first Master's diploma at the curriculum Landscape Architecture. Some students at the Division received their diplomas with a honourable mention (J. Wierzchowska, 2005; M. Wilkosz, 2006; D. Mijas, 2006; T. Kaczor, 2007; A. Nalepa, 2007; K. Fařara – nominated for the Gajda Award, 2008; K. Zielińska, 2008; J. Niewiadomska, 2008; proposed motions: M. Sych, A. Steuer, 2012). For several years, diploma works have been prepared with the participation of the lecturers – co-supervisors Katarzyna Hodor, Ph.D. Arch. and Katarzyna Łakomy, Ph.D. Arch. In 2006, Ada Leśniowska prepared her Master's thesis on the gardens of a hunting residence in Stupinigi under the co-supervision of A. Mitkowska and M.A. Giusti (Turin University of Technology). In 2011, K. Malus prepared her work on the landscape zone of Sacro Monte in Varallo Sesia, Piemonte with in situ surveys – co-supervisor: K. Hodor.

Within authorial course subjects supervised by the Division employees since 2000 for the curriculum Landscape Architecture – previously for the curriculum Architecture and Urbanism – at the FA CUT, the dominating themes result from scientific research and professional practice. The faculties include problems lectured in the Polish scale exclusively at Krakow's Landscape Architecture, namely decorative tree nurture (M. Siewniak, till 2007), Italian gardens (for the curriculum Architecture and Urbanism – A. Mitkowska till 2000), Polish and European Calvary (A. Mitkowska) and cemetery design (since 2011/12, K. Łakomy, K. Hodor, 2nd degree, semester 2).

What is more, the course subjects include original programmes which combine thematic contents with specific needs related to the profession of a landscape architect. Within Art History, emphasis is placed upon the issues of crystallizing and developing the concept of spatial order, the rank of architectural objects for the formation of harmonious landscapes, the stylistic features of epochs in their urban and landscape forms, the stylistic evolution of enclosures, the tradition of a place and regionalisms. The history of garden composition accentuates artistic phenomena and design concepts useful for the contemporary design of gardens and the conditions of conservation measures. Landscape Formation II develops the motifs of research and design methodology in a conservator's depiction for landscape objects, in particular for historical gardens.

In order to broaden the educational process, adequate teaching aids and textbooks are prepared. A professional herbarium, which includes more than 10,000 specialist cards (M. Siewniak, K. Fabijanowska, W. Bobek), takes a very special place.

The educational process uses the previous handbooks, including *Model postępowania...* and *Polskie kawalerie*, as well as chapters written by A. Mitkowska entitled *Ochrona i rewitalizacja krajobrazu kulturowego* [in:] E. Małachowicz, "Ochrona środowiska kulturowego", 1982; 1988. Volume One of the textbook for landscape architecture students entitled *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego (od starożytności)*, 2012, has been published recently. Volume Two (from mannerism to the late 19th century) is at the final stage of the editing process.

The university title of Professor of Technical Sciences (A. Mitkowska) was conferred in the course of the development of the Division staff in 2000. Seven doctoral dissertations were defended under the supervision of A. Mitkowska. In 2008, two assistants received the Ph.D. title: K. Łakomy – on the basis of her dissertation concerning *villa urbana* in the urban tissue of Katowice; K. Hodor – on the basis of her dissertation concerning historical suburban garden residences in the area of Krzeszowice Trench. Three dissertations received promoter grants (J. Ignaczak-Felińska, K. Hodor, K. Łakomy). W. Bobek's doctoral dissertation entitled *An attempt to define the transformation matrix between measurements of tree statics and "body language"* (supervisor: M. Siewniak, programme admitted) as well as two other admitted Ph.D. programmes (J. Gierczak – on German military quarters from World War II in contemporary landscape, J. Chrzęszczewski – on Austrian Calvary) are in progress.

The forms of constant activity related to the community of the CUT Faculty of Architecture and the Institute of Landscape Architecture include Prof. A. Mitkowska's posts and functions: the Deputy Dean of the Faculty of Architecture for scientific matters and staff development (1993–1999), the Manager of the Ph.D. College at the FA CUT (1995–2000), a member of the CUT Academic Senate (2001–2008) and the Chairwoman of its Disciplinary Committee for CUT students (2005–2009). Since 2005, Prof. A. Mitkowska has been an expert at the State Commission on Accreditation for the curriculum Architecture and Urbanism.

4.4. THE STUDIO OF CULTURAL ASPECTS OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

(K. Pawłowska)

The Division of Cultural Aspects of Landscape Architecture was formed in 2000. Its name changed twice in relation to some alterations in the University Statute: into the Unit and then into the Studio. Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. is the Manager of this educational unit. In the first period of its activeness, the Division also employed Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Arch., who still works there, and Ewa Heczko-Hyłowa, Dr. Arch. In 2004, when she changed her workplace and retired, she was replaced by Anna Staniewska, née Skrzyńska, M.Sc. Arch.. In 2006, Jacek Konopacki, M.Sc. Arch. joined the Division. In 2011, Miłosz Zieliński, M.Sc., who works for two studios, was employed here.

The formation of this Division coincided with the opening of a brand new curriculum at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology – Landscape Architecture. Its newly created programmatic frameworks made it possible to isolate education and relate it closely to scientific themes developed by the Division employees, both individually and collectively. The fact that this educational unit was founded in the first years of the development of democracy and free market economy in Poland was of high importance for the formation of its themes. The directions of its work have been bound with the new social and economic situation in our country.

The curriculum Landscape Architecture includes new, previously undelivered lectures on *Landscape Perception*, *Social Communication*, *Landscape Management* and *Environmental Sociology and Psychology* (since 2010). As far as its subject matter and organization are concerned, this series is related to public park design as well as construction, also on the unit's offer. These classes have facilitated the practical application of the idea of social participation in spatial management.

Another basis for the development of this interdisciplinary curriculum was cooperation with institutions having knowledge in the field of social sciences, including the Institute for Public Matters, the Department of Management and Social Communication, Jagiellonian University, the Małopolska Institute of Territorial Self-Government and Administration as well as training and consultative firms: the Centre for Strategic Consultancy and the MindLab. In 2008–2010, work on this theme was financed by the Ministry of Education within a research project³⁹ prepared by this unit. Within ten years, a cohesive theory and methodology of social participation in spatial management, adjusted to the Polish conditions, was formed. Its summary included two extensive publications: a theoretical presentation of the theme⁴⁰ and a method of practical application⁴¹. The methodological publication, distributed on the Internet, arouses

³⁹ ME's developmental research project no. 16 0003 04 entitled *Counteracting conflicts around the formation and protection of a landscape with the methods of social participation – Research on perception and the needs, using social sources of inspiration, organizing negotiations, workshops and public discussions*, 2008-2010.

⁴⁰ K. Pawłowska, *Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu. Partycypacja społeczna, debata publiczna, negocjacje*, Cracow University of Technology Press, Krakow 2008.

⁴¹ K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, A. Fogel, J. Jacko, B. Płaczynța-Brudnik, M. Walaszczyk, *Zanim wybuchnie konflikt*, vol. A. *Dlaczego?*, vol. B. *Jak?* + CD, Foundation for the Environment, Krakow 2010.

interest among many communities which take the effort of the practical implementation of the idea of participation.

Studies on this theme were initiated and have been supervised by Krystyna Pawłowska in cooperation with Anna Staniewska and Jacek Konopacki as well as some people who work for the abovementioned institutions.

Enriching studies on landscape with the trend of research on immaterial values makes a significant achievement of this unit. Various contents, representing immaterial values and influencing the quality of human life, have been identified and analyzed within this scope. The problem of contents is considered in a broad philosophical, esthetical, anthropological and semiotic context which makes it possible to undertake an attempt to adjust the methods and tools of research, characteristic of the humanities, to research on cultural landscape. The work was crowned with an authorial method of recording contents and analyzing them in landscape research with reference to sign science.⁴² It develops classical landscape studies with a separate trend allowing for any manifestations of content – not only historical – which accompanies the trend referring to the form of a landscape and its substance. The need to work on this theme is intensified by the fact that modern times are characterized by extreme utilitarianism which endangers landscape as well as man, the harmony of his existence and the feeling of identity through landscape.

These motifs are continued within research concerning landscape composition in various scales – from an interior to a panorama – focusing on the relation between the form and the content. It is important considering the fact that only these two components combined produce a landscape which astonishes man with its esthetical values as well as satisfies his intellectual and spiritual needs. These ruminations were commenced with the intention of creating new landscape compositions with high values. However, they also help to study landscapes.

Another trend in research is related to the cultural heritage with its widest manifestation – landscape. Work on this trend was initiated and has been supervised by Krystyna Dąbrowska-Budzilo. The role of a landscape in European integrative processes is examined, too. Legal acts, formulated on the initiative of the Council of Europe and the European Union, having a direct and an indirect relationship with the landscape, are analyzed.

In the years 2000–2004, work on urban landscape and the sustainable development of cities under democracy and market economy was conducted within research projects funded by the European Union. It was initiated and supervised by Ewa Heczko-Hyłowa and then continued at her new workplace. These themes were developed in collaboration with a number of foreign research and educational centres, mostly in France and Germany. The projects include:

- ReURBAN which concerns the concept of re-urbanization, i.e. a new approach to the protection of historical residential complexes in the city centres. The intention is to improve the quality of life in these areas.

⁴² K. Dąbrowska-Budzilo, *Treści krajobrazu kulturowego w jego kształtowaniu i ochronie*, CUT Press, Krakow 2002.

– LE-NOTRE (Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research in Europe) which analyzes the manner of educating landscape architects and sums up the state of knowledge and research on landscape in Europe.

Another motif – designing public spaces in the city – is developed in close relation to educational work. The unit offers two subjects within the series of Integrated Design: *Urban interior – urban square* (Year 2) and *Public park* (Year 3). The students deal with a new place every year. Such topics are also taken up in Engineer's and Master's theses prepared at the Studio.

The number of designs concerning urban public spaces prepared by the students at the Studio is about 1,500. Regardless of their educational effects, they form an extensive material which makes it possible to refine the methods of design and shape a defined esthetical trend.

Those who work at the unit have taken up some practical designing assignments as well. The most important one is the implemented design of Dębnicki Park in Krakow⁴³. Work on its individual stages proceeded from 1997 till 2003 when the park was opened for the public. As one out of two Polish designs, this park was included in the publication entitled *1000xLandscape Architecture*⁴⁴ presenting a thousand contemporary works of landscape architecture in the world scale.

Another design prepared at this unit is the revitalization of the Castle Hill in Będzin⁴⁵. The design was extended in a Master's thesis⁴⁶ which considerably increased its territorial range and subject matter. The Office of the Town of Będzin received some EU funds for the implementation of this design.

The designs of Dębnicki Park in Krakow and the Castle Hill in Będzin were prepared in accordance with the idea of social participation which means that they came into being after preparatory research and with the application of other forms of cooperation with the future users of these layouts. The theme of designing public spaces is taken up by all the employees of the Studio.

Work on the cultural landscape of Japan made a special form of the activity of the Studio of Cultural Aspects of Landscape Architecture. It proceeded in years 2008–2010 within a scholarship⁴⁷ funded by the Japan Society for the Promotion of Science as well as a Polish-Japanese research project⁴⁸ financed by the same institution and the Polish Academy of Sciences. Their cooperation included studies on the landscape of numerous Japanese and Polish cities conducted by teams from both countries as well as research and lectures at several Polish and Japanese

⁴³ *The concept and the building and contracting designs of Dębnicki Park in Krakow*. K. Pawłowska (principal designer), K. Dąbrowska-Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, L. Sobieszek, Z. Kordecki and others), Krakow 1997–2003.

⁴⁴ *1000x Landscape Architecture*, collective work edited by Ch. van Uffelen, Braun, 2009.

⁴⁵ *The concept of restoring the park on the Castle Hill in Będzin*, K. Pawłowska (principal designer), A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, M. Bogdanowicz, Krakow 2005.

⁴⁶ M. Bogdanowicz, *The knights' borough at the castle in Będzin*, diploma work supervised by K. Pawłowska, Krakow 2005.

⁴⁷ K. Pawłowska as a visiting professor at Osaka City University, 2008.

⁴⁸ JSPS and PAS Polish-Japanese research project entitled *Comparative Study of the Preservation and Utilization of Historical Cities Kyoto, Kanazawa, Krakow and Warsaw*, 2008–2010.

universities plus other public institutions. The spatial, social and cultural conditions in these countries are so different that it would be hard to find any similarities or common aspects in the field of space management and landscape formation. Thus, it is impossible to use these experiences in a direct manner. Nevertheless, our encounter with Japanese reality was not only interesting from the cognitive point of view but also enabled us to have a fresh look at Polish affairs outlined more clearly against the contrastive Japanese background. This project resulted in some publications in Polish, Japanese and English, including the most extensive collective work with articles written by the Polish and Japanese participants in the project.⁴⁹ The theme of the cultural landscape of Japan is supervised by Krystyna Pawłowska, Anna Staniewska and Jacek Konopacki (plus Agata Zachariasz and Izabela Sykta, the ILA Division of Landscape Composition and Planning).

The revitalization of fortification landscapes as the subject of the activity of non-governmental organizations, taken up in 2004, combines several aspects previously realized at the unit (social participation, landscape management) with the topics of *architectura militaris* initiated by Anna Staniewska, née Skrzyńska, within a student research circle. It finished with the defence of her doctoral dissertation⁵⁰ in 2009 being continued in further surveys and researches.

The application of digital spatial models in the formation and protection of landscape is a theme commenced within work on the methods of social participation in space management. It has been continued as Jacek Konopacki's doctoral dissertation under the supervision of K. Dąbrowska-Budzilo since 2011.

4.5. THE STUDIO OF LANDSCAPE ARCHITECTURE DESIGN (W. Kosiński)

This studio came into existence ten years ago – it commenced its scientific and educational activity in the winter semester 2002/2003. Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. is its founder and Manager. Currently, it employs lecturer Marcin Furtak, Ph.D. Arch. and assistant Miłosz Zieliński, M.Sc. Land. Arch.

SCIENTIFIC ACTIVITY. First and foremost, current trends in scientific research, design and education conducted at the Studio are ideologically rooted in the tradition of Krakow's School of Landscape Architecture. While studying at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology in the 1960s, the Manager of the Studio Prof. W. Kosiński participated with high involvement in classes supervised by Prof. Gerard Ciolek and Zygmunt Novák. They built the foundations for his attitudes towards landscape architecture in various spatial scales as well as knowledge in diverse depictions with respect to the mission of researching and designing a landscape, including the professional practice of a landscape architect.

⁴⁹ *Krajobraz kulturowy Japonii*, collective work edited by K. Pawłowska, special edition of *Technical Transactions* no. 12/2010.

⁵⁰ A. Staniewska, *Rewitalizacja krajobrazów fortyfikacyjnych jako przedmiot działania organizacji pozarządowych*, doctoral dissertation supervised by K. Pawłowska, Krakow 2010.

Secondly, the Studio finds its ideological origin in the beginnings of W. Kosiński's scientific, educational and designing activity at the FA CUT in the 1970s. He worked under the supervision of Professors Włodzimierz Gruszczyński (natural landscape), Stefan Żychoń (little regional complexes) and Witold Cęckiewicz (urban design). Research and design enterprises of missionary, landscape-promoting character as well as a close encounter with Prof. Janusz Bogdanowski's activities and opinions were significant for his increasingly profound "landscape conscience". They included a problem competition seminar on a vision of the development of the Tatra region and the Łańcut Programme – an interdisciplinary concept of the revitalization of this city. At that time, W. Kosiński prepared a series of individual and team competition designs in the domain of landscape: complexes of monuments and recreational complexes. Many of them received honourable mentions or the highest awards and prizes.

The third, most direct period and stage with a strong impact on the ideological and thematic profile of the Studio of Landscape Architecture Design was W. Kosiński's close cooperation with Prof. Aleksander Böhm at the Office of the City of Krakow and then at the Division of Landscape Architecture, FA CUT Institute of Urbanism and Spatial Planning where W. Kosiński moved from the Division of Urban Design managed by Prof. W. Cęckiewicz. It was also a time of intensive authorial cooperation with Prof. A. Böhm in the arena of research and implementing design.

After the formation of the independent Institute of Landscape Architecture, W. Kosiński joined the newly founded Division of Townscape and Suburban Zones managed by Prof. A. Böhm. In Ass. Prof. J. Rączka's team, he took up and developed the problems of small town landscape. In 1992, under early self-governmental transformation, they both outlined actions for the communal self-government of Lanckorona in the domain of protecting and cleansing the landscape and activating it for tourism. Next, W. Kosiński prepared a similar survey for the self-government of the Town and Commune of Skala forming the "gateway" from Krakow to its Jura. While preparing the guidelines for design education, he also took up research on the landscape of other small towns with ambitions in the field of natural and cultural tourism: Myślenice, Dobczyce and Proszowice.

In 1992, the newly formed Institute received the first extensive commission from the Conservator's Office in Lublin, the Vistula Museum in Kazimierz Dolny and the Commune of Janowiec-upon-the-Vistula. It concerned a three-part survey on the formation of a cultural landscape for tourist purposes in planning, urban and architectural scales. This work made the first piloting survey which implemented a new formula in the amended Law on the protection of cultural values (1990) which introduced the legal protection of cultural landscape in the form of demarcated: 1. Culture reserves, 2. Culture parks, 3. Conservator's protected zones (which had existed before).

The first planning segment of this survey comprised the macro-interior of the Middle Vistula Gorge, including the details of Janowiec-upon-the-Vistula, Kazimierz Dolny and their surroundings. The planning guidelines which summed up the historical, field, functional and scenic research specified the historical area of Janowiec as a legally protected culture reserve and its historical zone between the slope and the Vistula River as a legally protected

culture park. Two further trends and stages within the gradually detailed research carried out in 1992–1995 included research and design work on the landscape and urban structure of Janowiec and its surroundings with the guidelines for its spatial regulation as well as an analysis of traditional regional architecture finished with a pattern of proper local architecture and marked landscape contexts as the guiding principle for designers. The authorial team included A. Böhm, W. Kosiński and K. Kuśnierz with partners. Their work represented the science and design community's spectacular reaction to the very first attempts at new legislation concerning the latest landscape issues, especially the protection of cultural landscape. It was of double piloting character: it made a specific proposition for a given place as well as a model of good conduct for other cases. It was widely discussed by competent people and representatives of the interested institutions. Therefore, a special scientific session was organized at the Warsaw Castle on the initiative of the state conservation authorities. It was meant exclusively for a presentation and then for a discussion with the participation of the leading representatives of the conservators' community as well as relevant governmental and self-governmental authorities.

This work has been quoted and exposed repeatedly. It was included in several science and popular science magazines. The most important articles devoted to this work within its scope concerning the protection of cultural landscape in a large-space scale were published in *The Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow* and *Aura*. Extensive articles based upon this work within the scope of shaping and protecting a small town were published in the periodical *Monument Preservation* and in the third volume of a special edition on the fiftieth anniversary of Cracow University of Technology: *The Works of Polish Architects against the Background of Creative Trends in Architecture and Urbanism 1945–1995*. Another example of work in the domain planning, protecting and developing the landscape of a small town with its surroundings was The survey and the guidelines for shaping the landscape of the Town and Commune of Krzeszowice within the Departmental Programme Historical Landscape Protection. Its author was W. Kosiński supported by his team. This work was published in the fourth volume of the abovementioned anniversary publication. It was followed by another work in this field – this time of design character: the honoured competition concept of restoring Krzeszowice prepared by a team under the supervision of W. Kosiński with the consultative participation of A. Böhm and K. Kuśnierz.

The scientific summa of research and design conducted at the Institute in the years 1992–1995, in the period which directly preceded the foundation of the Division (then the Studio) of Landscape Architecture Design, influencing its ideological profile and subject matter, was presented by W. Kosiński in the form of an extensive article closing a collective work edited by A. Böhm: *Urban Landscape under Democracy and the Free Market* (1995, within a grant). A research and design work in the field of cultural landscape concerning a small town with its surroundings, whose schedule partially overlapped with the foundation of the Division (the Studio), was *A survey and the guidelines for the formation of the market complex and the outskirts of Łańcut*. It was commissioned by the Conservator's Office in Rzeszów, Branch in Łańcut, and the Office of the Town and Commune of Łańcut. The contractors were W. Ko-

siński and K. Kuśnierz with their team. The result was included as an obligatory document in the Survey of the Conditions and Directions of the Development of the Commune and Town of Łańcut. An extensive and richly illustrated article published in the trade science periodical *Conservation News* met with broad response.

In 2000, on the basis of the foregoing science, research, planning and designing works, W. Kosiński wrote and published the monograph *Tourist Activation of Small Towns – Architectural and Landscape Aspects* at Cracow University of Technology. This dissertation as well as his entire portfolio gave him the university D.Sc. degree in 2001. One year later, he became Associate Professor. Owing to the appreciation of his achievements and to favour shown by the University, Faculty and Institute authorities, W. Kosiński got a chance of the immediate foundation of the Division of Landscape Architecture Design. The initial personnel included Przemysław Kowalski, M.Sc. – a horticulturist, a researcher and designer of greenery, a graduate and Ph.D. student of the Academy of Agriculture (currently the University of Agriculture) in Krakow, and Paweł Byrski, M.Sc. in civil construction and M.Sc. Land. Arch. – a graduate of the first class at the FA CUT curriculum Landscape Architecture. In the years 2003–2010, the Division also employed the Ph.D. student Tatiana Tokarczuk, M.Sc. Arch. and the volunteer Justyna Zaniewska, M.Sc. Land. Arch. In recent years, Dr. Tatiana Tokarczuk, J. Zaniewska, M.Sc. and P. Byrski, M.Sc. have abandoned the Studio whose team was then reinforced by M. Zieliński, M.Sc. Land. Arch. and Marcin Furtak, Ph.D. Arch.

A new stage of activity in the field of diverse research and design developed under the supervision of W. Kosiński within the Division transformed into the Studio of Landscape Architecture Design in the meantime. He maintained the continuity of work in the field of urban landscape although the priority was shifted from small towns to big cities. It was also moved from the problems of tourist activation to a broader depiction of the city as a carrier of cultural values counterpointed by modernly shaped natural complexes. In the domain of preferences referring to urban transformations, the priority was changed from design in the trend of traditional stylizations towards openness to innovative shaping.

Research done at the Division/Studio from 2002 till 2012, marked with numerous extensive and significant (quotes) publications, conference reports and doctoral dissertations, became an important ideological and thematic determinant in these disciplines. On the pages of the prestigious science yearly *The Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow* (edited by W. Kosiński after the death of J. Bogdanowski in 2003), Kosiński presented the issues of the contemporary suburbs and new urban complexes in Krakow in extensive critical articles. In various editions of the science quarterly of PAS Gdansk and WPUT Szczecin *Space and Form*, the same author presented a series of extensive articles in the domain of urban landscape, including the following themes: *The preliminaries of research on the issue of the beauty of a city, The positive and negative aspects of biologically active areas in Polish cities, Sacral edifices in the city, Krakow's landscapes in history.*

Active theoretical and empirical research on urban landscape is carried out under the supervision of W. Kosiński by the Ph.D. student M. Zieliński, the author of a series of published science articles concerning the wide range of the issue of public spaces – historical,

revitalized and newly designed – in the aspect of a dialogue between the designer and the users and in the trend of revising the devaluated formula of social participation. A particularly interesting scope of research in this domain of urban landscape is an increase in the scenic quality of estates' enclosures including a dialogue with representatives of a local community besides professional design. It also concerns standard in-between interiors with dominating recreational greenery as well as junction social spaces acting as squares. The role of a constructive dialogue in place of ineffective participation is strongly justified here because – contrary to buildings – enclosures are much more of community character and ought to be shaped with the users' awareness.

Insightful research on the cities of the Old Polish Basin are supervised by lecturer M. Furtak – the author of a number of valuable science publications within this theme. P. Byrski, the author of science reports and publications in this field, has done some research on the issue of modern bridges in the historical city centres. Selected issues in the domain of green areas in the cities make a part of the research and literary portfolio of assistant Ph.D. student P. Kowalski. Here, the field of research on urban landscape is the question of biologically active areas and greenery in estates. It is related to the need for reserving and transforming neglected vacant areas inside and on the edges of developed zones into landscape creations, mainly of innovative park character. The whole of individual and collective research on urban landscape carried out at the Studio in the years 2002–2012 was outlined by W. Kosiński in his academic (“professorial”) book entitled *The City and the Beauty of the City*.

Another thematic group of research done at the Studio is natural landscape. This branch of research and design at the FA CUT Institute of Landscape Architecture with the participation of the future Manager of the Studio W. Kosiński began with *A landscape survey and a concept of the protection and tourist development of Stylchyn Peninsula in Kluszkowce on Lake Czorsztyn* commissioned by the District Water Management in Krakow and prepared by W. Kosiński with A. Böhm in the mid-1990s. The conceptual study *A scenic analysis and rendering of the vicinity of the “Zakopianka-Morskie Oko” road junction in Poronin* near the former Museum of V.I. Lenin was quite similar as far as the ideology and the technique are concerned. It was commissioned by the principal author of Expressway E-7 – Transprojekt Krakow and prepared by W. Kosiński, P. Byrski, K. Wielgus and J. Zaniewska within the Studio.

The issue of natural landscape in a regional scale was taken up by the Studio (W. Kosiński in cooperation with his Ph.D. student Tomasz Jeleński, a CUT employee from outside the Institute) in a survey included in the Sector Operational Programme *Technological foresight towards the sustainable development of Małopolska* consulted with Michał Kleiber in the national scale, Jerzy Hausner in the scale of Małopolska and Józef Gawlik in the CUT scale (2004–2006, 2008, edited by J. Hausner). The Studio's contribution concerned research and a strategic concept for the landscapes of Małopolska with reference to tourism, transport and water management. One of its important conclusions, developed by the coordinators, was a lack of obligatory spatial management plans for developable areas with scenic values – negative for the landscape and for spatial order – which contradicts the idea of sustainable development.

A new generation of research and design for Janowiec-upon-the-Vistula and Kazimierz Dolny played an important role within research on natural and cultural landscape carried out at the Studio in the years 2002–2010. The abovementioned studies conducted at the Institute for the town of Janowiec and its vicinity in the early 1990s, being of paramount importance for the current activity of the Studio, were reflected more than ten years after in a series of attractive commissions from the Conservator's Office in Lublin, the Self-Government of the Town and Commune of Janowiec-upon-the-Vistula and the Self-Government of the Town and Commune of Kazimierz Dolny. Acknowledgement for the foregoing works contributed to the favourable result of tenders for new surveys.

The first stage was a survey and a concept of demarcating a ring road for Janowiec, then consultations for controversial propositions of investments while preparing a local plan of the spatial development of the Town and Commune. Consultancies concerning the proposal of a bridge and a gondola lift between Janowiec and Kazimierz Dolny as well as the propositions of controversial complexes and objects, including a cubature complex located on the edge of the Vistula slope on the upper plateau near the Janowiec Castle were particularly important here. Fortunately, they were dismissed. The consultancies were treated as official commissions and reported at the meetings of the self-government and the local community as well as the regional authorities (2005–2006).

The final package of commissions for Janowiec included a general concept of developing the complex of two market squares: the Main Market Square and the Jewish Market Square as well as a detailed concept of developing the Main Market Square and Lubelska Street leading from the Castle to the Market Square (W. Kosiński, P. Byrski, P. Kowalski, 2006–2008). Next, after positive arrangements for the abovementioned works, there was a favourable tender which resulted in a commission for the building design (2008–2010) with respect to the construction permit. In the course of design, the Studio team – on its own initiative supported by the local self-government – organized several in situ discussions with professionals and representatives of the local community. The results were excellent: the inhabitants learnt a lot from the designers but also gave them some precious advice concerning the entire project, e.g. raising the surface ordinate in the Market Square in relation to the visibility of the Vistula River. The construction permit for the redevelopment of the Market Square and Lubelska Street, issued in 2010, remains in force and awaits adequate funds for implementation in the face of other, highly important expenses caused by two catastrophic floods.

The latest trends in research and design at the Studio can be exemplified by *The Survey and Concept of Landscape and Conservation Policies for the Town and Commune of Kazimierz Dolny* (W. Kosiński, P. Byrski, J. Zaniewska, J. Zieliński, 2008–2010). This study was prepared after a tender as the principal material for an authorial team from Warsaw which elaborated the Survey of the Conditions and Directions of Spatial Development for the Town and Commune of Kazimierz Dolny. The Studio's analyses and guidelines for the Survey, mainly in the field of scenic and historical values, were prepared on a special digital model. Apart from digital maps, the initial materials included archival architectural drawings which once served the meritorious architect Tadeusz Michalak who created a huge maquette of Kazimierz Dolny.

The view analyses were conducted with the raytracing method developed by Paweł Ozimek within his doctoral dissertation under the supervision of Prof. A. Böhm (2003). This method consists in a simulation of the visibility of a landscape by monitoring a digitally emitted ray of light falling on a three-dimensional model where illuminated surfaces respond to those which can be seen in the landscape, whereas shaded areas respond to those invisible for an observer in the space. A separate methodological issue – yet coupled with the model – was a digital register of scenically important places interpreted by means of a numerical code.

This method caused certain difficulties to the local recipients and the authors so it required special additional consultancy. Because of mistrust revealed by some conservative participants in the discussion, it could have been rejected which would mean a return to the traditional analysis with the JARK-WAK method designed by J. Bogdanowski or the Survey of Conditions being based upon arbitrary decisions. The opponents claimed that the “incomprehensible” modern digital method could suggest solutions contradicting the traditional values of a cultural landscape. The whole situation proved that social participation could go astray in the case of complicated, highly conventional designing techniques. However, after public explanations and presentations of the method in progress, it was accepted and approved as a commission with the support of the employees of the Provincial Conservator’s Office and Warsaw’s community of architects. Then, the work was submitted with the instruction for specialized service as the obligatory guidelines for the Survey of Conditions. While presenting this work, its authors’ persuasion with reference to the role of a spatial development plan for the quality of a landscape as a tourist product prevailed over the self-government’s decision concerning the need to prepare the Local Plan of the Spatial Development of the Town and Commune of Kazimierz Dolny as the next assignment.

The analytical raytracing method, coupled with digital model design, was applied in *The landscape survey and concept of developing the former quarry and limestone plant in Bodzów* (W. Kosiński, P. Byrski, P. Kowalski, 2008–2010). It was used for a scenic analysis conducted from some renowned overlooks (Wawel Hill, Kosciuszko Mound, Przegorzały, Bielany, Tyniec, Skawina towers) towards and across the grounds of the former open pit mine and quarry by the Vistula River in Krakow’s southwestern outskirts. This place makes a unique landscape and arouses controversies while defining its naturalness versus artificiality. The dispute results from the passage of several dozen years of natural succession which came after exploiting and firing limestone. The submitted concepts of development oscillated between the following options: a reserve, a park with various functions, a development. It was an analysis and a proposition prepared for the owner-investor while elaborating a local plan of spatial development for this area. That is why it was consulted at the Office with the investor’s consent.

Controversies around the blueprint of the official plan rejected because of its restrictiveness has made the Studio’s comprehensive study an important factor in the discussion on the future of this area. The newness and attractiveness of the applied coupling based on the same digital model – 1. a scenic analysis, 2. the design of new investments – consist in possible control at each phase of design: a close relation between a newly created object and its direct neighbourhood (a pit, rock ledges, slopes and other forms of relief) as well as far-

ther key beauty spots (Wawel Hill, Kosciuszko Mound, Przegorzały, Bielany, Tyniec, Skawina towers). This comprehensive study acts as a case study but also a model survey because it presents opinions in the discussion on the future of areas with a similar natural and cultural status under the influence of opposing forces: conservators versus developers.

Another expression of research and formulating the guidelines for planning an open landscape in a local scale was the Studio's Individual Research Project, financed by the MSWiT Department of Scientific Research (grant), on *Riverside cultural landscape exemplified by the Eighth Self-Governmental District of Krakow: Dębniki-Tyniec* (W. Kosiński, T. Jeleński, CUT, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, FA CUT, 2008–2010). This work was based upon broad research allowing for the material conditions in this area as well as the society's opinions of the landscape aspects in the context of the idea of sustainable urban development. It polemized with the contents of the binding Survey of Conditions and indicated its deficiencies. Besides detailed conclusions, it confirmed the necessity of preparing professional, landscape-promoting local plans as the minimum guarantee of the proper development of a given area and the protection of its scenic values. It included a strong multidisciplinary aspect and was evaluated highly.

The latest domain of landscape research carried out at the Studio is *green infrastructure* (W. Kosiński, P. Kowalski). This relatively new branch of landscape architecture (explored for around ten years) is somehow convergent with the already examined and applied linear and network concepts, e.g. ecological corridors, riverside parks etc. However, it also has some distinguishing features which are being recognized and researched. It is bound with the idea of sustainable development and refers to natural open areas as well as cities, both their outskirts and the inner urban tissue. The profile of the Studio's current interests includes green infrastructure as an ecological basis enriching the landscape of suburban spaces, serving recreation, spatial sports and – in the case of using historical landscape complexes, e.g. residences – cultural tourism. Logically, further research comprises green infrastructure as an element of the landscape of a city (P. Kowalski, science articles in the periodicals *Technical Transactions* and *Space and Form*).

The Studio's scientific activities also include the development of its educational staff. In 2012 W. Kosiński received the university title of Professor. Intensive research aiming at post-doctoral promotion is being carried out by lecturer M. Furtak, while assistants P. Kowalski and M. Zieliński are at an advanced stage of their doctoral programmes.

The Studio takes part in workshops devoted to the design and implementation of landscape art at the invitation of Prof. Jan Rylke from the Chair of Landscape Art, Central School of Farming in Warsaw. The Studio team (W. Kosiński, P. Furtak, P. Kowalski, M. Zieliński) participated in the workshop *The 21st Century Landscape* (2010) organized at the Sculpture Centre in Orońsko near Radom and in the experimental art garden festivals (2011, 2012) held at the Arboretum and the Department of Physiography in Bolestraszyce – the Institution of the Culture of the Province of Podkarpacie. The whole of collective and individual theoretical and implementing scientific research done at the Studio combined with its animated designing activity produces the character of a crystallized and personalized school.

EDUCATIONAL ACTIVITY. Currently, the Studio supervises two majors: 1. Lectures on *The Principles of Landscape Design* finished with an examination in Semester 7 at first degree Engineer's studies; 2. Classes in *Integrated Design VII – A Complex in Natural Landscape* in Semester 1 at second degree Master's studies. The Studio also offers: 3. Engineer's diploma programme; 4. Master's diploma programme.

1. Major *The Principles of Landscape Design*. Lectures comprise advanced professional knowledge needed by the graduates of first degree studies who receive the professional title of Landscape Architect Eng. Among other issues, the topics of lectures concern: the principles of preparing design documentation and the procedures of attaining an official urban decision for a private and public object; the principles of preparing design documentation and the procedure of attaining an official construction permit; the principles of valuating the costs of design work with special emphasis on landscape architecture; the principles of valuating the costs of forest clearance; the principles of creating and running a professional self-government – a trade chamber with special emphasis on the profession of a landscape architect: the situation of landscape architects in Poland and in other countries; the organizations of landscape architects and landscape architecture students in Poland and abroad; the forms of professional practice meant for a graduate of the curriculum Landscape Architecture with special emphasis on design; the principles of professional ethic.

2. Major *Integrated Design VII – A Complex in Natural Landscape*. Design classes. Designing themes comprise several hectares of land beyond a compact urban or rural structure, usually designated in the local law for investing in a public purpose for functions related to spare time (leisure, recreation, spatial sports, natural or cultural tourism, places of remembrance etc.). Locations are either places with high natural values, requiring high standards of protection and restraint in the creation of new investments, or degraded places requiring bold design and creative reclamation. Design classes are preceded by at least one field inspection with an in situ description. It is assumed that about a half of charts are local studies finished with the designing guidelines. Conceptual sketches are submitted in the shape of freehand drawings, whereas the final presentation of an entire complex is depicted in a painting form. View analyses are made on a digital model. The remaining part of a course work is devoted to a design prepared on the same model – from the general scale, through a fragment, to a detail prepared as technical documentation.

3. First degree diploma programme. Work on a diploma design aims at preparing a graduate for the role of an engineer who designs and supervises the implementation of the design of a simple object of landscape architecture. The choice of themes is determined by strictly practical, realistic regards with an unambiguous function in an uncomplicated and limited area. A design should be consistent with the guidelines of the Survey of Conditions or with the contents of the local plan for a given area. A diploma design does not include any cubature objects – only in real need, it allows for new field facilities related to transport and elementary user service. An undergraduate should be able to recognize source materials as well as trade and specialist literature, acquaint himself/herself with the local office and acquire adequate materials and information which prepares him/her for the future profession.

4. Second degree diploma programme. It prepares a future Landscape Architect M.Sc. for fulfilling the assignments of an independent person who designs and supervises the implementation of an extensive architectural and landscape complex. The requirements include thorough local studies in a historical (e.g. archives), landscape, planning and scenic depiction – on a digital model with the application of the raytracing method. The studies should be summed up with the designing guidelines implemented in the scale of an entire area, a selected fragment and a detail in the scale of technical documentation.

Significant distinctions for diploma designs went to the following graduates of Master's diploma programme realized at the Studio (supervisor: W. Kosiński):

- Dominika Kuśnierz-Krupa – an award from the RP Minister of Construction in 2007 for her Master's thesis entitled *The study and the architectural and landscape design of the development of Biskupi Square in Krakow with an infill plot – A year-long flower exhibition*;
- Marta Urbańczyk – the first award at the Internet competition in 2008 entitled *The design of public greenery* organized by the Horticulture Trade Fair Eden in Lublin for her Master's thesis *The study and design of Duchess Daisy's Park in Pszczyna – The reclamation of the belt of former ramparts*.

5. POSTGRADUATE STUDIES (A. Böhm)

In 1994, the Institute of Landscape Architecture introduced one-semester postgraduate studies. They broadened the educational potential of its personnel becoming the ground for cooperation with invited outstanding representatives of planning practice. The title of these studies and the lectured contents emphasized new factors in landscape architecture. It was a time of historic changes in the political system with the most important aspects for our profession: the development of democracy and territorial home rule as well as the birth of the free market.

THE PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES entitled "The protection and formation of a landscape and spatial planning under democracy and market economy" offered since 1994

No.	Subject	Teacher
1	A method of demarcating landscape protective zones in local SPATIAL development plans	Prof. Janusz Bogdanowski, CUT
2	The evolution of the protection and formation of a landscape	Aleksander Böhm, D.Sc., CUT
3	View studies in spatial development plans	Dr. Krystyna Dąbrowska-Budziło, CUT
4	The idea of familiarity in the protection and formation of a landscape	Dr. Krystyna Pawłowska, CUT
5	Rendering elements of an urban landscape for the needs of spatial planning	Dr. Wojciech Kosiński, CUT
6	The structure of the landscape of historical cities	Dr. Ewa Heczko-Hyłowa, CUT
7	The formation of a landscape in policies of the spatial development of a city	Dr. Krzysztof Skalski, JU

8	The scope of the directions of a local plan	Prof. Zygmunt Ziobrowski, Institute of Urban Development
9	The problems of the development of a contemporary city	Dr Aleksander Noworól, OC Krakow
10	The protection and formation of a natural landscape	Dr. Zbigniew Myczkowski, CUT Prof. Marek Siewniak, CUT
11	The protection of a cultural landscape in the practice of the provincial monument conservator	Dr. Andrzej Gaczoł, OC Krakow
12	Urban planning and design – the aspect of a form	Dr. Ewa Heczko-Hyłowa, CUT
13	The problems of landscape protection in the West Pacific region	Prof. Krzysztof Bieda, CUT
14	Transport issues in landscape protection zones	Prof. Andrzej Rudnicki, CUT
15	Social participation in landscape formation	Dr. Grażyna Praweńska-Skrzypek, JU
16	The legal conditions of the implementation of a landscape policy	Stanisław Reizer, M.A., OC Krakow
17	Cost-benefit analysis as an instrument for spatial planning	Dr. Władysław J. Brzeski, Krakow's Institute of Real Estate
18	The economic aspects of landscape protection	Janusz Kot, M.A., OC Krakow
19	Computer techniques in spatial planning	Dr. Krzysztof Bojanowski, CUT
	End-of-term examinations – defence of diploma works	

In spite of considerable interest and enrollment, the organizational and dwelling conditions turned out to be an obstacle in the further supervision of studies which were closed after one year. Fifteen years later, we restored the formula of permanent teaching. This time, the impulse was a requirement from the Urbanists' Chamber: the graduates of the curriculum Landscape Architecture may apply for a licence to fulfill independent functions in spatial planning after completing graduate studies in this field. The scope of the new two-semester edition of

studies was extended and enriched, especially in the domain of computer techniques and economic aspects. In consequence, apart from lecturers employed by the Institute, we invited specialists in these fields to cooperate.

THE PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES
entitled "Landscape planning and spatial management" offered since 2011

No.	Subject	Teacher	Lec.	Cl.	Sem.
1	Introduction	Zofia Piękoś, M.Sc., Urbanists' Chamber	2	–	
2	The evolution and regress of the spatial planning system in Poland	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	2	–	
3	The history of urbanism	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	4	2	
4	The European context of the spatial policy in Poland	Prof. Zygmunt Ziobrowski, Institute of Urban Development	3	1	
5	The effectiveness of legal nature preservation in Poland	Dr. Bożena Kotońska, RDOS	4	2	
6	The development and revitalization of the cities	Prof. Bolesław Domański, JU	3	1	
7	The principles of appraising landscape values	Dr. Wiesław Wańkiewicz, Institute of Urban Development	4	2	
8	Studies of the conditions and directions of spatial management, local spatial management plans	Jacek Piórecki, M.A., OC Krakow	3	1	
9	Spatial management and urbanism	Zbigniew Zuziak, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	4	2	
10	A protection plan in spatial planning	Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	3	1	
11	The legal conditions of the implementation of spatial plans	Dr. Wiesław Wańkiewicz, Institute of Urban Development	4	2	
12	The appraisal of real estate for the needs of spatial planning	Maria Bogdani-Czepita, M.A.,UEK	3	1	

No.	Subject	Teacher	Lec.	Cl.	Sem.
13	Strategic planning	Aleksander Noworól, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., JU	4	2	
14	Diploma tutorial	Supervisor			10
15	Natural values in spatial planning	Prof. Zbigniew Mirek, PAS	3	1	
16	Social and cultural aspects in spatial planning	Prof. Anna Karwińska, UEK	4	2	
17	Digital techniques of collecting and processing spatial data	Paweł Ozimek, Ph.D. Arch., CUT	3	1	
18	The role of cultural heritage in spatial planning	Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	4	2	
19	The issues of technical infrastructure in planning	Dr. Krzysztof Słysz, Institute of Urban Development	3	1	
20	The restructuring of farmlands	Marek Kowicki, D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	4	2	
21	Transport	Andrzej Rudnicki, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., CUT	3	1	
22	Acoustics	Andrzej Kłosak, Ph.D. Arch., CUT	4	2	
23	Communal illumination in spatial planning	Joanna Szwed, M.Sc. Arch., CUT	3	1	
24	Environmental psychology	Mikołaj Böhm, M.Sc., CUT	3	1	
25	Field workshops	Joanna Szwed, M.Sc. Arch., CUT			20
	A written examination and the submission of a diploma work				
Total number of hours			150		

6. STUDENT RESEARCH CIRCLES (K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Bobek, J. Konopacki)

Student Research Circle ARCHITECTURA MILITARIS, 1982–1992–2012

Self-portrait. On the road for thirty years. “At the service” of the Institute of Landscape Architecture for twenty years. Several hundred surveyed objects of defensive architecture. Several dozen scientific conferences and diploma – Master’s and Engineer’s – works. Two doctoral dissertations, two admitted Ph.D. programmes. A dozen marriages or so. More than three hundred cooperators. Inconsolable grief over two prematurely deceased Colleagues who keep Eternal Guard: Walenty “Full” Piwowarczyk and Marek Sarapata. A black T-shirt with an image of Fort 2 “Kosciuszko” and the University emblem worn in lecture rooms as well as in fortress casemates in Poland and abroad. Awards from the Chief Monument Conservator, Prof. Jan Zachwatowicz Awards, honourable mentions from RM Vice-Chancellor of Cracow University of Technology and the most beautiful rewards in the shape of fortress objects saved from oblivion to serve society. An ounce of the old-fashioned *Ésprit de Corps*, a smile and a custom borrowed from the Imperial and Royal Army: in the field everyone is solid and equal – no matter if it is a student, a Master of Science or a Doctor, they are all on first-name terms. Responsibility for a group and respect for its leader are all the higher in various unpredictable situations.

First things first. Student Research Circle Architectura Militaris was organized in the 1960s by Dr. Janusz Bogdanowski who became Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. afterwards. In its current form, it has been active continuously since May 1982 at the Division, then Institute of Landscape Architecture. It gathers students of the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology as well as (in accordance with its traditionally open formula) students from other faculties within our university and other universities in Krakow interested in the theme of defensive architecture and engineering works in landscape. This research circle was supervised by Józef Budziło, Ph.D. Arch., Piotr Patoczka, Ph.D. Arch. (currently Assoc. Prof. D.Sc.) and Mirosław Holewiński, Ph.D. Arch. Since 1985, it has been managed by Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch. These days, it is supported by Anna Staniewska, Ph.D. Arch. and Wojciech Rymcza-Mazur, M.Sc. Arch. who act as co-supervisors. The student chairpersons were: Adam Sapeta, Krzysztof “Komandor” Wielgus, Jerzy “Jurasek” Gierczak, Lucjan “Lucency” Krupa, Wojciech Struzik, Jacek Stawiarski, Piotr “Miś” Czech, Maciej “Dyabeł” Boruta, Anna Skrzyńska, Piotr “Leon” Leonowicz, Wojciech “Jêfê” Rymcza-Mazur, Olena Zapolska and Beata “Becia” Najder. At present, Ewa Furlepa is the chief of the student group. Jadwiga Środulska-Wielgus, Ph.D. Arch. and Waldemar “Ovotz” Brzoskwinia – an employee of the Monument Preservation Service in Krakow and then the Museum of Urban Engineering – have had a considerable share in the attainment of the Circle’s aims.

The Stronghold of Krakow. The first common work of SRC Architectura Militaris was participation in the stocktaking and protecting of Fort 31 “St Benedict” in Krakow (1981–82). In the same year, the big campaign of recording monuments within the Stronghold of Krakow by means of the so-called “White Cards for Recording Monuments of Construction and Architecture” for the needs of the Provincial Monument Conservator commenced. The “White Cards” have been issued ever since. The Circle members became involved in the adaptation of Krakow’s forts: Fort 49 ¼ “Grębałów” since 1988; Rampart III “Kleparz” since 1996 (this project received an award from the Chief Monument Conservator in 2003); Fort 12 “Warsaw Lunette” since 2008. In 2010, the investigation of the Stronghold of Krakow resulted in a comprehensive protection programme. Twelve diploma works, one dissertation and about one hundred articles on this topic have been published – all of them were written by the members of SRC Architectura Militaris and those graduates of our faculty who took part in the Circle’s activities.

The Stronghold of Przemyśl. SRC Architectura Militaris visits the City of Przemyśl every year – this tradition began in 1985. Within four summer camps, model measurement documentation for three local forts, including the legendary XIII “San Rideau”, was prepared. In 1990, holistic record of the entire fortified landscape of Przemyśl instead of individual forts commenced. In 2001, owing to cooperation with the District of Mostiska, the works comprised a part of the Stronghold situated in the Ukraine. The comprehensive record of the Stronghold of Przemyśl was completed in 1999. Ten years later, it served to prepare a concept of rendering the Stronghold accessible for cultural tourism. As a result, the Union of Fortress Communes received a subsidy within the Regional Operational Programme for the Province of Podkarpacie meant for the implementation of this assignment planned for the year 2014 – the hundredth anniversary of the outbreak of World War I. This project summed up all the previous work on the grounds of the Stronghold of Przemyśl which also resulted in more than twenty publications, seven exhibitions and six diploma dissertations, including one by Katarzyna Martyna and Kasper Jakubowski which received the Prof. Jan Zachwatowicz Award in 2010.

On the Adriatic Sea. Since 2002, the members of SRC Architectura Militaris have attended the annual International Architecture Workshops organized by the Croatian Ministry of Culture, the Croatian ICOMOS National Committee, the Faculty of Architecture in Zagreb, Brijun Islands National Park and the local self-governments of the Republic of Croatia. These workshops are devoted to monuments of defensive architecture and the architecture of rural areas (the Stronghold of Pula, the Stronghold of Kotor, the vicinity of Šipan, Konavle etc.). The results of stocktaking and designing works are presented in the local and national media, shown at exhibitions and published in the Bulletin of the Croatian Ministry of Culture. The presence of our students at the workshops is possible thanks to Zofia Mavar, M.Sc. Arch. and Melita Lubina, M.Sc. Arch. of the Croatian Ministry of Culture as well as Anna Staniewska, Ph.D. Arch. and Wojciech Rymsza-Mazur, M.Sc. Arch. of the Research Circle.

Education, exhibitions, expositions, European Heritage Days. The Research Circle was the organizer and co-organizer of twelve big exhibitions. Expositions at Museo Storico della Guerra in Roverto, Italy (“Sui Campi di Galicia”, 1995), the Museum of Polish Aviation in

Krakow ("Between the East and the West", Krakow, 2008), Fort 2 "Kosciuszko" ("The City and the Stronghold", 2011), Fort 49 ¼ "Grębałów" ("The Traditor", 2011/12), the Rural Community Centre in Ochotnica Górna ("Aviation Traces in Gorce") and the lodge on Kudłacze ("Aviation Traces in the Landscape of the Vicinity of Myślenice", 2010) are of permanent character.

The largest temporary exposition is "The Polish Underground against the V Weapons" organized in cooperation with the Gen. Emil Fieldorf "Nil" Museum of the Home Army. This project was funded by the Province of Małopolska on the seventieth anniversary of the formation of the Polish Resistance Movement. More than 500,000 people visited it by January 2012. In the summer of 2011, the Circle members cooperated with the Museum of the Home Army in order to create another atypical exhibition entitled "In-the-Air, On-the-Air" dedicated to allied aviators who flew over Małopolska and Silesia. In 2009, SRC Architectura Militaris was the official co-organizer of the European Heritage Days in the Province of Małopolska (September 12–13 and 19–20, 2009) held under the banner of "Relieving Monuments – Visiting Castles and Strongholds" together with the Regional Centre for Research and Documentation on Monuments in Krakow. In 2010, the Circle prepared materials for a street exhibition on the Stronghold of Krakow organized by the Department of Culture and National Heritage, Office of the City of Krakow. Since the very beginning, SRC Architectura Militaris has run a series of lectures which complement and broaden the knowledge of architecture, urbanism and landscape architecture. "Lectures on defensive architecture" have been delivered continuously for five years in collaboration with the Society for Fortifications in Krakow. They are coordinated by Piotr Leonowicz, M.Sc. Arch. – a CUT graduate and the former chairman of the Circle.

New directions, new projects. Since 1999, SRC Architectura Militaris has been developing its interests towards industrial architecture as well and – more broadly – towards the entire cultural horizon of "the steam and electricity age". It resulted in an exhibition at the Museum of Urban Engineering in Krakow and, starting from 2007, in annual trips to the Sowia Góra Technology Festival and the industrial archeology workshops organized by the Foundation of the Open Museum of Technology in Wrocław and Wrocław University of Technology. So far, this industrial trend has produced nine diploma dissertations and a competition work by Beata Najder and Żaklina Kulig on the adaptation of the unique underground shelter at the telecommunications strength facility of 1939 in Świdnica. It was awarded in 2010.

In 2012, the Circle is working within a large-scale commission implemented by the Institute of Landscape Architecture concerning the accessibility of fortifications in Zamość – UNESCO City. It is also preparing a publication on ten-year research on traces of guerilla warfare in Gorce (Project "Gorce Shadows") together with Gorce National Park and the Polish Historical Society. The Circle members are also working on the design of an educational path in the academic gardens at Cracow University of Technology devoted to the University Patron – Tadeusz Kosciuszko's engineering works.

Cooperation with other Research Circles, institutions, foundations etc. SRC Architectura Militaris cooperates with a number of institutions and organizations, including the Society for Fortifications in Krakow, the "Ravelin" Association and the "IR Forts" Association. It keeps in touch with the Polish Historical Society in Nowy Targ. It shares research projects (e.g. "Gorce

Shadows”, “Aviation Traces ‘44’) with the Union of Fortress Communes around the Stronghold of Przemysł, the Regional Centre for Research and Documentation on Monuments in Krakow and Rzeszów (organizational and thematic cooperation within the European Cultural Heritage Days, September 2009), the Interfaculty Student Research Circle “Technological Monument Preservation HP Nadbór” at Wrocław University of Technology, the Foundation of the Open Museum of Technology, SRC “Rockery” at the AMM Faculty of Mining and Geoenvironment in Krakow, the Foundation for the Active Protection of Monuments of Technology and Cultural Heritage “Janus”, the Foundation for the Active Protection of WW1 Cemeteries “Crux Galiciae”, the SPPC Group “The Horse’s Friend” at Fort “Grębałów” in Krakow, the Gen. Emil Fieldorf “Nil” Museum of the Home Army, the Museum of Polish Aviation, the Museum of Urban Engineering in Krakow and the Museum of Cracow University of Technology; with PTCLA “Lubomir”, the Office of the Town and Commune of Myślenice, the Office of the Commune of Pćim, the Association for the Development of Culture, Sport and Local Information “Nedan” and PTH Nowy Targ within the implementation of “Aviation History Małopolska Trail”; with the Croatian Ministry of Culture in Zagreb within international fortification workshops. (edited by Krzysztof Wielgus, cooperation: Anna Staniewska, Olena Zapolska)

Architecture Students’ Research Circle **SRC LANDSCAPES** was founded in 1968 on the initiative of the following third years students: Krystyna Piecuch, Elżbieta Piotrowska, Ewa Piśuła and Piotr Patoczka. The Circle worked under the supervision of Prof. J. Bogdanowski and Ass. Prof. M. Łuczyńska-Bruzdowa. Then it was managed by Krystyna Pawłowska, Piotr Patoczka (1968–1982), Zbigniew Myczkowski (1982–1996) and again by Piotr Patoczka (1996–2011). Within foreign cooperation, the Circle “Landscapes” organized:

- 1977 – an internship in Pont Mausson, Lorraine;
- 1982–1983 – a camp in St Victor La Poste, Provence;
- 1985 – an internship for Ecole d’Architecture students in Ojców National Park;
- 1982 – a visit to Paris at the invitation of Ecole d’Architecture;
- 1986, 1987 – internships on the grounds of historical garden layouts at Ferrieres and St Marcel Castles.

The foregoing internships and science camps resulted from cooperation with Jeunesse Patrimoine and were organized under ICOMOS and UNESCO’s patronage.

In the years 1987–2011, there were more research trips, including:

- 1995 – The stocktaking of a rural landscape. A student camp in Kuźmina near Bircza;
- 2006 – A science camp in a village near Stara Bircza. A design of the Natural Science and Culture Museum.

Moreover, some students took active part in the Sessions of the Research Circles working at Cracow University of Technology. They received awards and honourable mentions being coauthors of the following publications:

- Z. Myczkowski (with K. Fabijanowska), *Cooperation between the Division of Landscape Architecture, Cracow University of Technology and Jeunesse et Patrimoine (ICOMOS Paris) within Student Research Circle “Landscapes”, [in:] Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow, vol. XXIV/90, Krakow 1990;*

- Z. Myczkowski (scientific supervisor), P. Gidlewski, S. Szpunar, *Restoration of the Gardens at 5–7–9 Kanonicza St. in Krakow*, [in:] *University Session of Student Research Circles at Cracow University of Technology*, Krakow 1985, p. 5-24 (honourable mention);
- Z. Myczkowski (scientific supervisor), B. Stec, *Landscape Architecture in the Vicinity of Ojców*, [in:] *University Session of Student Research Circles at Cracow University of Technology*, Krakow 1985, p. 25-46 (honourable mention).

Another Student Research Circle, **SRC LANDSCAPE ARCHITECTURE**, came into being at the Institute of Landscape Architecture in 2002. It was supervised by Urszula Forczek-Brataniec (2002–2005) and Krzysztof Stokłosa (2006–2009).

This Circle's activities included:

- a research trip to Low Beskid whose preliminary objective was to examine the theme "WW1 Cemeteries" in the landscape context (November 2003);
- a bicycle expedition across Low Besid which aimed at complementing photographic materials for *The study of landscape setting for the cemetery at the Rotunda* (September 2004);
- participation in the Session of Research Circles working at Cracow University of Technology (2002–2005);
- participation in the 2nd All-Polish Scientific Conference "Nature Preservation in Young Scientists' Works" – Lodz, 21–23 April, 2005;
- co-organization of the Quartet's workshop "Landscape without Barriers" – Cracow University of Technology, 2005;
- participation in the exhibition organized after IFLA student competition "Safer Cities and Towns" – Barbara Grajner, "Safety green and recreation areas" in Edinburgh (2005);
- group participation in the international workshop on sustainable development in Pieniny (2011).

Moreover, the Circle members published their reports at the 2nd All-Polish Scientific Conference "Nature Preservation in Young Scientists' Works" – Lodz, 21–23 April, 2005:

- Karolina Sacha – "Monument trees in historical layouts";
- Anna Kruszczyk – "Selected examples of the protection of natural heritage in designs by the CUT students of Landscape Architecture";
- Karol Nowak – "Protection of natural and cultural resources in spatial planning with the JARK-WAK method enriched with panorama surveys";
- Barbara Grajner – "Prospects for the future – WW1 cemeteries in the landscape of the Beskids", Session of Research Circles, Cracow University of Technology Press, April 2005;
- Urszula Forczek-Brataniec, Marcin Brataniec, Karolina Sacha, Barbara Grajner, "Prospects for the future – WW1 cemeteries in the landscape of the Beskids" [in:] *Our University of Technology* no. 3 (51) May/June 2005.
- Some reports can be also found on the websites:
- www.cmentarze-gorlice.pl – "Concept of landscape setting for the rebuilt WW1 cemetery at the Rotunda";
- www.Super-Nova/kultura.pl – "The military cemetery at the Rotunda".

- The Circle has cooperated with the following organizations:
- Student Research Circle Architectura Militaris;
- Social Committee for Rebuilding the Cemetery at the Rotunda;
- Association for the Active Protection of WW1 Cemeteries “Crux Galiciae”;
- Informal Student Research Circle Arboris.

Informal Student Research Circle **SRC ARBORIS** came into existence in 2007. Initially, it worked as Student Dendrological Circle (2007–2011) and then as SRC Arboris. Its first supervisor was Prof. Marek Siewniak (2007–2008). Wojciech Bobek, M.Sc. – involved in its activities since the very beginning (co-supervisor since 2007) – became the supervisor in 2008. He still fulfills this function. The Circle, which works actively, has had its ups and downs (e.g. the Dean’s temporary refusal concerning registration). Its activities include specialist lectures delivered by such professionals as Mr. Tomszak, M.Sc. – on new horticultural varieties based upon “the devil’s broom” phenomenon (2007) – or Prof. Hereźniak from Lodz – on dendrological photography (2007). The Circle had a significant share in the creation of herbariums for the FA CUT display cabinets (2007–2008). An important event was a research trip to arboretums and historical gardens in the vicinity of Opole and in Lower Silesia (Lipno, Moszna, Wojstawice, Wroclaw) in May 2012. The Circle members M. Mojecka, P. Rzepka, A. Szubryt and K. Urbańska received a team honourable mention at a competition for young designers in 2012.

Student Research Circle **SRC DIGITAL LANDSCAPE ARCHITECTURE** was formed in 2012 on the initiative of second year landscape architecture students and Jacek Konopacki, M.Sc., a FA/LA CUT graduate who acts as its current supervisor. The Circle deals with the broadly understood theme of modern digital technologies and the manners of using them as a designer’s tools with special emphasis on landscape architects’ needs. Projects taken up by the Circle members are implemented in the form of challenges for working teams. Implementation requires creative application, adaptation and combination of available digital technologies. Solutions are worked out within a series of workshop meetings. The achievements and test results are presented in the form of lectures combined with workshops where the members of individual teams exchange their knowledge acquired while realizing an assignment.

Themes constantly realized by the Circle include issues concerning the development of creative methods of conducting social participation in design enterprises by means of various digital devices and technologies. The Circle also implements projects consisting in digital reconstruction of historical architectural and landscape layouts, the creation of three-dimensional interactive presentations of designs, computer animations, promotional films, online presentations and graphic tasks for the Faculty’s needs.

7. THE STUDENTS' DESIGNS (I. Sykta)

The presented examples of the students' designs illustrate the character and scope of course themes prepared in individual semesters within the subject Integrated Design in the system of two-degree studies – Engineer's (7 semesters) and Master's (3 semesters) – binding at the curriculum Landscape Architecture since 2011 Diploma designs – Engineer's prepared at the end of first degree studies in Semester 7, and Master's prepared within second degree studies in Semester 3 – take a special position in this register.

The teachers changed as the years passed by. The following tables present the supervisors and their students' achievements in the academic year 2011/2012.

Degree I	Semester 1	INTEGRATED DESIGN I	Interior composition
subject supervisor:		Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	
group supervisor:		Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Jadwiga Gancarz-Żebracka, Ph.D.	
theme:		interior composition (the principles of composition, "concrete", "objective", "subjective", "unreal" interiors)	
accompanying classes (integrated with design):		IT, botany and plant physiology, geodesy, drawing and sculpture, plant cover, materials science, the history of architecture and garden composition, the theory and principles of design	
the authors of presented works:		Agnieszka Bednarczyk, Ewelina Cholewa	
Degree I	Semester 2	INTEGRATED DESIGN II	Private garden
subject supervisor:		Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Izabela Sykta, Ph.D. Arch.	
group supervisor:		Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Izabela Sykta, Ph.D. Arch.; Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch.; Joanna Szwed, M.Sc. Arch.	
specialist tutorial:		Katarzyna Fabijanowska, M.Sc.	
theme:		1. house; 2. kindergarten	
accompanying classes (integrated with design):		IT, botany and plant physiology, drawing and sculpture, materials science, construction, the history of architecture and garden composition, the theory and principles of design, professional practice	

the authors of presented works:	Michał Grzybowski, Ada Wrońska		
the theme of a presented work:	the design of a garden at a detached house in Piekary the design of a garden at the kindergarden in Krzemionki St., Krakow		
Degree I	Semester 3	INTEGRATED DESIGN III	Urban interior
subject supervisor:	Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Jacek Konopacki, M.Sc.; Wojciech Rymsza-Mazur, M.Sc. Arch. Łukasz Koryl, M.Sc.		
theme:	urban interior (green, public square)		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, IT, drawing and sculpture, plant cover, infrastructure, groundwork, construction, the history of architecture and garden composition, the theory and principles of design, landscape arrangement and nurture		
the authors of presented works:	Katarzyna Siwek		
the theme of a presented work:	Niepodległości Square in Podgórze		
Degree I	Semester 4	INTEGRATED DESIGN IV	Restoration of historical gardens
subject supervisor:	Katarzyna Hodor, Ph.D. Arch. Katarzyna Łakomy, Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Katarzyna Hodor, Ph.D. Arch.; Katarzyna Łakomy, Ph.D. Arch.		
specialist tutorial:	Wojciech Bobek, M.Sc.; Katarzyna Fabijanowska, M.Sc.		
theme:	restoration of historical gardens 1. monastery/convent 2. manor/residence		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, IT, physiography, pedology, geodesy, drawing and sculpture, construction, the history of architecture and garden composition, landscape arrangement and nurture		
the authors of presented works:	Katarzyna Boroń, Paweł Turaj		
the theme of a presented work:	gardens in the Missionary Congregation in Krakow garden at the Pusiłowskis' Palace in Krakow		
Degree I	Semester 5	INTEGRATED DESIGN V	Public park
subject supervisor:	Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Anna Staniewska, Ph.D. Arch.; Jacek Konopacki, M.Sc. Miłosz Zieliński, M.Sc.; Katarzyna Konopacka, M.Sc.		

theme:	public (urban, rural, local) park		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, ecology, physiography, construction, the history of architecture and garden composition, the theory and principles of design, landscape arrangement and nurture, extracurricular classes		
the authors of presented works:	Błażej Wojtunik		
the theme of a presented work:	Marian Eile Square in Krakow		
Degree I	Semester 6	INTEGRATED DESIGN VI	Reclamation of postindustrial grounds
subject supervisor:	Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch.; Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch.; Wojciech Rymsza-Mazur, M.Sc. Arch.; Karol Chajdys, M.Sc.		
theme:	reclamation of postindustrial grounds (open pits, quarries, sedimentation tanks, mine dumps, river renaturalization)		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, ecology, environmental engineering, the history of architecture and garden composition, spatial planning, landscape arrangement and nurture, extracurricular classes, professional practice		
the authors of presented works:	Katarzyna Martyna, Kasper Jakubowski		
the theme of a presented work:	Reclamation of the Liban and Ehrenpreis Quarry in Podgorze –Krzemionki, Krakow. Park of Nature and Culture		
Degree I	Semester 7	ENGINEER'S DIPLOMA DESIGN	
supervisors:	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Anna Mitkowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Krystyna Dabrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Marek Kowicki, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch.; Jadwiga Śródulska-Wielgus, Ph.D. Arch.; Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch.; Izabela Sykta, Ph.D. Arch.; Katarzyna Hodor, Ph.D. Arch.; Katarzyna Łakomy, Ph.D. Arch.; Anna Staniewska, Ph.D. Arch.; Marcin Furtak, Ph.D. Arch., Sabina Kuc, Ph.D. Arch., Jadwiga Gancarz-Żebracka, Ph.D. Arch.		

theme:	The design of an object of landscape architecture on the basis of elementary, general and specialist knowledge acquired in the course of first degree studies. A study including a solution to a selected engineering problem with the thorough application of a landscape architect's techniques and contemporary tools supporting an engineer's work. The design of an object of landscape architecture ought to allow for the principles of protecting and shaping a landscape as well as man's utilitarian, mental and biological needs.		
accompanying classes (integrated with design):	specialist diploma tutorial		
the authors of presented works:	Angelika Pasiut		
the theme of a presented work:	Krakow's Florence – Revitalization of the Kleparz Market Square in Krakow		
the supervisor of a presented work:	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		
Degree II	Semester 1	INTEGRATED DESIGN VII	Layout in natural landscape
subject supervisor:	Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Marcin Furtak, Ph.D. Arch.; Miłosz Zieliński, M.Sc. Arch.; Przemysław Kowalski, M.Sc.		
theme:	a layout in a natural landscape (the development of reservoir shores, recreation centres, tourist development)		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, ecology, environmental engineering, the history of architecture and garden composition, spatial planning, conservation and restoration, landscape protection and reclamation, extracurricular classes		
the authors of presented works:	Maria Gołębiowska, Katarzyna Bodurka		
the theme of a presented work:	Commemorating mass executions of Polish people in the years 1939–1944: "Glinik" in Przegorzały near Krakow		
Degree II	Semester 2	INTEGRATED DESIGN VIII	Local plan of spatial development
subject supervisor:	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Izabela Sykta, Ph.D. Arch.; Marcin Furtak, Ph.D. Arch.; Joanna Szwed, M.Sc. Arch.		

theme:	a blueprint of a local plan of spatial development 1. for a strongly urbanized area protected on account of its cultural values 2. for a mostly natural area protected on account of its natural values		
accompanying classes (integrated with design):	humanities and economics, environmental engineering, natural environment preservation, spatial planning, conservation and restoration, extracurricular classes		
the authors of presented works:	Anna Florek, Ewa Grzywacz		
the theme of a presented work:	a local plan of spatial development for Mochnanec in Krakow		
Degree II	Semester 2	INTEGRATED DESIGN IX	Protection plan
subject supervisor:	Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch.		
group supervisor:	Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Urszula Forczek-Brataniec, Ph.D. Arch.; Krzysztof Wielgus, Ph.D. Arch.; Jadwiga Środulska-Wielgus, Ph.D. Arch.; Wojciech Rymsza-Mazur, M.Sc. Arch.; Karol Chajdys, M.Sc.		
theme:	spatial planning – protection plan (national, scenic, culture parks)		
accompanying classes (integrated with design):	natural environment preservation, conservation and restoration, professional practice		
the authors of presented works:	Laura Klimczak, Sebastian Kochel		
the theme of a presented work:	Project of protection plan for cultural park Skotniki-Bodzow within former Stronghold Krakow.		
Degree II	Semester 3	MASTER'S DIPLOMA DESIGN	
supervisors:	Aleksander Böhm, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Anna Mitkowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Krystyna Pawłowska, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Wojciech Kosiński, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Piotr Patoczka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Agata Zachariasz, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.; Marek Kowicki, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.		

theme:	A design in the field of landscape architecture with broad research and analytical problems as well as a complex design process on the basis of elementary, general and specialist knowledge acquired in the course of second degree studies. A survey with the thorough application of a landscape architect's techniques and contemporary tools supporting an engineer's work plus knowledge in the domain of spatial planning as well as the issues of protecting and shaping a landscape in a planning scale. The design of an object of landscape architecture ought to allow for man's utilitarian, mental and biological needs as well as the principles of protecting the landscape and nature.	
accompanying classes:	specialist diploma tutorial	
the authors of presented works:	Łukasz Koryl	
the theme of a presented work:	Rzeszow – river park project aligned to Wisłok river between Zamkowy Bridge and Lisia Mountain	
the supervisor of a presented work:	Krystyna Dąbrowska-Budziło, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	
DEFENCES OF COURSE WORKS WITHIN DESIGN		
Degree I	Semester 7	DEFENCES OF ENGINEER'S DIPLOMA WORKS
Degree II	Semester 3	DEFENCES OF MASTER'S DIPLOMA WORKS

8. THE PROSPECTS OF FURTHER ACTIVITY (A. Böhm)

The twenty years of the Institute's activity, especially its origin, allow us to think ahead with a degree of optimism. A series of external circumstances will probably influence its future. However, the cohesion of its employees' interests, their scientific development and involvement in educational work will be of paramount importance as usual. Maintaining this characteristic feature is more and more significant because the years to come will bring along some inevitable changes in the staff of independent educational workers. Thus, the most serious assignment is the activation of lecturers for completing their advanced postdoctoral dissertations and taking new challenges. In a natural manner, the development of the personnel also concerns our younger Colleagues who just begin or aim at finishing their doctoral dissertations. They all should be guided by the Vitruvian maxim on combining practice with theory: ***“Those who only trusted theory and erudite books seemed to be following a shadow instead of the heart of the matter. Those who mastered the two domains, as people in full gear, achieved their aim and gained recognition much faster.”***¹ We must remember, however, to keep suitable proportions between these two spheres of activity. Those who claim that their doctoral or postdoctoral dissertations impedes the realization of life plans ought to look for employment outside Cracow University of Technology.

The group of naturalists, who guarantee an appropriate scientific and educational profile of the Institute of Landscape Architecture, shows special promise in the general development of the staff. For various reasons, our naturalists are employed at several Divisions and Studios. Therefore, postdoctoral dissertations in the field of biological sciences may open the way to their independence and focus the natural aspects of shaping a landscape in one organizational unit within the Institute.

The contemporary objectives of landscape architecture evolve from traditional assignments with respect to a scale and an object to those which go far beyond. There is no room for elaborate explanations here – let us simply notice the fact that the centre of gravity for this profession shifts from a single object of landscape architecture to landscape composition in an extensive scale.

The development of professional methods and techniques follows. The amount and the dynamic character of information flowing from the expanded territorial scope exceeds the previous manners of collecting it. To an even larger extent, it concerns processing it which used to be based upon subjective methodology. We must add that a vaster territorial range usually means decisions increasingly dependent on public finance instead of an individu-

¹ Vitruvius, "Ten Books on Architecture", written in the years 27-13 BC, Polish edition: Warsaw 1956, p. 12

al investor's opinions. Thus, practising the profession of a landscape architect is becoming more and more difficult which also refers to preparation for this discipline. Moreover, its rising popularity, proved by the number of new teaching centres, causes an increase in competition on the so-called educational market. And we must take advantage of this! What can be more tempting than a search for innovation and the introduction of novelty within education in the academic community? Tony Blair's wise comment should be the guiding principle here: "*there is nothing wrong in the old rules provided that they work today.*"

Transforming this general motto into specific actions, the development of the economic bases for shaping a landscape requires a lot of attention and effort. Against the background of the traditional approach of Krakow's community, dominated by historical and artistic factors, the cultural and natural bases have been additionally developed in recent years. The trend of the economic bases has been the weakest one so far. Even though the need for it was already emphasized in the publication entitled "Urban Landscape under Democracy and the Free Market" (1996), a number of new circumstances have appeared in the professional surroundings of a landscape architect since then. In particular, it concerns spatial planning which is the most important legal and organizational ground for landscape formation. A peculiar harbinger of this trend in research is the participation of the Institute employees in the recently implemented grant "Planning a space with high landscape values by means of digital analyses and economic assessments of an area" (2009–2012) but it is just the beginning.

Since 1995, we have been able to observe the destruction of the Polish system of spatial planning which is best proved by the fact that about 70% of the territory of our country is developed without any plans. Not going into more profound causes of this phenomenon which makes an inglorious Polish specificity, we must say that it results from the development of the least wanted features in social life. Under such conditions, landscape shaping must be supported with some objective, comprehensible and convincing arguments unless it is supposed to become an intellectual game which materializes from time to time. These arguments should not be meant for sophisticated beauty lovers; quite the contrary, they must reach the most hostile and primitive individuals. It means the necessity of using economic tools for proving the profitability of landscape formation. Otherwise, the fate of frustrated daydreamers awaits us along with our graduates.

9. THE RETIRED EMPLOYEES OF THE INSTITUTE

MARIA ŁUCZYŃSKA-BRUZDA, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.

At our Institute, she is identified as “Professor”. This word – written and pronounced with a capital letter – arouses high regard and affinity at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology as well as far beyond: at other Polish universities, at the Polish Academy of Sciences, in architectural and scientific communities. She was a pioneer who created and developed “Krakow’s school of landscape architecture” and a member of the so-called “Jurassic group” working under the supervision of her Master – Prof. Zygmunt Novák. Together with the future Professors Janusz Bogdanowski and Jan Bruzda, she built the foundations of this school more than fifty years ago. She verified her academic activity in a selfless mission as the social architect for Ojców National Park (1956–1976). She based those years of difficult pioneering experiences upon the recognition of the “spatial and landscape reality” of Polish national parks. She included these ideas in her doctoral dissertation supervised by Prof. Zygmunt Novák and then in her postdoctoral dissertation on the effectiveness of the spatial planning of Ojców National Park. At the turn of the 1970s, she joined the circle of leading specialists in this theme across Poland.

The work of the designer of this smallest Polish national park, located in a zone of strong anthropopressure on the outskirts of big urban and industrial centres, meant constant mediation. It made an attempt to reconcile some apparently incompatible interests. It happened so in spite of the legally assumed primacy of nature preservation in this area as well as the necessity of balanced treatment of the issues of culture and nature. This motif – found in Professor Maria Łuczyńska-Bruzda’s various surveys – was reflected in the interdisciplinary character of her research. She managed to encroach on the “ghetto” of scientific communities dealing with the problems of protecting natural and cultural values. She propagated consistent construction of understanding between ecologists, who bravely “protect nature” according to some outdated and untrue stereotypes, and technicians who just “destroy nature” according to the same stereotypes. This precious work was exposed in the form of multi-community scientific conferences organized by Professor. She commenced these events as the Chairwoman of the Department of Landscape Architecture, Commission on Architecture and Urbanism, Polish Academy of Sciences, Krakow. They included “The Heritage of Nature and Culture in Landscape” (1997), “The Landscape of River Valleys” (1998), “Engineering Constructions in Landscape” (1999) and many more.

She has been one of the key personalities who gave birth to the idea of integrated protection – a creative, dynamic and multifaceted activity which aims at the preservation and

sustainable development of the most valuable deposit of the past – the landscape of native soil – “to the benefit and joy” of future generations. The notion of integrated protection is transferred from the pages of academic dissertations and textbooks into the language of planners and politicians. It was implemented as a precedent in the shape of scenic parks whose idea was born at Zygmunt Novák’s manor in the late 1950s. Then it was transformed into the legal and economic reality of more than 120 parks of this type functioning across Poland. They make more than 8% of the total area of our country. This process began at the turn of the 1980s with the Complex of Jurassic Parks and the Kazimierz-Naęczów Scenic Park being the very first “workshops” and testing grounds for “Krakow’s school of landscape architecture”.

The sources of Prof. Maria Łuczyńska-Bruzda’s pioneering yet pretty obvious holistic approach to landscape protection are not just her experiences concerning special protected zones: national and scenic parks. A much broader phenomenon – natural landscape – became the principal field of her research. She expressed her opinions in dozens of publications and surveys as well as reports delivered at scientific conferences.

Natural landscape, as the vastest and most complex in the general territorial scale, is extremely difficult to define but Prof. Maria Łuczyńska-Bruzda took such a challenge. At first, she dealt with its individual aspects (“Afforestation in Natural Landscape. Ecological and Cultural Premises” – Studies and materials – Landscapes, KOOZK Warsaw 1995) and then entered the level of generalizations (“The Architecture of Natural Landscape – the Definition and Scope, the Criteria of Separation” [in:] “Selected Issues in the Field of Architecture and Urbanism in the Fifty Years of the Activity of the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology” Monograph 256, Krakow 1999).

Processes in a natural landscape are of natural and agricultural as well as engineering character. Professor and her Division established close cooperation with universities and institutions dealing with broadly understood environmental engineering and the protection of its heritage. It bore fruit both at the educational (continuous classes at the Academy of Mining and Metallurgy since 1997) and scientific level (reviews of doctoral dissertations at the CUT Faculty of Environmental Engineering, the conference and exhibition “Engineering Inspirations” organized in collaboration with the Museum of Urban Engineering in Krakow).

Professor’s retirement in 2003 did not close her activeness or mark a special breakthrough. She continued her lectures and diploma programmes. She remains a knowledgeable, kind and – last but by no means least – wise authority for the personnel of the Division she used to manage. She is helpful to all those interested in landscape and acts for the sake of some lofty ideas together with us. (edited by K. Wielgus and Z. Myczkowski)

JÓZEF GABRIEL BUDZIŁO, Ph.D. Arch.

He worked at Cracow University of Technology from 1966 till 1997 when he took early retirement. In that period, he showed himself to be a man of various trades taking up activities related to diverse scales and types of landscape from large-scale surveys to studies and designs in an architectural scale. His principal interests were related to *architectura militaris*

as well as natural landscape and engineering constructions. In the former domain, he frequently cooperated with Prof. Janusz Bogdanowski, especially within themes connected with the Stronghold of Krakow – at first as a disciple, then as an increasingly experienced worker. At the turn of the 1980s, he was an expert on roads at the Minister of Environment Preservation. At the Institute, he acted as the manager of the Unit of Engineering Constructions in Landscape.

He graduated from the CUT Faculty of Architecture in 1966. The supervisor of his Master's thesis entitled "A fortress road as a recreational backup facility for the City of Krakow and its third green belt" as well as his doctoral dissertation entitled "Urban greenery systems on the basis of ancient strongholds and transport layouts", defended in 1976 and continuing these interests, was Prof. Janusz Bogdanowski. Both works broadened the knowledge of fortress roads – that is why they were used while preparing the general plan for Krakow. Working as a senior designer at the Studio of General Plans, Office for the Spatial Planning of the City of Krakow in 1975–79, Dr. Józef Budziło took part in a design survey concerning a greenery system for Krakow being a constitutive part of the general plan. His articles published in science periodicals, e.g. "A rocade road as a belt of recreational greenery in Krakow" (1970), "The remnants of the Stronghold of Krakow as the basis for urban greenery" (1970) or "Historical military roads as the model for planning tourist and scenic roads" (1978), were related to the abovementioned problems. Speaking of Krakow, we must refer to Dr. Józef Budziło as a coauthor of the Atlas of the City of Krakow, edited by K. Trafas and published by the Jagiellonian University in 1988, which received the first degree award from the Minister of National Education.

The latter trend of Dr. Józef Budziło's interests was related to his postdoctoral dissertation "Engineering structures in natural landscape". This work, prepared within research projects, concerned connections between ancient and temporary engineering constructions and the spatial environment. It defined the theoretical, formal and practical conditions of a harmonious composition of engineering works from the perspective of landscape architecture. Because of the author's health problems, it was not completed but its main topics can be found in some articles published in science periodicals – the Portfolio of the PAS Commission on Urbanism and Architecture, Technical Transactions and Problems, including "Some problems of making transport routes more attractive through landscape corrections of roadside belts" (1971), "On the necessity of landscape research in the design of water engineering works" (1981), "The phenomenon of mimicry and the harmony of landscape in the design of engineering objects" (1983), "The beauty of engineering objects" (1981), "The Nature-Beauty Pre-Pattern" and "The application of landscape studies in design practice for a ring expressway in Krakow" (1989–1990). A more extensive survey related to this theme was released in 1993 in the form of a richly illustrated manuscript entitled "Engineering works in natural landscape. Roads". It was edited as little typography in five copies within individual research carried out at the Division of Natural Landscape and Engineering Constructions where Józef Budziło was employed as a lecturer. With the author's consent, this work is still used within the Division's educational activity.

Other noteworthy research and design works relating to this field of the author's interests concern the Kosciuszko Barrage on the Vistula River in Krakow (cooperation with Prof. Janusz Bogdanowski), a road bridge in Klecza Dolna, an expressway – the southern stretch of Krakow's ring road Opatkowice-Rząka (teamwork), the motorway stretches Wrocław–Opole–Katowice and Krakow–Tarnów–Rzeszów.

As a team member, Dr. Józef Budziło participated in numerous large-space surveys, including a landscape survey for the Krakow–Częstochowa Jura, the grounds of the future Czorsztyn Artificial Lake, design surveys for Bieszczady National and Scenic Park, for the area of Poland, for the Province of Krakow, for the Silesian, Żywiec and Little Beskids. Let us also mention surveys and authorial designs of scenic parks around Kielce: Cisowski, Jeleniowski and Siekierzyński. He was a coauthor of the large-scale survey "The principles of shaping, restoring and protecting landscape within the hydrographical system of the Upper Vistula River" (collective work supervised by Prof. M. Łuczyńska-Bruzdowa).

Other interesting surveys include landscape studies and designs for certain cities and towns prepared in teams with Dr. J. Budziło's significant contribution, e.g. for Tarnobrzeg, Kielce (the design of an estate of detached houses Podkarczówka), Kazimierz Dolny or Gorlice. Moreover, the long years of his cooperation with the Management of Roztoczański National Park, manifesting itself in numerous consultancies within the design of a ranger's lodge for the protection zone and the design of developing the surroundings of the Park Management complex, deserve attention. His architectural designs prepared at Cracow University of Technology include the design of redeveloping the Kosciuszko Barrage Lock Base, the design of redeveloping the military cemetery in Kalwaria Zebrzydowska, the design of a complex of monastery stalls in Kalwaria Zebrzydowska and the unimplemented conceptual design of a roadhouse in Tyniec. We must also mention his designing activity beyond the University (e.g. the design of a tower on the grounds of the Janina Steel Plant in Silesia, numerous designs of residential houses etc.) as well as participation in a number of domestic and foreign architectural competitions. Besides the foregoing publications related to the main fields of his interests, let us mention a series of publications concerning other problems as well as books including some chapters written by Dr. Józef Budziło: "Composition and Planning in Landscape Architecture" (1976) and "Łańcut – a Chance for Small Towns" (KAW Krakow 1980) by J. Bogdanowski. Another interesting aspect is his membership at the PAS Commission on Urbanism and Architecture – active contribution to the work of the Department of Landscape Architecture through a series of reports delivered at science sessions and conferences as well as the Prof. Zygmunt Novák Medal of Merit conferred in 1995. Dr. J. Budziło is also a member of the Society of the History and Monuments of Krakow as well as the Association of Historical Colours and Arms.

As far as educational activities are concerned, Dr. J. Budziło took part in design classes within the subjects Architectural and Urban Design (Year I) and Landscape Architecture (Year III; specialist design themes related to engineering constructions in landscape). Within the subject Theory and Principles of Design, supervised by Prof. J. Bogdanowski, he delivered monographic lectures and supervised some Master's theses. For more than ten years, starting from 1966, he organized outgoing student practice.

A significant item in Dr. J. Budziło's curriculum vitae is activeness related to his membership in "Solidarity" Management in the years 1980–1982. This biographical note must add that – apart from professional and social work – we have the pleasure of spending time with an interesting, extraordinary man characterized by a variety of interests, skills and passions which persist independently of professional life. In this case, we have to mention his fondness of painting and small playful poetic form as well as the ability to model precisely without being limited to architectural objects. It all produces the image of a distinguished personality associated with openness, a friendly attitude towards people, vivid imagination and independence. (edited by K. Dąbrowska-Budziło)

MAREK SIEWNIAK, Prof. D.Sc. Ph.D.

Professor Marek Siewniak, imprinted on the minds of all those who had a chance of meeting him, is an extraordinary person: as a man – shaping other people's attitudes, as an educator – showing the way to knowledge and professionalism, as a scientist – indicating the directions of new quests. Born in Dąbrowa Górnicza in 1942, he studied forestry and spatial planning in Poznań, Dresden and Krakow. It was a turbulent time which gave as many opportunities as obstacles to the ambitious young scientist. He always talked about them with eloquence and a distance to himself and to the others. In 1970, he defended his doctoral dissertation with a honourable mention at the Institute of Forest Development in Tharandt, Saxony where he found the natural – not just anthropogenic – cause of forest withering. Then he moved back to Poland where he was employed as a lecturer, then an assistant professor and finally a professor at the Department of Landscape Architecture, Chair of Landscape Arrangement and Nurture, Central School of Farming. There he commenced cooperation with Professors Alfons Zielonko, Włodzimierz Seneta and Longin Majdecki. In 1976, he defended his postdoctoral dissertation at the Research Institute of Forestry in Warsaw on the basis of the results of research carried out in the protection zone of the Płock Refinery. In the years 1979–1980, he acted as a visiting professor at the Institute of Landscape Planning, Berlin University of Technology. Until 1994, he was the Manager of the Independent Division of Dendrology, CSF. At that time, he was a consultant on silva at the Royal Park Łazienki in Warsaw and in Łańcut. He prepared a number of individual recommendations for the protection and nurture of trees. Starting from 1975, he acted as an expert at the Association of Horticulture Engineers and Technicians, Chief Technical Organization. These activities led to the formation of the All-Polish Department for the Nurture of Decorative Trees he managed in the years 1984–1989. In 1986–1997, he worked at the Management of the Protection and Conservation of Palace and Garden Complexes in Warsaw (currently the National Institute of Heritage) where he edited the famous "Dendrological Announcements" – valuable updated materials for researchers, designers and officials. In 1993, he was appointed as an expert at the Minister of Culture and National Heritage in the field of historical parks.

In the early 1990s, he began collaborating with the Division of Garden Composition and Green Areas at A-8. In 1994, he became a co-organizer of annual "November" science con-

ferences concerning the problems of gardens and historical dendrology. In 1995, he joined the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology – for fourteen years he was employed as a professor at the ILA CUT Division of Garden Composition and Green Areas where he tried to build a team of young “dendrologists”. Being formally responsible for natural areas (the “Dendrology” team within the Division), he cooperated with the Division employees guaranteeing the professional preparation of natural conditions (mainly plants) for numerous research, design and conservation surveys concerning garden objects and green landscapes. We could always rely on his kind, involved and highly competent assistance. He was characterized by the accuracy of statements and assessments of landscape phenomena which he explained in a concise yet explicit and precise language. Every voice in a discussion within the defence of doctoral and postdoctoral dissertations at the FA CUT made a fascinating extension of architectural issues and added the outlook of a professional naturalist with an excellent sense of broadly understood landscape phenomena. He strongly identified himself with the curriculum Landscape Architecture at Cracow University of Technology and highly valued his contact with the scientific community of its Faculty of Technology. In 1999, with great engagement, he began forming the “institution” of a herbarium for the developing curriculum.

In the wake of new outlooks on tree nurture, he became a founding member of the International Society of Tree Cultivation and Preservation in 1996; in 1996–2003, he was its Chairman; since 2003 – the honorary Chairman. He took active part in the formation and preparation of the premises and programmes for the curriculum Landscape Architecture. Starting from 1997, he was a professor at the Tertiary-Level School of Ecology and Management in Warsaw. Owing to his activeness within trade organizations, Professor became a Polish representative at the European Arboricultural Council (EAC) in 2000. His involvement in practical actions related to trees (he attached high importance to the applicability of research results) led to his appointment as the EAC Vice-President (2004) and President (2008–2011). Since 2011, he has been the Past-President with a strong advisory impact in this European institution. He became involved in the creation and refinement of the training programmes European Tree Worker and European Treetechnician within the EAC. He is the guru of all the (nearly one hundred) tree workers in Poland. Within the EAC, he was appointed as the supervisor of both examinations (ETW and ETT certification) which helped to develop cooperation with various training centres across Europe. As the Vice-President, he strengthened and developed collaboration with the International Society of Arboriculture (ISA) at a series of working meetings and a visit to the ISA seat in Champaign near Chicago in 2006. It gave an impulse for further development of the EAC and the extension of the territorial range of the influence and significance of the Council beyond the borders of the European Union (Croatia, the Ukraine, Russia).

In the twenty-first century, Professor’s interests have been enriched with new methods of measuring the statics of trees elaborated by Dr. Wessolly from Stuttgart. In 2004, Professor organized a presentation of this measurement and delivered a lecture on statics meant for the CUT landscape architecture students. In 2005, he became an active member of the International Working Group for tree statics SAG which included specialists and researchers in this

field from Europe and other continents. In 2009, he joined the International Group for Tree Statics Measurement SIMGROUP in Switzerland. These activities resulted in science and popular science publications included in various periodicals (“Polish Forest”, “Aura”, “Urban Greenery”) as well as reports delivered at numerous conferences and trainings.

The new research induced Professor to fight for horse chestnuts in Polish landscape in the face of increasing pest gradation. Cooperating with the IBL, he carried out research on the impact of the dubious method of drilling and infusing chemical pesticides proving its far-reaching harmfulness.

Apart from classes with students and numerous lectures delivered at conferences and trainings, his dendrological and engineering passion is realized within membership activities at Gesellschaft für Ingeniuerbiologie and Deutsche Dendrologische Gesellschaft. Professor used a lot of German authors’ surveys in order to popularize knowledge in the field of technological and biological development among students and specialists. It was particularly important in the context of more and more extensive and destructive floods, landslides and other erosive phenomena.

He is the author and coauthor of more than one hundred publications, including books (*Thesaurus of Garden Composition, Handbook on Pruning Trees, Bushes and Climbers*), a coauthor of books published in various languages (*Baumpflege Heute, European Worker Handbook, European Tree and Palm Planting Guide*), research works, evaluations, analyses and designs in the field of dendrology, arborism, landscape preservation, ecology, urbanism and the reclamation of postindustrial grounds. In 1999, together with A. Mitkowska (50% authorship), he received the first degree Award from the Minister of National Education for the first encyclopedia of garden composition entitled *Tezaurus sztuki ogrodowej (1997/98)* in Polish science literature.

Within his work at the FA CUT Division of Garden Composition and Green Areas, Institute of Landscape Architecture, he taught at both curricula – at first classes in Landscape Architecture (design and practice) for architecture students, then lectures on Dendrology in Year 3 highly assessed by the participants. As a man deeply involved in the formation and introduction of the second curriculum and the education of new apprentices of landscape architecture, Professor showed himself to be an unusually demanding educator. In spite of all the difficulties related to examinations in Plant Cover, young landscape architects appreciated Professor’s engagement, devotion and sense of humour. Besides Plant Cover, he supervised practice in dendrology, lectures on Landscape Arrangement and Nurture for which he created and implemented an authorial programme. Working with older students, he developed their interest in Landscape Preservation and Reclamation – not just in the form of lectures but also fascinating fieldwork. Professor always paid attention to his students’ practical knowledge which could be extended within a selectable subject – extracurricular classes concerning the nurture of decorative trees. It assumed the shape of a seminar and facilitated an active discussion with Professor on the presented problems and methods of conduct. We all perceived him as a teacher “by vocation”. He delivered his classes with great passion and shared it with his students. On the other hand, he often inspired genuine terror as an extremely demanding person.

All those who have met Professor Marek Siewniak confirm directness in contacts with his collaborators and a demanding tone with reference to his subordinates which shaped proper Master-disciple relations without causing artificial distance or pressure. His diverse interests facilitated a conversation on numerous apparently or genuinely unrelated topics. Showing his way of thinking and acting, he required his cooperators to become involved in their work, find appropriate solutions to problems and take various challenges.

In 2008, some external circumstances led to the completion of Professor's work at Cracow University of Technology. As for the Division of Garden Composition, he remains an outstanding personality: the model of a man, a scientist, an educator wholeheartedly committed to his passions, an excellent specialist with a multitude of talents, including musical skills, as well as a warm, cheerful, witty and helpful colleague. (edited by W. Bobek)

EWA HECZKO-HYŁOWA, Ph.D. Arch.

She began working at Cracow University of Technology in 1962 as a trainee at the Chair of Spatial Planning and afterwards moved to the Institute of History of Architecture and Monument Preservation.

In 1972, she received the Ph.D. degree for her dissertation entitled "Contemporary trends in mutations of historical urban centres". In the years 1985–88, she sojourned in Algeria where she worked as a lecturer at the University of Oran. In 1992, she moved to the Institute of Landscape Architecture where she was employed as a lecturer at the then Division of Townscape and Suburban Zones. In 1994–96, she managed two KBN research projects: "The spatial development of protection zones in an urban landscape under market economy and territorial home rule" and "Urban project – a comparative analysis of the urban planning system in France and Poland". She also initiated work on urban landscape and the sustainable development of cities under democracy and market economy conducted within research projects funded by the European Union. She supervised it from 2000 till 2004 cooperating with a number of research and educational centres, mostly in France and Germany. It was continued within the ReURBAN project concerning a new approach to the protection of historical residential complexes in the city centres and the Project of the Thematic Network LE:NOTRE (Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research in Europe). Revealing an excellent command of French and profound involvement in the field of coordinating foreign cooperation, she had a considerable share the integration of scientific, research and educational work at the Institute of Landscape Architecture with a number of European centres and institutions. Dr. Ewa Hyczko-Hyłowa retired in 2004. (edited by A. Böhm)

JOLANTA WIĘCKOWSKA, M.A.

An art historian specializing in horticulture, the conservation of urban and architectural monuments as well as museology. Before she began working at Cracow University of Technology, she had been an employee of a museum in Łańcut. She was Professor Janusz

Bogdanowski's collaborator for long years. She was the author and coauthor of a number of surveys on historical green layouts in the City and Province of Krakow. She carefully recorded the history of individual gardens and the phases of their transformation. She also prepared materials and texts for *Parks and gardens in Poland. Catalogue, vol. I. Krakow with the Commons and Wawel*, edited by Janusz Bogdanowski, collective work, Krakow 1997. In 1998, it received a team award of the City of Krakow in the field of science and technology. She is also the author of a dozen scientific articles, e.g. *Palace and estate layouts – Cohesion of composition and distinction in landscape*, [in:] *The village and the small town at the brink of annihilation*, Warsaw 1991. Jolanta Więckowska is an extraordinary, independent person with her own opinions and sense of humour. She used to share her extensive knowledge with the coworkers. (edited by A. Zachariasz)

10. REMEMBRANCE OF THE DECEASED COLLEAGUES

JANUSZ BOGDANOWSKI, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. (1929–2003)

Janusz Bogdanowski, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. began working at Cracow University of Technology in 1954. He was the founder of the Division of Landscape Architecture at the Institute of Urbanism and Spatial Planning transformed into the independent Institute of Landscape Architecture in 1992. In spite of his formal retirement, he worked intensively till his death in 2003. He devoted nearly fifty years to scientific work.

He was well-known and highly valued in numerous communities because his interests and professional activities comprised many domains – he was an authority on each of them. His scientific interests included landscape architecture, garden composition, *architectura militaris*, monument protection, nature preservation and regional architecture. In each field, he acquired knowledge, created research methods, carried out studies and indicated manners of protecting all the values he appreciated so much.

Continuing work on landscape commenced by his grand predecessors – Professors Gerard Ciolek, Zygmunt Novák and Tadeusz Tolwiński, he led to the formation and development of a brand new curriculum in the scale of Poland – Landscape Architecture. His manner of researching, protecting and shaping natural and cultural landscape originated from an architect and a conservator's point of view where esthetical and historical aspects played the leading role. Such a cultural depiction distinguishes the so-called "Krakow's school of landscape architecture" from naturalists' approach to this discipline.

He was an authority in the field of the history of Polish garden composition, too. His research works, documenting monuments of this kind, saved a lot of parks and gardens from sinking into oblivion. Janusz Bogdanowski was the initiator and implementer of a campaign of recording historical garden layouts. Together with a big group of his cooperators and disciples, he prepared documentation for a multitude of green layouts, mostly at manors and palaces, as well as estate gardens in compact urban development. These objects were catastrophically devastated at that time. They were destroyed actively, or a lack of protection caused the loss of their compositional and stylistic values. Only a profound knowledge of the history of garden composition made it possible to find an originally planned garden composition in the bosage of secondary greenery or in a differently transformed place. Janusz Bogdanowski created the method of interpreting it so and transferred it to his followers.

He was also an authority in the domain of *architectura militaris* – he gathered knowledge of monuments, elaborated research methods, designed manners of protecting, restoring and adapting deteriorated fortifications. The foregoing scopes of his work were integrated in concepts con-

cerning the creation of an urban greenery system on the basis of an ancient fortification layout. Being interested in military history, he belonged to the community of old arms and colours.

Janusz Bogdanowski was an indefatigable and uncompromising defender of monuments, especially in the City of Krakow and in the Province of Małopolska. He acted for the sake of threatened values of heritage and mobilized various communities for this purpose. Krakow was his favourite theme of research works on urban landscape which considerably enriched the knowledge of folk architecture in the Provinces of Małopolska and Podkarpacie. He attracted those who loved their city and their region, who perceived and comprehended values inherited from their ancestors and approached changes which were not strongly rooted in the past with reserve.

Treating landscape as the physiognomy of the natural and cultural environment, he was one of the few who associated nature preservation with monument protection on equal terms. He attempted to combine these domains presenting concepts of integrated protection as well as acting at institutions belonging to both trends. He learnt it from his predecessors whose way of thinking about landscape gave birth to the idea of a scenic park. As time went by, such a park became an important component of the legal system of landscape preservation in Poland. The first one was the Jurassic Scenic Park – Professor Zygmunt Novák's idea developed and implemented by Janusz Bogdanowski and Maria Łuczyńska-Bruzda.

Janusz Bogdanowski wrote, drew and published a lot. He left behind a collection of publications in all the abovementioned fields – around 900 science publications, including twenty books. His most important works are as follows: *Composition and Planning in Landscape Architecture* (1976), *Strongholds and Greenery in Krakow* (1979), *Defensive Art* (1993), *Fortified Landscape at the Turn of the 19th Century: History and Restoration* (1993), *Defensive Architecture in Polish Landscape* (1997), *Parks and Gardens in Poland. Catalogue, Vol. I. Krakow with the Commons and Wawel* (1997), *Polish Decorative Gardens* (2000). He was an inspirer for his colleagues and disciples' scientific activity, too. He created and, for 36 years, edited the Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow – one of Poland's most important science magazines in this discipline.

Janusz Bogdanowski's entire scientific career was related to the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology. In 1964, he defended his doctoral dissertation; in 1967 – his postdoctoral dissertation; in 1978, he became Associate Professor, in 1992 – Full Professor. He took various posts and fulfilled diverse functions – from an assistant to the Director of the Institute of Landscape Architecture (1992–1994) and the Manager of the Chair of Theory of Landscape Architecture and Garden Composition (1994–2003). Beyond the University, he worked and cooperated with a number of institutions and organizations dealing with the themes which interested him. He was a co-creator of the concept of founding a network of Regional Centres for Studies and Protection of the Cultural Environment in Poland (then transformed into Regional Centres for Research and Documentation of Monuments). He actively collaborated with the Regional Centre in Krakow.

He was an excellent lecturer and speaker. His vivid language, full of enthusiasm for the presented values, focused the listeners' attention and propitiated supporters for his visions

and designs as well as his characteristic way of thinking. Apart from lectures at his alma mater, he was invited to many seminars, sessions and science conferences as well as to other universities. He encouraged his less experienced colleagues and students to talk in public which does not happen frequently in the architectural community. As an academic teacher, he educated a considerable number of students, promoted numerous Doctors, inspired several postdoctoral dissertations and supervised teamwork.

As a member of various councils, committees, organizations and associations, he took active part in scientific life as well as decision making related to landscape, both at the local and national level. As a member of numerous international organizations (e.g. the ICOMOS Polish National Committee, the Scientific Council "Europa Nostra" and the IUCN Committee on Landscape Ecology), he represented the Polish idea of landscape at the European and worldwide forum.

He was a fervent patriot which was reflected in his private life and professional activity – national values always defined his scale of qualities. Unfortunately, he lived in the times of contempt. As a teenager, he fought in the Home Army; then, in the so-called Polish People's Republic, he could not implement many of his ideas and designs. However, they were used later in his students and continuators' works. A Master's class is not only measured with the size of his portfolio but also with the durability of his thoughts and ideas after his departure. All the trends he practised, created or propagated still exist and develop. His concepts and ideas are transferred by his colleagues and disciples as well as numerous books and articles to new generations of landscape architects, the creators of garden composition, *architectura militaris* lovers etc.

When we stroll across Krakow, we encounter his immortal work at every step. There are so many places he wrote and talked about, he designed and protected that we could call such a walk "Professor Janusz Bogdanowski's Route". It should certainly begin or end at the Commons. This ring park and garden layout in place of the former fortifications makes one of the greatest treasures in Krakow's cultural landscape. Its current magnificence after restoration is Professor and his team's merit. One could safely say that the Commons make a ring in loving memory of Janusz Bogdanowski. (edited by K. Pawłowska)

DOROTA URUSKA-SUSZEK, M.Sc. Arch. (1950–2003)

Dorota Uruska-Suszek, M.Sc. Arch. began working at Cracow University of Technology in 1975. At the Institute of Landscape Architecture, she worked from the day it was founded till 2003 when she died prematurely after a long, heroic struggle against a serious illness. She was a valued specialist in the field of garden composition – a researcher of its history. She was the author of numerous designs of reconstructing or restoring gardens. She cooperated with Professor Janusz Bogdanowski and Wanda Genga while creating the files of historical garden layouts. She prepared 45 evidence surveys for objects in the Provinces of Krakow and Kielce. Moreover, her portfolio includes 93 detailed compositional studies for parks and gardens as well as restoration designs. These are individual or collective works, e.g. the designs

of restoring palace parks in Balice and Przeclaw or the municipal park in Rzeszów. With her team, she prepared the design of recreating the gardens of the Royal Castle in Warsaw which was partially implemented.

Dorota Uruska also published articles on garden composition and participated in collective surveys, e.g. *The Catalogue of Parks and Gardens in Poland – Parks and Gardens in the Centre of Krakow* edited by J. Bogdanowski, Krakow 1997.

Dorota was also a committed academic teacher at the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology. She conducted classes at the curriculum Landscape Architecture in the field of architectural and urban design as well as landscape architecture. She organized student practices in order to transfer knowledge of the history of garden composition and experience in the domain of the inventory and design of such objects to younger generations. The practices usually concerned layouts located in the then Province of Rzeszów, whereas its results were submitted at the Provincial Monument Conservator. Thus, apart from their educational values, those practices formed a method of collecting official documentation on conservation. Dorota also delivered lectures at the Graduate College of the Formation of Green Areas, Academy of Agriculture in Krakow.

Her studies on parks in Przeclaw and Rzeszów, whose composition and history are related to fortifications, directed her interests towards the history of *architectura militaris*. Her scientific research was supposed to finish with a doctoral dissertation on relations between the 17th century fortifications and gardens in Małopolska. In 1998, the Council of the Faculty of Architecture admitted her into a Ph.D. programme. Unfortunately, in the course of her work on this dissertation, she had to face an illness which eventually defeated her after several years of struggle and several returns to work.

One of the last implemented designs by Dorota Uruska-Suszek was the geometrical ground floor flowerbed in front of the main entrance to the Juliusz Słowacki Theatre. It is an exposed and prestigious place with a well-groomed garden. Therefore, it is admired by the city dwellers and millions of tourists as well. It inspires us – Dorota's colleagues who know that it is her creation – to bring her back to our minds grieving that fate did not give her a chance of implementing many more garden designs. (edited by K. Pawłowska).

JAN WŁADYSŁAW RĄCZKA, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. (1928–2011)

Jan Władysław Rączka, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. was born in Krakow in 1928. He died in 2011 in the same city. He was a graduate of the 1952 diploma class at the Faculty of Architecture which was still a unit within the Academy of Mining and Metallurgy in Krakow at that time. While studying, he worked as a housemaster at the JU Youth Custody Centre in Witkowice near Krakow (1945–1949) and then as a master constructor and a senior building technician which was much closer to architecture. He also cooperated in the design of dormitories and other objects for the Academy.

After receiving the diploma of M.Sc. Architect, he worked for designing and contracting companies related to the petroleum and coal industry for nearly thirty years. All that time, he

cultivated his scientific and artistic interests which resulted in his doctoral dissertation entitled *Wooden Cabins in Greater Krakow* (1978, supervisor: Prof. Wiktor Zin) as well as a series of publications concerning urbanization processes on the outskirts of Krakow. His artistic passion was expressed in the form of some beautiful photographs of Polish landscape and architecture which enabled him to join the Polish Photographical Society.

When he was fifty years old (1978), Jan Władysław made his ultimate choice – he gave up design and construction practice for the sake of scientific work at Cracow University of Technology at the then Division of Landscape Architecture managed by Prof. Janusz Bogdanowski. Seven years later, apart from several dozen articles, his portfolio included a book entitled *The Basics of Architectural Restoration in Landscape Regions* (monograph no. 35, Cracow University of Technology Press, 1985). Jan Władysław's scientific career gained momentum: in 1987, he defended his postdoctoral dissertation; in 1991, he became Associate Professor at Cracow University of Technology.

In 1993, he began another stage of his scientific and organizational work – he was appointed as the Director of the FA CUT Institute of Rural Architecture and Planning. He fulfilled this function dynamically organizing science conferences, editing publications and patronizing an annual student competition for the design of a contemporary shrine in a landscape until 1998 when he retired.

Jan Władysław Rączka's literary dossier includes almost two hundred titles of science and popular science works mainly concerning the problems of urbanization on the city outskirts as well as the protection of Krakow's historical heritage. The latter field of his interests was also realized within the respectable, nearly 100-year-old Society for the History and Monuments of Krakow which bestowed the title of a honorary member on him in recognition of all his merits. The third passion – artistic creation in the abovementioned field of photography – is related to an event which symbolically closed J.W. Rączka's public activity. In the spring of 2009, the Ethnographical Museum in Krakow organized the last, beautiful exhibition of his old photographic works taken in the Tatra and Gorce Mountains entitled *Requiem for a Shelter*. The author who could hardly see then – silent and lost in reverie, as if absent – was getting ready to depart from this world.

He left behind many scientific and artistic works as well as – which is of special importance – respect for his achievements and our memory of a good man, a person of integrity. (edited by Marek Kowicki)

WANDA GENGA, M.A. (1927–2008)

Wanda Genga, M.A. worked at Cracow University of Technology from 1963 till 1988 when she retired. She was an expert and a researcher on historical gardens as well as a designer of their reconstruction and restoration. In the years 1962–1966, she was Professor Gerard Ciolek's partner who introduced the traditions of his school into the Division and then the Institute of Landscape Architecture. He continued working on historical gardens with Professor Janusz Bogdanowski – together they educated a group of researchers and designers of

historical gardens. She acted as the Manager of the Unit of Historical Greenery Layouts. She had the status of an Expert at the Minster of Culture and Art for historical greenery layouts.

She worked in times which did not support historical parks and gardens or the development of contemporary garden composition in Poland. Ancient gardens, especially those located at manors, had lost their natural caretakers and maintenance. There were not any means for the restoration of old layouts or the creation of new ones.

Wanda Genga prepared numerous detailed surveys concerning large historical garden layouts in such localities as Będzin-Gzichów, Kościelniki, Krakow – the JU Professorial Garden at Collegium Maius, Łańcut, Pszczyna, Rybna, Świerklaniec, Wilanów, Wiśnicz and Wola Zręczycka. They served to present the conservator's guidelines as the basis for crucial decisions and restoration designs.

At that time, there were not many opportunities to implement designs of garden restoration. Nevertheless, some of Wanda Genga's concepts came into effect. Among other projects, Krakow owes the extensive and significant restoration of the Commons to her.

Working professionally as the author of researches and designs, Wanda Genga never abandoned her artistic activity. She was an educated painter involved in fine arts throughout her work at the University. She continued this passion when retired as well.

Wanda was a popular and highly respected person. Owing to her knowledge of the history of gardens, sophisticated taste and perfectionism in a search for ideal designing solutions, she was treated as a genuine authority in this field. Her colleagues and students also remember her as the author of great, sometimes ironic but always pertinent comments and ripostes which frequently turned into useful customary tags. (edited by K. Pawłowska).

WIESŁAW MACIASZEK, Prof. D.Sc. (1942–2002)

He graduated from the Faculty of Agriculture at the Tertiary-Level School of Agriculture in Krakow which was then transformed into the University of Agriculture. His interest in pedology was reflected in his Master's thesis and doctoral dissertation (1976) related to work at the Unit of Forest Pedology, Chair of Detailed Forest Cultivation, Faculty of Forestry, TLSA. In the 1980s, he founded the Division of Forest Pedology where – after defending his postdoctoral dissertation in 1992 – he acted as the Manager. The theme of this dissertation was "*Studies Concerning the Accumulation of Heavy Metals in the Soils of Niepołomice Primeval Forest*". His professional interests mainly concerned the forest soils of southern Poland, in particular the Żywiec region.

In 1997, he was appointed as Associate Professor; in 1999, he received the university title of Professor of forest sciences. Starting from 2000 – the foundation of the Chair of Forest Pedology – till his death, he acted as its Manager. He also fulfilled some responsible functions participating in University management. In the 1990s, he was the Deputy Dean of the Faculty of Forestry twice; in the years 1999–2002 – the Pro-Vice-Chancellor for educational matters.

In spite of so many responsibilities, he supervised a number of Master's theses and promoted two Doctors. He also delivered lectures and supervised trainings for the forester's service in

southern Poland and elaborated numerous evaluations for forest practice. He was a member of the Polish Pedological Society and the Polish Forest Society. For his scientific and research achievements, he was frequently honoured with the Vice-Chancellor's awards. He also received the Gold Cross of Merit (1988) and the Bachelor's Cross of the Order of Polish Revival (2001). In private, Professor was an enthusiastic cyclist. As a young man, he took part in various competitions – his cooperators remember his story about the bicycle route from Krakow to Jordanów where his parents lived. He was keen on gliding and angling, too. These passions, however, were limited by time-consuming work for the University.

From the very beginnings of the curriculum Landscape Architecture at Cracow University of Technology, Professor delivered lectures and supervised laboratory classes in pedology. Those graduates who had the pleasure of meeting him can still remember his impressive wisdom and personality. They describe him as a modest, open man who could transfer scientific knowledge in a fascinating manner. His students recall a great adventure – fieldwork combined with a trip to an attractive area where they did soil exposures with their own hands, while Professor explained problems concerning soil-producing processes in a simple and accessible way. In retrospect, Professor's students realize that they were taught by an extraordinary man. They gratefully say that "even though it was not easy", all they learnt pays dividends in their professional life. Unfortunately, the premature death of Professor in 2002 broke up his presence in our Institute's community as well as further education of young generations. (edited by Katarzyna Fabijanowska).

KAZIMIERZ TRAFAS, Prof. D.Sc. (1939–2004)

He was a person of unquestioned authority in the field of cartography and remote sensing. He acquired multifaceted education at the Faculty of Mining Geodesy, Academy of Mining and Metallurgy, then at the curriculum Geography, JU Faculty of Biology and Earth Sciences, and at the specialty Cartography at the Institute of Geography, University of Warsaw. He was one of the precursors of the methods of interpreting aerial photographs, a co-creator of Poland's first textbook and studio in this domain. In 1966, he moved from the PAS Institute of Geography in Warsaw to the JU Division of Geomorphology in Krakow. He prepared and edited regional atlases of southern Poland, including *The Urban Atlas of the Province of Krakow*, *The Atlas of the City of Krakow* and *The Atlas of Tatra National Park*. They are still frequently used in practice and education related to design and spatial planning. At the same time, he carried out international research concerning the assessment of remote sensing techniques in land analysis and in the identification of objects and phenomena. He participated in the project *The Hydrological Map of the World 1:2,500,000*; he was the author of cartographical signs and methodological solutions for *The Environmental Map of Poland (1:50,000, 1:300,000, 1:1,000,000)*. Owing to his cartographical premises for *The General Geomorphologic Map of Poland 1:500,000*, it was acknowledged as an outstanding work of this type in the European scale.

After completing his postdoctoral dissertation in the 1990s, under new political circumstances, Professor – in accordance with his patriotic outlooks – related his activity to the Office of the

City of Krakow where he acted as the Director of the Department of Strategy and Development as well as the President's Plenipotentiary for self-governmental reform. This work inspired him to do some research in the field of urban cartography and spatial planning as well as the functioning of a territorial self-government. He was one of the initiators of forming the Spatial Information System for the City and Province of Krakow. Its elements included *The Computer Atlas of the Province of Krakow*. He also prepared *The action plan for the revitalization of the district of Kazimierz* and – together with some urbanists – created the design of Krakow's Metropolitan Complex. He took part in the work of an international team preparing *The Atlas of European Metropolises* for which he elaborated the part concerning Krakow. In the twilight of his life, he helped to prepare and edit *The Environmental Map of Poland 1:50,000*. He was a scientist, a researcher, an academic teacher, a member of many editorial committees for periodicals and societies where he often acted as the Chairman, the owner of a rich collection of distinctions.

He was bound with the FA CUT curriculum Landscape Architecture from the very beginning – he supported the new curriculum with his authority. His advice and remarks were helpful and valuable while formulating a programme for this curriculum. Professor was profoundly involved in the domain of geodesy and cartography, including lectures, classes and fieldwork. He maintained the Master-disciple relation in the form of direct contact with his students which was justly appreciated. To us – his colleagues, he was a top-class specialist in his discipline, a precious support, a charming man with a nice sense of humour, a good soul, a great trekking companion. Our cooperation was terminated by his sudden death in 2004. He was an extraordinary person which can be proved by the Internet story of his three-dimensional map of Scotland prepared on the grounds of a private garden at 'Barony Castle' in Peeblesshire – the former headquarters of General Stanislaw Maczek's First Armoured Division. (edited by Katarzyna Fabijanowska).

STANISŁAW CYPRIAN MULARZ, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. (1938–2009)

Professor Stanislaw Mularz bound his life with Krakow even though he was born in Szczepanów near Brzesko – he always emphasized the fact that it was St Stanislaus' hometown. For him, the name of this small town was a synonym for family home where he frequently returned. After finishing secondary school in Tarnów, he moved to Krakow. After graduating from the Faculty of Geology and Exploration, Academy of Mining and Metallurgy, he worked at its Chair of Mining Geology. Then, for two years, he worked for the Company of Chemical Mining as a geotechnical and hydrogeological documenter. In 1965, he returned to the Academy and was employed at the Faculty of Mining Geodesy. At that moment, geodesy became his imperative professional activity for a lifetime.

In 1972, he received the Ph.D. degree for a dissertation entitled "On Deformations in the Groundwork and Slopes at the Sulphur Mine Dump in Machów near Tarnobrzeg". In his research on the slopes of open-pit mines, he applied the methods of ground and aerial photogrammetry besides classic geodesic measurements. In 1976–1977, staying at a scientific internship in the USA as a scholarship holder within the *International Research and Exchanging Board – United States Geological Survey*, he completed a course in the newborn satellite remote sensing. This research

method soon became Stanisław Mularz's principal object of interest changing him into an authority in this field. In Poland and abroad, he was a highly valued specialist, an expert on the monitoring of the geological and natural environment by means of photogrammetric methods and a wide range of remote sensing techniques. He was a precursor of using satellite images for a comprehensive assessment of the geological and mining conditions in the vicinity of open-pit mines.

He participated in a number of domestic and foreign conferences, including four Congresses of the International Society for Photogrammetry and Remote Sensing. He supervised a variety of research projects. For ten years, he was a science consultant for remote sensing at OPGK Szczecin. As a mature scientist, he enthusiastically adopted Geo Information System tools for modelling geodynamic phenomena and processes. From 1984 till 2008 when he retired, he worked at the AMM Division of Photogrammetry which was transformed into the Chair of Geo Information, Photogrammetry and Environmental Remote Sensing in 2007.

In 2003, he received the D.Sc. degree in the field of geodesy and cartography. His dissertation concerned "The Remote Monitoring of Open-pit Mines" in the form of a synthesis of cohesive publications. He promoted two Doctors. He received numerous honourable mentions and distinctions, including the Gold Cross of Merit, for his scientific, educational and organizational activity. In the midst of all the professional awards, the Honorary Gold Distinction from the Association of Polish Geodesists was his pride and joy. For a long time, he was a member of the Commission on Photointerpretation, Polish Geographic Society as well as the Club of Environmental Remote Sensing – one of its branches.

In 2000, he began cooperating with the curriculum Landscape Architecture. At first, he ran classes in remote sensing and geo information system as well as physiography within environmental geology. After the death of Professor Kazimierz Trafas, he took over his colleague's subjects – geodesy and cartography where he placed special emphasis upon photointerpretation. He personally supervised all the series of lectures and laboratories from Year 1 to Year 3. He was a wholehearted enthusiast of his specialty who put a lot of effort into explaining the complex problems of his subjects to the students. He rightly claimed that he transferred great universal tools describing phenomena which occur in a landscape. This attitude was crowned with the publication of a textbook meant for our students entitled *The Basics of Remote Sensing. Introduction to Geo Information System – Teaching Aid* (Cracow University of Technology, Krakow 2004).

To be honest, Professor, who did not tolerate an unconscientious approach to science, was the terror of his students. Passing one of his examinations was regarded a great achievement and a reason to be proud. Well, he was a demanding and strict teacher indeed but his friends and acquaintances perceived him as a sociable, likeable and warm person hiding a sensitive or even sentimental soul under a stern face. He enjoyed travelling and skiing. After retiring, he wished to remain active and work with the academic youth not to mention his scheduled itineraries. He wanted to leave Krakow and settle nearby in a house surrounded with a forest. Unfortunately, premature death shattered all of his dreams and far-reaching plans. (edited by Katarzyna Fabijanowska).

APPENDIX

1. DOCTORAL AND POSTDOCTORAL DISSERTATIONS

Initially, doctoral dissertations were defended in front of the Council of the Faculty of Architecture. In the year 2000, this competence was transferred to the Faculty Commissions for Ph.D. programmes according to four specialities, namely:

K1 – history of architecture and urbanism with monument preservation and conservation,

K2 – theory and architectural design,

K3 – urbanism and spatial planning,

K4 – landscape architecture.

The first chairperson at Commission K4 was Prof. Anna Mitkowska. The secretary was Marek Kowicki, Assoc. Prof. D.Sc. and then Zbigniew Myczkowski, Assoc. Prof. D.Sc. who still fulfills this function. In 2005, Prof. Aleksander Böhm took over the chairperson's responsibilities.

REGISTER OF DOCTORAL DISSERTATIONS

supervised or submitted by the employees of the Institute of Landscape Architecture and Ph.D. programmes implemented at the Commission of Landscape Architecture (K4) for people from outside the CUT Institute of Landscape Architecture

No.	Year of completion	Ph.D. student	Topic	Supervisor
1	1996	Stefan Papp	Perception of the environment – a study of social space	Janusz Bogdanowski*
2	1996 1 st degree honourable mention from the Minister of Spatial Management and Construction	Jerzy Duda	Transport surfaces in the urban landscape of Krakow	Aleksander Böhm*
3	1997	Mirosław Holewiński	The Stronghold of Krakow in the light of changeable planning concepts in the years 1846–1870	Janusz Bogdanowski*

4	1997 Honourable mention from the Minister of Infrastructure	Krzysztof Wielgus*	The role of historical airport grounds in landscape formation	Maria Łuczyńska- Bruzda*
5	1997 Honourable mention	Małgorzata Petry- Węclawowicz	Traditions of drawing education and the development of the idea of art classes in Poland under Russian partition in the years 1864–1914	Anna Mitkowska*
6	1998	Magdalena Swaryczewska	Protection of cultural values in self-governmental activities	Aleksander Böhm*
7	1998	Agata Zachariasz*	Cadastral garden plans as a testimony to the development of the idea of the “English garden” (exemplified by Low Beskid and Highland)	Janusz Bogdanowski*
8	1999	Małgorzata Wilczkiewicz	Tower tops – origin and forecast	Anna Mitkowska*
9	2001	Maria Agajew	Urban revitalization under market economy exemplified by Lodz	Aleksander Böhm*
10	2002 Honourable mention	Jadwiga Środulska- Wielgus*	The role and significance of masking greenery in the creation of a park landscape	Maria Łuczyńska- Bruzda*
11	2002	Robert Gawel*	Firefighting construction in Polish landscape until 1939	Janusz Bogdanowski*
12	2002	Agnieszka Ozimek	The idea of organic qualities in architecture – analysis, systematics and prospects for development	Zbigniew Radziewanowski
13	2003	Nina Kos	Mass housing estates in the 2 nd half of the 20 th century in the urban landscape of Częstochowa (condition and prospects)	Anna Mitkowska*

14	2003	Paweł Ozimek	Application of local light algorithms in visibility charts	Aleksander Böhm*
15	2003	Leszek Bylina*	Narrow-gauge railways in the landscape: problems of conservation exemplified by Hrubieszów and its vicinity	Janusz Bogdanowski*
16	2004	Maciej Ambrosiewicz	Protection of the historical landscape of Augustów Canal	Zbigniew Myczkowski*
17	2005	Urszula Forczek-Brataniec*	View from the road. Landscape in dynamical perception	Maria Łuczyńska-Bruzda*
18	2005	Halina Landecka	Research on the effectiveness of the legal forms of the conservation of an urban space. Selected examples in the historical area of Lublin	Wojciech Kosiński*
19	2005	Magdalena Rzeszotarska-Pałka	The identity of the cultural landscape of grange villages and properties in West Pomerania: the range, possibilities and methods of revitalizing the cultural landscape of villages and properties administered by State Farms in the years 1949–1991	Adam Szymski
20	2006	Tomasz Jeleński	The art of shaping historical urban interiors against the background of transformations in culture. Ideas – tasks – tools	Wojciech Kosiński*
21	2006	Zbigniew Kęsek	The sacral architecture of Zakopane and the Polish Tatra Highlands	Wojciech Kosiński*
22	2006	Małgorzata Reinhard-Chlanda	Sacral structures in Kleparz and their role in the urban landscape of Krakow	Krystyna Pawłowska*
23	2006 Honourable mention	Paweł Rygiel*	Landscape visual sensitivity coefficient and its potential applications within planning in the city	Aleksander Bohm*

24	2006 Honourable mention	Jadwiga Ignaczak-Felińska	Cistercian monastery gardens in West Pomerania	Anna Mitkowska*
25	2006	Maria Jaworska- Michałowska	Influence of thermal modernization on the architecture of historical objects	Wojciech Kosiński*
26	2007 Honourable mention	Miłosz Walerzak	French gardens in the landscape of Warmia and Masuria	Zbigniew Myczkowski*
27	2007	Ewa Kozłowska	Ecology-promoting manners of stormwater management in the aspect of landscape architecture. Sustainable drainage systems	Alina Drapella -Hermansdorfer
28	2007	Tatiana Tokarczuk*	Limits of landscape in space	Wojciech Kosiński*
29	2007	Marcin Furtak* **	"Genius loci" of the architecture of the Central Industrial District (exemplified by Zone A)	Aleksander Böhm*
30	2008 Honourable mention from the Minister of Infrastructure	Izabela Sykta*	The significance of outstanding, controversial objects of contemporary architecture for the formation and perception of an urban landscape	Aleksander Böhm*
31	2008	Wiesława Gadomska	The scenic values of a river in the city and their application in the spatial development of riverside areas (exemplified by the Łyna in Olsztyn)	Krystyna Pawłowska*
32	2008 Honourable mention	Katarzyna Łakomy* **	<i>Villa urbana</i> type garden residences in the urban tissue of a postindustrial city at the turn of the 19 th century (exemplified by Katowice)	Anna Mitkowska*

33	2008	Małgorzata Kadelska	The beauty of a work of art with reference to the esthetic, urban and scenic rank of garden city type estates in Olsztyn	Anna Mitkowska*
34	2008 Honourable mention	Katarzyna Hodor*	Suburban estate and garden residences in the formation of the landscape of the microregion of Krzeszowice Ditch	Anna Mitkowska*
35	2008 Honourable mention	Katarzyna Piotrowska-Nosek	Landscape formation in the plans of managing World Heritage sites. The cultural context of a place	Zbigniew Myczkowski*
36	2010	Anna Staniewska*	Revitalization of fortification landscapes as an objective for nongovernmental organizations	Krystyna Pawłowska*
37	2010 Honourable mention	Przemysław Baster	Polish calligraphic parks. Estate's trend	Krystyna Dąbrowska-Budziło*
38	2012 Honourable mention	Lidia Ozimkowska	Limits for objects of landscape architecture	Zbigniew Myczkowski*
39	2012	Paulina Pawlina-Luba	Influence of culture changes on transformations of the natural landscape in the middle part of the Dunajec River Valley	Piotr Patoczka*
40	2012 Honourable mention	Aleksandra Pilarczyk	Cemeteries and former cemetery grounds in the landscape of Szczecin as the city's cultural and natural potential	Adam Szymski
41	2012	Jadwiga Gancarz-Żebracka*	Evolution of the layout of a manor house in Kurozwęki as an example of the development of residentiary centres in North Małopolska	Agata Zachariasz*

* employee of the Institute of Landscape Architecture, ** defence at Commission K1

POSTDOCTORAL DISSERTATIONS BY THE EMPLOYEES OF THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

No.	Year of completion	Title	Author
1	1997	The idea of familiarity in urbanism and urban architecture	Krystyna Pawłowska
2	1999	Landscape as an expression of identity exemplified by selected protected areas in Poland	Zbigniew Myczkowski
3	2000	"Walls and gates" in landscape	Piotr Patoczka
4	2001	Tourist activation of small towns – architectural and landscape aspects	Wojciech Kosiński
5	2004	The content of a cultural landscape in its formation and protection	Krystyna Dąbrowska-Budziło
6	2007 Honourable mention	Greenery as a contemporary city-producing factor with special emphasis upon the role of public parks	Agata Zachariasz

2. SCIENCE WORKS AND PROJECTS

2.1. GRANTS

1994–1997

- Urban landscape under free market and democracy (A. Böhm, K. Dąbrowska Budziło, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, J. Kot, K. Pawłowska, G. Praweńska-Skrzypek, S. Reizer, K. Skalski, I. /Sikora/ Sykta)
- Architectural heritage of Polish emigrants in the State of Parana, Brazil (A. Böhm, W. Kosiński, A. Zachariasz, L. Bylina, I. Sykta /ILA CUT/, A. Karwińska /AE/, S. Povoia Pires /ICOMOS Brazil/)

1998–2001

- Examples of revitalization in the central districts of Polish cities (promoter grant, A. Böhm, M. Agajew)
- Research on the architectural heritage of Polish emigrants in Brazil (continued) (W. Kosiński, A. Zachariasz, I. Sykta, A. Böhm, P. Rygiel, B. Bury, K. Flaga)
- Calvary in Wejherowo, Gdansk Pomerania /origin, history, Polish and European background, cultural impacts, landscape composition, cultural programme, rites, issues of conservation/ (A. Mitkowska)
- Controversial architectural implementations in the landscape of Paris, Vienna and Krakow (I. Sykta)
- Landscape architecture and garden composition (A. Böhm, A. Zachariasz).

2002–2003

- Green areas in the contemporary city (A. Zachariasz)
- 2003–2005
- Possibilities of the sustainable spatial development of Polish cities under transformation (E. Heczko-Hyłowa)
- Shaping the surroundings of roads in a natural landscape (promoter grant, M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)
- Re Urban – Active reurbanization under demographical changes (E. Heczko-Hyłowa, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Siewniak, A. Böhm)
- The art of contemporary formation in the space of historical urban interiors (promoter grant, W. Kosiński, T. Jeleński)
- Landscape visual sensitivity coefficient and its potential applications within planning in the city (promoter grant, A. Böhm, P. Rygiel)

2005–2007

- The role of sacral structures in the urban landscape of Kleparz (promoter grant, K. Pawłowska, M. Reinhard-Chlanda)
- The significance of outstanding objects of contemporary architecture for the formation and perception of an urban landscape (promoter grant, A. Böhm, I. Sykta)

2006–2008

- Scenic values in local plans of spatial management (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, K. Wojciechowski, E. Szumakowicz, W. Osikowska, J. Przetacznik, S. Mularz, W. Drzewiecki)
- Villa urbana type garden residences in the urban tissue of an industrial city at the turn of the 19th century – exemplified by Katowice (promoter grant, A. Mitkowska, K. Łakomy)
- Suburban estate and garden residences in the formation of the landscape of the micro-region of Krzeszowice Ditch in the Province of Małopolska. The past, the present and the future (promoter grant, A. Mitkowska, K. Hodor)
- The sustainable development of District 8 in Krakow – landscape aspects (W. Kosiński, T. Jeleński, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska)
- Monastery gardens in West Pomerania exemplified by Cistercian abbeys (promoter grant, Anna Mitkowska, J. Ignaczak-Felińska)

2008–2010

- Counteracting conflicts around the protection and formation of a landscape with the methods of social participation; research on perception, research on the needs, using social sources of inspiration, organizing negotiations, workshops and public discussions. 4th competition for developmental research projects ME No. 16 0003 04/2008 (K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, from outside CUT: A. Fogiel, J.F. Jacko)

2009–2011

- The landscape of Polish calligraphic parks and gardens (promoter grant, K. Dąbrowska-Budziło, P. Baster)
- Evolution of the functional and spatial layout of a Polish manor house in Kurozwęki as an example of the development of residentiary centres in North Małopolska (promoter grant, A. Zachariasz, J. Gancarz-Żebracka)
- Cultural tourism as a tool for protecting a fortified landscape and rendering it accessible (J. Środulska-Wielgus)

2010–2012

- Planning spaces with high landscape values through digital analyses of an area plus economic assessment (P. Ozimek, A. Böhm, A. Ozimek, W. Wańkiewicz)

2011–2013

- Applying digital spatial models in landscape protection and formation (J. Konopacki)

2.2. COMMISSIONED RESEARCH AND DESIGN STUDIES**1992–1994**

- Kalwaria Zebrzydowska – a landscape and urban study for a detailed plan (A. Mitkowska (team supervisor), K. Dąbrowska-Budziło, A. Rudnicki, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)
- Landscape Policy for the Local General Plan of the Development of the City of Krakow (A. Böhm (team supervisor), K. Dąbrowska-Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz)

- Local General Plan of the Development of the City of Krakow (Z. Ziobrowski (coordinator), A. Böhm, K. Bojanowski, K. Pawłowska, K. Dąbrowska-Budziło, J. Grzymek, W. Lachiewicz, E. Podolak, S. Reizer, A. Rudnicki, K. Zgud)
- Janowiec-upon-the-Vistula. Study of the protection of the cultural landscape. Study of the landscape aspects of shaping an urban layout. Study of the landscape aspects of the pattern-book of local forms of architecture and detail (A. Böhm, W. Kosiński, K. Kuśnierz with a team)
- Defining the directions of reclaiming and developing mining pits in Opole (A. Mitkowska, [appendix to Mining and ecological study for the City of Opole] (team supervisor: J. Mikolajczak, AMM)
- Model of conservation conduct for estate's gardens taken over by the Treasury's Agency of Agricultural Property (A. Mitkowska (team supervisor), K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor, cons. J. Bogdanowski)
- Record of the pilgrimage park in Kalwaria Zebrzydowska (A. Mitkowska)

1996

- Operate for the protection of TNP's cultural resources within Protection Plan for TNP, stages I, II, III (M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Myczkowski),
- Operate for the protection of TNP's scenic resources within Protection Plan for TNP (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)
- Comprehensive programme for the development of municipal greenery in Krakow (A. Böhm (team supervisor), K. Pawłowska, A. Zachariasz, Z. Bednarz)
- Central Park in Łądek Zdrój with special emphasis upon the Japanese garden (study – guidelines – design) (A. Mitkowska (team supervisor), M. Siewniak)

1997

- Operate for the protection of ONP's scenic resources within Protection Plan for ONP (M. Łuczyńska-Bruzda, M. Twaróg, U. Forczek-Brataniec)
- Architectural and engineering study of the possibilities of elevating the Vistula River levees and boulevards in Krakow between Barrage Dąbie and Barrage Kosciuszko on account of flood control – the architectural and landscape part (A. Böhm (team supervisor), E. Heczko-Hyłowa, W. Kosiński, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, P. Rygiel), AWARD OF THE CITY OF KRAKOW 1998

1998

- Coordination Plan for JU Campus 3 in Krakow (A. Böhm (team supervisor), K. Bieda, K. Pawłowska, I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, W. Wańkowicz, P. Rygiel, P. Wzorek, A. Trzos, J. Antoniewicz)
- Programmatic study for transport and infrastructural investments at JU Campus 3 in Psychovice (A. Böhm (team supervisor), P. Rygiel, A. Zachariasz, P. Ozimek, Z. Wikłacz, U. Gola, W. Wańkowicz, A. Trzos)
- Historical and architectural study for forts at the Stronghold of Krakow (M. Łuczyńska-Bruzda, K. Wielgus)
- Historical and compositional study and a conceptual design of the restoration of S. Moniuszko Park in Łądek Zdrój (A. Mitkowska, coop.: M. Siewniak i G. Schneider-Skalska)

- Kalwaria Zebrzydowska. Documentation for the World Heritage List (A. Mitkowska; technical coop.: G. Schneider-Skalska, K. Skalski, Z. Sieraczyński, A. Zachariasz, M. Swaryczewska, J. Witaliński; working consultancy: M. Siewniak, K. Bieda, M. Barański, K. Gruszczyk, O. M. Cichy, OFM)
- Design of developing the historical landscape complex of Kalwaria Zebrzydowska, additional documentation for UNESCO (first introduced in the registration procedure) for the World Heritage List application (A. Mitkowska)
- Detailed operate for the protection of the cultural and historical heritage of PNP (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski with a team)
- Coordination plan for the development of the grounds of Cracow University of Technology in Czyżyny with Special Economic Zone (A. Böhm (team supervisor), K. Bieda., P. Rygiel, A. Zachariasz, P. Ozimek, U. Gola, W. Wańkiewicz, A. Trzos)
- Coordination plan for Special Economic Zone located on the grounds of the T. Sendzimir Industrial Complex in Nowa Huta (A. Böhm (team supervisor), I. Sykta, A. Zachariasz, P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola, W. Wańkiewicz, A. Trzos, K. Fabijanowska)

1999

- Landscape and urban study for the grounds of "Nadwiślan" SC between the streets: Kołek, Sukiennicza, Dietla and Czerwieński Boulevard as a potential location of a hotel (A. Böhm (team supervisor), A. Zachariasz, P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola)
- Design documentation for Parts A and B in Dębnicki Park (K. Pawłowska (team supervisor), K. Dąbrowska-Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)
- Concept for developing the southern outskirts of Zamość – UNESCO City. The surroundings of the artificial lake, including the Rotunda and the Castle (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Łańcut. Study and guidelines for the restoration of the Old Town. Programmatic and spatial concept (W. Kosiński, K. Kuśnierz, A. Kalisz, M. Motak)
- Urban and architectural concept of an "educational park" – Poland in Miniature – at the Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów, stage I (A. Böhm (theme supervisor), K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta)
- Study of the conditions and directions of developing the Commune of Wiślica, stage I (inventory). (A. Mitkowska (theme supervisor), G. Schneider-Skalska)
- Operate for the protection of PNP's scenic values (M. Łuczyńska-Bruzda, U. Forczek-Brataniec)

2000

- Catalogue of building forms in PNP's protection zone (M. Łuczyńska-Bruzda (theme supervisor), U. Forczek-Brataniec, K. Stokłosa)
- Study of the conditions and directions of developing the Commune of Wiślica, stage II (A. Mitkowska (theme supervisor), G. Schneider-Skalska, coop. E. Gruszczyńska. Supplement to "Study", 2001). 1st degree award from the Minister of Infrastructure in the field of spatial planning

2001

- Assessment of the possibilities and conditions of introducing constructions in areas located in Kalwaria Zebrzydowska (A. Mitkowska)

- Assessment of the possibilities and conditions of introducing constructions in areas located in Kalwaria Zebrzydowska – Krakowska St., Jagiellońska St. and in the rear of 3 Maja St. (A. Böhm, A. Zachariasz)

2002

- Aviation Park. Architectural and landscape concept with a coordination plan (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus with a team)
- Search query for acts and materials related to the planned implementation of a study for the cultural and natural landscape of Zakopane (A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel)
- Dębnicki Park (K. Pawłowska (team supervisor), K. Dąbrowska-Budziło, K. Fabijanowska, A. Zachariasz)

2003

- Urban and conservation study of the Vistula boulevards between Zwierzyniecki and Kotlarski Bridges in Krakow (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Historical and landscape study with a compositional and scenic analysis of an object – a palace and park complex in Plaża from the perspective of introducing a multipurpose sports pitch (A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Le:NOTRE – Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research in Europe – 2002–2005 – project implemented within programme ERASMUS (Chief performer: R. Stiles, Steering Committee: C. Ward, J. deVries, K. Jörgensen, L. Ribeiro, I. Sarlöv, I. Marusic, C. Scherzer, D. Bruns, K. Kalmane, K. Szilagyi, M. Goula, A. Böhm)
- Design study of "the Sobieskis' arboretum" in Złoty Potok (A. Mitkowska, coop. G. Schneider-Skalska)
- Detailed standpoint concerning an application from Opole's Provincial Monument Conservator for the registration of Calvary on St Anna's Mountain on the List of Historical Monuments (A. Mitkowska)
- Conservator's opinion for the design of repairing works by the Cedron stream (flood damages) in Kalwaria Zebrzydowska (A. Mitkowska)
- Compositional study for the design of restoring the market square in Lanckorona (A. Mitkowska, technical coop.: M. Wilczkiewicz-Janasz, E. Seweryn, N. Kos, K. Babicz)

2004

- Preparing the basic protection and conservation guidelines for Fort 52 Borek in Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Concept of developing green areas in the town of Sanok (A. Bohm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel)
- Detailed opinion and conservation guidelines for the restoration of Skaryszewski Park in Warsaw (A. Mitkowska)
- Study and design of Franciscan gardens in Pilica-Biskupice (A. Mitkowska, K. Hodor)
- Conservator's opinion for the design of restoring I. Czartoryska's residentiary garden in Puławy (A. Mitkowska)

2005

- Concept of developing the vicinity of Powstańców St. – the surroundings of Fort Sudół (K. Wielgus)

- Landscape study for the spatial relations of the historical "Wańkówka" building (formerly the Museum of V.I. Lenin) and the road junction on the Zakopane route designed in Poronin (W. Kosiński (team supervisor), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Design of St Kinga's Park in Wieliczka – historical study and a concept of restoration (A. Böhm, A. Zachariasz, P. Rygiel, I. Sykta, consult. S. Kisielowski, graph. M. Kisielowski)
- Analysis of the possibilities of development in the city of Krakow (A. Böhm)
- Study of the landscape of Bodzowska Mountain with indexation and preliminary design guidelines (W. Kosiński (team supervisor), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Design of Marian Garden at the Franciscan Monastery in Pilica-Biskupice (A. Mitkowska, K. Hodor)
- Detailed (compositional and technical) guidelines for the development of the market square surface in Lanckorona, authorial supervisions (A. Mitkowska)

2006

- Extension of the functionality of the base of beauty spots, sequences and planes (A. Böhm, K. Dąbrowska-Budziło, M. Kisielowski)
- Development of the vicinity of Powstańców Ave. – the surroundings of Fort Sudół in Krakow (Z. Myczkowski)
- Concept of developing Fort Sudół in Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Programmatic and spatial concept of developing areas surrounding the reservoir at Zakrzówek in Krakow (A. Böhm)
- Study for shaping the landscape of the former fortress grounds of the Stronghold of Zamość with special emphasis on greenery shaping (Z. Myczkowski, J. Śródulka-Wielgus, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymcza-Mazur, J. Janczykowski, D. Kiciński)
- Janowiec-upon-the-Vistula. Design study for the ring road and the central complex of two market squares (W. Kosiński (team supervisor), P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska)
- Conservation and urban guidelines for former fortress and industrial complexes at Krzemionki (K. Wielgus, J. Śródulka-Wielgus with a team)
- Updated conservation expertise for a park in a palace complex in Krakow-Bieżanów, ks. Jerzego Popiełuszki St. – Park at the mansion of Czeczów (A. Böhm, A. Zachariasz, K. Fabijanowska)

2007

- Updated programmatic, spatial and landscape concept for the Aviation Park on the grounds of the former Rakowice-Czyżyny Airport in Krakow (Z. Myczkowski, J. Śródulka-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, J. Piekło, K. Chajdys, S. Kawiorski, A. Kulczycki, A. Śliwa, A. Florek, B. Uroda, G. Pasek, K. Barnowski)
- Increasing the tourist and cultural attractiveness of Pieniny and Gorce villages "Tourist Attractions Trail in the Dunajec River Valley" (Z. Myczkowski, K. Wielgus, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska)
- Architectural and landscape concept for former fortress areas on the south front of the Stronghold of Zamość. Layout of cubature structures and ground defensive works. Shaping enclosures, sequences of pedestrian movement and access traffic, greenery and decorative structures (Z. Myczkowski, K. Wielgus)

- Design of the development of a former estate's park in Poręba Wielka at the stage of a programmatic, functional, architectural and landscape concept (Z. Myczkowski)
- Updated programmatic, spatial and landscape concept for the Aviation Park on the grounds of the former Rakowice-Czyżyny Airport in Krakow (K. Wielgus)
- Analysis of the impact of the planned AWIM Development Ltd. investment on the grounds of the Aviation Park with guidelines for landscape formation (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- View study and landscape guidelines for the Local Plan of the Spatial Development of the Commune of Niegowa (A. Böhm)
- Programme for the plan of protecting the historical and landscape complex of the Stronghold of Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Plan for the Protection of the Complex of Culture Parks within the Stronghold of Przemyśl in the Communes of Bircza, Krasieczyn, Krzywca, Mrdyka Orly, Przemyśl, Stubno and Żurawica, the Municipal Commune of Przemyśl and the District of Przemyśl (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Concept of developing objects within the Stronghold of Przemyśl from Lower Sanok Gate, registered as a historical urban layout, past the fortress wall, Upper Sanok Gate, the Fort of Three Crosses, to the Gate on the Rise (under conservator's protection as a registered historical urban layout) located in the City of Przemyśl and included in the fortification complex in the core of the former Stronghold of Przemyśl (Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymsza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki)
- Landscape expertise and research on landscape absorbency in the vicinity of Rudno Castle (A. Böhm)
- Conservation expertise for cleansing the body of the parish church in Leńcze (A. Mitkowska)

2008

- Fortress cultural tourism trail at the Stronghold of Przemyśl. Conceptual architectural, urban and landscape design, functional and spatial programmes for individual forts (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymsza-Mazur)
- Project "NATO 1949–2009". Designing concept of an open-air and small-scale exposition of NATO airborne gear at the Museum of Polish Aviation in Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Concept of the tourist accessibility and arrangement of the fortified landscape of the Stronghold of Zamość (Z. Myczkowski)
- Architectural and landscape concept for former fortress areas on the south front of the Stronghold of Zamość (Z. Myczkowski)
- Concept for the development of the Vistula Boulevard between Powstańców Śląskich Bridge and Kotlarski Bridge in Zabłocie, Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus, A. Sordyl, S. Dousa)
- Counteracting conflicts around the protection and formation of a landscape with the methods of social participation – research on perception, research on the needs, using social sources of inspiration, organizing negotiations, workshops and discussions (K. Pawłowska)

2009

- The Stronghold of Zamość. Concept of the tourist accessibility and arrangement of its fortified landscape (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymcza-Mazur, J. Piekło, M. Chrzęszczyk, A. Kruszc, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Gajdek, O. Zapolska)
- Architectural and landscape concept for former fortress areas on the south front of the Stronghold of Zamość, including the layout of cubature structures and ground defensive works as well as the formation of enclosures, sequences of pedestrian movement and access traffic, greenery and decorative structures (Z. Myczkowski, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymcza-Mazur, J. Piekło, D. Kiciński, A. Kruszc)

2010

- Concept for the development of the Vistula Boulevard between Powstańców Śląskich Bridge and Kotlarski Bridge in Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus, A. Sordyl, S. Dousa)
- Architectural, landscape, functional and utilitarian concept for the adaptation of Cracow University of Technology campus in Warszawska St., Krakow with the former jail as a museum and educational centre of cultural tourism at the historical garrison complex of the Stronghold of Krakow – the seat of Tadeusz Kosciuszko Cracow University of Technology (Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, O. Zapolska, K. Latusek, L. Malinowska, K. Myczkowska)
- The Humnickis' Palace in Bircza. Historical and compositional study of the palace and park layout (K. Łakomy, A. Mitkowska, K. Fabijanowska, W. Bobek)
- Fort 12 Warsaw Lunette in Krakow. Stocktaking and a study of greenery with consultancy for the Office of the City of Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Concept of developing the south outskirts of Zamość – UNESCO City. The surroundings of the artificial lake, including the Rotunda and the Castle (Z. Myczkowski, Z. Mirek, J. Janczykowski, K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, E. Furlepa, K. Jakubowski, K. Martyna, J. Sulikowska, O. Zapolska, Ż. Kulig, B. Najder)
- Historical and compositional study with planning guidelines for a palace and park layout in Bircza (K. Łakomy, K. Fabijanowska, W. Bobek, consult. A. Mitkowska, J. Janczykowski)
- Opinion concerning the historical and compositional values of the Przebendowskis' residential complex in Wejherowo with a substantiation on the necessity of broadening the monument register zone [registration corrected] (A. Mitkowska)

2011

- Rampart III and the Arsenal in Zamość. Science and research consultancy concerning the design of the Museum of Fortifications and Arms under implementation. Operational Programme Infrastructure and the Environment (Z. Myczkowski)
- Conservator's documentation defining the boundaries of registered parks in Moszna and Dobra (plus the protection zone, separate documentation). (K. Hodor, K. Łakomy, coop. W. Bobek, M. Sych, A. Steuer, consult. A. Mitkowska)

- CUT Campus at 24 Warszawska St. in Krakow. Conservator's documentation defining the boundaries of the surroundings of the historical park Academic Gardens at Cracow University of Technology. Design of developing the north and east outskirts of CUT buildings (Z. Myczkowski, K. Wielgus)
- Protection plan for Culture Park Old Town in Krakow (Z. Myczkowski, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, P. Nosalska, K. Latusek, O. Zapolska)

2012

- Conservator's detailed assessment of works at the historical estate's park in Chociwel (Commune of Czerniewice) (A. Mitkowska)
- Comments on the development of plots included in the sequence of "Royal Millstream" Park in Krakow (A. Mitkowska)
- Expertise on the conceptual design "Revitalization of the historical municipal park in Skiernewice – the former garden of the Primates of Poland" (A. Böhm, A. Zachariasz)

2.3. SCIENCE AND RESEARCH PROJECTS WITH FOREIGN FUNDS

- Le:NOTRE – Landscape Education: New Opportunities for Teaching and Research in Europe. Project implemented within the programme ERASMUS. 2002–2005 (Chief performer: R. Stiles, Steering Committee: C. Ward, J. deVries, K. Jørgensen, L. Ribeiro, I. Sarlöv, I. Marusic, C. Scherzer, D. Bruns, K. Kalmane, K. Szilagyi, M. Goula, A. Böhm)
- ReUrban Mobil – Mobilising Reurbanisation on Condition of Demographic Change. Project implemented within EU Programme 5 *City of Tomorrow and Cultural Heritage* at the CUT Institute of Landscape Architecture in 2003–2004 and at the Institute of Urban Development in Krakow in 2004–2005. Implementation: 2003–2005 (coordinator of the Polish part: E. Heczko-Hyłowa, team: A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Siewniak, consultant A. Böhm)
- Increasing the tourist and cultural attractiveness of Pieniny and Gorce villages "Tourist Attractions Trail in the Dunajec River Valley". Project implemented within the European Programme Leader+ 2008. (survey supervisor: Z. Myczkowski, coordinator, chief designer: K. Wielgus)
- Conceptual architectural, urban and landscape design with functional and spatial programmes for individual forts "Fortress Cultural Tourism Trail at the Stronghold of Przemyśl". Funding: Regional Operational Programme within EU support. 2009 (scientific supervision: Z. Myczkowski, coordination: K. Wielgus, team: J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki)
- Functional and spatial documentation for "Wallachian Culture Trail" located in LGD's area (Communes of Ochotnica Dolna and Krościenko upon the Dunajec). Project implemented within the European Programme Leader+ 2008 (survey supervisor: Z. Myczkowski, coordinator, chief designer: K. Wielgus, team: J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Chrzęszczyk)
- A Comparative Study of the Preservation and Utilization of Historical Cities Kyoto, Kanazawa, Krakow and Warsaw. Polish-Japanese project funded by: Japan Society for The Promotion

- of Science, the Polish Academy of Sciences, with financial support from the Vice-Chancellor of Cracow University of Technology, 2008–2009 (coordinators H. Yahagi, K. Pawłowska, team: A. Zachariasz, A. Staniewska, J. Konopacki, I. Sykta, M. Walaszczyk, U. Myga-Piątek)
- Conceptual architectural, urban and landscape design with functional and spatial programmes for individual forts. Fortress cultural tourism trail “North Rocada” Stronghold of Przemyśl. Funding: Regional Operational Programme within EU support. 2009 (scientific supervision: Z. Myczkowski, coordination: K. Wielgus, team: J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Kulczycki)
 - Preliminary concept of arranging objects and areas at the Stronghold of Przemyśl in the Communes: Przemyśl, Krasiczyn, Medyka and the City of Przemyśl as conditioning materials and guidelines for tenders for building and contracting designs. Funding: Regional Operational Programme within EU support. 2010. (scientific supervision: Z. Myczkowski, coordination: K. Wielgus, team: J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, K. Martyna, K. Jakubowski, A. Laskoś, O. Zapolska, E. Furlepa, A. Gajdek, J. Sulikowska, Ż. Kulig, B. Najder)
 - Science and research consultancy concerning a design implemented by the orderer: 1. Formation of the Museum of Fortifications and Arms within Rampart III and the Arsenal in Zamość “Operational Programme Infrastructure and the Environment”. Funding: European Operational Programme “Infrastructure and the Environment”. Implementation: 2011 (survey supervisor: Z. Myczkowski, coordinator: K. Wielgus)
 - Design of the Małopolska Laboratory of Passive Construction. Funding: Małopolska Marshal’s Office with European support, within Małopolska Regional Operational Programme (list of indicative projects). 2010–2013. (project supervisor: M. Furtak, coordinator: M. Fedorczak-Cisak)
 - “The 21st Century University of Technology – Developmental programme at Cracow University of Technology – Highest-quality education for future Polish engineers”. Assignment no. 5 – the development of the educational potential of the Faculty of Architecture, project co-funded by Operational Programme Human Capital, coordinator for the curriculum Landscape Architecture – A. Zachariasz (2010–2015)

2.4. SELECTED INDIVIDUAL AND COLLECTIVE DESIGNS

(in alphabetical order)

WOJCIECH BOBEK

Feld	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Concept for the optical and functional integration of Communal Waste Dump Barycz with the landscape of Wieliczka Upland		

landscape architecture	KPP	M. Siewniak, coauthors: W. Bobek, U. Jarkowska, M. Grzywacz	MCS Krakow	2007
title/subject of design		Design of restoring 3 Maja Avenue in Krakow		
landscape architecture, greenery	KPP/PB	M. Siewniak, coauthors: W. Bobek, M. Bogdanowicz	KZK Kraków	2007
title/subject of design		Design of a sequence of greenery for Green Valley estate in Zdziarska St. in Warsaw		
landscape architecture, greenery	KPP/PB	M. Siewniak, coauthors: W. Bobek, M. Bogdanowicz, M. Podwysocka	JW. Construction	2008/2011 – ...
title/subject of design		Design of greenery and a community centre in Koszykarska St. in Krakow		
landscape architecture, greenery	PB	W. Bobek, coauthors: K. Hodor, K. Łakomy	City of Krakow	2010
title/subject of design		Design of greenery management for Niepodległości Square and Municipal Park in Zakopane		
landscape architecture, greenery	PB	S. Florkiewicz, coauthors: W. Bobek, M. Bogdanowicz, K. Łakomy	Town of Zakopane	2010–2011/ 2012–2013

ALEKSANDER BÖHM

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer / design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Urban concept of Krakow Transport Centre		
urbanism	competition design joint winner	K. Bieda, A. Böhm, W. Kosiński, A. Rudnicki/team: A. Zachariasz, I. Sykta, D. Sykta, M. Micor	Commune of the City of Krakow, AARP	1995
title/subject of design		Coordination plan for JU Campus 3 in Pychowice		
urbanism spatial planning	implementing design and local plan of spatial development, Award from the Minister of Construction 2007	A. Böhm (team supervisor), team: W. Wańkiewicz, A. Zachariasz, P. Ozimek, A. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola. A. Böhm (coauthor of Iposd for JU Campus 3)	Jagiellonian University	1998–2000/ during realization

title/subject of design Design of City Park Zakrzówek in Krakow				
landscape architecture	KPP	A. Böhm, coop. M. Kisielowski	GERIUM Poland Development PLC	2010
title/subject of design Rataje Park in Poznan				
landscape architecture	competition design 1st award	A. Böhm, M. Gajda, A. Zaboklicki, M. Kondracka, D. Kuczko, K. Wojtaszek, A. Ganczarek	President of the City of Poznan, AARP	2011
title/subject of design Design of rebuilding a burnt-down church and building a new rectory in Wola Justowska, Krakow				
architecture	KPP	A. Böhm, coop. M. Kisielowski, P. Radziszewski	Parish of Heavenly Mother, the Queen of Poland in Wola Justowska	2012

KRYSTYNA DĄBROWSKA-BUDZIŁO

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design Local general plan of the spatial development of Krakow. Concept for the policy of shaping and protecting natural areas				
spatial planning	approved	Z. Ziobrowski (chief designer) coauthors: A. Böhm, J. Bogdanowski, K. Dąbrowska- Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko-Hyłowa, M. Holewiński, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz	Office of the City of Krakow	1992–1994/ binding 1994–2000
title/subject of design Design of Dębnicki Park in Krakow				
landscape architecture, decorative structures, roads, greenery	KPP/BP/PW part A and B	K. Pawłowska, K. Dąbrowska- Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska	Office of the City of Krakow	1997–2003/ opening 2002
title/subject of design Design of restoring public spaces in the centre of Krzeszowice				

landscape architecture, urbanism	KPP	M. Kowicki, K. Dąbrowska-Budziło	Office of the Town and Commune of Krzeszowice	2005
title/subject of design		Design of developing the public space of the community centre in Babice plus Design of a trade and service complex within the centre		
landscape architecture, urbanism, architecture	KPP	K. Dąbrowska-Budziło	Office of the Commune of Babice	2007

KATARZYNA FABIJANOWSKA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Krakow's Commons "Gródek Garden" – design of greenery with the stocktaking and design of greenery management		
greenery	PB/PW	K. Fabijanowska	Krakow Board for Communal Economy	1996 updated 2001/2002
title/subject of design		Krakow's Commons "Stradom Garden" – design of greenery with the stocktaking and design of greenery management		
greenery	KP/PB/PW	K. Fabijanowska	Krakow Board for Communal Economy	1996 updated 2003/2004
title/subject of design		Contracting design of greenery for Park Hill estate in Mogilany		
greenery	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, M. Zastawnik (chief designer of the estate: JEMS architects Warsaw)	Park Hill Ltd. in Krakow	2004/ 2005–2006
title/subject of design		Design of greenery with the stocktaking and design of greenery management for the historical park in Śmiałowice		
greenery	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, cooperation: J. Ginda	Palace owner Feliks Śliwa	2005–2006/ 2007
title/subject of design		Design of greenery for the historical monastery in Hebdów within theme "Extension and redevelopment of the monastery building for the needs of the retreat house"		
greenery	KP/PB/PW	K. Fabijanowska, (chief designer of the assignment: Cempla and Partners, M.J. Cempla Monument Conservation)	Polish Piarist Province in Krakow	2008 updated 2011/2011

URSZULA FORCZEK-BRATANIEC

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/implementation
title/subject of design Landscape and conservation study for the investment S1 Expressway in the vicinity of Auschwitz II Birkenau complex				
view expertise	STeŚ stage II	Tebodin SAP – Project Ltd. Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, A. Siwek, B. Grajner, M. Brataniec, P. Byrski	Main Board for State Roads and Motorways	2007
title/subject of design Programmatic and spatial concept for the revitalization of the Old Town in Gorlice				
architecture, landscape architecture	competition design KPP/PB/PW	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, A. Siwek, B. Grajner, P. Byrski	Municipal Commune of Gorlice	2007–2008/ 2009–2012 implemented
title/subject of design Revitalization of the public space of the square and market square of former Wierzbnik with adjoining streets in Starachowice				
architecture, landscape architecture	competition design KPP/PB/PW	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, D. Mierzwa	Commune of Starachowice	2008–2010/ under implementation
title/subject of design Laboratory /Centre/ of Science in Podzamcze near Chęciny				
architecture, landscape architecture	competition design KPP	eM4 Brataniec, M. Brataniec, U. Forczek-Brataniec, D. Mierzwa, M. Gozdecki, P. Nosalska	Regional Centre of Science and Technology Kielce	2010–2011/ under implementation
title/subject of design Operate for the protection of scenic values for the plan of protecting Bieszczady National Park				
landscape architecture	protection plan for national park	Krameko Ltd. U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska	Bieszczady National Park	2009–2010/ under implementation

MARCIN FURTAK

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/implementation
title/subject of design State Tertiary-Level School in Oświęcim				
multifaceted design	KPP/ PB/PW	M. Furtak	–	2010/2011

title/subject of design		State Middle School in Modnica		
multifaceted design	KPP/ PB/PW	M. Furtak	–	2010/2011
title/subject of design		Extension of the Military Hospital in Krynica		
multifaceted design	KPP/ PB/PW	M. Furtak	–	2011/2011
title/subject of design		Museum with a palace and garden complex in Przeworsk		
multifaceted design	KPP/ PB/PW	M. Furtak	–	2011
title/subject of design		Pomeranian University of Medicine in Szczecin		
multifaceted design	KPP/ PB/PW	M. Furtak	–	2011

KATARZYNA HODOR

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Research and conceptual design of Marian Garden (rosary stations) at Franciscan Monastery in Pilica-Biskupice. Part I – Study of the compositional forms of pilgrimage wayside shrines		
architecture, landscape architecture	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, K. Hodor	Franciscan Monastery in Pilica-Biskupice	2005
title/subject of design		Conservator's documentation defining the boundaries of a registered historical palace and park layout in Moszna		
conservation	conservator's documentation	K. Hodor (supervisor), K. Łakomy, A. Steuer, M. Sych	Provincial Office of Monument Preservation in Opole	2011
title/subject of design		Conservator's documentation defining the boundaries of the surroundings of a historical park in Dobra meant for the monument register		
conservation	conservator's documentation	K. Łakomy (supervisor), K. Hodor, W. Bobek, A. Steuer, M. Sych	Provincial Office of Monument Preservation in Opole	2011
conservation	conservator's documentation	K. Łakomy (supervisor), K. Hodor, W. Bobek, A. Steuer, M. Sych	Provincial Office of Monument Preservation in Opole	2011

WOJCIECH KOSIŃSKI

Field	Stage of design KPP/ PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design The Blessed Virgin Mary's Chapel at Danielle's Pass in Orava				
architecture, construction	KPP	W. Kosiński (architecture) J. Szczudło (construction)	Private foundation	1992/1995
title/subject of design Mercedes showroom, Ofiar Dąbia St. in Krakow				
architecture, construction	KPP/PB/PW	A. Böhm, W. Kosiński (architecture) B. Braģiel (construction)	Mercedes Krakow Ltd.	1994/1996
title/subject of design Tourist service pavilion at the Dam in Niedzica				
architecture, construction	KPP/PB/PW	A. Böhm, W. Kosiński (architecture) J. Szczudło (construction)	District Department of Water Management Krakow	1996/1997
title/subject of design Study plus conservation and landscape guidelines for the Town and Commune of Kazimierz Dolny				
landscape architecture, spatial planning	trade policy for SUIKZP Commune of Kazimierz Dolny	W. Kosiński (chief architect); team: P. Byrski, P. Kowalski, J. Zaniewska	Provincial Conservator's Office in Lublin, Office of the Commune of Kazimierz Dolny	2009/ 2010 materials submitted to the designers SUIKZP
title/subject of design Market Square and Lubelska St. in Janowiec-upon-the-Vistula				
architecture, construction, greenery	KPP/PB/PW	W. Kosiński (architecture) P. Byrski (construction) P. Kowalski (greenery)	Office of the Commune of Janowiec- upon-the- Vistula	2010 construction permit / 2012 implementation commenced

PRZEMYSŁAW KOWALSKI

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design Concept of bicycle route Zator-Graboszyce and a canoeing trip on the Skawa River, Tęczk-Piastowski stretch				

landscape architecture, greenery	KPP	M. Róg, coauthors: M. Morajko, J. Tarajko-Kowalska, P. Kowalski	MARR PLC	2007
title/subject of design		Design of developing the grounds of Magnolia estate in Lesznowola		
landscape architecture, greenery	KPP/PB/PW partially	PTP Architects; coauthors: M. Kowalski, P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska	Magnolia Poland Ltd.	2008/ 2009–2010
title/subject of design		Design of Krakow-Libertów garden		
greenery	KP/PW	Ingarden & Evy Architects (architecture); P. Kowalski (garden design)	Private investor	2007/ 2007–2008
title/subject of design		Renovation of the promenade in the spa town of Krynica Zdrój		
greenery	PB/PW	M. Tarko, K. Tarko (architecture) P. Kowalski, J. Kocieniewski (greenery)	Commune of Krynica-Zdrój	2010–2011/ 2011–2012
title/subject of design		Adam Mickiewicz Park in Nowy Targ		
greenery	PB/PW	T. Wójtowicz (architecture), P. Kowalski (greenery)	Town and Commune of Nowy Targ	2010–2011/ 2011–2013

ANNA MITKOWSKA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Surface of Pilgrimage Square and Rajski Square in Kalwaria Zebrzydowska		
landscape architecture, conservation	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, cooperation: P. Patoczka, M. Wilczkiewicz, A. Rudnicki	Bernardine Monastery in Kalwaria Zebrzydowska	1989–1991; 1995/ 1991–1992; 2003
title/subject of design		Design of Albertine Calvary at Kalatówki		
landscape architecture	KPP	A. Mitkowska, coauthor P. Patoczka	Albertine Monks at Kalatówki	1992
title/subject of design		Residential house in the Market Square in Lanckorona		
architecture, conservation	KPP	A. Mitkowska, cooperation Z. Białkiewicz	Anna Mitkowska	1996–1997/ 1998–2004

title/subject of design		Marian Garden at the Franciscan Monastery in Pilica-Biskupice		
landscape architecture	KPP/PB/PW	A. Mitkowska, coauthor K. Hodor	Grey Friars in Pilica– Biskupice	2004/ 2005
title/subject of design		Design of restoring the plate of the medieval Market Square in Lanckorona		
landscape architecture, conservation, roads	KPP/PW	A. Mitkowska	Office of the Commune of Lanckorona	2003/ 2005

ZBIGNIEW MYCZKOWSKI

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Design of a municipal park in Bieruń Nowy on the grounds of former ponds		
landscape architecture, relief, roads	KPP, PW, implementation	J. Bogdanowski, Z. Myczkowski, P. Zieliński, K. Fabijanowska	Piast Coal Mine, Office of the Town of Bieruń	1992–1994/ 1998–2002
title/subject of design		Conservator's design of restoring the gardens at the Royal Castle in Niepołomice		
landscape architecture, conservation, relief, roads	KPP, PW, implementation	J. Bogdanowski, Z. Myczkowski, K. Fabijanowska, A. Twaróg	Office of the Town of Niepołomice	1993–1995/ 1995–2002
title/subject of design		Conservation and landscape study for the location of a complex of wind power plants in the Commune of Krzywiń, Wielkopolska (acknowledged as a model survey by conservation services)		
landscape architecture, conservation	preplanning study	Z. Myczkowski, U. Forczek- Brataniec, B. Grajner, R. Marcinek	Finadvice Poland Warsaw – Vienna	2009/ 2011–2013
title/subject of design		Wilanów Culture Park in Warsaw. Protection plan – resolution on the creation of Culture Park		
architecture, landscape protecting and planning	protection plan	J. Korzeń, Z. Myczkowski, K. Korzeń, M. Kaczyńska, M. Lewin	Office of the Capital City of Warsaw, Capital Monument Conservator	2009–2010/ 2011–2012

title/subject of design		Conservation concept and contracting designs for the arrangement of the royal gardens in Wilanów		
landscape architecture, roads, greenery, decorative structures, illumination	KPP/ PB/PW	Z. Myczkowski (chief designer) J. Wowczak, E. Wowczak, A. Bąk, A. Kubska, M. Walerzak, J. Grabczak, E. Zborowska, R. Marcinek	Palace Museum in Wilanów	2006–2010/ 2010–2011

PIOTR PATOCZKA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Design of developing the interior of the backyard in the building of the JU Institute of Polish Studies, Straszewskiego St.		
architecture, landscape architecture, decorative structures	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Department of Investments, Jagiellonian University	1996
title/subject of design		Design of the Head Office for Magura NP in Krempna		
architecture	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Management of Magura National Park, Krempna	1997
title/subject of design		Design of Primary School and Middle School in Kały		
architecture	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Office of the Commune of Żmigród Nowy	1999/ 2000–2002
title/subject of design		Design of the Way of the Cross up Grzywacka Mountain in Kały		
landscape architecture, decorative structures	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka, F. Szostak	Rev. Dr J. Cebulak, Parish in Kały (Commune of Żmigród Nowy)	2000/ implemented
title/subject of design		Design of the tourist information pavilion "Wojtek" at Krakow's Commons		
architecture, decorative structures	KPP/PB/PW	K. Patoczka, P. Patoczka	Office of the City of Krakow	2004/ implemented

KRYSTYNA PAWŁOWSKA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Local general plan of the spatial development of the City of Krakow. Concept for the policy of shaping and protecting natural areas		
spatial planning	approved	Z. Ziobrowski (chief designer) coauthors: A. Böhm, J. Bogdanowski, K. Dąbrowska- Budziło, K. Fabijanowska, E. Heczko-Hyłowa, M. Holewiński, W. Kosiński, K. Pawłowska, A. Zachariasz	Office of the City of Krakow	1992–1994/ binding 1994 –2000
title/subject of design		Study of the conditions and directions of the spatial development of the City of Warsaw. Policy of shaping and protecting landscape		
spatial planning	approved	A. Böhm, K. Pawłowska, A. Zachariasz, E. Nekanda-Trepka	Office of the City of Warsaw	1996–1997
title/subject of design		Design of Dębnicki Park in Krakow		
landscape architecture, decorative structures, roads, greenery	KPP/BP/PW part A and B	K. Pawłowska, K. Dąbrowska- Budziło, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, G. Obara, Z. Kordecki, J. Kożuch, W. Ceglarek	Office of the City of Krakow	1997–2003/ opening 2002
title/subject of design		Design of restoring Castle Hill in Będzin		
landscape architecture, decorative structures, roads, greenery	KPP/BP/PW – partially	K. Pawłowska, A. Zachariasz, K. Fabijanowska, M. Bogdanowicz, P. Byrski	Office of the Town of Będzin	2005/ implementation discontinued
title/subject of design		Design of a garden at Zipser's historical villa in Bielsko-Biała		
landscape architecture, greenery	KPP	K. Pawłowska, A. Zachariasz M. Bogdanowicz	Private investor	2010/ implementation in progress

ANNA STANIEWSKA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Officers' Estate in Krakow – abridged study of a historical urban layout		
urbanism, landscape architecture	abridged study of a historical urban layout	M. Baczyńska, A. Staniewska, W. Brzoskwinia	Council of District 2 in the City of Krakow	2009
title/subject of design		Concept of an innovative presentation of heritage in landscape. Museum of Folk Culture tailored for the 21st century		
landscape architecture	landscape study, KPP outline	P. Turkiewicz (architecture), A. Staniewska (landscape studies)	Museum of Folk Culture in Kolbuszowa	2010

IZABELA SYKTA

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Coordination Plan for Special Economic Zone in Brance, Nowa Huta		
planning, urbanism	KPP	A. Böhm (supervisor), A. Zachariasz, I. Sykta, computer rendering: P. Ozimek, P. Rygiel, U. Gola	T. Sendzimir Industrial Complex PLC.	1998
title/subject of design		Urban and architectural concept of "educational park – Poland in Miniature" at the Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów		
landscape architecture	KPP	A. Böhm (supervisor), K. Bieda, A. Zachariasz, P. Rygiel, P. Ozimek, I. Sykta	Management of the Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów	1999
title/subject of design		Updated and extended Coordination Plan for JU Campus 3 with technology park meant for construction permit. Stage II – extending Plan with the grounds of "Jagiellonian Park" plus concept of a botanical garden with the protection zone of a golf course, public park		
planning, urbanism	KPP	A. Böhm (supervisor), A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel; computer rendering: P. Ozimek, A. Ozimek, U. Gola, J. Pelech; transport: W. Wańkiewicz; infrastructure: A. Trzos	Jagiellonian University	2000

title/subject of design		Concept of a greenery system for the town of Sanok		
planning, landscape architecture	KPP	A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel	Office of the Town of Sanok	2004
title/subject of design		Design of St Kinga's Park in Wieliczka		
landscape architecture, surfaces, decorative structures	KPP	A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, S. Kisielowski, M. Kisielowski (graphic art)	Salt Mine in Wieliczka	2005

JADWIGA ŚRODULSKA-WIELGUS

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design		Architectural and landscape concept of adapting the former school building in Ochotnica Górna-Ustrzyk to a tourist centre with a complex of sports pitches "Orlik" (concept stage implemented within the programme Leader+, 2008), building design "Redevelopment and extension of the former school building in Ochotnica Górna-Ustrzyk" within PROW		
landscape architecture, architecture, problems of cultural tourism	KPP, PW, implementation	Z. Myczkowski (scientific supervision), J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, K. Wielgus, M. Chrząszczyk, A. Fecko, B. Mleczo, W. Rymza-Mazur	Commune of Ochotnica Dolna	2010/2010–2011
title/subject of design		Concept of the Wallachian Culture Trail		
landscape architecture, problems of cultural tourism	KPP, part PB	J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus Ł. Majerczak, et al.	Office of the Town of Niepolomice, "The Carpathians are Our Home", Rural Community Centre in Ochotnica Górna	2012/ implementation commenced
title/subject of design		Development of the Wodzickis' former estate's park in Poręba Wielka, the current seat of Gorce National Park		
landscape architecture	KPP	Z. Myczkowski (scientific supervision), J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, U. Forczek-Brataniec, M. Chrząszczyk, K. Stokłosa, S. Kawiorski.	Management of Gorce National Park	2007/ partial implementation 2011–12

title/subject of design					Programme of Protection Plan for the historical and scenic complex of the Stronghold of Krakow				
landscape architecture, monument conservation, urbanism, greenery	KPP, programme of protection plan	Z. Myczkowski (scientific supervision), K. Wielgus (coordination), J. Środulska-Wielgus (greenery), A. Skrzyńska, A. Kubska, A. Bąk, M.J. Mikulski, W. Brzoskwinia, P. Leonowicz, E. Pasula, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymśa Mazur, K. Chajdys, D. Pstuś	Department of Culture and National Heritage, Office of the City of Krakow	2006–2010/ published 2010					
title/subject of design					Layout of a tourist route with subject matter contents within the project: Zamość – UNESCO City, Monument to RP History as a tourist product of Polish economy. Operational Programme Innovative Economy within activity 6.4 “Investments in tourist projects of supraregional importance”				
landscape architecture, monument conservation, problems of cultural tourism	KPP/ contracting designs, subject matter contributions to exhibitors and informants	Z. Myczkowski (scientific supervision); J. Środulska-Wielgus, J. Janczykowski, K. Latusek, E. Furlepa, K. Jakubowski, O. Zapolska	Office of the City of Zamość	2012/2012–2013					

KRZYSZTOF WIELGUS

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation					
title/subject of design					Concept and design of Aviation Park on the grounds of the former Rakowice-Czyżyny Airport in Krakow, including: Design of an exposition hangar for WW1 aeroplanes with directional premises for the restoration of the collection plus NATO exposition				
architecture, landscape architecture, technological monument conservation	KPP, PB, PW, implementation	K. Wielgus, J. Dąbrowski (hangar). Concept of Aviation Park: M. Łuczyńska-Bruzda (theme supervisor), Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, M. Chrząszczyk, M. Gajda, K. Chajdys et al.	Museum of Polish Aviation in Krakow	1989– 1992/1995/2002 1990–93, 1995–2010 Award from Chief Monument Conservator and SKZ (2002)					
title/subject of design					General concept of restoring Rampart III “Kleparz” in Krakow, design of tourist accessibility, design of adapting the caponier				

title/subject of design		Concept for the development and tourist accessibility of the Stronghold of Zamość. Design within the Programme Innovative Economy, Infrastructure and the Environment		
andscape architecture, monument conservation, urbanism	KPP, basis for application for EU funds, basis for building and contracting design, implementation	Z. Myczkowski, K. Wielgus (coordination), J. Janczykowski, J. Środulska-Wielgus, U. Forczek-Brataniec, J. Piekło, W. Rymsha-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Fecko, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Skoczyła, O. Zapolska	Office of the City of Zamość	2008 / 2011–2013
title/subject of design		Development of the historical complex of the Stronghold of Przemyśl meant for tourist accessibility, stage I, No. 37 according to the list of designs published in WDU and the indicative register of key individual designs for the Province of Podkarpacie for the years 2007–2013		
andscape architecture, monument conservation, urbanism	KPP, basis for application for EU funds, basis for building and contracting design	Z. Myczkowski (scientific supervision), K. Wielgus (coordination), J. Środulska-Wielgus, W. Rymsha-Mazur, M. Chrzęszczyk, A. Fecko, S. Kawiorski, P. Osmęda, K. Fecko, E. Furlepa, K. Jakubowski, J. Kocieniewski, K. Martyna, J. Sulikowska, A. Skoczyła, O. Zapolska	Union of Fortress Communes within the Stronghold of Przemyśl	2007–2009/ 2013–2014
title/subject of design		Programme of Protection Plan for the historical and scenic complex of the Stronghold of Krakow		
andscape architecture, monument conservation, urbanism, greenery	KPP, programme of protection plan	Z. Myczkowski (scientific supervision), K. Wielgus (coordination), J. Środulska-Wielgus (greenery), A. Skrzyńska, A. Kubska, A. Bąk, M. J. Mikulski, W. Brzoskwinia, P. Leonowicz, E. Pasula, T. Górski, Ł. Kielar, W. Rymsha Mazur, K. Chajdys, D. Pstuś	Department of Culture and National Heritage, Office of the City of Krakow	2006–2010/ published 2010

AGATA ZACHARIASZ

Field	Stage of design KPP/PB/PW	Chief designer/design team	Investor	Date of design/ implementation
title/subject of design Recreation of the garden on the upper terrace in the royal gardens at Wawel				
landscape architecture, greenery	conceptual study /KPP/PB/PW	K. Żółciak, J. Żółciak, A. Zachariasz, J. Smólski	Royal Castle at Wawel	2004/2005
title/subject of design Design of restoring Cistercian gardens in Mogiła				
landscape architecture, greenery	concept with historical study/contracting design of garden development KPP/PW	A. Zachariasz, K. Fabijanowska	Cistercian Monastery in Mogiła	2008/ partially since 2009
title/subject of design 2nd stage of restoring (recreating) the Royal Gardens at Wawel – Lower Terrace				
landscape architecture, greenery	concept/ architectural and constructional design KPP/PB/PW	theme supervisor: R. Frankowicz; J. Żółciak, K. Żółciak, A. Zachariasz, A. Begejowicz,	Royal Castle at Wawel	2007–2009 / implementation since 2012
title/subject of design Detailed concept of restoring People's Park in Bytom with concept for greenery redevelopment				
landscape architecture, greenery	KPP	A. Zachariasz, D. Moskal, R. Kędzierski	Commune of Bytom, Municipal Board for Roads and Bridges	2010
title/subject of design Restoration design – palace and park layout in Wiśniowa				
landscape architecture, greenery	KPP/ partially PW	A. Zachariasz, K. Szar, J. Szar	District of Strzyżów with its seat in Strzyżów	2010/ implementation since 2011

3. IMPORTANT PUBLICATIONS

(in alphabetical order)

The updated list of all the publications by the employees of the Institute of Landscape Architecture is available on the website of the Library at Cracow University of Technology: http://www.biblos.pk.edu.pl/bibliografia_publicacji_pracownikow. Selected important works written by the Institute employees and published within the previous twenty years are enumerated below.

WOJCIECH BOBEK

- M. Siewniak, W. Bobek, *Zabezpieczenie drzew na placach budów*, [in:] Problems of designing and new building technologies, Technical Transactions, series Architecture, CUT Press, Year 102, Volume 6-A, Krakow 2005, p. 73-78;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Gdy drzewa są zagrożeniem*, [in:] Urban Greenery, Abrys, no. 5/8, Poznan 2007 p.10-11;
- W. Bobek, *Problemy rewaloryzacji i pielęgnacji zabytkowych alei 3 Maja i Waszyngtona w Krakowie w dotychczasowej praktyce i w świetle nowych metod bezinwazyjnej diagnostyki dendrologicznej*, [in:] Nature and the city, volume X, CSF Press, Warsaw 2007, p. 322-328;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Wyniki kontroli stanu drzew jako instrument wspomagający procesy planistyczne*, [in:] Materials of the 2nd All-Polish Training Conference URBAN GREENERY – Between tradition and modernity, 29–30 May 2008, ABRYS, Poznan 2008;
- W. Bobek, *Metody oceny ryzyka w oparciu o badania statyki drzew w mieście*, [in:] Periodical of the International Society for Cultivating and Protecting Trees, no. 18, Kluczbork 2008, p. 26-32;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Bezinwazyjny pomiar wytrzymałości pnia i stabilności drzewa*, [in:] Aura, SIGMA-NOT, Warsaw 2009, p. 23-26;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Zagrożenie ludzi i mienia w parkach, metody określania stanu statycznego drzew*, [in:] Conservation Magazine, no. 8/2010, KOBIDZ, Warsaw, p. 13-17;
- W. Bobek, *Problemy ochrony genius loci zabytkowych drzewostanów parkowych*, [in:] Genius loci in garden composition, Technical Transactions, series Architecture, CUT Press, Year 107, Volume 13, Krakow 2010, p. 93-102;
- W. Bobek, *Nowoczesne technologie budowlane wykorzystywane podczas wprowadzania drzew w silnie przekształconych przestrzeniach miasta*, [in:] Problems of designing and new building technologies, Technical Transactions, series Architecture, CUT Press, Year 107, Volume 18, Krakow 2010, p. 269-279;
- M. Siewniak, W. Bobek, *Zagrożenie ludzi i mienia na terenach zieleni, metody określania stanu statycznego drzew*, [in:] Materials of the 5th All-Polish Training Conference URBAN GREENERY – Inhabitant-friendly urban greenery, 19–20 May 2011, ABRYS, Poznan 2011, p. 107-113;

- W. Bobek, *Strefy dopuszczalnego ryzyka przez drzewa jako normatyw urbanistyczny*, [in:] Materials of the 5th All-Polish Training Conference URBAN GREENERY – Inhabitant-friendly urban greenery, 19–20 May 2011, ABRYS, Poznan 2011, p. 87-93;
- K. Łakomy, W. Bobek, *Nowoczesne systemy konstrukcji pod pnącza – nowe technologie, rozwiązania i problemy projektowe, dobór roślin*, [in:] Problems of designing and new building technologies, Technical Transactions, series Architecture, CUT Press, Year 107, Issue 11, Volume II, Krakow 2011, p. 135-144.

ALEKSANDER BÖHM

- A. Böhm, *Architektura krajobrazu – jej początki i rozwój*, CUT Press, Krakow 1994;
- A. Böhm, *"Wnętrze" w kompozycji krajobrazu, wybrane elementy genezy, analizy porównawczej i zastosowań pojęcia*, CUT Press, Krakow 1998, 2nd edition 2004;
- A. Böhm, A. Zachariasz, *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa: ilustrowany słownik angielsko-polski*, Warsaw, Vol. 1, a–d 1997, Vol. 2, e–j, 2000, Vol. 3, k–q, 2005;
- A. Böhm, *Landscape of Freedom*, [in:] Rural Architecture in Europe – between tradition and innovation, Firenze 2005;
- A. Böhm, *Badania dotyczące terenów zieleni Krakowa*, [in:] International Conference RE-URBAN MOBIL, Krakow 2005;
- A. Böhm, *Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu – o czynniku kompozycji*, CUT Press, Kraków 2008;
- A. Böhm, *Rola krajobrazu w budowie ładu przestrzennego*, [in:] 3rd All-Polish Symposium INSPIRE Krakow 2007;
- A. Böhm, *Principles and Temptations*, [in:] International Congress of Polish Landscape Architects, Krakow 2007;
- A. Böhm, *Informacja przestrzenna jako instrument diagnozowania, monitorowania i prognozowania zmian przestrzeni* [in:] 4th All-Polish Symposium "Encounters with INSPIRE in Krakow" Krakow 2008;
- A. Böhm, *Uwarunkowania doktryn urbanistycznych*, [in:] Scientific conference: Shaping Contemporary Urban Doctrine, Gdansk 2008;
- A. Böhm, *Wpływ walorów krajobrazowych na aktywizację ekonomiczną terenu* [in:] "Culture, the Space of Development" Małopolska Regional Studies 1/21/2011;
- A. Böhm, *Land Management of The Areas of High Landscape Values. Part 1*, [in:] II Scientific Conference, Spatial Econometrics and Regional Economic Analysis, Lodz 2012;
- A. Böhm, *Fragmentacja przestrzeni i krajobraz odłamków – nieuniknione przeznaczenie czy epizod w historii wiejskiego krajobrazu* "Landscape Architecture" 2/2012.

KRYSTYNA DĄBROWSKA-BUDZIŁO

- K. Dąbrowska-Budziło, *Studia i projekty krajobrazowe – przykłady polskie*, authorial chapter [in:] *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*, collective work, ed. A. Böhm. Studies and materials. Landscapes 13 (25). Centre for the Protection of Historical Landscape, Warsaw 1996, p. 91-134;

- K. Dąbrowska-Budziło, *Krajobraz a świat znaczeń. Część I. Znaczenie – treść – sens emocjonalny – sens użytkowy – wartość niematerialna*, [in:] Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow, volume XXVIII 1996, p. 253-265;
- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*. Textbook for the students of universities of technology. Collective work, ed. K. Pawłowska. Tadeusz Kosciuszko University of Technology, Krakow 2001. K. Dąbrowska-Budziło – author of two chapters: *Walory widokowe krajobrazu* (p. 239-255), *Wartości niematerialne krajobrazu kulturowego* (p. 256-269);
- K. Dąbrowska-Budziło, *Treść krajobrazu kulturowego w jego kształtowaniu i ochronie*, Cracow University of Technology Press, Scientific Issues, Architecture no. 46, Krakow 2002, 418 pages, including 127 sets of illustrations;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Wartości niematerialne odziedziczonego krajobrazu miejskiego. Ich istota, rodzaje i metoda analizy* [in:] Monument Preservation No. 1 2005, p. 69-88;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Rola krajobrazu kulturowego w procesach integracyjnych Europy*, [in:] Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, PAS Krakow, volume XXXVIII-XXXIX 2006–2007, p. 163-172;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Symbolika w kształtowaniu i ochronie krajobrazu* [in:] Materials of the International Congress of Landscape Architects: "The Art of Protecting and Shaping Landscape – Creation, Science, Education", [in:] Technical Transactions. Architecture, Issue 10/2007, CUT Press, Krakow 2007, p. 129-131;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Miejsce – jego istota i różnorodność przejawów*, [in:] "Place". Collective work, ed. A. Baranowski and A. Awtuch. Faculty of Architecture, Gdansk University of Technology, Chair of Environmental Design, Committee on Architecture and Urbanism, Polish Academy of Sciences, Gdansk 2008, p. 29-37;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Badanie opinii publicznej w studiach krajobrazowych*, [in:] Cultural landscape management. PTG Commission for Cultural Landscape no. 10. Collective work, ed. U. Myga-Piątek and K. Pawłowska, Sosnowiec 2008, p. 543-551;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Treść krajobrazowej kompozycji – jej warstwa znaczeniowa*, [in:] Space and Form;
- 12/2009. Scientific and educational periodical under the patronage of PAS Gdansk, Gdansk 2009, p. 431-456;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Studium panoram miast jako instrument ochrony ginących krajobrazów kulturowych*, [in:] *Studia krajobrazowe a ginące krajobrazy*, collective work, ed. D. Chylińska and J. Łach, Division of Regional Geography and Tourism, Wrocław University, Wrocław 2010, p. 285-297;
- K. Dąbrowska-Budziło, *Genius loci, jako potencjalne źródło inspiracji dla kształtowania krajobrazu*, [in:] *Niematerialne wartości krajobrazów kulturowych*, PTG Commission for Cultural Landscape no. 15, Sosnowiec 2011, p. 227-235.

KATARZYNA FABIJANOWSKA

- K. Fabijanowska, *Przekształcenia zieleni przedmieść Krakowa na przykładzie Prądnika Czerwonego* (selected fragments of work VID2b), [in:] Volume 4 Restoration – materials prepared within problem MR.I.6 coordinated by Cracow University of Technology *Protecting and shaping landscape in historical spatial layouts*, Krakow 1987, p. 75-78;
- K. Fabijanowska, *Drzewa i krzewy – tablice do ćwiczeń dla przedmiotu teoria i zasady projektowania urbanistyczno-architektonicznego*, (graphic art: D. Uruska-Suszek, D. Grudniewicz), CUT Press, Krakow 1986, edited, Krakow 1991;
- K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, *Przydatność studiów przyrodniczych w badaniu zabytkowych założeń parkowych*, [in:] Portfolio of CU&A PAS Kraków 1992, vol. XXV, p. 105-108;
- A. Mitkowska, K. Fabijanowska, D. Uruska-Suszek, A. Zachariasz, K. Tor, *Model postępowania konserwatorskiego dla zdewastowanych założeń ogrodowych przejmowanych przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa (na przykładzie założeń woj. kieleckiego ze szczególnym uwzględnieniem Wójczy i Kwasowa)*, Centre for the Protection of Historical Landscape, Warsaw 1994;
- K. Fabijanowska, *Współczesne realizacje zieleni miejskiej w historycznym otoczeniu*, [in:]. Materials of the conference *Conflict relations between teres and historical architecture: "Architecture – Tree"*, Kalwaria Zebrzydowska 1997, p. 103-112;
- K. Fabijanowska, (coauthor of initial materials) [in:] *Parki i Ogrody Krakowa w obrębie Plant z Płatami i Wawelem*, vol. I Parks and Gardens in Poland (ed. J. Bogdanowski, volume ed. J. Więckowska), Centre for the Protection of Historical Landscape, Warsaw 1997;
- K. Fabijanowska, *Ogrody podwórkowe i ich znaczenie w systemie zieleni miejskiej (na przykładzie centrum Krakowa)* [in:] Materials of the International Conference *Garden city, 100 years of the development of the idea*, DWN, Wrocław 1998, p. 35-38;
- K. Fabijanowska, *Znaczenie zabytkowych parków w krajobrazie dolin rzecznych*, [in:] Materials of the International Scientific Conference *Landscape of river valleys*, ILA CUT, Krakow 1998;
- K. Fabijanowska, *Przyrodnicze znaczenie ogrodów śródblokowych w obrębie Plant*, [in:] Technical Transactions, volume 1-A/1998, CUT Press, Krakow 1998, p. 119-123;
- K. Fabijanowska, *Zieleń w mieście – aspekty przyrodnicze and Projektowanie zieleni w mieście*, [in:] *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*. Textbook for the students of universities of technology (ed. K. Pawłowska), CUT Press, Krakow 2001, p. 171-178, p. 203-210;
- E. Heczko-Hyłowa (supervisor), M. Siewniak, A. Zachariasz, K. Fabijanowska (coauthor in the team), E. Balanicka, K. Banasik-Petri, A. Böhm (consult.), *Ekologia miasta*, Scientific report for the programme RE URBAN MOBIL WP6 (coordinator IRM, GEONICA Czech Academy of Sciences, Bern), www.reurban.com/outcomes/wp6, Krakow 2005;
- K. Fabijanowska, *Koncepcja rewaloryzacji układu zieleni na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie* [in:] Materials of the conference *Remembrance gardens in garden composition and architecture*, Technical Transactions 2-A/2012, volume 7, year 109, Cracow University of Technology, Krakow 2012, p. 278-301.

URSZULA FORCZEK-BRATANIEC

- U. Forczek-Brataniec, *Krajobraz drogi. Kształtowanie krajobrazu widzianego z drogi*, *Motorways* 3/2007, Katowice, p. 82-88;
- U. Forczek-Brataniec, K. Stokłosa, *Krajobrazowy eksperyment konserwatorski "Wieża-Brama do Nowego Miasta w Krakowie"*, [in:] *The art of protecting and shaping environment. Creation – science – education*, International Congress of Polish Landscape Architects, Technical Transactions, Cracow University of Technology, Architecture, issue 10/2007, Krakow 2007, p. 32-33;
- U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski, *Wizualne aspekty tożsamości miejsca*, [in:] *The art of protecting and shaping environment. Creation – science – education*, International Congress of Polish Landscape Architects, Technical Transactions, Cracow University of Technology, Architecture, issue 10/2007, Krakow 2007, p. 150-151;
- U. Forczek-Brataniec, *Rola analiz widokowych w procesie projektowym zieleni przydrożnej na przykładzie obwodnicy Oświęcimia*, [in:] *Urban greenery, the natural wealth of the city. Street greenery*. Conference materials edited by E. Olesiejuk and A. Jankowska, Toruń 2008, p. 53-64;
- U. Forczek-Brataniec, *Widok z drogi. Krajobraz otwarty w percepcji dynamicznej*, *Element*, Katowice 2008;
- U. Forczek-Brataniec, *Zmiany w krajobrazie wokół zbiorników wodnych w Pieninach*, [in:] *Pieniny-Dam-Changes*. Pieniny Monographs, Volume 2, Krościenko 2010, p. 259-279;
- U. Forczek-Brataniec, *Studium krajobrazowe zespołu wież wiatrowych*, [in:] *Horizons of Landscape Architecture, Method of Landscape Architecture, "Tomorrow's Countryside"*, Warsaw 2010, p. 90-99;
- U. Forczek-Brataniec, *Interpretacja krajobrazu jako źródło koncepcji projektowej. Rozważania na podstawie pracy konkursowej na zagospodarowanie terenu dawnego "Obozu KL Płaszów"*, Technical Transactions, Cracow University of Technology, Architecture volume 5/2010, Krakow 2010, p. 289-297;
- U. Forczek-Brataniec, *Studium krajobrazowe jako instrument identyfikacji, ochrony i kształtowania krajobrazu*, [in:] *Landscape studies and perishing landscapes*, Collective work, Division of Regional Geography and Tourism, Wrocław University, Wrocław 2010, p. 277-284;
- U. Forczek-Brataniec, P. Nosalska, *Krajobraz widziany z bieszczadzskich dróg. Studium i koncepcja ochrony walorów widokowych*, [in:] *Bieszczady Yearbooks 2011, Volume XIX.*, Ustrzyki Dolne 2011, p. 355-370;
- U. Forczek-Brataniec, *Visual gaps in landscape*, Tallin, *Acta Architecturae Naturalis* 2012, ISSN 2228-1320;
- U. Forczek-Brataniec, Z. Myczkowski, P. Nosalska, *Zróżnicowanie uwarunkowań w zakresie ocen oddziaływania elektrowni wiatrowych na krajobraz (na podstawie studiów przypadków)*, [in:] *Urban aspects of locating wind farms with special emphasis on the role of a plan for the spatial development of a province*, Society of Polish Urbanists, Warsaw – Krakow – Gdansk 2012, p. 204-275.

MARCIN FURTAK

- M. Furtak, M. Fedorczyk-Cisak, *Budownictwo samowystarczalne energetycznie w strategii województwa małopolskiego* [in:] Problems of designing and new building technologies. Materials of the 9th International Scientific and Technical Conference, Krakow 2011. Vol. 2, Energy and ecology. Constructions, collective work, ed. W. Celadyn and S. Kuc. Technical Transactions, series Architecture, vol. 2-A p. 2, CUT Press, Krakow 2011, p. 63-73;
- M. Furtak, A. Tuleja, *Inteligentne rozwiązania w Krakowskim Centrum Biurowym Lubicz*, [in:] Energy-saving construction. Vol. 1, Problems of designing, implementing and maintaining buildings with low demand for energy ENERGODOM'2004, Materials of the 7th All-Polish Scientific and Technical Conference, Krakow–Zakopane, 11–13 October 2004, ed. A. Stachowicz. "Asterias", Krakow 2004, p. 295-302;
- M. Furtak, *Nowoczesne technologie w projektowaniu budynków inteligentnych* [in:] Building Survey 5/2003, p. 33-36;
- M. Furtak, M. Fedorczyk-Cisak, *Projektowanie budynków z wykorzystaniem optymalizacji wielokryterialnej*, [in:] Technical Transactions, Constr. vol. 2-B, CUT Press, Krakow 2010, p. 59-66;
- M. Furtak, M. Jaworska-Michałowska, *Rozwiązania konstrukcyjne i materiałowe a aspekty estetyczne w projektowaniu współczesnych mostów*, [in:] 5th Scientific and Technical Conference Problems of designing and new building technologies, Krakow, 24 October 2003, Krakow 2003, p. 90-96;
- M. Jaworska-Michałowska, M. Furtak, B. Kisielewicz, *Tynki zewnętrzne oraz farby elewacyjne w świetle nowoczesnych technologii*, [in:] 5th Scientific and Technical Conference Problems of designing and new building technologies, Krakow, 24 October 2003, Krakow 2003, p. 118-124
- M. Furtak, *Architektura użyteczności publicznej Starachowic w latach funkcjonowania Centralnego Okręgu Przemysłowego*, [in:] Space and Form no. 14, Szczecin 2010
- M. Furtak, *Robotnicze osiedla mieszkaniowe w latach funkcjonowania COP na obszarze radomsko-kieleckim*, [in:] Space and Form no. 15, Szczecin 2010

JADWIGA GANCARZ-ŻEBRACKA

- J. Gancarz, *O potrzebie zachowania...Iwonicz Zdrój – pejzaż nostalgiczny* [in:] Aura 11/7, Krakow 2007, p. 20-21;
- J. Gancarz, *Konflikty w krajobrazie w obszarach Natura 2000* [in:] Tourism within Nature 2000, ed. Z. Wnuk, M. Ziąja, Rzeszów 2007, p. 323-327;
- J. Gancarz, P. Patoczka, *Tu i ówdzie w Krakowie*, [in:] Technical Transactions, Architecture vol. 6-A/2008 issue 15 / 2008, CUT Press, Krakow 2008, p. 135-139;
- J. Gancarz, *Rezydencja w Kurozwękach – historia i problemy rewitalizacji siedziby i ogrodu. Wybrane zagadnienia*, [in:] Residentiary and garden layouts, Polish heritage, 15th conference Garden composition and historical dendrology, ed. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, Krakow 2008, p. 231-242.

KATARZYNA HODOR

- K. Hodor, *Krajobraz kulturowy mikroregionu Rowu Krzeszowickiego. Historia i współczesność*, [in:] "Nature and the City", ed. Jan Rylke, vol. X, p. I, CSF Press, Warsaw 2007, p. 105-113;
- A. Mitkowska, (K. Hodor), *Sanktuarium Matki Bożej Śnieżnej Opiekunki Rodzin w Pilicy-Biskupicach*, Krakow–Pilica 2008, monograph, 83 pages with illustrations;
- K. Hodor, *Walory krajobrazowo-kulturowe mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, [in:] "Cultural landscape management", PTG Commission for Cultural Landscape no. 10, PTGCCL, Sosnowiec 2008, p. 197-207
- K. Hodor, *Wpływy europejskiej sztuki ogrodowej na dziedzictwo rezydencjonalne z regionu Krakowa*, [in:] *Residentiary and garden layouts, Polish heritage against the background of European cultural impacts*, ed. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, W. Szafer Institute of Botany Press, Polish Academy of Sciences, Krakow 2008, p. 83-92;
- Katarzyna Hodor, *Koncepcje rewaloryzacji założeń rezydencjonalno-ogrodowych (na wybranych przykładach prac dyplomowych wykonywanych w Zakładzie Sztuki Ogrodowej i Terenów Zielonych Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej)*, [in:] *The garden behind the window – in search of a form, The art of garden – the art of landscape*, Warsaw 2009, p. 33-37;
- A. Mitkowska, K. Hodor, *Historyczne ogrody krakowskiego centrum kultury (style i kompozycja – krajobraz – sacrum – nurty rodzime i europejskie)*, [in:] *Everything is Poland here... Sightseeing essays on Krakow and Małopolska*, conference materials, Krakow, 19–23 August 2009, ed. J. Partyka, Karol Wojtyła Polish Tourist and Travel Society in Krakow, Krakow 2009, p. 105-130;
- K. Hodor, *Region Toskanii jako przykład obszaru o wyjątkowym potencjale turystycznym*, [in:] "Terra incognita" in tourism, ed. M. K. Leniartek, Tertiary-Level School of Management Press "Education" in Wrocław, Wrocław 2009, p. 163-176;
- K. Hodor, *Inspiracje tradycją regionu w rozwiązaniach przestrzeni miejskich Erfurtu*, [in:] *Language of landscape architecture*, [in:] *Horizons of landscape architecture*, ed. B. Szulczewska, M. Szumański, Tomorrow's Countryside, Warsaw 2010, p. 122-127;
- K. Hodor, *Tradycja miejsca w przestrzeniach fortyfikacji niektórych tokańskich miast historycznych i ich adaptacje* [in:] *Genius loci in garden composition*, ed. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, Technical Transactions, vol. 13, Cracow University of Technology, Krakow 2010, p. 197-206;
- K. Hodor, *Podmiejskie rezydencje dworsko-ogrodowe w kształtowaniu krajobrazu mikroregionu Rowu Krzeszowickiego*, series: *Architecture*, Monograph 397, Krakow 2011, p. 126;
- K. Hodor, *Rozwiązania nawierzchni przy zabytkowych zespołach sakralnych*, [in:] *Problems of designing and new building technologies*, Technical Transactions, 2-A/1/2011, issue 11 year 108, volume I, Krakow 2011, p. 83-89;
- K. Hodor, *Ogrody franciszkanów-reformatów w polskich miastach, wybrane przykłady*, *Landscape Architecture*, 4 (33) 2011, p. 59- 63;

- K. Hodor, *Założenia cmentarne w krajobrazach Krakowa* [in:] *"Ogrody pamięci" w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu*, ed. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy, Technical Transactions, issue 7 year 109, Cracow University of Technology, Krakow 2012

JACEK KONOPACKI

- J. Konopacki, *Architektura willi XXI wieku w założeniach ogrodowych*, [in:] Horticultural architecture: architectural objects in garden compositions – history and the present. Materials of the 14th Scientific Conference on garden composition and historical dendrology, Krakow, 8–9 November 2007, red. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor, W. Szafer Institute of Botany, PAS, 2007, Krakow 2007, p. 213-218;
- J. Konopacki, *Fenomen Kanazawy*, [in:] Cultural landscape of Japan. Technical Transactions, series Architecture, vol. 4-A, CUT Press, Krakow 2010, p. 127-158;
- J. Konopacki, *Wizualizacja jako narzędzie komunikacji i zarządzania krajobrazem*, [in:] Cultural landscape management, ed. K. Pawłowska, U. Myga-Piątek, PTG Commission for Cultural Landscape, Sosnowiec 2008, p. 608-616;
- J. Konopacki, *Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych podstaw proekologicznych*, [in:] International Conference abstracts, Niepołomice, Poland, 8–10 May 2008, ed. J. Konopacki, A. Skrzyńska, ILA CUT, PTGCCL, Krakow–Sosnowiec–Niepołomice 2008.

WOJCIECH KOSIŃSKI

- W. Kosiński, *Przykłady pozytywnych realizacji pro-krajobrazowych*, [in:] *Krajobraz miejski w warunkach demokracji i wolnego rynku*. Scientific editor: A. Böhm. Centre for the Protection of Historical Landscape, Warsaw 1996, p. 217-237;
- W. Kosiński, *Rivers versus towns. Front or back orientation*, [in:] *Biopolitics. The bio – environment*. Scientific Editor: Agni Vlavianos-Arvanitis. Biopolitics International Organisation. Athens 1998, p. 74-77;
- W. Kosiński, *Aktywizacja turystyczna małych miast. Aspekty architektoniczno-krajobrazowe*, scientific editor: K. Kuśnierz. Cracow University of Technology Press, Krakow 2000, p. 400;
- W. Kosiński, *The Vistula river between Cracow and Warsaw – landscape and townscape*, [in:] *Kulturlandschaft-Entwicklung und Planung-Ausgabe. Europäische Flüsse*, Herausgebung und Wissenschaft Redaktion: Herman Hahn-Herse. Technische Universität Dresden. Dresden 2002, p. 41-48;
- W. Kosiński, *Czy kompozycja urbanistyczna ma sens dzisiaj i jutro*, [in:] *Kazimierz Wejchert. Teoria kompozycji urbanistycznej*. Urbanism, Interuniversity Scientific Issues. Year VII. Scientific editor: S. Gzell. Akapit D.T.P. Warsaw 2003, p. 69-81;
- W. Kosiński, *Die Landschaft ohne Grenzen. Während der Globalisierung und der Europa-Vereinigung*. Jahresgabe 2005. Herausgeben und Vertrieb: Heinrich Klose. Eigenverlag der Hessische Akademie der Forschung und Planung im Ländlichen Raum. Kassel 2004, p. 91-114;

- W. Kosiński, *Urban Aesthetics and Composition Today – a Nostalgia or the Need*, [in:] *Aesthetics & architectural composition*, scientific editors: R. Weber, M. Ammann. TU Dresden & Pro Literatur Verlag. Dresden 2005, p. 367-371;
- W. Kosiński, *Raport o architekturze Krakowa w nowych zespołach urbanistycznych – na tle współczesnych tendencji w estetyce miast*, scientific editors: W. Kosiński and A. Zachariasz, [in:] *Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture*, PAS Krakow, PAS Krakow Press, Krakow 2008, p. 7-26;
- W. Kosiński, *Water in Townscape and in Cityscape – the Great and a Plural Factor*, [in:] *Water in the Townscape Volume 2*. scientific editor: A. Januchta-Szostak, Publishing House of Poznan University of Technology, Poznan 2009, p. 7-68;
- W. Kosiński, *Miasto i piękno miasta*, scientific editor: D. Kozłowski. CUT Press, Krakow 2011, p. 200;
- W. Kosiński, *Perpendicular urban waterfront design. Water plays the first role in composition*, [in:] *Sensitive approach to water in urban environment. Water in the Townscape. Volume 4*, scientific editor: A. Januchta-Szostak, Publishing House of Poznan University of Technology, Poznan 2011, p. 41-67;
- W. Kosiński, *Zieleń w polskich osiedlach mieszkaniowych z lat 1920–2010. Analiza oraz ocena wartościowych rozwiązań i porażek*, [in:] *Natural and social space of housing estates in the 20th and 21st centuries*. Scientific editor: B. Szulczewska. CSF. Warsaw 2011, p. 61-92.

PRZEMYSŁAW KOWALSKI

- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Architektura jak ogród i ogród jak architektura – czyli o wzajemnych relacjach i inspiracjach w kreowaniu przestrzeni*, [in:] *Technical Transactions, Special Edition Vol. 9-A/2006 year 103*; p. 243-247;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Przyrodnicze i krajobrazowe aspekty funkcjonowania ośrodków rowerowych sportów ekstremalnych*, [in:] *International Congress of Polish Landscape Architects, Krakow 2007*; *Technical Transactions vol. 5-A/2007*, p. 147-148;
- P. Kowalski, *Ochrona i kształtowanie krajobrazu w turystyce rowerowej*, [in:] *Communal Survey 11/2008*, p. 28-30;
- P. Kowalski, *Materiały źródłowe w badaniach zabytkowych założeniach ogrodowych*, [in:] *Space and Form 10/2008*; p. 75-82;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Ochrona krajobrazu w turystyce rowerowej*, [in:] *Space and Form, 10/2008*, p. 319-328;
- P. Kowalski, J. Tarajko-Kowalska, *Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych w projektowaniu infrastruktury turystycznej*, [in:] *Space and Form 12/2009*, p. 457-470;
- P. Kowalski, *Zielona infrastruktura w miejskiej przestrzeni publicznej*, [in:] *Technical Transactions, series Architecture, vol. 5, year 107*; p. 247-253;
- P. Kowalski, *Kształtowanie systemów zieleni na obszarach miejskich. Zielona Infrastruktura w VIII dzielnicy Krakowa*, [in:] *Space and Form, 15/2011*, p. 353-367.

IZABELA KRZEPTOWSKA-MOSZKOWICZ

- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Zebranie Sekcji Historii Botaniki PTB (Kraków, 11 kwietnia 2008)*. Botanical News 52 (3/4), Krakow 2008, p. 133-135;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *The significance of scientific instruments in the research progress and development of plant physiology in nineteenth century. Research instruments of polish scientist Emil Godlewski senior (1847–1930)*. XXIII International Congress of History of Science and Technology. Ideas and Instruments in Social Context. Budapest, Hungary: 28 July – 2 August 2009, Budapest 2009, p. 506-507;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Emil Godlewski senior (1847–1930) pionier polskiej fizjologii roślin*. Polish Academy of Skills, Works of PAS Commission for the History of Science, Volume X, Krakow 2010, p. 153-170;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Uczniowie Emila Godlewskiego seniora – kontynuatorzy rozwoju fizjologii roślin na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku*, [in:] 55th Convention of the Polish Botanical Society: *Planta invivo, in vitro et in silico*. Warsaw, 6–12 September 2010, Warsaw 2010, p. 74;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, *The scholars of Emil Godlewski Senior – successors development of plant physiology in Poland at the end of the XIX century and beginning of the XX century*, [in:] Acta Societatis Botanicorum Poloniae, Vol. 79, Sup. 1, 2010, p. 64;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Outline of the Plant Physiology Development in the second part of XIX century and the first part of XX century in Poland*, [in:] 5th International Conference of The European Society For The History Of Science; Book of Abstracts; Athens, 1–3 November 2012, p. 55-56.

KATARZYNA ŁAKOMY

- A. Mitkowska, K. Łakomy, *Ochrona obiektów krajobrazowych i ogrodowych z uwzględnieniem tradycyjnych wartości kulturowo – przyrodniczych poprzez odczytanie i eksponowanie "genius loci"*, [in:] "Contemporary problems of conservation theory in Poland" (ed. B. Szmygin), Warsaw–Lublin 2008, p. 75-83;
- K. Łakomy, *Tereny XIX-wiecznej zieleni komponowanej we współczesnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta Katowice*, [in:] "Science, Nature, Technology", volume 3, issue 1, Poznan 2009, p. 1-7;
- K. Łakomy, *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, [in:] "Genius loci in garden composition (historical and contemporary aspects)", (ed. A. Mitkowska, Z. Mirek, K. Hodor), Technical Transactions, Krakow 2010;
- K. Łakomy, *Przemiany budownictwa willowego na przestrzeni dziejów*, [in:] "Architecture and Urbanism Quarterly Journal", Vol. LVI, issue 1/2011, Warsaw 2011, p. 27-37;
- K. Łakomy, *Wille miejskie Katowic*, Silesian Museum Press, Katowice 2011.
- K. Łakomy, W. Bobek, *Nowoczesne systemy konstrukcyjne pod pnącza – technologie, rozwiązania i problemy projektowe, dobór roślinności*, [in:] Technical Transactions, Krakow 2011, p. 135-144;

- K. Łakomy, *Modernistyczne ogrody katowickich willi*, [in:] "Images of interwar art in Silesia", Katowice 2011, p. 167-182;
- K. Łakomy, *Zieleń XIX-wiecznych górnośląskich miast i ośrodków przemysłowych – zarys problematyki*, [in:] "Landscape Architecture. Studies and presentations", 4/2011 Wrocław, p. 52-58;
- K. Łakomy, *Ogrody pamięci w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu*, [in:] "Remembrance gardens" (red. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy), Technical Transactions, Krakow 2012, p. 7-18;
- K. Łakomy, *Symbolika i tradycja, a prawne uwarunkowania projektowania cmentarzy*, [in:] "Memory gardens", (ed. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy), Technical Transactions, Krakow 2012, p. 340-345.

MARIA ŁUCZYŃSKA-BRUZDA

- M. Łuczyńska-Bruzda, *Elementy naturalne środowiska: teoria i zasady projektowania architektoniczno-urbanistycznego*, CUT Press, Krakow 1992, 1994, 1996, 1997, 1999 (5 editions);
- M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Myczkowski, *Subregionalizacja cech budownictwa jako przyczynek do kontynuacji tradycji we współczesnej architekturze regionalnej (na przykładzie Jurajskich Paków Krajobrazowych)* [in:] Portfolio of CU&A PAS Krakow, vol. XXVI, 1993–1994, p. 45-58, Wrocław–Warsaw–Krakow;
- M. Łuczyńska-Bruzda, *Zadrzewienia w krajobrazie otwartym ekologiczne i kulturowe przesłanki*, [in:] Studies and Materials. Landscapes 6 (18) OÖZK Warsaw 1995;
- M. Łuczyńska-Bruzda (ed.), *Dziedzictwo natury i kultury w krajobrazie. Cz. 1 i 2*, Materials of the Scientific Session on Natural and Cultural Heritage in Landscape organized on the 100th birthday of Prof. Zygmunt Novák, CUT Press, Krakow 1997;
- M. Łuczyńska-Bruzda, *Architektura krajobrazu otwartego – definicje, zakres, kryteria wyodrębniania* [in:] Selected issues in the field of architecture and urbanism within the fifty years of the activity of the Faculty of Architecture, Cracow University of Technology, Monograph 256, Krakow, 1999;
- M. Łuczyńska-Bruzda (ed.), *Krajobraz dolin rzecznych po katastrofie*, Materials of International Scientific Conference, ILA CUT Press, Cracow University of Technology, Krakow 1998.

ANNA MITKOWSKA

- A. Mitkowska, *Wambierzyce*, Ossolineum, Wrocław Warsaw Krakow Gdansk Lodz 1984;
- A. Mitkowska, *Sacro Monte – park pielgrzymkowy*, Cracow University of Technology Press, monograph 101, Krakow 1990;
- A. Mitkowska and Rev. Albin Sroka, *Sanktuarium Matki Bożej Mirowskiej w Pińczowie*, Krakow Assisi 1990, Franciscan Library;
- A. Mitkowska, *Śladami św. Franciszka z Asyżu w poszukiwaniu kompozycyjno-krajobrazowych źródeł Kalwarii Zebrzydowskiej*, Calvarianum, Kalwaria Zebrzydowska 1993;
- *Drzewa w krajobrazie historycznym* (collective work, ed. A. Mitkowska) Studies and Materials. Landscapes 10 (22), Centre for the Protection of Historical Landscape Press, Warsaw 1995;

- *Roślinność ciągów komunikacyjnych – tradycja, współczesność i perspektywy* (collective work, ed. A. Mitkowska and M. Siewniak), ILA CUT Press, Krakow 1996;
- *Sacrum w ogrodach. Święte ogrody kalwaryjne i symbolika ich roślinności* (collective work, ed. A. Mitkowska) Cracow University of Technology Press, monograph 216, Krakow 1997); p. II *Sacrum w ogrodach* (collective work, ed. A. Mitkowska and M. Siewniak), ILA CUT Press, Krakow 1997;
- *Konfliktowe relacje między drzewami a architekturą zabytkową* (collective work, ed. A. Mitkowska and M. Siewniak), ILA CUT Press, Krakow 1997;
- A. Mitkowska, *Kalwaria w Werkach pod Wilnem*, Lettra-Graphic, Krakow 1998;
- M. Siewniak and A. Mitkowska, *Tezaurusz sztuki ogrodowej*, Rytm, Warsaw (1997) 1998
- A. Mitkowska, *Kalwaria Kaszubska i Park Przebendowskich w Wejherowie*, Lettra-Graphic, Krakow 2000;
- A. Mitkowska, *Polskie kalwarie*, Ossolineum, Wrocław Warsaw Krakow 2003;
- A. Mitkowska, *Kalwaria na Górze Świętej Anny. Wybitny obiekt europejskiego i polskiego nurtu sanktuariów kalwaryjskich*, St Anthony Franciscan Publishing House, Wrocław 2006;
- A. Mitkowska, K. Hodor, *Sanktuarium matki Bożej Śnieżnej Opiekunki Rodzin w Pilicy-Biskupicach*, Franciscan Publishing House, Pilica 2008;
- A. Mitkowska, *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego. Cz. I. Od starożytności do renesansu*, Cracow University of Technology Press (within: "Human Capital. European Social Fund"), Krakow 2011; academic textbook for the curriculum „Landscape Architecture”.

ŁUKASZ MOSZKOWICZ

- Ł. Moszkowicz, *Skład, struktura i znaczenie krajobrazowe zbiorowiska *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* w Kotlinie Zakopiańskiej*, [in:] Abstracts, 55th Convention of the Polish Botanical Society, Warsaw, 6–12 September 2010, Warsaw 2010, p. 56;
- Ł. Moszkowicz, *Composition, structure and landscape value of the *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* in the Zakopiańska Valley*. [in:] *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* Vol. 79 Sup.1, 2010, p. 48;
- Ł. Moszkowicz, I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Naturalne obszary w krajobrazie, zachowane dzięki ich genius loci czyli geniuszowi samej przyrody*, [in:] *Technical Transactions*, Cracow University of Technology. Architecture, vol. 13, year 107, Krakow 2010, p. 39-46;
- Ł. Moszkowicz, I. Krzeptowska-Moszkowicz, *Importance of Selected Phytocenosis in the Landscape – *Acer pseudoplatanus-Aruncus sylvestris* community in the Zakopiańska Valley*. [in:] *Acta Horticulturae et Regioecturae*, Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitrae, Y. 13., 2010, p. 121-124;
- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Przemiany i znaczenie szaty roślinnej w krajobrazie miasta Zakopane*, [in:] *Problem Issues on the Development of Agricultural Sciences*, vol. 568, Polish Academy of Sciences, Faculty of Biological and Agricultural Sciences, Warsaw 2011, p. 71-80;

- I. Krzeptowska-Moszkowicz, Ł. Moszkowicz, *Przemiany i znaczenie szaty roślinnej w krajobrazie miasta Zakopane*, [in:] Scientific conference: The role of greenery in landscape formation. Rzeszów, 18–19 May 2011, p. 17.

ZBIGNIEW MYCZKOWSKI

- Z. Myczkowski, *Regionalizm architektoniczno-krajobrazowy Doliny Prądnika*, [in:] Prądnik, vol. 10, 1995, materials of Prof. Władysław Szafer Museum, Ojców
- Z. Myczkowski, J. Bogdanowski, *From conservation of monumental buildings to protection of monumental cultural landscape*, [in:] Duties towards the heritage and laws of the market, ICOMOS, International Cultural Centre Cracow, 1996, p. 58-62
- Z. Myczkowski, *Krajobraz wyrazem tożsamości w wybranych obszarach chronionych w Polsce*, CUT Press. Monograph 242, Series Architecture, Krakow, 1st ed., 1998, 2nd edition, 2003
- Z. Myczkowski, *Ochrona dziedzictwa kulturowego Bieszczadzkiego Parku Narodowego* [in:] Bieszczady Monographs, Volume XIII, ed. A. Leń, Ustrzyki Dolne 2001 monograph
- Z. Myczkowski, R. Marcinek, *Wśród cudów świata, (6 polskich kościołów drewnianych wpisanych w roku 2003 na Listę światowego Dziedzictwa UNESCO)* [in:] Conservation News, no. 1/2003, p. 4 –9, ed. October 2003
- Z. Myczkowski, *Park kulturowy jako forma obszarowej ochrony zabytków*, [in:] Monument Preservation no. 2. National Centre for Research and Documentation on Monuments, Warsaw, ed. May 2008, p. 105 – 115
- Z. Myczkowski, K. Wielgus, J. Śródulska-Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, *Rejestracja krajobrazów warownych jako podstawa rewitalizacji dawnych twierdz*, [in:] Conservation News, Wrocław 2008, p. 36-55
- Z. Myczkowski, *O potrzebie zintegrowanej ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego* [in:] Culture and sustainable development. The environment – spatial order – heritage in the light of the documents of UNESCO and other international organizations, Polish Committee for UNESCO matters, RP Parliament, Warsaw 2009, p. 64-86
- Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, J. Śródulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymcza-Mazur, K. Chajdys, *Metoda jednostek i wnętrz architektoniczno – krajobrazowych (JARK – WAK) w relacjach XXI wieku* [in:] Horizons of Landscape Architecture, Method of Landscape Architecture, All-Polish scientific conference, 13th Forum of Landscape Architecture, CSF Warsaw, 2–4 September 2010. "Tomorrow's Countryside", Warsaw 2010, s. 7-15

PIOTR PATOCZKA

- P. Patoczka, *Uwagi o projektowaniu ogrodzeń*, textbook, CUT Press, Krakow 1992, 1997, 2000 (three editions);
- P. Patoczka, *Uwagi o rysowaniu wnętrz krajobrazowych*, textbook, CUT Press, Krakow 1996, 1999 (two editions);
- P. Patoczka, *Ochrona krajobrazu w Bieszczadzkim Parku Narodowym*, BNP Mon. vol. XI, Ustrzyki Dolne 2000;

- P. Patoczka, *"Ściany" i "bramy" w krajobrazie*, Monograph, Series Architecture, no. 286, CUT Press, Krakow 2000;
- P. Patoczka, *Dziedzictwo kulturowe Magurskiego Parku Narodowego*, [in:] MNP Nature, collective edition, ed. A. Górecki et al., JU Press, Krakow-Krępna 2001;
- P. Patoczka, *Uwaga krajobraz: szkoła, świętość, pospolitość, teatr*, TEXT, Krakow 2010;
- P. Patoczka, *Mała architektura w krajobrazie*, textbook, CUT Press, Krakow 2012.

KRYSZYNA PAWŁOWSKA

- K. Pawłowska, *Idea swojskości w urbanistyce i architekturze miejskiej*, Monograph 203, Cracow University of Technology Press, Krakow 1996. 196 pages;
- K. Pawłowska, *Idea swojskości miasta*, Cracow University of Technology Press, Krakow 2001, 206 pages;
- *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*, collective work, red. K. Pawłowska, Cracow University of Technology Press, Krakow 2001, 387 pages;
- K. Pawłowska, *Podstawy kulturowe architektury krajobrazu*, [in:] *Kultura jako przedmiot badań geograficznych; Studia teoretyczne i regionalne*, collective work, ed. E. Orłowska, Polish Geographic Society Press, Wrocław 2002, p. 27-34;
- K. Pawłowska, M. Swaryczewska, *Ochrona dziedzictwa kulturowego; zarządzanie i partycypacja społeczna*, Jagiellonian University Press, Krakow 2002, 174 pages;
- K. Pawłowska, *Ochrona zabytków – przed ludźmi czy dla ludzi*, [in:] *Spotkania w Willi Struwego 2001–2003, wykłady o dziedzictwie kultury*, Society for Monument Preservation, Warsaw 2004, p. 287-302;
- K. Pawłowska *My i nasze miasto* [in:] *Zniszczone, ale nie utracone; Konferencja z okazji 25-lecia wpisu Starego Miasta w Warszawie na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO*, collective work, ed. M. Konopka, Capital Monument Conservator, Warsaw 2006, p. 253-258,
- K. Pawłowska, *Przeciwdziałanie konfliktom wokół ochrony i kształtowania krajobrazu; Partycypacja społeczne, debata publiczna, negocjacje*, Cracow University of Technology Press, Krakow 2008, 376 pages;
- K. Pawłowska, M. Walaszczyk, *Old Town Warsaw; A Heritage Site unlike Any Other*, Kikan Keizai Kenkyu, The Quarterly Journal of Economic Studies, vol. 31, No. 3/Osaka City University 2008, p. 3-28;
- *Zarządzanie krajobrazem kulturowym*, PTG Commission for Cultural Landscape no. 10, ed. K. Pawłowska, U. Myga-Piątek, Sosnowiec 2008, 656 pages;
- *Krajobraz kulturowy Japonii*, collective work, red. K. Pawłowska, Technical Transactions, special edition 12/ 2010, 274 pages;
- K. Pawłowska, *Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziedzictwa kulturowego*, [in:] *Wartości w planowaniu przestrzennym*, collective work, ed. Z. Cieślak and A. Fogiel, Institute of Spatial Management and Housing, Warsaw 2010, p. 147-184;

- K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, J. Jacko, A. Fogiel, B. Płaczynta-Brudnik, M. Walaszczyk, *Zanim wybuchnie konflikt. Idea i metody partycypacji społecznej w ochronie krajobrazu i kształtowaniu przestrzeni*, T. A, *Dlaczego?*, T. B, *Jak?*, Partnership for the Environment Foundation, Krakow 2010, 146+180 pages + CD.

WOJCIECH RYMSZA-MAZUR

- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, W. Rymśza-Mazur, *Gaj Stulecia w Lotniczym Parku Kulturowym w Krakowie*. [in:] Horticultural Architecture – architectural objects in garden compositions – history and the present, 14th Scientific Conference on garden composition and historical dendrology, 8–9 November 2007, Krakow 2007, p. 183-196;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, J. Piekło, W. Rymśza-Mazur, *Integracja w zabytkach fortyfikacji nowożytnej w świetle teorii i praktyki projektowej i realizacyjnej*, [in:] International Monument Preservation Day, The Stronghold of Boyen – Giżycko, 26 April 2008, Giżycko 2008;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, Z. Myczkowski, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Strategic landscape registration as a basis for revitalization of ancient fortresses*, [in:] Pro-active Conference, Forte-Culture, Słubice, 3–4 June 2008, Słubice 2008;
- W. Rymśza-Mazur, *Kompozycje zieleni wybranych zapleczy militarnych na terenie Polski*. [in:] Horizons of Landscape Architecture, Subject of Landscape Architecture, All-Polish scientific conference, 13th Forum of Landscape Architecture, CSF Warsaw, 2–4 September 2010, “Tomorrow’s Countryside”, Warsaw 2010, p. 91-97;
- J. Środulska-Wielgus, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Rejestracja przemian na przykładzie austro-węgierskich twierdz pierścieniowych*, [in:] Landscape studies and perishing landscapes, Collective work, Department of Regional Geography and Tourism, Wrocław University, Wrocław 2010, p. 171-184;
- W. Rymśza-Mazur, *Forteczne zespoły koszarowe. Idea, forma, wartość*, [in:] Technology in the history of civilization – Looking ahead, volume 6, Wrocław University of Technology Press, Wrocław 2010, p. 303-313;
- Z. Myczkowski, U. Forczek-Brataniec, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, W. Rymśza-Mazur, K. Chajdys, *Metoda jednostek i wnętrz architektoniczno-krajobrazowych (JARK – WAK) w relacjach XXI wieku*, [in:] Horizons of Landscape Architecture, Method of Landscape Architecture, All-Polish scientific conference, 13th Forum of Landscape Architecture, CSF Warsaw, 2–4 September 2010, “Tomorrow’s Countryside”, Warsaw 2010, p. 7-15;
- W. Rymśza-Mazur, *Dziedzictwo techniczne grupy fortecznej Peneda w austro-węgierskiej Twierdzy Pola*, [in:] Technology in the history of civilization – Looking ahead, volume 7, Wrocław University of Technology Press, Wrocław 2010, p. 259-270;
- Z. Myczkowski, W. Rymśza-Mazur, *Krajobraz od-dawna, od-zaraz, od-nowa. Czyli od krajobrazu zrównoważonego do inercyjnego i zniwelowanego*, [in:] 14th Forum of Landscape Architecture, Session “New Landscape”, Landscape Reclamation, Wrocław University of Natural Science, Wrocław–Polanica Zdrój, 22–24 September 2011, Quarterly Journal of Landscape Architecture, no. 2, Wrocław 2011, p. 24-33;

- W. Rymcza-Mazur, *Rewitalizacja i adaptacja zabytkowego fortu pancernego "Verudella" w zespole Austro-Węgierskiej Twierdzy Pula. Koncepcja architektoniczno – urbanistyczna rewitalizacji i adaptacji fortu "Verudella"*, [in:] International Workshop on Fortification Architecture in Croatia, Pula, 6–16 September 2006, Croatian Ministry of Culture Press, Zagreb 2012;
- Z. Myczkowski, W. Rymcza-Mazur, *Uwarunkowania konserwatorskie w planowaniu krajobrazu zabytkowego na przykładzie uzdrowiska Swoszowicach*, [in:] 15th Forum of Landscape Architecture, Landscape Planning, 16–17 November, Lublin–Kazimierz Dolny 2012, p. 35-36.

MAREK SIEWNIAK

- M. Siewniak and A. Mitkowska, *Tezaurus sztuki ogrodowej*, Rytm, Warsaw (1997) 1998;
- M. Siewniak, Kusche D., 2002, *Baumpfleger heute*, Patzer Verlag (Patzera), 4th edition, Berlin Hanover.

ANNA (SKRZYŃSKA) STANIEWSKA

- A. Skrzyńska, *Przykłady społecznych inicjatyw w rewitalizacji dawnych obiektów i systemów obronnych dla celów współczesnej turystyki*, [in:] "Monument Preservation" no. 3/4 2004, Warsaw 2004;
- A. Skrzyńska, *Fortyfikacje w przestrzeni miasta – sukcesja funkcji w układach przestrzennych*, [in:] Monograph within scientific conference "Fortifications in the space of the city" (4–6 September 2005), series "Fortifications as European cultural heritage", ed. A. Wilkaniec, M. Wichrowski, Poznan 2006, p. 156-163;
- A. Skrzyńska, K. Pawłowska, *Partycypacja społeczna dla architektów*, [in:] Spatial planning – social and environmental chances and threats, ed. S. Kozłowski, P. Legutko-Kobus, (publication following an international conference within the project: Cooperation between universities supporting regional development – Lvov and Lublin, CUL, 15–16 March 2007), Lublin 2007, p. 167-180;
- A. Skrzyńska, *Urban Space in Kraków*, [in:] Topos 61/2007, Callwey Verlag, München 2007, p. 41-46;
- A. Skrzyńska, *Partycypacja społeczna a Europejska Konwencja Krajobrazu – świadomość krajobrazowa i prawne uwarunkowania w Polsce*, [in:] International Congress of Polish Landscape Architects; The art of protecting and shaping landscape; Creation – Science – Education, Technical Transactions, volume 10/2007, CUT Press, Krakow 2007, p. 165-167;
- A. Staniewska, *Zarządzanie zabytkowym krajobrazem warownym – studium przypadku*, [in:] Managing cultural landscape and shaping ecology-promoting social attitudes, ed. U. Myga-Piątek and K. Pawłowska, Works of the Commission for Cultural Landscape no. 10/2008, Sosnowiec 2008, p. 488-495;
- A. Staniewska, M. Leibenath, *The ELC's Requirements for Public Participation in Landscape Policies at Local Level; Does it Make a Difference with Regard to Legitimacy and Awareness Raising/Landscape Consciousness? Case of UNESCO Heritage Cities*, [in:] Kikan Keizai Kenkyu, The Quarterly Journal of Economic Studies, vol. 31, No. 3/Osaka

City University 2008, Osaka 2008, p. 45-68, http://dliisv03.media.osaka-cu.ac.jp/infolib/user_contents/kiyo/DBh0310303.pdf;

- A. Staniewska, K. Wielgus, W. Brzoskwinia, *Program Planu Ochrony Zespołu Historyczno-Krajobrazowego Twierdzy Kraków*, [in:] Materials of the 11th Forum of Landscape Architecture "The development of recreation versus the protection and formation of landscape", Poznan, 11–13 September 2008, Natural and Technological Science 3, 1, #48, Poznan 2009, http://www.npt.up-poznan.net/pub/art_3_48.pdf;
- A. Staniewska, *Krajobrazy fortyfikacyjne jako obszary zrównoważonej turystyki aktywnej*, [in:] Materials of the 11th Forum of Landscape Architecture "The development of recreation versus the protection and formation of landscape", Poznan, 11–13 September 2008, Natural and Technological Science 3, 1, #56, Poznan 2009, http://www.npt.up-poznan.net/pub/art_3_56.pdf
- A. Staniewska, A. Zachariasz, *Preservation of Historic Cities and new developments in Poland*, [in:] "Machizukuri" (Participation), no. 25/2009, p. 108-114, series "Emerging central-east cities and regions in the context of Europeanization" (article published in Japanese);
- A. Staniewska, *Partycypacja społeczna w odnowie dziedzictwa w historycznym mieście japońskim. Domy kupieckie machiya w Kioto*, [in:] Cultural landscape of Japan. Technical Transactions, Architecture, 4-A/2010, volume 12, year 107, CUT Press, Krakow 2010, p. 89-108;
- K. Pawłowska, A. Staniewska, J. Konopacki, A. Fogiel, J. F. Jacko, *Idea i metody partycypacji społecznej w ochronie i kształtowaniu przestrzeni*, Krakow 2010 (instructive book + multimedia disc)

IZABELA SYKTA

- A. Böhm, A. Zachariasz, I. Sykta, P. Rygiel, *Zielony Sanok. Koncepcja zagospodarowania terenów zielonych Sanoka*, Office of the Town of Sanok, Sanok 2004,
- I. Sykta, *Kontrowersyjne obiekty architektoniczne w krajobrazie międzywojennego Krakowa*, [in:] *Nowa architektura w kontekście kulturowym miasta*, CU&A PAS symp., series Theory versus practice in contemporary architecture, ed. A. Niezabitowski and M. Żmudzińska-Nowak, Gliwice 2006, p. 244-253;
- I. Sykta, *Kontrowersyjna architektura współczesna w krajobrazie miejskim*, [in:] International Congress of Polish Landscape Architects The art of protecting and shaping environment, Technical Transactions, Volume 10/2007, Series Architecture issue 5-A/2007, CUT Press, Krakow 2007, p. 96-98;
- I. Sykta, *Kontrowersyjne obiekty architektury współczesnej – ryzykowne eksperymenty w historycznym centrum miasta*, [in:] The heart of the city. Technical Transactions, Series Architecture, vol. 4-A/2008, Issue 9 (Year 105), CUT Press, Krakow 2008, p. 161-168;
- I. Sykta, *Bieleńsko-Tyniecki Park Krajobrazowy*; I. Sykta, *Plany zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa*; I. Sykta, A. Zachariasz, *Przekształcenia krajobrazu wybranych obszarów w latach 1966–2007*, [in:] Scenic values in plans of spatial development,

Technical Transactions, Issue 4/2008 (Year 105), Series Architecture, p. 29-49, <http://baz-tech.icm.edu.pl>;

- I. Sykta, 'Cityscape scrapers' – kontrowersyjne obiekty architektury współczesnej w krajobrazie miejskim jako element ogniskujący rozwój rekreacji i turystyki, [in:] 11th Forum of Landscape Architecture, Poznan 2008, Science Nature Technologies, volume 3, Issue 1, Poznan University of Nature Press, Poznan 2009, p. 10, <http://www.up-poznan.net>;
- I. Sykta, R. Szarek, *Specyfika i osobliwości krajobrazu Sapporo*, [in:] Cultural landscape of Japan, Technical Transactions, Series Architecture, 4-A/2010, issue 12, year 107, p. 207-243, Krakow 2010;
- I. Sykta, *Genius Loci – Genius Artificis parku Moerenuma w Sapporo*, [in:] *Genius loci w sztuce ogrodowej (aspekty historyczne i współczesne)*, Technical Transactions, Architecture, 5-A/2010, issue 13, year 107, Krakow 2010, p. 187-195;
- A. Böhm, W. Kosiński, I. Sykta & A. Zachariasz, *Research by the Krakow University of Technology in Brazil. Architectural heritage of the Polish emigre community – Investigaciones de la Universidad Tecnologica de Cracovia en Brasil. El patrimonio arquitectonico de emigracion polaca*, p. 309-338 [in:] Z. Mirek, A. Flakus, A. Krzanowski, A. Paulo & J. Wojtusiak (eds), *The Nature and culture of Latin America. Review of Polish Studies*. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Krakow 2010, p. 487;
- I. Sykta, *Parki Barcelony – od stylu modernisme po współczesne krajobrazy tworzone "od-nowa"*, [in:] *Landscape Architecture. Studies and Presentations*. 1(34) 2012, Wrocław University of Natural Sciences, Wrocław 2012;
- I. Sykta, *Przestrzenie kommemoratywne w krajobrazie Barcelony*, [in:] "Remembrance gardens" in garden composition and landscape architecture, Technical Transactions 2-A/2012, Issue 7, Year 109. CUT Press, Krakow 2012, p. 227-239.

JOANNA SZWED

- J. Szwed, *Koncepcja oświetlenia bulwarów Wiślanych w Krakowie*, [in:] *Space and Form*, no. 14, SFERA, Szczecin, 2011;
- J. Szwed, *Planowanie oświetlenia w mieście*, [in:] *Quarterly Journal of Landscape Architecture*, Wrocław University of Natural Sciences Press, Wrocław 2011.

JADWIGA ŚRODULSKA-WIELGUS

- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, (ed.) *Kształtowanie krajobrazu terenów poeksploatacyjnych w górnictwie*, [in:] International Scientific Conference, Section of Landscape Architecture, CU&A PAS Krakow, AMM, Cracow University of Technology, Krakow 2003, [ibidem: articles by ILA CUT employees, jubilee of Prof. M. Łuczyńska-Bruzda, A. Böhm, U. Forczek-Brataniec, W. Kosiński, Z. Myczkowski, K. Pawłowska, J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, A. Zachariasz];
- J. Środulska-Wielgus, *Zieleń Twierdzy Kraków*. Volume 4, Series 2 "Atlas of the Stronghold of Krakow". Monograph, OCK Department of Monument Preservation and National Heritage, 2006;

- J. Środulska-Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Polowa pozycja wysunięta Dziekanowice-Bosutów*, series I, vol. 7, Krakow, p.
- J. Środulska-Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Fort 50a Lasówka*, series I, vol. 10, Krakow 1999;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Krajobraz pamięci czy pamięć w krajobrazie – autokracja czy kreacja? Na przykładzie inicjatyw w Małopolsce*, [in:] ed. K. Leniartek, Tertiary-Level Trade School Press "Education", Wrocław – Kłodzko 2010, p.
- J. Środulska-Wielgus, *Zieleń Twierdzy Kraków – niedoceniany i niewykorzystany zasób historycznej zieleni miejskiej*. [in:] Urban greenery, GTO, Toruń 2006, p.
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Tatar, *Wspólna twierdza*, [in:] Conference OUR BUG. Facilitating conditions for the development of frontier areas in Poland and the Ukraine through the restoration and protection of cultural and natural heritage. Lublin, 26–27 November 2007, p.
- J. Środulska-Wielgus, *Parki i szlaki kulturowe szansą rewitalizacji historycznego krajobrazu inżynierskiego*, [in:] Protection and exploitation of cultural landscape and its promotion in social environment, Warsaw 2007, s. 12;
- J. Środulska-Wielgus, *Szlaki turystyki kulturowej, jako sposób ochrony i udostępniania krajobrazu*, [in:] 11th Forum of Landscape Architecture, Poznan 2008 [in:] Science Nature Technologies, volume 3, Issue 1, Poznan University of Nature Press, Poznan 2009, p.
- J. Środulska-Wielgus, *Znaczenie szlaków turystyki kulturowej w promocji krajobrazu inżynierskiego*, [in:] International Scientific Conference "Cultural heritage and tourism", Kłodzko, 18 June 2008, p. 4;
- J. Środulska-Wielgus, Z. Błachut, K. Wielgus, *Eksploracja przestrzeni historycznej Gorców dla potrzeb turystyki kulturowej* [in:] Materials of the conference "Landscape of the contemporary countryside – changes in the spatial development of rural areas", Kamień Śląski, 14–16 May 2009, Wrocław University of Agriculture, p. 68-82;
- J. Środulska-Wielgus, *Kształtowania krajobrazu poprzez udostępnienie turystyczne na przykładzie Twierdzy Zamość* [in:] 12th Forum of Landscape Architecture "Landscape Studies and Perishing Landscapes", Wrocław, 17–19 September 2009, abstracts p. 39.

KRZYSZTOF WIELGUS

- K. Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Rakowice. Lotnisko Twierdzy*, series I, vol. 5, Krakow 1996;
- K. Wielgus, *Atlas Twierdzy Kraków, Fort 52 Borek*, series I, vol. 18, Krakow 2004;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, *Dziedzictwo fortyfikacyjne w krajobrazie Podhala, nieznanne aspekty historii regionalnej, jako osnowa turystyki kulturowej*. [in:] Małopolska and Podhale during the Great War, volume 2, PTH Nowy Targ 2004–2007;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, M. Tatar, *Wspólna twierdza*, [in:] Conference OUR BUG. Facilitating conditions for the development of frontier areas in Poland and the Ukraine through the restoration and protection of cultural and natural heritage, Lublin, 26–27 November 2007;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Krajobrazy "przemysłu czasu wolnego"*; [in:] International Congress of Polish Landscape Architects, The art of protecting and shaping environment,

Creation – science – education, Krakow, 20–22 September 2007, Technical Transactions, Issue 10/2007, Series Architecture vol. 5-A/2007, CUT Press, Krakow 2007;

- K. Wielgus, Z. Myczkowski, J. Środulska-Wielgus, W. Rymsza-Mazur, K. Chajdys, *Strategic landscape registration as a basis for revitalization of ancient fortresses*, [in:] Pro-active Conference, Forte-Culture, Słubice, 3–4 June 2008, s.
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, Z. Błachut, *Eksploatacja przestrzeni historycznej Górców dla potrzeb turystyki kulturowej* [in:] Materials of the conference "Landscape of the contemporary countryside – changes in the spatial development of rural areas", Kamień Śląski, 14–16 May 2009, Wrocław University of Agriculture, p. 68-82;
- K. Wielgus, J. Środulska-Wielgus, M. Mikulski, cooperation: D. Pstuś, *Obronność Krakowa w XIX i XX wieku jako element rozwoju miasta. Zarys tematyki*, [in:] New studies of the spatial development of Krakow, TMiHZK, Krakow 2008, p. 54;
- J. Środulska-Wielgus, K. Wielgus, *Terra Incognita Fortificata*, [in:] "Terra Incognita" in tourism. Tertiary-Level School of Management Press, Wrocław 2009, p. 61-82.

AGATA ZACHARIASZ

- A. Böhm, A. Zachariasz, *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa. Ilustrowany słownik angielsko-polski, t. I, a-d, t. II, e-j, t. III, k-q*, Warsaw 1997, 2000, 2005;
- A. Zachariasz, *Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych*, Monograph 336, CUT Press, Krakow 2006, p. 204;
- A. Zachariasz, *Zabytkowe parki i ogrody publiczne we współczesnym krajobrazie – problemy rewaloryzacji*, [in:] Nature and the City, Vol. X, p. I, ed. J. Rylke, CSF Press, Warsaw 2007, p. 328-354;
- A. Zachariasz, *Ogród barokowy – potrzeba okazałości. Natura ujarzmiona i nieskończoność perspektyw*, [in:] Gardens – the mirrors of culture. The West, ed. L. Sosnowski, A. Wójcik, Krakow 2008, p. 190-221;
- A. Zachariasz, *Ojcowski Park Narodowy*, [in:] Scenic values in local plans of spatial development, [in:] Technical Transactions vol. 1-A/2008 CUT Press, p. 5-27;
- A. Zachariasz, *Sztuka, rzemiosło i produkcja seryjna – detal nietypowy i standardowy we współczesnej architekturze krajobrazu i sztuce ogrodowej*, [in:] Horticultural design. The art of garden – the art of landscape, ed. J. Rylke, Warsaw 2010, p. 40-59;
- A. Zachariasz, *O tworzeniu "genius loci" w ogrodach*, [in:] Genius loci in garden composition. Historical and contemporary aspects, [in:] Technical Transactions 5-A/2010. Volume 13, year 107, p. 13-30;
- A. Zachariasz, *Liryczne piękno, tajemniczość i spokój. Ogrody japońskie – historyczne i współczesne*, [in:] Technical Transactions, Architecture, 4-A/2010, volume 12, year 107, p. 53-89;
- A. Zachariasz, *Przestrzeń pamięci waszyngtońskiego Mallu*, [in:] Portfolio of the Commission on Urbanism and Architecture, vol. XL/2008, Krakow 2010, p. 161-182;
- A. Zachariasz, *Modernizm w kształtowaniu ogrodów i terenów zieleni. Przyczynek do historii architektury krajobrazu w Polsce*, [in:] Modernism in Europe. Modernism in Gdynia

ia. Architecture of the first half of the 20th century and its protection, scientific editors: M.J. Sołtysik, R. Hirsch, Gdynia 2011, p. 143-150;

- A. Zachariasz, *O historii, cytatach z przeszłości i nowoczesnych krajobrazach. Nowe w starym i nowe – w ogrodach i parkach historycznych i współczesnych*, [in:] Landscape Architecture 2011 no. 4, p. 4-17;
- A. Zachariasz, *Parki na nadbrzeżach – budowanie nowej tożsamości miejsca*, [in:] Social and scenic values of water in urban environment. Series: Water in the townscape, vol. 3, ed. A. Januchta-Szostak, Poznan University of Technology Press, Poznan 2011, p. 9-24;
- A. Zachariasz, *Przydatność archiwalnych źródeł kartograficznych dla współczesnych badań krajobrazowych*, [in:] Works of the Commission on Cultural Landscape No. 16 PTG Commission for Cultural Landscape, Sosnowiec, 2012, p. 63-83.

MIŁOSZ ZIELIŃSKI

- M. Zieliński, *Nowa Huta – miasto zielone, miasto socrealistyczne – koncepcja architektoniczno-krajobrazowej rewitalizacji centrum Nowej Huty* [in:] Space and Form, no. 13, SFERA, Szczecin, 2010, p. 293-310;
- M. Zieliński, *Krajobraz jako inspiracja. Poszukiwanie pretekstu w projektowaniu miejskich przestrzeni publicznych (na przykładzie projektu konkursowego "rewitalizacja parku miejskiego o Placu Niepodległości w Zakopanem")* [in:] Space and Form, no. 14, SFERA, Szczecin, 2011, p. 45-64;
- M. Zieliński, *Regeneracja, odnowa czy rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej?* [in:] Space and Form, no. 15, SFERA, Szczecin 2011;
- M. Zieliński, *Wpływ społeczności lokalnych na krajobraz miejski [na przykładzie małopolskich doświadczeń]* [in:] Space and Form, no. 16, SFERA, Szczecin 2011;
- M. Zieliński, *Rewaloryzacja krajobrazu miejskiego jako element rewitalizacji zdegradowanej przestrzeni publicznej na przykładzie Placu Wałowego w Gdańsku*, [in:] Landscape Architecture, no. 3/2011, Wrocław University of Natural Sciences Press, Wrocław 2011.

4. LECTURES DELIVERED OUTSIDE THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

POLISH UNIVERSITIES

University	City	Faculty, curriculum or graduate/ Ph.D. department	Lecturers
Cracow University of Technology	Krakow	Faculty of Architecture curriculum: Architecture	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka J. Środulska-Wielgus K. Wielgus A. Zachariasz I. Sykta U. Forczek-Brataniec K. Fabijanowska
		Graduate Department of Conservation of Monuments of Architecture and Urbanism	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska A. Zachariasz P. Patoczka K. Łakomy
		Graduate Department of Spatial Planning	A. Böhm W. Kosiński Z. Myczkowski
		Graduate Department of Landscape Architecture: Landscape protection and formation and spatial planning under democracy and market economy	A. Böhm K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski A. Zachariasz
		Graduate Department: Landscape Planning and Spatial Management	A. Böhm Z. Myczkowski A. Zachariasz J. Szwed

University	City	Faculty, curriculum or graduate/ Ph.D. department	Lecturers
Cracow University of Technology	Krakow	Ph.D. studies – Faculty of Architecture	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski A. Zachariasz
		Faculty of Environmental Engineering curriculum: Environment Preservation curriculum: Nature monitoring and environment preservation	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka K. Fabijanowska A. Zachariasz I. Sykta J. Szwed
		Graduate Department for Experts on Real Estate Appraisal	A. Mitkowska
		Faculty of Civil Engineering, Urban and Regional Planning - lectures for Libyan students	K. Dąbrowska-Budziło
		Faculty of Civil Engineering curriculum: Transport	K. Dąbrowska-Budziło
Cracow University of Technology and John Paul II Papal University	Krakow	Graduate Department of Conservation and Formation of Architecture and Arrangement of Interiors of Sacral Objects	A. Böhm A. Mitkowska W. Kosiński P. Patoczka A. Zachariasz
Academy of Mining and Metallurgy	Krakow	Faculty of Mining and Geoenvironmental Engineering curriculum: Environmental Engineering	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska-Budziło U. Forczek-Brataniec K. Hodor K. Łakomy W. Kosiński A. Zachariasz J. Środulska-Wielgus K. Wielgus K. Fabijanowska W. Rymcza-Mazur W. Bobek

University	City	Faculty, curriculum or graduate/ Ph.D. department	Lecturers
Academy of Mining and Metallurgy	Krakow	Faculty of Geology, Geophysics and Environment Preservation curriculum: Environment Preservation	Z. Myczkowski
		School of Environment Preservation	Z. Myczkowski
		Open University of Technology	A. Mitkowska
		Reclamation of postindustrial grounds – Ph.D. studies	K. Wielgus
Jagiellonian University	Krakow	Faculty of Management and Social Communication curriculum: Management in Public Administration	K. Pawłowska W. Kosiński
		Faculty of Management and Social Communication curriculum: Culture Management	K. Pawłowska
		Faculty of Management and Social Communication curriculum: Applied Psychology	A. Böhm
		Faculty of Biology and Earth Sciences curriculum: Geography	K. Pawłowska Z. Myczkowski
		Graduate Department of Culture Management	K. Pawłowska
		Graduate Department at School of Management	K. Pawłowska
		Faculty of Chemistry curriculum: Environment Preservation	P. Patoczka A. Zachariasz I. Sykta J. Gancarz-Żebracka
		Faculty of Biology and Earth Sciences curriculum: Environment Preservation	A. Zachariasz
		Graduate Department of Public Administration	W. Kosiński

University of Agriculture (formerly Academy of Agriculture)	Krakow	Interuniversity Graduate Department of Green Areas	A. Böhm A. Mitkowska K. Pawłowska K. Dąbrowska- Budziło W. Kosiński Z. Myczkowski P. Patoczka A. Zachariasz U. Forczek-Brataniec K. Hodor K. Fabijanowska P. Kowalski W. Bobek
		Faculty of Horticulture curriculum: Garden Composition	P. Patoczka A. Zachariasz
		Faculty of Horticulture curriculum: Horticulture	A. Zachariasz
		Faculty of Forestry Curriculum: Protection of Forest Resources	P. Patoczka
		Faculty of Forestry Prof. S. Myczkowski Graduate Department of Nature Preservation	Z. Myczkowski
University of Economics (formerly Academy of Economics)	Krakow	Faculty of Finance curriculum: Spatial Management	A. Böhm
		Graduate studies – Spatial Management	A. Böhm A. Zachariasz
Academy of Fine Arts	Krakow	Faculty of Painting curriculum: Painting and Sculpture	P. Patoczka
Warsaw University of Technology	Warsaw	Graduate Department of Monument Conservation	K. Pawłowska Z. Myczkowski A. Zachariasz
Central School of Farming	Warsaw	Faculty of Horticulture curriculum: Landscape Architecture	A. Mitkowska K. Pawłowska Z. Myczkowski
Tertiary-Level School of Ecology and Management	Warsaw	Faculty of Architecture curriculum: Interior Design	M. Siewniak A. Mitkowska Z. Myczkowski
Polanowskis Teriary- Level School of Architecture and Construction	Warsaw	Faculty of Architecture curriculum: Architecture	W. Kosiński

University	City	Faculty, curriculum or graduate/ Ph.D. department	Lecturers
Silesian University of Technology	Gliwice	Graduate Department of Monument Conservation	K. Pawłowska W. Kosiński P. Patoczka
Silesian University	Sosnowiec	Graduate Department of Landscape Preservation and Formation	K. Pawłowska A. Zachariasz
		Graduate Department – Geographical aspects of tourism	A. Zachariasz
Wroclaw University of Technology Foundation for the Open Museum of Technology	Wroclaw	International Department of Industrial Archeology	K. Wielgus
University of Natural Sciences (formerly Academy of Agriculture)	Wroclaw	Faculty of Environmental Engineering and Geodesy curriculum: Landscape Architecture	A. Mitkowska
Gdansk University of Technology	Gdansk	Faculty of Architecture curriculum: Architecture	K. Pawłowska A. Mitkowska
University of Natural Sciences	Poznan	Graduate Department of Landscape Architecture	A. Böhm
University of Warmia and Masuria	Olsztyn	Open university lectures	K. Pawłowska W. Kosiński
West Pomeranian University of Technology (formerly Academy of Agriculture)	Szczecin	Graduate Department of Landscape Architecture	A. Mitkowska W. Kosiński
University of Rzeszów	Rzeszów	Faculty of Agriculture and Biology curriculum: Landscape Architecture	P. Patoczka
Polish Academy	Częstochowa	Graduate Department of Pilgrimage Tourism	A. Mitkowska
J. Tyszkiewicz Bielsko-Biała Tertiary-Level School	Bielsko-Biała	BBTLS Faculty curriculum: Landscape Architecture	A. Mitkowska
State Trade Tertiary-Level School	Nysa	Faculty of Architecture and Urbanism curriculum: Architecture and Urbanism	P. Patoczka
State Trade Tertiary-Level School	Tarnów	Faculty of Environment Preservation curriculum: Environment Preservation	P. Patoczka
		Graduate Department of Energy Effectiveness	M. Furtak

State Trade Tertiary-Level School	Jaroslaw	Institute of Technical Engineering curriculum: Construction	M. Furtak
		Institute of Marketing and Management curriculum: Management	M. Furtak

FOREIGN UNIVERSITIES

University	City, country	Faculty, curriculum	Lecturers
Fachhochschule Münster	Münster, Germany	Fachbereich Architektur	A. Böhm W. Kosiński
Università degli Studi del Sannio – Istituto Italiano per gli Studi Filosofici	Naples (Sannio), Italy	Summer School of Religious Tourism	A. Mitkowska
University of Baghdad	Baghdad, Iraq	Faculty of Architecture	A. Böhm
Università degli Studi di Firenze i Fondazione Romualdo del Bianco	Florence, Italy	International workshops	A. Mitkowska A. Böhm
Sveučilište u Zagrebu	Zagreb, Croatia	Arhitektonski fakultet International workshops	K. Pawłowska
Osaka City University	Osaka, Japan	Graduate School Of Creative Cities	K. Pawłowska A. Zachariasz I. Sykta J. Konopacki
Chiba University	Tokyo, Japan	Faculty of Engineering Design and Architecture	K. Pawłowska A. Zachariasz A. Staniewska
University of Tokyo	Tokyo, Japan	Faculty of Engineering Architecture	K. Pawłowska
Khmelnytsky National University	Khmelnytsky, Ukraine	Faculty of Construction	A. Böhm
Ponificia Universidade Catolica do Parana	Curitiba, Brazil	Instituto de Gestao Tecnica do Meio Urbana	A. Böhm
Architektur Hogskole Oslo	Oslo, Norway	Faculty of Architecture	W. Kosiński
Norske Tekniske Hogskole	Trondheim, Norway	Faculty of Architecture	W. Kosiński
Turin University of Technology	Turin, Italy	Faculty of Architecture EASA Summer School	W. Kosiński

Turin Polytechnic - Site of Mondovi	Mondovi, Italy	II Faculty of Architecture	A. Böhm
Chernivtsi National University	Chernivtsi, Ukraine	Faculty of Geography	A. Böhm
UNESCO Chair in Urban Design and Conservation Studies	Jerusalem, Israel	Bezalel Academy of Arts and Design Design/History & Theory Department	A. Böhm
Ivanovo University of Technology	Ivanovo, Russia	Faculty of Architecture	W. Kosiński
Taurida National University	Simferopol, Ukraine	Faculty of Geography	A. Böhm
Lvov State University of Technology	Lvov, Ukraine	Faculty of Architecture	P. Patoczka

5. CONFERENCES ORGANIZED BY THE INSTITUTE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

- **1992**, *Jurassic Scenic Park formed of ideas and actions*, conference dedicated to Z. Novák, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 14-15 May 1992, Krakow;
- **1993**, *Ecology of landscape and landscape architecture*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 28 May 1993, Krakow;
- **1994**, *Trees in historical landscape*, 1st international conference on garden composition and historical dendrology, [organizer: Division of Garden Composition and Green Areas – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow and Division of Dendrology, CSF Warsaw, under the patronage of the Centre for the Protection of Historical Landscape in Warsaw], [A. Mitkowska and M. Siewniak, scientific organizers], Krakow, 4 November 1994;
- **1994**, *Landscape recorded*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 19-20 May 1994, Krakow;
- **1995**, *Landscape recorded in five plans of spatial development concerning three Polish cities: Szczecin 1994, Warsaw 1992, 1983, 1994 and Krakow 1994*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 26 May 1995, Krakow;
- **1995**, *Sacrum in historical gardens and the symbolism of their vegetation*, 2nd international conference on garden composition and historical dendrology, [organizer: Division of Garden Composition and Green Areas – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, Centre for Historical Landscape in Warsaw and Bernardine Seminary in Kalwaria Zebrzydowska], [A. Mitkowska and M. Siewniak, scientific organizers], Kalwaria Zebrzydowska, 9-11 November 1995;
- **1996**, *Shaping landscape under democracy and common market*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 7 May 1996, Krakow;
- **1996**, *Vegetation of transport sequences – tradition, the present and prospects*, 3rd international conference on garden composition and historical dendrology, [organizer: Division of Garden Composition and Green Areas – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow and CUT Institute of Road and Railway Engineering], [A. Mitkowska and M. Siewniak, scientific organizers], Krakow. 7-8 November 1996;
- **1997**, *Architecture – tree. Conflict relations between trees and historical architecture*, 4th international conference on garden composition and historical dendrology, [organizer: Division of Garden Composition and Green Areas – Institute of Landscape Architecture,

- Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, Bernardine Seminary in Kalwaria Zebrzydowska and Main Commission for Monument Preservation, Association of Art Historians], [A. Mitkowska and M. Siewniak, scientific organizers], Kalwaria Zebrzydowska, 6-7 November 1997;
- **1997**, *Architectural heritage of Polish emigrants in Brazil*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 12 April 1997, Krakow;
 - **1997**, *Heritage of nature and culture in landscape*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 2 July 1997, Krakow;
 - **1997**, *Architectural heritage of Polish emigrants in Brazil*, [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 22 April 1997;
 - **1998**, *1st Educational Forum of Landscape Architecture*, all-Polish scientific conference [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow 1998;
 - **1998**, *Possibilities of the sustainable development of Polish cities under transformation*, [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], 27 October 1998;
 - **1998**, *Landscape of river valleys after a catastrophe*, conference, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow and Institute of Water Engineering and Management, Cracow University of Technology], 15-16 October 1998, Krakow;
 - **1998**, *Vegetation of historical cities (gardens and parks of structural importance for urban layouts)*, 5th international conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas and Division of Townscape – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology and Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow] [A. Mitkowska and M. Siewniak, scientific organizers], Bernardine Seminary in Kalwaria Zebrzydowska, Kalwaria Zebrzydowska 1998;
 - **1999**, *Ecological aspects of historical gardens*, 6th conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas and Division of Townscape – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology and Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow] [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 5 November 1999;
 - **1999**, *2nd Educational Forum of Landscape Architecture*, international scientific conference [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], 14-16 October, Krakow 1999;
 - **1999**, *Coordination plans as an instrument of spatial policy*, [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow 1999;
 - **1999**, *Urban planning in France and Poland*, Polish-French conference [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow 1999;
 - **1999**, *Engineering works in landscape*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 28 May 1999, Krakow;
 - **2000**, *Engineering inspirations*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], 24 November 2000, Krakow;

- **2000**, *Spa parks in Polish and European garden composition*, 7th conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas with Unit of Dendrology – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, Society for the History and Monuments of Krakow] [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 10 November 2000;
- **2001**, *Controversial design interferences and their implementations in historical gardens*, 8th conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas with Unit of Dendrology – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, Society for the History and Monuments of Krakow] [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 26 October 2001;
- **2002**, *In search of a new horticultural style (gardens from the 2nd half of the 20th century and the early 21st century)*, 9th conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas with Unit of Dendrology – Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow] [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 7 November 2002;
- **2003**, *Landscape shaping of the headings exploited in the mining*, conference, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, AMM Chair of Open-Pit Mining, Section of Landscape Architecture, PAS Krakow], Krakow, 10-12 December 2003;
- **2003**, *Garden as a work of art*, 10th conference on garden composition and historical dendrology, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas with Unit of Dendrology – CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow] [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 7-8 November 2003;
- **2004**, *Meeting of the Members of ECLAS Steering Committee*, [organizers: CUT Institute of Landscape Architecture, Division of Townscape and Suburban Zones], October 2004;
- **2004**, *Gardens and composed greenery in the formation of the landscape of communes with outstanding cultural and natural values*, conference, [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 24 June 2004;
- **2004**, *Universal artistic canons in garden composition*, 11th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 4-5 November 2004;
- **2005**, *Architectural gardens*, 12th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Unit of Dendrology, CUT Institute of Landscape Architecture, Section of Garden Composition and Architecture,

- CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 4-5 November 2005 [with the participation of one foreign guest];
- **2005**, *The price of a view from a window*, conference [organizers: Krakow Institute of Real Estate and CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow, 1 December 2005;
 - **2006**, *Landscape Architecture – an attractive and useful profession*, Conference and exhibition of diploma works by the first class of CUT curriculum Landscape Architecture, [organizers: Studio (formerly Unit and Division) of Cultural Aspects of Landscape Architecture, CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow, 6-28 January 2006;
 - **2006**, *Dendrological gardens*, 13th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Unit of Dendrology, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 9 November 2006 [with the participation of one foreign guest];
 - **2007**, *Garden architecture*, 14th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Unit of Dendrology, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, November 2007;
 - **2007**, *The art of protecting and shaping the environment*, International Congress of Landscape Architects – 10th Forum of Landscape Architecture [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow, 20-22 September 2007;
 - **2008**, *Managing cultural landscape and shaping ecology-promoting social attitudes*, International Scientific Conference, [organizers: Studio (formerly Unit and Division) of Cultural Aspects of Landscape Architecture, CUT Institute of Landscape Architecture and Commission for Cultural Landscape, Polish Geographic Society], *Niepołomice*, 10 May 2008;
 - **2008**, *A Comparative Study of the Preservation and Utilization of Historical Cities Kyoto, Kanazawa, Krakow and Warsaw*, scientific seminar, [organizers: Studio (formerly Unit and Division) of Cultural Aspects of Landscape Architecture, CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow, 27 June 2008;
 - **2008**, *Residential and horticultural layouts, Polish heritage (against the background of European cultural impacts)*, 15th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Unit of Dendrology, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 6-7 November 2008;
 - **2009**, *Genius loci in garden composition (historical and contemporary aspects)*, 16th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Sza-

fer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 5–6 November 2009;

- **2009**, *Social participation in spatial planning*, All-Polish conference, [organizers: Studio (formerly Unit and Division) of Cultural Aspects of Landscape Architecture, CUT Institute of Landscape Architecture and Office for the Development of Gdansk], Gdansk, 17-18 September 2009;
- **2010**, *Remembrance gardens in garden composition*, 17th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 4-5 November 2010
- **2011**, *Historical and contemporary gardens in urban landscapes*, 18th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 3-4 November 2011;
- **2011**, *Marring the country – on the effects of amended regulations concerning the space of Poland*, All-Polish seminar, [organizer: CUT Institute of Landscape Architecture], Krakow, 18 June 2011;
- **2012**, *Utilitarian gardens and their place in garden composition*, 19th conference on garden composition and historical dendrology [organizers: Division of Garden Composition and Green Areas, Institute of Landscape Architecture, Cracow University of Technology, Section of Garden Composition and Architecture, CU&A PAS Krakow, W. Szafer Institute of Botany – PAS Krakow], [A. Mitkowska, scientific organizer], Krakow, 8-9 November 2012.

6. REGISTER OF INSTITUTE EMPLOYEES

No.	Surname	First name	Degree, title	Employment
1	Bobek	Wojciech	M.Sc.	2004/2005
2	Bogdanowski	Janusz	Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	1992 –1997 (†2003)
3	Borstyn	Tomasz	Dr., intern	2012
4	Böhm	Aleksander	Full Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
5	Budziło	Józef	Ph.D. Arch.	1992–1997 – retired
6	Bylina	Leszek	Ph.D. Arch.	1994–1997
8	Byrski	Paweł	M.Sc.	2004–2007
9	Chrząszczewski	Jacek	M.Sc. Arch.	1999–2005 scholarship
10	Dąbrowska-Budziło	Krystyna	Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
11	Fabijanowska	Katarzyna	M.Sc.	since 1992
12	Forczek-Brataniec	Urszula	Ph.D. Arch.	since 1997
13	Furtak	Marcin	Ph.D. Arch.	since 2010
14	Gancarz-Żebracka	Jadwiga	Ph.D.	since 2008
15	Gaweł	Robert	Ph.D. Arch.	1997–1997 scholarship
16	Grudniewicz	Dorota	M.Sc. Arch.	1992–1995
17	Heczko-Hyłowa	Ewa	Ph.D. Arch.	1992–2004 – retired
18	Hodor	Katarzyna	Ph.D. Arch.	since 2004
19	Holewiński	Mirosław	Ph.D. Arch.	1992–1997
20	Kisielowski	Maciej	student, intern	2004–2005

No.	Surname	First name	Degree, title	Employment
21	Klimkiewicz	Martyna	student, intern	2011/2012
22	Konopacki	Jacek	M.Sc.	since 2005
23	Kos	Nina	Ph.D. Arch.	2003–2004
24	Kosiński	Wojciech	Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
25	Kowalski	Przemysław	M.Sc.	2004–2012
26	Krzepitowska-Moszkowicz	Izabela	Dr.	since 2008
27	Łakomy	Katarzyna	Ph.D. Arch.	since 2005
28	Łuczyńska-Bruzda	Maria	Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	1992–2003 – retired
29	Michońska-Sołtys	Anna	M.Sc.	since 1997
30	Mitkowska	Anna	Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
31	Moszkowicz	Łukasz	Dr.	since 2009
32	Myczkowski	Zbigniew	Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
33	Patoczka	Piotr	Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	1992–1997, since 2003
34	Pawłowska	Krystyna	Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
35	Przybyłowicz	Gabriela	M.Sc. Arch.	2006–2008
36	Rączka	Jan	Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	1992–1994 († 2011)
37	Rygiel	Paweł	Ph.D. Arch.	1997–2008
38	Rymsza-Mazur	Wojciech	M.Sc. Arch.	since 2007
39	Siewniak	Marek	Prof. D.Sc. Ph.D.	1995–2008 – retired
40	Staniewska	Anna	Ph.D. Arch.	since 2004
41	Steuer	Anna	student, intern	2011/2012
42	Stokłosa	Krzysztof	M.Sc. Arch.	1997–2007

No.	Surname	First name	Degree, title	Employment
43	Sykta	Izabela	Ph.D. Arch.	since 1994
44	Szefer	Grażyna	technician economist	since 1992
45	Szwed	Joanna	M.Sc. Arch.	since 2009
46	Śnieżek	Zbigniew	M.Sc. Arch.	1998–2002
47	Środulska-Wielgus	Jadwiga	Ph.D. Arch.	since 1992
48	Tischendorf	Sebastian	intern	2006
49	Tokarczuk	Tatiana	Ph.D. Arch., scholarship	2003–2007
50	Uruska-Suszek	Dorota	M.Sc. Arch.	1992–1997 († 1997)
51	Wielgus	Krzysztof	Ph.D. Arch.	since 1992
52	Więckowska	Jolanta	M.Sc.	1992–1997 – retired
53	Wilkosz	Magdalena	student, intern	2005/2006
54	Zachariasz	Agata	Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch.	since 1992
56	Zieliński	Miłosz	M.Sc. Arch.	since 2009

7. UNIVERSITY AND FACULTY EMPLOYEES COOPERATING WITH THE INSTITUTE WITHIN THE SCOPE OF EDUCATION (G. Szefer)

- Prof. Krzysztof Bieda – A3
- Krzysztof Bojanowski, Ph.D. Arch. – A3
- Marek Kowicki, Assoc. Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. – A4
- Jan Łaś, Ph.D. Arch. – A4
- Justyna Tarajko-Kowalska, Ph.D. Arch. – A4
- Teresa Kusionowicz, D.Sc. Ph.D. Arch. – A4
- Sabina Kuc, Ph.D. Arch. – A4
- Bogdan Dziedzic, Ph.D. Arch. – A4
- Tomasz Gaczoł, Ph.D. Arch. – A4
- Małgorzata Melges, Ph.D. Arch. – A4
- Dr. Andrzej Zdziarski – A4
- Dorota Machowska, Ph.D. – A4
- Paweł Mika, M.Sc. Arch. – A4
- Wiesław Bereza, M.Sc. – A4
- Zbigniew Zuziak, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. – A5
- Stefan Dousa, Prof. Art. Sculp. – A7
- Ewa Gołogórska-Kucia, Prof. Art. Paint. – A7
- Joanna Stożek, D.Sc. Art. Paint. – A7
- Andrzej Białkiewicz, D.Sc. Ph.D. Arch. – A7
- Ryszard Grażda, D.Sc. Art. Graph. – A7
- Marcin Barański, Dr. Art. Paint. Arch. – A7
- Józef Wąsacz, D.Sc. – A7
- Barbara Bajor, Ph.D. Arch. – A7
- Agnieszka Ozimek, Ph.D. Arch. – F3
- Paweł Ozimek, Ph.D. Arch. – F3
- Kazimierz Furtak, Prof. D.Sc. Ph.D. – L1
- Andrzej Kłosak, Ph.D. Arch. – L1
- Dorota Kram, Ph.D. – L1
- Andrzej Rudnicki, Prof. D.Sc. Ph.D. – L2
- Marian Tracz, Prof. D.Sc. Ph.D. – L2
- Mariusz Dudek, Ph.D. – L2
- Andrzej Szarata, Ph.D. – L2
- Tomasz Kulpa, M.Sc. – L2
- Elżbieta Nachlik, Prof. D.Sc. Ph.D. – Ś1
- Jerzy Ratomski, Prof. D.Sc. Ph.D. – Ś1
- Antoni Bojarski, Ph.D. – Ś1
- Anna Lenar-Matyas, Ph.D. – Ś1

- Bogdan Wolski, Prof. D.Sc. Ph.D. – Ś2
- Cezary Toś, Ph.D. – Ś2
- Leszek Zielina, Ph.D. – Ś2
- Małgorzata Ulmaniec, Ph.D. – Ś2
- Stanisław Młynarski, Ph.D. – M8
- Dr. Janusz Cieśliński, retired
- Dr. Stanisław Karczmarczyk, retired
- Maria Najdzionek, Ph.D., retired
- Jerzy Szczęsny, D.Sc., retired
- Dr. Leszek Zajączkowski, retired
- Oskar Büttner, Bauhaus Universität, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., visiting professor
- Wiktor Zin, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch. †
- Dr. Stanisław Rybicki †
- Dr. Stefan Świszczowski †

8. COMMISSIONS WITHIN THE SCOPE OF EDUCATION FROM OUTSIDE THE UNIVERSITY

Since 1994/1995:

- Krzysztof Skalski, Ph.D. Arch., Jagiellonian University (JU)
- Prof. Zygmunt Ziobrowski, Institute of Urban Development (IUD)
- Aleksander Noworól, Ph.D. Arch., Office of the City of Krakow (OC Krakow)
- Andrzej Gaczoł, Ph.D. Arch., OC Krakow
- Dr. Grażyna Praweńska-Skrzypek, JU
- Stanisław Reizer, M.Sc., OC Krakow
- Dr. Władysław J. Brzeski, Krakow Institute of Real Estate
- Janusz Kot, M.Sc., OC Krakow

Since 2000/2001:

- Stanisław Rożek, Prof. D.Sc., Academy of Agriculture (AA)
- Kazimierz Trafas †, D.Sc., JU
- Tadeusz Kobylko, D.Sc. Ph.D., AA
- Stanisław Mularz †, Ph.D., Academy of Mining and Metallurgy (AMM)
- Renata Wojciechowska, Ph.D., AA
- Gabriela Wyżgolik, Ph.D., AA
- Zofia Malinowska, Ph.D., AA
- Zbigniew Gajewski, M.Sc., AA
- Ewa Seweryn, M.Sc., AA
- Ireneusz Jędrychowski, M.Sc., JU

Since 2001/2002 additionally:

- Anna Bach, Prof. D.Sc., AA
- Wiesław Maciaszek †, Prof. D.Sc., AA
- Dr. Danuta Kraus, AA
- Dr. Tomasz Wanic, AA
- Dr. Maciej Zwydak, AA
- Dr. Jarosław Balon, JU
- Dr. Jacek Kozak, JU
- Dr. Janusz Szewczuk, JU
- Dr. Mateusz Troll, JU
- Piotr Gruba, M.Sc., AA
- Jarosław Lasota, M.Sc., AA
- Zofia Włodarczyk, M.Sc., AA
- Dagmara Bieńkowska, M.Sc., JU
- Edward Krygier, M.Sc., JU

- Agata Potoniec, M.Sc., JU
- Cezary Ulasiński, M.Sc., JU

Since 2002/2003 additionally:

- Stanisław Brożek, Prof. D.Sc., AA
- Andrzej Górecki, Prof. D.Sc., JU
- Zbigniew Mirek, Prof. D.Sc., Institute of Botany / Polish Academy of Sciences (IB/PAS)
- Bogdan Zemanek, D.Sc. JU
- Dr. Robert Czuchnowski, JU
- Dr. Tomasz Pis, JU
- Dr. Iwona Kuczyńska, AMM
- Dr. Wiesław Wańkiewicz, IUD

Since 2003/2004 additionally:

- Ewa Balanicka, M.Sc.
- Konrad Myślik, M.Sc.
- Łukasz Zych, M.Sc., JU

Since 2005/2006 additionally:

- Dr. Wojciech Maciejowski, JU

Since 2008/2009 additionally:

- Tadeusz Gołda, D.Sc. Ph.D., AMM

Since 2009/2010 additionally:

- Ryszard Uberman, Prof. D.Sc., retired, AMM
- Wojciech Drzewiecki, Ph.D., AMM
- Ryszard Kozakiewicz, Ph.D., AMM
- Anna Ostreęga, Ph.D., AMM
- Krzysztof Polak, Ph.D., AMM
- Magdalena Wilkosz-Mamcarczyk, M.Sc.

Since 2010/2011 additionally:

- Prof. Bolesław Domański, JU
- Prof. Anna Karwińska, University of Economics (UE)
- Aleksander Noworól, Prof. D.Sc. Ph.D. Arch., JU
- Prof. Zygmunt Ziobrowski, IUD
- Dr. Bożena Kotońska, RDOŚ
- Dr. Krzysztof Słysz, IUD
- Maria Bogdani-Czepita, M.Sc., UE
- Mikołaj Böhm, M.Sc., CUT Department of Pedagogy

- Karol Chajdys, M.Sc.
- Katarzyna Konopacka, M.Sc.
- Łukasz Koryl, M.Sc.
- Luiza Malinowska, M.Sc.
- Katarzyna Mańczyk, M.Sc. Arch.
- Zofia Piękoś, M.Sc., Urbanists' Chamber
- Jacek Piórecki, M.Sc., OC Krakow
- Błażej Płaczynta-Brudnik, M.Sc.
- Mateusz Walaszczyk, M.Sc.

Since 2012 additionally:

- Martyna Klimkiewicz, M.Sc.
- Marek Cała, Prof. D.Sc. Ph.D., AMM
- Marcin Chodak, Ph.D., AMM

**INDEKS PRACOWNIKÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW INSTYTUTU
ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU PK**
INDEX OF THE EMPLOYEES AND COOPERATORS OF THE INSTITUTE
OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

Agajew Maria
Ambrosiewicz Maciej
Antonowicz Jerzy
Auweck Fritz
Babicz Konrad
Bach Anna
Baczyńska M.
Bajor Barbara
Balanicka Ewa
Balon Jarosław
Banasik-Petri Katarzyna
Barański Marcin
Barnowski Kazimierz
Bąk Aleksandra
Baster Przemysław
Bavassa Christine
Bednarczyk Agnieszka
Bednarz Zdzisław
Begejowicz Adam
Bereza Wiesław
Białkiewicz Andrzej
Białkiewicz Zbigniew
Bieda Krzysztof
Bieńkowska Dagmara
Błachut Z.
Bobek Wojciech
Bodurka Katarzyna
Bogdani-Czepita Maria
Bogdanowicz Marek
Bogdanowski Janusz
Bojanowski Krzysztof
Bojarski Antoni
Boroń Katarzyna
Borstyn Tomasz
Boruta Maciej
Böhm Aleksander
Böhm Mikołaj
Bojarski Antoni
Brataniec Marcin
Brażel Bogusław
Brożek Stanisław
Bruns Diedrich

Bruzda Jan
Brzeski Władysław J.
Brzoskwinia Waldemar
Buczek Barbara
Budzilo Józef
Bury Benedykt
Büttner Oskar
Bylina Leszek
Byrski Paweł
Cała Marek
Ceglarek W. (...)
Cempla Marek
Cęckiewicz Witold
Chajdys Karol
Chodak Marcin
Cholewa Ewelina
Chrzęszczewski Jacek
Chrzęszczuk Marta
Cichy Ojciec Melchior
Cieśliński Janusz
Czech Piotr
Czuchnowski Robert
Dąbrowska-Budzilo Krystyna
Dąbrowski Jerzy
deVries Jeroen
Dobrowolski Jerzy
Domański Bolesław
Dousa Stefan
Drapella-Hermansdorfer Alina
Drzewiecki Wojciech
Duda Jerzy
Dudek Mariusz
Dziedzic Bogdan
Evý Jacek
Fabijanowska Katarzyna
Fait G. (...)
Fecko Anna
Fecko Kinga
Fedorczak-Cisak Małgorzata
Flaga Kazimierz
Flakus Adam
Florek Anna

Florkiewicz S. (...)

Fogiel Anna

Forczek-Brataniec Urszula

Frankowicz Ryszard

Franosik Łukasz

Furlepa Ewa

Furtak Kazimierz

Furtak Marcin

Gaczoł Andrzej

Gaczoł Tomasz

Gadomska Wiesława

Gajda Marcin

(Skoczylas) Gajdek Agata

Gajewski Zbigniew

Gancarz-Żebracka Jadwiga

Ganczarek Artur

Gawel Robert

Gawlik Józef

Genga Wanda

Gidlewski P. (...)

Gierczak Jerzy

Ginda Jacek

Gola Urszula

Gołda Tadeusz

Gołębiowska Maria

Gologórska-Kucia Ewa

Gospodarczyk Franciszek

Goula Maria

Gozdecki M. (...)

Górecki Andrzej

Górski Tadeusz

Grabczak Jadwiga

Grajner Barbara

Grazda Ryszard

Gruba Piotr

Grudniewicz Dorota

Gruszczyk Karol

Gruszczyńska E. (...)

Grzybowski Michał

Grzymek Jerzy

Grzywacz Ewa

Grzywacz Magdalena

Gzell Stanisław

Hausner Jerzy

Heczko-Hytowa Ewa

Hereźniak Janusz

Hirsch Robert

Hodor Katarzyna

Holewiński Mirosław

Idzikowski Tomasz

Ignaczak-Felińska Jadwiga

Ingarden Krzysztof

Jacko Jan F.

Jakubowski Kasper

Janczykowski Jan

Januchta-Szostak Anna

Jarkowska Urszula

Jaworska-Michałowska Maria

Jeleński Tomasz

Jędrychowski Ireneusz

Jørgensen Karsten

Kaczyńska Małgorzata

Kadelska Małgorzata

Kalisz Adam

Kalmane Kristine

Karafiat Andrzej

Karczmarczyk Stanisław

Karwińska Anna

Kawiorski Szymon

Kędziński Rafał

Kęsek Zbigniew

Kiciński Dariusz

Kielar Łukasz

Kisielewicz B. (...)

Kisielowski Maciej

Kisielowski Stefan

Kleiber Michał

Klimczak Laura

Klimkiewicz Martyna

Kłosak Andrzej

Kobyłko Tadeusz

Kochel Sebastian

Kocieniewski Jan

Kocwa Robert

Kondracka Małgorzata

Konopacka Katarzyna

Konopacki Jacek

Kopciowski Dariusz

Kordecki Zbigniew

Koryl Łukasz

Korzeń Janusz

Korzeń Krzysztof

Kos Nina

Kosiński Wojciech

Kot Janusz

Kotońska Bożena

Kowalski Przemysław

Kowicki Marek

Kozak Jacek

Kozakiewicz Ryszard

Kozłowska Ewa
 Kozłowski Dariusz
 Kozłowski Stanisław
 Kram Dorota
 Kraus Danuta
 Kronowski Dariusz
 Krupa Lucjan
 Kruszc Anna
 Krygier Edward
 Krzanowski A. (...)
Krzepska-Moszkowicz Izabela
 Kubska Anna
 Kuc Sabina
 Kuczko Dorota
 Kuczyńska Iwona
 Kulczycki Adam
 Kulig Żaklina
 Kulpa Tomasz
 Kusche Dietrich
 Kusionowicz Teresa
 Kuśnierz-Krupa Dominika
 Kuśnierz Kazimierz
 Lachiewicz Wojciech
 Landecka Halina
 Laskoś Anna
 Lasota Jarosław
 Latusek Karolina
 Legutko-Kobus Paulina
 Leibenath M. (...)
 Lenar-Matyas Anna
 Leonowicz Piotr
 Lewin Marta
 Lubina Melita
 Łaś Jan
Łakomy Katarzyna
Łuczyńska-Bruzda Maria
 Maciaszek Wiesław †
 Maciejowski Wojciech
 Machowska Dorota
 Majerczak Łukasz
 Malinowska Luiza
 Malinowska Zofia
 Malus Katarzyna
 Mańczyk Katarzyna
 Marcinek Roman
 Martyna-Jakubowska Katarzyna
 Marusic Janes
 Mavar Zofia
 Melges Małgorzata
 Michalak Tadeusz

Michałowski Andrzej
Michońska-Sołtys Anna
 Micor Małgorzata
 Mierzwa Damian
 Mika Paweł
 Mikołajczak J. (...)
 Mikulski Marcin Jakub
 Mirek Zbigniew
Mitkowska Anna
 Mleczo Bartłomiej
 Młynarczyk Krzysztof
 Młynarski Stanisław
 Mojecka Milena
 Morajko Małgorzata
 Moskal Danuta
Moszkowicz Łukasz
 Motak Maciej
 Mucha Iwona
 Mularz Stanisław †
 Myczkowska Katarzyna
Myczkowski Zbigniew
 Myga-Piątek Urszula
 Myślik Konrad
 Nachlik Elżbieta
 Najder Beata
 Najdzonek Maria
 Nekanda-Trepka Ewa
 Niezabitowski Andrzej
 Norek Izabela
 Nosalska Paulina
 Nowak Karol
 Noworól Aleksander
 Obara Grzegorz
 Osikowska Wanda
 Osmęda P. (...)
 Ostreża Anna
 Ozimek Agnieszka
 Ozimek Paweł
 Ozimkowska Lidia
 Panek B. (...)
 Papp Stefan
 Pasek Grzegorz
 Pasula Ewa
 Paulo A. (...)
 Pelech Joanna
 Petry-Węclawowicz Małgorzata
 Patoczka Krystyna
Patoczka Piotr
 Pawlina-Łuba Paulina
Pawłowska Krystyna

Pasek Grzegorz
 Pasiut Angelika
 Pasula Ewa
 Piecuch Krystyna
 Piekło Joanna
 Piękoś Zofia
 Pilarczyk Aleksandra
 Pisula Ewa
 Piwowarczyk Walenty †
 Piotrowska Elżbieta
 Piotrowska-Nosek Katarzyna
 Piórecki Jacek
 Pis Tomasz
 Placzynta-Brudnik Błażej
 Podolak Ewa
 Podwysocka M. (...)
 Polak Krzysztof
 Potoniec Agata
 Pova Pires Sergio
 Prawelska-Skrzypek Grażyna
 Przetacznik Jan
 Przybyłowicz Gabriela
 Pstuś Dariusz
 Radziewanowski Zbigniew
 Radziszewski Piotr
 Ratomski Jerzy
 Rączka Jan Władysław
 Reinhard-Chlanda Małgorzata
 Reizer Stanisław
 Ribeiro Luis
 Rogowska Katarzyna
 Rożek Stanisław
 Róg Marian
 Rudnicki Andrzej
 Rybarkiewicz Jacek
 Rybicki Stanisław †
Rygiel Paweł
 Rylke Jan
Rymsza-Mazur Wojciech
 Rzepka Patrycja
 Rzeszotarska-Palka Magdalena
 Sacha Karolina
 Sapeta Adam
 Sarapata Marek †
 Sariöv Ingrid
 Scherzer Cornelius
 Schneider-Skalska Grażyna
 Siwek Andrzej
 Seruga Waclaw
 Seweryn Ewa

Sieraczyński Z. (...)
 Sierecka Barbara
Siewniak Marek
 Siwek Katarzyna
 Skalski Krzysztof
 Słysz Krzysztof
 Smólski Janusz
 Sobieszek Lech
 Sołtysik Maria Jolanta
 Sordyl Arkadiusz
 Sroka Albin
(Skrzyńska) Staniewska Anna
 Stawiarski Jacek
 Stec Barbara
Steuer Anna
 Stiles Richard
Stokłosa Krzysztof
 Stożek Joanna
 Struzik Wojciech
 Sulikowska Justyna
Swaryczewska Magdalena
 Sych Małgorzata
 Sykta Dariusz
(Sikora) Sykta Izabela
 Szar Jerzy
 Szar Krystyna
 Szarata Andrzej
 Szarek Renata
 Szczęsny Jerzy
 Szczudło J. (...)
Szefer Grażyna
 Szewczuk Janusz
 Szilagyi Kinga
 Szostak F. (...)
 Szpunar Stawomir
 Szubryt Alicja
 Szulczewska Barbara
 Szumakowicz Eugeniusz
 Szumański Marek
Szwed Joanna
 Szymski Adam
 Śliwa A. (...)
 Śnieżek Zbigniew
Środulska-Wielgus Jadwiga
 Świszczowski Stefan †
 Tarajko-Kowalska Justyna
 Tatar Marcin
 Tischendorf Sebastian
Tokarczuk Tatiana
 Tomszak (...)

Tor Krzysztof
Toś Cezary
Tracz Marian
Trafas Kazimierz †
Troll Mateusz
Trzos Andrzej
Tubielewicz Malwina
Tuleja A. (...)
Turaj Paweł
Turkiewicz P. (...)
Tutundzic Andrea
Twaróg Anna
Uberman Ryszard
Ułasiński Cezary
Ulmaniec Małgorzata
Urbańczyk Marta
Urbańska Katarzyna
Uroda Bartłomiej
Uruska-Suszek Dorota
Walaszczyk Mateusz
Walerzak Miłosz
Wanic Tomasz
Wantuch-Matla Dorota
Wańkiewicz Wiesław
Ward Thompson Catherine
Wąsacz Józef
Wichrowski M. (...)
Wielgus Krzysztof
Wielgus Szymon
Więckowska Jolanta
Wikłacz Zbigniew
Wilczkiewicz-Janina Małgorzata
Wilkaniec Agnieszka
Wilkosz-Mamcarczyk Magdalena
Witaliński J. (...)

Wnuk Z. (...)
Włodarczyk Zofia
Wojciechowska Renata
Wojciechowski Krzysztof
Wojtaszek Katarzyna
Wojtunik Błażej
Wojtusiak J. (...)
Wolski Bogdan
Wowczak Ewa
Wowczak Jerzy
Wojtowicz T. (...)
Wrońska Ada
Wyżgolik Gabriela
Wzorek Piotr
Yahagi Hiroshi
Zaboklicki Artur
Zachariasz Agata
Zajączkowi Leszek
Zaniewska Justyna
Zapolska Olena
Zastawnik Małgorzata
Zborowska Ewa
Zdziarski Andrzej
Zemanek Bogdan
Zgud Krzysztof
Ziaja M. (...)
Zielina Leszek
Zieliński Miłosz
Zin Wiktor †
Ziobrowski Zygmunt
Zuziak Zbigniew
Zwydak Maciej
Zych Jan
Zych Łukasz
Żmudzińska-Nowak Magdalena
Żółciak Jarosław
Żółciak Katarzyna